

סֵפֶר

לְקוּטֵי הַלְכוֹת

שֶׁלְחַן עָרוּף

אֲרַח חַיִּים

חֵלֶק ב'

מוסד מוסד על התגלות נפלאות חדושי תורתו של אדמו"ר
רַבְּנוּ נַחֲמָן אור האורות, זְכַר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לְבָרְכָה.
עֲלֵיהֶם יִסְדַּתִּי אִמְרוֹתַי עַל פִּי פִקְדָתוֹ ו"ל, לְבָאֵר וּלְחַדֵּשׁ בְּכָל
הַלְכָה וְהַלְכָה מִכָּל אַרְבָּעָה חֻלְקֵי הַשְּׁלַחַן עָרוּף, לְמִצַּא סִמּוֹף
וְעִנְיָן וְטַעַם בְּכָל הַלְכָה וְהַלְכָה בְּדֶרֶךְ חֲכַמַת הָאֵמֶת, בְּדֶרֶךְ
חֲכָמָה וּמוֹסָר הַשֶּׁכֶל וְעִצּוֹת נִפְלְאוֹת וְנוֹרְאוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת עֲצוּם
וְנִשְׁגָב עַד אֵין סוּף וְאֵין תְּכֵלִית, שְׂיִתְחַזֵּק כָּל אָדָם לְהִתְקַרֵּב
לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יְרֵגָה וְדִרְגָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, יִהְיֶה מִי
שְׂיִהְיֶה, וְכֻלָּם מִיִּסְדִּים עַל אֲדִנֵּי פִז, עַל פִּי הַהִקְדָּמוֹת שֶׁקִּבַּלְתִּי
מִמֶּנּוּ ו"ל, מִפִּיּו וּמִפִּי כְּתָבִיו הַקְּדוּשִׁים, הֲלֹא הֵמָּה כְּתוּבִים
בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר כָּבַר נִתְפַּשְׁטוּ בִּישְׂרָאֵל, אֲשֶׁרֵי שְׂיֵאחֲזוּ
בָהֶם לְעוֹלָם לֹא יִמָּט עַדֵי יְכַנֶּה חֲרָבוֹת אֲרִיאֵל. כַּעַת יֵאמֶר
לִיעֲקֹב וּלְיִשְׂרָאֵל מָה פָּעַל אֵל:

חֲבָרוּ הַרְבֵּ הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק בּוֹצִינָא קְדִישָׁא אִישׁ חֵי רַב פְּעָלִים,
מִזְרָנוּ וְרַבְּנוּ ר' נְתָן זְכַר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לְבָרְכָה.

הוֹבָא לְדָפוּס עַל יְרֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסֶלַב
עִי"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכְבֵי"א
שְׁנַת תַּשְׁנ"ה לַפְּרָט קָטָן

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה
וכל ספרי אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
וספרי תלמידיו הקדושים

בארץ ישראל
יבנאל עיר ברסלב
גליל

בארצות הברית
מתיבתא היכל הקודש – חסידי ברסלב

Mesifta Heichal Hakodesh

1129-42nd street

Brooklyn N.Y. 11219

מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב בארץ ובחו"ל

שע"י עמותת "ישמח צדיק – קהילת ברסלב בגליל"

בנשיאות כ"ק מוהרא"ש שליט"א – הצדיק מיבנאל

רח' רבי נחמן מברסלב 1, ת.ד. 421 יבנאל, 15225

טלפון רב קווי: 04-6708356 – פקס: 04-6708359

Web site: www.moharosh.org E-Mail: breslevcity@gmail.com

מִפְתַּח הַהֲלָכוֹת

הַלְכוֹת בְּרֵפֶת הַשַּׁחַר

הַלְכָה ה' יג

הַלְכוֹת שְׁלִיחַ צְבוּר

שְׁלִיחַ צְבוּר. רכח

הַלְכוֹת בְּרֵפֶת הַתּוֹרָה

הַלְכָה א' רלב

הַלְכוֹת קְדִישׁ

קְדִישׁ רמב

הַלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע

הַלְכָה א' רנט

הַלְכָה ב' רסד

הַלְכָה ג' רסח

הַלְכָה ד' רפ

הַלְכָה ה' שיג

הַלְכוֹת תְּפִלָּה

שנ	הַלְכָה א'
שנד	הַלְכָה ג'
שסז	הַלְכָה ד'
תיג	הַלְכָה ה'

הַלְכוֹת נְשִׂאת פְּפִים

תכו	הַלְכָה א'
תלג	הַלְכָה ב'
תמב	הַלְכָה ג'
תנג	הַלְכָה ד'
תסז	הַלְכָה ה'

הַלְכוֹת נְפִילַת אֲפִים

תקכה	הַלְכָה א'
תקכח	הַלְכָה ד'
תקצח	הַלְכָה ו'

הַלְכוֹת קְרִיאת הַתּוֹרָה

תרכז	הַלְכָה א'
תרלד	הַלְכָה ג'
תרמה	הַלְכָה ד'
תרנז	הַלְכָה ו'

הקדמה מבעל המחבר, זכר צדיק וקדוש לברכה, אשר כתבה בעצמו

הפעם אודה את ה' אשר עד כה עזרני. מה אדבר והוא אמר ועשה. מי כה' אלקינו וכו', מקים מעפר דל מאשפות ירים אביון כמוני, לקרבי לאור צח ומצחצח כזה, אור האורות צח הצחצחות. מי יספר שבחו, מי יספר תהלתו. וגם כי ידוע שכל הלשונות של שבח ותהלה כבר הרגלו העולם לכתבם על מאן דהו, אך המעיין בספריו הקדושים בעין האמת, ונבון יוסיף לקח לשום עין עיונו בדברי אלה, אשר חנני ה' בכחו, המבארים בספרים האלה, יבין וישכיל וידע כי כל השבחים והתהלות והגדלות שכתבתי עליו, זכרונו לברכה, עדין לא הגעתי לקרסלי שבחי תהלתו, כי שגבה מעלתו וגדלתו ותקפו עד אין סוף ואין תכלית, מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשב. ובוחן לבות הוא יודע, שאני יודע בעצמי מעוט ערכי עלי, כי מי אנכי כי באתי עד הלום, לחבר ספרים, ובפרט דברים כאלו העומדים ברום רומו של עולם, הפותחים שער לכל דופקי בתשובה, החפצים לצאת מחשך לאור, להתקרב להשם יתברך, לאור באור החיים. ואם אמנם עתה בדורות הללו חבור ספרים אינו בכלל גדלה וחשיבות, והלואי שלא יהא לבזיון ללעג ולקלס, כאשר רבו עתה המתלוצצים מספרים חדשים, ובטרם יתקרבו אליהם להביט בהם אם טוב ואם רע, ויתנכלו אליהם מקדם בנכלי ערמומיות וחבילות חבילות של ליצנות, ומכנים להם שם לגנאי [ומה המכנה שם לחברו אין לו חלק לעולם הבא (בבא מציעא נח.)], המכנה שם לספר שמדבר דברי תורה, דברי

אלהים חיים וכו', על אחת כמה וכמה! ואין להאריך בזה כאן]. על-כל-פנים אין חבור ספרים בכלל גדלה וחשיבות בעתים הללו, אך אף-על-פי-כן נמצאים כשרים ותמימים בכל דור ודור, עתה גם עתה, אשר הולכים בתם בטח, ובמושב לצים לא ישובו, אשר עליהם תטף אמרי אמת, כמים קרים על נפש עיפה, יבקשו ככסף וכמטמונים יחפשו דברי אמת וצדק המיסדים על אדני פז, על דברי רבותינו הקדושים, זכרונם לברכה.

ואני בעניי ידעתי כי לא הגעתי למדה זו, לא מיניה ולא מקצתיה, לחוות דעי אפלו לפני קל שבקלים והפחות שבפחותים, אך זאת אודה ולא אבוש והאמת אגיד ולא אכחד, ובראש הומיות אקרא בפתחי שערים בעיר אמרי אמר, ואדברה בעדותיך נגד מלכים ולא אבוש, שפשם שאני קטן בעיני מצד עצמי, כאשר בוחן לבות הוא יודע, כן יקרה נפשי מצד מעלת הדרת קדשת המשפיע עלי חכמה ובינה ודעת, הוא כבוד אדוני, מורי ורבי, הרב הקדוש והנורא, הרב האמת זכר צדיק וקדוש לברכה. ואם אמרתי אספרה כמו אפס קצה מאת כל אשר עשה לנפשי, לא תספיק הארץ להכיל את כל דברי. במה אקדם ה' אכף לאלהי מרום. רבות עשית אתה ה' אלקי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו. אין ערך אליך אגידה ואדברה עצמו מספר:

והנה מהות הספר ומעשהו יראה הרוואה בעיניו, שכלו מיסד ומסדר על כל ההלכות שבארבעה חלקי שלחן ערוך, כי כן צויתי מפיו הקדוש, לחשב ולעין בכל הלכתא והלכתא עד שיאיר ה' עיני לחדש בהם איזה חדוש. וכל מה שזכני ה' יתברך לחדש בהם, הכל מיסד על-פי ההקדמות והיסודות

שְׁקִבְלִיתִי מִרְבֵּנוּ הַקְדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, זְכַר צְדִיק וְקְדוֹשׁ לְבִרְכָה, הַמְבַאֲרִים בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים, שֶׁהֵם: לְקוּטֵי־מוֹהַר"ו, א' וּב'. וּלְפַעֲמִים הוֹצֵאתִי אֵיזָה הַקְדָּמוֹת נוֹרָאוֹת מֵהַמַּעֲשִׂיֹת הַנּוֹרָאוֹת שֶׁסִּפֵּר, הַמְבַאֲרִים בְּסִפֵּר "סְפוּרֵי מַעֲשִׂיֹת". כִּי אִם אֲמַנֵּם רַמְזֵי הַמַּעֲשִׂיֹת שֶׁגָּבוּ מִדַּעַתְנוּ, כִּי גָאוּ הַמַּיִם נַחַל אֲשֶׁר לֹא נוֹכַל לַעֲבֹר, אֶף־עַל־פִּי־כֹן ה' יִתְבַּרֵךְ חוּנּוֹן לְאָדָם דַּעַת, וְהָאִיר עֵינַי לְמִצָּא בָּהֶם לְפַעֲמִים אֵיזָה דְבָרִים נִפְלְאִים, כְּאֲשֶׁר יִרְאֶה הַמַּעֲיָן בְּעֵינָיו בְּהַלְכוֹת תְּפִלּוֹן, הַלְכָה ה', וּבְהַלְכוֹת בְּרִכּוֹת הַשַּׁחַר, הַלְכָה ג', וּבְהַלְכוֹת תְּפִלָּה, הַלְכָה ד' וּבְשִׂאֲרֵי מְקוֹמוֹת. וּלְפַעֲמִים לְקַטְתִּי אֵיזָה הַקְדָּמוֹת מִסִּפֵּר הָא"ב. וְכָל הַהַקְדָּמוֹת שֶׁהוֹצֵאתִי מִסִּפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְכָל מֵה שֶׁעֲזַרְנִי ה' יִתְבַּרֵךְ לְחַדֵּשׁ בָּהֶם, בְּכֻלָּם הָאִיר ה' עֵינַי לְמִצָּא אוֹתָם בְּאֵר הַיֵּטֵב בְּפִסּוּקֵי תנ"ך וּבְמֵאֲמָרֵי רז"ל, בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וּסְפָרֵי הַזֵּהָר הַקְדוֹשׁ וְכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל, עַד שֶׁהָאִיר ה' עֵינַי לְהַכְנִיס אוֹתָם בְּדֶרֶךְ פֶּרֶד"ס לְתוֹךְ דֵּינֵי הַמַּצּוּוֹת עַל־פִּי סֵדֶר הַלְכוּתֵיהֶם הַמְבַאֲרִים בְּאַרְבָּעָה חֻלְקֵי שְׁלַחן עָרוּךְ. וְקוּיִתִּי לֵה' אֲשֶׁר עֵינֶיךָ תִּרְאֶינָה נִפְלְאוֹת בְּרַב הַמְקוֹמוֹת. מֵה גְדֻלוֹ מַעֲשֵׂי ה' מְאֹד עִמָּקוֹ מַחְשְׁבוֹתָיו, כִּי עַל־פִּי דְבָרִים הָאֵלֶּה הַמְבַאֲרִים בְּסִפְרֵים הָאֵלֶּה, יוֹכַל כָּל אָדָם לְהַבִּין וּלְהַשְׁפִּיל מִרְחוֹק גְּדוּלוֹת נוֹרָאוֹת וּנְפִלְאוֹת כָּל מַצּוּה וּמַצּוּה וְכָל דֵּין וְדִין מִפְּרִטֵי הַמַּצּוּה. וְאִפְלוּ הַדֵּינִים שֶׁבֵּין אָדָם לְחֻבְרוֹ, הַמְבַאֲרִים בְּחֻשׁן מִשְׁפָּט, אֲשֶׁר אֵין אִישׁ שֶׁם עַל לֵב לְהַבִּין מֵהֶם רְמָזִים וּדְרָכִים לְעַבּוֹדַת ה' יִתְבַּרֵךְ. וּבְחַסְדֵי ה' בָּאֵלוֹ הַסִּפְרִים יִרוּה אֶת נִפְשׁוֹ הַצֵּמָא לְשִׁמְעַ דְּבָרֵי ה'.

כִּי זֶה יְדוּעַ שְׁכַל הַתּוֹרָה וְכָל הַדֵּינִים וְהַהַלְכוֹת שֶׁבְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה, מִכָּלֶם צְרִיכִים לְהוֹצִיא עֲצוֹת וּדְרָכִים וּרְמָזִים לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּאַמֶּת. וְכַמְבֹאֵר בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ, זְכָרוֹנוּ לְבִרְכָה בְּהַתּוֹרָה "חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן", בְּסִימָן סֵא (לְקוּטֵי א'),

שְׁמַכַּל הַלְמוּדִים שֶׁהָאָדָם לּוֹמֵד צְרִיכִים לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטֵי הַנְּהָגוֹת יִשְׂרָאֵל וְכוּ', עַיִן שָׁם. אָבֵל לֹא כָּל אָדָם זֹכֵה לָזֶה, וּבַעֲזֶרֶת ה' וְיִשְׁוּעָתוֹ הַנִּפְלְאָה, בְּאֵלוֹ הַסְּפָרִים פִּתְחֹתִי שְׁעַר קִצֵּת לְמִצָּא דְרָכִים אֲמִתִּיִּים בְּכָל לְמוּדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וּבְרַב הַמְּקוֹמוֹת אֵינָם בְּדֶרֶךְ רִמְזוֹ וּדְרוּשׁ לְבַד, כִּי אִם כֶּךָ הוּא אֲמִתֵּת הָעֵינָן עַל־פִּי סוּד כְּוֹנֵת הַמְּצוּה. וּבְאוֹר דְּבָרֵי אֱלֹהֵי לֹא יִסְפִּיקוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת לְבִאָרְם, אֶךְ הַמְּשִׁפִּיל בְּאֲמֵת, יְבִין מְעַט דְּבָרֵי אֱלֹהֵי כְּשִׁישִׁים עַל לְבוֹ הַיֵּטֵב לְהַדְּבָרִים הַנֶּאֱמָרִים בְּסְפָרִים אֱלֹהֵי וּבְסְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

וְהִנֵּה אִם אֲמַנָּם יְדָמָה לְהַקּוֹרָא לְפוּם רִי הֵטָא בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, אֲשֶׁר הָאֲרַכְתִּי לְמַעֲנִיתִי וְכַפְלֵתִי וְשַׁלְשֵׁתִי הַדְּבָרִים בְּכַמָּה וְכַמָּה מְקוֹמוֹת. דַּע, יְדִידִי, הַמְּעִינֵן, כִּי גַם זֹאת מֵעַם ה' צְבָאוֹת יִצְאָה, אֲשֶׁר הַפְּלִיא עֲצָה, הַגְּדִיל תּוֹשִׁיָה, כִּי הַמְּשִׁים לֵב לְעֵינֵי בְּאֲמֵת בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, הָעַמְּקִים מִכָּל מִינֵי עַמְּקוֹת שְׁבַעוֹלָם וּרְחֻבָה מִנֵּי יָם, אֲשֶׁר אֵין עֶרוֹךְ אֵלֵיהֶם. וְאַחַר־כֵּן יָשִׁים לֵב הַיֵּטֵב לְדְבָרֵי אֱלֹהֵי אֲשֶׁר חֲנַנִּי ה' לְחַדָּשׁ וּלְבַאֵר בָּהֶם, יְבִין הַיֵּטֵב כִּי לְפִי עֲצָם הָעַמְּקוֹת אֲשֶׁר בְּדְבָרִים הָאֱלֹהֵי, עֲדִין לֹא יִצְאֵתִי יְדֵי חוּבַת הַבְּאוֹר, אֲפִלוּ בְּמְקוֹמוֹת שֶׁהָאֲרַכְתִּי מְאֹד, מִכָּל שְׁכֵן בְּשָׂאֵר מְקוֹמוֹת שֶׁהֵייתִי מְקַצֵּר וְעוֹלָה. כִּי דַע, שְׁכָל הַדְּבָרִים שֶׁגֵּלָה רַבְּנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, הֵם הַקְּדָמוֹת חֲדָשׁוֹת לְגַמְרֵי [אִם אֲמַנָּם כָּלֵם בְּנוֹיִים וּמִיִּסְדִּים עַל כָּל מְצוּוֹת הַתּוֹרָה הַמְּקַבְּלוֹת בְּיַדֵּינוּ מִכְּבָר, עִם כָּל זֹאת הֵם הַקְּדָמוֹת חֲדָשׁוֹת לְגַמְרֵי]. וְכָלֵם הֵם עֲצוֹת וְדְרָכִים נִפְלְאִים לְהַתְּקַרֵּב עַל יָדָם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִמְּקוֹם שֶׁהוּא. וְעַקֵּר הַכּוֹנֵה לְקִימָם בְּפִשְׁטוֹת כְּפִי מֵה שִׁיִּצְאוּ מִפִּי בְּתַמִּימוֹת וּפִשְׁטוֹת. אָבֵל מֵעַצֵּם גְּשָׁמִיּוֹת גּוֹפְנוֹ וְעַכִּירַת שְׁכֻלְנוּ קֶשֶׁה וְכִבֵּד מְאֹד לְהַכְנִיס בְּלֵב הָאָדָם תַּמִּימוֹת וּפִשְׁטוֹת הַדְּבָרִים הָאֱלֹהֵי, כִּי דַעַת כָּל אָדָם נוֹטָה אַחֲרֵי

חכמות של העולם, שרבו מעקמין את הלב מנקדת האמת לאמתו בפשיטות ובתמימות, בפרט כי באמת לאמתו התמימות ופשיטות של דברי רבנו, זכרוננו לברכה, עמק עמק מאד מאד עמק עמק מי ימצאנו. ויש בכל דבר ודבר שגלה הוא, זכרוננו לברכה, תלי תלין של הלכות, מעינות תהומות יוצאים בבקעה ובהר; כי כל דבריו הם כמעין הנובע, כאשר יראה הרואה מעט דמעט במקומות אשר חנני ה' למצא דברים נפלאים ונוראים וכונות כמה מצוות בדבור אחד שגלה רבנו, זכרוננו לברכה, כגון בהתורה "ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה" [בסימן כג, בלקוטי תניינא] שהוא דבור אחד, לחטף היגון ואנחה לתוך השמחה, כמבאר שם. והשם יתברך עזרני והאיר עיני למצא על-פי הקדמה זאת דברים נפלאים הרבה הרבה, כאשר יראה הרואה באבן העזר בתחלתו וכן בכמה מקומות. ואף-על-פי-כן עקר הכוונה כפשוטו, להתגבר לחטף היגון ואנחה לתוך השמחה, דהינו להפך כל מיני עצבות לשמחה, כמבאר שם במקומו, אבל זה הענין בפשיטות להשתדל להתגבר על כל מיני עצבות ולהפך הכל לשמחה, קשה וכבד מאד להכניס בלב האדם. וה' יתברך עזרני להרחיב הדבור בזה, ולהראות ולגלות שבזה תלוי קיום כל התורה; כי שמחה היא הנקדה של כל התורה והמצוות וכו', ועל-ידי הרחבת הדרוש בזה, יכולין לראות מרחוק עצם מעלת השמחה וכמה וכמה צריכין להתחזק להפך העצבות לשמחה. ותכן הכוונה הוא לזכות לקיים עצה זו בפשיטות, ולבקש מהשם יתברך לזכות לזה.

וכן בשארי עצות ודרכים נפלאים, שגלה הוא, זכרוננו לברכה, כמו התורה "ואיה השנה לעולה" בלקוטי תניינא, סימן יב, שהעצה המבארת שם עמקה מאד, הינו שהפשיטות והתמימות של העצה והדרך הזה עמק מאד. וצריכין להרחיב

הדבור בזה הרבה, ולדבר מזה בכמה לשונות. ובחסידי ה' האיר עיני, ומצאתי שדרך עצה זו מרמז במקומות הרבה בתורה, כמבאר בהלכות "גבית חוב מהיתומים" (הלכה ג), אשר המשכיל יכול להבין מדעתו דבר מתוך דבר, שכל התורה מלאה מדרך ועצה זאת. וכן בהתורה "אזמרה לאלקי בעודי", בסימן רפב, המובא בספר זה בהלכות השפמת הבקר, הלכה א'. וכן בענין הרצון וההשתוקקות להשם יתברך, שבכל הדברים האלה צריכים לדבר הרבה, עד שנזכה להכניס אותם בלב האדם, לקימם בפשיטות ובתמימות, כי זה העקר, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה, הן על כל אלה ההכרח להאריך ברב המקומות, כדי להסביר העצה בפשיטות, כדי שייבא תלמוד זה לידי מעשה. וגם מצד החדושים בעצמם, כי דברי רבנו, זכרונו לברכה, הם עמקים ורחבים מאד, ובכל תורה ותורה יש כמה וכמה הקדמות וענינים וחדושים נפלאים בכל החדושים שהשם יתברך פקח עיני לחדש בהם, כלם קשורים ומהדקים בקשרים הרבה בדבריו הנוראים והקדושים. ובכל מקום שמתרחב הדרוש והחדוש שחדשתי, בעזרת ה' יתברך, בכלם צריכין לחזור בכל פעם לכל חלקי התורה שגלה רבנו, זכרונו לברכה שכלולה מחלקים, בכלם מחלקים ופרטים הרבה מאד. וכאשר שמעתי מפיו הקדוש, זכרונו לברכה, שאמר: על החדושים שלו שאין מי שייבנם היטב. מחמת שצריכין לזכור היטב מאד את דברי תורתו הקדושה, ולהיות בקי היטב בכל חדריו ופרטיו ודקדוקיו. ועל-כן הכרחתי בכמה מקומות להאריך ולהרחיב הדבור ולחזור ענין אחד כמה פעמים, אולי יכנס בלב המעיין תכן הפונה האמתית, לידע החדוש על בריו. והעקר שייבוא על-ידיזה לידי מעשה, להתעורר על-ידיזה לקיים דברי רבנו, זכרונו לברכה, בפשיטות לקיים ההקדמה שהוצאתי מדברי רבנו, זכרונו לברכה, אשר עליה בניתי

הבנין ההוא, כי מאד עמקו מחשבותיו:

וזה ברור וידוע לכל משכיל, שבכל המקומות שנמצא בספרים קדושים חדושים וביאורים באריכות גדול, הן בגמפ"ת הן בספרי קבלה ופרד"ס, כמו בספרי הש"ך על החשן משפט או בספרי שאלות ותשובות הבאים בדרך ארכה מאד, או בספרי האריז"ל, שכל דרוש ודרוש מתרחב והולך מאד, ועל-פירב הדרוש שבסוף מקשר מאד להדרוש שלפני כמה וכמה דפיו. ומי שבקי היטב בכתבי האריז"ל, מבין שכמעט כל הספר "עץ חיים" ו"פרי עץ חיים" הם דרוש אחד גדול, כמו-כן בכל מקום הבאים בארכה כאלה, חלילה להמעין להתבהל ולפחד איך אפשר לתפס במח ושכל דרוש ארך מאד כזה, כי על זה נאמר (משלי יז, כד): "ועיני כסיל בקצה הארץ", כמו שפרש רש"י שם, עין שם. אבל החכם אומר: היום אלמד מעט ומחר מעט וכו', כמבאר שם בפרוש רש"י, עין שם; וזה הענין צריכין בני הנעורים לידע מאד, וחובה על מוריהם ורביהם להודיעם זאת לבל יתבהלו ויפחדו כלל מדרוש או חדוש ארך, רק ישימו עיניהם ולבם עליו כסדר מעט מעט, ויקשרו בתחלה ענין אחד עד שייבנו אותו קצת, ואחר-כך ילכו להלן כסדר בהדרגה מחדוש לחדוש ומענין לענין, עד שייגמרו עמוד או דף אחד, וכן ילכו כסדר בכל פעם מענין לענין בלי בהלה ובלבול, ואז יבואו על מקומם בשלום, ויוכלו להבין אפלו דרוש ארך מאד, אפלו מי שאינו מפלג ביותר. והכרחתי להזכיר זאת כאן, מחמת שבספרינו תהלה לאל, האריכות מצוי בהם מאד בכמה מקומות, על-כן באתי להזכיר את המעין לבל יבהלוהו רעיוניו, רק ילך כסדר בהדרגה מענין לענין, ואז ילך לבטח דרכו, ואז אם ישם לבו היטב יבין, שכל מה שנראה לאריכות דברים, הכל נצרך אל באור הענין מאד; כי באמת

בכמה מקומות מה שנדמה לאריכות הוא רק בהשקפה ראשונה קדם שמשימין לב להבין הענין היטב לאשורו, אבל אחר-כך פשטתכלין להלן יותר ויותר, ומשימין עיניו ולבו אל הדברים הנאמרים שם, עד שמבינים אותם היטב, אז רואים שכל הדברים שחזרתי כמה פעמים, חסר עדין הרבה מה שהיו צריכין עוד לבאר יותר, כי, בעזרת ה', יש בספרים אלו ברב המקומות הדברים עמקים הרבה, כי יסדתם בהררי קדש על-פי ההקדמות הנוראות שגלה רבנו הגדול והקדוש אשר כל דבור ודבור שיצא מפיו הקדוש והנורא, זכר צדיק לברכה, אין שעור ואין קץ להעמקות שיש בו עד אין סוף ותכלית, כאשר יבין כל חד כפום מה דמשער בלביה, מי שחפץ בהאמת לאמתו [ואין פאן מקומו להאריך בזה, ומעט מבאר במקומות אחרים (ראה חיי-מוהר"ן, ערך מעלת תורתו וספריו, סימן שמ, שצא; שיחות-הר"ן קצו ריא), עין שם]. ועל-כן גם אלו החדושים שחנני ה', שהם כלם בנויים על דבריו הקדושים, בכלם יש בהם עמקות מחמת שכלם הם כמו פרוש ובאור על דבריו הקדושים, זכרונו לברכה. אבל באמת ידעתי בנפשי שעדין לא נגעתי בדבריו אפלו פחות מטפה מן היים:

וה' אלקים אמת ינחני בדרך האמת כאשר בוחן לבות יודע צפון לבי ומחשבתי, שכל תשווקתי הוא רק לנקדת האמת. ברוך אלקינו אשר טוב גמלנו ונתן לנו תורת אמת. אלה וכאלה יוסף עמנו, ויזכר חסדי אבות, ויתן ליעקב אמת. ויקים מהרה (תהלים פה, יב): "אמת מארץ תצמח", עד יוכן בחסד כסא דוד, וישב עליו באמת במהרה בימינו, אמן כן יהי רצון:

לקוטי הלכות שלחן ערוך ארח חיים חלק ב'

הלכות ברכת השחר

הלכה ה'

על-פי מה שכתבנו בסיומן רטו מענין העשרים וארבעה מיני פדיונות, עין שם מה שכתב שמשנה עוסק תמיד לגיר גרים וכו', כי נסתלק בשבת במנחה ברעוא דרעוין שמשם הפדיון הפולל כל העשרים וארבעה מיני פדיונות וכו', כי משנה עומד בין שמ"ד לרצון ומעלה משמ"ד לרצון וכו', עין שם התגלות הנפלא הזה כי פלא הוא:

(א) וזה ידוע בכתבים, שסוד רעוא דרעוין הוא סוד כמוס וסתום ונעלם מעין כל, ואפלו משה רבנו לא השיגו כי אם בעת הסתלקותו הקדוש, שנסתלק לשם בשבת במנחה, כמו שכתוב בזהר הקדוש (ח"ב פח:)
לענין זה: זכאה חולקא דמשה. ועל-כן נאמר בו

"ולא ידע איש את קבורתו" וכו' (דברים לד, ו), כי שם הוא בחינת תכלית הידיעה דלא גרע. ועל-כן משם הוא הפדיון וההמתקה הגדולה שממתיק כל מיני דינים שבכל העשרים וארבעה בתי דינים, כי הוא למעלה מכל החכמות ומכל הידיעות, כי כל פדיון והמתקה שצריכין להמתיק איזה דין הוא על-ידי חכמה ושכל שהיא שרש לאותו הדין, כי (זהר ח"ב רנד) 'כלא במחשבה איתברירו' (וכמוכא בהתורה, תדי רבי שמעון, בסימן סא עין שם), אבל הפדיון וההמתקה הנ"ל הנמשך מבחינת רעוא דרעוין, הוא למעלה מכל השכליות והחכמות והוא שרש העליון של כל החכמות. והוא בחינת "תכלית הידיעה דלא גרע", בחינת "ולא ידע איש" וכו' פנ"ל, על-כן הוא ממתיק הכל, עד שמשתמשין למעלה עם זה הפדיון להעלות משמד לרצון לביטל כח החרון אף, שמשם כח העבודה זרה שהוא כלל ושרש כל היצרין רעין שנמשכין מדינים, לביטלם ולשברם ולהעלות משם לבחינת רצון וכו' וכנ"ל, וכמבאר שם בהתורה הנ"ל, עין שם היטב:

ב) וזה בחינת התעוררות השנה, שעקר ההתעוררות הוא בחצות לילה שזאת הנקדה של חצות לילה קשה מאד להשיג, עד שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ג.) שאפלו משה לא ידע חצות אימת ואמר (שמות יא, ד)

"פחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים", ואז דיקא באותו הרגע והנקדה של חצות היתה הגאלה על-ידי משה. ומשם סוד אסור חמץ בפסח שהוא תלוי רק במשהו, כי 'אין בין חמץ למצה אלא משהו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ואז הבחין בין טפה של בכור לטפה שאינו של בכור, והבחין בין בכורי מצרים ובין בכורי ישראל, ופסח על פתי בני ישראל והבדילם מן המצרים ועל-ידי זה היתה הגאלה של פסח. וכל זה נצטוינו בפרשת 'החדש הזה לכם ראש חדשים', כי כל זה הוא גם כן סוד קדוש החדש שמשנה נתקשה על זה, כי קשה לכוון סוד הנקדה שמתקדש החדש, שהוא כשהלבנה, סוד 'כנסת-ישראל' היא בתכלית המיעוט, ואז דיקא ממלאין אותה מפגימתה ומקדשין אותה, שזהו בחינת המתקת הדינים פי'דוע, שכל הדינים נאחזין בפגימו דסיגרא וכו' ולהפך פד אתמלא סיהרא על-ידי קדוש החדש נמתקין כל הדינים, ועל-כן זאת הנקדה של קדוש החדש היה קשה להשיג גם למשה כי הוא סוד כל הנ"ל שקשה מאד להשיג:

ג) ובזה תלוי כל קדשת איש הישראלי, כי כל ישראל כלולים במשה שהוא בחינת הצדיק האמת, שבכל דור שהוא כלול מנשמות ישראל, כי

'את־פִּשְׁטוֹתָא דְמֹשֶׁה בְּכָל דְרָא וְדָרָא' (תיקוני זוהר דף קיב.).
 ובכל אחד ואחד מישראל יש בו בחינת נקדה טובה
 שהיא בחינת משה (וכמו שכתוב בסימן עב לקוטי תניינא) שִׁמְשֶׁה
 רבנו מלְבַשׁ אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּכָל אֶבֶר
 ואֶבֶר וכו'. וזאת הנקדה בחינת משה שִׁמְלַבֵּשׁ אֶצֶל כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד היא עומדת בין שִׁמְד לְרָצוֹן שֶׁהוּא בֵּין
 הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַקְדָּשָׁה, וְעַל-יְדֵי זֶה כָּל כָּחוֹ לְהַתְגַּבֵּר
 לְצֵאת בְּכָל פַּעַם מֵרַע לְטוֹב שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מִשְׁמַד
 לְרָצוֹן'. וְעַל-כֵּן בְּאֵמֶת כָּל עֵקֶר קְדֻשַׁת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי
 הוּא עַל-יְדֵי הַתְקַרְבוֹת לְצַדִּיקֵי אֵמֶת שֶׁהֵם בְּחִינַת מֹשֶׁה
 שֶׁהוּא כָּלוּל מִכָּל יִשְׂרָאֵל וְעוֹמֵד בֵּין שִׁמְד לְרָצוֹן
 לְהַעֲלוֹת הַנִּפְשׁוֹת מֵרַע לְטוֹב מִשְׁמַד לְרָצוֹן.

כִּי בּוֹדָאי הָאָדָם בְּעֲצָמוֹ אֵין בּוֹ כַח לְזֶה, כִּי זֶה יְדוּעַ
 שֶׁכָּל אָדָם הוּא בְּסַפְנָה גְדוּלָה בְּכָל עֵת כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
 רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (קדושין ל:) 'יִצְרוּ שֶׁל אָדָם
 מִתְחַדָּשׁ עָלָיו בְּכָל יוֹם וְאֵלְמָלָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 עוֹזְרוֹ וְכוּ'. וְעֵקֶר הָעֶזֶר וְהַסִּיּוּעַ דְלַעֲלָא הוּא עַל-יְדֵי
 הַצַּדִּיק הָאֵמֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת "צַדִּיק מוֹשֵׁל בִּירְאֵת
 אֱלֹקִים" (שמואל-ב כג, ג), כְּמוֹכֵן בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת. כִּי מוֹבָא
 בְּסִפְרִים שֶׁבֵּין הַקְדָּשָׁה וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא הוּא כְּחוּטָא
 דְקִיק וְכוּ'. וְעַל-כֵּן הָאָדָם בְּסַפְנָה גְדוּלָה בְּכָל עֵת
 בְּבִחִינַת מַה שֶׁאָמַר דָּוִד (שמואל-א כ, ג) "כִּפְשֵׁעַ בִּינִי וּבֵין

הַמּוֹת", וּכְתִיב (תהלים עג, ב) "וְאֲנִי כִמְעַט נְטִיּוֹ רִגְלִי" וְכוּ',
 וּכְתִיב (שם צד, יז) "לוֹלֵא ה' עֲזָרְתָה לִי כִמְעַט" וְכוּ', עַל-כֵּן
 בְּאֵמֶת בְּכָל יוֹר וְדוֹר עָקַר הַצַּדִּיקִים וְהִירָאִים שֶׁבְכָל יוֹר
 הֵם אוֹתָן שֶׁנִּתְקַרְבוּ וְנִקְרְאוּ עַל שֵׁם הַצַּדִּיק הָאֵמֶת
 שֶׁבַדוֹר, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (סוֹטָה כב).
 אֲפִלוּ קָרָא וְשָׁנָה וְלֹא שִׁמַּשׁ תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים הָרִי זֶה עִם
 הָאָרֶץ וְכוּ', כִּי עָקַר הַכַּח לְהַנְצִיל בְּכָל עֵת מִמָּה שֶׁצָּרִיךְ
 לְהַנְצִיל הוּא רַק עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק בְּחִינַת מִשָּׁה שֶׁעוֹמֵד בֵּין
 שָׁמַד לְרָצוֹן וְכַנ"ל:

ד) וְזֶה בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה בְּחֻצוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת
 הַגְּאֻלָּה, כִּי הַגְּלוּת בְּחִינַת חֲשֻׁכַת לֵילָה בְּחִינַת
 שָׁנָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים קכו, א) "בְּשׁוּב ה' וְכוּ' הֵיִינוּ
 כְּחֲלָמִים" וּכְתִיב (שם עח, סה) "וַיִּקֶץ כְּפִישָׁן ה'", וְעַל-כֵּן
 צָרִיכִין לְבָרֵךְ הַנּוֹתֵן לְשָׁכּוּי בִּינָה לְהַבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין
 לֵילָה, כִּד שִׁמַּע קוֹל דְּתַרְנַגּוּלָא, שֶׁנִּמְשָׁךְ מֵהַתְּעוֹרְרוֹת
 עֲלִיּוֹן שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּחֻצוֹת, שֶׁהַכֹּל נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי הַצַּדִּיקִים
 בְּחִינַת מִשָּׁה, שֶׁמִּתְקִין כָּל הַדִּינִים בְּבַחֲנֵה הַנ"ל
 שֶׁהוּא סוּד נִקְדַּת חֻצוֹת, שָׂאז הִיָּתָה הַגְּאֻלָּה עַל-יְדֵי
 מִשָּׁה, שֶׁבְכַחֵם נִמְתְּקִין הַדִּינִים כָּל כָּף עַד שֶׁנִּתְהַפֵּךְ הַדִּין
 לְרַחֲמִים, עַד שֶׁכַּח הַדִּין כְּטִישׁ בְּגַדְפוּי דְּתַרְנַגּוּלָא, שִׁיקְרָא
 בְּקוֹל גְּדוֹל לְעוֹרֵר לְעַבּוּדַת הַבוֹרָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּפָרֶק
 שִׁירָה שֶׁבְכָל הַקּוֹלוֹת צוּעֵק "עוֹרוּ יִשְׂרָאֵל" וְכוּ' "שָׂאוּ

שָׁעָרִים רָאִשֵׁיכֶם" וְכוּ', כִּי כָּל כַּחוֹת הַיָּצָר הָרַע שְׁמִשָּׁם — הַשָּׁנָה הַסְּתַלְקוֹת הַמִּחִין, הַכֹּל מִכַּח הַדִּינִים שְׁמִשָּׁם כָּל הַיָּצָר הָרַע כִּנ"ל, וְעַכְשָׁיו בְּחֻצוֹת נִמְתָּק הַדִּין כָּל כָּף עַד שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ מְעוֹרָר לְעִבּוּדַת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל כִּנ"ל. וְעַל-כֵּן כָּתַב אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָה (לקוטי מוהר"ן, חלק א', קמ"ט), שְׁחֻצוֹת מְסֻגָּל כְּמוֹ פְּדִיוֹן, כִּי חֻצוֹת הוּא בְּחִינַת פְּדִיוֹן שֶׁהוּא הַמְּתַקֵּת הַדִּינִים וְכוּ' ל:

ה) וְזֶה בְּחִינַת כָּל בְּרַכַּת הַשַּׁחַר, שְׁצָרִיכִין בְּהַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה לְבָרֵךְ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל חֶסֶד וְחֶסֶד בְּפִרְטוּת, שֶׁהוּא פּוֹקֵחַ עוֹרִים וּמַלְבִּישׁ עֲרָמִים וְכוּ' וּמַתִּיר אֲסוּרִים וְכוּ', כִּי בַשַּׁעַת הַשָּׁנָה הַזֶּה כְּמוֹ עוֹר וְאֲסוּר בְּשִׁבְיָה מִתְקַף הַדִּינִים, וְעַכְשָׁיו נִמְתָּק הַכֹּל, שְׁכָּל הַהַמְּתַקֵּת עַל-יְדֵי רְצוֹן הָעֲלִיּוֹן, עַל-כֵּן צָרִיכִין לְבָרֵךְ עַל כָּל דָּבָר, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת הֵם לְשֵׁמוֹ הַגָּדוֹל יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (נחמיה ט, ה) "וַיְבָרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדָךְ וְכוּ' לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קְדוֹשְׁךָ" וְכוּ'. וְשֵׁמוֹ גִּימְטְרִיא רְצוֹן, כְּמוֹבָא, כִּי שְׁמוֹ הוּא רְצוֹנוֹ. עַל-כֵּן צָרִיכִין לְבָרֵךְ עַל כָּל דָּבָר לְשֵׁמוֹ יִתְבָּרַךְ כִּי מִשָּׁם מְבַחֲשֵׁת רְצוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמוֹ, כָּל הַהַמְּתַקֵּת, שְׁעַל-יְדֵי זֶה הָיָה הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה, שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִפְקָחוּ עֵינָיו וְנִתְּרָ מְאֻסָּרוֹ וְכוּ':

ו) וְזֶה בְּחִינַת בְּרַכַּת הַתּוֹרָה שֶׁהִזְהִירוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוּם

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים יט

לבִּרְכָה (נְדָרִים פ.א.) עַל זֶה מְאֹד, וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב גַּם בַּשְּׁלַחַן עָרוּף (אֵרַח חַיִּים מ.ז) 'בְּרַפְתְּ הַתּוֹרָה צָרִיף לְזַהַר בָּהּ מְאֹד', כִּי עָקַר בְּרַפְתְּ הַתּוֹרָה הוּא לְבַרֵךְ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ "אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ". וְזֶה בְּחִינַת סִגְלָה וּמְקִיף שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג (כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה עֲתִיקָא סִימָן כ.א לְקוּטֵי א.), וְהוּא בְּבְחִינַת סוּד הַנַּ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנְּקֻדָּה הַקְּדוּשָׁה הַכְּלוּלָה מִכָּל הַנְּקֻדּוֹת שְׁבִישְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה שֶׁעוֹמֵד בֵּין הַסֵּטֶרָא אַחֲרָא וְהַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא בֵּין הַשְּׂבָעִים עֲמָמִין וּבֵין קִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'בֵּין שְׂמֹד לְרִצּוֹן', שֶׁעַל-יְדֵי זֶה עוֹסֵק לְגִיר גָּרִים, לְהַעֲלוֹתָם מִבְּחִינַת שְׂמֹד שֶׁהוּא הָרַע שֶׁל הַשְּׂבָעִים עֲכוּ"ם וּלְהַכְנִיסָם לְקִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת רִצּוֹן. וְשֵׁם סוּד הַהִבְדָּלָה בֵּין קִדְשׁ לְחַל בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים. וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיף לְהוֹדוֹת עַל חֶלְקוֹ בְּכָל יוֹם שְׂזָכָה לְצֵאת מִשְׂמֹד לְרִצּוֹן מְזַהֶמֶת הָעֲכוּ"ם לְקִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל, כִּי עַל-יְדֵי הַהוֹדָאָה לְשֵׁמוֹ יִתְבָּרַךְ מְעוֹרֵר נִקְדָּתוֹ הַטּוֹבָה שֶׁתְּהִיָּה נִכְלָלָת בְּשֵׁמוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא רִצּוֹנוֹ כַּנַּ"ל:

ז) וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (נְדָרִים פ.א.) עַל פְּסוּק (יְרֵמְיָה ט, יא): "עַל מָה אָבָדָה הָאָרֶץ" וְכוּ'. דְּבָר זֶה נִשְׂאֵל לְחַכְמִים וּלְנַבִּיאִים וְלֹא פִרְשׁוּהוּ עַד שֶׁפִּרְשׁוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֲצָמוֹ וְכוּ', וּמִסְקוֹ, שֶׁעָקַר הַחֲרָבָן 'עַל שְׂלֹא בִּרְכוּ בַּתּוֹרָה תְּחִלָּה', כִּי עָקַר הַקְּלָקוּל

שלהם הָיָה שֶׁנִּפְּלוּ בְדַעְתָּם כָּל כָּף, עַד שֶׁנִּכְנְסוּ לְחֻקֵּי הַתּוֹרָה
 שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג עַד שֶׁלֹּא יָדְעוּ לְהִבְחִין בֵּין קִדְשֵׁי
 יִשְׂרָאֵל לְזִמְתַּת הָעֲכוּ"ם עַד שֶׁלֹּא בָּרְכוּ בַתּוֹרָה תְּחִלָּה
 שֶׁהוּא "אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים" וְכוּ', כִּי לֹא
 הֶאֱמִינוּ בְּזֶה מִחֲמַת שֶׁיִּדְעוּ בְּעֶצְמָן עֵצָם קְלֻקּוֹלָם, עַל-כֵּן
 אָמְרוּ 'נִהְיָה כַּגּוֹיִם', וְכִמּוֹ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל כ, לב): "וַאֲשֶׁר
 אָמַרְתֶּם נִהְיָה כַּגּוֹיִם" וְכוּ'.

וּבִאֲמַת זֶה הַפָּגַם גָּדוֹל מִכָּל הַפָּגַמִּים, כִּי זֶה עֵקֶר פָּגַם
 הֶאֱמוּנָה שְׁרוּצָה לְהִבִּין וְלִהְשִׁיג דְּרָכֵי ה', וְכָל
 זֶה מִחֲמַת שֶׁהָיוּ מְרַחֲקִים עֶצְמָן מְאֹד מִצְדִּיקֵי אֱמֶת, כְּמוֹ
 שֶׁכָּתוּב (דְּבָרֵי הַיָּמִים-ב', לו, טז) "וַיִּהְיוּ מִלְּעֵיבִים בְּמִלְאֲכֵי
 אֱלֹקִים וּמִתְעַתְּעִים בְּנִבְיָאֵיו" וְכוּ', וְלֹא בִטְלוּ דַעְתָּן
 אֲלֵיהֶם, שֶׁהֵם בְּחִינַת מִשָּׁה שֶׁהֵם מַעֲלִין מִשְׁמַד לְרִצּוֹן
 וּמִבְּדִילִין בֵּין קִדְשׁ לְחַל בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים, וַיּוֹדְעִים
 לְמִצָּא הַנִּקְדָּה טוֹבָה בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֲפִלוּ אִם נִפְּלָה
 כְּמוֹ שֶׁנִּפְּלָה רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, וְעַל-יְדֵי זֶה הִכָּל יְכוּלִין
 לְעֲלוֹת, וְהַעֲקָר עַל-יְדֵי שֶׁמְכַנְּסִין בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל
 שֶׁיִּבְרָךְ וַיּוֹדֶה עַל חֻלְקוֹ שֶׁהוּא מְזַרְעֵ יִשְׂרָאֵל וְלֹא עֲשִׂנִי
 גוֹי וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר בְּדְבָרָיו זְכוּרֵנוּ לְבִרְכַּת הַרְבֵּה בְּזֶה
 (עֵין לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפכ). וְהֵם פָּגְמוּ בְּזֶה עַל-יְדֵי
 שֶׁלֹּא בָּרְכוּ בַתּוֹרָה תְּחִלָּה וְכַנ"ל, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי זֶה
 דִּיקָא אֲבָדָה הָאָרֶץ וְכוּ' וְכַנ"ל.

ועל-כן דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא פרושהו,
 כי זה הסוד אי אפשר להשיג וכנ"ל, כי הוא
 בחינת תכלית הידיעה דלא גרע, רק השם יתברך
 בעצמו פרשו להצדיקים ולהנביאים, שידעו הצדיקים
 מעתה ללמד את ישראל, איך יחזקו את עצמן בנקודת
 קדשת יהדותם שיש להם מצד תולדותם שהם מזרע
 ישראל, כי זה יקר מהכל, ויודו ויברכו להשם יתברך
 על זה תמיד, שזהו בחינת ברפת התורה, שעל-ידי זה
 יצאו משמד לרצון תמיד ויהיו נכללין בשמו ורצונו
 יתברך לעולם:

ח) ועל-כן אחר קריעת ים סוף התר החמץ, כי עקר
 אסור החמץ הוא שלא להחמיץ המוח
 בחקירות אלו, ששרשם מסוד הנקדה הנ"ל, בחינת
 'משהו' שמשם משתלשלים כל החקירות והקשיות,
 ובפסח שהוא תחלת התקרבות ישראל לאביהם
 שבשמים, שאז נבחרו ישראל מן השבעים עמים לרצונו
 ושמו יתברך, על-כן אי אפשר להזהר מחמוץ המוח
 בזה, כי אם על-ידי שבדלין מחמץ במשהו, שהוא סוד
 עץ הדעת טוב ורע, שצריכין עתה להשמר ממנו מאד,
 על-ידי קדשת אכילת מצה שהיא אסותא, ונזהרין
 מחמץ במשהו, אבל אחר קריעת ים סוף שאז היה גמר
 גאלת מצרים. ואז היה באמת רעש גדול למעלה

על-ידי קשׁיא זאת, כּמו שׁאמרו רבוּתינו זכּרוּנּם לְבָרְכָה
על פּסוק (שמות יד, כ): "ולא קרב זה אל זה כל הלילה",
שְׁהִיָּה קשׁיה לְפָנָיו יתְבַרַךְ קריעת ים סוף מַחֲמַת גְּדֹל
הקטרוג: 'מה נשׁתנו אלו מאלו הללו עובדי אֱלִילִים
והללו עובדי עבודה זרה וכו', כּמו שׁאמרו רבוּתינו
זכּרוּנּם לְבָרְכָה, אָבֵל הַשֵּׁם יתְבַרַךְ בְּרַחֲמָיו הַמְּתִיק הַדִּין
והקטרוג והאיר סוד הַנִּקְדָּה הַנִּלְשָׁה שֶׁהִיא סוד הַבְּדֻלָּה
שֶׁבֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים שְׁזֵה בְּחִינַת מַה שֶׁמְבָאָר בְּזֵהר
הַקְּדוּשׁ (פּרשת בשלח מח.) "מַה תַּצַּעַק אֵלַי" בְּעִתִּיקָא
תְּלִיא וכו', 'עִתִּיקָא' זֶה בְּחִינַת פְּדִיוֹן וְהַמְּתִיקָה הַנִּלְשָׁה
בְּחִינַת רַעְוָא דְרַעְוִין כִּידוּעַ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִקְרְעוּ הַמַּיִם
וּנְגַמַר גְּאֻלְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן אַחַר כֵּךְ הִפֵּר הַחֲמִץ,
כִּי כָּבֵד נִמְתַּק הַחֲמִץ עַל-יְדֵי הָאֲרֵת הַהַמְּתִיקָה הַנִּלְשָׁה,
וְאִין לוֹ עוֹד כַּח לְהַחֲמִיץ הַמֵּחַ מֵאַחַר שֶׁכָּבֵד בְּטַל הַשֵּׁם
יִתְבַרַךְ בְּעֲצָמוֹ הַקְּטָרוֹג הַנִּלְשָׁה, "וְרָאוּ כָּל־אֶת הַיָּד
הַגְּדוֹלָה וְכו' וַיֵּאֱמִינוּ בָּהּ וּבַמֶּשֶׁה עֲבָדוּ" (שמות יד, לא),
כִּי בְּוַדַּאי צָדִיק ה' וְאָנוּ בְּנֵי בְּחִירָיו, וְכָל הָרוּצָה
לְהִתְקַרֵּב לְקַדְשָׁתוֹ יתְבַרַךְ, צָרִיךְ לָבוֹא אֵלָיו לְמִשְׁה
וּלְיִשְׂרָאֵל, שֶׁמְעַלָּה הַכֹּל מִשְׁמַד לְרָצוֹן עַד יְקִים (צַפְנִיָּה ג,
ט) "כִּי אֲזָ אֶהְפֹּךְ אֶל כָּל הָעַמִּים שֶׁפָּה בְּרוּרָה לְקַרְא כָּל־
בְּשֵׁם ה' וְלַעֲבָדוֹ שְׁכֵם אֶחָד" בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן, כֵּן
יְהִי רָצוֹן:

ט) וְזֶהוּ "חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מְשַׁפְּטֵי צְדָקָךְ" (תהלים קיט, סב), 'לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מְשַׁפְּטֵי צְדָקָךְ', זֶה בְּחִינַת בְּרַפְתְּ הַתּוֹרָה שְׂמִבְרַכִּין וּמוֹדִים לְשִׁמּוֹ יִתְבָּרַךְ 'אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ', שֶׁהֵם מְשַׁפְּטֵי צְדָקוֹ, וְזֶהוּ בְּחִינַת 'חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ' וְכוּ', כִּי קִיַּמְתָּ חֲצוֹת וּבְרַפְתָּ הַתּוֹרָה הֵם בְּחִינָה אַחַת, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה מְעוֹרְרִים הַנִּקְדָּה טוֹבָה שְׂבוּ מִקְדַּשְׁתּוֹ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשְׁהָ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הוּא נִבְדָּל מִן הָעַמִּים וּמִן הָרַע שֶׁלָּהֶם, וְעוֹלָה וְנִכְלָל בְּקִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת רְצוֹן וְכוּ' וְכוּנ"ל, וְעַל-כֵּן נִסְמְכוּ זֶה לְזֶה:

י) וְכֹל זֶה הוּא בְּחִינַת פְּסַח אֲסוּר חֶמֶץ וּמִצּוֹת אֲכִילַת מִצָּה, כְּמִבְאָר לְעֵיל (בְּאוֹת ב) עַל מֵאֵמַר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (עֵין בְּשַׁל"ה בְּמִסְכַּת פְּסַחִים בְּשֵׁם הַר"מ הַבְּבֵלִי) 'אֵין בֵּין חֶמֶץ לְמִצָּה אֶלָּא מִשְׁהוֹ', שֶׁהַמִּשְׁהוֹ הוּא בְּחִינַת הַנִּקְדָּה הַקְדוּשָׁה, בְּחִינַת מִשְׁהָ שְׁעוֹמֵד בֵּין שְׂמֵד לְרְצוֹן, כִּי מוּבָא בְּכָל הַסְּפָרִים, שְׁחֶמֶץ בְּפֶסַח הוּא בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה, אֵל אַחֵר, כְּפִירוֹת, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת שְׂמֵד, בְּחִינַת זְהֵמַת וְטִמְאַת מְצָרִים שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּלֵל הַשְּׂבָעִים עֲפוּ"ם וְיִשְׂרָאֵל נִבְחָרוּ אֲזַי מֵהֶם לְעַם סִגְלָה וְנִכְלָלוּ בְּשִׁמּוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא בְּחִינַת רְצוֹן כְּנ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת מִצָּה, וְעַל-כֵּן בְּפֶסַח בְּתַחֲלַת הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם

שְׁבַשְׁמִים, אָסוּר הַחֲמֵץ בְּאִסוּר חָמוּר מְאֹד בְּכֹל יִרְאֶה וּבֵל יִמָּצֵא. וְלֹא־חַר קָרִיעַת יַם סוּף הֵתַר הַחֲמֵץ, וּבְשָׁבוּעוֹת זְמַן מִתֵּן תּוֹרְתָנוּ מְבִיאִין חֲמֵץ דִּיקָא לְקַרְבָּן בְּשֵׁתֵי הַלֶּחֶם, כִּי עֶקֶר הַגְּאֻלָּה מִמִּצְרַיִם וּמִכָּל הַגְּלִיּוֹת וְכָל הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא עַל-יַדֵּי בְּחִינַת פְּדִיוֹנוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמִּתְקַת הַדִּינִים, שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה פָּדָה אוֹתָנוּ מִמִּצְרַיִם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יג, ו) "וְהַפּוֹדֵךְ מִבֵּית עֲבָדִים", וְעַל-יַדֵּי-זֶה הוּא פּוֹדֶה אוֹתָנוּ גַם עִתָּה מִכָּל הַצָּרוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם: 'פּוֹדְנוּ וּמְצִילְנוּ מֵעוֹלָם הוּא שְׁמֹךְ וְכוּ'. וְאָנוּ מְקוּיִם שִׁיגְאֵל וְיִפְדֶּה אוֹתָנוּ מִגְּלוֹת הַמֶּר הַזֶּה גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה לְמַעַן שְׁמוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קל, ח) "וְהוּא יִפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל" וְכוּ' וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ וְכוּ'. וְעֶקֶר הוּא הַפְּדִיּוֹן הָעֲלִיּוֹן הַכּוֹלֵל הַנִּ"ל, שֶׁהוּא עַל-יַדֵּי בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת מִשָּׁה, עַל-יַדֵּי בְּחִינַת עֵת רְצוֹן בְּחִינַת רַעוּא דְרַעוּיָן שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה מִתְבַּטְּלִין וְנִמְתְּקִין כָּל הַדִּינִים וְכוּ' כַּנִּ"ל.

אָבֵל עֶקֶר זֹאת הַהִמְתְּקָה וְזֶה הַפְּדִיּוֹן בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת יִהְיֶה רַק בְּבִיאַת מְשִׁיחַ שֶׁהוּא מֹשֶׁה שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דְּבָרִים לז, יג) "וְעַד עֵתִיק יוֹמִין מְטָא לְבוּשָׁה כְּתֹלַג חֲזוֹר" וְכוּ', שֶׁשֵּׁם הוּא בְּחִינַת רַעוּא דְרַעוּיָן וְכוּ' כְּפִדוּעַ. וּבְשִׁבִיל זֶה מֵאֵן מֹשֶׁה בְּשְׁלִיחוֹתוֹ הִרְבֵּה וְאָמַר (שְׁמוֹת ד, יג)

לקויטי הלכות ברפת השחר ה' ארץ-חיים כה

(ג) "שֶׁלַח נָא בְיַד תְּשַׁלַּח" כִּי יוֹדַע אֲנִי שְׂאִינִי גּוֹאֲלָם לְעֵתִיד, כְּמוֹ שֶׁפִּרַשׁ רַש"י, וְהוּא מְדַבְּרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה (פְּרָקֵי דְרַבֵּי אֱלִיעֶזֶר פְּרָק מ) כִּי יָדַע שְׂאִין בְּכַחוֹ לְגַמֵּר הַפְּדִיוֹן הַזֶּה בְּשִׁלְמוֹת גָּמוּר כִּי אִם לְאַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ שְׂיִסְתַּלֵּק לְשָׁם, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיוּ כָּל הַגְּלוֹיֹת וְהַצָּרוֹת רַחֲמָנָא לְצַלֵּן מִתְּקַף הַדֵּינִים עַל-יְדֵי הַכְּפִירוֹת וְעַבְדוּהָ זָרָה וְכוּ', כִּי לֹא יֵצְאוּ עַדִּין לְגַמְרֵי מִבְּחִינַת שְׂמֵד לְרָצוֹן וְכוּ', אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ הַכְּרִיחוֹ לִילֵךְ וְהִבְטִיחוֹ שְׂאֵף-עַל-פִּי-כֵן יִגָּאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל וְיִזְכּוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה בְּשָׁבוּעוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ג, יב): "בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים" וְכוּ', הֵינּוּ שֶׁהִבְטִיחוֹ שְׂיִקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה בְּשָׁבוּעוֹת וְאִזּוֹ יִזְכּוּ לְהֵאָרֵת הַרְצוֹן הַנִּ"ל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה (מְכִילֵתָא פְּרָשַׁת בְּשַׁלַּח) 'בְּשָׁבוּעוֹת נִדְמָה לָהֶם כְּזֶקֶן מָלֵא רַחֲמִים' שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב הַנִּ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵשָׁה-עָשָׂר תְּקוּנֵי דִּיקְנָא כְּמוֹבָא בְּאִדְרָא רַבָּא (פְּרָשַׁת נִשְׂא קְלָא). וּבְכַוֵּנוֹת, שֶׁבְּשָׁבוּעוֹת עוֹלִין לְשָׁם. כִּי עַקֵּר הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ הִיא בְּשַׁעַת מַתָּן תּוֹרָה שְׂאִז נִתְקַרְבוּ כְּגֵרִים שְׂמִתְגִּירִין כְּמוֹ שֶׁפִּרַשׁ רַש"י שָׁם, שְׂנִתְגִּירוּ כְּגֵרִים עַל-יְדֵי הַזָּאָה וְטְבִילָה וְכוּ'. וְעַקֵּר הַתְּקַרְבוֹת הַגֵּרִים הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת פְּדִיוֹן הַנִּ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עוֹלִים מִשְׂמ"ד לְרָצוֹן עַל-יְדֵי מִשָּׁה שְׁעַל יָדוֹ נִתְגִּירוּ וְקַבְּלוּ הַתּוֹרָה:

(יא) אַבֵּל בְּשַׁעַת יְצִיאַת מְצָרִים קָדָם קִבַּלְתָּ הַתּוֹרָה לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְעֵלוֹת לְשָׁם כַּמּוּבָן בַּפְּנוּנוֹת, וְזֶה־מַּת מְצָרִים הָיָה נֶאֱחָז בָּהֶם מְאֹד, עַל־כֵּן הָיְתָה קָשָׁה הַגָּאֲלָה מְאֹד, אַף הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הָאִיר עֲלֵיהֶם מִחִין רַבִּים וּגְדוּלִים בְּהָאָרֶה נִפְלְאָה מְאֹד שֶׁלֹּא כִּסְדָר וְעַל־יְדֵי־זֶה נִגְאָלוּ, אַבֵּל אַף־עַל־פִּי־כֵן עֲדִין לֹא עָלוּ עַד בְּחִינַת הַדִּיקָנָא קִדְיָשָׁא שֶׁהוּא בְּחִינַת עֵת רְצוֹן הַנַּ"ל עַד שְׁבוּעוֹת, רַק הַגָּאֲלָה הָיְתָה עַל־יְדֵי הָאָרֶה עֲצוּמָה שֶׁל כָּל הַמַּחֲזִין וְכוּ', הֵינּוּ שֶׁהַגָּאֲלָה הָיְתָה עַל־יְדֵי בְּחִינַת עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה מֵיְנֵי פְדִיוֹנוֹת הַנַּ"ל, רַק שֶׁנִּמְשָׁכוּ כָּלֵם בְּהָאָרֶה נִפְלְאָה, כִּי כָּל הַפְּדִיוֹנוֹת וְהַגָּאֲלוֹת שֶׁהֵם עַל־יְדֵי הַמַּתְקַת הַדִּינִים כָּלֵם הֵם עַל־יְדֵי הָאָרֶת הַמַּחֲזִין כִּידוּעַ וְכַנַּ"ל, וְכָל מֵה שֶׁמְאִירִין הַמַּחֲזִין בְּרַבּוּי יוֹתֵר וּבְהָאָרֶה עֲצוּמָה יוֹתֵר נִמְתַּקִּין הַדִּינִין יוֹתֵר. וְעַל־כֵּן בְּשַׁעַת יְצִיאַת מְצָרִים אַף־עַל־פִּי שֶׁלֹּא עָלוּ עַד בְּחִינַת הַדִּיקָנָא כַּנַּ"ל שֶׁמִּשָּׁם הַפְּדִיוֹן הָעֲלִיּוֹן הַכּוֹלֵל, וְהָיְתָה הַגָּאֲלָה עַל־יְדֵי בְּחִינַת עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה מֵיְנֵי פְדִיוֹנוֹת הַנַּ"ל, אַבֵּל הָיוּ נִמְשָׁכִין בְּהָאָרֶה נִפְלְאָה וְעֲצוּמָה עַל־יְדֵי עֲצָם רַבּוּי הַמַּחֲזִין וְכוּ' עַד שֶׁנִּתְבַּטַּל זֶה־מַּת מְצָרִים וְנִפְדּוּ וְנִגְאָלוּ מֵהֶם. וְעַל־כֵּן אֲזוּ אָסוּר הַחֲמִץ בְּמִשְׁהוּ, כִּי אֲזוּ צָרִיכִין לְבַטֵּל וּלְבַעַר הַחֲמִץ לְגַמְרֵי:

(יב) כִּי חֲמִץ וּמִצָּה הֵם בְּחִינַת טַבַּע וְהַשְּׁגָחָה, כִּי מִצָּה

הוא בחינת השגחה, בחינת מן, בחינת לחם מן השמים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (קדושין לח.): 'עגה שהוציאו ישראל ממצרים טעמו בהם טעם מן', פי נאפית בחפזון בלי רבוי תחבולות להחמיץ ולהטעים העסה כמו שעושין בלחם חמץ, פי מצה בחינת בטחון בהשגחתו יתברך לבד בלי שום עסק ומלאכה, כמו שכתוב (שמות יב, לט) "ויאפו את הבצק וכו' עגות מצות פי לא חמץ וכו' וגם צדה לא עשו להם". אבל חמץ הוא בחינת טבע, בחינת דינים שנמשכין מבחינת אלקים שהוא בגימטריא טבע, כמובא, שמשם כל תאוות המון, בחינת (תהלים עא, ד) "מכף מעול וחמץ" שבאים לידי גזלות על-ידי רבוי תאוות ממון שהוא על-ידי בחינת כפירות שאומרים "כחי ועצם ידי עשה לי" וכו' (דברים ח, יז), ומחמיצין המח כל ימיהם איך להשיג ממון על-ידי איזה סבה ותחבולה כאלו היה בכחם לזה, מה שבאמת הוא להפך "פי לא ממוצא וממערב וכו' פי אלקים שופט" וכו' (תהלים עה, ז).

ועקר אחיזת הטבע בחינת חמץ הוא מדינים כידוע, שמשם השתלשלות אחיזת העבודה זרה והכפירות וכו', אבל כשמתיקין הדינים בשלמות על-ידי פדיון העליון הכולל הנ"ל, אזי נתהפך מדת הדין לרחמים, ואז נכלל הטבע בהשגחה בבחינת ה'

הוא האלקים", כי זוכים לאמונה שלמה שגם הנהגת הטבע הוא רק בהשגחתו יתברך רק שאין אנו מבינים דרכיו יתברך.

ועל-כן אפלו מי שעוסק במשא ומתן ומרויח ממון שנדמה שהוא על-פי הטבע, אבל באמת הכל הוא בהשגחתו יתברך, כאשר אנו רואין שהרבה טורחין ומיגעין עצמן ביגיעות עצומות ומאומה לא ישאו בעמלם, אדרבא הם מפסידין ממונם על-ידי-זה פנראה בחוש בכל עת. על-כן צריך כל אדם להאמין שכל הפרנסה והממון נמשך להאדם רק בהשגחתו יתברך לבד, ומה שצריכין איזה עסק זה הוא מדרכי נפלאותיו יתברך שאי אפשר להבין, כי בודאי דרכי ה' אי אפשר להשיג, כי השם יתברך שפרא את העולם יש מאין המחלט וגם עתה הוא מצמיח חציר לבהמה וכו' ומצמיח אילן גדול כזה מגרעין אחד וכו', הוא יכול לברא ולגדל את האילן בלי נטיעת האדם ולהצמיח התבואה בלי חרישה וזריעה של האדם, אך השם יתברך ברא הכל בשביל האדם ורצה שהאדם דיקא יעשה איזה עסק בשביל גדול התבואה והאילן, וכן שיעשה איזה עסק ומשא ומתן בשביל פרנסה, אבל בודאי הכל ברצונו יתברך ובהשגחתו לבד.

ובאמת כל עקר יגיעת האדם בהתבואה ובעסקי המשא

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים כט

ומתן וכו' הכל היה מחטא אדם הראשון שנגזר "בזעת אפיק תאכל לחם" (בראשית ג, יט) "בעצבון תאכלנה" (שם, פסוק יז), כי אדם פגם בהשגחה, בבחינת מצה שהוא אילנא דחיי עץ החיים, ואכל מעץ הדעת טוב ורע שהוא בחינת חמץ פמובא. ועל-ידי-זה באמת נגזר עליו "בעצבון תאכלנה", שמשם כל היגיעות הנ"ל. אבל ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זהמתן (שבת פח.). ועל-כן 'כל המקבל עליו על תורה מעבירין ממנו על מלכות ועל דרך ארץ' (אבות ג, ה), כי צריכין לקיים 'הוי ממעט בעסק ועסק בתורה' (אבות ד), כי כל הפרנסה ממנו יתברך לבד.

וזה זוכין על-ידי בחינת שבועות שהוא קבלת התורה שאז נמשך עת רצון הנ"ל, בחינת פדיון העליון הנ"ל, שעל-ידי-זה נמתקו הדינים בשלמות עד שנתהפך הדין לרחמים עד שנקלל הטבע בהשגחה שזהו בחינת שנמתק בחינת החמץ בשלמות, ועל-כן אז מביאין חמץ דיקא לקרבן, כי נמתק הדין כל כף על-ידי פדיון העליון הנ"ל, עד שמאמינים בהאמת, שגם הטבע בעצמה, שהוא העסק במשא ומתן, הוא רק השגחתו יתברך. ואז גם העסק שעוסקין במשא ומתן, הוא בקדשה גדולה, בבחינת משא ומתן באמונה, בבחינת 'טוב תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משפחת עוין' (אבות ב, ב).

כִּי בְּאֵמֶת עָקַר עֵסֶק הַמְּשָׂא וּמִתֵּן הוּא רַק בְּשִׁבִיל זֶה
 כְּדִי לְהַשְׁכִּיחַ הָעוֹן, כִּי יְדוּעַ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד אִיךָ
 הַמְּחַשְׁבוֹת רוֹדְפִים אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם וְכוּ', וְאִין תִּקְנָה לְבָרַח
 מֵהֶם כִּי אִם עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁהִיא עָקַר הַהֲצֵלָה
 וְהַרְפוּאָה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה (קְדוּשֵׁין ל':)
 'בְּרַאתִי יִצְרַח הָרַע בְּרַאתִי תּוֹרָה תְּבַלִּין'. וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב
 (מְשֻׁלִי ב, יא): "מְזִימָה תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ" וְכוּ', אָבֵל אִי אֶפְשָׁר
 לְהֵאָדָם לְעֵסֶק בַּתּוֹרָה בְּכָל הַיּוֹם, וּבְפֶרֶט הַהֵמוֹן עִם,
 עַל-כֵּן סִבֵּב הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּדַרְכּוֹ הַנִּפְלְאִים שֶׁיִּצְטָרֵךְ
 הָאָדָם לְעֵסֶק בְּאִיזָה עֵסֶק וּמְשָׂא וּמִתֵּן בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָה
 כְּדִי לְהַשְׁכִּיחַ הָעוֹן כַּנִּ"ל. אָבֵל בְּאֵמֶת כָּל הַפְּרִנְסָה הוּא
 מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ לְבַד בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ לְבַד:

(ג) וְעַל-כֵּן בְּפֶסֶח אָסוּר הֶחֱמִץ בְּאָסוּר חָמוּר מְאֹד, כִּי
 כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִמְשָׁךְ הַמִּתְקַת הַפְּדִיוֹן הָעֲלִיוֹן
 הַנִּ"ל, אֲזִי נֶאֱחָזֶת הַסְּטָרָא אַחֲרָא שֶׁהֵם הַכְּפִירוֹת
 בְּהַחֲמִץ מְאֹד וְאִי אֶפְשָׁר לְהַפְּכוֹ אֶל הַקְּדוּשָׁה רַק עַל-יְדֵי
 קְדוּשַׁת רַבּוּי הַמַּחֲזִין שְׁנִמְשָׁכִין אֲזִי בְּפֶסֶח מְבַטְלִין
 וּמְבַעְרִין אוֹתוֹ לְגַמְרִי, אָבֵל אַחֲרֵי קְרִיעַת יַם סוּף שֶׁאֲזִי
 נִגְמַר הַגְּאֻלָּה לְגַמְרִי וְנִתְגַּלָּה קְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל כַּנִּ"ל. וְעָקַר
 קְרִיעַת יַם סוּף הָיָה עַל-יְדֵי בְּחִינַת יוֹסֵף שֶׁגַּם הוּא
 נִסְתַּלַּק בְּעֵת רְצוֹן הַנִּ"ל בְּשִׁבְתָּ בְּמִנְחָה שֶׁעַל יְדוֹ הִיָּתָה
 עָקַר הַגְּאֻלָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יג, ט): "וַיִּקַּח מִשֶּׁה אֶת

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים לא

עצמות יוסף עמו" וכו'.

וזה בחינת מה שכתוב בזהר הקדוש (פרשת בשלח, מח.)
'מה תצעק אלי בעתיקא תליא מלתא', שהוא
בחינת רעוא דרעוין הנ"ל, כי אז התחיל להאיר ביותר
בחינת העת רצון הנ"ל, על-ידי בחינת עצמות יוסף
כנ"ל, ועל-ידי שפכר התחילו ישראל להכין עצמן
ששה ימים של הספירה לקבלת התורה, על-פן אז
נמתק הדין ביותר. על-פן אז נמתק החמץ על-ידי
בחינת עת רצון הנ"ל, עד שיכולים לאכלו אחר כף.
וגם על-ידי שפכר קבלו אסנתא שהוא מצה, כמו
שכתוב בזהר הקדוש (ח"ב קפג:), הינו שעל-ידי אכילת
מצה ובעור חמץ זכו לאמונת ההשגחה כל כף עד
שאחר כף אפלו כשאוכלים חמץ לא יזיק להם, הינו
שאפלו כשיעשו איזה עסק ומשא ומתן בשביל פרנסה
לא יפלו לכפירות של הטבע חס ושלום לומר "כחי
ועצם ידי" וכו' (דברים ח, יז) חס ושלום, רק יאמינו
בהשם יתברך שכל הסבות מאתו יתברך לבר. והנהגת
הטבע בעצמה היא בהשגחתו יתברך לבר.

ובכל ימי הספירה ממתיקין הדינים עד שביום שבועות
הקדוש זמן מתן תורתנו נמשך העת רצון הנ"ל
בשלמות יותר, עד שנמתק הדין כל כף, עד שנתהפך
בחינת חמץ, בחינת טבע, ועולה לקרבן, פי נכלל

הטבע בשלמות בהשגחה וכנ"ל:

יד) ובשביל זה מביאין מעות לפדיון להצדיק, כי מעות בחינת דינים, וכשהצדיק לוקח המעות לפרנסתו ואכילתו, עולה המעות לשרש הפרנסה שתלוי במזלא, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מועד קטן כח:), הינו בבחינת תרין מזלין ודיקנא קדישא, שהוא בחינת עת רצון הנ"ל, כמובן בפונות, ועל-ידי-זה נמתקין הדינים, על-ידי בחינת פדיון העליון הנ"ל שהוא העקר, כי אפלו כשעושיין פדיון פרטי צריכין לקבל איזה הארה משם, כמובן במקום אחר.

וזה בחינת בנת מצרים ובנת הים, שהזהירם השם יתברך על זה מאד (ברכות ט:), כדי לקיים הבטחתו שהבטיח לאברהם אבינו עליו השלום: "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול" (בראשית טו, יד), כי כשישראל הוציאו העשירות והרכוש ממצרים ובא לידם לרשות דקדושה זה בחינת פדיון הנ"ל שהוא על-ידי שפא המעות ליד הצדיק, כי ישראל נגד העפווים והמצריים נקראין כלם צדיקים כמו שכתוב (ישעיה סו, כא): "ועמך כלם צדיקים" וכו', ועל-כן כשפא הרכוש לידם נמשך בחינת הפדיון הנ"ל, והכל בכח משה שלקח עצמות יוסף עמו שנסתלק גם כן בשבת במנחה וכו' וכנ"ל.

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים לג

ועתה מה יפוי ומה נעמו דברי רבותינו זכרונם לברכה
שאמרו (סוטה יג.): "חכם לב יקח מצות" (משלי י,
ח) — זה משה, שכל ישראל עסקו בבזה והוא עסוק
בעצמות יוסף, הינו פנ"ל, כי דיקא על-ידי קדשת
עצמות יוסף שעל-ידי זה נמשך בחינת הרצון הנ"ל,
על-ידי-זה נעשה התקון שעשו ישראל על-ידי לקיחת
הבזה פנ"ל, ועל-כן דיקא אז כשעסקו בבזה, אז דיקא
עסק משה בעצמות יוסף, כי כל זה בחינת הפדיון הנ"ל
על-ידי הממון שבא ליד הצדיק שיכול להמשיך עת
רצון פנ"ל:

וזה בחינת קרבן תודה שהוא המבחר מכל
הקרבנות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם
לברכה (במדבר רבה צו ט, ז) 'כל הקרבנות בטלין חוץ
מקרבן תודה', כי בתודה היה חמץ ומצה, מה שאין כן
בכל הקרבנות, כי זה עקר השלמות כשמתיקין הדין
כל כף עד שחמץ נכלל במצה, שנכלל הטבע בהשגחה
וכו' פנ"ל, שזה זוכין כשיוצאין מהצרה שאז מביאין
תודה, כי כשיוצאין מהצרה זהו רק על-ידי בחינת
פדיון הנ"ל, ועל-כן אז נכלל חמץ ומצה יחד שזהו
בחינת שבועות שאז מביאין שתי הלחם מחמץ דיקא,
וכמובא ששתי הלחם של שבועות הם בבחינת קרבן
תודה, הינו פנ"ל.

וְעַל-כֵּן עַל-פִּי רַב קוֹרִין פָּרַשְׁתָּ צוּ בְּשֶׁבֶת הַגָּדוֹל שֶׁהוּא
הַשֶּׁבֶת שֶׁלִּפְנֵי פֶסַח, כִּי עֵקֶר הַנֶּס וְהַגְּאֻלָּה שֶׁל
פֶסַח הָיָה עַל-יַדֵּי בְּחִינַת שֶׁבֶת שָׂאז עֵקֶר הָאֲרֵת עֵת רְצוֹן
הַנַּ"ל כִּידוּעַ, וְעַל-כֵּן קוֹרִין הַשֶּׁבֶת שֶׁלִּפְנֵי הַפֶּסַח 'שֶׁבֶת
הַגָּדוֹל', כִּי עֵקֶר הַנֶּסִּים וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁל פֶּסַח שֶׁהֵם
נִקְרָאִים גְּדוּלִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְלָכִים ב' ח, ד): "סִפְּרָה נָא
לִי אֵת כָּל הַגְּדֻלוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהֵי־שָׁע", הַכֹּל הָיָה
עַל-יַדֵּי שֶׁבֶת כַּנַּ"ל. וְעַל-כֵּן קוֹרִין אִז פָּרַשְׁתָּ צוּ שְׁמַדְבָּר
מִפָּרַשְׁתָּ תוֹדָה, כִּי עֵקֶר תַּכְלִית הַנֶּסִּים שֶׁל פֶּסַח הוּא
לְזִכּוֹת לְשָׁבוּעוֹת שֶׁהוּא בְּבְחִינַת קָרְבַּן תוֹדָה, וְכַנַּ"ל:

טז) וְעַיִן בְּאִידְרָא רַבָּא פָּרַשְׁתָּ נְשֵׂא (נר קלו): מְבֹאֵר, דְּאִית
מִצַּח וְאִית מִצַּח וְכוּ', הֵינוּ כִּי בְּחִינַת מִצַּח
דְּזַעִיר אֲנַפִּין עֲשָׂרִין וְאַרְבַּע דִּינָא עֲלָא מִשְׁתַּכְּחִין וְכוּ',
וְכַד אַתְּגַלִּיא הָאִי מִצַּחָא אַתְּעָרוּ כָּל מְאָרִיהוֹן דְּדִינָא וְכוּ'
עַל חִיבֵי עֲלָמָא, הֵדָּא הוּא דְּכָתִיב (יִרְמְיָה ג, ג): "וּמִצַּח
אֲשֶׁה זוֹנָה הָיָה לָךְ" וְכוּ'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת גְּדֻלַּת הָאֶסוֹר שֶׁל חֲמֵץ בְּפֶסַח, כִּי תִקְרָה הַדִּין
שֶׁל בְּחִינַת מִצַּח הַזֶּה שְׁמִשָּׁם אַחֲזִיזַת הַסֵּטֶרָא
אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת, אִי אֶפְשָׁר לְהַמְתִּיקוֹ, כִּי אִם עַל-יַדֵּי
הַתְּגֻלוֹת מִצַּח הַרְצוֹן, וְכְמוֹ שֶׁאִיתָא שָׁם, 'בַּר הַהִיא
שֶׁעָתָא כַּד סְלִיקוּ צְלוֹתְהוֹן דִּישְׂרָאֵל לְקַמֵּי עֲתִיק יוֹמִין
וּבְעֵי לְרַחֲמָא עַל בְּנוֵי גְּלִי מִצַּחָא דְּרַעוּנָא דְּרַעוּיִן' וְכוּ'.

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים לה

ועל-כן בפסח שעדין אין בנו כח להמשיך בשלמות הפדיון הנ"ל שהוא על-ידי התגלות מצח הרצון, על-כן צריכין לבער החמץ לגמרי ואסורו חמור מאד מאד בבל יראה ובל ימצא, כי 'חמץ' אותיות 'מצח' בהפך אתון, כי אחיזתו מהשתלשלות תקף הדינים שבמצח הנ"ל, ועתה בפסח צריכין לבטלו ולבערו לגמרי, כי אין בנו כח להמתיקו ולהפכו אל הקדשה, רק שעל-ידי גדל עצם הארת כל המחין שנכנסין בפעם אחת בליל שמורים, על-ידי-זה יש לנו כח לבטלו ולבערו לגמרי, ולא יראה ולא ימצא בגבולנו כלל, אבל לא להפכו אל הקדשה, כי החמץ אז הוא בחינת "מצח אשה זונה" הנ"ל, שהוא תקף זהמת מצרים ערות הארץ בחינת שמד — אל אחר — כפירות, פי זנות וכפירות הם תלויים זה בזה, כמובא במקום אחר, אבל על-ידי מצות ספירת העמר שסופרין ששה ימים עד שביעי של פסח שכבר התחילו להכין עצמן לקבלת התורה, על-כן נמשך עליהם הארה והמתקה מבחינת מצח הרצון, בחינת עתיק שמתגלה אז, ומשם הנה קריעת ים סוף בבחינת "מה תצעק אלי בעתיקא תליא" וכו' כנ"ל. על-כן אחר כך התר החמץ, כי נמתק על-ידי הארת מצח הרצון כנ"ל.

ובשבועות על-ידי קבלת התורה שאז עקר התגלות

מצח הרצון פנ"ל, על-כן אז מצוה להביא חמץ דיקא לקרבן, כמו שכתוב: "חמץ תאפנה" (ויקרא כג, יז). וכל החג הקדוש הזה נקרא על שם שתי הלחם שבאים מחמץ, כמו שכתוב (במדבר כח, כו): "בהקריבכם מנחה חדשה לה' בשבעתיכם", כי אז מתגלה מצח הרצון, ואז החמץ שהוא אותיות 'מצח', יניקתו ממצח הרצון, שעל-ידי-זה כל ההמתקות בחינת פדיון העליון הנ"ל, שעל-ידי-זה עולין משמד לרצון ומתגירין גרים שכל זה הוא בחינת שבועות פנ"ל. ועל-כן אז מביאין חמץ דיקא לקרבן וכנ"ל:

(יז) וזה בחינת (פסחים ב.): 'אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר'. וזה בחינת הסימן לסדר של פסח: 'קדש' וכו' ומסים 'נרצה', והכלל הוא, כי אף-על-פי שמבאר בהתורה הנ"ל שיש פדיון פרטי שממתיק הדין מאיזה בית דין מהעשרים וארבעה בתי דינים, ויש פדיון הכולל שממתיק כל הדינים שבעולם שבכל הכ"ד בתי דינים, שהוא על-ידי בחינת עת רצון בחינת מצח הרצון פנ"ל, אף-על-פי-כן צריכין לידע, שכל הפדיונות והמתקות הדינים שבעולם שזה עקר העבודה של איש הישראלי בכלל ובפרט כידוע ומוכן בספרי אמת, כלם, עקרם הוא על-ידי בחינת מצח הרצון הנ"ל שהוא בחינת רעוא דרעוין, כי אם לא היה

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים לז

מאיר בחינה זאת בכל פעם, לא היה אפשר להתקיים העולם מתקף הדינים שבמצח התחתון, וכמובא באיזרא רבא הנ"ל ובשאר מקומות, רק החלוק הוא שתמיד מאיר מצח הרצון במצחא תפאה בהעלם גדול בצמצום גדול מאד, ומי שיודע לעשות פדיון כראוי הוא ממשיך הארה משם למטה בהתגלות יותר עד שמבטל איזה דין שבאיזה בית דין מעשרים וארבעה בתי דינים. ואם יש לו כח יותר יוכל לבטל הדין מכמה בתי דינים, כפי כח הפדיון שלו, כפי ההארה שממשיך ממצח הרצון למטה וכו', על-ידי השמות והיחודים והפונות השיכים לזה, וכפי כחו במעשים טובים שזה העקר וכפי התגברותו בתפלה ותחנונים שזה עולה על הכל.

וגם יש חלוק בין הזמנים, כי גם בחל על-ידי תפלת ישראל נמשך איזה הארה ממצח הרצון למצח התחתון וכו', והכל כפי כח התפלה, אבל בשבתות וימים טובים, והעקר בשבת במנחה, אז עתיקא קדישא גלי רצון דילה, ואז מתגלה מצח הרצון בהתגלות נפלא, ואז כל העולמות וכל נשמות ישראל עולין לשם וכו', ואז רעוא דרעוין אשתכח דבה אסתלק משה ויוסף ודוד. וכל זה אי אפשר לבאר, ומעט מזה יבין המשכיל מעצמו.

וְעַל-כֵּן צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, שֶׁכָּל הַגְּאֻלוֹת וְהַיְשׁוּעוֹת בְּכָל־לַיּוֹת
 יִשְׂרָאֵל, וּבַכְּרִטִיּוֹת לְכָל אֶחָד, כֻּלָּם הֵם עַל-יְדֵי
 הַמַּתְקָת הַדִּינִים עַל-יְדֵי בְּחִינַת פְּדִיוֹנוֹת שֶׁל הַצְּדִיקִים
 שְׁעוֹסְקִים וְטוֹרְחִים עֲבוּרָנוּ, לְהַמְתִּיק כָּל הַדִּינִים
 מֵעָלֵינוּ, וְלִפְדוֹת אוֹתָנוּ מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִין בְּכָל עֵת
 בְּכָל־לַיּוֹת וּבַכְּרִט. אָבֵל בְּוַדַּאי יֵשׁ חֲלוּק גָּדוֹל בֵּינָם
 הַמַּתְקָרְבִין אֵלָיו וּבֵינָם מִי שְׁאִינָם מַתְקָרְבִים אֵלָיו, מִכָּל
 שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן מִי שֶׁחוֹלֵק עָלָיו חֶסֶד וְשְׁלוֹם, שְׂאֵף-עַל-פִּי
 שֶׁהַצְּדִיק הָאֵמֶת בְּטוֹבוֹ הַגָּדוֹל מִתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם גַּם כֵּן,
 וּמַמְתִּיק דִּינִים מֵעָלֵיהֶם לִפְדוֹתָם, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד
 הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם (תְּהִלִּים לֵה, יג): "וַאֲנִי בְּחִלּוֹתָם לְבוֹשֵׁי
 שֶׁק וְכוּ' וְתִפְלְתִי עַל חִיקֵי תְּשׁוּב", אָבֵל הַחֲלוּק שֶׁבֵּינָם
 הַמַּתְקָרְבִין לְהַחוֹלְקִים וְכוּ' יְכוּל כָּל אֶחָד לְהִבִּין מֵאֵלָיו.
 וְעַל זֶה צָעַק הַנָּבִיא (הוֹשֵׁעַ ז, יג): "וַאֲנִי אֶפְדֶּם וְהֵמָּה דִּבְרוּ
 עָלַי כְּזָבִים", שְׂאֵנִי עוֹסֵק בְּכָל עֵת לִפְדוֹתָם עַל-יְדֵי
 בְּחִינַת פְּדִיוֹן הַנֶּ"ל וְהֵמָּה וְכוּ', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הֵם מְעַכְּבִין
 הַגְּאֻלָּה, שֶׁעַקֵּר הָעֶכּוֹב עַל-יְדֵי הַמַּחְלָקָת וְהַקְּטָנוֹת
 שֶׁבֵּינָם הַתְּלַמִּידִים חֲכָמִים וּבְכָל הָעוֹלָם, כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
 רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה (עֵין יוֹמָא ט:):

יח) וְנַחֲזֹר לְעֵנְיָנוּ, שֶׁבְּפֶסֶח בְּתַחֲלַת גְּאֻלַּת יִשְׂרָאֵל
 מִמְּצָרִים שֶׁעָקְרָה עַל-יְדֵי הָאָרָה מִבְּחִינַת
 פְּדִיוֹן הַנֶּ"ל מִבְּחִינַת רַעְוָא דְרַעְוִין וְכוּ', אָבֵל זֶה לֹא הָיָה

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים לט

אפשר להמשיך אז בשלמות עד שבועות פנ"ל, וזהמת מצרים היתה נאחזת בהן מאד, על-כן היתה עקר הגאולה על-ידי שהמשיך עליהם הארת המחין ביחד בהארה עצומה מאד שלא כסדר וכו', מה שאין כן בשום עת וזמן אפלו בשבת ושבועות. אבל אף-על-פי-כן בשבת ושבועות עולין בעליה יתרה יותר כי אז עולין עד הדיקנא בחינת רעוא דרעוין שממש עקר הפדיון העליון הכולל הנ"ל, וכמוכן ומבאר בכונות האריז"ל, עין שם היטב.

ומחמת שבפסח עדין לא נתגלה בחינת רעוא דרעוין כמו בשבת ושבועות, על-כן החמץ אסור וכנ"ל, כי צריכין לבערו ולבטלו לגמרי בכח הארת המחין שמאירין כלם בהארה עצומה מאד, אבל כל כח המחין כלם נמשכין מבחינת רעוא דרעוין פנ"ל, כי כל ההמתקות שבעולם שכלם על-ידי המשכת איזה מח וחקמה כפי בחינת האדם והזמן וכו', הכל נמשך מבחינת מצח הרצון פנ"ל, ועל-כן עקר הכח לבער החמץ ושאר בארבעה עשר בניסן הוא על-ידי ההארה שנמשכת בהעלם מבחינת מצח הרצון הנ"ל, ועקר מצח הרצון יתגלה בשלמות נפלא לעתיד כשיבוא משיח צדקנו שנאמר בו (דניאל ז, יג) "ועד עתיק יומין מטא" וכו' פנ"ל, כי משיח יהיה כלול מכל השלשה

צדיקים הנ"ל שנסתלקו ברעוא דרעוין שהם יוסף, משה, דוד, ועל-כן בגאלת מצרים שעדין לא נתגלה בחינת דוד כי לא נולד עדין, וכל הגאלה עקרה היתה על-ידי משה ויוסף, בבחינת (שמות יב, ט): "ויקח משה את עצמות יוסף עמו", על-כן לא נתגלה אז הארת דוד, ועל-כן לא היה מאיר עדין בחינת מצח הרצון כראוי פנ"ל, ועל-כן צריכין לבער החמץ שהוא אותיות מצח שלא יתגברו הדינים שבמצחא דזעיר אנפין וכו' פנ"ל.

ובשבועות, אז מאיר ביותר בחינת דוד, כי דוד מת בעצרת (ירושלמי חגיגה, ב, ג), ועל-כן קורין אז רות שממנה יצא דוד, והיא היתה גיורת, כי משם עקר כח הגרים פנ"ל, שעולין משמד לרצון על-ידי מצח הרצון שמאיר ביותר על-ידי שנכללים כל השלשה הצדיקים האלו משה, יוסף, דוד פנ"ל, שעקר גמר הגאלה יהיה על-ידי בחינת דוד, בחינת משיח בן דוד. וזהו 'אור לארבעה עשר בודקין את החמץ', ומוכא בכל הספרים הקדושים שארבעה עשר מרמז על בחינת דוד שעולה י"ד וכו', עין שם שהאריכו בזה, אבל לא בארו היטב עד היכן הדברים מגיעים. ועל-פי דרכנו דעת לנבון נקל, כי עקר הכח לבער החמץ קדם פסח הוא על-ידי שנמשך בהעלם הארת דוד משיח שעל ידו נשלם הארת מצח הרצון פנ"ל, ועל-ידי זה

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים מא

אנו ממשיכין עלינו תקף הארת המחין הרבים העצומים הנמשכין בפסח, שעל-ידי-זה מבערין החמץ בארבעה עשר בניסן 'כד אתמליא סיהרא' שהוא בחינת דוד, והבן היטב:

(ט) וזהו שהתחיל הסימן לסדר של פסח 'קדש' וסיים 'נרצה', 'קדש' זה בחינת תקף המחין הרבים שנמשכין בפסח שכלם נקראים קדש כידוע, ואחר כך 'ורחץ' 'כרפס' וכו', וכל התקונים הנוראים שעושין על-ידי כל הסדר של פסח. ועקר תכלית הפונה לזכות לשבועות שאז מאיר מצח הרצון בשלמות וגם עתה נמשך משם הכח לבער החמץ ולקבל כל המחין הקדושים כנ"ל. וזהו שסיים 'נרצה', 'נרצה' דיקא בחינת רצון העליון הנ"ל שמזכה אותנו משה לעלות לשם, ומעלה הכל משמד לרצון שזה עקר גאלת מצרים כנ"ל, כי כל הגאלה מתחלה ועד סוף הכל מבחינת הרצון הנ"ל עד שנזכה על-ידי התקונים של פסח וכו' לעלות לשם בשבועות בשלמות שאז מתגלה מצח הרצון כמו בשבת במנוחה. נמצא שכלל כל הסדר של פסח הוא בחינת נרצה, בחינת רצון העליון הנ"ל, ועל-כן 'נרצה' בגימטריא 'משה', כי הכל על-ידי משה וכו' כנ"ל:

(כ) וכן מובן ומבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה

במד"ש (עין בראשית רבה פה, א), שכל הגאלות נמשכין מהארץ הגאלה האחרונה שתהיה על-ידי דוד משיח. וכמו שאמרו במד"ש רבה בפרשת 'וישב' על פסוק (בראשית לח, א): "ויהי בעת ההיא ויגד יהודה" וכו' הדא הוא דכתיב: (ישעיהו מו, י): "מגיד מראשית אחרית" וכו', עד שלא התחיל הגלות הראשון נברא גואל האחרון וכו', הינו פנ"ל, כי עקר כל הגאלות בכח דוד שהוא עקר בחינת משיח וכנ"ל. וכן מוכן ומבאר בדברי אדונינו, מורנו ורבינו, זכרנו לברכה, על פסוק (יחזקאל ז, ו): "קץ בא הקץ" (בסימן רנ), שעקר כל הגאלות והישועות נמשכין על-ידי הארה הנמשכת מקץ האחרון עין שם, הינו פנ"ל:

כא) וזהו בחינת מה שמבאר לעיל שעקר גאלת מצרים היתה בכח שבת, ועל-פן קורין שבת שלפני הפסח 'שבת הגדול' פנ"ל (באות טו), הינו פנ"ל, כי עקר הגאלה על-ידי בחינת מצח הרצון שמאיר בשבת וכנ"ל. וזה שמובא בספרי קד"ש: שאותיות שניות של שא"ר הם אותיות שבת, ועל-ידי-זה בטול השאר שבעסה, בחינת "ולא יראה לך שאר" (שמות יג, ז), כי עקר בטול חמץ ושאר הוא על-ידי בחינת שבת, שאז מתגלה רעוא דרעוין, והעקר בשבת במנחה שאז נסתלקו משה, יוסף ודוד שעל ידיהם כל הגאלות. רק

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים מג

בפּרטיִוּת הִיָּתָה הַגְּאֻלָּה הַרְאֵשׁוֹנָה עֲקָרָה עַל-יַדֵּי בְּחִינַת יוֹסֵף, מִשֶּׁה כַּנְ"ל, רַק שֶׁבְּחִינַת דָּוִד וּמְשִׁיחַ הָאִיר בְּהַעֲלִים שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה הָיָה עֲקָר הַכַּח לְהַמְתִּיק הַדִּין וּלְפָדוֹתָם וְכַנְ"ל, אֲבָל הַגְּאֻלָּה הָאֲחֵרוֹנָה עֲדִין הַקֶּץ סָתוּם וְחָתוּם עַד שֶׁנִּזְכָּה עַל-יַדֵּי מְשִׁיחַ צְדֻקָּנוּ שְׁיִהְיֶה בְּחִינַת דָּוִד שֶׁהוּא מְשִׁיחַ בְּעֶצְמוֹ וְיִהְיֶה כָּלוּל מִמִּשֶּׁה וְיוֹסֵף וּמְכָל הַשְּׁלֵשָׁה אָבוֹת וּמְכָל הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים, וְאִז יִקָּיִם: "וְעַד עַתִּיק יוֹמִיא מְטָא" (דְּנִיאֵל ז', יג), וְיִתְגַּלֶּה הָאֲרַת מִצַּח הַרְצוֹן בְּהָאֲרָה נִפְלְאָה שְׁלֵא הָיָה עֲדִין מֵעוֹלָם, וְעַל-יַדֵּי-זֶה יִפְדָּנוּ וְיִגְאֻלְנוּ גְּאֻלַּת עוֹלָם גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה שְׁאִין אֲחֵרִיהָ גְלוּת בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן:

כב) וְזֶה שֶׁאָמַר הַתַּנָּא (בְּרֻכּוֹת יז.) 'גְּלוֹי וְיִדוּעַ לְפָנֶיךָ שְׁרָצוֹנֵי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּמִי מְעַכֵּב שְׂאֵר שְׁבַעֲסָה' וְכוּ', כִּי הַשְּׂאֵר שְׁבַעֲסָה הֵפֶךְ הַרְצוֹן הָעֲלִיוֹן, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַמְתִּיקוֹ וּלְבַטְלוֹ כִּי אִם עַל-יַדֵּי הָאֲרַת מִצַּח הַרְצוֹן כַּנְ"ל. וְעַל-כֵּן בְּאֲמַת הַזְּהִיר אֲדוּגְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְנוּ זְכָרוֹנוּ לְבִרְכָה, מְאֹד מְאֹד, שְׁיִזְהַר הָאָדָם לְהַתְגַּבֵּר עֲצֻמוֹ מְאֹד שְׁיִהְיֶה לוֹ תְּמִיד רְצוֹנוֹת טוֹבִים וְכִסּוּפִין חֲזָקִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי הָעֲקָר הוּא הַרְצוֹן וְכוּ', וְכַמְבָּאָר בְּדַבְּרֵי בְּמִקּוּמוֹת רַבִּים אִין מְסַפֵּר.

וְיֹוֹתֵר מִזֶּה הַרְבֵּה לְדַבֵּר עִמָּנוּ, כִּי אִם הָאָדָם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, כָּל זְמַן שְׁאִינוּ מִיֵּאֵשׁ עֲצֻמוֹ וּמִתְגַּבֵּר

בְּרַצוֹנוֹת טוֹבִים לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְתוֹרָתוֹ וְכוּ', עַל-יְדֵי-זֶה מוֹסִיף כַּח יוֹתֵר לְהַצְדִּיקֵי הָאֱמֶת שְׁעוֹסְקִים תָּמִיד לְהַמְשִׁיךְ מִצַּח הַרְצוֹן, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מַעֲלִים מִשְׁמַד לְרַצוֹן וְכוּ' וְכַנ"ל, וְהֵבֵן הֵיטֵב. וְזֶה בְּעֲצָמוֹ מֵה שְׁעַסֵּק הַתְּנָא הַנ"ל לְדַבֵּר לְפָנַי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֶגְלוֹי וְיִדּוּעַ שְׂרַצוֹנֵי וְכוּ', כִּי עַל-יְדֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ שְׁטַעֵן זֹאת לְפָנַי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי-זֶה הַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ רַצוֹנוֹת חֲזָקִים לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ הָאִיר עַל עֲצָמוֹ הָאֶרֶת הַרְצוֹן הַנ"ל, וְלִבְטֹל הַשְּׂאוֹר שְׁבַעֶסָה הַמַּעֲכָב אוֹתוֹ מַלְעֵשׂוֹת רַצוֹנוֹ.

וְכָל זֶה הוּא עֲנִין הַשְּׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ שְׁהִזְהִיר אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוֹ וְרַבְּנוֹ זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה אוֹתָנוּ מְאֹד בְּלֵי שְׁעוֹר, כִּי כָּל עֲנִין הַשְּׂיחָה הַזֹּאת הוּא בְּחִינַת הַתְּחִזְקוֹת הַרְצוֹן כַּנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו הָאֶרֶת הַפְּדִיוֹן הָעֲלִיוֹן הַנ"ל. וְצָרִיךְ לִהְיוֹת חֲזָק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד בְּלֵי שְׁעוֹר וְעֶרְךְ וְאִז סוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה בּוֹדָאֵי שְׂיֵהִיָּה נִמְתָּק הַכֹּל עַל-יְדֵי כַח הַצְדִּיק שְׁעוֹסֵק בְּפְדִיוֹן הַכּוֹלֵל הַנ"ל, וְאִז יִתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה כִּי שֵׁם נִתְקַן הַכֹּל:

(ג) וְזֶה שְׂאִיתָא בְּכּוֹנוֹת פְּסַח, שְׂאִז נִכְנַס הָאֶרֶת לְאָה בְּרַחֵל, וְזֶה סוּד בְּעוֹר חֲמֵץ שֶׁהוּא בְּלִיל אַרְבָּעָה עָשָׂר, שֶׁהוּא סוּד אֲשֶׁלְמוֹתָא דְסִיְהָרָא וְכוּ', וְהוּא בְּעוֹר חֲמֵץ וְכוּ'. וְלִכֵּן כָּל כּוֹנוֹת לֵיל פְּסַח הוּא בְּרַחֵל וְלֹא

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים מה

בְּלֹאָה וְכוּ', כִּי רָחַל בְּחִינַת מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף שְׂיָצֵא מִמֶּנָּה,
וְלֹאָה בְּחִינַת מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד שְׂיָצֵא מִיְהוּדָה שְׁנוּלֵד
מִלֹּאָה. וְכָל בְּחִינַת פְּסַח שֶׁהוּא יִצְיֵאת מִצְרַיִם גְּאֻלָּה
הִרְאִשׁוּנָה עֵקֶרָה עַל-יְדֵי בְּחִינַת יוֹסֵף כַּנִּל, שֶׁהוּא מְזַרַע
רָחֵל, שְׂזֵהוּ בְּחִינַת (שְׁמוֹת יג, יט) "וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת
יוֹסֵף עִמּוֹ", אֲבָל בְּחִינַת הָאֲרֶת מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד אֵי אֶפְשָׁר
לְגַלּוֹת עֲתָה בְּשִׁלְמוֹת כִּי עֲדִין לֹא בָּא הַקֶּץ, אֲדַרְבָּא
צְרִיכִין לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים הָאֲרֶת לֵאמֹר שְׁמִשָּׁם אֲחִיזַת
הַדִּינִים, כִּי הַדִּינִים נֶאֱחָזִים בְּבְחִינַת לֹאָה בְּיוֹתֵר כַּמּוּבָא
בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית כט, יז): "וְעֵינֵי לֹאָה רְכוּת" וְכוּ', אֲבָל
בְּזֵה תְלוּי כָּל הַגְּאֻלָּה, כְּשֶׁנִּזְכָּה לְהַמְתִּיק תְּקֻף הַדִּינִים
שְׁבִלֹאָה שְׂזֵה לֹא יִהְיֶה נִשְׁלָם בְּשִׁלְמוֹת עַד שְׂיָבֵא מְשִׁיחַ
בֶּן דָּוִד שְׂיָצֵא מִמֶּנָּה, אֲבָל עֲתָה שְׂאִין מִתְגַּלֶּה בְּשִׁלְמוֹת
בְּחִינַת דָּוִד בְּחִינַת מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, עַל-כֵּן הָיָה תְקֻף הַנֶּס
שְׁנַעֲלָם הָאֲרֶת לֹאָה וְנִכְלָל בְּרָחֵל, שֶׁהָאֲרֶת מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד
מֵאִיר בְּהַעֲלָם בְּבְחִינַת מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף שְׂיָצֵא מִרָחֵל,
וְעַל-יְדֵי-זֶה הָיָה עֵקֶר הַגְּאֻלָּה שֶׁל פְּסַח עַל-יְדֵי בְּחִינַת
יוֹסֵף שְׂיָצֵא מִרָחֵל. וְעַל-כֵּן כָּל הַכְּפֻנּוֹת בְּלִיל פְּסַח הוּא
בְּבְחִינַת רָחֵל, אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן מֵאִיר שֵׁם בְּהַעֲלָם
בְּחִינַת לֹאָה שֶׁהוּא בְּחִינַת דָּוִד, הֵינּוּ כָמוֹ שְׁכַתְּכֵנוּ לְעִיל
שְׁעָקֵר כָּל הַגְּאֻלוֹת אֶפְלוּ שֶׁל פְּסַח וְכוּ' הַכֹּל נִמְשָׁךְ
מִהָאֲרֶת הַקֶּץ הָאֲחֵרוֹן מִבְּחִינַת מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, רַק שֶׁהוּא
בְּהַעֲלָם. וְעָקֵר הַהִתְגַּלּוֹת עֲתָה הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת מֹשֶׁה

מו לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים

ויוסף בבחינת (שמות יג, יט): "ויקח משה את עצמות יוסף עמו" וכנ"ל:

כד) ועל-כן כשנולד יהודה שממנו יצא משיח בן דוד אמרה לאה (בראשית כט, לה) "הפעם אודה את ה', על-כן קראה שמו יהודה", על שם תודה והודאה. זה רמז שעקר קץ הגאולה האחרונה הוא בבחינת תודה והודאה, שהוא סוד שבועות, שאז נתגלה בחינת רעוא דרעוין בשלמות, עד שהחמץ דיקא נתהפך לטוב ועולה לקרבן כי יונק ממצח הרצון כנ"ל שעל-ידי-זה עקר הגאולה האחרונה כנ"ל:

הלכות קריאת שמע

כה) וזה בחינת מצות קריאת שמע שהיא עקר האמונה הקדושה הפך העבודה זרה — אל אחר — כפירות בחינת שמד. והעקר הוא, 'קוצא דאות ד', שהוא בחינת הצדיק, כמובא, שהוא בחינת נקדת משה שמעלה משמד לרצון, כי על-ידי קוצא דאות ד' על ידה מבטלין ומכניעין אל אחר ונכללין באחד, שהחלוק ביניהם הוא רק קוצא דאות ד'. ועל-כן צריך לארכא ב'יו"ד' כמובא, הינו כנ"ל כי קוצא דאות ד' הוא בחינת הצדיק שהוא בחינת משה שמעלה וכו' כנ"ל.

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארבע-חיים מז

וְזֶה בְּחִינַת "בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד". כִּי
אֵיחָד שֶׁפְּסוּק שִׁמְעַי יִשְׂרָאֵל שָׁבוּ כ"ה אוֹתוֹת הוּא
בְּחִינַת יְחִוּדָא עֲלָא, וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם
וָעֶד יֵשׁ בּוֹ עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע אוֹתוֹת, וְהוּא בְּחִינַת יְחִוּדָא
תַּתְּאָה. כ"ד אֲתוֹן שֶׁל 'בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם
וָעֶד' וְכו', הֵם בְּחִינַת עֲשָׂרִים וְאַרְבַּעַה בְּתֵי דִינִים הַנִּלְ
שָׁצְרִיכִין לְהַמְתִּיקוֹן עַל-יְדֵי הָאֲרַת מַצַּח הָרְצוֹן הַנִּלְ
שָׁזָה נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי הַצְּדִיק בְּחִינַת מִשָּׁה כַּנִּלְ.

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁזָּכָה אוֹתָנוּ לֹמַר בְּכָל יוֹם פְּעָמִים
'שִׁמְעַי' וּ'בְרוּךְ שֵׁם', לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת הַהַמְתָּקָה שֶׁל
יְחִוּדָא עֲלָא שֶׁהוּא כ"ה אֲתוֹן שֶׁל שִׁמְעַי יִשְׂרָאֵל שֶׁעֲקָרָם
קוֹצָא דְאוֹת ד' דְּאֶחָד, שֶׁזָּה נִמְשָׁךְ מֵהָאֲרַת רְצוֹן הָעֲלִיּוֹן
הַנִּלְ, לְהַמְשִׁיךְ מִשָּׁם לְבְּחִינַת עֲשָׂרִים וְאַרְבַּעַה בְּתֵי
דִינִים הַנִּלְ, שֶׁזָּה בְּחִינַת 'בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד' שִׁישׁ בּוֹ עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע אוֹתוֹת כַּנִּלְ,
לְהַאִיר מִבְּחִינַת יְחִוּדָא עֲלָא לְבְּחִינַת יְחִוּדָא תַּתְּאָה,
שִׁיְהִיּוּ נִמְתָּקִין גַּם לְמַטָּה כָּל הַדִּינִים שֶׁבְּעֲשָׂרִים וְאַרְבַּעַה
בְּתֵי דִינִים הַנִּלְ, עַד שִׁיתְּבַטְּלוּ כָּל הַקְּלָפוֹת וְכָל
הַכְּפִירוֹת שֶׁבְּעוֹלָם עַד שִׁיעֲלוּ כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים
שֶׁנִּפְּלוּ לְמַטָּה לְמַטָּה מְאֹד מְאֹד, עַד שִׁיתְּגַיְרוּ גְּרִים רַבִּים
עַל-יְדֵי-זֶה שֶׁזָּה בְּחִינַת עֲבוּדַת הַצְּדִיק בְּחִינַת מִשָּׁה
שֶׁמְעָלָה מִשָּׁמַד לְרְצוֹן כַּנִּלְ.

וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת מ"ט יְמֵי הַסְּפִירָה "מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת
 עַד מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִית" וְכוּ' (ויקרא כג, טז),
 כִּי בָּהֶם עוֹסְקִין לְהַמְתִּיק תְּקוּף הַדִּינִים עַל יְדֵי הַנִּפְתָּ עוֹמֵר
 שְׁעוֹרִים וְעַל-יְדֵי הַסְּפִירָה לְעוֹמֵר וְכוּ' בְּיָדוּעַ. כִּי מ"ט יְמֵי
 הַסְּפִירָה הֵם בְּחִינַת מ"ט אוֹתִיּוֹת שְׁבַשְׁתִּי פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל
 קְרִיאַת שְׁמַע: 'שְׁמַע', ו'בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלְכוּתוֹ לְעוֹלָם
 וָעֶד', שֵׁשׁ בָּהֶם כ"ה אוֹתִיּוֹת וְכ"ד אוֹתִיּוֹת כַּנִּלְמַד
 לְהַמְשִׁיךְ הַמְּתָקָה מִבְּחִינַת כ"ה אֲתוֹן דְּאֲתָמַר עָלֶיהוּ
 (דְּבָרִים ו, כג) "כֹּה תְּבָרְכוּ" וְכוּ', לְבְּחִינַת כ"ד וְכוּ' דְּאֲתָמַר
 עָלֶיהָ בְּגִלוּתָא "אֵל יֵשׁוּב דִּי נְכָלָם" (תהלים עד, כא), שְׁזַהוּ
 בְּחִינַת פְּדִיּוֹן הָעֲלִיּוֹן הַכּוֹלֵל הַנִּלְמַד. וְעֵינַן בְּסֵפֶר לְקוּטֵי
 הָאֲרִיז"ל בְּלְקוּטֵי יִשְׁעִיהָ בְּדָף י"ג ע"ב:

(כו) וְעַל-כֵּן מֵתוּ עֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה אֶלְף תְּלֻמִּידֵי רַבִּי
 עֲקִיבָא בְּיַמֵּי הַסְּפִירָה (יְבָמוֹת סב:), כִּי רַבִּי
 עֲקִיבָא הָיָה בֶן גָּרִים, (עֵינַן גִּיטִין נו:), וְעָלָה לְמָקוֹם שֶׁעָלָה
 עַד שְׁזָכָה שְׁיַצְתָּהּ נִשְׁמָתוֹ בְּאַחַד, נִמְצָא שֶׁעָקַר בְּחִינַת
 הַמְּתָקָה הַנִּלְמַד עַל יָדוֹ, אֲבָל תְּלֻמִּידֵי אֶף-עַל-פִּי שֶׁהָיוּ
 קְדוּשִׁים וְצַדִּיקִים גְּדוֹלִים, אֲבָל פָּגְמוּ עַל-יְדֵי שֶׁלֹּא הָיָה
 אֲהָבָה בֵּינֵיהֶם, וְעַל-כֵּן לֹא הָיָה בָּהֶם כַּח לְהַמְשִׁיךְ
 הַתְּקוּן הַנִּלְמַד שֶׁעָסַק בּוֹ רַבִּי עֲקִיבָא, לְהַמְשִׁיךְ מִקּוּצָא
 דְּאוֹת ד' מַעֲשָׂרִים וַחֲמִשָּׁה אֲתוֹן דִּיחֻוּדָא עֲלָאָה, מִבְּחִינַת
 רְצוֹן הָעֲלִיּוֹן, מִבְּחִינַת פְּדִיּוֹן הַכּוֹלֵל הַנִּלְמַד, לְמַטָּה לְבְּחִינַת

כ"ד בתי דינים הנ"ל. ועל-כן מתו כ"ד אלף דיקא בימי הספירה, כי התגברו עליהם תקף הדינים שבכ"ד בתי דינים וכו', כי אי אפשר להמשיך המתקה הנ"ל מרצון העליון שהוא בחינת התגלות עת רצון שבשבת במנחה כי אם על-ידי אהבה ואחדות שבין ישראל, כי אהבה בגימטריא אחד.

ועל-כן אומרים במנחה בשבת, 'אתה אחד ושםך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ', כי אז בשבת במנחה צריכין לעלות עד רצון העליון כנ"ל, שלזה צריכין שיהיה אהבה ואחדות גדול בין ישראל בחינת מנוחת שלום ושלום השקט ובטח וכו', כי פרוד ומחלקת חס ושלום הוא בחינת תקף הדינים שממשם כל הפירות כמובא בדבריו וזכרוננו לברכה כמה פעמים, כי זה ידוע שכל מה שצריכין לעשות יחוד עליון יותר צריכין להעלות לשם נפשות הרבה יותר. והעקר שיתחברו ויתיחדו כלם באהבה ואחדות שאז הם נכללין במקור האחדות כי "קדשא בריך הוא ואורייתא וישראל כלא חד" (זהר אחרי עג.), בחינת 'אתה אחד ושםך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד' וכו' וכנ"ל. ועל-כן על-ידי שלא היה אהבה ואחדות בין תלמידי רבי עקיבא, על-כן מתו כ"ד אלף דיקא בימי הספירה דיקא כי לא המתיקו הדינים שבכ"ד בתי דינים

עַל-יְדֵי ד' דְּאֶחָד שְׁעָלָה לְשֵׁם רַבִּי עֲקִיבָא רַבִּים וְכוּ'
 וְכַנ"ל:

(ז) וְזֶה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (פְּסָחִים נו.). לְעַנְיָן
 'בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד', שְׁאָמְרוּ
 יַעֲקֹב קִדְּם הִסְתַּלְקוּתוֹ כְּמוֹ שְׁדַרְשׁוּ עַל פְּסוּק (בְּרֵאשִׁית מַט,
 א) "וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֵאֱסֹפוּ" וְכוּ', שְׁבִקְשׁ
 אֲז לְגִלוֹת אֶת הַקֶּץ וְנִסְתַּלְקָה הַיְמָנוּ שְׂכִינָה וְאָמַר שְׁמָא
 יֵשׁ פְּסוּל בְּמִטְתִּי וְכוּ', פְּתַחוּ וְאָמְרוּ, "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה'
 אֶלְקֵינוּ ה' אֶחָד", כְּשֵׁם שְׁאִין בְּלִבְךָ אֶלָּא אֶחָד כֶּף וְכוּ',
 פְּתַח יַעֲקֹב וְאָמַר 'בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד'.
 וְאָמְרוּ שָׁם: 'לִימְרוּ, לֹא אָמְרוּ מִשֶּׁה' וְכוּ' עַד 'הִתְקִינוּ
 לוֹמַר בְּחֻשָּׁאֵי, מְשַׁל לְבַת מְלֶךְ שֶׁהֲרִיחָה צִיָּקִי קְדָרָה'
 וְכוּ'.

כִּי יַעֲקֹב סָבַר, שְׁכֹבֵר יָכוֹל לְגִלוֹת הַקֶּץ מִחֲמַת שְׂרָאָה
 מִטְּתוֹ שְׁלָמָה וְכֻלָּם חֲזָקִים בְּהֶאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בּו
 יִתְבַּרְךָ, אֲבָל כְּשֶׁרָאָה שְׁנִסְתַּלְקָה הַיְמָנוּ לְשְׂכִינָה, סָבַר
 שְׁמָא יֵשׁ פְּסוּל בְּמִטְתּוֹ וְכוּ' פְּתַחוּ וְאָמְרוּ "שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל" וְכוּ', כְּשֵׁם שְׁאִין בְּלִבְךָ אֶלָּא אֶחָד וְכוּ', מִיַּד
 הִבִּין יַעֲקֹב שְׁאֵף-עַל-פִּי שְׁבָנָיו כֻּלָּם חֲזָקִים בְּהֶאֱמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה, אֵף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין לֹא הִגִּיעַ הָעֵת לְגִלוֹת הַקֶּץ
 סְתוּם כִּי רָאָה וְהִבִּין תַּכְּף שְׁעַקֵּר עֲכוּב הַגְּאֻלָּה מִחֲמַת
 שְׁצָרִיכִין לְהַעֲלוֹת כָּל הַקְּדוּשׁוֹת הַנְּפוּלוֹת עַד שְׁיַעֲלוּ

הגרים וכל הרחוקים מהקדשה מאד וכו', שזה אי אפשר כי אם על-ידי שמאירין מהיחוד העליון מבחינת שמע, להיחוד התחתון שהוא בחינת כ"ד אתון שבברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד וכו' כנ"ל, שעל-ידי זה דיקא מעלין משמד לרצון כנ"ל, ועל-כן פתח יעקב מיד ואמר: "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", הינו ששם כבוד מלכותו יתברך ברוך ומברך תמיד לעולם ועד, כי אפלו בכל המדרגות התחתונות מאד מאד מברך שם כבוד מלכותו, ובודאי יגמר את שלו ויגלה כבוד מלכותו לעין כל.

אבל מחמת זה בעצמו כל עקר עכוב קץ הגאולה, כי הקץ סתום וחתום מאד מאד, ואי אפשר לגלותו מחמת שיש בזה סוד גדול, מחמת שצריכין להעלות הניצוצות הנפולות מאד מאד שאי אפשר להעלותם כי אם בסוד נפלא וכו', ועל-כן לא אמרו משה בתורה בפרוש אף-על-פי שמשה בודאי ידע מזה, כי רק הוא גלה לנו ומסר לנו הסוד שיעקב אמר אז בשעת הסתלקותו 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' וכו', כי אין אנו יודעים שום דבר שנעשה בימי האבות כי אם על ידו, אבל אף-על-פי-כן לא אמר 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', בפרוש בתורה, כי הוא סוד כמוס ונעלם ואי אפשר לגלותו בתורה שבכתב בפרוש,

ועל-כן התקינו לומר אותו בַחֲשָׁאֵי, 'מִשָּׁל לְבַת מַלְכָּה
 שֶׁהָרִיחָה צִיָּקֵי קְדָרָה' וְכוּ', שֶׁהֵם בְּחִינַת רֵיחַ הַקְּדוּשׁוֹת
 הַנְּפוּלוֹת הֶרְחֻקוֹת מְאֹד שֶׁהֵם מְנַחִים בְּמִקְוֹמוֹת הַמְּגֻנִים
 מְאֹד, 'תֹּאמֶר, יֵשׁ לָהּ גְּנָאִי' מִחֲמַת שְׂמֵנָחִים בְּמִקְוֹם
 שְׂמֵנָחִים. 'לֹא תֹאמֶר, יֵשׁ לָהּ צֶעֶר', כִּי אֶף-עַל-פִּי-כֵן כָּל
 תְּשׁוּקָתָה אֲלֵיהֶם מִחֲמַת שְׂאֵפְלוֹ מִמִּקְוָם שֶׁהֵם שָׁם
 רֵיחָם הַטּוֹב עוֹלָה יָפָה וְכוּ', 'עַל-כֵּן הִתְחִילוּ עֲבָדָיו
 לְהֵבִיא לָהּ בַחֲשָׁאִי וְכוּ', כִּי מֹשֶׁה רָאָה שֶׁנִּכְשַׁל עַל-יָדֵי
 שְׂקָרָב הָעָרָב רַב קֹדֶם הַזְּמַן עַד שֶׁאָמַר לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ:
 "לָךְ רֹד" וְכוּ' עַד שֶׁהִכְרַח לְהִסְתַּלֵּק עַל-יָדֵי זֶה,
 וְאֵתפְּשׁוּתָהּ בְּכָל דָּרָא וְדָרָא (עֵינִי בְּתִיקוּנֵי זֶהר דְּרַף קִיב וְקִיד).
 לְתַקֵּן זֹאת, כַּמּוּבָן בַּזֶּהר הַקְּדוּשׁ וּבְתִיקוּנֵים וּבְרַעֲיָא
 מְהֵימְנָא בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת.

וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ עֲנִיָּן הַנִּ"ל שֶׁכָּל הַדְּרוֹשׁ הַזֶּה סוּבֵב עָלָיו
 שֶׁהוּא מֵה שְׂגָלָה אֲדוּנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ
 לְבִרְכָּה שְׂמֵשָׁה עוֹמֵד בֵּין שְׂמֵד לְרִצּוֹן לַעֲשׂוֹת גָּרִים
 לְהַעֲלוֹתָם מִשְׂמֵד לְרִצּוֹן, כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁלֹּא גָּמַר
 בְּשִׁלְמוֹת כְּרִצּוֹנוֹ בְּחֵייו וְהִכְרַח לְהִסְתַּלֵּק עַל-יָדֵי זֶה.
 אֲבָל זַכָּאָה חוּלְקָה שֶׁנִּסְתַּלֵּק בְּרַעֲוָא דְרַעֲוִין בְּשִׁבְתָּ
 בְּמִנְחָה, וְעַל-יָדֵי זֶה יִגְמַר וְיִגְמַר לְהַעֲלוֹת כָּל הַגָּרִים וְכוּ'
 כַּנִּ"ל, וּמִחֲמַת זֶה לֹא רָצָה לֹאמַר 'בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
 מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד' בְּפִרוּשׁ בְּתוֹרָה שְׂבַכְתָּב, כִּי רָאָה

והבין שצריכין להעלים הסוד הזה של 'פרוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' שהוא להעלות הקדשות הנפולות ולעשות גרים וכו' וכנ"ל.

כי הערב רב הם בבחינת אסור חמץ, כמו שאיתא בזהר הקדוש (עין ח"ג רלב: ותיקונים דף כח:), 'וירא העם כי בשש משה' (שמות לב, א) 'דאפרשא בין שש לשבע' וכו' וכמרמז בתורה (שמות יב, לט) "ויאפו את הפצק וכו' עגות מצות כי לא חמץ כי גרשו ממצרים וכו' וגם ערב רב עלה אתם" וכו'. ועל-כן התקינו לומר 'פרוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' בחשאי, כי הוא סוד כמוס ונעלם ואי אפשר לאמרו בקול רם בכל השנה כי אם ביום הכפורים, כדי שלא יתעוררו לקטרג חס ושלום, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (דברים רבה פרשה ב אות לו), אבל כל אחד צריך לידע בנפשו שבוודאי יגמר השם יתברך והצדיקים אמתיים את שלהם ויעלו הכל ויגלו ויפרסמו שם כבוד מלכותו שיהיה מברך לעולם ועד.

ועין בלקוטי תורה להאריז"ל בפרשת בא בפסוק (שמות יג, ב) "קדש לי כל בכור", מובן שם, שפגם הערב רב היה בד' רבתי דאחד, שמשם שרשם העליון וכו', ועל-כן הם בבחינת פגם החמץ וכו', ועל-ידי הסתלקות משה ברעוא דרעוין וכו' הוא מתקן זאת כי עוסק להעלות משמד לרצון ולחזור לעשות גרים וכו', והבין

הַיֵּטֵב לְחַבֵּר כָּל הַנ"ל יַחַד. וְעַיִן בְּזֵהַר הַקְּדוּשׁ וּבִתְקוּנִים
 וּבְכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל בְּמִקְוֹמוֹת רַבִּים שֶׁמְדַבְּרִים מִזֶּה,
 וְהַעֲקָר שֶׁתִּקְבַּל מִכָּלם וּמְדַבְּרֵינוּ הַנ"ל עֲצוֹת אֲמִתִּיּוֹת
 לְהִתְחַזֵּק תָּמִיד בְּכַח הַצְּדִיקֵי אֲמֵת שֶׁהֵם בְּחִינַת מִשֶּׁה
 וְכוּ' וְכַנ"ל:

(כח) וְזֶה בְּחִינַת בְּרֻכּוֹת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהֵם שְׁבַע בְּרֻכּוֹת,
 כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (בְּרֻכּוֹת יא.):
 'בְּשַׁחַר מְבָרַךְ שְׁתֵּים לְפָנֶיהָ וְאַחַת לְאַחֲרֶיהָ, וּבְעֶרֶב
 שְׁתֵּים לְפָנֶיהָ וּשְׁתֵּים לְאַחֲרֶיהָ', וְהִתְחַלַּת בְּרֻכּוֹת קְרִיאַת
 שְׁמַע הֵם בְּרַפְת הַמְּאֹרוֹת. וְכָבֵד תְּמַהּוּ הַפּוֹסְקִים (עַיִן
 בְּרֻכּוֹת יב.) מֵה עֲנִין בְּרַפְת הַמְּאֹרוֹת לְקְרִיאַת שְׁמַע
 וְכַמוֹכָא בְּדַבְּרֵינוּ מִזֶּה. אֵךְ כָּבֵד מְבֹאֵר, שֶׁעֲקָר עֲנִין
 קְרִיאַת שְׁמַע הוּא אֲמוּנַת הַרְצוֹן שֶׁאֵנוּ מִיַּחֲדִים שְׁמוּ
 יִתְבָּרַךְ וּמֵאֲמִינִים שֶׁהֵלַל בְּרֻצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
 רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (שָׁם יג.) שֶׁצָּרִיךְ לְאַרְכָּא בְּד'
 דְּאֶחָד כְּדֵי לְהַמְּלִיכוֹ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה וּבְאַרְבַּע רוּחוֹת
 הָעוֹלָם, לְהֵאֱמִין שֶׁבָּרָא הַכֹּל יֵשׁ מֵאִין הַמְּחַלֵּט וּמִנְהִיג
 הַכֹּל בְּרֻצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן צָרִיכִין אֶז לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ
 לְמוֹת עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, כִּי צָרִיכִין אֶז לְבַטֵּל עֲצֻמוֹ
 בְּתַכְלִית הַבְּטוּל, בְּבַחֲינַת מִיתָה מִמֶּשׁ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם,
 כְּמוֹ רַבִּי עֲקִיבָא שֶׁיִּצְתָה נִשְׁמָתוֹ בְּאֶחָד (שָׁם סא:). כִּי לְכֻלָּל
 בְּרֻצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ צָרִיכִין בְּטוּל גָּמוּר עַד שֶׁיִּתְקַשֵּׁר וְיִכְלָל

לקוויט הלכות ברפת השחר ה' ארת-חיים נה

בבחינת הצדיקי אמת בחינת משה שנכלל ברעוא
דרעוין וכו' פנ"ל.

אבל לזכות לזה שיהוא בחינת מצח הרצון, בחינת עת
רצון הנ"ל, צריכין כח הזקנים הקדושה, בחינת
"זקן ונשוא פנים" (ישעיה ט, ד), שהם מכניעים בחינת
הזקנים דסטרא אחרא שהם הזקנים שאינם מוסיפים
אור קדושה ודעת, בכל יום ויום וכו' כמו שמבאר
בהתורה ואת העורבים וכו' (בלקוויט תנינא סימן ד) עין שם
היטב היטב, ועקר הכנעתם על-ידי הצדקה וכו' עין
שם. ובשביל זה מתחילין קדם קריאת שמע לברך אותו
יתברך על המאורות אשר ברא ברצונו, דהינו ברפת
"יוצר אור ובורא חשך" להעיד ולגלות ולפרסם בכל יום
ויום מחדש, שהשם יתברך בעצמו ברא את האור ואת
החשך את היום ואת הלילה וכל הגלגלים וחסמה ולבנה
וכוכבים וכל צבאם ואין שום טבע כלל, הפך דעת
חכמי הטבע שאומרים שיש טבע ותולין הכל בטבע
ובאותות השמים בחינת (תהלים עד, יד) "שמו אותותם
אותות", פי שוא ושקר והבל וכזב ידברו, פי כל
המאורות וכל הנהגתם הכל מאתו יתברך, שזהו בחינת
קדשת יום טוב שקורא ומגלה את הרצון וכו', כמו
שמבאר שם.

וזה עקר אור יום בחינת (בראשית א, ה) "ויקרא אלקים

לאור יום" שצריכין שבכל יום יאיר ביותר בתוספת אור, קדשה ודעת, כמו שמבאר שם, כי עקר הוא האמונה דהינו אמונת הרצון, וכל מה שאנו מעידין ומפרסמין שהוא יתברך ברא הכל ומנהיג הכל ברצונו, על-ידי-זה נתוסף אור וקדשה גדולה על האדם ועל כל העולם כלו ועל כל העולמות התלויים בו, כי כל מי שטועה ונתעה חס ושלום אחר טעות הטבע ואומר שמתנהג חס ושלום בטבע, עליו נאמר (ישעיה יג, י) "חשך השמש בצאתו וירח לא יגיה אורו, כי חשך עליהם היום", כי עליהם נאמר (שם ה, יב): "ואת פועל ה' לא יביטו ואת מעשה ידיו לא ראו", וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עין מהרש"א, שבת קיט:) שלא ברכוהו יוצר אור שחרית ומעריב ערבים ערבית:

כי זה ידוע שעקר האור הוא אור הדעת האמתי, כמו שכתוב (קהלת ב, יג) שיש יתרון לחכמה מן הסכלות "כיתרון האור מן החשך", ועקר החכמה והדעת הוא לדעת האמת שהכל מתנהג ברצונו יתברך, כי דעת של שקר וכזב אינו דעת כלל, אדרבא הוא גרוע מן הכסיל והפתי והמשגע, מאחר שהוא חכם בעיניו, ונתעה בחכמתו לבאר שחת לכפור חס ושלום ברצון הבורא יתברך, הבורא ומנהיג הכל ברצונו, ותולה בטעות הטבע, וכמו שכתוב (ישעיה ה, כא) "הוי חכמים

בְּעֵינֵיהֶם" וְכוּ', וּכְתִיב (מְשָׁלִי כו, יב) "רְאִיתָ אִישׁ חָכָם בְּעֵינָיו תִּקְוָה לְכִסִּיל מִמֶּנּוּ", וּכְתִיב (יִרְמְיָה ט, כב) "אֵל יִתְהַלֵּל חָכָם בְּחֻכְמָתוֹ וְכוּ' כִּי אִם בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל הַשָּׂכֵל וַיְדוּעַ אוֹתִי", וּכְתִיב (שָׁם ח, ט) "הִנֵּה בְדַבַּר ה' מְאַסּוּ וְחֻכְמַת מָה לָּהֶם", וְכִמוֹ שֶׁכָּל הַמְּחַקְרִים בְּעֶצְמָן כּוֹתְבִים כַּמָּה פְּעָמִים בְּלִי שְׁעוֹר שֶׁעָקַר הַחֻכְמָה הוּא אֱמֶת, וַיֵּאָחֵר שְׁאֲנוּ רוּאִים שֶׁהֵם פּוֹרְקִין עַל תּוֹרָה וּמִצְוֹת בְּפִרְהוּסְיָא וּבְהִצְנַע עַד שֶׁבִסוּף רַבָּם מְמִירִים דָּתָם בְּפִרְט בְּעֵתִים הַלְלוּ כְּאֲשֶׁר אָנוּ רוּאִין בְּעֵינֵינוּ כְּמַעַט בְּכָל יוֹם, אוֹי לְעֵינַיִם שֶׁכָּף רוּאוֹת, אִיךָ יִפְצֶה פִּיהֶם שֶׁהֵם חִפְצִים בְּהֶאֱמֶת כְּאֲשֶׁר הֵם מְדַפְּיָסִים בְּקִרְחֵיהֶם הָרָעִים בְּכָל פְּעָם:

הַכֶּלֶל, שֶׁעָקַר הָאוֹר יוֹם הוּא אוֹר דַּעַת הָאֱמֶתִי שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרַפְת יוֹצֵר אוֹר שְׁחֵרִית וּמַעְרִיב עֲרָבִים עֲרָבִית, שְׁאֲנוּ מְאֲמִינִים וּמְפָרְסְמִין בַּפֶּה וּבִלְבַב שָׁלֵם שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרָא חֲשֵׁךְ וְכוּ', וּבְזֶה מְאִיר כָּל יוֹם וְיוֹם בְּתוֹסַפֶּת אוֹר יוֹתֵר כְּמוֹ שְׁאוּמְרִים בְּכָל יוֹם 'וּבִטּוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית', שְׁזֶה הָעָקָר שֶׁצָּרִיכִין לְהֶאֱמִין שְׁאִין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה דָּבָר אֶחָד שְׁתֵּי פְּעָמִים (שיחות הַר"ן סִימָן נד), מְכַל שְׁכָן פְּעָמִים אִין מְסַפֵּר, שְׁמִיּוֹם בְּרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ הוּא 'מַעֲבִיר יוֹם וַיִּמְבִּיא לְיָלָה וְכוּ' גּוֹלֵל אוֹר וְכוּ' וְגוֹלֵל חֲשֵׁךְ

מפני אור' וכו' בכל יום ויום, בחכמה נפלאה כזאת!
 ומי בער ולא ידע וכסיל ולא יבין את זאת, איך שיך
 שחכם כזה יעשה חכמה נפלאה כזאת פעמים אין
 מספר בלי התחדשות נפלא בכל פעם. ובשביל תכלית
 נצחי וקיים לטובת כל הברואים לנצח. אך באמת אנו
 מאמינים שהוא יתברך עושה חדשות בכל עת ובטובו
 מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית'. 'מחדש' ממש,
 שבכל יום נעשים חדשות נפלאות ממש שלא נעשו
 מעולם, וכמובא בדברינו בשם העץ חיים מהשנויים
 שנעשים בכל עת ורגע, וכמו שכתוב בהתורה ויהי
 מקץ וכו' (סימן נד).

וכל עקר פונתו יתברך, לרמז ולעורר כל בני אדם
 לרצונו יתברך. ואנו צריכין לעורר עצמנו בכל יום
 ויום לברך אותו יתברך על זה ולברך ברכת קריאת
 שמע וקריאת שמע בפה מלא ובלב שלם ולשום לבנו
 היטב למה שאנו מוציאים בפינו, בבחינת (ברכות יג.)
 'השמע לאזנך מה שאתה מוציא מפיה', שאנו אומרים
 בכל יום 'יוצר אור ובורא חשך וכו' ובטובו מחדש
 בכל יום תמיד מעשה בראשית', 'מחדש' ממש פנ"ל,
 ובזה שאנו משימין לב לזה ומאמינים בזה בלב שלם,
 כמו שמבאר בדברינו על פסוק (איכה ג, כג): "חדשים
 לבקרים רבה אמונתך" וכו', עין שם, בזה דיקא מאיר

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים נט

כל יום ויום בתוספת אור יותר וכנ"ל.

וזה בחינת קדשה שאומרים בברפת יוצר אור, פי זה עקר קדשתו יתברך, כשפרסמין שהכל ברצונו יתברך בחינת 'מקרא קדש' הנ"ל בתורה הנ"ל שמבאר שם ש'קדש' בחינת רצון, פי זה עקר קדשתו פנ"ל. ועל-ידי הקדשה שמזכירין אז, על-ידי-זה, האדם ממשיך על עצמו בכל יום תוספות קדשה. נמצא, שעל-ידי ברפת המאורות אנו נכללין בהזקנים וקדשה שמוסיפין אור, קדשה ודעת בכל יום, פי על-ידי ברכה זאת כפי מה שזוכין לאמרה בכונה ובלב שלם נתוסף אור וקדשה על האדם בכל יום וכנ"ל. וכן בסיום הברכה ב'לאל ברוך נעימות' חוזרים ומזכירים עושה חדשות ומסימין 'המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית', פי זה עקר שבח הברכה להאמין שהוא יתברך מחדש בכל יום ממש מעשה בראשית בחכמה נפלאה באפן שיגלה שהכל ברצונו לכל מי שחפץ להכליל ברצונו יתברך, פי הבחירה חפשית והשם יתברך עושה חדשות נפלאות בכל יום ובכל עת ובכל שעה באפן שיתעורר האדם להסתכל על האמת לאמתו. ואף-על-פי-כן אינו מגלה הכל לגמרי, רק באפן שיהיה נשאר להאדם בחירה, אף בחכמתו וטובו הנפלא מחדש בכל יום מעשה בראשית, באפן שתהיה

מדה טובה מרבה, שיתגלה הארת רצונו בכל פעם יותר, עד שבכל יום ויום נתעוררין כמה וכמה לשוב לרצונו יתברך עד שסוף כל סוף ישובו הכל אליו ויתגלה הרצון לעין כל שעל זה מבקשין בכל יום אחר 'המחדש בטובו בכל יום מעשה בראשית' וכו' 'אור חדש על ציון תאיר' וכו', כי אז יתגלה אמתת הרצון לעין כל, כמו שכתוב (ירמיה לא, לג): 'כי כולם ידעו אותי' וכו', הינו כאומר: 'מאחר שאתה מחדש בטובך בכל יום מעשה בראשית בחדושים נפלאים חדשים בכל פעם, וכל פונתך בשביל התכלית הטוב הנצחי להאיר בלבבות בני אדם הארת הרצון וכנ"ל, על-כן אנו מבקשים אותך שתמהר לגמר זאת להאיר האור חדש על ציון שהוא אור אמונת הרצון שיאיר אז שזה העקר וכלנו נזכה לאורו כי זה עקר תכליתנו ותקונתנו לנצח':

נמצא, שעל-ידי ברכה זאת אנו ממשיכין עלינו תוספות אור, קדשה ודעת, שעל-ידי-זה אנו נכללים בהזקנים וקדשה וכו', שעל-ידי זה התגלות הרצון כנ"ל, ואחר כך אומרים ברפת אהבת עולם, שהוא בחינת קבלת התורה בכל יום מחדש, כמו שאנו מבקשים שם: 'ותן בלבנו בינה וכו' ללמד וללמד לשמר ולעשות ולקיים' וכו', כי עתה אנו צריכין לקשר כל הרצונות לשרש הרצון, כמו שכתוב שם בהתורה

הנ"ל. וזה נעשה על-ידי התורה שקבלנו על-ידי משה רבנו שעוסק בזה לקשר כל הרצונות לשרש הרצון, למצח הרצון וכו', כמו שמבאר שם. ובחמלתו חמל עלינו ונתן לנו את תורתו הקדושה, שעל-ידי זה יהיה לנו פח לכל אחד ואחד לעסק בזה לקשר כל הרצונות לשרש הרצון, כי כל התורה והמצוות הם כלם רצונו יתברך כמו שאמרו (ספרי פנחס, כח, ח): 'נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני'. ועל-כן, על-ידי שמקימין מצוות התורה מקשרין כל הרצונות לשרש הרצון שהוא רצונו יתברך בבחינת (אבות ב) 'ביטל רצונך מפני רצונו וכו', כי זה כלל כל מצוות התורה שישאל מקימין בכל יום כמו למשל שרצונו של אדם לאכל מיד בבקר והוא מביטל רצונו מפני רצון השם יתברך וממתין עד אחר התפלה, והרבה מוסיפים להרעיב עצמן על דברי תורה ולומדין ואומרים תהלים וכו' אחר התפלה, וכן אחר התפלה אינו אוכל מה שאסרה תורה וממתין באכילתו עד שיטל ידיו וכו', וכיוצא בזה בכל מצוות התורה והיראים מוסיפים לקדש עצמן גם במתן להן וכו'. נמצא, שכלל התורה הוא לקשר כל הרצונות שבעולם אל שרש הרצון כנ"ל.

וזהו בחינת ברפת 'אהבת עולם' שאז מבקשים על קיום התורה: 'לעשות רצונך בלבב שלם וכו',

הֵינוּ כַּנְ"ל, וְאַחַר כֵּן אוֹמְרִים קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהוּא תְּכַלִּית הַבְּטוּל וְהַכְּלָלִיּוֹת בְּרִצּוֹן הָעֲלִיּוֹן וְכַנְ"ל, כִּי אִזּוֹ נִכְלָלִים לְגַמְרֵי בְּשֵׁרֵשׁ הַרְצוֹן, בְּבַחֲיַנַּת הַסְּתַלְקוֹת מִשֶּׁה שֶׁנִּסְתַּלַּק בְּרִעּוֹא דְרִעּוּיִן וְכַנְ"ל. וְאַחַר כֵּן אוֹמְרִים: 'בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד' שֵׁשׁ בּוֹ כ"ד אַתְּוֹן לְהַמְתִּיק הַכ"ד בְּתֵי דִין וְכוּ', וְלְהַמְשִׁיךְ הָאֶרֶת הַרְצוֹן בְּכָל הַנוֹפְלִים וְהַיּוֹרְדִים וּבְכָל הַרְחוּקִים מְאֹד מְאֹד, שֶׁנִּפְלוּ עַל-יַדֵּי תַקְוָה הַדִּינִים, עַל-יַדֵּי שְׁלֵא הַתְּגַבְרוּ לְכַבֵּשׁ אֶת יִצְרָם שֶׁנִּמְשָׁךְ מִדִּינִים, שֶׁכָּל תַּקְנֶתָם עַל-יַדֵּי הָאֶרֶת הַרְצוֹן שֶׁנִּמְשָׁךְ לָהֶם מְלַעֲלָא וְלַעֲלָא עַד לְתַתָּא לְתַתָּא עַל-יַדֵּי בַחֲיַנַּת מִשֶּׁה שֶׁעוֹמֵד בֵּינָם שְׁמַד לְרִצּוֹן וְכוּ' וְכַנְ"ל, שֶׁמֵּאִיר בְּחַמְלָתוֹ גַּם בָּהֶם בְּהָאֶרֶת הַרְצוֹן, שֶׁיְהִיָּה רִצּוֹנָם חֲזָק בְּכָל פַּעַם לְהַכְּלִל בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁכָּל זֶה הוּא בַּחֲיַנַּת 'בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד', בַּחֲיַנַּת 'צִיָּקִי קַדְרָה' וְכוּ' כַּנְ"ל:

(כט) וְאַחַר קְרִיאַת שְׁמַע אוֹמְרִים בְּרַכַּת הַגְּאֻלָּה שֶׁהִיא בְּרַכַּת 'אַמֶּת וַיִּצִיב' שֶׁמְזַכְרִין שָׁם גְּאֻלַּת מִצְרַיִם וּמִבְּקָשֵׁין עַל הַגְּאֻלָּה הָעֲתִידָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: 'וּפְדָה כְּנָאֲמָךְ יְהוּדָה וַיִּשְׂרָאֵל... גּוֹאֲלָנוּ ה' צְבָאוֹת שְׁמוֹ' וְכוּ' וּמְסִימִין 'גְּאֻל יִשְׂרָאֵל', כֹּל זֶה הוּא בַּחֲיַנַּת פְּדִיּוֹן הָעֲלִיּוֹן הַנְ"ל, כִּי עַל-יַדֵּי הָאֶרֶת הַרְצוֹן הַנְ"ל עַל-יַדֵּי בְּרַכַּת קְרִיאַת שְׁמַע, וְקְרִיאַת שְׁמַע בְּעֶצְמָהּ, עַל-יַדֵּי-זֶה

נמשך פדיון הנ"ל שממתיק כל הדינים, שעל-ידי-זה עקר הגאולה שהוא יתברך פודה וגואל אותנו בכל עת, כמו שכתוב שם: 'פודנו ומצילנו מעולם שמך' וכו'. ועל-ידי-זה אנו בטוחים שיפדנו ויגאלנו גאולה שלמה על-ידי משיח צדקנו, כי עקר גמר שלמות הגאולה הוא משם, מבחינת רצון העליון, שהוא בחינת עד עתיק יומין מטא וכו' וכנ"ל:

ל) ועל-כן בערבית מברכין שתי ברכות לאחר קריאת שמע ומוסיפין ברפת השכיבה והקימה שהיא 'השפינו וכו' והעמידנו לחיים טובים ולשלום' ומסימין: 'שומר עמו ישראל לעד', כי עקר התחזקות האמונה צריכין בבחינת לילה וחשך שהיא בחינת הגלות שדומה ללילה, כי שרש יום ולילה נמשכין מבחינת דעת הקדוש ואמונה הקדושה כידוע, ומי שזוכה לאמונה שלמה אזי לפי בחינתו "לילה ביום יאיר כחשכה כאורה", (תהלים קלט, ב) כמו שכתוב (שם שם) "גם חשך לא יחשיך ממך" וכו', וכתוב (מכה ז, ח) "כי אשב בחשך ה' אור לי" וכו'.

וזה בחינת שצריכין לכלל מדת לילה ביום ומדת יום בלילה, כי הכל אחד, כי אמונה ודעת דקדושה כלא חד, כמו שכתוב (הושע ב, כא) "וארשתיך לי באמונה וידעת את ה'", וכמוכא בדברינו הרבה בזה. ועל-כן

בלילה אין מזכירין סדר קדשה בברפת מעריב ערבים, כי קדש בחינת מחין ודעת, פידוע, שזה מאיר רק ביום, אבל בלילה מחזקין עצמן רק באמונה לבד, בבחינת (תהלים צב, ג) "ואמונתך בלילות". ואחר כך מקשרין כל הרצונות לשרש הרצון, על-ידי ברפת 'אהבת עולם' וכו', וכנ"ל, ואחר כך אומרים קריאת שמע וכו' פנ"ל, ואחר כך ברפת 'אמת ואמונה', כי בבקר אומרים 'אמת ויציב ונכון וקיים' וכו', כי אז הוא בחינת התגלות אור האמת שיתגלה בעת הגאולה שהוא בחינת יום, אבל בלילה בחינת חשכת הגלות, אז עקר ההתחזקות הוא על-ידי האמונה לבד שזו בחינת ברפת אמת ואמונה ערבית שהוא גם כן ברפת הגאולה בחינת פדיון הנ"ל כמו שמסימין: 'כי פדה ה' את יעקב וגאלו מיד חזק ממנו' וכו' ומסימין: 'גאל ישראל'.

ואחר-כך מוסיפין ברפת 'השפיכנו', זה בחינת מה שמבאר בהתורה הנ"ל, שאפלו כשנתגלה הרצון וכו', על-ידי הצדקה, אזי הוא חוזר ומתגבר מצח הנחש להטיל ספק ברצון וכו', ואזי צריכין להתחזק לחזר ולתן צדקה וכו', עין שם. ובזה תלוי כל עקר המלחמה של איש הישראלי בכל העתים העוברים עליו כל ימי חייו. ובפרט המתחילים לגשת אל הקדש להתקרב להשם יתברך לצדיקי אמת שיש הרבה שכבר

זכו לבחינת גאֵלה שהוא בחינת הארת הרצון שֶכָּבַר
רצונם וגעגועם וכסופם להשם יתְבָרַךְ ומתְקַרְבִים אֵלָיו
יתְבָרַךְ וכו', אַבְל אַחַר כֵּן נּוֹפְלִים מִזֶּה:

זֶה כָּלֵל, שְׁכַל הַהִתְרַחֲקוֹת וְהַנְּפִילוֹת בְּשֵׁרֶשׁ נִמְשָׁךְ
מִפְּגַם אַמוּנַת הַרְצוֹן שֶׁמֶשׁ כָּל הַתְּאוּוֹת וְכוּ',
וְהַעֲקָר נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַנִּ"ל, מִחֲמַת שְׂאִין הַרְצוֹן חֲזֵק
עֲדִין, וְהַסְטָרָא אַחֲרָא בְּחִינַת 'מִצַּח הַנְּחָשׁ' שְׂיוֹנֵק מִזְּקָן
דְּסְטָרָא אַחֲרָא, חוֹתֵר וּמִתְגַּבֵּר לְהַטִּיל סֶפֶק בְּרָצוֹן, כִּי
בְּוֹדָאֵי אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְכַפֵּר בְּהַרְצוֹן לְגַמְרֵי, כִּי כָּבַר לְחֲמוּ
עֲמוּ הַצְּדִיקֵי אֱמֶת, מִשֶּׁה רַבְּנוּ וְהַבָּאִים אַחֲרָיו וְנִצְחוּ
אוֹתוֹ, וְגִלּוֹ הַרְצוֹן בְּעוֹלָם עַל-יְדֵי כָּל הָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים
וְכוּ' אֲשֶׁר עָשָׂה מִשֶּׁה לְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל, וְעַל-יְדֵי הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה הַנְּעִימָה שֶׁנִּתֵּן לָנוּ בְּכֹתֵב וּבְעַל פֶּה, וְעַל-יְדֵי
כָּל הַנְּבִיאִים וְהַזְּקֵנִים וְהַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁבָּאוּ אַחֲרָיו
שֶׁגִּלּוּ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים וְנִשְׁגָּבִים כְּאֵלֶּה
וְכוּ'. אִךְ עַקֵּר כַּחוֹ עֲדִין לְלַחֵם עִם חֲלוּשֵׁי כַח שְׁבִישְׂרָאֵל
הוּא רַק עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַנִּ"ל, שֶׁהוּא מְטִיל סֶפֶק בְּרָצוֹן,
וַיֵּשׁ בְּזֶה הַרְבֵּה לְדַבֵּר:

זֶה בְּחִינַת פָּגַם הָעֵרֶב רַב שֶׁעָשׂוּ אֶת הָעֶגְל עַל-יְדֵי-זֶה
שֶׁאָמְרוּ (שְׁמוֹת ל"ב, א) "כִּי זֶה מִשֶּׁה הָאִישׁ לֹא יִדְעֵנוּ
מֶה הִיָּה לוֹ", 'לֹא יִדְעֵנוּ' דִּיקָא שֶׁהִטִּילוּ סֶפֶק בְּרָצוֹן
שֶׁהוּא בְּחִינַת קִדְשַׁת מִשֶּׁה שֶׁעָסַק לְגִלּוֹת הַרְצוֹן עַל-יְדֵי

יְצִיאַת מִצְרַיִם וּמִתַּן תּוֹרָה בְּאוֹתוֹת נּוֹרְאוֹת כְּאֵלֶּה עַד שְׁגַם הָעָרֶב רַב לֹא יָכְלוּ לְכַפֵּר לְגַמְרֵי בְּשׁוּם אִפֶּן רַק הַתְּנַכְלוּ לְהַטִּיל סֶפֶק בְּרָצוֹן, בְּבַחֲיַנַּת (שְׁמוֹת לֵב, כֵּג): "כִּי זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ לֹא יָדַעְנוּ מֶה הִיָּה לוֹ" וְכַנ"ל, וְכֹל זֶה עַל-יַדֵּי שְׂאֵחַר קִצַּת לְבוֹא, בְּבַחֲיַנַּת (שָׁם) "וַיֵּרָא הָעַם כִּי בִישׁ מֹשֶׁה" וְכו', כִּי מִי שְׂרוּצָה לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אַמוּנַת הָרָצוֹן וְלִהְנַצֵּל מִכָּל הַצָּרוֹת עַל-יַדֵּי-זֶה וְלִמְלֹאֵת כָּל חֲסֻרוֹתָיו רַק עַל-יַדֵּי-זֶה, הוּא צָרִיךְ לְהַמְתִּין וְלְהַמְתִּין בְּבַחֲיַנַּת (אֵיכָּה ג, כו) "טוֹב וַיִּחַל וְדוּמָם לְתַשׁוּעַת ה'", וְכַמְבָּאָר לְעֵיל מְזֵה. וְהֵם עָשׂוּ בְּהַפֶּךְ מִמָּשׁ, שְׁעַל-יַדֵּי שְׂרָאוֹ "כִּי בִישׁ מֹשֶׁה" הַתְּנַבְּרוּ לְהַטִּיל סֶפֶק בְּרָצוֹן, עַד שְׁעָשׂוּ עֲבוּדָה זָרָה שֶׁהוּא הַפֶּךְ אַמוּנַת הָרָצוֹן, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה סָבְלוּ מֶה שְׁסָבְלוּנוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת שְׁעָבְרוּ עַד הַיּוֹם שֶׁהַגְּלוּת מִתְאַרְךְ מְאֹד שֶׁהַכֹּל מִחַמַּת חֲטָא הָעֶגְל, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת לֵב, לֵד) "וּבִיּוֹם פְּקֻדֵי וּפְקֻדָּתַי" וְכו'.

כִּי עַקֵּר הַגְּלוּת עַל-יַדֵּי חֲסֻרוֹן אַמוּנָה, כְּמוֹבָא כְּמָה פְּעָמִים בְּדַבְּרֵינוּ (עֵין לְקוֹיטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן ז). וְעַקֵּר חֲסֻרוֹן אַמוּנָה הוּא בְּבַחֲיַנָּה הַנ"ל שְׁכָל מֶה שְׂבָאִין הַצְּדִיקֵי אֲמַת וְעוֹשִׂין מֶה שְׁעוֹשִׂין בְּהַתְּגַלוּת תּוֹרָתָם הַנִּפְלָא וְכו', הוּא מִתְנַכֵּל בְּכָל עֵת בְּכָל ל וּבְפֶרֶט עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְהַטִּיל סֶפֶק בְּרָצוֹן, כִּי גַם מֶה שֶׁהִרְבֵּה

נופלים בדעתם אחר שהתחילו קצת בעבודת ה' ואינם מתחזקים עוד ברצון חזק להשם יתברך, נמשך גם כן מזה, מבחינת ספקות הנ"ל, כי הכל אחד והא בהא תליא כמבאר בדברינו בהלכות ערב (הלכה ג') על-פי התורה הזאת, עין שם. כי כל מה שחזקים יותר באמונת הרצון שהכל ברצונו יתברך בודאי מתחזק יותר רצון האדם לעשות רצונו, כי סוף כל סוף מה יהיה התכלית ממנו וכו'. אף על-ידי התגברות הבעל דבר מטיל ספק בלבו כאלו אין לו עוד תקוה לשוב אליו יתברך וכאלו אינו פועל ברצון הטוב כלום חס ושלום. מה שבאמת הוא להפך, כי עקר היהדות הוא הרצון כמו שהאריך אדוננו, מורנו ורבונו זכרונו לברכה בכמה שיחות בלי שעור. ומחמת זה מתרשל גם ברצון הטוב. וכל זה נמשך מהטלת ספק הנ"ל, ומשם אריכת הגלות כנ"ל.

ועל זה מתפללין ברפת השכיבנו אחר שפבר סימנו גאל ישראל, שהוא בחינת פדיון הנ"ל שהוא על-ידי הארת הרצון כנ"ל, אחר כך חוזרין ומתפללין על אריכת הגלות שדומה לילה ושנה, כמו שמבאר במקום אחר. שעקרו מחמת שמטיל ספק כנ"ל ומשם עקר השנה, כי מרבוי הבלבולים של בחינת לילה שהוא חשכת הגלות צריכין לשכב ולישן ולבטל דעתו

לְגַמְרֵי, כִּי עֶקֶר הַשָּׁנָה בְּשִׁבִיל לְחַדֵּשׁ נִשְׁמָתוֹ שֶׁהוּא שָׁכְלוּ בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה בְּבַחֲיִינַת (אֵיכָה ג, כג) "חֲדָשִׁים לְבָקָרִים" וְכוּ' כִּידוּעַ, וְעַל זֶה אָנוּ מְתַפְּלְלִין אַחַר בְּרַכַּת גְּאֹל יִשְׂרָאֵל הַשְּׁפִיבֵנוּ לְשָׁלוֹם וְכוּ' וְהַעֲמִידֵנוּ לְשָׁלוֹם וְהַסֵּר מִמֶּנּוּ אוֹיֵב וְכוּ', שְׁכָלָם נִמְשָׁכִין מֵהַכְּפִירוֹת בְּרָצוֹן, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֵיוֹת רָעוֹת הַדּוֹרְסִים וְטוֹרְפִים שֶׁבְּרַחֲמֵי יִצְיָלָנוּ מֵהֶם וְנִזְכָּה לְשָׁכַב וְלִישֵׁן בְּשָׁלוֹם וְלַעֲמֹד בְּשָׁלוֹם.

כִּי שָׁלוֹם בְּחִינַת אֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁמְבֹאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר, הֵינּוּ שֶׁבְּכָל אַרְיַכַת הַגָּלוּת בְּכָלֵל וּבִפְרָט שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲשֵׁךְ וְשָׁנָה, נִזְכָּה לְשָׁכַב וְלַעֲמֹד בְּשָׁלוֹם שֶׁתַּחֲזוּק אֱמוּנָתָנוּ בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר וְנִהְיֶה נִצְלִים מִסְּפָקוֹת וְיִשְׁמַר צְאִתָּנוּ וּבּוֹאָנוּ לְחַיִּים וְלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, וּמִסִּיִּם שׁוֹמֵר עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד, כִּי אֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשָּׁעֵן כִּי אִם עַל אֲבֵינוּ שֶׁבְּשָׂמִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה בְּסוּף מַסְכַּת סוּטָה לְעַנִּין אַרְיַכַת הַגָּלוּת וְעוֹקְבָא דְמַשִּׁיחָא, כִּי 'שְׁמוֹר' בְּחִינַת אֱמוּנָה כִּידוּעַ, כִּי מִשָּׁם עֶקֶר הַשְּׁמִירָה, וּבְשִׁבְתָּ מְבָרְכִין 'הַפּוֹרֵס סִכַּת שָׁלוֹם', כִּי עֶקֶר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי שִׁבְתָּ שְׂאֵז עֶקֶר הָאֶרֶת הָרָצוֹן כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן אֵין צְרִיכִין אֶז לְבַקֵּשׁ עַל שְׁמִירָה כְּמוֹ שֶׁפָּסְקוּ הַפּוֹסְקִים (טוֹר אֶרֶח חַיִּים, סִימָן רסז, עַל פִּי הַמְּדַרְשׁ), כִּי אֶז נִפְרָס סִכַּת שָׁלוֹם, כִּי אֶז הַתְּגָלוּת רַעוּא דְרַעוּיִן כַּנ"ל:

לא) וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (בְּרַכּוֹת ד:): לְעַנִּין

ברכת השפיבנו: 'פיון דתקיננו לה רבנן כגאלה אריכתא דמ'א', גאלה אריכתא דיקא, כי עכשיו ארף עלינו הגלות מאד מאד בעוונותינו הרבים והכל מחמת הספקות הנ"ל, ומחמת אריכת הגלות מאד, אנו צריכין גאלה אריכתא מאד דהינו שנתחזק מאד בכל פעם בהתחזקות הרצון שעל ידי זה מקרבין הגאלה השלמה בכל פעם ונזכה לגאלה ארפה שאין אחריה הפסק. וכל זה הוא בחינת ברכה רביעית שבקריאת שמע של ערבית שהוא ברכת השפיבנו שהוא בשביל התחזקות הרצון, ועל כן מה יפה ונעים דברי רבותינו זכרונם לברכה שרמזו בדבריהם הקדושים שברכת השפיבנו כגאלה אריכתא דמ'א וכנ"ל. ובשביל זה צריכין לתן צדקה קדם התפלה (שלחן ערוך ארח חיים סימן צב סעיף י'). ובפרט אצל 'ואתה מושל בכל' שהוא סמוך לברכת קריאת שמע, כי עקר תקון הזקנים וכו' הוא על ידי הצדקה וכו', עין שם בהתורה הנ"ל היטב ותבין:

(ב) ועל כן בדורות האחרונים כשראו שמתארף הגלות מאד הוסיפו ברכת: "ברוך ה' לעולם אמן ואמן" וכו' שמדבר כלו מהתחזקות האמונה ושהשם יתברך גומר ויגמר לגאלנו, כמו שכתוב: "יהי כבוד ה' לעולם" וכו', וכמוכין למשכיל בכל הפסוקים הקדושים הנעיימים שבברכה זאת. וזה בחינת (מלכים א יח, לט) "וירא

כל העם ויפלו על פניהם ויאמרו ה' הוא האלקים ה' הוא האלקים", שמזכירין בברכה זאת, כי אליהו פעל אז בנפלאותיו הנוראים שפפלו ואמרו שתי פעמים 'ה' הוא האלקים', 'ה' הוא האלקים', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, שבזה גדול מה שנתגלה בהר הפרמל ממה שנתגלה בהר סיני וכו', כי עקר כל העבודה זרה והכפירות שהיה אחר מתן תורה נמשך מהספקות הנ"ל, שמשם חטא העגל שמשם כל העבודה זרה וכל הכפירות של המחקרים של עכשיו וכנ"ל. ועל-כן אמר להם (שם כא) "עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים אם ה' וכו'", 'פוסחים על שתי הסעיפים' דיקא, בחינת ספק הנ"ל.

ועל-כן בקש "ענני ה' ענני" שתי פעמים, 'ענני' שיתגלה אמונת הרצון, וזה בחינת 'ענני' אחד, ואחר כך חזר ובקש 'ענני' שני על התחזקות הרצון שלא יטילו ספק ברצון חס ושלום, שעל-ידי-זה חוזר ומתגבר מצח הנחש חס ושלום כמו שמבאר שם. והשם יתברך מלא בקשתו ופעל שפתחו כלם ואמרו בנפילת אפם ובבטול גמור "ה' הוא האלקים, ה'" וכו' שתי פעמים, להודות על אמונת הרצון ועל התחזקות הרצון לנצח, שזה עקר שצריכין עתה כנ"ל. ועל-כן אומרים כל זה בלילה קדם השנה, כי עקר תקון אריכת

הגלות שדומה ללילה הוא על-ידי-זה, וכנ"ל:

וג' וזה 'אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד היו נגאלין' (שבת קיח:), שתי שבתות דיקא, לזכות לשתי בחינות הנ"ל, להארת הרצון והתחזקות הרצון וכנ"ל, כי עקר התגלות הרצון הוא על-ידי שמירת שבת וכנ"ל:

יד' וזהו 'נתן תתן' אפלו מאה פעמים הנאמר בצדקה (ספרי סו, י') וכן 'פתח תפתח', כי עקר הארת הרצון הוא על-ידי הצדקה, וכן התחזקות הרצון הוא על-ידי צדקה, כמו שמבאר שם, ועל-כן צריכין לתן צדקה הרבה, לתן ולחזור ולתן אפלו מאה פעמים כדי לחזק הרצון בכל פעם, כי התגברותו בענין הטלת הספק הנ"ל הוא כמעט בלי שעור וצריכין לחזק את עצמו כנגדו בכל פעם, ועקר ההתחזקות על-ידי צדקה כנ"ל:

לה' ועקר הצדקה לתן לעניים הגונים וכו' הנכללים בהזקנים דקדשה המוסיפים קדשה וכו' ומתחדשים עצמן בכל פעם, וזה מעלת המסייע בצדקתו להדפיס חדושי תורה הגונים על יסודות הצדיקים האמתיים הנ"ל, כי על-ידי-זה זוכה ביותר ויותר לתקון הנעשה על-ידי הצדקה, שהוא להעלות הדעת שנפל

מהזקנים שאינם כראוי וכו', כמו שמבאר שם, כי על-ידי צדקתו שנותן בשביל חדושי התורה הנ"ל שיאירו בעולם, על-ידי-זה ממשיך הארת הזקנים דקדשה וכו' וכו"ל:

לו) גם על-ידי רבוי הספרים הקדושים שמחדשים בתורה על-ידי-זה מבטלין הספקות שרוצה בחינת מצח הנחש להטיל ברצון, כי עקר הספרים הקדושים שבתורה הם לבטל הספקות שבתורה, כי בכל דור ודור נחלש הדעת עד שאין יודעין הפרוש שבספרי אמת, על-כן באים חכמים אמתיים שבכל דור ודור ומבארין לנו באורים ופרושים וחדושים בכל דברי התורה הקדושה, ומחברין מזה ספרים קדושים כדי לבטל הספקות שיש בדברי התורה שנכתבו מכבר. וזה הן בנגלה והן בנסתר, שכל הספרים באים לבאר הספקות, וכל הספקות שבתורה כלם הם בחינת ספקות ברצון שאין יודעין רצונו יתברך שבתורה בשלמות, כי כל מצוות התורה הם רצונות שלו שרצה שזאת המצוה נקיים כן, וזאת המצוה כן, כגון תפלין בארבע פרשיות ועל העור וכו', וכו' שמבאר בדבריו זכרונו לברכה (בסימן לג). וכשיש ספק באיזה דין בתפלין הוא בחינת ספק ברצונו יתברך איך היה רצונו יתברך במצוה זאת, כגון הספק שנפל על-ידי המחלקת בין רש"י ורבונו תם

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארבע-חיים עג

בענין סדר הפרשיות וכיוצא, וכן כל הספקות שבידי אסור והתר וכו' שכל המחברים הפשרים באים לבאר הספקות שבתורה ומחברים מזה כמה ספרים, הכל לבאר הספקות.

וכל מה שמבארים הספקות ביותר מבטלים הספקות שמטיל מצח הנחש ברצון בבחינת המתקת הדין בפרשו, כי מאחר שמתנגעים החכמים אמתיים לבאר הספקות שבתורה שהם הספקות של רצונו יתברך, בזה הם מחזקים את אמונת הרצון מאד מאד, כי בזה מפרסמין שהעקר הוא לעשות רצונו יתברך רק שנפל לנו ספק איך הוא רצונו במצוה זאת, ועל זה הם מתנגעים לבאר לנו איך לכונן רצונו יתברך. וכל מה שמתחזקים לכונן רצונו יתברך בזה נתחזק אמונת הרצון, כי הא בהא תליא וכנ"ל, כי בודאי כל מה שחזקים יותר שהכל מתנהג ברצונו יתברך בודאי מתחזק הרצון של האדם לעשות רצונו. וכן כל מה שרוצים יותר לעשות רצונו יתברך מתחזק האמונה יותר שהכל ברצונו, כי "כל מצותיך אמונה" (תהלים קיט, פו) וכנ"ל, וכמבאר מזה בהלכות ערב (הלכה ג):

נמצא, שהספרים הקדושים שמתחדשים בכל דור הם בחינת חזוק הרצון לבטל הספק של מצח הנחש כנ"ל, כי על-ידי שהספרים מבארים כל הספקות

שבתורה שהם בחינת ספקות איך הוא רצונו יתברך
 בפרטיות בכל דיני המצוות, על-ידי-זה מבטלין
 הספקות הרעים הנפולים שהם הספקות שמטיל מצח
 הנחש ברצון וכו' וכנ"ל. ועל-כן פשוטנין צדקה
 בשביל רבוי ספרים קדושים בזה מבטלין ביותר מצח
 הנחש בתכלית הבטול, כי כבר מבאר, שעקר
 התגברותו הוא ביותר על-ידי הספקות כנ"ל, ובטולו
 על-ידי הצדקה, בבחינת הדר אמת תנינא ותליא לה
 ואחיה וקא בעי בלע לספינתא הדר אתי צפרא
 פושקנצא, בחינת עורב, בחינת צדקה, וקא פסקא
 לרישה (כמבאר בהתורה הנ"ל). ועל-כן על-ידי הצדקה
 שנותנין בשביל הספרים הנ"ל שמבטלים הספקות
 בשרשם נעשה תקון הצדקה בשלמות נפלא, כי עוקרים
 כל מצח הנחש לגמרי שלא יוכל עוד להטיל ספקות
 כלל כנ"ל.

וזה "צדקתך צדק לעולם" (תהלים קיט, קמב), שיהיה קיום
 להצדקה לעולם, זה זוכין על-ידי ותורתך אמת,
 על-ידי שנותנין צדקה לחבר ספרים ולהאירם בעולם
 לבאר דברי התורה שידעו הכל אמתת התורה בחינת
 'ותורתך אמת', על-ידי-זה בודאי 'צדקתך צדק לעולם',
 כי זאת הצדקה קימת לעולם, כי עקר תקון הצדקה
 נמשך על-ידי-זה ביותר כנ"ל:

(ז) וְעָקָר הוּא הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים הַמְּבִיאִים לַיָּדִי מֵעֲשֵׂה
 לַיָּדִי קָיוֹם הַתּוֹרָה, שְׁלֹזָה צְרִיכִין סְפָרִים רַבִּים
 מְאֹד עַד אֵין קֶץ, שְׁיֻכַּל כָּל אָדָם אִיךָ שֶׁהוּא בְּכָל דְּרָגָא
 וְדְרָגָא וּבְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו כָּל יְמֵי חַיֵּי הַבָּלוּ בְּנִעְרוּתוֹ
 וּבְזָקְנוֹתוֹ וְכוּ', בְּטִיבוֹ וּבְעֵקוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁיֻכַּל לְהַחֲיוֹת
 אֶת עֲצָמוֹ וּלְהַשִּׁיב אֶת נַפְשׁוֹ וּלְקַבֵּל וּלְשָׂאב מֵהֶם עֲצוֹת
 אֲמִתִּיּוֹת אִיךָ לְהַתְנַהֵג בְּאַפְּן שִׁישְׂאָר קָיָם עַל עֲמָדוֹ
 (תהלים לז, כד) "וְאִם יִפֹּל לֹא יִטָּל" וְכוּ'. וְעָקָר הַתְּקוּן
 עַל-יָדֵי הַתְּחִיּוּת הַרְצוֹן כַּנִּל, כִּי בְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו
 אִיךָ שֶׁהוּא אִם מִתְחִזֵּק עֲצָמוֹ בְּרָצוֹן בּוֹדָאי יִרְחֵם עָלָיו
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וַיּוֹרֶהוּ הַדְּרֹךְ הָאֲמֵת, לְכוֹן רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ עַד
 שִׁיְהִיו נִעֲשִׂים מִזֶּה סְפָרִים קְדוּשִׁים לְבָאָר דְּרָכִים וְעֲצוֹת
 לְבִטֹּל הַסְּפָקוֹת שִׁישׁ לְשִׂאָרֵי בְּנֵי אָדָם, בְּבַחֲיִנַת (תהלים מ,
 ח) "אֲזַ אֲמַרְתִּי הִנֵּה בְּאִתִּי בְּמַגֵּלַת סֵפֶר כְּתוּב עָלַי",
 שְׁזָכִיתִי שְׁנִתְרַבּוּ עַל יָדֵי סְפָרִים רַבִּים. וְזֶה עַל-יָדֵי (שם)
 "לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלֹקֵי חֲפְצָתִי", שְׁעַל-יָדֵי הַרְצוֹן הַחֲזָק
 שְׁחֲפְצָתִי תָמִיד לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ וְתוֹרַתְךָ בְּתוֹךְ מַעֲי הָיוּ
 תָמִיד, שְׁאֶפְלוּ כְּשֵׁלָא זְכִיתִי לְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל
 לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ הָיָה תָמִיד תּוֹרַתְךָ נִעְלָם בְּתוֹךְ מַעֲי שֶׁהָיוּ
 הוֹמִים וּמְיַחֲלִים תָמִיד לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּבַחֲיִנַת "מַעֲי מַעֲי
 אוֹחִילָה" וְכוּ' (זרמיה ד, יט), עַל-יָדֵי-זֶה זְכִיתִי לְסְפָרִים
 רַבִּים בְּחִינַת 'בְּמַגֵּלַת סֵפֶר כְּתוּב עָלַי':

לח) וְזֶהוּ גַם כֵּן מֵה שֶׁמְבֹאֵר (בְּסִימָן סא בְּהַתּוֹרָה יְחַדֵּי רַבִּי שְׁמַעוֹן) שֶׁעַל-יְדֵי הַמַּחְלָקֶת נַעֲשֶׂה סֵפֶר בְּחִינַת (אִיּוֹב לא, לה) "וּסְפָר כָּתַב אִישׁ רִיבִי", כִּי כָל הַמַּחְלָקֶת הֵם בְּחִינַת סִפְקוֹת, שֶׁמֵּרְבוּי הַשִּׁכְחָה נִתְרַבֶּה הַמַּחְלָקֶת, וְעַל-יְדֵי-זֶה צְרִיכִין לְסַפְּרִים רַבִּים לְבָרֵר הַסִּפְקוֹת וּלְבָרֵר הַהִכָּרְעָה וּפְסֵק הַהֲלָכָה שֶׁבֵּין הַחוֹלְקִים, וְעַל-יְדֵי שְׁמִתְקַנִּים אֵלּוּ הַסִּפְקוֹת בְּשֵׁרֶשֶׁם שֶׁבְקֻדְשָׁהּ, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְבַּטֵּל הַסִּפְקוֹת שֶׁהֵם הַכְּפִירוֹת שֶׁל מִצַּח הַנִּחַשׁ שֶׁעָקְרוּ עַל-יְדֵי הַסִּפְקוֹת שֶׁמְטִיל בְּרָצוֹן וְכוּ' כַּנ"ל.

וְזֶה (קִהְלֶת יב, יא): "דְּבָרֵי חֲכָמִים כְּדִרְבָּנוֹת וְכַמְשֻׁמְרוֹת נִטּוּעִים בְּעֵלֵי אֲסֻפּוֹת כֻּלָּם נִתְּנוּ מֵרֹעָה אֶחָד". וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (חֲגִיגָה ג.), שֶׁאֶף-עַל-פִּי שֶׁאֵלּוּ מְטֻמְאִין וְאֵלּוּ מְטֻהָרִין וְכוּ' אֵלּוּ וְאֵלּוּ דְבָרֵי אֱלֻקִּים חַיִּים כִּי כֻלָּם נִתְּנוּ מֵרֹעָה אֶחָד וְכוּ', וְעַל-כֵּן נִסְמָךְ לָזֶה 'וְיֹוֹתֵר מֵהֵמָּה בְּנֵי הַזֶּהָר עֲשׂוֹת סִפְרִים הֲרַבָּה אֵין קִץ', כִּי בְשִׁבִיל זֶה צְרִיכִין סִפְרִים הֲרַבָּה אֵין קִץ, לְבָאֵר בְּכָל פַּעַם בְּכָל דּוֹר וְדוֹר הַסִּפְקוֹת וְחִלּוּקוֹת הָעֲצוֹת שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד שֶׁאֵינּוּ יוֹדְעֵי אֵיךְ לְמַלֵּט נַפְשׁוֹ מִמָּה שֶׁצָּרִיךְ לְהַמְלִיט כַּאֲשֶׁר יוֹדְעֵי בְּנִפְשׁוֹ. וְעָקֵר הַתְּקוּן הוּא הַרְצוֹן הַחֲזוֹק בְּלִי שְׁעוֹר כַּנ"ל, אֲבָל גַּם עַל זֶה צְרִיכִין סִפְרִים קְדוּשִׁים אֲמִתִּיִּים הֲרַבָּה לְחֲזוֹק רְצוֹנוֹ מִחֲדָשׁ בְּכָל פַּעַם בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִחֲדָשׁ.

ועקר התקון על-ידי הצדקה, ועל-פן הצדקה שנותנין בשביל ספרים אלו יקר מכל, כי זה עקר תקון הצדקה כנ"ל. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (קהלת ה, ט) "אוהב כסף לא ישבע כסף ומי אוהב בהמון לא תבואה", שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, (קהלת רבה) ומובא בפרוש רש"י שאפלו מי שאוהב מצוות לא ישבע וכו', כי אם כשיש בהם מצוה שתתקיים לעד כגון כתיבת ספר תורה ובנין בית המקדש וכו', מכל שכן כשפועל בצדקתו לזכות את הרבים בספרים חודשים קדושים שהם בחינת קיום התורה לכל אחד לבטל הספקות וכו' כנ"ל, בודאי אין קץ לשכרו וצדקתו עומדת לעד, כי בכל פעם בכל דורות הבאים מזכה את ישראל שתתקיים התורה על ידו אשרי לו.

וזה (תהלים קו, ג): "אשרי שומרי משפט", שהוא התורה ששומרה שלא תשתכח על ידי שמזכה את הרבים בספרים קדושים כנ"ל. וזהו (שם) "עשה צדקה בכל עת" כי בכל עת עושה צדקה, כי לומדים בספרים שמכניסין קיום התורה בעולם וכו', כי עקר מה שהתירו לכתב תורה שבעל פה היה מחמת רבוי השכחה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עין רש"י גיטין ס:), והשכחה נמשך מחטא העגל כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עירובין נד.) 'אלמלא נשתברו

לוחות' וכו', וחטא העגל היה בחינת ספקות פנ"ל באות ל', על-כן התיירו לכתב תורה שבעל פה משום "עת לעשות לה'" כדי לבטל הספקות וכו' פנ"ל.

וזה: "אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב בספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו" (מלאכי ג, טז), ודרשו רבותינו זכרונם לברכה על התחזקות הרצון, כמו שאמרו שם (ברכות ו.) 'מאי "ולחושבי שמו"? אפלו חשב לעשות מצוה ולא עשאה' וכו', דהינו שיהיה לו רק רצון טוב לעשות רצונו יתברך נחשב כאלו עשאה, ועל-ידי-זה נכתב ספר, בחינת "ויכתב ספר זכרון לפניו" וכנ"ל. וכל מה שנכתב ונתחבר ספר יותר, נתחזק הרצון יותר, וכן כל מה שמתחזק הרצון יותר נעשים ספרים הרבה יותר, בבחינת "עשות ספרים הרבה אין קץ", כי בן חוזר חלילה. וזהו, "אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו" וכו', שמדברים מהתחזקות הרצון שמדברים יראי ה' זה עם זה ביראת שמים ומשתוקקים להשם יתברך הפך הכופרים ברצון שנוזכרו שם תחלה בפרשה זאת (מלאכי ג, טז) שמדבר שם מהמטילים ספק ברצון, כמו שכתוב שם, "אמרתם שוא עבד אלקים וכו' גם נתנו עושי רשעה" וכו', ומסיים שם: "אז נדברו יראי ה'" וכו', ופרש רש"י שמדברים היראים והכשרים זה עם זה

לקויטי הַלְכוֹת בְּרַכַּת הַשַּׁחַר ה' אַרְח־חַיִּים עַט

שְׁלֹא לְהַטּוֹת אַחַר דְּבָרֵיהֶם חֵס וְשְׁלוֹם, הֵינּוּ כַּנִּלְשָׁל שְׁלֹא יִכְפְּרוּ וְלֹא יִטִּילוּ שׁוֹם סִפְק בְּרָצוֹן וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה וַיִּקְשֹׁב ה' וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתֹּב סֵפֶר וְכוּ' עַד וּלְחֹשְׁבֵי שְׁמוֹ וְכוּ', כִּי עַל-יְדֵי זֶה נִתְּרָבִים סִפְרִים קְדוּשִׁים וְנִתְחַזְק הַרְצוֹן בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר וְכַנִּלְשָׁל:

(ט) וְזֶה שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה (תַּנְחוּמָא וַיִּלְךְ א) וּמוֹבָא בְּפִרוּשׁ רַש"י "וּכְמִשְׁמֵרוֹת נְטוּעִים" שְׁמַרְמֹז עַל עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה סִפְרֵי הַתּוֹרָה וְעַל עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע מִשְׁמֵרוֹת כְּהֵנָּה וּלְוִיָּה, כִּי רַבּוּי הַסִּפְרִים קְדוּשִׁים שֶׁל תּוֹרָה שְׁבַע עָלְפָה שְׁמֵבָאִים הַסִּפְקוֹת שֶׁבַתּוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב שְׁכּוֹלִים בְּכ"ד סִפְרִים שֶׁהֵם בְּחִינַת הַתְּחַזְקוֹת הַרְצוֹן לְדוֹרוֹת לְנֶצַח וְכוּ' כַּנִּלְשָׁל, כָּל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַפְּדִיּוֹן הָעֲלִיּוֹן הַכּוֹלֵל הַנִּלְשָׁל שֶׁמִּמֶּתִיק הַדִּין שֶׁל הַכ"ד בְּתֵי דִין שֶׁהֵם בְּחִינַת כ"ד סִפְרֵי אוֹרֵיתָא שֶׁכְּשׁוֹפְוֹגְמִין בְּזֶה עַל-יְדֵי רְצוֹנוֹת דְּסֵטְרָא אַחֲרָא שְׁמֵהֶם כָּל הַפְּגָמִים, עַד שֶׁיֵּשׁ שְׁמֵהֶפְכִין דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים וּמַגְלִין פָּנִים בַּתּוֹרָה שְׁלֹא כְּהִלְכָה וּמְפָרְשִׁים כָּל פְּסוּקֵי תּוֹרָה-נְבִיאִים-כְּתוּבִים, עַל-פִּי דְרַבָּם הָרַע וְהַמַּר שֶׁל חֲכָמֵי הַטַּבַּע שֶׁהֵם בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחָשׁ כִּידוּעַ וּמְפָרְסֵם דְּרִכְיָהֶם הָרַעִים שֶׁל הַהוֹלְכִים בְּדַרְכֵי הַחֹקְרִים וְהַפִּילוֹסוֹפִים בְּחֲכַמַת הַטַּבַּע בְּפָרֹט בַּדּוֹרוֹת הִלְלוּ וְכוּ', הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם, אֲבָל עַל-יְדֵי "דְּבָרֵי חֲכָמִים כְּדָרְבָנוֹת

וּכְמִשְׁמֵרוֹת נְטוּעִים בְּעַלֵּי אֲסוּפּוֹת נִתְּנוּ מְרוּעָה אֶחָד",
 שֶׁהֵם עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע מִשְׁמֵרוֹת כְּהִנֵּה וּלְוִיָּה שְׁעוֹסְקִים
 לְשֹׁמֵר מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ וּמֵהֶם תֵּצֵא תוֹרָה,
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ל"ג, י) "יִזְרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לִיעֲקֹב וְתוֹרָתְךָ
 לְיִשְׂרָאֵל" וְכוּ', שֶׁהֵם מְבַאֲרִים עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע סְפָרִים
 דְּאוֹרֵיתָא עַל־פִּי פְּרוּשֵׁי הָאָמֶת שֶׁקָּבְלוּ אִישׁ מִפִּי אִישׁ
 עַד מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, וּמְבַאֲרִים רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ
 שֶׁבְּכָל מִצְוָה בְּסִפְרֵיהֶם הִקְדוּשִׁים עַל־פִּי שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה
 מִדּוֹת שֶׁהַתוֹרָה נִדְרָשֶׁת בָּהֶם שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵה
 תְּקוּנֵי דִיקְנָא וְכוּ'. שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת הָאֶרֶת הָרְצוֹן
 הָעֲלִיּוֹן הַנִּלְעַל־יְדֵי זֶה מְבַטְלִין מִצַּח הַנֶּחֱשׁ שֶׁהֵם
 חֲכָמֵי הַטַּבַּע וְכוּנ"ל.

וְעַל־כֵּן נִסְמָךְ לָזֶה "וַיִּזְתֵּר מֵהֶמָּה בְּנֵי הַזֶּהָר עֲשׂוֹת
 סְפָרִים הַרְבֵּה אֵין קָץ", כִּי צָרִיכִין לָזֶה סְפָרִים
 הַרְבֵּה אֵין קָץ, וְלַעֲקֹר וּלְשַׁרְשׁ דַּעְתָּם הַרְעָה מִן הָעוֹלָם
 וְלַחֲזֹק אֱמוּנַת הָרְצוֹן וּלְהַכְנִים בְּלֵב כָּל אֶחָד וְאֶחָד
 הַתְּחִזְקוֹת הָרְצוֹן וְכוּ' וְכוּנ"ל. כִּי כָּבֵד מְבַאֵר לַעֲלִיל,
 שְׁעָקֵר אַחֲזִיזַת הַכּוֹפְרִים וּמְטִילִים סִפְק בְּרְצוֹן, הוּא
 עַל־יְדֵי תִקְוָה הַדִּינִים הַנֶּאֱחָזִים מֵהַשְׁתַּלְשְׁלוֹת הַדִּינִים שֶׁל
 הָעֲשָׂרִים וְאַרְבַּע בְּתֵי דִינִים כְּשֶׁאֵין זֹכִיךְ לְהַמְתִּיק
 אוֹתָם וְכוּנ"ל, וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי דְבָרֵי חֲכָמִים כְּדִרְבְּנוֹת
 וּכְמִשְׁמֵרוֹת נְטוּעִים הַנִּלְעַל שֶׁהֵם כ"ד מִשְׁמֵרוֹת כְּהִנֵּה

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים פא

ולויה שמבארים כ"ד ספרי אורייתא שהם כל בחינת
כ"ד הנ"ל בשרשם שבקדשה, שמבארים הכל על-פי
פרושי האמת שקבלנו ממשה רבנו עליו השלום שכלם
התחזקות הרצון — על-ידי-זה נמתק הכל ועוקרין
ומשרשין ומבטלין דעותיהם הרעות מן העולם,
ונתחברין ספרים הרבה דקדשה שממשיכין ומאירין
התחזקות אמונת הרצון בעולם, לידע ולהודיע שכל
הטבע מתנהגת רק ברצונו הטוב ובקדו לשנות הטבע
בכל עת על-ידי תפלת ישראל, כאשר כבר ראינו בעינינו
על-ידי משה רבנו עליו השלום ועל-ידי כל הצדיקים
שבאו אחריו עד היום הזה:

(מ) וזהו (ברכות ב.) 'מאימתי קורין את שמע בערבית
משעה שהכהנים נכנסים לאכל בתרומתן'.
שקבעו זמן קריאת שמע באכילת הכהנים את התרומה.
פי כבר מבאר, שעקר קריאת שמע הוא בחינת בטול
אל הרצון העליון וכו' פנ"ל, שעל-ידי-זה זוכין לבחינת
כהן איש חסד, בחינת (ישעיה סא, ו): "ואתם כהני ה'
תקראו" וכנ"ל. וזה בחינת תרומה שאוכלין הכהנים, פי
תרומה בחינת צדקה, נדבת לב, שצריכין ישראל
להפריש מראשית תבואתם לתן פרנסה לכהני ה',
בחינת "מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את
תרומתי" (שמות כה, ב) (וכמוכן בהתורה "חבלים נפלו"

וכו' (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן עא) שתרומה בחינת צדקה).
ועל-ידי הצדקה מרימים הדעת של הזקנים וכו' ונכללין
בזקנים דקדושה המוסיפין קדושה ודעת בכל יום ויום,
שעל-ידי-זה זוכין לרצון וכו' שעל-ידי-זה נמתקין כל
הדינים שבכל הכ"ד בתי דינים וכו' פנ"ל שזהו בחינת
מ"ט אותיות שבשמע וברוך שם כבוד מלכותו לעולם
ועד וכו' פנ"ל.

ועל-כן שעור תרומה תרי ממאה שהוא אחד מחמשים,
כי הרצון העליון הוא בחינת שער החמשים
שממש נמשכין כל הארבעים ותשעה שערים, שהם
בחינת מ"ט אותיות שבקריאת שמע, שעקרם הוא קוצא
דאות ד' שהוא בחינת סוד הנקדה הנ"ל, בחינת שער
החמשים שסתום ונעלם ומרמז רק בסוד נקדה של
הצדיק האמת, בחינת קוצא דאות ד' דאחד שהוא
בחינת י', שכל החמשה תבות שהם "שמע ישראל ה'
אלקינו ה'" נכללין שם, כמובן בתקוני זהר (תקוני זהר
מוהר חדש דף קנו) שהם בחינת ה' אבנין דקירטא, בחינת
(שמואל-א יז, מ) חמשה חלוקי אבנים שלקח דוד בעת
שלחם עם גלית שכפר ברצון, והתיצב ארבעים יום
לבטלם מקריאת שמע, כמו שפרש רש"י שם, ודוד
הכניעו על-ידי חמשה חלוקי אבנים שהם בחינת חמש
תבות של שמע וכו' פנ"ל. וכוללם באחד שהעקר הוא

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים פג

קוצא דאות ד' שהוא י', כי חמש פעמים י' הוא
חמשים, שהוא תכלית הרצון העליון, ומשם עקר
המשכת הרצון לבחינת מ"ט שערים שהם כ"ה אתון
של שמע להמתיק כ"ד בתי דינים על-ידי ברוך שם
כבוד מלכותו לעולם ועד' וכו' פנ"ל, כי אבנים בחינת
רצון כמו שמבאר בהתורה הנ"ל בחינת אבן שלמה
רצונו וכו' עין שם.

וזה בחינת תרומה שהוא אחד מחמשים, כי תרומה
בחינת צדקה, על-ידי-זה עקר המשכת הרצון וכו'
בחינת פדיון העליון הנ"ל. ועל-כן התרומה שיכה
לכהנים דיקא, כי עקר התקון לזכות לבחינת כהן
בחינת "ואתם כהני ה' תקראו" וכו' פנ"ל, ועל-כן תלו
זמן קריאת שמע באכילת תרומה של הכהנים כי הם
בחינה אחת להכלל ברצון העליון ולהמשיך משם
המתקת הדינים וכו' עד שיעלו הכל לשם שיהיה רצונם
חזק להשם יתברך תמיד וכו' וכנ"ל, כי אכילה דקדשה
שהוא בחינת אכילת הכהנים את התרומה הוא בחינת
הארת הרצון שמאיר ביותר בשעת האכילה כמו שכתוב
בהתורה "כי מרחמם" וכו' סימן ז לקוטי תנינא:

מא) ועקר קביעת הזמן של קריאת שמע הנ"ל המבאר
במשנה הנ"ל, הוא משעה שהכהנים שהיו
טמאים וטבלו שאינם רשאים לאכל בתרומה עד

שֵׁיִעָרִיב שִׁמְשֵׁן שֶׁהוּא בַּעַת תְּחִלַּת הַלַּיְלָה שֶׁלֹּאֲחֲרָיו כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ויקרא כב, ז) "וּבֹא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהַר וְאַחַר יֹאכַל מִן הַקֶּדָשִׁים", כְּמוֹ שֶׁמִּפְרָשׁ שָׁם בַּגְּמָרָא וּבְפֶרוּשׁ רַש"י, בְּזֶה הוֹרוּ לָנוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וְרִמְזוּ לָנוּ, שֶׁעָקֵר מִצּוֹת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהוּא אֲמוּנַת הָרָצוֹן שֶׁהִכֵּל מִתְנַהֵג בְּרָצוֹן הַבוֹרָא הַיְחִיד קַדְמוֹן יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ לְנִצְח, הוּא לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִחֻדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁמְזַהֵיר עַל זֶה בְּפֶרֶשׁת קְרִיאַת שְׁמַע בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יא, כו): "אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם", וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (סְפָרֵי שָׁם) 'שֶׁבְּכָל יוֹם וַיּוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כְּחֻדָּשִׁים', וְהֶאָרִיכוּ בְּזֶה וְאָמְרוּ 'שְׁלֹא תִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ כְּדִיוֹטְגָמָא יִשְׁנָה שְׂאִין אָדָם סוֹפְנָה אֲלֵא כְּחֻדָּשָׁה שֶׁהִכֵּל רָצִים לְשִׁמְעַ נְפִלְאוֹת חֻדָּשׁוֹת וְכוּ', וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֵיכָה ג, כג): "חֻדָּשִׁים לְבִקְרִים רַבָּה אֲמוּנָתְךָ" וְכוּ', וּבְשִׁבִיל זֶה קִבְּעוּ בְּרַפְת הַמְּאוּרוֹת קִדְּם קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהוּא וּבְטוּבוֹ מִחֻדָּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית וְכוּ', וְכַמְבָּאֵר לְעֵיל מְזֵה.

וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת קְדוּשַׁת הַזְּקֵנִים דְּקְדוּשָׁה שְׁמוֹסִיפִין אֹר קְדוּשָׁה וְדַעַת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם וְכַנ"ל, וְהֵם מִמְּשִׁיכֵין הָאֶרֶת הָרָצוֹן לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת הַתְּחִתּוֹנוֹת, לְכָל הַנוֹפְלִים שְׁבַעוּלָם, וּמַעֲלִים אוֹתָם מִשְׁמַד לְרָצוֹן עַל-יַדֵּי שְׁמִכְנִיסִים בָּהֶם הָאֶרֶת הָרָצוֹן וְכוּ' וְכַנ"ל. אֲבָל בּוֹדֵאֵי

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים פה

אף-על-פי שהצדיקים הזקנים הקדושים עושים מה שעושים להאיר הרצון ולהעלותם וכו' כנ"ל, אף-על-פי-כן עדין יש לכל אחד ואחד בחירה שפשמאיר בו הרצון הבא מלמעלה, יחזק את עצמו להמשיך על עצמו הרצון ולקשר כל מחשבותיו ומחו ולבו ודעתו לרצון הזה, שיהיה תמיד כל תשוקתו וכסופיו ורצונו חזק רק להתכלית האמתית הנצחית, ולהוסיף בכל יום ויום מחדש, להתחזק בהרצון דקדושה בכל פעם ובכל יום יותר ויותר. ואף אם עובר עליו מה שעובר, אף-על-פי-כן אל ירפה את הרצון בשום אופן בעולם, (וכמבאר מזה לעיל ובהלכות ערב הלכה ג' ובמקום אחר). והעקר שצריך להאמין שבכל יום ויום נעשים חדשות לגמרי. על-כן צריכין להמתין ולהמתין עד יגיע יום ישועתו, כי השם יתברך מצמיח ישועות בכל יום כמו שאומרים בברכת קריאת שמע בכל יום, 'עושה חדשות וכו' מצמיח ישועות וכו', רק אף-על-פי-כן צריכין להמתין הרבה עד שתצמח ותתגלה ישועתו בשלמות:

וכל זה רמזה לנו התורה הקדושה בדיני טהרת הטמאים שרוב טהרתן תלוי בימים ובזמן כפי ערך טמאתן, כגון הטמאים ביותר כמו טמא מת וזב ומצורע צריכין להמתין שבועה ימים וכו', ובעל קרי וכיוצא

צריכין להמתין יום אחד עד שיעריב שמשן ויתחיל יום שלאחריו, וכל זה הוא בחינת הנ"ל שבכל יום ויום נעשים חדשות לגמרי, ועל-כן זה שנטמא ורוצה להטהר צריך טבילה במקוה כדי להמשיך עליו קדשה וטהרה ממקוה העליונה שהוא המקוה של שבועות שהוא המקוה של שער החמשים, כמו שכתוב בכוננות האריז"ל, ומובא בהתורה וביום הבכורים-הסתרה (סימן נו) עין שם, כי משם נמשך הטהרה לכל הטובלים במקוה להטהר מטמאתן. ואחר שהתחיל להטהר על-ידי המקוה הקדושה עדין לא נגמר טהרתן בשלמות וצריכין להמתין עד שיעריב שמשן של זה היום ויתחיל יום שלאחריו כמו שכתוב: "ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים", להורות שהמשכת הטהרה והקדשה תלויה בימים, שכל מה שבא ונתחדש יום אחר, נתוסף ונתחדש קדשה יתרה מלמעלה, כי רק בשביל זה השם יתברך מקים עולמות מששת ימי בראשית עד הסוף, ובכל עת הוא בורא יום ולילה וכו', כי כל יום ויום של כל ימי העולם הוא בריאה חדשה ממש, כי יום הזה עדין לא היה מעולם. וצריך כל אחד לשום לב לזה ולהודות לשמו יתברך בכל לב על זה בכל יום ויום ולומר ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית בלב שלם בכל יום וכו' וכמבאר לעיל מזה. ועקר התחדשות בכל יום ויום הוא רק בשביל

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארז-חיים פז

לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַאִיר מִקִּדְשָׁתוֹ הָעֲלִיּוֹנָה עָלֵינוּ מִחֲדָשׁ
לְעוֹרֵר אוֹתָנוּ לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בְּרִצּוֹנוֹת חֲדָשִׁים
וּחֲזָקִים וְכוּ' לְהַשִּׁם יִתְבָּרֵךְ:

וְעַל-כֵּן הַטָּמֵא שֶׁטָּבַל וְהִתְחִיל לְהִטְהָר, אֵינוֹ רִשְׁאֵי
לֶאֱכַל בְּתְרוּמָה, עַד שֶׁיַּעֲרִיב שְׁמֵשׁוֹ וַיָּבֵא הַיּוֹם
שְׁלֹאֲחֲרָיו. כִּי כִּפִּי טָמְאָתוֹ, אַף-עַל-פִּי שֶׁהִתְחִיל לְהִטְהָר
וְטָבַל בְּמִקְוָה, אַף-עַל-פִּי-כֵּן אֵינוֹ יוֹצֵא מִיַּדִּי טָמְאָתוֹ
בְּשִׁלְמוֹת עַד שֶׁיִּמָּתִין עַל הַתְּחִלַּת הַיּוֹם שְׁלֹאֲחֲרָיו שֶׁיְהִי
נִמְשָׁךְ יוֹם חֲדָשׁ, קִדְשָׁה חֲדָשָׁה, רִצּוֹנוֹת קְדוּשִׁים
חֲדָשִׁים, וְאִזּוּ וַיִּקָּא יִטְהַר לֶאֱכַל מִן הַקְּדָשִׁים.

וְזֶה סוּד הַסְּפִירָה שֶׁצָּרִיכִין יִשְׂרָאֵל לְסַפֵּר שְׁבַע שַׁבָּתוֹת,
כְּמוֹ סְפִירַת יְמֵי הַנְּגִדָה, לְהִטְהָר מִטָּמְאָתוֹ, כְּמִבְּאֵר
בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ (ח"ג צו) וּבְכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל, כִּי אֵי אֶפְשָׁר
לְהִטְהָר בְּשִׁלְמוֹת עַד שֶׁיִּזְכּוּ לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, כִּי אִם
עַל-יַדֵּי שְׁמֵמֵתִינִים וְסוֹפְרִים שְׁבַע שַׁבָּתוֹת. וְהַעֲקָר
לְהִתְחַזֵּק בְּכָל אֵלוֹ הַיָּמִים שֶׁאֵינוֹ זוֹכֵה עֲדִין לְשִׁלְמוֹת
טְהוֹרָתוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה, לְהִתְחַזֵּק בָּהֶם בְּכָל
יוֹם וַיּוֹם בְּרִצּוֹנוֹת חֲזָקִים חֲדָשִׁים וְכוּ"ל, וַיְהִי חֲזָק בְּזֵה
מְאֹד מְאֹד בְּכָל מָה שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְיוֹם
יְשׁוּעָתוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת טְהוֹרָתוֹ לְגִמְרֵי, שֶׁיּוּכַל לֶאֱכַל מִן
הַקְּדָשִׁים, וְהִבֵּן הַיֵּטֵב.

וְעַל-כֵּן תָּלוּ חֻמְיֵנוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע,
 מִשְׁעָה שֶׁהַכֹּהֲנִים שֹׁנְטָמָאוּ רִשְׁאִין לֶאֱכַל
 תְּרוּמָה אַחַר הָעֶרֶב שֶׁמֶשֶׁן שְׁמַרְמֹז עַל כָּל זֶה שֶׁבְּכָל
 יוֹם וַיּוֹם צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ אַמוּנַת הָרְצוֹן
 מִחֻדָּשׁ לְגַמְרִי, כִּי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם נַעֲשִׂין חֻדָּשׁוֹת לְגַמְרִי,
 וּבְזֶה תָּלוּי כָּל טְהָרְתוֹ וְקִדְשָׁתוֹ כַּנֵּ"ל, שֶׁכָּל זֶה הוּא
 בְּחִינַת קְרִיאַת שְׁמַע, בְּחִינַת "אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם" -
 'בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כְּחֻדָּשִׁים' וְכַנֵּ"ל:

(מב) וְגַם דַּעַת לְנִבּוֹן נִקְל, שְׁזֵה הַפְּסוּק "וּבֹא הַשֶּׁמֶשׁ
 וְטָהַר וְאַחַר יֹאכַל מִן הַקִּדָּשִׁים", מְרַמֵּז עַל
 בִּיאַת שְׁמֵשׁוֹ, בְּיוֹמוֹ הָאַחֲרוֹן, בְּעַת פְּטִירְתוֹ, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת בִּיאַת הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁל כָּל יְמֵי חַיָּו, שֵׁישׁ שֶׁעַקֵּר גָּמַר
 טְהָרְתוֹ יְזַכֶּה רַק אַחַר בִּיאַת שְׁמֵשׁוֹ לְגַמְרִי, וְכַעֲיֵן שֶׁאַמְרוּ
 רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (יוֹמָא פּו.). שֵׁישׁ כַּמָּה וְכַמָּה
 שְׁאַף-עַל-פִּי שֶׁעָשׂוּ תְּשׁוּבָה וְהָיָה לָהֶם יִסּוּרִים עֲדִין
 תְּשׁוּבָה וַיּוֹם כַּפּוּר וַיִּסּוּרִין תּוֹלִין עַד יוֹם הַמִּיתָה
 שְׁמִכְפָּר. וְעַל-כֵּן כָּל מִי שֶׁהוּא בְּבִחִינָה זֹאת אִם יִפְלַח חַס
 וְשָׁלוֹם בְּדַעְתּוֹ מִחֻמַּת זֶה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, לֹא יְזַכֶּה גַם אַחַר
 יוֹם הַמִּיתָה, שֶׁהוּא אַחַר בִּיאַת שְׁמֵשׁוֹ, לֶאֱכַל מִן
 הַקִּדָּשִׁים, כִּי בּוֹדְאֵי הַטָּמֵא לְגַמְרִי וְלֹא טָבַל עֲדִין אֵין
 מוֹעִיל לוֹ הָעֶרֶב שְׁמֵשׁ, רַק זֶה שֶׁהִתְיַגַּע כָּל יָמָיו בְּכָל
 מֵה שֶׁעָבַר עָלָיו וְהִתְחַזַּק בְּרְצוֹן הַנֵּ"ל וְטָבַל בְּמִקְוֵה

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים פט

והתחיל בכל יום להטהר עצמו וכו', אף-על-פי שלא
עלתה בידו להטהר בשלמות, אף-על-פי-כן 'לית
רעותא טבא דאתאביד', (זהר תרומה קנ.) מכל שכן דבור
טוב ומעשה טוב, עד שיזכה שישלם טהרתו אחר ביאת
שמשו ביומו האחרון, בבחינת "ובא השמש וטהר
ואחר יאכל מן הקדשים" שהוא חלקו הטוב לעולם
הבא שיזכה אליו תכף אחר ביאת שמשו ולא יצטרך
להתגלגל ולסבל מה שצריך לסבל מי שלא הכין את
עצמו כלל בימי חייו, כי אז ביום האחרון מתקבצים
כל מה שחטף טוב בזה העולם בכל יום ויום וכל רצון
ורצון טוב שהיה לו בכל יום ויום כל ימי חייו, ורק זה
הוא תקנתו והשארתו לנצח. ואז ידע ויבין כל אחד
ואחד החלוק שבין מי שהשתדל ורדף אחר התכלית
ברצונות חזקים בכל יום אף-על-פי שלא זכה אליו
בשלמות, ויבין מי שלא השתדל כלל. וכמו שכתוב
(מלאכי ג, יח) "ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע" וכו',
שהיה חלוק אפלו בין מי ששנה פרקו מאה פעמים
למי ששנה פרקו מאה פעמים ואחד (חגיגה ט.). מכל שכן
וכל שכן בין המשתדל לאינו משתדל. והעקר כפי
התקרבותו לצדיקי אמת הנכללים בזקנים דקדושה
העוסקים להעלות כל הנופלים והרחוקים מאד מאד
ממקומם, שהם לרצון עליון וכנ"ל, אשרי שיאחז בהם:

(מג) וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֹשׁ פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁבְּקָרִיאַת שְׁמַע שֶׁהֵם
 'שְׁמַע' 'וְהָיָה אִם שָׁמַע' 'וַיֹּאמֶר', שֶׁהוּא פְּרִשְׁת
 צִיצִית שֶׁקִּבְּעוּ בְּקָרִיאַת שְׁמַע, כִּי שְׁלֹשׁ פְּרָשִׁיּוֹת אֵלוֹ הֵם
 כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ רַגְלִים מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ שֶׁבָּהֶם מִתְגַּלָּה הַרְצוֹן
 כְּמִבְּאֵר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה 'וְאֵת הָעוֹרְבִים' הֵנ"ל:

וַיֵּשׁ לְבֵאֵר בְּפִרְטִיּוֹת, כִּי פְּרִשְׁת שְׁמַע הוּא כְּנֶגֶד בְּחִינַת
 פְּסַח שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן בְּכֻלָּל, כִּי בְּפִסַּח
 הָיָה עֶקֶר יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּאוֹתוֹת נוֹרְאוֹת מְאֹד שֶׁעַל-יְדֵי-
 זֶה נִתְגַּלָּה לְעֵין כָּל שֶׁהִכֵּל מִתְּנַהֵג בְּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ לְבַד.
 וְזֶהוּ בְּחִינַת פְּרִשְׁת שְׁמַע שֶׁהוּא בְּחִינַת קְבֻלַּת עַל מַלְכוּת
 שְׁמַיִם בְּכֻלָּל, הֵינוּ שֶׁבְּפְרִשְׁת שְׁמַע אָנוּ מְגַלִּין שֶׁה' אֶחָד
 וְהַכֹּל בְּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ לְבַד, וְרְאוּי לָנוּ לְקַבֵּל עָלֵינוּ עַל
 מַלְכוּתוֹ, כִּי הוּא לְבַדוֹ מְלֶךְ יְחִיד וְאֵין זוּלָתוֹ, שֶׁזֶהוּ
 בְּחִינַת פְּסַח, שֶׁנִּתְגַּלָּה שֶׁהַכֹּל בְּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא לְבַדוֹ
 מוֹלֵךְ בְּעוֹלָם, אֲבָל עֲדִין לֹא נִתְגַּלָּה בְּפִרְטִיּוֹת רְצוֹנוֹת
 שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּמָה נִזְכָּה לְעַבֵּד אוֹתוֹ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ
 עַד חַג הַשְּׁבוּעוֹת הַקָּדוֹשׁ, שְׂאֵז קִבְּלָנוּ תוֹרָתוֹ הַקָּדוֹשָׁה
 כָּל הָעֲשָׂרֹת הַדְּבָרוֹת שֶׁכָּלוּל בָּהֶם כָּל הַתְּרִי"ג מְצֻוֹת
 שֶׁבָּהֶם גָּלָה לָנוּ רְצוֹנוֹ בְּפִרְטִיּוֹת שֶׁרְצוֹנוֹ לְעַבֵּד אוֹתוֹ
 בְּאֵלוֹ הַמְצֻוֹת לְשִׁמּוֹר אֶת הַשִּׁבְתָּה וּשְׂאֵרֵי הַמְצֻוֹת שֶׁכָּלֵם
 הֵם רְצוֹנוֹת שְׁלוֹ. וְזֶהוּ בְּחִינַת "וְהָיָה אִם שָׁמוּעַ" שֶׁהוּא
 בְּחִינַת קְבֻלַּת עַל מְצֻוֹת.

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁפָתוֹב שָׁם שְׁצָרִיכִין לְקַשֵּׁר כָּל הָרְצוֹנוֹת לְרְצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁהוּא בְּחִינַת רְצוֹן שְׁבַרְצוֹנוֹת וְכוּ', כִּי כָּל זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁקַבְּלָנוּ בְּשָׁבוּעוֹת עַל-יְדֵי מִשֶּׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, כִּי עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת מְקַשְׂרִים כָּל הָרְצוֹנוֹת לְרְצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ (וְכַמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר לְעֵיל עַל עֵינֵן בְּרַפְת 'אַהֲבַת עוֹלָם', עֵינֵן שָׁם). וְכָל זֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי צְדָקָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב שָׁם, וְעַל-כֵּן בְּכָל הָרִגְלִים חֲיָבִים בְּיֹתֵר לִתֵּן צְדָקָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים טז, יא) "וְשִׁמַּחְתָּ לְפָנָי ה' אֱלֹהֶיךָ וְכוּ' אֵתָּה וּבְנֶךָ וְכוּ' וְהִגֵּר וְהִיתוֹם" וְכוּ', 'אִם אֵתָּה מְשַׁמַּח שְׁלִי אֲנִי מְשַׁמַּח אֶת שְׁלֶךְךָ וְכוּ' (כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י). וְכֵן מְחֲיָבִים לְהַרְבּוֹת בְּקַרְבָּנוֹת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב שָׁם, "וְלֹא יֵרָאֶה אֶת פְּנֵי ה' רִיקָם אִישׁ כְּמַתַּנֵּת יָדוֹ" וְכוּ'.

כִּי קַרְבָּנוֹת הֵם בְּחִינַת נְדֻבַת לֵב בְּחִינַת צְדָקָה, כְּמוֹ שְׁנִכְלָלוּ בְּפָסוּק אֶחָד, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים כג, כד) "מוֹצֵא שְׁפָתֶיךָ תִּשְׁמֹר" שֶׁנֶּאֱמַר עַל הַקְּרָבָנוֹת, עַד 'בְּפִיךָ' - זוֹ צְדָקָה כְּמוֹ שֶׁאֱמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (ראשׁ הַשָּׁנָה ו'), כִּי בְּרִגְלִים שְׁאֵנוּ צָרִיכִין בְּיֹתֵר לְקַרֵּא אֶת הָרְצוֹן וּלְגַלּוֹתוֹ, עַל-כֵּן צָרִיכִין אֲז לְהַרְבּוֹת בְּצְדָקָה בְּיֹתֵר כַּנ"ל, אֲבָל אַף-עַל-פִּי שְׁקַבְּלוּ הַתּוֹרָה בְּשָׁבוּעוֹת חֲזָרוּ וְקִלְקְלוּ עַל-יְדֵי הָעֵרֶב רַב בְּחֻטָּא הָעֶגְלָה שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה-כְּפִירוֹת שְׁנַמְשָׁךְ מִמִּצַּח הַנֶּחֱשׁ. וְהֵעֱקָר עַל-יְדֵי

צב לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים

הספקות הנ"ל שחזרו והתגברו להטיל ספק ברצון, בבחינת "כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו" וכנ"ל (באות ל).

ועקר התקון היה באול ותשרי בארבעים ימים האחרונים מאול עד יום פפור שהם ימי רצון, עד שבסכות והושענא רבא ושמיני עצרת נגמר התקון בכל שנה פידוע. וסכות הוא רגל השלישי, גמר השלש רגלים, והוא בבחינת פרשת ויאמר' שבקריאת שמע שהוא פרשת ציצית, שהם תקון הלבושין שהוא בחינת סכות, ענני כבוד, בחינת (איוב לח, ט) "בשומי ענן לבשו", והוא בחינת גמר התקון הנעשה על ידי רבוי הצדקה. ועל-כן בסכות מחיבים להרבות בקרבנות שהם בחינת צדקה ביותר, פי אז עוברים ב'בל תאחר', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ראש השנה ד.), פי סכות בחינת רבוי הצדקה בחינת קרבנות, פי צריכין להרבות בצדקה מאד לעניים הגונים כדי לחזק הרצון בכל פעם שלא יטילו עוד ספק וכנ"ל. וכל זה הוא בחינת ציצית שהם תקון הלבושים, בחינת צדקה, בחינת (איוב כט, יד) "צדק לבשתי וילבשני", ועל-כן על פי רב כשמזהיר הפסוק על צדקה מזכיר דחקות העני בלבשו וכסותו, כמו שכתוב (שמות כב, כו) "כי הוא כסותה לבדו היא שמלתו לעורו" וכי', (דברים כד, יג)

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים צג

"וּשְׁכַב בְּשֵׁלֶמְתּוֹ וּבִרְכָּךְ" וְכוּ', וְכֵן (ישעיה נח, ז) "כִּי תִרְאֶה עָרוֹם וְכִסִּיתוֹ" וְכוּ'. וְכֵן (איוב לא, יט) "אִם אֶרְאֶה אוֹבֵד מִבְּלֵי לְבוּשׁ", וְכֵן הִרְבֵּה.

וְזֶה בְּחִינַת (תהלים קב, א) "תִּפְלֶה לְעֵנִי כִּי יַעֲטֶף" וְכוּ' שְׁמִכְנֶה דְּחֻקוֹת הָעֲנִיּוֹת בְּשֵׁם עֲטִיפָה, הֵינּוּ שְׂאִין לוֹ בְּמֶה לְהַעֲטִיף, רַק הוּא מְתַעֲטֵף בְּצָרְתּוֹ בְּדַחֲקוֹ וְעָנְיוֹ, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוֹ וְרַבְּנוֹ זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָּה עַל פְּסוּק "נִפְשָׁם בָּהֶם תִּתְעַטֵּף" (תהלים קז, ה), שְׁמֵתַעֲטֵף מִיָּגָה וְיָבֵה, וְגַם דְּחֻקוֹת הָעֲנִי בְּמִזְוֹנוֹת מְכַנֶּה בְּשֵׁם עֲטִיפָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (איכה ב, יט) "הָעֲטוּפִים בְּרָעַב" וְכוּ', כִּי צָדָקָה מַעֲלֶה וּמְתַקֵּן פָּגַם נְפִילַת הַדַּעַת שֶׁל הַיָּמִים שֶׁנִּפְלוּ עַל-יַדֵּי הַזְּקֵנִים שְׂאִין לָהֶם שְׁלֵמוֹת וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר שָׁם, שֶׁמֶשֶׁם הִיא יוֹנֵק מִצַּח הַנְּחָשׁ חֲכַמַת הַטֹּבֵעַ וְכוּ', עֵינַי שָׁם, כִּי עָקַר פָּגַם כָּל הַחֲכָמוֹת הָרְעוֹת שֶׁל חֲכָמֵי הַטֹּבֵעַ נִמְשָׁךְ מִפָּגַם הַלְּבוּשִׁים, עַל-יַדֵּי שֶׁפָּגְמוּ בְּמִצְוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁפָּלָם הֵם בְּחִינַת לְבוּשִׁים וְצִמְצוּמִים וְכֵלִים לְקַבֵּל עַל יָדָם הַשְּׂגַת רְצוֹנוֹ יְתַבְּרֶךְ, כִּי בְּאֵמַת רְצוֹנוֹ יְתַבְּרֶךְ לְבַד מוֹשֵׁל בְּעוֹלָם, אֲךָ בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וּבְשִׁבִיל קִיּוּם הָעוֹלָם הָעֵלִים וְהַסְּתִיר וְהַלְּבִישׁ רְצוֹנוֹ בְּכַמָּה וְכַמָּה הַסְּתָרוֹת, וְצָרִיכִין לַעֲשׂוֹת כַּמָּה וְכַמָּה לְבוּשִׁים קְדוּשִׁים עַל-יַדֵּי מִצְוֹת הַתּוֹרָה כְּדֵי לְהַשִּׁיג עַל יָדָם הָאֶרֶת הָרְצוֹן הָעֲלִיּוֹן:

פי בחינת הרצון בעצמו אי אפשר לקבל מרובי אור
 שגורם שבירת כלים, פי רבוי השמן גורם כבוי הנר,
 ומשם כל הטעותים והכפירות של חכמי הטבע שבאים
 מזהמת הנחש הקדמוני, ממצח הנחש, שרוצים להשיג
 מיד אלקותו יתברך בלי כלים ולבושים דקדושה.
 ועל-כן תחלת התקון של עץ הדעת טוב ורע היה
 על-ידי לבושין כמו שכתוב (בראשית ג, כא) "ויעש ה'
 אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם", פי
 בתחלה היו שניהם ערמים "ולא יתבששו", (בראשית ב,
 כה) פי לא היו צריכין לבושים גשמיים רק דקים
 ורוחניים מאוד בחינת "כתנות אור", ועל-כן באמת
 נצטוו: "ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכלו ממנו",
 שמשם כל החקירות הרעות של חכמי הטבע, פמובא
 בספרים קדושים, אבל אחר שהנחש התגרה בהם
 והסיתם לאכל משם עד שבאו לכפירות כמו שאמרו
 רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין לח:) על-ידי שנכנסו
 בחקירות של 'עץ הדעת טוב ורע' בלי לבושים, על-כן
 אחר כך כשעסק השם יתברך בתקונם עשה להם
 לבושים בחינת 'כתנות עור', פי עתה עקר התקון
 על-ידי תקון הלבושים שהם בחינת ציצית ותפלין,
 שהם לבושים דשכינתא דהיא עניא בגלותא, בבחינת
 "פי היא כסותה לבדה" וכו' דא ציצית וכו' (תקונים סט).

לקויטי הַלְכוֹת בְּרַפְת הַשְּׁחַר ה' אֲרַח־חַיִּים צה

וְעַל־כֵּן צִיצִית הוּא בְּבַחֲיַנֵּת צְדָקָה בְּחִינַת תְּקוּן
הַלְבוּשִׁים שְׁעַל־יְדֵי־זֶה הַכְּנַעַת מִצַּח הַנְּחָשׁ
וּמִתְגַּבֵּר הַתְּגָלוֹת הָרָצוֹן וְכַנ"ל, וְזֶה בְּחִינַת סְכוּת שֶׁהוּא
גָּמַר תְּקוּן הָרְגָלִים בְּחִינַת "בְּשׂוּמֵי עֲנָן לְבָשׂוּ" כַּנ"ל. וְזֶה
בְּחִינַת פְּרָשָׁה שְׁלִישִׁית שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁהוּא פְּרָשַׁת
צִיצִית, שֶׁקִּבְּעוּ בְּקְרִיאַת שְׁמַע, שָׁבוּ נִזְכָּר יְצִיאַת מִצְרַיִם,
שָׁאֵז הָיָה עֶקֶר הַתְּגָלוֹת הָרָצוֹן, וְכָל הַשְּׁלֵשׁ רְגָלִים
וְכַנ"ל. וְעַל־כֵּן נִזְכָּר שְׁלֵשׁ פְּעָמִים צִיצִית בְּפְרָשַׁת צִיצִית
כַּנְּגִד שְׁלֵשׁ רְגָלִים וְכַנ"ל. וְעַיִן בְּהַלְכוֹת עָרַב הַלְכָה ג
הַנ"ל שֶׁמֶּ מְבֹאֵר גַּם כֵּן עֲנִין הַשְּׁלֵשׁ רְגָלִים וְרֹאשׁ הַשְּׁנָה
יוֹם הַכַּפּוּרִים עַל־פִּי הַתּוֹרָה הַנ"ל שְׁכַלְמֵם הֵם בְּחִינַת
תְּקוּנִים הַנ"ל, לְגַלוֹת הָאֵרֶת הָרָצוֹן בְּעוֹלָם וְכו', אִךְ שֶׁ
הוּא בְּסִגְנוֹן אַחַר קִצַּת כִּי שְׁבָעִים אֲנַפִּין לְאוּרִיתָא וְהַכֵּל
עוֹלָה אֶל מְקוֹם אֶחָד.

וְעַל־כֵּן קִיּוּם כָּל הַתּוֹרָה הוּא עַל־יְדֵי צִיצִית כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (בַּמִּדְבָּר טו, לט) "וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרֵי
לְבַבְכֶם" זֶה מִיְנוּת וְכו' (בְּרֻכּוֹת יב:), "לְמַעַן תִּזְכְּרוּ
וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתַי וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים לְאֱלֹקֵיכֶם"
וְכו'. כִּי עֶקֶר קִיּוּם הַתּוֹרָה הוּא עַל־יְדֵי צִיצִית, שֶׁהוּא
בְּחִינַת תְּקוּן הַלְבוּשִׁים, בְּחִינַת צְדָקָה, שְׁמִכְנִיעַ מִצַּח
הַנְּחָשׁ, שְׁרוּצָה לְבַטֵּל אֶת כָּל הַתּוֹרָה חַס וְשְׁלוֹם עַל־יְדֵי
דַעוּתֵיהֶם הָרַעוּת שֶׁל חֲכָמֵי הַטְּבַע שִׁיוֹנְקִים מִשָּׁם. וְכֵן

מבאר בהתורה 'משפטים' בסימן ז שציצית בחינת אמונה וכו', ומבטל סברות ועצות הנחש וכו', כמו שמבאר שם על מאמר רבה בר בר חנה 'תא ואחוי לך טורא דסיני דהדרא לה עקרבא' שהם עצת הנחש וכו' וקיימו פי חמרי חורתא' שהם בחינת ציצית שמכניעים אותם וכו' ומקימין את התורה, עין שם:

וזה בחינת (במדבר ח, ב) "בהעלתך את הנרת אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות", כי הנשמה קרויה נר, כמו שכתוב (משלי כ, כז): "נר ה' נשמת אדם חופש כל תדרי בטן". ועקר שרש הנשמה הוא בחינת רצון (פמובא בהלכות ערב [הלכה ג]). ועל-כן נקראת נפש, לשון רצון. ועל-כן נקראת נר, כי תקף הרצון הוא כמו נר דולק, בבחינת (שיר השירים ח, ו): "כי עזה כמות אהבה" וכו', שהוא תקף הרצון והאהבה וההשתוקקות להשם יתברך, ומבאר שם "רשפיה רשפי אש שלהבתיה, מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה" וכו', כי תקף האהבה והרצון להשם יתברך בוער כמו "רשפי אש שלהבתיה" שממנו נדלקין כל הנרות הקדושים בבחינת 'לאנהרא בוצינין לאדלקא שרגין', שזהו בחינת אור הנשמה שקרויה נר ה' שנדלקת ומאירה על-ידי תקף הרצון דקדשה הבוער להשם יתברך ברשפי אש שלהבתיה. ועקר אור ונר הנשמה

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' אוּח-חיים צז

הוא שצריכין להאיר בכל מיני תקף החשף וצלמות, כי רק בשביל זה ירדה הנשמה לזה העולם להתלבש בגוף גשמי ועכור כזה, כי גשמיות הגוף והעולם הזה נקרא חשף ומעצם החשף לא היה אפשר להתקיים.

ועל-כן המלאכים כשירדו לזה העולם נכשלו מאד מאד כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עין ברש"י נדה סא. דבור המתחיל שבא), רק הנשמה נמשכת ממקום גבה מאד מרצון העליון, על-כן יש לה פח אם תרצה לעמד במלחמה זאת, כי אם תתגבר לאחז בשרשה שהוא בחינת רצון, דהינו שלעולם לא תניח את הרצון הטוב בכל מה שיעבר עליו, על-ידי-זה תוכל להתגבר לעולם נגד חשכת הגוף והעולם הזה, כי תקף הרצון הוא בחינת אור ונר שמאיר להאדם בכל מיני חשף וצלמות בבחינת (תהלים יח, כט) "כי אפה תאיר גרי ה' אלקי יגיה חשפי", ועל-ידי-זה (שם, ל) "כי כף ארוץ גדוד ובאלקי אדלג שור" שאוכל להתגבר נגד כל הגדודים והחילות וחומות ברזל הרוצים להפסיק חס ושלוש ביני ובין אבי שבשמים, כי איה שהוא, לבי בוער עדין ברשפי אש שלהבתיה להשם יתברך, אשר מים רבים לא יוכלו לכבותה וכו'. וזה (שם קלט, יב): "גם חשף לא יחשיף ממך ולילה פיום יאיר" וכו', וכתיב (מיכה ז, ח): "אל תשמחי איבתי לי כי נפלתי קמתי כי

אשב בחשך ה' אור לי". והכל על-ידי תקוף הרצון שהוא עקר קדשת הנשמה בשרשה שנקראת בשביל זה נר, כי היא מאירה כמו נר ממש שמאיר בכל מיני חשך.

וזה בחינת שבעת הנרות, כי הנשמה כלולה מכל השבע מדות פידוע. ויש שבעה מדות בקדשה, שהם כלל הכל, ואת זה לעמת זה, יש שבע מדות רעות שזה בחינת "שבע פרות הטובות ושבע פרות הרעות" וכו' (בראשית מא, כו-כז), בחינת שבעה ימי טוב ושבעה ימי רע, והאדם בא לזה העולם, בשביל להתנסות בזה, שיעבר עליו כמה מיני חשך הכלולים בשבעה שהם בחינת שבע מדורי גיהנם שהאדם נענש בהם חס ושלום כשלא עמד בנפסיון ונכשל בהם, שזה בחינת 'ושבעה עדנין יחלפון עלוהי', (דניאל ד, יג) ובפרט מי שרוצה להתחיל לכנס בעבודת ה' ולהתקרב באיזה התקרבות להשם יתברך, שכל מי שחותר ועוסק לנתק עצמו מהרע ולהתקרב אל הטוב, כמו כן מתגברים ומתגברים בו יותר ויותר, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ספ"ה נב:) 'כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו', וכמו שפתיב (תהלים קמב, ד) "בארח זו אהלך טמנו פח לי". ועל זה צעק דוד (שם סט, ג) "טבעתי ביון מצולה ואין מעמד" וכו'. וכתוב (שם פח, ז) "שתני בבור תחתיות במחשכים במצולות" וכו', וכן הרבה.

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים צט

ועל כל זה, עקר העצה והתחבולה הוא התגברות הרצון דקדושה, שכשהאדם מתחזק איך שהוא בכל מה שעובר עליו לבלי להניח את הרצון דקדושה ולהתחיל בכל יום מחדש ברצונות חזקים חדשים להשם יתברך וכו', אזי הרצון דקדושה שהוא עקר קדושת הנשמה פנ"ל מאיר לו כמו נר ממש שמאיר בכל מיני חשך שבעולם, ועל-כן הם בחינת שבעת הנרות, כי צריכין להאיר בכל מיני חשך שפלולים בשבעה שמשם כל הנפילות שבעולם חס ושלום בבחינת "כי שבע יפל צדיק וקם" (משלי כד, טז). כי כל אחד מישראל נקרא צדיק כמו שכתוב (ישעיה ס, כא): "ועמד כלם צדיקים". ובפרט מי שרוצה להתקרב אליו יתברך ובהכרח שיעבר עליו כמה וכמה מיני חשך כמעט בלי שעור, וכל קיומו בכל מיני נפילות חס ושלום, הוא על-ידי הרצון שנקרא נר ה', שפלול מבחינת שבעת הנרות, שמאיר בכל המדות הפלולים בשבעה, לעלות מכל הנפילות מחשך לאור גדול בבחינת "כי שבע יפל צדיק וקם" שיזכה לעסק בתורה שהיא בחינת (משלי ט, א) "חצבה עמודיה שבעה", ובתפלה שהיא בחינת (תהלים קיט, קסד) "שבע ביום הללתיך". אבל אי אפשר לזכות לזה כי אם על-ידי שמקשרים עצמו לצדיקי אמת שהם כלולים בבחינת משה שנסתלק ברעוא דרעוין ברצון שברצונות שהוא עומד בין שמד לרצון

ועושה גרים ובעלי תשובה בעולם, פי מעלה אותם משמד לרצון, פי רק הוא מאיר ומכניס תקף הרצון דקדושה בכל אחד ואחד אפלו אם נפל חס ושלום למקום שנפל הוא מכניס בו גם כן שיתגבר בתקף הרצון הטוב ועל-ידי זה הוא מעלהו משמד לרצון וכנ"ל.

וזהו "בהעלתך את הנרות" (במדבר ח, ב) — כשתרצה להדליק ולהעלות את הנרות הקדושות שהם בחינת נפשות ישראל שיבערו להשם יתברך ונרם יהיה הולך ומאיר בכל מיני חשך כנ"ל, "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" — פני המנורה זה בחינת הצדיק שהוא בחינת משה שהוא בחינת פני המנורה, שכל המנורה הטהורה שהם כלל נשמות ישראל מאירים ממנו, פי הוא שרש כלם, ועל-כן נקרא 'פני' המנורה, פי פנים לשון רצון, כמו שפבאר שם בהתורה 'ואת העורבים הנ"ל. ועל-כן הזהיר את הכהנים שהם בחינת הזקנים דקדושה העוסקים להעלות נפשות ישראל לבחינת (ישעיה סא, ו) "ואתם כהני ה' תקראו" וכנ"ל, שיכונוו תמיד להעלות ולקשר את שבעת הנרות שהם כלל הנשמות הפולאים בשבעה פתות וכל נשמה ונשמה כלולה משבע מדות וכנ"ל, שיעלה ויקשר כלם 'אל מול פני המנורה' שהוא הצדיק

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים קא

בְּחִינַת מֹשֶׁה שְׁמֵכְנִיס תִּקְוַת הַרְצוֹן דְּקִדְשָׁה בְּלֵב כָּל אֶחָד
לְבַל יִנִּיחַ אֶת הַרְצוֹן הַטּוֹב לְעוֹלָם וְעַל-יְדֵי-זֶה יַעֲלוּ
וַיִּדְלִיקוּ וַיֵּאִירוּ וְשׁוֹם חֲשׂוֹף לֹא יוּכַל לְהַחֲשִׂיף לָהֶם, כִּי
גַרְם לֹא תִכְבֶּה, כִּי מְקַשְׂרִים בְּהַצְדִּיק בְּחִינַת מֹשֶׁה שֶׁהוּא
בְּחִינַת מְשִׁיחַ שְׁנֵאמַר עָלָיו (מִבְּרֻכּוֹת הַהַפְּטָרָה) 'כִּי בְשֵׁם
קִדְשׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לּוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה גֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד':

(מה) וְעַל-כֵּן נִסְמָךְ פְּרִשְׁתָּ הַדְּלָקַת גֵּרוֹת הַמְּנוּרָה לְחֻנְפַת
הַמְּשָׁכֵן בְּפָרְשָׁה זֹאת. וְכֵן בְּפָרְשַׁת תְּצַוֶּה
(שְׁמוֹת כז, כ) שְׁנִסְמְכָה מִיָּד אַחַר כָּל מַעֲשֵׂה הַמְּשָׁכֵן וְכָלִיו
הַנֶּאֱמָר בְּפָרְשַׁת תְּרוּמָה, וְאַחַר כֵּן מִתְחִיל תִּכְרֵךְ בְּמִצְוֹת
הַדְּלָקַת גֵּרוֹת הַמְּנוּרָה, וְאֵינוֹ מְדַבֵּר עַדִּין מְשׁוֹם קְרִבְנוּת
רַק מִגֵּרוֹת הַמְּנוּרָה, וְכַמְבָּאָר בְּמִדְרָשִׁים עֲנִין זֶה, לְעֲנִין
גְּדֵלַת מַעֲשֵׂה הַמְּנוּרָה וְגִירוּתָיָהּ, כִּי עֵקֶר כָּלֵל הַמְּשָׁכֵן
הָיָה לְתַקֵּן חֲטָא הָעֵגֶל שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (עֵין בְּרֵשׁ"י וַיִּקְרָא ט, כג). וְכָלֵל
הַמְּשָׁכֵן הוּא בְּחִינַת צְדָקָה, בְּחִינַת (שְׁמוֹת כה, ב): "מֵאֵת
כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמַתִּי", כִּי צְדָקָה
מְתַקֵּן פְּגָם הַזְּקֵנִים הַפְּגוּמִים וְכוּ' וּמִגְבִּיר הַרְצוֹן דְּקִדְשָׁה
הַנִּמְשָׁף עַל-יְדֵי הַזְּקֵנִים שֶׁבְּקִדְשָׁה כַּנִּל בְּהַתּוֹרָה הַנִּל,
כִּי מֹשֶׁה רָאָה גְּדֵל הַתְּגָרוֹת הַשְּׁטוֹן שִׁישׁ לוֹ כַּח כָּל כֵּן
לְהַתְּגָרוֹת בְּהָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם עַד אֲשֶׁר אַחַר שֶׁהוֹצִיאָם
מִמִּצְרַיִם בְּאוֹתוֹת נּוֹרְאוֹת כְּאֵלֶּה, וְקָרַע לָהֶם אֶת הַיָּם

קב לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים

וכו', ונתן להם את התורה בקולות וברקים וכו', ובהתגלות אלקות נורא ומרעיד פְּזָה וכו' וכו', ואף-על-פי-כן אחר כל אלה הכשילם על-ידי הערב רב בפגם עבודה זרה של העגל שהוא בחינת שמד, על-כן כשנתרצה להם השם יתברך במ"ם ימי רצון האחרונים מאלול עד יום כפור צוה להם לעשות משכן, וכלל המשכן הוא בחינת נדבת לב צדקה כדי לחזק את הרצון הקדושה, פי בהמשכן ובית המקדש היו כל הקרבנות שבאו לרצון, כמו שכתוב (ויקרא יט, ה): "לרצונכם תזבחוהו". ועל-כן מזכיר בתחלה תקף ומיד פרשת המנורה בפרשת תצוה ובפרשת בהעלותך פנ"ל, כי זה העקר שצריכין להגביר הרצון בתקף גדול כל כך, עד שיאיר לעולם ולא יפסק בכל מיני חשך שעוברים על כל אדם כפי מה שהוא, שזהו בחינת מעשה המנורה פנ"ל, בחינת "להעלות נר תמיד" וכנ"ל.

וזה נעשה בכל אדם ובכל זמן בכל דור ודור, שבכל מה שעובר על האדם עקר תקונו על-ידי תקף הרצון פנ"ל, שעל-ידי-זה מעלים הכל משמד לרצון פנ"ל, פי עקר בחינת עבודה זרה ושמד הוא בחינת תאות ממון וטרדת ומרירת הפרנסה, מה שהשטן והבעל דבר מפיל את כל אחד בדעתו לטבעיות, ורוצה

להרחיקו מאמונת השגחה והרצון העליון, ומחמת זה
דואג תמיד על ממון ופרנסה, מחמת שרואה שעתה
נתמעטה פרנסתו, ויש שיש לו ממון הרבה אבל מתאוה
יותר ויותר וכו', וכל זה נמשך מבחינת כפירות ברצון
והשגחה שהם בחינת שמד ועבודה זרה, כי כל
העבודה זרה תחובים בממון כמו שכתוב בהתורה צוית
צדק וכו' (סימן כג).

והתקון לזה בחינת מעשה המשפן, בחינת צדקה
לעניים הגונים וכשרים באמת, כי ל"ט
מלאכות ממשפן גמרינן, וכל עסקי המשא ומתן
והמלאכות כלולים בל"ט מלאכות, וצריך כל אחד
להרבות בצדקה ולכונן להמשיך על עצמו קדשת
המשפן שעשה משה, שעשאו בתקונים כאלה לתקן
לדורות חטא העגל שהוא עבודה זרה, בחינת תאוות
ממון, כי בהמשפן כלול כל הגננין עלאין המלבשין
בכסף וזהב ונחשת ותכלת וארגמן וכו' שבשרשם הם
גבוהים מאד, כי הם עקר גדלת הבורא יתברך, כמו
שאיתא במקום אחר (סימן כה), אף למטה נפלו מאד, עד
שרב התרחקות בני האדם מהשם יתברך הוא על-ידי
טרדת הממון והחפצים, שכלם כלולים בכסף וזהב
ונחשת ותכלת וכו'. ומי שמקשר עצמו לצדיקי הדור
האמתיים בחינת משה ומרבים בצדקה דקדשה

לשמים ולא להתפאר, על-ידי-זה זוכים שמאיר בהם הארת הרצון, מבחינת משה, עד שיאיר להם בכל מיני חשף לעלות משם פנ"ל, כי המשכן נעשה בקדשה כזאת שאפלו בחרבנו יגן על ישראל בבחינת (שמות לח, כא) "אלה פקודי המשכן" — משכן, משכן בבנינו ומשכן בחרבניה, בבחינת (במדבר כד, ה): "מה טבו אהלך יעקב משכנותיך ישראל", ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (רש"י שם) אפלו כשהם חרבים מגנים על ישראל.

ובשביל זה הקימו את המשכן בכל פעם ופרקוהו בעצמן ונסעו עמו ממקום למקום במדבר חשף ואפלה מקום נחש שרף ועקרב וכו', ואחר כך חזרו והקימוהו וכו', להורות לדורות שאפלו כשהמשכן יהיה נפרק וחרוב יגן עליהם, ואם יקשרו רצונם תמיד בקדשת המשכן ובית המקדש וכליו, והכל בכח הצדיקי אמת העוסקים בבנין המשכן בכל דור ודור כמו שמבאר בהתורה אומרה וכו' (סימן רפב) על-ידי-זה יוכלו לעבור בשלום בכל המדבריות בכל מיני חשף וצלמות אפלו כשעוברים חס ושלום במקום נחש ושרף ועקרב וצמאון וכו', שבכל מקומות אלו בהכרח שיעברו בהם הרוצה לגשת אל הקדש, בפרט מי שנכשל כבר במה שנכשל ורוצה לשוב שבהכרח שיעברו באלו המקומות, בבחינת מה שאמר רבנו זכרוננו

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארז-חיים קה

לברכה על מאמר רבותינו זכרונם לברכה 'בהינו דעאל' וכו' (עין בהתורה רציצא בסימן כז). 'ומכלם יצילנו ה' על-ידי תקף הרצון הקדשה שיזכה על-ידי התקשרות לצדיקי אמת וכנ"ל. ועל-כן הזכיר בתחלה מעשה המנורה אחר מעשה המשכן כנ"ל, כי מעשה המנורה ונרותיה הם עקר אור הרצון שהיה מאיר במשכן ובית המקדש כנ"ל, שעל-ידי-זה עולים מכל מיני חשך שבעולם, בבחינת (תהלים יח, כט) "כי אתה תאיר גריי וכו' וכנ"ל:

(מו) ובשביל זה נתקשה משה מאד על מעשה המנורה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, וביותר מבאר במדרש רבה פרשת בהעלותך פרשה טז, מובא בילקוט הראובני פרשת תרומה, שנתקשה בה מאד, ואפלו כשהשם יתברך גלה לו חזר ושכח מעשיהו כשירד, וחזר ועלה ושאל ופרש לו וחזר ושכח וכן כמה פעמים, עד שאמר לו הקדוש ברוך הוא 'לך אצל בצלאל והוא יעשה אותה מיד וכו' ומיד עשה אותה בצלאל. התחיל תמה ואמר: אני כמה פעמים הראה לי הקדוש ברוך הוא ונתקשתי לעשותה ואתה שלא ראית עשית מדעתך — בצלאל, בצל אל היית עומד כשהראה לי הקדוש ברוך הוא עשיתה', עד כאן לשונו. וכל רואה ישתומם על המראה הזאת, איך יתכן שמשה לא ידע ונתקשה כמה פעמים על עשיתה ובצלאל עשה

אותה מיד. ואם מחמת שהיה עומד בצל אל כשהראה הקדוש ברוך הוא למשה עשיתה, הלא משה בעצמו בודאי עמד שמה! והשם יתברך בעצמו למד עמו וגלה לו עשיתה פעם אחר פעם, ואף-על-פי-כן נתקשה כל כף. ובצלאל שעמד רק מצדו בצל אל השיג לעשותה מיד, אם רבי לא שנה חיא מנליה?! (עירובין צב.).

אך מה שאפשר להבין בזה מרחוק אנו מחיבים לחתור ולפרש דברי רבותינו זכרונם לברכה הקדושים העמקים מאד מאד, כי בודאי משה נתקשה מאד מאד כמה פעמים במעשה המנורה שהוא בחינת לעשות כלי קדושה ונוראה כזאת שיוכל להאיר על ידה הארת הרצון דקדושה בכל ישראל, בכל אחד ואחד מישראל בכל מה שיעבר עליו כל ימי חייו, שבכל מיני חשף ובכל מיני ירדות ונפילות שיעברו עליו בכלם יתגבר בתקף הרצון שיאיר לו לעלות מכלם כנ"ל, כי בודאי קשה מאד להשיג השגת עשית כלי נפלאה כזאת, בפרט שכבר ראה משה בעיניו מה שנעשה בזה העולם שאחרי כל האותות נוראות שעשה עם ישראל ביציאת מצרים וקריעת ים סוף ומתן תורה וכו', אחר כף עשו מה שעשו וכנ"ל, והבין וראה כמה וכמה קשה לעזר לבעל בחירה, על-כן לא היה יכול להשיג ולהכניס בדעתו עשית המנורה שהיא בחינת הארת הרצון

בתקונים נפלאים כאלה המרמזים בשבעה קני המנורה, ושמונה עשר פרחים, ותשעה כפתורים, ועשרים ושנים גביעים, שכלם עולים מ"ט, כנגד מ"ט ימי הספירה שעברו על ישראל ואחר כך קבלו את התורה ביום החמשים כמבאר כל זה בכונת האריז"ל, ומוכא, שהוא שרש התורה בחינת שער החמשים, שהוא שרש התורה שלא השיגו משה בחייו רק בעת הסתלקותו נסתלק לשם, כי שם הוא בחינת רצון העליון, בחינת רצון שברצונות שמכניס תקף הרצון דקדושה בלב כל ישראל שיאיר להם בכל מיני חשך וכו' כנ"ל, ועל-כן נתקשה על זה מאד, אבל בצלאל שהוא בחינת התלמיד ההגון, הבין וראה בצלאל, שמה שנתקשה משה כל כך הוא מחמת עצם ענותנותו הגדולה שהיה ענו מאד ולא רצה להחזיק טובה לנפשו, וכמבאר במקום אחר ברעיא מהימנא פרשת בהעלותך (דף קנה:), ועל-כן נתקשה כל כך ולא הבין איך יעשה מנורה בתקונים כאלו שיאיר הרצון לנצח וכו' כנ"ל. מחמת שהבין שהדבר תלוי בו שצריך שיהיה נכלל כל כך ברצון העליון עד שיוכל להכניס הרצון לנצח בכל ישראל. והוא בענותנותו לא היה יכל להשיג שיהיה לו כח כזה, על כן נתקשה מאד מאד על זה, אבל בצלאל תלמידו הבין מרחוק גדלת רבו משה שאדרבא מחמת ענותנותו הגדולה כל כך הוא נכלל בתכלית הבטול ברצון העליון, כי שם אי

אפשר להפיל בשלמות כי אם על-ידי תכלית הענוה והבטול כמו משה. על-כן בצלאל בחינת התלמיד השיג מיד עשיתה כי הוא אמר אני בטוח בכחו של זקן שהוא משה רבנו שבודאי אעשה אותה ואגמר אותה כראוי, כי אני מאמין בכחו של רבי שבודאי יגמר ויגמר ויכניס הארת הרצון בזה העולם עד שיאיר להם בכל מיני חשף, כי הצדיק האמת אינו יכול לידע מגדלת עצמו כל כף מגדל הבטול והענוה שלו כמו שיוכל להשיג מרחוק בחינת התלמיד, כי הבין שמחמת זה בעצמו שנתקשה כל כף על עשיתה שזה מחמת ענותנותו על-ידי-זה דיקא יגמר התקון של המנורה הנ"ל שהוא הארת הרצון וכו' כנ"ל, ועל-כן בצלאל דיקא עשה אותה כראוי והפל בכחו של משה רבו וכנ"ל:

וזו בחינת מראה המנורה של זכריה שמפטרין בפרשת בהעלותך ובשבת חנכה שראה את המנורה וכו' (זכריה ד, ג) "ושנים זיתים עליה אחד מימין ואחד משמאל ואמר מה אלה אדוני, ויאמר לו הלא ידעת מה אלה, ויאמר לא ידעתי", הינו שגם זכריה נתקשה על עסק תקון המנורה מאד, מחמת שראה ששנים זיתים עליה שהם שני אילנות אחד מימין ואחד משמאל שהם בחינת אילנא דחיי ואילנא דמותא, שהם

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים קט

בחינת סטרא דקדושה וסטרא אחרא שפנגדה, שמתגבר בכל פעם רע לעמת טוב וכו', על-כן שאל 'מה אלה' שתי פעמים, כי לא היה יכל להשיג איך יכולין לכבש הר כזה, מאחר שהסטרא אחרא מתגברת כנגד כל אדם כל כך כל כך בכל פעם. והשיב לו המלאך (שם) "לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי אמר ה' צבאות", בחינת רצון שנקרא רוח ה' כמו שכתוב (יחזקאל כ, לב) "העולה על רוחכם", הינו על-ידי תקף הרצון דקדושה הנמשך מרוח ה' על-ידי הצדיקי אמת בחינת משה על-ידי-זה יתגבר כל אחד לא בחיל ולא בכח כי אם על-ידי תקף הרצון וכו' וכנ"ל. וזהו (זכריה ד, ז) "מי אתה הר הגדול לפני זרבל למישור". שאפלו החר הגדול שהוא בחינת השונאים והמונעים הגדולים (וכעין שפרש רש"י שם) לפני זרבל למישור, כי כלם יתבטלו לפני הצדיק האמת בחינת זרבל שהוא בחינת משיח על-ידי תקף הרצון שיאיר בישראל וכנ"ל. וזה שכתב אדונינו מורנו ורבנו זכרוננו לברכה בספר הא"ב (ספר המדות), שעל-ידי הדלקת נר תמיד נצלין מגזרת שמד, כי נר תמיד הוא בחינת הרצון שעל-ידי-זה נתבטל בחינת שמד כי עולים משמד לרצון וכנ"ל:

(מח) וזהו בחינת גדלת קדשת חנכה שממשיכין אז כל אחד ואחד בביתו קדשת נרות המנוחה, שעל-

ידי-זה מכניעין בכל שנה מלכות הרשעה שרצו להשפית תורתו וגזרו אז כמה שמדות על ישראל כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ויקרא רבה פרשה יג), כי כל זה מבטלין על-ידי קדשת גר חנפה שהוא בחינת קדשת גרות המנורה שהוא בחינת הארת הרצון וכנ"ל. וזה שמוכא בספרי קדש מגדל נוראות קדשת חנפה שהוא בחינת הדלקת גרות המנורה, עד שגם בימי נח תקף אחר המבול באה היונה "והנה עלה זית טרף בפיה" (בראשית ח, יא), שמרמז על שמן המנורה, שהוא בחינת חנפה שמציל משטף מים רבים, מבחינת מימי המבול המתגברים בכל דור בכל פעם להחריב את העולם חס ושלום, אך עקר התקון על-ידי עלה זית בחינת שמן גר חנפה, בחינת שמן המנורה, שהוא בחינת הארת הרצון שמאיר בכל מיני חשך אפלו בחשכת מי המבול חס ושלום, כי הכל מתבטל על-ידי הארת הרצון שמרמז בעלה זית שהביאה היונה לעת ערב שמרמז על עקבות משיחא בחינת (זכריה יד, ז) "והיה לעת ערב יהיה אור". ועל-כן באמת מבאר במדרש הנעלם (ועין בחיקוני זהר דף כט) על פסוק "והנה עלה זית" הנ"ל שלולא גרות המנורה, בחינת גר חנפה כבר אבדה פלטת יהודה מן העולם, כי עקר קיומנו עתה הוא על-ידי הארת הרצון הנ"ל שהוא בחינת גרות המנורה וכנ"ל:

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים קיא

ראשי פרקים להלכות פסח מחבר להלכות ברכת השחר על-פי התורה שמשה עומד בין שמד לרצון (לקוטי מוהר"ן חלק א סימן רטו):

מט) וזה בחינת פסח ושבועות, כי בפסח התחלת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים שאז יצאו מטמאת העכו"ם עובדי עבודה זרה, שהם בחינת שמד להתקרב אליו יתברך לכלל ברצון העליון שזה בחינת פדיון העליון הכולל הנ"ל, כי גאלת מצרים בחינת פדיון, כמו שכתוב (דברים יג, ו): "והפדך מבית עבדים" וכו'. אבל זה הפדיון הוא על-ידי בחינת רעוא דרעוין, שהוא בחינת שלשה עשר תקוני דיקנא, שזה זוכין רק בשבועות, שהוא קבלת התורה, שאז נתגירין ישראל כמו שפרש רש"י שנכנסו בהזאה וטבילה כגר וכו'. ועל-כן אז בשבועות באמת נגלה כזקן מלא רחמים שהוא בחינת תקוני דיקנא שהמשיך משה אז שהוא בחינת פדיון הנ"ל, אבל בשעת יציאת מצרים היה קשה להמשיך בחינת פדיון העליון הזה, על-כן היה קשה מאד יציאת מצרים אשר מחמת זה מאן בתחלה משה בשליחותו ואמר "שלח נא ביד תשלח" (שמות ד, יג). כי ידע שאין בכחו להמשיך בחינה הנ"ל בשלמות, ועל-כן בודאי יקלקלו אחר כך ויהיה מה שיהיה.

קיב לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים

וְעַקֵּר הַגְּאֵלָה תִּהְיֶה עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא מַשֶּׁה בְּעֶצְמוֹ
שְׂדֵיקָא אַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ נִסְתַּלַּק לְשָׁם וְכוּ',
וּמִתְפַּשֵּׁט בְּכָל דּוֹר וְדוֹר בְּכָל הַצְּדִיקֵי אָמֶת שֶׁהֵם בְּחִינַת
מְשִׁיחַ עַד שְׁיִגְמֹר הַגְּאֵלָה עַל-יְדֵי בְּחִינַת פְּדִיוֹן הָעֲלִיּוֹן
הַנִּ"ל, אֵךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ הַכְּרִיחוֹ לִילֵךְ לְגֵאֲלָם וְהַבְטִיחוֹ
שְׁיִהְיֶה עִמּוֹ שְׁיֻכַּל גַּם עֲתָה לְהַמְשִׁיךְ הָאָרֶה וְהַמְתַּקָּה
הַנִּ"ל וְכוּ', אָבָל גַּם זֶה הָיָה הָעֵקֶר בְּשַׁעַת מַתָּן תּוֹרָה
כַּנִּ"ל, אָבָל עֲתָה בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁהוּא קֹדֶם מַתָּן
תּוֹרָה הָיָה קָשָׁה מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת פְּדִיוֹן הַנִּ"ל, אֵךְ
הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ חָמַל עָלֵינוּ וְהֵאִיר עָלֵינוּ הָאָרֶה לְמַעְלָה
מִהַמְדְּרָגָה שְׁלֹא כַּסֵּדֶר שֶׁהוּא בְּחִינַת פֶּסַח שְׁפִסַּח עַל
סֵדֶר הַמְדְּרָגוֹת וְכוּ', כַּמְבֹאָר בַּכּוֹנֹת וּמְבֹאָר בְּדַבְרֵינוּ
כַּמָּה פְּעָמִים, הֵינּוּ שְׂאֵף עַל-פִּי שְׁלֹא זָכוּ עֲדִין עַל-יְדֵי
אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא לְבְּחִינַת פְּדִיוֹן הַנִּ"ל, אֵף-עַל-פִּי-כֵן
הֵאִיר עָלֵיהֶם מְלַמְעָלָה הָאָרֶה נִפְלְאָה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
נִגְאָלוּ וְכוּ'. וְעַל-כֵּן אָנוּ מְחִיבִין לְאָכַל מִצָּה שֶׁהוּא
בְּחִינַת מֶן, בְּחִינַת "לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם" (שְׁמוֹת טז, ד) בְּלִי
שׁוּם עֲשִׂיָּה וְטִרְדָּא כָּלֵל, בְּחִינַת "וְגַם צָדָה לֹא עָשׂוּ
לָהֶם" (שָׁם יב, ט) שְׁנֵאֲמַר בַּפְּרָשָׁה "וַיֹּאפּוּ אֶת הַבָּצֵק וְכוּ'
עֲגַת מִצּוֹת" וְכוּ':

ג) פִּי חֶמֶץ זֶה בְּחִינַת עֲבָדוֹת וְטִרְחוֹת שְׁמִיגְעִין עֲצָמָן
לְהַמְשִׁיךְ הַפְּרָנְסָה כְּאֵלוּ יֵשׁ אִיזָה דֶּרֶךְ הַטְּבַע אֲשֶׁר

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים קיג

באמת הוא שקר וכזב כי אין שום טבע כלל, כי אפלו מי שמתנגע במשא ומתן או מלאכה להרויח פרנסה אין הפרנסה על-פי הטבע כלל כמו שכתוב (דברים ח, יח) "וזכרת את ה' אלהיך כי הוא הנותן לך לחם וכו', 'ארי יהיב לך עצה למקני נכסין', "כי לא ממוצא וממערב" וכו' (תהלים עה, ז) כי 'אין עניות מן האמנות ולא עצירות מן האמנות' (קדושין פב.) וכאשר רואין בחוש וכו', אף עקר טרחת הפרנסה נמשך מחטא אדם הראשון שאז נגזר בזעת אפך תאכל לחם וכו', שמשם נמשך הל"ט מלאכות וכו'. והתקון על-ידי שבת, כמו שכתוב (שמות לה, ב): "ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי וכו' שבת" וכו', ושבת הוא בחינת בטול בחינת פדיון הנ"ל, על-ידי בחינת עת רצון וכו' המאיר בשבת, ומשם נמשך הקדשה לששת ימי החל שאפלו כשעושין משא ומתן ומלאכה יהיו קדושים בקדשת שבת לבלי להיות טרוד בהם להנצל מבחינת "שטו העם ולקטו" (במדבר יא, ח) — 'בשטותא' וכו' (זהר בשלח סג.).

ועל-כן מביאין ממון להצדיק בשביל פדיון שהוא המתקת הדינים, כי עקר הדינים הם בהממון שהוא בחינת ל"ט מלאכות בחינת אכילת ופרנסת האדם שנתקלקל על-ידי אכילת עץ הדעת וכו', שעל-כן צריכין להביא ממון דיקא, ואז כשהצדיק אוכל

קיד לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים

ומתפרנס מזה הממון ואכילתו בבחינת (ישעיה נח, יא)
"והשביע בצחצחות נפשך" וכו' שממש שרש בחינת
הפדיון הנ"ל, על-ידי-זה נמתק כל הדינים וכו' על-ידי
בחינת פדיון הנ"ל, וזה בחינת מצות אכילת שלש
סעודות, כי דיקא על-ידי אכילת שבת ובפרט על-ידי
אכילת סעודה שלישית נמשך בחינת פדיון הנ"ל. כי אז
עת רצון וכו'.

וזה בחינת אכילת מצה שהוא בחינת ענג שבת כמובא
בחינת (שם סו, יא) "למען תמצו והתענגתם" וכו'
בחינת מן וכו', והוא בחינת בטחון לבד בלי שום
עבדא כלל, אבל לאחר קריעת ים סוף שנתעורר בחינת
יוסף שנסתלק גם כן בשבת במנחה וכו', ובשביל זה
"ויקח משה את עצמות יוסף" (שמות יג, יט). וזה היה
כשישראל עסקו בבזה שהיה תקון גדול כי קימו בזה
מצוה רבה שהזהירם השם יתברך (שם יא, יב) "דבר נא
וישאלו" וכו', כדי לקיים "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול"
(בראשית טו, יד). כי הרכוש והעשירות בעצמו שהוציאו
ישראל ממצרים, זה בחינת פדיון שהוא ממון שנותן
האיש ההמוני להצדיק, שעל-ידי זה דיקא נמתק הדין
וכו', ובכלליות ישראל כלם צדיקים וכשהוציאו הממון
והעשירות מזהמת מצרים לקדשת ישראל שהם בחינת
צדיקים זה בחינת פדיון וכו'. אבל כל זה בכח הצדיק

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים קטו

הגדול האמתי שעולה עד רעוא דרעוין.

ועל-כן אף-על-פי שהיה מצוה רבה אף-על-פי-כן
"חכם לב יקח מצות" (משלי י, ח) שהוא משה
שלקח אז עצמות יוסף שנסתלק לשם, כי דיקא בכח
זה יכולין להמתיק דינים בבחינת פדיון העליון הנ"ל
על-ידי הבזה והרכוש שלקחו אז וכו', אך עקר התגלות
קדשת יוסף הצדיק היה בשעת קריעת ים סוף כמו
שכתוב (תהלים קיד, ג) "הים ראה וינס" וכו'. גם כבר ספרו
ששה ימים לעמר. ועמר שעורים זה בחינת המתקת
הדינים כידוע שנאחזים בהפרנסה ביותר. וצריכין לספור
שבע שבתות ממחרת השבת וכו' להמשיך קדשת שבת
וכו', והעקר שאפלו כשעוסקין בדרך ארץ שהוא עשית
משא ומתן ומלאכות יהיה בבחינת קדשת שבת וכו',
ואזי אחר כך התר חמץ מאחר שפבר קבלנו אסותא
וכו' (ח"ג קפא):

נא) וזה בחינת קרבן תודה שהוא יקר וחשוב מכל
הקרבנות שכלם בטלים חוץ מקרבן תודה
(ויקרא רבה ט, ז תנחומא אמור) שהיה בו חמץ ומצה וכו', כי
תודה הוא כשיוצאין מהצרה והדינים שהוא על-ידי
בחינת פדיון הנ"ל, ואז מביאין חמץ ומצה בתחלה
שלשה מיני מצה ואחר כך על חלות לחם חמץ, כי
העקר ההתחלה בכלל ובפרט הוא בחינת מצה שאין

קטז לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים

צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת כָּלֵל בְּחִינַת (שְׁמוֹת יב, לט) "וְגַם צָדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם" וְכוּ', וְאַחַר כֵּן עוֹשִׂין אֵיזָה עֶסֶק וְכוּ' שְׁזָה בְּחִינַת 'טוֹב תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ' (אבות ב, ב), אֲבָל הָעֶקֶר הוּא הַתּוֹרָה בְּחִינַת (מְכִילֵתָא בְּשַׁלַּח יז) 'לֹא נִתְּנָה תּוֹרָה אֶלָּא לְאוֹכְלֵי הַמָּן' שֶׁהוּא בְּחִינַת מִצָּה, וְגַם בְּהַתּוֹרָה וּמִצְוֹת בְּעֶצְמָן צָרִיכִין שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת הַנ"ל, כִּי אֵין צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת כָּלֵל כִּי מָה אָנוּ וְכוּ' וְכִמוּ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (אבות פָּרָק ב) 'לֹא עָלִיף הַמְּלָאכָה לְגִמְרוּ', כִּי הָעֶקֶר הוּא רְצוֹן וְכוּ' אִךְ אַחַר כֵּן עוֹשִׂין. וְסוּד זֶה בְּשִׁלְמוֹת יִתְגַּלֶּה רַק לְעֵתִיד לָבֹא שְׁזָהוּ בְּחִינַת תּוֹדָה שֶׁיִּשְׁאַר לְעֵתִיד וְכוּ', כִּי הַכֹּל יִתְבַּטֵּל וְלֹא יִשְׁאַר כִּי אִם תּוֹדָה הוֹדָאָה לְהוֹדוֹת לְשִׁמּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד שְׁלֹא עָשִׂי גוֹי וְהַבְּדִילָנוּ מִן הַתּוֹעִים וּבָחַר אוֹתָנוּ עִם מִן הָעַמִּים לְעַם סֻגְלָה וְכוּ':

(ג) וְעַל-כֵּן בְּשָׁבוּעוֹת מְבִיאִין שְׁתֵּי הַלֶּחֶם מִחֻמֵּץ דִּיקָא. וְזֶה בְּחִינַת תּוֹדָה, כִּי פָּסַח וְשָׁבוּעוֹת קְשׁוּרִים זֶה בְּזֶה מִמְּחֻרַת הַשַּׁבָּת עַד מְחֻרַת הַשַּׁבָּת, וְנִכְלָל הַמִּצָּה שֶׁל פָּסַח וְחֻמֵּץ שֶׁל שָׁבוּעוֹת שְׁזָהוּ בְּחִינַת תּוֹדָה וְכוּ', וְאִז קוֹרִין רוֹת שֶׁהִיא גִּיּוּרַת שְׁיִצָּא מִמֶּנָּה דָּוָד, מְשִׁיחַ, שְׁנִסְתַּלֵּק גַּם כֵּן בְּעֵת רְצוֹן הַנ"ל, וְעַל יְדוֹ יִהְיֶה נִגְמָר בְּשִׁלְמוֹת בְּחִינַת פְּדִיוֹן הַנ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִפְדֶּה אוֹתָנוּ מִן הַגְּלוּת בְּגֻאֲלָה שְׁלֵמָה וְכוּ', וְכִמוּ שֶׁכָּתוּב (דְּבִיִּאל ז, יג)

לקויטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים קיז

"ועד עתיק יומיא מטא וכו', ועל-כן נעורין בליל שבועות כי אז נשלם בחינת פדיון הנ"ל שהוא בחינת התעוררות השנה כנ"ל. ועתה כל חיותנו על-ידי משה שעומד בין שמד לרצון שמעלה את כל אחד בכל יום מכל מה שעובר עליו וביותר בענין הממון והפרנסה שכשפוגמין בו הוא בחינת שמד וכו', ומשם מעלה בכל פעם בבחינה הנ"ל:

(ג) ועל-כן צריכין לאכל מרור בפסח זכר ל"וימררו את חייכם בעבודה קשה" (שמות א, יד) שהוא מרירות טרחות וטרדת הפרנסה והממון שהוא בחינת מרירותא דעלמא שאי אפשר להמתיקו כי אם על-ידי מלח שהוא בחינת טבול. ועתה מטבילין בחרסת — "חס רות" דחס רחמנא עלן בכח הצדיק בחינת משיח שיצא מרות הגיורת וכו':

(ד) פי עקר ההמתקה הנ"ל נמשך על-ידי התורה שנדרשת בשלש עשרה מדות שהם בחינת שלשה עשר תקוני דיקנא שמשם הפדיון הנ"ל, וכן התפלה שהוא עקר ההמתקה הוא בבחינת שלשה עשר הנ"ל. פי אומרים שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן, וכן שלשה עשר שבחים שבישתבח, וכן שלש עשרה מדות של רחמים וכו', וכמובא. ועקר כל סדר התפלה וכל סדר היום הוא ברכות והודאות בחינת

קִיחַ לְקוּטֵי הַלְכוֹת בְּרַפְת הַשַּׁחַר ה' אַרְח־חַיִּים

תּוֹדָה הַנ"ל, כִּי מְבָרְכִין עַל כָּל דְּבָר שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת בְּרַפְת
הַשַּׁחַר וְכָל שְׂאֵר בְּרַכּוֹת וְהוֹדָאוֹת שֶׁל הַתְּפִלָּה וְשֶׁל כָּל
בְּרַפְת הָאֲכִילָה וְכוּ', כִּי הָעֶקֶר הוּא תּוֹדָה הוֹדָאָה
וְכַנ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת (דְּבָרִים ל"ד, ו) "וַיִּקְבֹּר אוֹתוֹ בְּגֵיא מוֹל בַּיִת
פְּעוֹר", שֶׁכָּל זְמַן שֶׁפְּעוֹר רוֹצֵה לְהַתְּעוֹרֵר חֵס
וְשָׁלוֹם עוֹמֵד מִשֶּׁה כִּנְגְדוֹ לְהַשְׁפִּילוֹ כַּמוֹבָא בְּתוֹסְפוֹת
סוּטָה (דף י"ד). בְּשֵׁם הַמְּדַרְשׁ, הֵינּוּ כַּנ"ל, כִּי מִשֶּׁה נִקְבֹּר
בְּבְחִינַת רַעוּא דְרַעוּיָן וְכוּ', שֶׁמִּשֵּׁם הַפְּדִיּוֹן הַנ"ל,
שֶׁעַל-יְדֵי זֶה מַעֲלָה מִשְׁמַד מִבְּחִינַת פְּעוֹר לְבְּחִינַת רְצוֹן
וְכוּ', "וּמִשֶּׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹקִים" (שְׁמוֹת י"ט, ג) "וּמִשֶּׁה"
אוֹתִיּוֹת "מִשֶּׁהוּ", בְּחִינַת נִקְדַּת הַמִּשֶּׁהוּ שֶׁבֵּין חֲמִץ
לְמִצָּה שֶׁזֶּה בְּחִינַת קוּצָא דְאוֹת ד' דְּאֶחָד שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה
מַעֲלָה מִשְׁמַד לְרְצוֹן. וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא מִשֶּׁה "כִּי מִן
הַמַּיִם מִשִּׁיתִּיהוּ" (שְׁמוֹת ב', ט) וְעַיִן לְקַמָּן.

וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא עֶקֶר הָאֲמוּנָה הַפְּדִי
הָעֲבוּדָה זָרָה אֶל אַחַר בְּחִינַת שְׁמַד, כִּי עֶקֶר
הָאֲחָדוֹת הוּא בְּחִינַת קוּצָא דְאוֹת ד' שֶׁהוּא בְּחִינַת
הַצְּדִיק שֶׁהוּא בְּחִינַת נִקְדַּת מִשֶּׁה שֶׁמַּעֲלָה וְכוּ'. וְזֶהוּ ה'
אֱלֹקֵינוּ ה' אֶחָד בְּחִינַת ה' הוּא הָאֱלֹקִים, שֶׁהִיא שְׁגָחָה
וְהָעֶסֶק וְכוּ' הַכֹּל אֶחָד, כִּי הִטְבַּע בְּחִינַת אֱלֹקִים נִכְלָל

לקויטי הַלְכוּת בְּרַפְת הַשְׁחַר ה' אֲרַח-חַיִּים קִיט

בְּהַשְׁגָּחָה. וְזֶהוּ 'בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד',
בְּחִינַת יְחִוּדָא תַּתְּאָה, שְׁגִים בְּזֶה הָעוֹלָם שֵׁישׁ בּו טְעוֹת
הַטֵּבַע אֲבָל אָנוּ יוֹדְעִין הָאֵמֶת שְׁגִים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת
הַתַּתְּוֹנִים וּבְכָל הַמְּדַרְגּוֹת הַתַּתְּוֹנוֹת וְכוּ' בְּרוּךְ וּמְבָרָךְ
שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

(נו) בְּאִידְרָא רַבָּה (זֶהוּ פְּרִשְׁת נְשֵׂא) אֵית מַצַּח וְאֵית מַצַּח,
'מַצַּח' בְּהַפָּךְ אַתְּוֹן 'חֲמִץ', שֶׁהוּא בְּחִינַת
(יְרֵמְיָה ג, ג) "וּמַצַּח אִשָּׁה זֹוֹנָה הִיָּה לָךְ מֵאַנְתָּ הַכָּלִים"
הַמּוֹבָא שֵׁם בְּאִידְרָא רַבָּה הַנִּ"ל, וְצָרִיכִין לְבַעֲרוֹ לְגַמְרֵי
בְּפִסְחָ וְכוּ', אֲבָל בְּשָׁבוּעוֹת שְׁעוֹלִים עַד הַדִּיקְנָא שֶׁהוּא
בְּחִינַת מַצַּח הַרְצוֹן שְׁמֵשׁ הַהֲמַתְקָה שֶׁל הַפְּדִיּוֹן
הַכּוֹלָל, אִז עֵקֶר הַהֲמַתְקָה עַל-יַדֵי חֲמִץ שֶׁבִשְׁתִּי הַלְחָם:

(נז) שְׁמַע וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, הֵם מ"ט
אוֹתִיּוֹת. כ"ה וּכ"ד, בְּחִינַת מ"ט יְמֵי הַסְּפִירָה.
וְהַעֲקָר לְהַמְשִׁיךְ כ"ה אַתְּוֹן דִּיחֻוּדָא עֲלָאָה שֶׁהוּא שְׁמַע
וְכוּ', לְבְּחִינַת כ"ד אַתְּוֹן שֶׁל בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד דְּאִתְמַר עָלֶיהוּ בְּגִלוּתָא "אֵל יֵשׁוּב דִּךְ
נְכָלִים", (תְּהִלִּים עַד, כ) שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת פְּדִיּוֹן הָעֲלִיּוֹן שְׁעָקְרוּ
עַל-יַדֵי הַנְּקֻדָּה הַנִּ"ל, בְּחִינַת קוּצָא דְּאוֹת ד' שֶׁהוּא
כְּלָלִיּוֹת כָּל הַכ"ה אַתְּוֹן דִּיחֻוּדָא לְהַמְתִּיק כָּל הַכ"ד בְּתֵי
דִין לְבַטֵּל הָעֲנִיּוֹת וְהַגְּלוּת בְּחִינַת ד"ךְ הַנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת
עֵמֶר שְׁעוֹרִים בְּחִינַת דִּינִים שְׁמֵמְשִׁיכִין עֲלֵיהֶם הַהֲמַתְקָה

משם על-ידי ההנפה לששה קצוות כמו בד' דאחד שמכונין לזה וכו', ואז סופרין המ"ט ימים הנ"ל וכו"ל.

ועל-כן מתו עשרים וארבעה אלף תלמידי רבי עקיבא בימי העמר (יבמות סב:) כ"ד דיקא פי לא המתיקו הפ"ד בתי דינים. והעקר מחמת שלא היה בהם אהבה שהוא בגימטריא אחד, פי אי אפשר להכליל שם פי אם על-ידי אהבה ואחדות שב ישראל, פי אחדות שב ישראל הוא אחדותו יתברך בחינת 'אתה אחד ושםך אחד ומי פעמך ישראל גוי אחד בארץ' וכו' שאומרים בשבת במנחה שאז התגלות מצח הרצון, ועל-כן אמר רבי עקיבא דיקא 'ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה'. (פראשית ופה כד, ז; ירושלמי נדרים ט, ד) גם רבי עקיבא היה בין גרים וכו' כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות כז ע"ג בפרוש רבנו נסים גאון):

נח) וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחים נו.) לענין ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, לימרי וכו' עד משל לבת מלכה שהריחה ציקי קדרה, פי יעקב רצה לגלות הקץ וכו' עד פתח ואמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, שעפה אני רואה שאף-על-פי שאתם חזקים ביחודו יתברך באמונה שלמה, אי אפשר עדין לגלות הקץ סתום, מחמת שצריכין להמשיך היחוד העליון בחינת שמע ישראל וכו' להמשיך הארה

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים קכא

והמתקה נפלאה לבחינת יחודא תתאה, ששם כל הכ"ד בתי דינין שהם בחינת כ"ד אתון שבכרוף שם כבוד מלכותו לעולם ועד, שעל-ידי-זה מעלין משמד לרצון על-ידי שממשיכין המתקה נפלאה למטה למטה עד שמתבררין הדינים ונופלים כל הסיגים הגמורים למטה וכו', והטוב שאפשר לברר נתברר ועולה משמד לרצון שהם בחינת הגרים הנ"ל שמעלין על-ידי-זה, שזה בחינת סוד הבדלה שמבדילין סמוך אחר מנחה של שבת וכו'. ועל-כן לא אמריה משה אף-על-פי שהוא ידע מזה ומסר לנו בעל פה לאמרו בקריאת שמע, אף-על-פי-כן לא אמריה בפרוש בתורה, כי הוא סוד כמוס ונעלם בחינת סוד ציקי קדרה שהוא להעלות קדשות הנפולות מאד מאד שזהו גרים הנ"ל שמעלים ממקומות המגנים כאלה מבחינת שמד לרצון, וזה על-ידי שהאיר עליהם תחלה הארה נפלאה מפדיון הנ"ל מבחינת רצון העליון וכו' :

(ט) **עשרים וארבעה מיני פדיונות להמתיק כ"ד בתי דיין** וכו' זה בחינת כ"ד מתנות כהנה, פי הכהן בחינת הרב והצדיק וצריכין לתן לו מכל דבר על פדיון והם כ"ד וכו'. וזה בחינת כ"ד ספרין דאורייתא בחינת כ"ד קשוטי פלה וכו' בחינת "וכדה על שכמה" הנאמר בזוהר הקדוש (עין בתיקונים דף מז. ודף קמה.), וזה בחינת כ"ד

פְּרָקִים שֶׁל מַסַּכַּת שַׁבָּת, וּמִתְקַף הַדִּינִים שֶׁבִּכ"ד הַנ"ל
 נִשְׁתַּלְּשֵׁל אַחֲזִיזַת הַכ"ד מִיְּנֵי עוֹפוֹת טְמֵאִים שְׁצוּנוּי הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ לְהַבְדִּיל מֵהֶם, וּבִפְרָשָׁה זֹאת עוֹסְקִין בְּפֶסַח כִּי אִז
 הוּא הַסֵּדֶר 'שְׁמִינִי'. וְזֶה בְּחִינַת "וְשִׁמְתִי כְּדָכָד
 שְׁמִשְׁתִּיךְ" (ישעיה נד, יב) הַמוּבָא בַּזֶּהר הַקָּדוֹשׁ לְעִנְיָן
 בְּחִינַת כ"ד הַנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת כ"ד מִשְׁמָרוֹת כְּהֵנָּה
 וְלוּיָהּ. וְזֶה בְּחִינַת כ"ד שְׁעוֹת הַיּוֹם שֶׁהֵם בְּחִינַת כ"ד
 צְרוּפֵי אֲדָנָי שְׁנִמְתְּקִין עַל-יְדֵי י"ב צְרוּפֵי הַיּוֹיָה שֶׁל
 הַיּוֹם וְשֶׁל הַלַּיְלָה וְכוּ', וְעֵינָן בְּלִקוּטֵי תוֹרָה לְהָאָר"י
 זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה עַל יִשְׁעֶיהָ בְּדָף יג עָמוּד ב'. וְזֶה בְּחִינַת
 מ"ט יְמֵי הַסְּפִירָה וְכַנ"ל:

ס) וְעַקֵּר הַסְּפִירָה לְהִתְחִיל עַל-יְדֵי הַנֶּפֶת הָעֹמֵר וְסְפִירָה
 לְהַמְשִׁיךְ הַמַּחֲזִין כְּסֵדֶר מְדֻרְגָּא לְדֻרְגָּא כְּדֵי
 לְזַכּוֹת לְעֵלוֹת עַד הַדִּיקְנָא קְדִישָׁא בְּחִינַת רַעְוָא דְרַעְוִין
 בְּשָׁבוּעוֹת וְכוּ'. וּבְכָל יוֹם וְיוֹם מִמְּשִׁיכִין אֵיזָה הָאָרָה
 וְהַמְתָּקָה מִשָּׁם, כִּי כֵן הַדֶּרֶךְ שֶׁלְּכָל דֻּרְגָּא שְׁמִכְיָנִין עֲצֻמָּן
 לְעֵלוֹת לְשָׁם נִמְשָׁךְ תַּכְּף הָאָרָה מִתְּכֵלִית הַמְדֻרְגָּה
 הָעֲלִיּוֹנָה הַיָּא וְכוּ' שְׁזָה בְּחִינַת (ישעיה מו, י) "מִגִּיד
 מְרֵאשִׁית אַחֲרִית" וְכוּ'. וְעַל-כֵּן הֵם שְׁבַע שַׁבָּתוֹת, שְׁבַע
 פְּעָמִים שְׁבַע, לְהַעֲלוֹת כָּל הַנוֹפְלִים וְכוּ' מִשְׁמַד לְרַצּוֹן
 שְׁזָה צְרִיכִין הַגָּרִים וְהַרְחוּקִים מְאֹד. וְכֵן כָּל אֶחָד לְפִי
 מְדֻרְגָּתוֹ וְעֲלִיּוֹתוֹ וִירִידוֹתוֹ וְכוּ' צְרִיךְ זֹאת בְּכָל פַּעַם

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים קכג

וכנ"ל. וכמו ש'מבאר על פסוק "וסרתם ועבדתם" וכו' בשם הבעל שם טוב זכרוננו לברכה (לקוטי מוהר"ן חלק א סימן ט). על-פן צריכין לעסק להעלות מבחינת (משלי כד, טז) "שבע יפל צדיק וקם" שבהם כלולים כל הנפילות והירידות של כל אחד שצריכין להחזיקם על-ידי שבעה משיבי טעם לקשרם אל התורה, בחינת (שם ט, א) "חצבה עמודיה שבעה", שכלול מכל השבע מדות שהם בחינת שבעת ימי הבנין שבעת ימי בראשית, והכל בכח הצדיקי אמת שכלולים מהשבעה רועים שהאחרון שבהם דוד שהוא משיח שיהיה כלול מכלם, ועל ידו עקר התקנה. וגם כל התחזקות הוא עתה משם, כי "לולא" וכו'. ועל-פן דוד בגימטריא י"ד שתי פעמים שבע, בחינת שבע יפל הנ"ל, בחינת (שם כו, כה) "שבע תועבת בלבו", בחינת שבעה מדורי גיהנם בחינת שבעה ארצות וכו', שכל זה בחינת שבע של הירידה וכו'. וצריכין להעלותה משם להתורה, בחינת "חצבה עמודיה שבעה" וכו'. ובחינת (תהלים קיט, קסד) "שבע ביום הללתיך" שנאמר על ברפת קריאת שמע. ולהפך הירידה לעליה בבחינת (שם יב, ז) "אמרות ה' אמרות טהורות מזקק שבעתים". ועל-פן אמר דוד (שמואל-א כ, ג) "כפשע ביני" וכו'.

וזה בחינת שתי פעמים כ"ד, בחינת 'כ"ד כ"ד' הנ"ל שעולה מ"ח בחינת 'מ"ח דברים שהתורה נקנית

קכד לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים

בָּהֶם' (אבות פֶּרֶק ו') שְׁמִכְנִיעֵין בְּחִינַת ח"ם וְכוּ' בְּחִינַת
מְצָרִים. וְאִז נִקְנִית הַתּוֹרָה שְׁכֻלּוּלָה בְּמ"ט פְּנִים וְכוּ'.
וְעַל-יַד־זֶה זֹכִין בְּיוֹם הַחֲמִשִּׁים שְׁכֻלּוּל מִכָּלֵם לְעֵלוֹת
לְבְּחִינַת רַעוּא וְרַעוּיִן תְּלִיסֵר תְּקוּנֵי דִיקְנָא שְׁעוֹסְקִין
בָּהֶם בְּשָׁבוּעוֹת בְּאִדְרָא רַבָּה שְׁמִשָּׁם הַפְּדִיּוֹן הַנ"ל,
שְׁמִשָּׁם שְׁעַר הַחֲמִשִּׁים שֶׁהוּא בְּחִינַת שָׁבוּעוֹת. וְעַתָּה
זֹכִין וְכוּ'. וְעַקֵּר הַגְּמָר יִהְיֶה עַל-יַד־מְשִׁיחַ. וְכָל זֶה
תְּקוּן הָעֵרֶב רַב שְׁפָגְמוֹ בְּדַעַת עֲלִיּוֹן, בְּד' רַבְתֵּי דְאֶחָד,
כְּמוֹבָא בְּלִקוּטֵי תּוֹרָה דְהָאֲרִיז"ל פְּרָשַׁת בֵּא עַל פְּרָשָׁה
קִדְשׁ וְכוּ', שְׁאֲסוּר חֲמִץ בְּפִסְחָה הוּא בְּחִינַת פָּגָם הָעֵרֶב
רַב וְכוּ' הָאוֹמֵר לְעוֹלָמוֹ דֵּי יֹאמֵר לְצָרוֹתֵינוּ דֵּי, בְּחִינַת
(אִיּוֹב כח, ג) "קִץ שָׁם לַחֲשָׁךְ וְכוּ' אֲשֶׁר שִׁמְתִי חוֹל גְּבוּל
לְיָם" וְכוּ', שְׁכָל זֶה עַל-יַד־בְּחִינַת דָּוִד שְׁבַגְיִמְטְרִיא דֵּי,
כִּי הוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ שְׁיֹאמֵר דֵּי לְצָרוֹתֵינוּ וְיִגְאָלְנוּ. וְכֵן
הוּא נָמִי עַתָּה בְּכָל אֶחָד שְׁיִהְיֶה גְבוּל לְצָרוֹת נַפְשׁוֹ
לְפָדוֹתוֹ וְלִגְאָלוֹ בְּכַח הַפְּדִיּוֹן הַנ"ל. "כִּי עִם ה' הַחֲסֹד
וְהַרְבֵּה עֲמוֹ פְּדוֹת וְהוּא יִפְדֶּה" וְכוּ' (תְּהִלִּים קל, ז), "פּוֹדֶה
וּמַצִּיל" "הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים" וְכוּ', 'כִּי פָדָה ה' אֶת
יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ וְכוּ', שְׁאוֹמְרִים בְּכָל יוֹם וְכוּ', בְּרוּךְ פּוֹדֶה
וּמַצִּיל בְּרוּךְ שְׁמוֹ, בְּגִימְטְרִיא רְצוֹן כַּנ"ל:

סא) וְהַפְּלֵל, כִּי הַצְּדִיק בְּחִינַת מֹשֶׁה שְׁעוֹסֵק לְהַעֲלוֹת
מִשְׁמַד לְרְצוֹן, שְׁזֶה צְרִיף גַּם כָּל אֶחָד לְפִי

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים קכה

מדרגתו, כי אפלו הכשרים כשפּרִים לפעמים מאחרי השם יתברך נחשב לעבודה זרה שהוא בחינת שְׂמֵד רחמנא לצלן כמו שאיתא בשם הבעל שם טוב זכרונו לברכה על פסוק "וסרתם ועבדתם אלהים אחרים" כמובא בדברינו כמה פעמים וכו'. ואפלו מי שנפל ונתרחק מאד מאד איך שהוא, על כלם מגיעים רחמי הצדיק הנ"ל לעוררו ולהעלותו משְׂמֵד לרצון, ועקר על-ידי כח הפדיון הנ"ל שהוא על-ידי בחינת מצח הרצון וכו', והעקר הוא שהצדיק בגדל כחו ממשיך חסד ורחמים ורצון נפלא משם עד שמאיר הרצון למטה למטה, עד שאפלו בכל המדרגות התחתונות מאד אפלו בעשר כתרין דמסאבותא, מגיע הרצון הקדוש לכל הנפשות שנפלו לשם, עד שגם שם הם מתעוררים בכל פעם ברצון חזק וכסופין טובים להשם יתברך, כי אלו הנופלים מאד אי אפשר להחיותם ולהשיבם כי אם על-ידי רצון להאיר בהם מלמעלה למעלה מרצון העליון הנ"ל ממצח הרצון, עד למטה למטה עד שגם אותן שנפלו על-ידי תקף הדינים לבחינת מצח אשה זונה וכו', גם הם יתעוררו וישתוקקו ברצון טוב וחזק להשם יתברך עד שיעלה אותם משְׂמֵד לרצון, כי זה ידוע שכל מה שנפל ביותר למדרגה פחותה ושפלה ביותר צריכין לעורר עליו רחמים ממקום עליון וגבוה ביותר ויותר שזהו בחינה

קכו לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים

הנ"ל, שעקר התקוה לכל אלו הנ"ל הוא רק על-ידי הפדיון העליון הנ"ל וכנ"ל.

וזהו בחינת ספירת העמר שמניפין עמר שעורים שהוא בחינת בהמיות, שהוא מנחת קנאות להסוטה שהוא פגם זנות, שבא על-ידי רוח שטות על-ידי "מצח אשה זונה" וכו', ועכשיו מתחילין להמשיך הארה מסוף העליה שנזכה לעלות לשם בשבועות שהוא בחינת מצח הרצון וכו', עד שבכח זה מניפין העמר שעורים להמתיק הדינים ולבטל הרוח שטות מעשה בהמיות בחינת שעורים שהוא חיות הבהמה, ולהעלות הכל להשם יתברך על-ידי הפהן שמניפו בבית המקדש להשם יתברך בכל הששה קצוות, להודיע שהכל להשם יתברך, שזהו בחינת ד' דאחד ששם ממליכין אותו יתברך בכל הששה קצוות, כי במדרגות התחתונות האלו אי אפשר להתעורר כי אם על-ידי רצון וכנ"ל. ואז מתחילין לספור שבע שבתות לטהר את עצמו מזהמת מצרים ולזכות להמשיך עליו בכל יום מח ודעת בחינת קדשת קבלת התורה.

וכל זה מובן בהתורה ואת העורבים צויתי' (בלקוטי תנ"א סימן ד) שנאמרה בשבועות, שמבאר שם מענין מצח הנחש שהוא שרש חכמת הטבע, שצריכין להכניעו על-ידי צדקה, שעל-ידי-זה מתקנין פגם הזקנים

לקויטי הלקות ברפת השחר ה' ארח-תיים קכו

מאריכי ימים שבדור שאין להם שלמות, ועל-ידי-זה מגבירין מצח הרצון וכו', פי האדם צריך כל ימי חייו להוסיף בכל יום קדשה ודעת וכו', וזה עקר אריכת ימים וכו', עין שם היטב. וכל זה בחינת ספירה שסופרין הימים לעמר שעל-ידי-זה ממשיכין בכל יום ויום מח ושכל קדוש מיחד כמבאר היטב בכונות האריז"ל. אבל כל פח הזה נמשך מהצדיק בחינת משה הנ"ל שעומד בין שמד לרצון שמעלה מזנהמת מצרים שהיו מלאים כפירות וזנות וכו' שכל זה בחינת שמד להעלות משם לבחינת רצון וכו' וכנ"ל:

כ) ועקר התקון על-ידי כל השלשה צדיקים הנ"ל שנסתלקו בשבת במנחה ברעוא דרעוין רצון שברצונות שהם יוסף משה דוד שבשביל זה אומרים שלש פעמים 'צדקתך' אז. ומשיח יהיה כלול מכלם ועל ידו יהיה עקר התקון, פי תקון הכל תלוי רק בהצדיקי אמת שהם בחינת משיח בחינת שלשה צדיקים הנ"ל. ועקר התקון על-ידי הארת הרצון כנ"ל. וכמו שהרבה אדונינו מורנו ורבנו זכרוננו לברכה לדבר בזה שעקר הוא הרצון, כמבאר בדברינו הרבה בזה, פי יש בני הנעורים שעדין הם פשרים ולא קלקלו וגם אותם צריכין לעורר שיזכו לאריכת ימים דקדשה להוסיף בכל יום קדשה ודעת כנ"ל. וזה בחינת יוסף

קכח לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים

שהוא בחינת תוספת קדשה, כי יוסף כבש את יצרו ועמד בנסיון, ובכחו מקבלין כל מי שחפץ באמת שיהיה גם כן כובש את יצרו וכו', ויתחזק תמיד ברצון חזק להשם יתברך עד שיוסיף קדשה ודעת בכל יום וכו'. אבל יש הרבה שכבר קלקלו הרבה ויש שקלקלו מאד מאד ונעשה עמהם מה שנעשה, וזה שכיח ביותר מאד בפרט עתה רחמנא לצלן, וצריכין להעלותם.

וזה עקר עבודת משה רבנו שעוסק תמיד להעלות משמד לרצון כנ"ל, כי משה נקרא על שם "כי מן המים משיתיהו" שמרמז על שם העתיד כמובא הינו שמשה מוריד את עצמו לתוך עמקי מימי מצרים מים הזדונים ומעלה משם הנפשות הנפולות שנפלו לתוך מי המבול ממש רחמנא לצלן, כי משה הוא תקון מי המבול כמובן בכתבים על פסוק "בשגם הוא בשר" (בראשית ו, ג), בשג"ם דא משה וכו', (חולין קלט.) כי גלות מצרים היתה לתקן חטא דור המבול, שבשביל זה השליכו הבנים ליאור, והכרח גם משה לירד לשם, ומשם יצא על-ידי בת פרעה דיקא שנתגירה אז, ועל שם זה נקרא משה כנ"ל, לרמז שבגדל כחו של משה שעתיד להעלות משמד לרצון, על-ידי-זה כשנולד וירד ליאור מצרים, לא די שהיאור לא יכול לבלע אותו, אף גם בגדל כחו הכניס הרהור תשובה בבת פרעה עד

לקויטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים קכט

שְׁנַתְגִּירָה שְׁזָהוּ בְּחִינַת שְׁהַעֲלָה מִשְׁמַד לְרָצוֹן עַד שֶׁהִיא
דִּיקָא הוֹצִיאָה אוֹתוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת מֵהִיאֹר וְכוּ' וְנִקְרָא עַל
שֵׁם זֶה מִשֶּׁה פִי "מִן הַמַּיִם" וְכוּ'. וְעַל-כֵּן גַּם עֲתָה כָּל
זֶה עֶסְקוּ תָּמִיד לְהוֹצִיא כָּל הַנוֹפְלִים מִמַּיִם הַזְדוּנִים מִמִּי
הַמְּבוּל וְכוּ'. וְהַעֲקֹר בְּכַח הַהֲמַתְקָה שֶׁמִּמְשִׁיךְ מִרָצוֹן
הַעֲלִיּוֹן הַנ"ל שְׁנִסְתַּלֵּק לְשֵׁם כַּנ"ל. וְאִז כְּשֶׁמַּעֲלִין אֵלָיו
הַנִּפְשוֹת הֵן מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁשָּׁבִין בְּתִשׁוּבָה הֵן הַגָּרִים
שֶׁמִּתְגִּירִין הוּא מַעֲלָה אוֹתָם לְמִצַּח הַרְצוֹן, וּמְחַזְקֵם
תָּמִיד שֶׁלֹּא יִטְעוּ חֵס וְשְׁלוֹם אַחַר חֲכֻמַּת הַטֵּבַע שֶׁנִּמְשָׁךְ
מִמִּצַּח הַנֶּחֱשׁ שֶׁמִּשֵּׁם כָּל תְּאֵוֹת מָמוֹן שָׁבוּ כָּל הָעֵבוּדָה
זָרָה בְּחִינַת שְׁמַד.

וְזֶה כָּלֵל, שֶׁכָּל הַמְּדוּת הֵן טוֹבוֹת הֵן רְעוֹת כְּלָם תְּלוּיִים
זֶה בְּזֶה כַּמּוּבָא בְּמָקוֹם אַחֵר, פִּי 'מִצְוָה גּוֹרֶרֶת
מִצְוָה וְעֵבֶרָה גּוֹרֶרֶת עֵבֶרָה' (עֵין אֲבוֹת ד, ב), רַחֲמָנָא לְצִלָּן.
עַל-כֵּן כְּשֶׁנוֹפְלִים לְטֵבַע חֵס וְשְׁלוֹם וּמִתְגַּבֵּר תְּאֵוֹת
מָמוֹן וְרוּדְפִים אַחֵר הַהֶבֶל בִּיגִיעוֹת עֲצוּמוֹת לְהַרְוִיחַ
מָמוֹן, וְעַל-פִּי רַב אֵינוֹ עוֹלָה בְּיָדָם, וְאִם לִפְעָמִים
מְרוֹיחִין אֵינוֹ מִסְפִּיק לָהֶם וְכוּ' בְּפָרֵט עֲכָשִׁיו וְכוּ', וְאִז
חוֹזֵר וּמִתְגַּבֵּר כָּל הַתְּאֵוֹת קִנְיָה וְתִאָּוָה וְכַבּוּד, וּבְפָרֵט
הַתְּאָוָה הַכְּלָלִית שֶׁהִיא עֲקָרָא דִּיצְרָא בִּישָׂא וְכוּ', כִּי פָּגַם
הַבְּרִית וּפָגַם תְּאֵוֹת מָמוֹן תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה כַּמּוּבָא
בְּהַתּוֹרָה 'צִוִּיתָ צְדָק עֲדוֹתֶךָ', וְכַמְּבָאֵר בְּדַבְּרֵינוּ הַרְבֵּה

קל לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים

בזה (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כג), ועל-כן כְּשֶׁמַעֲלִין הנפשות הנ"ל ומאיר עליהם הארת מצח הרצון כנ"ל, אזי עדין הבעל דבר אורב עליהם תמיד, כי הוא מתחדש על כל אדם בכל יום כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (קדושין ל:), בפרט על אותן שפבר נכשלו וכו'. על-כן הוא מתנפל עליהם לחזור ולהפילם חס ושלום. והעקר על-ידי שעדין אין הארת מצח הרצון חזק אצלם כראוי, וכמבאר בהתורה ואת העורבים הנ"ל. ואזי צריכים לחזור ולהתחזק לתן צדקה הרבה לחזק את הרצון וכו', עין שם.

וזה בחינת דוד שהוא עקר בחינת משיח שיהיה בן דוד שיהיה לו מלחמה גדולה עם מצח הנחש, בחינת גלית, כמו שמבאר שם שעתה עקר התקוה על ידו, שהוא לוחם עם מצח הנחש, שלא ירפה את אמונת הרצון, שמשם כל הנפילות חס ושלום רק לחזק את כל אחד ואחד איך שהוא בכל יום ויום שיתחזק מחדש בכל יום ברצונות חזקים להשם יתברך אפלו אם עבר עליו מה שעבר והכל בכח הצדקה. ומי שאין בידו לתן צדקה כראוי, פבר גלה, 'כשקנאין קנאת ה' צבאות נחשב כצדקה', ובזה ממתיקין החרון אף, בבחינת פנחס וכו' השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם וכו' (במדבר כה, יא), והוא עוסק בזה לחזק

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח"חיים קלא

את הרצון בכל פעם בתקונים נפלאים, עד שמאיר הרצון הקדוש בכל אחד איך שהוא עד שמעלהו בכל פעם מספקות וכו', שגם זה הוא בחינת שמעלה משמד לרצון כנ"ל, והוא גמר ויגמר, ועל-כן דוד בגימטריא די, בחינת שדי, בחינת (בראשית מג, יד) "ואל שדי יתן לכם רחמים ושלח את אחיכם אחר" וכו' שמרמז על קץ הגאולה הזאת שעליו נאמר מה שנתחנן יעקב אבינו עלינו 'האומר לעולמו די יאמר לצרותינו די'. וזה בכלל ובפרט, בכלליות ישראל שיאמר די לצרותינו, כי כבר משך עלינו השעבוד וארץ עלינו הגלות מאד מאד ובודאי סוף כל סוף יאמר די לצרותינו וימהר לגאולנו גאלת עולם, כמו שכתוב (איכה ד, כב) "לא יוסיף להגלותך" וכו'.

וכן בפרטיות אצל כל אחד, ובפרט אותן שהתחילו קצת וכבר העלה אותם הצדיק האמת ממקום שהעלה אותם כאשר יודע כל אחד בנפשו, ואף-על-פי-כן עובר עליהם בכל פעם ובכל יום וכו' מה שעובר עליהם, וצריכים לבטח בכחם של זקנים דקדשה הנ"ל שעוסקים לחזק את הרצון וממשיכים עלינו בחינת דוד משיח שיאמר די לצרות הנפש וכו' של כל אחד בפרטיות, כי "קץ שם לחשך" וכו' (איוב כח, ג), ובודאי "לא לנצח יריב" וכו' (תהלים קג, ט). ודקדק לחזק עצמו

קלב לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארחה חיים

בכח של הצדיקים הנ"ל, כי כלם כלולים מכל התקונים הנ"ל רק שכל אחד בפרטיות הוא עוסק בתקון זה וכו' וכמבאר מזה במקום אחר.

נמצא ששלישת הצדיקים האלו שהם בחינת יוסף משה דוד שנסתלקו ברעוא דרעוין בבחינת עת רצון וכו' כנ"ל, הם עושים בחינת שלשה תקונים, אחד — להעלות ולחזק את הכשרים עדין, שלא יפלו, שלא יסורו חס ושלום, בבחינת "וסרתם ועבדתם" וכו', רק יתחזקו תמיד ברצון חזק להשם יתברך וכו', וזה בחינת יוסף וכו"ל. שני הוא — בחינת משה שמוסיף עוד להעלות אותן שפבר נפלו למקום שנפלו להעלותם ממש וכו'. שלישי הוא — בחינת דוד שהוא עקר בחינת משיח ביותר בבחינת משיח בן דוד שהעקר הוא לגמר הגאולה בכלל ובפרט, דהינו שגם אותן שפבר העלה משמד לרצון וכו' שצריכין לחזקם שלא יפלו עוד בכל מה שעובר עליהם וכו', שעל-ידי-זה יגמר הגאולה ויאמר די לצרותינו וכו' במהרה בימינו אמן.

וזה בחינת מה שפכתוב בספרים, שעקר המתקת הדינים להפך מ'צרה' ל'רצה', הינו כנ"ל, כי עקר התקון וכו' הוא על-ידי בחינת רצה בבחינת רצון העליון וכו' כנ"ל:

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים קלג

ג) וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׂאוּמְרִים בְּכָל יוֹם אַחַר בְּרַכַּת
הַתּוֹרָה מִשְׁנַת 'אֱלוֹ דְּבָרִים שְׂאִין לָהֶם שְׁעוֹר
הַפֶּאֶה וְהַבְּכוּרִים וְהָרְאִיוֹן וּגְמִילוֹת חֲסָדִים וְתִלְמוּד
תּוֹרָה' (פֶּאֶה א, א), כִּי כָּבֵר מְבֹאֵר, שְׁעָקָר הוּא הָרְצוֹן וְכוּ',
שְׁעַל-יְדֵי זֶה זוֹכִין לְתוֹרָה וְכוּ' וְכָל טוֹב. וְעַיִן בְּדַבְּרֵינוּ
בְּהִלְכוֹת עָרֵב מֵה שְׂדַבְּרָנוּ בְּזֶה. וְכָבֵר הַשִּׁיחָה הַקְּדוּשָׁה
נִדְפְּסַת בְּסַפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת (שִׁיחֹת הַר"ן, סִימָן רס) מִעֲנִין מַעֲלַת
הָרְצוֹן שֶׁהוּא הָעָקָר, וְזֶה בְּחִינַת 'אֱלוֹ דְּבָרִים שְׂאִין
לָהֶם שְׁעוֹר', כִּי כָּלֵם הֵם בְּחִינַת מְצוּוֹת שְׂזוֹכִין עַל יָדָם
לְהָאֲרַת הָרְצוֹן, וְעַל-כֵּן אֵין לָהֶם שְׁעוֹר, כִּי הָרְצוֹן
דְּקַדְשָׁה אֵין לוֹ שְׁעוֹר, כִּי הוּא מוֹעִיל בְּכָל דְּרָגָא וְדְרָגָא
בְּכָל אָדָם שְׁבַעוּלָם, כִּי אֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָה
מְאֹד מְאֹד מוֹעִיל לוֹ גַּם כֵּן הָרְצוֹן הַטוֹב, כִּי עַל-יְדֵי
הָרְצוֹן הַטוֹב הַכֹּל יְכוֹלִין לְהַעֲלוֹת וְכַנ"ל. וְכֵן לְהַפְּךָ,
אֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא בְּמִדְרָגָה עֲלִיוֹנָה מְאֹד, הוּא צָרִיךְ גַּם כֵּן
לְרְצוֹן, לְהִתְחַזֵּק בְּרְצוֹן חֲדָשׁ יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ כִּי
לְגַדְלָתוֹ אֵין חֶקֶר. וְעַל-כֵּן הָרְצוֹן הוּא בְּחִינַת אֵין שְׁעוֹר
וְכוּ'. וְצָרִיכִין תָּמִיד בְּכָל יוֹם וְיוֹם לְהִתְגַּבֵּר בְּרְצוֹנוֹת
חֲזָקִים חֲדָשִׁים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְכִמוֹ שְׁפַתְבָּנוּ מְזֶה הַרְבֵּה
שֵׁם בְּהִלְכוֹת עָרֵב הַנ"ל וּבְמָקוֹם אַחֵר.

וְזֶה בְּחִינַת הַדְּבָרִים הַנ"ל שְׂאִין לָהֶם שְׁעוֹר שֶׁהֵם:
הַפֶּאֶה וְהַבְּכוּרִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת צְדָקָה שְׁנוֹתָנִין

מהתבואה ושבעת מינים להכהן ולעניים, שעל-ידי-זה זוכין לרצון להכניע מצח הנחש ולהגביר הארת מצח הרצון וכו' פנ"ל, כי פאה ובכורים צריכין לתן תכף בהתחלה של התבואה, כי פאה נותנין בעת הקציר תכף, וכן בכורים נותנין תכף כשמתחיל הפרי להתבכר, וזה בחינת התחלת הצדקה שיקרה מאד, שעל-ידי-זה זוכין לרצון כמבאר שם בהתורה ואת העורבים הנ"ל, כי התבואה והפרות צריכין לתקנם ביותר מחטא אדם הראשון שנאחז ביותר בעבודת האדמה, כמו שכתוב (בראשית ג, יז): "ארוהה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה" וכו' שמשם באים כל יגיעת הל"ט מלאכות, שצריכין להתנגע ולטרוח בהם קדם שמבררין התבואה והפרות, שעקרם הם בעבודת האדמה שהם מונעים גדולים מעבודת ה', כמבאר בתחלת התורה הנ"ל, שעקר התקון הוא על-ידי צדקה שמכניע מצח הנחש בחינת זהמת הנחש ומגביר בחינת הרצון וכו', שעל-ידי-זה יוצאין לחרות משעבוד הל"ט מלאכות שנאחזין ביותר בעבודת האדמה וכו"ל. ועל-כן צוטה התורה שתכף כשקוצרין התבואה יתנו פאה לעניים כדי לטהר התבואה היוצאת מן האדמה מזהמת הנחש הנ"ל, ולהמשיך עליו בחינת הארת הרצון שעקרו נמשך על-ידי צדקה. וכן בכורים צריכין לתן תכף כשמתחיל הפרי להתבכר גם כן מטעם הנ"ל. ובכורים הם יקרים

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים קלה

עוד יותר, כי מביאים אותם לבית המקדש ששם עקר הארת פני ה' בחינת רצון העליון שהוא בחינת פנים, כמו שמבאר שם. ועקרם מביאין אותם בשבועות שהוא יום הכפורים, כי בשבועות הוא קבלת התורה שעקרה על-ידי הרצון כנ"ל, ועל-כן 'בשבועות נדמה להם בזקן' (מכילתא יתרו בחדש השלישי, ה), בחינת "זקן נשוא פנים", בחינת רצון וכו', כמו שמבאר שם:

נמצא, שפאה ובכורים הם בחינת צדקה שנותנין בהתחלת תקון התבואות כדי לזכות לרצון וכו' כנ"ל. ועל-כן אין להם שעור, כי הרצון אין לו שעור כנ"ל. וזה בחינת 'והראיון' שהוא מצות (דברים טז, טז) "ש'לש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלקיך" וכו', דהינו בשלש רגלים שהם בחינת מקראי קדש שקוראים ומגלים את הרצון וכו' כמבאר היטב בהתורה הנ"ל. ועל-כן צריכין אז לעלות ולראות בבית המקדש את פני ה' לקבל שם הארת הרצון שהוא בחינת פני ה' המאיר בבית המקדש ביותר, ועל-כן גם הראיון אין לו שעור, כי הרצון אין לו שעור כנ"ל. וזהו 'וגמילות חסדים' שהוא כלל כל הצדקות שכלולים בגמילות חסדים שעקרה בשביל הרצון, ועל-כן אין לו שעור כנ"ל. וכל זה הוא בשביל לזכות לקבלת התורה מחדש בכל יום. וזהו 'ותלמוד תורה' שאין לו גם כן

קלו לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארחהיים

שעור, כי עקר קבלת התורה על-ידי שלמות הרצון
כנ"ל שאין לו שעור כנ"ל.

ועל-כן אומרים משנה זאת בכל יום אחר ברכת
התורה, כי בכל יום צריכין להמשיך על עצמו
בחינת קבלת התורה מחדש, כמו שכתוב (שמות יט, ב):
"ביום הזה באו מדבר סיני", ופרש רש"י שבכל יום
יהיה דומה בעיניך כאלו היום אתה עומד על הר סיני
וכו'. וכמו שכתוב (דברים ו, ו) "אשר אנכי מצוה היום"
— 'בכל יום יהיה דומה בעיניך כחדשים', וכן הרבה.
ועל-כן מברכין בכל יום ברכת התורה ואומרים 'ברוך
אתה ה' נותן התורה', כי הוא יתברך נותן לנו התורה
בכל יום מחדש, ועקרו על-ידי התחדשות הרצון
שצריכין לחדשו בכל יום מחדש, כמו שאמר שם
אדוננו מורנו ורבונו זכרונו לברכה בשיחה הנ"ל שאין
אדם דומה לחברו ואין יום דומה לחברו בענין
התחדשות הרצון. נמצא שבכל יום ויום, בפרט בבקר
שמתחדשת הנשמה, בבחינת "חדשים לבקרים" וכו',
צריכין להתחזק ברצון חדש דקדשה שזהו עקר בחינת
קבלת התורה בכל יום שעל זה מברכין ברכת התורה
כנ"ל, ועל-כן אומרים אז משנה זאת שהיא אלו דברים
שאין להם שעור' שהוא בחינת הארת הרצון שאין לו
שעור כנ"ל, כי זה עקר בחינת קבלת התורה בכל יום

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים קלוז

מחדש פנ"ל:

(סד) וְזֶהוּ בְּעֲצֻמוֹ בְּחִינַת בְּרַפְת כֹּהֲנִים שְׂאוֹמְרִים תִּכְרָף אַחַר בְּרַפְת הַתּוֹרָה, כִּי עֶקֶר הַתְּכַלִּית הוּא שְׁעַל-יְדֵי הַרְצוֹן זוֹכִין לְבְחִינַת (ישעיה סא, ו-ז) "וְעַמְדוּ זָרִים וְרַעוּ צֹאנֵכֶם וּבְגֵי גֹכַר אֶפְרַיִם וְכַרְמֵיכֶם וְאַתֶּם כֹּהֲנֵי ה' תִּקְרְאוּ" שְׁלֹא תִצְטָרְכוּ לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֶסֶק מִל"ט מְלֹאכוֹת וְכוּ'. וְזֶהוּ בְּחִינַת בְּרַפְת כֹּהֲנִים: "יְבָרְכֶךָ ה'" — 'בְּמִמוֹן' וְכוּ' (במדבר רבה יא, ג). וְעַיֵן הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, מְבֹאָר שֶׁשְׁעַל-יְדֵי הַרְצוֹן זוֹכִין לִירְאָה שֶׁהוּא כְּלִי לְקַבֵּל הַחֶסֶד שְׁעַל-יְדֵי-זֶה אֵין צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֶסֶק כָּלֵל וְכוּ'. וְכֵל זֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי הַרְצוֹן וְכוּ', עַיֵן שָׁם. וְזֶהוּ, "יְבָרְכֶךָ ה'" — 'בְּמִמוֹן', בְּחִינַת פְּרִנְסָה וְעֲשִׂירוֹת דְקִדְוָשָׁה שְׁלֹא נִצְטָרְף לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֶסֶק וְכוּ' רַק הַמִּמוֹן וְהַפְּרִנְסָה יִהְיֶה נִמְשָׁף לָנוּ בְּחֶסְדוֹ יִתְבַּרְךָ לְבַד בְּבְחִינַת (משלי י, כב) "בְּרַפְת ה' הִיא תַעֲשִׂיר" וְכוּ'. וְזֶהוּ "וַיִּשְׁמְרֶךָ" — 'מִן הַמְזִיקִין', שֶׁהֵם בְּחִינַת יְרֵאוֹת הַנְּפוּלוֹת שֶׁיִּהְיֶה נִשְׁמָר מֵהֶם רַק יִזְכֶּה לִירְאָה קְדוּשָׁה שֶׁהוּא מִדַּת 'שְׁמוֹר', כִּי עַל-יְדֵי הִירְאָה זוֹכִין לַחֶסֶד הַנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְפְרִנְסָה כְּלִי יְגִיעָה וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמְבֹאָר שָׁם. וְזֶהוּ "יָאֵר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶךָ", בְּחִינַת הָאֵרֶת פָּנִים, בְּחִינַת הָאֵרֶת הַרְצוֹן פְּנ"ל.

וְזֶהוּ "יִשָּׂא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ", בְּחִינַת צְדָקָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה

קלח לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארז-חיים

עקר נשיאת פנים, בחינת (תהלים יז, טו) "אני בצדק אחזה פניך" וכו'. וזהו "וישם לה שלום", בחינת מרבה צדקה מרבה שלום' (אבות ב, ז), כי עקר התקון על-ידי הצדקה שעל-ידי-זה זוכין לרצון שעל-ידי-זה זוכין ליראה שהוא כלי לקבל החסד שעל-ידי זה זוכין לברכת ה' בחסדו ואין צריך לעשות שום עסק שכל זה כלול בברכת כהנים, כי כהנים דיקא צריכין לברך ברכה זאת, כי הם בחינת חסד בחינת (שם פט, ג) "עולם חסד יבנה", בחינת (ישעיה סא, ז) "ואתם כהני ה' תקראו", וכמו שמבאר בהתורה הנ"ל. ועל-פן עוסקין בכל זה תכף אחר ברכת התורה כי עקר קבלת התורה בכל יום מחדש הוא על-ידי הרצון וכו'. וזהו בחינת ברכת כהנים ומשנת אלו דברים שאין להם שעור, וכנזכר לעיל:

(שיך לעיל לענין הפדיון הכולל העליון הנ"ל)

סה) ועל-פן הצדיק הגדול האמתי כשעושה פדיון, ועדין לא היה לו ישועה, חלילה להרהר אחריו, כי בודאי הוא לטובה נפלאה, כי השתמשו עם זה הפדיון לתועלת גבוהה יותר הרבה, שהוא לעשות גרים וכו' כנ"ל, ובודאי יהיה גם להמביא הפדיון טובה גדולה מזה, ובהמשך הזמן תצמח גם ישועתו שהיה צריך, רק שצריך להתמהמה קצת, כי באמת כל אדם

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארז-חיים קלט

צריך זה הפדיון העליון הנ"ל, ועל-ידי זה אנו חיים ומתקיימים בפרט בגלות הארץ המר הזו שעקר קיומנו הוא על-ידי הצדיקים האמתיים האלו שיכולים בכל עת להמשיך עת רצון הנ"ל וכו' פנ"ל, כי באמת עקר הישועה והרחמים הוא לשוב להשם יתברך ולהנצל מעונות שזה עקר הרחמנות וכו', כמו שמבאר במקום אחר (לקוטי תנ"א סימן ז), וזה צריך כל אדם, כי כל אדם לפי בחינתו צריך ישועה גדולה בכל עת הנמשך מפדיון הנ"ל שיעלה מבחינת שמד לרצון וכו' וכנ"ל, וכשהצדיק עושה פדיון העליון הנ"ל, ומשתמשים בו למעלה לתועלת גבוהה יותר לעשות גרים ובעלי תשובה וכו', שנעשין על-ידי המתקת החרון אף, על-ידי המשכת רצון העליון, בודאי שם כלולים כל הישועות שבעולם בגשמיות ורוחניות, כי כל הצרות חס ושלום הם מהסתרת פני ה', בבחינת (דברים לא, יז): "הלא על פי אין אלקי בקרבי" וכו' שהוא בחינת חרון אף וכו' הנ"ל. ועל-ידי הפדיון הנ"ל נמתק הכל ונמשכין כל הישועות וכו', רק שצריכין להתמהמה קצת. וצריך כל אחד להמתין, כי המאמין לא יחיש.

וזה בחינת (משלי טז, טו): "באור פני מלך חיים ורצונו כעב מלקוש", שזה נאמר על המשכת רצון הנ"ל (כמובן בפונות, שהם בחינת תקוני דיקנא) ולכאורה אינו מובן ענין

ההבטחה הזאת "ורצונו כעב מלקוש", פי הלא עב וענן הם קשים להאדם, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מענית ח:): 'קשה יומא דעיבא וכו', ומה זה שדמה את הטוב הנפלא של רצונו 'כעב מלקוש'? ואף הוא על-פי הנ"ל, פי העב קשה להאדם בתחלה, אבל אחר כך כשיוֹרד הגשם על ידו בודאי הוא מתיה אותו, פי כל הברכות וכל ההשפעות נמשכין על-ידי הגשם והמטר, וכמו שכתוב (דברים סו, יב): "יפתח ה' לך את אוצרו הטוב לתת מטר ארצה בעתו ולברך את כל מעשה ידיך" וכו'. וזהו 'כעב מלקוש', פי המלקוש בא באחור זמן, על-כן דמה רצונו הטוב לעב מלקוש, פי הישועה הבאה משם הוא ישועה שלמה לנצח, אף באה באחור זמן קצת. על-כן דמה רצונו כעב מלקוש והבן:

וזה (תהלים קל, ז): "יחל ישראל אל ה' פי עם ה' החסד", שבודאי יעשה חסד, אף: "והרבה עמו פדות", שיש לו הרבה פדות וישועות שצריך להושיע את האדם ולפדותו מכמה וכמה מיני צרות בגשמיות ורוחניות, על-כן אי אפשר שימלא חסרונו מיד וצריך רק ליחל לה, פי הוא יתברך מרבה לפדות את האדם וצריך להמתין עד שיפדה אותו מהצרה היותר גדולה מזאת, ואחר כך יושע גם בזה, פי אין בעל הנס מכיר בנסו' (נדה לא.). והעקר הוא מה שהוא יתברך פודה את

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארחתיים קמא

ישראל על-ידי הפדיון העליון הנ"ל של הצדיקים מכל
עונותם, שזה בחינת עשיית גרים הנ"ל. וזהו (שם) "והוא
יפדה את ישראל מכל עונותיו" על-ידי הפדיון הנ"ל.
ועל-כן צריכין להמתין בחינת "יחל ישראל אל ה'
וכו', וכמו שכתוב תחלה: "נפשי לה' משומרים לבקר
שומרים לבקר קויתי ה' קנתה נפשי" — קווי אחר קווי
וכו' וכנ"ל.

וזהו (איכה ג, כב) "חסדי ה' כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו
וכו' טוב ויחיל ודומם לתשועת ה'", 'חסדי ה' כי
לא תמנו', הם בחינת החסדים הרבים הנמשכין מרצון
העליון על-ידי פדיון העליון הנ"ל ששם בחינת חסדים
ורחמים רבים פידוע. אך צריכין להמתין בבחינת "טוב
ויחיל ודומם" וכו'. וכל מה שיתחזק יותר לקוות לה'
ולבלי לדחק את השעה תתקרב ישועתו יותר, כי
על-ידי הקווי והבטחון בעצמו תצמח ישועתו בקרוב:

שיך לקריאת שמע

10) ועל-כן יש כ"ד תבות בשתי פעמים קריאת שמע
שאומרים בכל יום ערב ובקר להמתיק כל
הכ"ד בתי דינים הנ"ל, על-ידי קוצא דאות ד' וכו',
וכנ"ל. כי קריאת שמע בחינת דבקות ובטול אל רצון

אין סוף בחינת שמע ישראל — 'שמיעה בלבא תליא' (תיקוני זהר דף צב), כי בכל יום יש כ"ד שעות — שתיים עשרה שעות היום ושתיים עשרה שעות הלילה. והצדיקים והיראים מכוונים שנים עשר צרופי הויה בשתיים עשרה שעות היום, וכן בשתיים עשרה שעות הלילה. ועל-ידי זה ממתיקים כ"ד צרופי אדנ"י שהם בחינת כ"ד בתי דינים הנ"ל להמתיק הדינים הנאחזים בהם. ועקר ההמתקה נמשך משבת, שאז עקר הארת עת רצון הנ"ל, כי שלשה ימים הם בטר שבתא ושלשה ימים קמי שבתא, שבשלשה ימים שאחר שבת מאיר הרשימו של שבת העבר, ובשלשה ימים שקדם שבת נמשך הארה משבת הבא פמובא. כי כל חיות ששת ימי המעשה הוא משבת, שאז מאיר הארת רצון הנ"ל שממתיק ומחיה הכל, כי בשלשה ימים יש שלש פעמים כ"ד שעות ושלש פעמים כ"ד גימטריא ע"ב בחינת חסד, וכמובא מזה הרבה בכתבי האריז"ל בענין שלש פעמים כ"ד, עין שם. הינו שבשלשה ימים שאחר שבת ממתיקין השלש פעמים כ"ד הנ"ל שהם בחינת כ"ד בתי דינים על-ידי רשימו של העת רצון משבת העבר. וכן בשלשה ימים שקדם שבת מהארת עת רצון שבשבת הבא. וכל זה הוא בחינת ספירת העמר, בחינת 'תמימות תהינה' (ויקרא כג, טו), כי בהם ממתיקין הדינים על-ידי שממשיכין על עצמן הארה משבועות הבא

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים קמג

עלינו לטובה שבו מאיר העת רצון וכנ"ל, ועל-כן צריכים שיהיו תמימות להמתיק כל הפ"ד שעות של כל יום ויום על-ידי הספירה וכנ"ל:

(זו) פי בודאי כשזוכין על-ידי הפדיון הנ"ל לעלות משמד לרצון וכו' ולהמשיך הארת הרצון בעולם שעל-ידי-זה עקר התשובה בחינת עשיית גרים וכו', בודאי אז ממילא נתתקן הכל גם בגשמיות, כמו שאיתא על 'ושקליה לסלתאי ואנחיה בכותא דרקיע' וכו', שפשנתתקן ברוחניות וכו' (לקוטי מוהר"ן, בסימן יד). וכן בכמה מקומות, כמו בהתורה פתח רבי שמעון (שם סימן ס'), שעל-ידי שמעוררין בני אדם מהשנה וכו' עד שנמשך יראה שעל-ידי-זה נמשך עשירות מפלג וכו', וכן בזאת התורה 'ואת העורבים' שעל-ידי הרצון וכו' עד 'ועמדו זרים ורעו צאנכם' וכו', רק שצריכין להמתיק כנ"ל, כי 'הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים' (ברכות, לג:). ואף-על-פי-כן השם יתברך עוזר בכל יום, כי 'אלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו' וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (קדושין ל:), אף עקר העזר מלמעלה הוא התחזקות הרצון, וכשהאדם מקבל הארת הרצון פראוי ומכוון ומכין לבו תמיד לקשר רצונו לרצונו יתברך בבחינת (אבות פ"ק ב) 'בטל רצונך מפני רצונו' וכו', ואינו מניח את הרצון הטוב יהיה אף

קמד לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים

שִׁיחָהּ, עַל-יְדֵי-זֶה בְּוֹדָאֵי יִתְתַקֵּן הַכֹּל כְּמוֹ שֶׁהָאֲרִיךְ בְּזֶה הַרְבֵּה בְּכַמָּה שִׁיחֹת קְדוּשׁוֹת וְרַמְזִים בְּלִי שְׁעוֹר. וְעַל-כֵּן בְּהִכָּרַח שִׁיתְמַהֲמַה עַד שִׁיפְעַל הַרְצוֹן לְפַעֲלָתוֹ וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְכוּן רְצוֹנוֹ לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ לְבַחֲיַנַּת מִשָּׁה וְכוּ' הַנִּ"ל. וּבְפֶרֶט לְהַרְבּוֹת בְּצַדָּקָה כָּל אֶחָד וְאֶחָד אֶפְלוּ מִי שֶׁמְזוֹנְוֹתָיו מְצַמְצָמִין כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרָכָה (גִּטִּין ז.) אוֹ לְקַנְאֵת קַנְאֵת ה' צְבָאוֹת שְׁגַם כֵּן נִחַשְׁבַּ צַדָּקָה וְכוּ' (עֵין תּוֹסֵפוֹת בְּבֵא בְּתָרָא, דף י' :). וְהַעֲקָר לְכוּן שֶׁתִּגִּיעַ הַצַּדָּקָה שְׁלוֹ לְבַחֲיַנַּת מִשָּׁה שְׁעוֹסֵק בַּפְּדִיוֹן הַנִּ"ל, בְּאִפְנֵי שִׁיחָהּ נִמְשָׁךְ הָאֲרֵת הַרְצוֹן הָעֲלִיוֹן בְּעוֹלָם עַד שִׁיחָיו נַעֲשִׂין מְזֵה גֵרִים וְלְכוּן רְצוֹנוֹ שְׁגַם אֵלָיו יִגִּיעַ הַרְצוֹן הַנִּ"ל, וּבְוֹדָאֵי יִגִּיעַ עָלָיו בְּיֹתֵר מֵאַחַר שֶׁהוּא הַמְּבִיא הַצַּדָּקָה וְהַפְּדִיוֹן. כִּי 'אֵין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַפֵּחַ שְׂכָר כָּל בְּרִיָּה', (בְּבֵא קַמָּא לַח:) וְאִז מִמִּילָא יִתְתַקֵּן הַכֹּל כַּנִּ"ל. וְגַם מֵה שֶׁצָּרִיךְ לְהַמְתִּיק קֶצֶת הוּא טוֹבָה גְּדוּלָּה, כִּי אַחַר כֵּן תְּהִיָּה הִישׁוּעָה בְּשָׁלְמוֹת:

וְזֶהוּ (שְׁמוֹת טו, כו) "אִם שָׁמוּעַ תִּשְׁמַע וְכוּ' כָּל הַמַּחְלָה וְכוּ' לֹא אֲשִׁים עָלֶיךָ כִּי אֲנִי ה' רוֹפֵאֲךָ", כִּי יֵשׁ רוֹפֵא שֶׁמֵּרַפָּא הַחוֹלְאֵת לְפִי שְׁעָה אוֹ לְשָׁנָה וְכוּ' וְאַחַר כֵּן חוֹזֵרֵת הַמַּחְלָה, אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רוֹפֵא נֶאֱמָן עַל-יְדֵי הָאֲרֵת הַרְצוֹן הַנִּ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאִז כְּשִׁיתְרַפָּא לֹא יֵשׁוּב עוֹד לְמַחְלָה, בְּחִינַת

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-תיים קמה

"כל המחלה וכו' לא אשים עליך כי אני ה' רופאך".
וזהו בחינת (ישעיה נד, יד) "בצדקה תכונני רחמי מעשך"
וכו', ונסמך לזה מענין גרים, כמו שכתוב שם: "הן גור
יגור וכו' מי גר אתך עליך יפול". בצדקה תכונני —
לשון קיום והעמדה לעולם, כמו שכתוב (משלי יב, יט)
"שפת אמת תכון לעד", וכמו שכתוב (תהלים קיט, ד):
"כוננת ארץ ותעמד" וכו' וכן הרבה וכנ"ל. "רחמי
מעשך" בחינת תאות ממון וכו' שהוא בחינת שמד
וכו', כי לא תראי שיתבטלו היראות הנפולות, כי תזכה
על-ידי הרצון הנמשך על-ידי הצדקה ליראה קדושה
כנ"ל.

וזהו "הן גור יגור אפס מאותי", שהגרים שנתגורו
בלעדך רק מחמת גדלה וכבוד אפס מאותי, כי
לא יתקימו. "מי גר אתך" (עין ישעיה נד, טו) בעניותך
ובבזיון וכו' (עין יבמות כד:), ואף-על-פי-כן לא הניחו את
הרצון "עליך יפול", כי הם יתקימו לנצח, כי מתחלה
מדבר שם מגאלה האחרונה השלמה שאין אחריה גלות
כמו שכתוב שם: "בשצף קצף הסתרתי פני רגע ממה
ובחסד עולם רחמתיך וכו' וברחמים גדולים אקבצך",
שכל אלו הרחמים גדולים, רחמים רבים, חסד עולם
לנצח הכל נמשך מרצון העליון על-ידי פדיון של
בחינת משה הנ"ל כמובא בכתבים. ועל-כן נסמך אחר

כך "בצדקה תכונני" וכו', כי עקר המשכת הרצון נמשך על-ידי צדקה שנותנין כנ"ל שתגיע להצדיק הנ"ל. ובשביל זה מביאין ממוז, הינו צדקה, להצדיק על פדיון וכו' וכן"ל.

וזהו (פבא בתרא י:) "צדקה תרומם גוי וחסד לאמים חטאת", (משלי יד, לד) עין שם בגמרא, ומסקו שם, החלוק בין ישראל לעכו"ם. שישאל אינם מהרהרים אחר השם יתברך והצדיק, כשאין נתמלא מבקשם תכף, ועל-ידי-זה הצדקה תרומם אותם וכן"ל. אבל חסד לאמים חטאת, דכל חסד לגרמיהו עבדין וכו', כי אינם מכוונים רצונם להאמת וכו'. אבל ישראל הכשרים מכוונים בצדקתם לרצון השם יתברך וכן"ל. ועל-כן "צדקה תרומם גוי וחסד" נמי כמו שמסקו שם בגמרא. כי על-ידי הצדקה שממשיך על-ידי הארת הרצון על-ידי-זה נמשך חסד וכו', כמו שמבאר שם. אבל 'ולאמים חטאת' מאחר שהם רוצים דוקא שיתמלא מבקשם תמיד, ואפלו אם נתמלא הוא לפי שעה כי הם תחלתם שלוה וכו' (בראשית רבה סח, ה), אבל צדיקים וכל ישראל הנלוים אליהם תחלתם יסורים קצת וסופן שלוה כי "אחרית לאיש שלום" וכן"ל. ועל-כן נסמך פסוק "בצדקה תכונני" לפסוק "וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך", כי כל זה זוכין על-ידי צדקה

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים קמז

כנ"ל. ועין בישעיה קפיטל נד ששם כתובים פסוקים
הנ"ל "בשצף קצף הסתרת פני רגע ממך ובחסד עולם
רחמתיך וכו' עד "בצדקה תכונני" וכו' הנ"ל. ושם נאמר
פסוק "ושמתי כדכד שמשותיך" שמרמז על תקון
הנפלא הנמשך על-ידי פדיון הנ"ל. שממתיק כל הכ"ד
בתי דינים וכו'. וכמוכא בשם כתבי האריו"ל, והבן
היטב לקשר הענין:

(מאות מט עד כאן אינו מסדר היטב, ויש דברים
שנכפלו, כי לא נכתב בסדר רק ראשי פרקים):

וזה בחינת מחלקת קרח. כי קרח כפר ברצון כמו
שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ירושלמי ריש פרק
י דסנהדרין) 'קרח מין הנה', כי הוא ועדתו היו תחלה
צדיקים גדולים מאד, כי הוא הנה מנושאי הארון ועדתו
היו קרואי העדה וכו'. אך היו בבחינת הזקנים שאין
בהם שלמות וכו', ולא די להם בזה כי אם התגבר
עליהם היצר הרע והסיתם לחלק על משה שנכלל תמיד
ברצון העליון וכו'. וכן הוא בכל דור שנמצאים זקנים
וחשובים שחולקים על הצדיק הגדול מהם שהוא
חדוש נפלא. והכל מבחינה הנ"ל מחמת שהם בבחינת
זקנים הפגומים הנ"ל, שאף-על-פי שהם כשרים
וצדיקים אבל על-ידי שלא הוסיפו קדשה בכל יום וכו'
כנ"ל. על-ידי-זה מנפילת ימיהם יונק מצח הנחש עד

שהמצח הנחש בעצמו מתגרה בהם ומפילים יותר. כי כן דרך הבעל דבר — 'הוא המסית הוא' וכו' (בבא בתרא טז.) עד שמסיתם לחלק על הצדיק המחדש עצמו בכל עת ומוסיף אור קדשה בכל יום ובכל עת שהוא בחינת זקן שבקדשה בחינת זקן — "זה קנה חכמה" וכו' (קדושין לב.):

וזה בחינת חטא המרגלים וכו'. ועל-כן נסמך לזה פרשת חלה בחינת צדקה, וחלה בחינת צדקה על צדקה, כי נתנה באחרונה אחר תרומה ומעשר כדי לחזק הרצון לביטל הספקות וכו'. ועל-כן חלה לשון תפלה, כי עקר התפלה על-ידי רצון בחינת (תהלים סט, יד) "ואני תפלתי לך ה' עת רצון". (ישעיה מט, ח) "בעת רצון עניתיך" וכו'. ועל-כן טעה קרח וסמך עצמו על כ"ד משמרות לוייה שראה מרחוק שיצאו ממנו. אבל טעה מאד כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (במדבר רבה פרשה יח, ד). כי כ"ד משמרות הנ"ל הם כנגד כ"ד בתי דינים הנ"ל (ובל בחינות כ"ד הנ"ל), ששם צריכין המתקה גדולה על-ידי בחינת פדיון הנ"ל שנמשך רק על-ידי בחינת משה שנכלל ברצון העליון וכו' כנ"ל.

ועל-כן כל כ"ד משמרות לוייה כל המתקתם ותקונם הוא על-ידי כ"ד משמרות כהנה. כי זה ידוע, שלוי בחינת דינים וכהן בחינת חסד. ואפלו כל הכ"ד

לקויטי הַלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים קמט

משמרות פְּהִנָּה צְרִיכִין לְקַבֵּל עֵקֶר הַהִמָּתְקָה מִבְּחִינַת
מֹשֶׁה בְּחִינַת רְצוֹן הַנ"ל. כִּי רַק מֹשֶׁה הַמְּשִׁיךְ בְּעוֹלָם
קִדְשֵׁת הַפְּהִנָּה וְהַלְוִיָּה וְכוּ'. כִּי "יִקְרָה הִיא מִפְּנִינִים"
(מְשָׁלִי ג, טו) — 'מִכֹּהֵן גְּדוֹל שְׁנֹכְנֵס לְפָנָי וְלְפָנִים' (הוֹרֵיֹת
יג), הֵינּוּ שְׁהַצְדִּיק הָאֵמֶת בְּחִינַת מֹשֶׁה יִקְרָ אֶפְלוֹ מִהַפְּהִין
גְּדוֹל, כִּי מִמֶּנּוּ כָּל קִדְשָׁתָם וְכָל הַהִמָּתְקוֹת וְכוּ' וְכַנ"ל.
וְלִרְח פָּגַם בְּכָל זֶה וְחָלַק עַל מֹשֶׁה וְסָמַךְ עַצְמוֹ עַל כ"ד
מִשְׁמֵרוֹת לְוִיָּה בְּעַצְמָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה הִתְגַּרְרוּ בּוֹ עַל-יְדֵי-
זֶה דִּיקָא תִּקְרָ הַדִּינִים. כִּי כְּשֶׁאֵין מִמְּתִיקִין הַדִּינִים
הַנְּאַחֲזִים מִסְטָרָא דְלוֹי אָזִי אֲדַרְבָּא מִשָּׁם כָּל אַחֲזוֹת
הַסְטָרָא אַחֲרָא חַס וְשָׁלוֹם שְׁאַחֲזוֹתָן מִהַשְׁתַּלְשְׁלוֹת
הַכ"ד בְּתֵי דִין.

וְזֶהוּ "וַיִּקַּח קִרְח" — 'וְאֵת־פְּלֶג קִרְח' (עֵין שָׁם בְּתַרְגוּם
וּבְרִש"י), שְׁרָצָה לְחָלַק הַכ"ד בְּתֵי דִינִין בְּחִינַת כ"ד
מִשְׁמֵרוֹת לְוִיָּה מִמֹּשֶׁה שֶׁהוּא רְצוֹן הָעֲלִיּוֹן וּמֵאֲהָרִין
הַפְּהִין וְכוּ'. וְזֶהוּ (בְּמִדְבָר טז, טו) "וַיִּקַּח קִרְח בֶּן יִצְחָר בֶּן
קָהָת בֶּן לֵוִי" וְלֹא נִזְכָּר בֶּן יִעֲקֹב כִּי יִעֲקֹב בִּקְשָׁ עַל זֶה
וְכוּ' (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה צח). כִּי קִרְח פָּגַם מְאֹד מְאֹד וְהִטִּיל
פָּגַם בְּרְצוֹן עַד שֶׁפָּגַם בְּקִדְשֵׁת אֲבוֹתָיו שֶׁהֵיוּ צְדִיקִים
גְּדוֹלִים וְהִמְשִׁיכוּ הָאֵרֶת הַרְצוֹן מְדוּר לְדוּר, וְהוּא פָּגַם
בְּכֹלָם וְרָצָה לְסַתֵּר כָּל דְּעוֹתֵיהֶם הַטּוֹבוֹת וְהָאֵמֶתִיּוֹת עַד
שֶׁהִגִּיעַ הַפָּגַם גַּם לְלוֹי. אֲכַל הַבַּעַל דְּבָר רָצָה לְהִתְגַּרְרוֹת

ש'פגם חס ושלום גם בקדשת יעקב, שהוא פלול מכל השנים עשר שבטים ומכל השבעים נפשות וכל השלשה צדיקים הנכללים ברצון ביותר, שהם יוסף משה דוד, שכלם יצאו ממנו. כי מצח הנחש שנאחז בקרח רצונו להטיל פגם גם בשרש הרצון וכו' כמו שמבאר שם. אבל יעקב בקש רחמים על זה שלא יזכר שמו על מחלקתם שלא יהיה להם כח להטיל פגם שם חס ושלום. ועל-כן צרף שמעון ולוי יחד והתפלל (בראשית מט, ו) "בסודם אל תבא נפשי" במעשה זמרי שהיה משבט שמעון (בראשית רבה שם) "ובקהלם אל תחד כבודי". כי גם שמעון התגרו בו תקף הדינים של כ"ד בתי דין הנ"ל, ועל-כן מתו על-ידי מעשה זמרי כ"ד אלה, כ"ד דיקא וכנ"ל. ועל-כן אמר (שם) "אחלקם בייעקב ואפיצם בישראל" — שיהיו בני שמעון עניים מקבלי צדקה. וכן בני לוי יקבלו כל הצדקות שהם תרומות ומעשרות וכו' (ברש"י שם). ובזה רמז התקון על כל הנ"ל שהוא על-ידי צדקה:

הלכות תפלה

(ט) וזה בחינת תפלה. כי עקר בחינת התפלה הוא התגלות הרצון בחינת (תהלים סט, יד) "ואני תפילתי לך ה' עת רצון". בחינת (ישעיה מט, ח) "בעת רצון

לקוטי הלכות ברפת השתר ה' ארז-חיים קנא

עֲנִיתִיךָ וְכוּ'. בְּחִינַת (תהלים יט, טו) "יְהִי לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי" וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת סְמִיכוֹת גְּאֻלָּה לְתַפְלָה שְׁנֵלְמַד מִפְּסוּק זֶה — "יְהִי לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְכוּ' ה' צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי", וְנִסְמָךְ לָזֶה (שם כ, ב) "יַעֲנֶךָ ה' בְּיוֹם צָרָה", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה. כֹּל זֶה הוּא בְּחִינַת פְּדִיּוֹן הַנֶּלֶל. כִּי בֵּן דֶּרֶךְ הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים הַיּוֹדְעִים לַעֲשׂוֹת פְּדִיּוֹן, שֶׁמִּתְחַלֵּה עוֹשִׂים פְּדִיּוֹן עַל פִּי בְּנוֹתֵיהֶם הַקְּדוֹשׁוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מִמְּתִיקִים כָּל הַדֵּינִים שֶׁבְּכֹל הַכ"ד בְּתֵי דִין וּמְמַשִּׁיכִים בְּחִינַת הָאֶרֶת הַרְצוֹן שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר הַפְּדִיּוֹן כַּנֶּלֶל. וְאַחַר כֵּן הֵם מִתְּפַלְּלִים תְּפִלָּתָם שֶׁצָּרִיכִים עַל זֶה הַחוּלָה וְכִיּוֹצֵא כְּמִבְּאֵר בְּכֹל הַפְּדִיּוֹנוֹת הַמוֹבָאִים בְּסִפְרֵים קְדוֹשִׁים. וְכֵן הוּא בְּכֹל לַיּוֹת סֵדֵר הַתְּפִלָּה, שֶׁבְּתַחֲלָה עַל-יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע וּבְרִכוֹתֶיהָ עוֹלִים עַד רְצוֹן הָעֲלִיּוֹן וּמְמַשִּׁיכִין הָאֶרֶת הַרְצוֹן וְכוּ' ל. וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת פְּדִיּוֹן, בְּחִינַת הַמְּתִיקַת הַדֵּינִים, שְׁזֶה עֵקֶר תְּקוּן כָּל סֵדֵר הַתְּפִלָּה בְּקַרְבָּנוֹת וּפְסוּקֵי דְזִמְרָה וְקְרִיאַת שְׁמַע וּבְרִכוֹתֶיהָ שֶׁהַכֹּל הוּא לְהַמְּתִיק כָּל הַדֵּינִים וּלְהַאִיר הַרְצוֹן. עַד שֶׁמִּגִּיעִין לְבִרְכַּת אֱמֶת וַיִּצִיב שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרִכַּת הַגְּאֻלָּה כְּמוֹ שֶׁמְסִימִין גְּאֻל יִשְׂרָאֵל הֵינוּ בְּחִינַת פְּדִיּוֹן הַנֶּלֶל בְּחִינַת פְּדוּת וּגְאֻלָּה.

וְעַל-כֵּן בְּאֱמֶת מְבֹאֵר בְּפִנּוֹת, שֶׁבְּבִרְכַּת אֱמֶת וַיִּצִיב עוֹלִים עַד לְהִיכַל הַרְצוֹן. כִּי שֵׁם עֵקֶר הַגְּאֻלָּה

והפדיון הנ"ל. ותכף ומיד צריכים לסמוך גאֵלָה לתפלה. כי תכף אחר בחינת הפדיון שהמתיקו כל הדינים ועלו בהיכל הרצון צריכין תכף להתפלל כי כן דרך הפדיון וכנ"ל. ואז על-ידי התפלה אז דיקא עקר התגלות הרצון בשלמות נפלא כי כל רצונו יתברך בבריאת עולמו ובהנהגת וקיום העולם שמנהיג ומקים העולם ברצונו הכל הוא בשביל זה בשביל נוראות קדשת תפלות ישראל.

כי השם יתברך ברא את כל העולם ומלואו רק בשביל ישראל כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה פעמים אין מספר. והעקר בשביל שיהיו ישראל צדיקים שיהיו מושלין בעולמו וינהיגו את כל העולם כרצונם. והעקר על-ידי התפלה, שיהיה להם כח על-ידי התפלה לשנות כל מערכת השמים, ולשנות כל סדר הטבע, שהשם יתברך מנהיג ברצונו, הכל יכולים לשנות כרצונם על-ידי תפלתם. כי אף-על-פי שגם סדר הטבע בעצמה השם יתברך מנהיג ברצונו. אבל אף-על-פי-כן אין מתגלה ונכר לעין כל התגלות הרצון. אבל כשישראל מתפללין ומשנין הטבע כרצונם בזה רואין הכל שאין שום טבע, רק הכל מתנהג ברצונו יתברך, ומסר הכל לישראל ולצדיקיו, שינהיגו העולם כרצונם על-ידי תפלתם שעל-ידי-זה משנין הטבע, כמו שראינו על-ידי

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים קנג

משה רבנו עליו השלום, שקרע את היס והוריד את המן, וכן בהצדיקים שאחריו שהעמיד יהושע את החמה, ואליהו ואלישע ודניאל וחנוניה מישאל ועזריה וכו' וכו'. וכן בכל הצדיקים שאחריהם שעשו מופתים נוראים ועצומים מאד ושנו את הטבע על-ידי תפלתם. ועל-כן על-ידי התפלה עקר התגלות הרצון לכל באי עולם.

וזה בחינת 'תנאי התנה הקדוש ברוך הוא עם היס שיבקע לישראל' וכו' (בראשית רבה ה, ד). שנדחקו מאד המפרשים על-פי שכל בפרוש אגדות אלו. אבל באמת הדבר כפשוטו, שהשם יתברך ברא את העולם שיתנהג ברצונו בטבע הזאת. כי באמת הטבע בעצמו הוא רצונו, אבל הזהיר את הנהגת הטבע וכל המלאכים הממנים על הנהגת העולם בטבע הזאת. שתכף כשיתפלו ישראל וירצו לשנות הטבע הם מכרחים לעשות כרצונם, להפך מיס ליבשה ולהעמיד החמה ושל איה כח לאש לשרף ולהארות לדרס וכו'. ומחמת שאלו הנסים נפלאים כבר נעשו, הזכירו אלו הנסים. ובאמת כן הוא בכל דור שיש כח לכל הצדיקים אמתיים בכל דור ודור לשנות הטבע בתפלתם כרצונם. כי כן התנה הקדוש ברוך הוא עם המלאכים מנהיגי הטבע וכנ"ל:

קנר לקויטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים

ע) וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁאִיתָא בְּפָנֹת, שְׁבַתְחֵלַת הַתְּפִלָּה נִכְנָסִין בְּהִיכַל קֳדָשִׁי קֳדָשִׁים כִּי הָרָצוֹן הוּא בְּחִינַת קֳדָשׁ כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (עִין בְּלִקוּטֵי תַנְיָנָא סִימָן ד) עַל פְּסוּק "מִקְרָא קֳדָשׁ" וְכוּ' עִין שָׁם. הֵינּוּ כְּשִׁמְגָלִין שְׁהַכֵּל מִתְנַהֵג רַק בְּרָצוֹנוֹ וְאִין שׁוּם טָבַע כָּלָל. כִּי גַם הַטָּבַע מִתְנַהֵגַת בְּרָצוֹנוֹ, זֶה בְּחִינַת קֳדָשׁ. כִּי זֶה עָקֵר קֳדָשְׁתּוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּשִׁמְגָלִין הָאָמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שְׁהַכֵּל בְּרָצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ לְבַד. אָבַל כְּשִׁישְׂרָאֵל עוֹמְדִין לְהַתְּפַלֵּל וּמִבְטָלִין הַטָּבַע שְׂאֵז נִתְגַּלָּה בְּיוֹתֵר שְׁהַכֵּל בְּרָצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁפָרָא וּמְקִיִּים וּמִנְהִיג הָעוֹלָם בְּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל שְׂיֵשׁ לָהֶם כַּח בְּתַפְלָתָם לַעֲשׂוֹת רָצוֹנוֹ כְּרָצוֹנָם. אַז נִתְגַּלָּה קֳדָשְׁתּוֹ בְּיוֹתֵר בְּבְחִינַת קֳדָשׁ קֳדָשִׁים בְּחִינַת תּוֹסֶפֶת קֳדָשָׁה עַל קֳדָשָׁה, כִּי זֶה עָקֵר הַתְּגַלּוֹת קֳדָשְׁתּוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּשִׁרְוֹאִין הַכֵּל כַּח תְּפִלַּת יִשְׂרָאֵל שְׁהֵם כְּתֵר הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (שְׁמוֹת רַבָּה כֵּא, ד). וְכְמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים כֵּב, ד): "וְאַתָּה קְדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל". שְׁעָקֵר קֳדָשְׁתּוֹ יִתְבָּרֵךְ הֵם תְּפִלּוֹת וְתְהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל. וְעַל-כֵּן נִקְרָא זֶה הַהִיכָל שֶׁל הַתְּחֵלַת הַתְּפִלָּה קֳדָשִׁי קֳדָשִׁים:

עא) וְעַל-כֵּן עָקֵר סֵדֵר קֳדָשָׁה אוֹמְרִים בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה דְּהֵינּוּ כְּשִׁחּוּזְרִין הַתְּפִלָּה בְּעֲשָׂרָה. וְהִיא חֲשׂוּבָה מִקְּדָשָׁה שְׁבִיּוּצָר שְׁגַם הִיחִיד אוֹמְרָה וְנִקְרָאת

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים קנה

קִדְשָׁה דְמִיֵּשֶׁב (הלכות קריאת שמע סימן נט סעיף ג). כִּי קִדְשָׁה שְׁבִיּוֹצֵר הִיא בְּחִינַת שְׁמֹסְפָרִין סֹדֵר הַקִּדְשָׁה שֶׁל הַמְּלָאכִים, שְׁמִקְדִּישִׁין שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאִמָּה וּבִירָאָה, וּמַגְלִין שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מִנְהִיג עוֹלָמוֹ בְּרָצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב "קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ" וְכוּ' וְתַרְגוּמוֹ 'קְדִישׁ בְּשָׁמִי מְרוֹמָא' וְכוּ'. 'קְדִישׁ עַל אֲרַעָא' וְכוּ'. הֵינּוּ שְׁקִדְשָׁתוֹ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מִנְהִיג הַכֹּל בְּרָצוֹנוֹ שְׁזֵה עֵקֶר הַקִּדְשָׁה בְּחִינַת מְקַרָּא קִדְשׁ הַנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֵשׁ פְּעָמִים קְדוֹשׁ כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ רִגְלִים מְקַרָּאֵי קִדְשׁ וְכַנִּי"ל. אֲבָל קִדְשָׁה שְׁבַתְפְּלָה גְבוּהַ יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְאִין אוֹמְרִים אוֹתָהּ אֵלָא בְּעֶשְׂרָה. כִּי קִדְשָׁה שְׁבַתְפְּלָה זֶה בְּחִינַת הַתְּגִלוֹת קִדְשָׁתוֹ שְׁמִתְגַּלָּה עַל-יְדֵי תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, שֵׁישׁ לָהֶם כַּח לְשָׁנוֹת הַטְּבַע הַמְּתַנְהֶגֶת בְּרָצוֹנוֹ, וְלַעֲשׂוֹת רָצוֹנוֹ כְּרָצוֹנָם שְׁזֵה עֵקֶר קִדְשָׁתוֹ בְּחִינַת: 'וְאִתָּה קְדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלוֹת יִשְׂרָאֵל' וְכַנִּי"ל. וְעַל-כֵּן זֹאת הַקִּדְשָׁה שְׁבַתְפְּלָה גְבוּהַ יוֹתֵר וְכַנִּי"ל.

וְעַל-כֵּן בְּקִדְשָׁה שְׁבִיּוֹצֵר אִין אוֹמְרִים "יְמִלְךָ ה' לְעוֹלָם" וְכוּ', רַק בְּקִדְשָׁה שְׁבַתְפְּלָה אוֹמְרִים "יְמִלְךָ ה' לְעוֹלָם אֱלֹקֵינוּ צִיוֹן לְדוֹר וָדוֹר" וְכוּ'. כִּי עֵקֶר הַתְּגִלוֹת מְלֻכוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְעוֹלָם לְדוֹר וָדוֹר לְנִצְחָה הִיא עַל-יְדֵי תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל. וְהָעֵקֶר יִתְגַּלָּה כְּשִׁישְׂרָה שְׁכִינָתוֹ בְּצִיוֹן בְּחִינַת "אֱלֹקֵינוּ צִיוֹן". כִּי אֲזַ יִרְאוּ הַכֹּל גְּדֻלַּת

ישראל, שהם מנהיגים העולם בתפלתם כרצונם כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: (פסחים סח.) 'עתידין צדיקים שיחיו מתים וכו'. ועל-כן אין מזכירין פסוק זה 'ימלך' בקדשת יוצר שהוא בחינת קדשת המלאכים רק בקדשה שאומרים בתפלה, כי עקר התגלות מלכותו יתברך לעולם לדור ודור הוא על-ידי תפלת ישראל שהוא עקר שלמות הקדשה בחינת קדשי קדשים וכנ"ל.

וזה בחינת מה שמזכירין השלשה אבות בתפלה אברהם יצחק ויעקב. כי הם בחינת הזקנים שבקדשה שמקשרין כל הרצונות לשרש הרצון. כי כל האבות נקראים זקנים כמו שכתוב (בראשית כד, א) "ואברהם זקן בא" וכו' וכן ביצחק ויעקב כמבאר במדרש (בראשית רבה צט, ה; וביומא כח:) ועל-כן הם שלשה אבות — שלשה זקנים קדושים שכלולים מכל הזקנים דקדשה כנגד שלש רגלים שמגלין הרצון. בבחינת מקרא קדש כנ"ל. כי הרגלים הם בחינת שלשה אבות כמובא. (ועין בהלכות קריאת התורה הלכה ג על-פי התורה הנ"ל):

(עב) וזה בחינת מעשה בלק ובלעם. כי בלק ובלעם הם בחינת חיות רעות הנ"ל, ומצח הנחש הנ"ל, שרוצים להתגבר בכל פעם כנגד ישראל עם קדוש על שהם חזקים באמונת הרצון. ויניקתם הוא מזקני הדור

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים קנו

שאיין בהם שלמות, שעל-ידי אלו הזקנים שאין בהם שלמות, באו כל הקלקולים וכל הפגמים שפגמו ישראל בשמו יתברך, על-ידי העשר נסיונות שנסו אותו במדבר, וכמובא לעיל קצת מזה:

כי בלק הוא בחינת החיות רעות הדורסים וטורפים וכו' שהם חכמי הטבע, ובלעם הוא בחינת שרש חכמת הטבע בחינת מצח הנחש בעצמו. כי מבאר שם בסוף התורה הנ"ל שמצח הנחש הוא בחינת רשע ירא וכו' (ואמר אז בלשון אשכנז בנה הלשון: אזוי ווי א פרומיר רשע). ומי שמסתכל על ההולכים בדרךי המחקרים בזמנים הללו שרבים בכלם הם פורקי על התורה והמצוות במפרסם. אבל גם בהם יש למראה עינים כמו שני מינים. כי יש הרבה אפיקורסים שהולכים בדרך זה. והכל רואים שהם פורקי על והולכים עם הזונות ונשים נכריות לטייל וכו', ובבתי תרטיאות וקרקסיאות שלהם, ומחללים שבת ויום טוב וכו'. ואף-על-פי-כן כל דבריהם הם רק שאומרים שרוצים להדריך את ישראל בדרך האמת. ודבור 'אמת' אינו זז מפיהם, והאמת שלהם רב מאד מאד, שאומרים בכל פעם שחפצים רק באמת, כידוע לכל המביט קצת בספריהם ובקרחיהם הרעים שהם מפיצים עתה בישראל, שומר עמו ישראל לעד ישמרנו ואת זרענו מהם. אבל אם לא היה אלא אלו לבד היה

קנח לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים

אפשר אף על פי כן לשבר שניהם להראות לכל שקרוותם ופחזותם.

אבל גם נמצאים מעט ביניהם שהם בבחינת מצח הנחש שרש חכמת הטבע שהם פקחים להרע יותר שמראים עצמם ככשרים וכאלו אינם חפצים בתועבות הרעות של תלמידיהם. אף-על-פי שבאמת הכל בא על-ידי למודיהם הרעים, והם מכניסים חקירות וסברות רעות של חכמת הטבע הפך דרכי התורה האמתיים. ומראים עצמם כמדברים בתמימות וביראה בשביל האמת. וכל דבריהם בוטים כמדקרות חרב. כי מגלים פנים בתורה שלא כהלכה, ומתפכים דברי אלקים חיים לסברות בדיות ומזיפות שלהם וכו' כידוע כל זה לבקיאים בהם קצת, ואלו הכופרים הם בבחינת מצח הנ"ל וכנ"ל. ובאמת הם גם הם כבר טמאו את עצמן בכל התועבות רעות בזנות וכו'. כי רבם היו בחורים עד שלשים וארבעים שנה ועשו מה שעשו רק שהם צבועים והסתירו תועבות שלהם:

וזה בבחינת בלק ובלעם, כי בלק דרשו רבותינו זכרונם לברכה (ז"ר ח"ג קצט:) 'שבא לקוק דמן של ישראל'. זה בבחינת חיות רעות הדורסים וטורפים שבאים לדרס ולטרף ולשפך דם, שזהו בבחינת המסיתים והמדיחים הנ"ל שהולכים בדרכי תועבותיהם בנאוף וכל התאוות

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' אזה-חיים קנט

רעות, ואף-על-פי-כן אומרים דבריהם וחקמותיהם הרעים ומוכיחים לילך בדרכיהם וכו'. וזה ידוע שכל התאוות בפרט תאנה הכללית בא על-ידי עכירת הדמים, ועל-כן הם בבחינת בלק שבא לקק דמם של ישראל להשחית דמיהם חס ושלום על-ידי רבוי תועבותיהם, ומלבישין עצמן בחכמות של הבל ללמד בדרכיהם וכו'. וכאשר הוכיח סופם על תחלתם שהפקיר בנותיו לזנות בשביל להטעות את ישראל הינו כנ"ל. כי בלק היה מלך, וכל המלכים דסטרא אחרא הם בחינת חיות רעות כמבאר בדניאל וזכריה וכו'.

נמצא שבלק הוא בחינת החיות רעות שהם חכמי הטבע הדורסים וטורפים רבים מבני עמנו. אבל כל פח בלק הוא מבלעם הרשע שהוא בחינת שרש חכמת הטבע בחינת מצח הנחש הנ"ל שהוא בחינת רשע ירא (א פרומיר רשע הנ"ל) שהראה את עצמו כצדיק וכפרוש ולא רדף אחר הזנות, ובאמת היה מאוס תועבותיו יותר מכלם, כי בצנעה עשה מעשה אישות עם אתונו כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין קה.) על פסוק "ההספן הספנתי" (במדבר כב, ל). וכן נמצאים גם עתה רשעים כאלה בראשי הפתות שלהם, וברבם נודע אחר כך לכל דרכיהם ומעשייהם הרעים. וכנפר מתוך ספריהם ודעותיהם הרעות שהם חותרים

לסתר חס ושלום כל דרכי התורה והאמונה הקדושה וכו'.

וכל זה הוא בחינת בלעם, שהוא בחינת מצח הנחש שרש חכמת הטבע שאינו מראה ומגלה רשעותיו לחוץ, רק הוא מסית ומפתה ומדיח בסברותיו הרעים, כאלו פונתו אל האמת. והוא קלפה חזקה כל כך, עד שקשה מאד מאד לסתר דעותיו וסברותיו המזיפות. כי כל מה שמגליץ נפלאות ונוראות בתורה בחכמות אמתיות ובשכליות דקים ונפלאים בחריפות ובקיאות. והתגלות נסתרות נשגבות שאי אפשר בשום שכל אנושי להשיגם כי אם על-ידי שפע אלקי וכו'. על כלם הוא חותר לסתר ולכפור בכל ברכי סברותיו המזיפות וכו' ועל-כן נקרא בלעם, שרוצה לבלע ולהעלים ולהסתיר הכל. וזה שאיתא בדבריו זכרונו לברכה, שבלעם הוא בקלפה כנגד כל התורה שנתנה על-ידי משה רבנו. כי הב' כנגד הב' דבראשית שהוא התחלת התורה והל' כנגד סוף התורה שמסימת בל'. והע' כנגד ע' פנים של תורה. והמ"ם כנגד מ"ם יום שנתנה בהם התורה וכו', כמו שמבאר בהתורה בקרוב עלי מרעים' (בסימן לו חלק א) וכו'. הינו, שהיא קלפה טמאה כל כך שרוצה להסתיר ולהעלים נפלאות נוראות ונשגבות כאלה שמבארים באתגליא ובאתפסיא בכל התורה כלה

לְקוּיֵי הַלְכוֹת בְּרַבַּת הַשַּׁחַר ה' אֲרַח־חַיִּים קסא

מִן ב' דְּבָרָאשִׁית עַד ל' שֶׁל לְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל. אֲשֶׁר כָּל
רוּאָה יִשְׁתוּמֵם וַיַּעֲמֵד מֵרַעִיד.

כִּי הַכֹּל רוּאִים וּמְבִינִים, כָּל מִי שֵׁישׁ לוֹ מוֹחַ בְּקִדְקֵדוֹ
שָׂאֵי אֶפְשָׁר לְגַלוֹת תּוֹרָה קְדוּשָׁה וְנוֹרָאָה כְּזֹאת כִּי
אִם מִן הַשָּׁמַיִם עַל־יְדֵי נְבוּאָת פְּנִים בְּפְנִים שֶׁהוּא מֹשֶׁה
רַבֵּנוּ. וּבְפֶרֶט כָּל הַסּוּדוֹת הָעֲצוּמוֹת וְהַנְּשַׁגְבוֹת שֶׁכָּבַר
הַתְּחִילוֹ לְגַלוֹת הַתְּנָאִים וְהַצְּדִיקִים הַקְּדָמוֹנִים, אֲשֶׁר
תִּסְמַר שְׁעָרוֹת הָאָדָם, וְרוּאִים עֵינַי בְּעֵינַי כִּי רוּחַ ה' דְּבַר
בָּם, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְגַלוֹת כְּזֹאת בְּשֶׁכַל אֲנוּשֵׁי בְּשׁוּם אִפְן.
וְכָל הַשְּׁבָעִים פְּנִים שֶׁהַתְּחִילוֹ לְגַלוֹת מְעַט דְּמַעַט מֵהֶם,
וְכָל מֵה שֶׁיִּגַּע מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּמִ"ם יָמִים שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים לָחֵם
לֹא אָכַל וַיָּמִים לֹא שָׁתָה, שֶׁלֹּא נִשְׁמַע מֵעוֹלָם שֶׁיְהִיָּה
נִמְצָא אִישׁ כְּזֶה בְּקִדְשָׁה כְּזֹאת, שֶׁלֹּא יֵאָכֵל וְלֹא יִשְׁתָּה
אַרְבָּעִים יָמִים רְצוּפִים, וְכָל הַנּוֹרָאוֹת הָעֲצוּמוֹת אֵלֶּה
וְהָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים וְכָל הַמוֹרָא הַגְּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה
וְכוּ'. הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לְכָל הֵם רוֹצִים לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים
וְלוֹמַר שֶׁהַכֹּל מֵרַמֵּז עַל דְּבָרֵי חֻקְמוֹת הַיּוֹנִים אַרִיסְטוֹ
וְחִבְרִיו יַמַּח שָׁמָּם וְכוּ'. וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת בְּלָעַם
שֶׁהוּא כְּנֹגֵד הַתּוֹרָה בְּכָל בְּחִינוֹתֶיהָ כַּנֶּ"ל. כִּי הוּא בְּחִינַת
מִצַּח הַנְּחָשׁ שׁוֹרֵשׁ חֻקְמַת הַטְּבַע וְכוּ' וְכַנֶּ"ל:

[עַד שְׁזֶה סְמוּךְ גְּלוֹ נְבִלוֹתָם לְעֵינַי כָּל וּמִדְּפִיסִים
בְּקִרְחִיָּהֶם הָרַעִים שְׁכוּפְרִים לְגַמְרֵי בְּכָל דְּבָרֵי

קסב לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים

הזהר הקדוש ובכל דרכי הקבלה, ומחציפים פניהם ואומרים שכל ספר הזהר הקדוש והתקונים לא יצא מפי רבי שמעון בר יוחאי וחיביריו והדפיסו איזה קרח על זה וכו'. אשר כל בר דעת מבין שדברי הזהר הקדוש והתקונים אי אפשר להתגלות כי אם על-פי רוח הקדש גבוה ונורא מאד שהופיע על צדיק קדוש כמותו שהוא רבי שמעון בר יוחאי ובנו שישבו שלש עשרה שנים במערה וכו'. וכן כתבי האריז"ל כמו שאיתא בהקדמת העץ חיים; שכל מי שישתכל בו באמת, יעיד שאי אפשר בשכל אנושי לגלות חדושים והתגלות כאלה וכו' והם רוצים לעקר ולסתור חס ושלום בנינים נשגבים כאלה, לא תהא כזאת בישראל]:

(עג) ועל-כן כשראה בלק, שישראל מתגברים שלא כדרך הטבע עד שלא היה לו כח בעצמו לנצחם, על-כן שלח אחרי בלעם שהוא מצח הנחש, שרש חכמת הטבע, אולי פכתו יוכל לנצחם חס ושלום. וזה שכתוב בספרי קדש, שעובדא דבלק היה בעובדא על-ידי איזה גוף טמא וכו'. ומעשה בלעם היה רק בפיו. כי בלק הוא בחינת חיות רעות שמתגברים על-ידי תאוות הגוף כנ"ל. ועל-ידי-זה מכניסים דרכי כפירותיהם בעולם כדי שיוכלו להמשך אחרי תאוותיהם הרעות. וכעין שאמרו רבותינו זכרוננו לברכה

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים קסג

(סנהדרין, סג:) 'לא עבדו ישראל עבודה זרה אלא להתיר להם עריות בפרהסיא'. ובלעם היה טמא יותר ויותר והתחכם יותר והחביא והסתיר רשעתו כנ"ל. וכל כחו היה בפיו שהיה יודע כשפים ושמות הטמאה הרבה וכו', וכל החכמות של חכמי הטבע של כל המחקרים של עכשיו הפולגים בהם, שבכל זה היה מתגבר לסתור ולהעלים חס ושלוש כל דרכי התורה מראש ועד סוף מב' הבראשית עד ל' של לעיני כל ישראל. וכל זה הוא בחינת מצח הנחש כנ"ל. ועל-כן באמת היתה אז עת צרה גדולה ליעקב מאד. כמו שפתיב (מיכה ו, ה) "עמי זכר נא מה יעץ בלק מלך מואב ומה ענה אותו בלעם בן בעור" וכו'.

(עד) וזה בחינת (במדבר כב, ד) "ויאמר מואב אל זקני מדין". ופרש רש"י והלא מעולם היו שונאים זה לזה וכו', ומה ראה מואב לטל יצאה ממדין? כיון שראו ישראל נוצחים שלא כמנהג העולם! אמרו: 'מנהיגם של אלו' וכו', אמרו להם: 'אין כחו אלא בפיו'. אמרו: 'אף אנו נבוא עליהם באדם שפחו בפיו'.

פי זה כלל גדול, שכל העולם לא נברא פי אם בשביל הבחירה. ועל-כן הבחירה יש לה כח גדול מאד מאד. וכמבאר מזה בכל הספרים ובדברינו כמה פעמים. ועקר כח הבחירה הוא על-ידי שהשם יתברך

העלים והסתיר רצונו בהסתרות והעלמות גדולות. רק נתן כח ודעת באדם שביין מדעתו שצריך לבלות כל ימיו לבקש ולחפש אחר רצונו יתברך. ולבטל כל רצונותיו נגד רצונו יתברך. כי זה ידוע ומוכן לכל שהעולם הזה אינו פלום "הבל הבלים אין בו ממש". וכמו שהתחיל קהלת ספרו: "הבל הבלים" וכו', וחזר ואמר "הבל הבלים הכל הבל". וכן דוד אומר (תהלים קמה, יד) "אדם להבל דמה ימיו כצל עובר", וכמו שפרשו רבותינו זכרונם לברכה: (בראשית ופה צו, ב), 'לא כצלו של דקל וכו' אלא כצל של עוף הפורח'. וכן באו כל חכמי אמת וצועקים ענין זה בכמה וכמה לשונות אין מספר. ואפלו כל חכמי אמות העולם מודים על כל זה. כי הלא רואים בעין שימי תיינו הבל והאדם מת בכל יום, כי היום והשעה שחי לא יהיו עוד, ועל-כן מתחיל יום המות מיום הולדו וכו' וכמבאר מזה בספרים הרבה. אך אף-על-פי-כן עדין עדין צריכין לדבר בזה הרבה הרבה ולחזור עם עצמו ועם חביריו המקשיבים לקולו, כל זה ויותר מזה. כי "גם את העלם נתן בלבם" (קהלת ג, יא) ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (ילקוט שמעוני סימן תרטו) ומובא בפרוש רש"י, 'לשון העלמה ושכחה'. שהשם יתברך בחכמתו העמקה הכניס העלמה בלב האדם בשביל כח הבחירה, שבשביל זה יש כח להשטן להעלים ולהסתיר ולהשפית כל זה. אבל כח האמת

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים קסה

בּוֹדַי גָּדוֹל בְּיוֹתֵר שְׁכַל מִי שְׂרוּצָה לְהִסְתַּכֵּל עַל תְּכֵלִיתוֹ
הַנְּצָחִי בְּאַמַּת לְאַמַּתוֹ, בּוֹדַי אִי אֶפְשָׁר לְהִכְחִישׁ
וּלְהַעֲלִים כָּל הַנִּ"ל שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה הֵבֵל הַבְּלִים. וְלֹא
יִשָּׂאֵר כְּלוּם מִמֶּנּוּ וּמִתְאַוּתוֹ וּמִכִּסְפוֹ וּזְהָבוֹ וְכוּ', כִּי אִם
מָה שֶׁהִתְיַגַּע וְטָרַח בְּשִׁבִיל הַתְּכֵלִית הַנְּצָחִי שֶׁהוּא
לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְעַל-כֵּן כָּל הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שֶׁהִלְכוּ בְּדֶרֶךְ זֶה
וְהִסְתַּכְּלוּ כָּל יְמֵיהֶם עַל תְּכֵלִיתָם הַנְּצָחִי,
הַשִּׁיגוּ וְהִבִּינוּ תְּכֵף שְׂרֻצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ לְהִתְרַחֵק מִכָּל
הַתְּאַוּוֹת, לֹא מִלְּבַד מִן הַמּוֹתְרוֹת אֲלָא אֶפְלוּ מֵה שֶׁנִּרְאָה
לְהִכְרַחֲיוֹת צְרִיכִין לְמַעַט בְּכָל מָה דְאֶפְשָׁר, וּלְקַדֵּשׁ
וּלְטַהֵר עַצְמוֹ בְּכָל פַּעַם עַד שְׁגַם הַהִכְרַחֲיוֹת דְּהִכְרַחֲיוֹת
יַעֲשֶׂה בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ בְּשִׁבִיל קִיּוּם הָעוֹלָם שְׂזֵה רְצוֹנוֹ
יִתְבָּרַךְ וְלֹא בְּשִׁבִיל תְּאַוּוֹת עַצְמוֹ כָּלָל. וּמִחֲמַת
שֶׁהִסְתַּכְּלוּ עַל אַמַּת לְאַמַּתוֹ וְהִבִּינוּ כָּל זֹאת, וְכֵן קִיְּמוּ
וַעֲשׂוּ וּפְרָשׁוּ וְקִדְשׁוּ עַצְמָן בְּכָל יוֹם וּבְכָל פַּעַם בְּקִדְשָׁהּ
יִתְרָה עַד שֶׁעָלוּ מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וּמִמַּעַלָּה לְמַעַלָּה, עַד
שֶׁהָשֵׁם יִתְבָּרַךְ רַחֵם עֲלֵיהֶם וְגַלָּה לָהֶם רְצוֹנוֹ. כִּי הֵם הָיוּ
מִחֲפָשִׁים תָּמִיד אַחַר רְצוֹנוֹ בִּיגִיעוֹת וּטְרַחוֹת עֲצוּמוֹת.
עַל-כֵּן הָאִיר עֲלֵיהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְגַלָּה לָהֶם רְצוֹנוֹ בְּכָל
פַּעַם כְּפִי יִגִּיעַתָּם וּטְרַחַתָּם וּמְסִירַת נַפְשָׁם. וְזֶה הָרֵאשׁוֹן
הָיָה אַבְרָהָם אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם שֶׁהִלֵּךְ בְּתוֹמוֹ בְּדֶרֶךְ

הזה בשלמות. עד שהוא הראשון שהשיג רצונו יתברך שגלף בדרך התורה המסורה לנו שישוד התחלתה היה מאברהם כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (קדושין פב. [במשנה]) 'מצינו שקיים אברהם אבינו את כל התורה וכו'. כי אף-על-פי שגם מקדם היו צדיקים גדולים כמו נח ומתושלח וחנוך וכו', אף-על-פי-כן לא זכו לגלות אלקותו יתברך ורצונו כמו אברהם כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות ה, ב) :

(עה) וממנו התחילה ירושתנו הטובה, שאנו מתפארים בה בכל יום ואומרים 'אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו אשרינו שאנו משפיעים וכו'. ובדרך הקדוש הלכו בנינו יצחק ויעקב וכל השבטים הקדושים, עד שבא משה רבנו עליו השלום ונתן לנו על יסוד זה את התורה הקדושה בכתב ובעל פה. ומיום שזכינו לקבלת התורה ממשה ליהושע ומיהושע לזקנים וכו' עד היום הזה אנו צריכים ללכת בעקבותם, לדרש ולחפש ולבקש אחר רצונו יתברך כמו שכתוב (תהלים קה, ד) "דרשו ה' ועזו בקשו פניו תמיד", וכתוב (שם, ג) "ישמח לב מבקשי ה'" וכו', וכן הרבה. כי גם עתה אף-על-פי שכבר נתנה תורה ואנו יודעין רצונו בברור שהוא לקיים התורה והמצוות לסוד מרע ולעשות טוב, אף-על-פי-כן עדין

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים קסז

אין אנו יודעין במה נזכה לזה כי 'יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום' וכו' (סופה נב.).

ועל-כן גם דוד המלך עליו השלום בקש במה בקשות ותחנונות שיזכה לכון רצונו יתברך כמו שכתוב (שם קמג, י) "למדני לעשות רצונך וכו' וצעק (שם יג, ג) "עד אנה אשית עצות בנפשי" וכו', וכן (שם קיט, ה) "אחלי יפנו דרכי לשמר חקיך", וכן הרבה. שעל זה נתיסד כל ספר תהלים. אבל כל עקר יסוד כל התורה כלה הוא שאנו צריכין לילך ולאחז בדרכי אבותינו אברהם יצחק ויעקב ומשה רבנו עליו השלום וכל הצדיקים שבאו אחריהם ההולכים בדרכיהם. ואזי אף-על-פי שאין אנו זוכים ומתגברים להיות כמותם ממש, לשבר כל התאוות כמותם, אף-על-פי-כן אנו זוכים לתכלית הנצחי על-ידי התקרבותנו אליהם ולדרכיהם הקדושים. וכמו שהפליגו רבותינו זכרונם לברכה (כתבות קיא:) במעלות הדבקים לתלמידי חכמים ולצדיקים אמתיים. ובברבות הימים שאנו חותרים ומתגעגעים לזכות לילך בדרכיהם בשלמות, נוכל לזכות להיות כרצונו יתברך כראוי כי הבחירה הפשית תמיד.

ואלו הצדיקים השלמים הנ"ל זכו על-ידי גדל קדשם, עד שיש להם כח בתפלתם לבטל הטבע ולגלות

קסח לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים

שֶׁהַפֶּל בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשִׁישׁ לָהֶם כַּח לַפֶּעַל שֶׁיַעֲשֶׂה רִצּוֹנוֹ בְּרִצּוֹנָם, בְּבַחֲיִנַת (אבות פּרָק ב) 'עֲשֵׂה רִצּוֹנוֹ בְּרִצּוֹנְךָ כְּדֵי שֶׁיַעֲשֶׂה רִצּוֹנְךָ כְּרִצּוֹנוֹ'. וְעַל-יְדֵי-זֶה הֵם מְגַלִּים וּמְאִירִין הַרְצוֹן בְּהַתְגַּלוֹת נִפְלָא שֶׁהַכֹּל רוֹאִין שֶׁהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ מְנַהִיג עוֹלָמוֹ בְּרִצּוֹנוֹ כְּרִצּוֹנָם. וְכִמוֹ שֶׁמְבָאָר לְעֵיל שֶׁעַקֵר הַתְגַּלוֹת הַרְצוֹן הוּא עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְכַנ"ל:

(עו) אָבֵל "אֵת זֶה לְעַמַּת זֶה עָשָׂה אֱלֹהִים" (קהלת ז, יב). וְנִתֵּן כַּח גַּם בְּהַסְטֵרָא אַחֲרָא שְׁתוּכַל לְהַתְעַקֵּם כְּקוֹף בְּפָנֵי אָדָם עַד שִׁישׁ כַּח גַּם לְהַחְרִטִּים וְהַמְכַשְׁפִּים שֶׁיַעֲשׂוּ כְּמַעֲשֵׂה הַצְּדִיקִים לַפֶּעַל פְּעֻלוֹת עַל-יְדֵי שְׁמוֹת הַטְּמָאָה כְּמַפְרָשׁ בַּתּוֹרָה לְעַנְיֵן הַמוֹפְתִים הַנּוֹרְאִים שֶׁעָשָׂה מֹשֶׁה רַבְּנוֹ, "וַיַּעֲשׂוּ גַם הַחְרִטִּים בְּלִהְטִיהֶם כֵּן" (שְׁמוֹת ז, יא). אָבֵל בּוֹדֵאֵי אֲמַתַּת הַקִּדְשָׁה יָדָה עַל הָעֲלִיּוֹנָה וְלַעוֹלָם גָּבְרָה יַד מֹשֶׁה עֲלֵיהֶם. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם, פְּסוּק יב) "וַיִּבְלַע מִטָּה אֶהְרֵן אֵת מִטּוֹתָם". עַד שֶׁבְּכַמָּה אוֹתוֹת לֹא יָכְלוּ הַחְרִטִּים לְהוֹצִיא עַד שֶׁהִכְרַחוּ לְהוֹדוֹת וְלוֹמַר 'אַצְבַּע אֱלֹהִים הוּא' (שָׁם ח, טו). וְאִם אֶף-עַל-פִּי-כֵן הֶחֱזִיק לֵב פְּרַעֲה, אָבֵל בִּסּוּף הַכְּרַח לְהוֹדוֹת וְלוֹמַר "ה' הַצְּדִיק" וְלִשְׁלָחָם בְּעֶצְמוֹ. וְאַחֵר כָּף נִתְחַרַט וְרִדְף אַחֲרֵיהֶם עַד הֵיּם. וְשָׁם הִרְאָה ה' אֵת יָדוֹ הַגְּדוֹלָה וּבָקַע אֵת הֵיּם לְפָנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּפְרַעֲה סָבַר שֶׁגַּם הוּא יַעֲבֹר הֵיּם וְרִדְף אַחֲרֵיהֶם לְתוֹךְ הֵיּם "וַיֵּשֶׁב

לקויטי הלכות ברפת השחר ה' ארחה-חיים קסט

ה' עליהם את מי הים" וכו' (שם טו, יט).

והנה מכל המעשיות הנוראות האלו וכאלו, ומכל מה שמשבאר בספרי קדש מזה, אנו רואין גדל כח הבחירה שנתן השם יתברך להאדם בזה העולם המעשה. ועקר הבחירה על-ידי שהעלים רצונו כנ"ל, ואינו מגלה סודו כי אם לעבדיו הנביאים הרודפים ומתיגעים להשיג רצונו וכו"ל. ואלו הנביאים והצדיקים אמתיים מגלים רצונו על-ידי תפלתם הקדושה, שעל-ידי-זה הם עושים מופתים ואותות נוראות בעולם. והעקר הוא משה רבנו שהוא רבן של כל הנביאים שעשה אותות ומופתים נוראים בעולם אשר לא נשמעו ולא נראו בכל הארץ כמו שכתוב: (דברים ד, לב) "הנהיה כדבר הגדול הזה" וכו', וכל מה שעשה הכל היה על-ידי תפלה כמו שכתוב (שמות טו, כה) "ויצעק אל ה'". וכן באלישע אמרו רבותינו זכרונם לברכה (מגילה כז.) 'ואלישע, כל מה דעביד בתפלה הוא דעביד'. אבל אם כן כבר היה מתבטל הבחירה, והיה מתבטל כל העולם שנברא רק בשביל הבחירה. ועל-כן כל ימי קיום העולם בהכרח שיהיה בחירה. על-כן בדרכי נפלאותיו יתברך נתן כח גם להסטרא אחרא שיהיה להם כח לעשות איזה מופתים לפי שעה על-ידי כשפים ושמות הטמאה. והגדול שבהם היה בלעם

קע לקויטי הלכות ברפת השחר ה' ארְח־חיים

הַרְשַׁע שְׁהִיָּה לוֹ כַּח בְּפִיו כְּנֶגֶד מִשָּׁה בְּקִדְשָׁה וּמִשָּׁם
נִמְשָׁכִין כָּל הַכְּפִירוֹת רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

וְכָל טְעוֹתָם שֶׁל כָּל הַכּוֹפְרִים הָעוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה
שֶׁבְדוּרוֹת הָרֵאשׁוֹנִים נִמְשָׁךְ מִזֶּה. כִּי בְּיָדָאֵי לֹא הָיוּ
טַפְשִׁים גְּמוּרִים כְּמוֹ שְׂסוּבְרִים הֶהְמוּן, וּבְכַרְט רֵאשִׁיָּהֶם
כְּמוֹ בָּלֶק וּבְלָעַם וְחֵרְטְמֵי מִצְרַיִם וְחֲכָמֵי בְּנֵי קָדֶם, רַק
כָּל טְעוֹתָם הָיָה שְׂאֲמָרוֹ שְׂיִכּוּלִין לְהַמְשִׁיךְ רְצוֹנוֹ כְּמוֹ
שְׂרוּצָה כָּל אֶחָד, כִּי זֶה מְבֹאָר בְּסִפְרֵים שְׁהָיוּ אוֹמְרִים,
שְׂמַעְצִם גְּדַלְתּוֹ שֶׁל הַנִּמְצָא הַמְּחִיב הוּא מְרַמֵּם וּמְנַשָּׂא
לְגַמְרֵי מְלֵהֲנֵהִיג בְּעֶצְמוֹ כָּל הַנְּבֻרָאִים. וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּאוּ
לְיָדֵי כְּסִילוֹת דַּעְתָּם וְאוֹלֵת חֲכַמְתָּם הַמְטַעַת שְׂאֲמָרוֹ
שְׂצָרִיכִין לְעַבֵּד אֶת הָאֲמֻצְעֵי וְכוּ', וְשֶׁבְדָרְךָ זֶה יוֹכְלוֹ
לְהַמְשִׁיךְ רְצוֹנוֹ כְּמוֹ שֶׁהֵם רוֹצִים, וּבְדָרְךָ שֶׁהָאָדָם רוֹצֵה
לְיִלְךָ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ. עַל-כֵּן גְּדוֹל הָעֵצָה הַתְּעָה אוֹתָם
וְהַטְעָם וְנִתְּן בָּהֶם כַּח שְׂיִוְכְלוֹ לְעֲשׂוֹת פְּעֻלוֹת בְּעוֹבְדָא
וּבְמִלוּלָא.

וְהַעֲקָר 'בְּמִלוּלָא' כִּי הַדְּבוּר יֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוֹל עַד שְׁהִיָּה
כַּח לְבַלְעָם שֶׁהֲלֹךְ בְּדַרְכֵי בְּנֵי קָדֶם כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ
רְבוּתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבָרְכָה וּכְמוֹ שְׂפֶת־טוֹב: (בַּמִּדְבָּר כ"ג, ז) "מִן
אָרֶם יִנְחֲנֵי בָּלֶק מֵהַרְרֵי קָדֶם", וְכַמְבֹאָר בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ
(עֵין ח"ג קי"ב:), עַד שְׁהִיָּה לוֹ כַּח לְבָרְךָ וּלְקַלֵּל אֶת הָעַמִּים
בְּפִיו וְכֵן יִתְקַיֵּם. וְעַל-יְדֵי-זֶה טָעוּ וְאֲמָרוּ שְׂאִין לוֹ

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארץ-חיים קעא

יתברך רצון כלל חס ושלום. רק כל אחד יכול להמשיך ולעשות פעולות בפיו כרצונו, ועל-ידי-זה לא רצו להודות שהשם יתברך בוחר בישראל ורוצה ה' בעמו ורוצה ה' את יראיו וכו', אף-על-פי שראו מופתים נוראים כאלה על-ידי משה. כי אמרו הלא גם הם עושים מופתים בפיהם כנגדו, ועל-כן אמרו שכל אחד יכול להמשיך הרצון כרצונו כנ"ל.

וזה שאמרו 'אף אנו באים עליהם באדם שכחו בפיו כמו משה שהיה כחו בפיו' (מדרש תנחומא בלק, ג). אבל באמת כל מעשיהם תהו, כי כל הגוים כאין נגדו, ואין שיעור לההבדל שבין מופתי משה והצדיקים שאחריו, ובין מעשה בלעם והחרטמים "כי אתה מרום לעולם ה'", ולעולם ידך על העליונה, וכמו שמוכא בדבריו זכרונו לברכה: (בסימן רלד לקוטי א), שפנגד כל מעשה של הצדיקים יש כנגדו מעשיות של רשעים, כי פינחס פרח באויר וגם בלעם פרח באויר וכו', אבל סוף כל סוף נצח פינחס את בלעם והפילו על החרב והרגו וכו':

(עז) והנה בימים הראשונים בדורות הקודמים של משה רבנו והנביאים שלאחריו, היה התגלות אלקותו מאד על-ידי הנבואה ורוח הקדש והמופתים הנוראים שלהם. על-כן "את זה לעמת זה עשה

קעב לקוטי הַלְכוֹת בְּרַפֵּת הַשַּׁחַר ה' אַרְח־חַיִּים

אַלְקִים", שְׁגַם הַכְּרוּכִים אַחַר תְּאַוּוֹת עוֹלָם הַזֶּה הָיוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת אֵיזָה מוֹפְתִים קְטַנִּים עַל-יַדֵי כַּשׁוּף וּשְׁמוֹת הַטְּמָאָה כְּדֵי שְׂיִהְיֶה בְּחִירָה כַּנ"ל. אָבֵל אַחַר חֲרַבֵּן בַּיִת שְׁנֵי וְהַנְּבוּאָה כְּבָר פְּסָקָה מִיִּשְׂרָאֵל "וְאוֹתוֹתֵינוּ לֹא רָאִינוּ וְאִין עוֹד נָבִיא", (תְּהִלִּים ע"ד, ט) עַל-כֵּן נָתַן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כַּח לְאֻנְשֵי כְּנָסֶת הַגְּדוּלָּה לְהַרְגֵּ וּלְבַטֵּל אֶת כַּח הַיִּצָּר הָרַע שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה וְכוּ', כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָּה (יוֹמָא ס"ט:). וְאִז נִתְבַּטְּל רַבּוֹ כְּכֹלֹ שֶׁל כָּל יְדִיעוֹת הַכַּשׁוּף וְשִׁדִּים וּשְׁמוֹת הַטְּמָאָה, וְכֵן מִיִּשְׂרָאֵל נִתְמַעְטָה מְאֹד יְדִיעַת הַשְּׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים וְעֲשִׂית מוֹפְתִים נוֹרְאִים לְשִׁדּוֹ הַטְּבַע בְּאַתְגָּלִיא כְּמוֹ בַּדּוֹרוֹת הָרֵאשׁוֹנִים. רַק לִיחִידֵי סְגָלָה גְּדוּלֵי הַדּוֹרוֹת נִמְסְרוּ סוּדוֹת הַקְּבָלָה פְּנִים אֶל פְּנִים וּקְצַת נִכְתְּבוּ בְּמַגֵּלַת סְתָרִים. אָבֵל אִז הַתְּחִילָה לְצַמַּח נִגְעַת הַמְּסַפַּחַת שֶׁל חֻכְמַת יוֹן וְרוֹמִיִּים שֶׁהוּא חֻכְמַת הַטְּבַע שֶׁהַחֲרִיבוּ אֶת הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ עַל-יְדֵי-זֶה. וּבְאַמַּת גַּם כָּל חֻכְמַת הַטְּבַע שְׁלָהֶם הַכֹּל יִרְשׁוּ וְקִבְּלוּ מִחֻכְמֵי בְּנֵי קָדָם כְּמַבְאָר בְּכַמָּה סְפָרִים, כִּי בַלְעָם וְחֻכְמֵי בְּנֵי קָדָם יָדְעוּ הַכֹּל כִּי הָיוּ בְּקִיָּאִים בְּשְׁמוֹת הַטְּמָאָה וְכוּ' וְהָיוּ יוֹדְעִים כָּל סוּדוֹת חֻכְמֵי הַטְּבַע, וְעַכְשָׁיו שֶׁכְּבָר נִשְׁפַּח יְדִיעַת הַכַּשׁוּף וְהַשְּׁדִים וְכוּ' וְהַתְּגַבְּרוּ חֻכְמֵי הַטְּבַע הֵם רוֹצִים לְכַפֵּר בְּשִׁדִּים וּבְכַשׁוּף לְגַמְרֵי, עַד שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הֵם מַחְצִיפִים פְּנִיָּהֶם וְכוֹפְרִים בְּכָל סוּדוֹת

לקוטי הלקות ברפת השחר ה' ארז-חיים קעג

הקבלה ובכל שמות הקדושים וכו' מה שכל התורה והגמרא ומכללות ומדרשים קדושים מלאים מזה:

עח) וכל זה מחמת גדל הבחירה, ועקר כל כח הבחירה רואין בפרשה זאת של בלעם בענין הלוכו לקלל את ישראל חס ושלום. ואין התנהג השם יתברך עמו. כי היה רצונו חזק מאד לקללם ואמר להם "לינו פה הלילה" (במדבר כב, ח). פי אף-על-פי שגלה שהכל ביד השם יתברך, אבל הלא בדרך שיוכל להמשיך רצונו פרצונו. אבל השם יתברך חמל על ישראל ואמר לו בפרוש "לא תלך עמהם" וכו'. ואף-על-פי-כן לא שב מרשעו לגמרי ואמר "פי מאן ה' לתתי להלך עמכם" (שם, פסוק יג), ופרש רש"י: שרמו להם שישלח שרים רבים וגדולים מהם. פי סבר אולי יוכל להתגבר ברצון חזק כל כך עד שימשיך רצון העליון פרצונו חס ושלום לקלל חס ושלום את ישראל. ואז כשבאו שנית וראה השם יתברך עצם רצונו הטמא לילה, אמר לו השם יתברך (שם, פסוק לה) "קום לך עם האנשים ואפס את הדבר" וכו', ואף-על-פי-כן "וילך בלעם" וכו'. אמר 'שמא אפתנו ויתרצה', וכמו שפרש רש"י שם. ואחר כך כשהלך עמד אתונו של פעמים ולחצו על-ידי המלאך שיצא לקראתו לעכו. והוא לא שת לבו גם לזאת והלך לדרך הרע, עד שגם אחר כך

כשפתח ה' את פי האתון ודבר עמו והוכיחו, ואחר כך גלה ה' עיניו וראה את המלאך נצב לקראתו וחרבו שלופה בידו, ואמר לו בפרוש "כי ירט הדרך לנגדי" וכו', אף-על-פי-כן לא רצה לבטל רצונו ואמר: "ואם רע בעיניך אשובה", כמתרים לפני המקום כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (רש"י שם על פסוק לד), והשם יתברך השיבו כרצונו "לך עמהם", והכל מחמת הבחירה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בפרשה זאת, 'בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו' (מכות י:), ומי שרוצה לתת לב בפרשה זאת, יכול להבין היטב עד היכן פח הבחירה, וצריך כל אדם להבין מזה עתה גם עתה, כי "ממשלתך בכל דור ודור" (תהלים קמח, יג). כי גם עתה השם יתברך מנהיג עולמו בחכמה עמקה בדרך זה, כי מאד עמקו מחשבותיך, והוא בכלל ובפרט:

וזהו כל ענין החיות רעות ומצח הנחש שהם חכמי הטבע ושרש חכמת הטבע שמתגברים עכשיו בכל פעם. וכל ההולכים בדרךיהם נתעה ונשמן לבם עד שנדמה להם בכל פעם על-פי דרכיהם שהוא כדעתם הרעה, עד שמהפכים השקרים והכזבים הידועים לאמת, ואומרים שכדבריהם הוא האמת, וכוננתם רק אל האמת, ואומרים שזהו דרך התורה הקדושה, לפרשה בדרךיהם הרעים, מה שהכל רואים

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים קעה

עין בעין איך הם פורקי עול לגמרי, וכל פונתם לביטל ולהשכיח את התורה לגמרי חס ושלום, וכל הנמשך אחריהם קשה להשיבו, כי כל באיה לא ישובון. וכל זה מחמת גדל כח הבחירה פנ"ל.

והעקר כי הכל תלוי ברצון האדם, כי "הארץ נתן לבני אדם" (תהלים קטו, טז), הינו שהשם יתברך מסר הבחירה לאדם, וכמו שיש כח באדם לילך אחר תאוותיו חס ושלום או להפוך לשבר ולברח מהתאוות ולסור מרע ולעשות טוב, כן יש לו כח להתגבר ברצונו עד שפביכול יכריח רצונו יתברך למלאות תאוותו ורצונו הרע. וכמו שרואין בזה נפלאות תמים דעים, למי שמשים לב על זה, וכמו שאמר אדוננו, מורנו ורבנו זכרוננו לברכה (לקוטי תנ"א סימן נג) שהמחשבה יש לה כח גדול ואמר שיש בזה נסתרות הרבה ואפלו מה ששמעתי והבנתי בזה אי אפשר לבאר. מפל שכן מה שלא גלה רק ברמז מעט, וכן רואין בחוש.

ויש לבאר קצת. למשל, כשאחד רוצה לסע לדבר שבקדשה כגון לארץ ישראל או לצדיק אמתי כדי שילמדהו דרך ה' ותורתו ויקרבו לעבודתו יתברך, אזי יש לו מניעות רבות ועצומות מאד כל אחד כפי ענינו. וכל מה שמתגבר יותר לשברם כמו כן מתגברים ומשתטחים כנגדו לעכבו ולמנעו חס ושלום. וכן כל

קצו לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארז-חיים

מה שהנחשק גדול ביותר המניעה מתפשטת ביותר עד שנדמה שקשה ואי אפשר לשברם. וכמו שמבאר בהתורה 'ויהי נא פי שנים' (בסימן סו) ובפרט עבודה גדולה כגון לנסע לארץ ישראל שרואה שאין לו מעות על הוצאות וסכנות דרכים ובפרט בעת מלחמות חס ושלום וכו' ורבים נמנעו מחמת זה. אבל מי שמשים לבו היטב על תכליתו ומתחזק ברצון חזק ואמיץ ואינו מניח את הרצון ומתגעגע בכל פעם ברצונות חזקים לבוא לשם ומוציא הרצונות והפסופים בפיו וכו', על-ידי זה השם יתברך עושה נפלאות עמו ומסבב עמו בדרכים נפלאים עד שזוכה לבוא לשם בדרך השגחה נפלאה שלא כדרך הטבע כלל, כי אף-על-פי שלא נעשה לו נס גמור באתגליא כמו לאלישע ולאליהו ולרבי פינחס בן יאיר שבקעו את המים בבגדיהם (חולין ז), אף-על-פי-כן מי שמשים לבו לנפלאות הסבות שהשם יתברך סבב עמו בהשגחתו הנפלאה עד שבא לשם, הוא רואה נסים ונפלאות כמעט שהם גדולים מבקיעת הים בנס. כי זה לא היה רק לפי שעה. ואלו ההשגחות הסבות הנפלאות היו כמעט בכל יום ובכל שבוע וכו'. וכן בענין פרנסת האדם שהמאמין רואה נפלאות ה' בכל עת איה פרנסתו בהשגחה נפלאה לבד, כי אף-על-פי שעושה איזה עסק ומלאכה אף-על-פי-כן רואה שכמה פעמים אינו מצליח כלל בעסק זה.

לקויטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים קעז

וכַשֶׁהשֵׁם יתְבַרַךְ רוּצָה מְסַבֵּב בְּהַשְׁגָּחָתוֹ פְּרִנָּסָתוֹ בְּדַרְךְ
נִפְלָא ומִזְמִין לוֹ רוּחַ בְּדַרְךְ נִסּ הַמְּלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ הַטְּבַע פִּי
פְּתָאם בָּא לוֹ רוּחַ שְׁלֵא עָלָה עַל דַּעְתּוֹ כָּלֵל, וְאִי אֶפְשָׁר
לְהַאַרְיָךְ לְבָאָר כָּל זֶה, פִּי יִכְלוּ הַמוֹן יְרִיעוֹת. אָבֵל
הַמֵּאֲמִין וְחַפֵּץ בְּהַאֲמַת יְבִין כָּל זֶה הֵיטֵב:

אָבֵל "אֵת זֶה לְעַמַּת זֶה עֲשֵׂה אֱלֹקִים", שְׁגַם הַהוֹלֵךְ
לְדַבֵּר עֲבָרָה חֵס וְשָׁלוֹם, אוֹ שְׁרוּצָה לְאֵבֵד אֵת
עוֹלָמוֹ לִילָךְ לְמַרְחָקִים לְלַמַּד מֵה שְׁאֶסְרוּ חֲכָמֵינוּ
זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה, שֶׁהֵם חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וְלִילָךְ בְּדַרְךְ
שְׁרִירוֹת לְבוֹ הַרְע. וְגַם בָּהֶם נִמְצְאִים הַרְבֵּה שְׂאִין לָהֶם
עַל הוֹצָאוֹת לְמַרְחָקִים כְּזֶה. וְגַם שְׂאִרֵי מְנִיעוֹת עֲצוּמוֹת
מְאֹד מֵה שְׁנֵדָמָה שְׂאִין בְּדַרְךְ הַטְּבַע לְבֵא לְשֵׁם, אֵךְ הֵם
מִתְגַּבְּרִים בְּרִצּוֹן חֲזָק עַד שֶׁהַשֵּׁם יתְבַרַךְ מְסַבֵּב לָהֶם
סְבוֹת עַד שְׂבָאִים לְשֵׁם לְמַה שְׁרִצּוֹ לְעַקֵּר אוֹתָם מִשְׁנֵי
עוֹלָמוֹת, פִּי 'בְּדַרְךְ שְׂאֵדָם רוּצָה לִילָךְ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ'
וְהַרְצוֹן יֵשׁ לוֹ תַקְוָה גְּדוֹל וְכוּ' וְכַנֵּ"ל. וְכָל זֶה מִחֲמַת גְּדֹל
הַבְּחִירָה וְכַנֵּ"ל.

וְכֵן הוּא בְּכָל הַדְּבָרִים שְׂבַעוֹלָם וְאִי אֶפְשָׁר לְבָאָר הַכֹּל,
אֵךְ הַחֲלוּק וְהַהֲפָרֵשׁ יְכוּלִין הַכֹּל לְהַבִּין, פִּי זֶה
הָאִישׁ הַכָּשֵׁר, כָּל יְסוּד פְּוִנָתוֹ וְרִצּוֹנוֹ הוּא בְּשָׁבִיל
הַתְּכִלִּית הָאֲחֵרוֹן, שְׁמַרְגִּיל עֲצָמוֹ מִנְעוּרָיו לְהַסְתַּכֵּל עַל
קִצּוֹ וְסוּפוֹ הָאֲחֵרוֹן, וּמֵה יַעֲשֵׂה לְיוֹם פְּקֻדָּה, וְכַמוֹ

קעה לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים

שְׁפָתוֹב: (קהלת יב, א) "וְזָכוֹר אֶת בּוֹרְאֵיךָ בְּחוֹלְתֶיךָ",
וְכִמּוֹ שְׁאֲמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (קהלת ובה פָּרָק יב)
'בוֹרְאֵיךָ בְּאֶרֶץ בּוֹרְךָ' וְכוּ', וְכִמּוֹ שְׁפָתוֹב (קהלת ב, יד)
"הֶחֱכַם עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ" שְׁפָרְאשִׁית עוֹלָמוֹ רוֹאֵה מֵה יִהְיֶה
בְּסוֹפוֹ וְכוּ', וְכָל תְּשׁוּקָתוֹ וּרְצוֹנוֹ לְהַפִּיר אֶת הַשֵּׁם
יִתְבַּרֵךְ בְּאֵמֶת וְלִפְרֹשׁ אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל הַתְּאַוּוֹת רְעוֹת
וְלִזְכוּת לַחֲטוֹף טוֹב כָּל יָמָיו בְּשִׁבִיל תְּכַלִּיתוֹ הַנְּצַחִי. וְזֶה
הַהֶפְךָ, מִשִּׁים כָּל מַגְמָתוֹ וּרְצוֹנוֹ לַתְּאַוּוֹת עוֹלָם הַזֶּה
וּשְׁרִירוֹת לְבוֹ הָרַע וּבְדֶרֶךְ שְׁאֲדָם רוֹצֵה לִילֵךְ מוֹלִיכִין
אוֹתוֹ כַּנ"ל, וְכִמּוֹ שְׁאֲמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה: (יומא
לח:)' הֵבֵא לְטָהָר מְסִיעֵין לוֹ הֵבֵא לְטָמֵא פּוֹתְחִין לוֹ'.
וְאִזִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מִזְמִין לְכָל אֶחָד סְבוֹת וּסְבָרוֹת
וְחֻכְמוֹת בְּדַעְתּוֹ שְׁיִוְכַל לַעֲשׂוֹת כְּרְצוֹנוֹ עַד שְׁיֵשׁ לוֹ כַּחַ
לְהַחֲזִיק וְהַכּוֹפֵר וְכוּ' לֹאמַר סְבָרוֹת וְחֻכְמוֹת שֶׁל הֶבֶל
לְהַטְעוֹת עֲצָמוֹ וְאֶת אַחֲרִים מִן הָאֵמֶת וְלֹאמַר שֶׁהָאֵמֶת
אִתּוֹ, אֲבָל הָאֵמֶת עַד לַעֲצָמוֹ וְהַחֲפִץ בְּאֵמֶת רוֹאֵה הֵיכֵן
הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ:

עט) וְזֶה בְּחִינַת (אבות פָּרָק ה) 'מֵה בֵּין תְּלַמִּידָיו שֶׁל אַבְרָהָם
אָבִינוּ לְתַלְמִידָיו שֶׁל בְּלָעָם הָרָשָׁע' וְכוּ' שֶׁהַכֹּל
תְּמַהִין עַל מֵאֵמֶר זֶה כַּמְבָאָר בְּמִפְרָשִׁים, אֵיךְ עַל-פִּי
הַנ"ל מוֹכֵן דְּבַרֵיהֶם הַקְדוּשִׁים קִצָּת. כִּי בַתְחִלָּה בְּאֵר
הַחֲלוּק שֶׁבֵּין תְּלַמִּידָיו שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארחהיים קעט

שְׁמַדְתֶּם עַיִן טוֹבָה וְרוּחַ נְמוּכָה וְנִפְשׁ שְׁפָלָה, שְׂאִינִם כְּרוּכִים אַחַר הַקְּנָאָה וְהַתְּאֹהָה וְהַכְּבוֹד שֶׁהֵם כְּלוּלִים בְּדַבְרֵיהֶם אֱלוֹ. כִּי עַיִן טוֹבָה הַפֶּךָ הַקְּנָאָה שְׂאִין עֵינוּ רָעָה לְקַנְאֵה אֶת חֲבֵרוֹ. וְנִפְשׁ שְׁפָלָה הַפֶּךָ הַתְּאֹהָה הוּא בְּחִינַת נֶפֶשׁ רְחֻבָה שֶׁל בְּלָעַם, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (בַּמִּדְבָּר וַבָּהָר, כ, י) שֶׁהִיא נִפְשׁוֹ רְחֻבָה לְהַתְּאֹוֹת מִמוֹן הַרְבֵּה, מְלֵא בֵּיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב וְכוּ'. וְרוּחַ נְמוּכָה הַפֶּךָ רְדִיפַת הַכְּבוֹד שֶׁהוּא גְּאוּת וְרוּחַ גְּבוּהָ. וְכָל הַמַּדּוֹת טוֹבוֹת הָאֵלֶּה שֶׁהֵם כְּלוּלִים מְכַל טוֹב הֵם בְּתַלְמִידּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם. וְלִהְפֶּךָ תַלְמִידּוֹ שֶׁל בְּלָעַם הִרְשָׁע הֵם עַיִן רָעָה וְנִפְשׁ רְחֻבָה וְכוּ' שְׂרוּדְפִים אַחַר הַקְּנָאָה וְהַתְּאֹהָה וְהַכְּבוֹד וְכוּ'.

וְשָׂאֵל הַתְּנָא אַחַר כֵּן, מַה בֵּין תַלְמִידּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם לְתַלְמִידּוֹ שֶׁל בְּלָעַם, כְּלוֹמַר אֵיךְ אֶפְשָׁר לִידַע מַה בֵּינֵיהֶם. וְאֵיזָה הַדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר שְׂיִבֹר לוֹ הָאָדָם. כִּי הֵלֵא אָנוּ רוֹאִין שְׂכַמְקָרָה אֱלוֹ הַטּוֹבִים שֶׁהֵם תַלְמִידּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, בֵּן יִקְרָה לְאֱלוֹ הַרְעִים שֶׁהֵם תַלְמִידּוֹ שֶׁל בְּלָעַם הִרְשָׁע. כִּי אֱלוֹ גּוֹמֵר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמָּהֶם מַה שֶׁהֵם רוֹצִים, וְגַם עִם הַמְּהַפְּכִים אֲרֻחוֹת יִשְׂרָאֵל, גּוֹמֵר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְמִלְאֵת רְצוֹנָם וְכְמוֹ שְׂכַתּוֹב: (תְּהִלִּים י, יד) "כִּי אַתָּה עָמַל וְכַעַס תַּבִּיט לְתַת בְּיַדְךָ", וְכְמוֹ שְׂפָרַשׁ רַש"י שָׁם. וְאִם בֵּן נִפְלַל פִּתְּא בְּבִירָא' שְׂאִין יוֹדְעִין בְּאֵיזָה דֶּרֶךְ

לילך, על זה סיים התנא כי בודאי קשה לברר האמת, כי הנצחון אינו סובל את האמת, וכל מה שיאמרו להם אמת ברור יהפכו הכל אל האמת המזיף שלהם, אך החלוק הוא בסוף, כי תלמידיו של אברהם אבינו נוחלין בעולם הזה ויורשין העולם הבא ותלמידיו של בלעם הרשע יורדין לבאר שחת, כי גם בעולם הזה הכל רואין כי רק מי שיש לו אמונה חזיו חיים אמתיים. אבל מי שאין לו אמונה והוא בבחינת תלמידיו של בלעם הרשע, אין חזיו חיים כלל גם בעולם הזה כמו שכתוב בספר הספורי מעשיות (שיחות הר"ן, סימן קב). וכאשר שמענו מפיהם בפרוש שהם בעצמן מודים על זה שעקר החיים אמתיים הוא אמונה הקדושה, מכל שכן וכל שכן בעולם הבא שאז בודאי הכל יראו החלוק וההבדל שביניהם כמו שכתוב: (מלאכי ג, יח) "ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד אלהים לאשר לא עבדו" וכו'.

וזהו גם כן מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה א) "אור" — אלו מעשיהם של צדיקים "חשך" — אלו מעשיהם של רשעים ועדין איני יודע באיזה מהם הוא חפץ, תלמוד לומר, "וירא אלהים את האור כי טוב" וכו', (בראשית א, ד), הינו שהרשעים מהפכים חשך לאור, ואור לחשך, שקר לאמת, ואמת

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים קפא

לשקר, עד שאי אפשר לידע באיזה מהם השם יתברך חפץ, לכן נאמר "וירא אלהים את האור כי טוב", ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (שם) שראה שאין העולם כדאי להשתמש בו ועמד וגנזו לצדיקים לעתיד לבוא. הינו שמי שחפץ לידע הדרך באיזה מעשים השם יתברך חפץ, יתקרב לצדיקי אמת, כי אצלם נגנז האור הטוב וילך בדרךיהם להסתכל מעודו עד סופו מבחרותו עד זקנותו על תכליתו הנצחי וכנ"ל ואז ידע האמת באיזה מהם חפץ השם יתברך וכנ"ל:

ועין בסנהדרין פרק ארבע מיתות (דף סה:) מאמר רבותינו זכרונם לברכה, 'תניא: "ודורש אל המתים" זה המרעיב עצמו וכו' וכשהיה רבי עקיבא מגיע למקרא זה היה בוכה, ומה המרעיב עצמו כדי שתשרה עליו רוח טמאה שורה עליו רוח טמאה, המרעיב עצמו שתשרה עליו רוח טהרה על אחת כמה וכמה, אבל מה אעשה שעוונותינו גרמו לנו שנאמר: (ישעיה נט, א) "עוונותיכם היו מבדילין ביניכם לבין אלהיכם", אמר רבא: אי בעו צדיקי, ברו עלמא, שנאמר "עוונותיכם היו מבדילין". רבא ברא גברא, רבי חנינא ורבי הושעיא הוי יתבי וכו'. ופרש רש"י: 'אי בעו צדיקי להיות נקיים מכל עון הוו ברו עלמא שנאמר וכו' הא אם לא היו בהם עוונות אין פאן הבדלה'. כל זה שיך לענין

קכב לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים

מעשה בלק ובלעם שפתבנו שם מגדל כח הבחירה
וכו', עין שם היטב.

ובפרק הנחנקין איתא: 'רבי יוסי הגלילי אומר: הגיעה
תורה לסוף דעתם של עכו"ם, לפיכך נתנה
התורה ממשלה בה, שאפלו מעמיד לה חמה באמצע
הרקיע אל תשמע לו, ופרש רש"י: 'נתנה התורה
ממשלה בה, כלומר אפלו תראה אותו נביא מושל
ועושה כרצונו, דכתיב: "ונתן לה אות או מופת", עד
כאן לשונו. כל זה שיף לענין הנ"ל, עד כמה וכמה כח
הבחירה מגיע, והבן מאד. ועין במסכת עבודה זרה (דף
נד:) מה שכתוב שם לענין מה ששאל וכו' והשיב לו 'וכי
יאבד עולמו מפני השוטים':

פ) וזה שכתוב: (במדבר כב, כח) "כי הפיתני זה שלש
רגלים", ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (במדבר
כב) 'אתה מבקש לעקר אמה החוגגת שלש רגלים
בשנה', והזכיר זכות וכח השלש רגלים דיקא, כי הם
"מועדי ה' מקראי קדש" שקוראים ומגלים את הרצון,
והוא רצה לביטל זאת ולהכחיש ברצון חס ושלום, כי
היה בחינת מצח הנחש וכנ"ל:

פא) וזה בחינת פתיחת פי האתון, שהשם יתברך פתח
פי האתון, והיא בעצמה הוכיחה אותו שנעשה

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח חיים קפג

גם שלא היה מעולם, כי בזה הראה לו השם יתברך מאין נמשך כחו הטמא לפעל פעלות רעות. כי המשיך הנהמא על עצמו, כל כך, על-ידי תאות נאוף בנהמא כזאת עם בהמה, עד שעל-ידי-זה היה לו כח דסטרא אחרא בפיו הטמא. כי כן מנהיג השם יתברך עולמו שמי שרוצה לפעל פעלות בקדשה צריך שיהיה פרוש וקדוש גדול מאד כמו משה רבנו עליו השלום. ואם היה שוגה חס ושלום מעט בקדשתו לא היה יכול לפעל כראוי. ולהפך בטמאה היה כח בלעם דיקא על-ידי שטמא עצמו כל כך ועל-ידי-זה דיקא היה לו כח בפיו הטמא. וכמוכא בזהר הקדוש (עין ח"א קכה): ובספרים פעלותיו על-ידי טמאות עצומות שטמא עצמו בשכבת זרע אצל הרי חשך וכו', רחמנא לצלן, על-כן הראה לו השם יתברך כחו מאין נמשך, ומה שפעל בכחו הטמא שהמשיך כח הדבור פה אל הטמאה והסטרא אחרא כל כך על-ידי מעשה אישיות שעשה עם אתונו, עד שנמשך כח הדבור להאתון בעצמו, עד שהאתון פתח פיו והוכיחה אותו בעצמו והודיעה לו לעיני כל השרים שהלכו מהיכן בא כחו, כי אמרה לו 'ההסכן הספנתי' שפרמו על מעשה אישות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין קה.). ובזה הראה לו השם יתברך שאין כחו הטמא חס ושלום ממנו ומעצמו, רק הכל ברצון השם יתברך שברא העולם

קפד לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים

ברצונו בַּחֶק כָּזֶה, שְׁיִהְיֶה כַּח לְהֶאָדָם לְהַמְשִׁיךְ בְּבַחֲרֵתוֹ
כַּחוֹת הָעֲלִיּוֹנִים בְּרָצוֹנוֹ. אָבֵל אֶף-עַל-פִּי-כֵן הַכֹּל בְּיַד ה' ה'
'פִּחְמֶר בְּיַד הַיּוֹצֵר', כִּי אֵין מְלַבְדּוֹ, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה (תליון ז): לְעֲנִין כְּשָׁפִים. רַק שְׁנוֹתַן לָהֶם
כַּח לְפִי שָׁעָה בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה. אָבֵל אַחַר כֵּן גָּבִי דִילִיָּה.
וְהַמְחִיל לְשֵׁם שָׁמַיִם בְּסֵתֶר נִפְרָעִין מִמֶּנּוּ בְּגִלוּי' (אבות
פֶּרֶק ד' מִשְׁנֵה ד') 'וּמִיָּגִיָּה וּבִיָּה אָבָא גֵיזַל בֵּיה נִרְגָא' (סנהדרין
ל'ט:). שְׁהֶאֱתוֹן בְּעֲצָמָה, שְׁטָמָא אֶת עֲצָמוֹ עִמָּה, שְׁמָשָׁם
הָיָה כַחוֹ הַטָּמָא, הִיא בְּעֲצָמָה הַמְשִׁיךְ לָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
הַדְּבוּר וּפְתַח אֶת פִּיהָ וְהוֹכִיחָה אוֹתוֹ וְהוֹדִיעַ לוֹ לְעִין
כֹּל מֵה שְׁעָשָׂה עִמָּה, כִּי כֵן מִגִּיעַ לוֹ מֵאַחַר שְׁמָשָׁם
הַמְשִׁיךְ כַּח דְּבוּרוֹ הָרַע. עַל-כֵּן הִרְאָה לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
שְׁבֻזָּה בְּעֲצָמוֹ הַמְשִׁיךְ הַדְּבוּר לְהֶאֱתוֹן בְּעֲצָמוֹ לְבִישׁוֹ
וְלִנְקָם בּוֹ בְּבַחֲיַנֵּת (תהלים לד, כב) "תְּמוֹתַת רָשָׁע רָעָה".
וּכְתִיב (ירמיה ב, יט) "תִּיִסְרֹךְ רָעַתְךָ וּמִשְׁבוֹתֶיךָ תוֹכַחְךָ".
(ועֵין עוֹד בְּמָקוֹם אַחַר בְּדַבְּרֵינוּ מִזֶּה שְׁדִיקָא עַל-יַדֵּי זְהַמְתוֹ הַגְּדוּלָה הַנִּלְ

הַמְשִׁיךְ הַדְּבוּר לְשֵׁם וְכו') :

פכ) וְאֶף עַל-פִּי-כֵן עָמַד בְּרָשָׁעוֹ וְלֹא שָׁב מִדַּרְכוֹ עַד
שְׁיַעֵץ לְבָלֵק לְהַכְשִׁילֵם בְּזָנוּת וְעַל-יַדֵּי-זֶה יִפֹּל
מֵהֶם, כִּי אָמַר לוֹ 'אַל־הִיָּהֶם שָׁל אֵלוֹ שׁוֹנָא זְמָה הוּא'
וְכו' (סנהדרין קו). וְהַדְּבָר תְּמוּוֹה מְאֹד, אִם כֵּן, אִם הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ שׁוֹנָא זְמָה, וְעַל-יַדֵּי-זֶה יִפְלוּ מִיִּשְׂרָאֵל חֵם

לקויטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים קפה

ושלום, אם כן בלק ובנותיו והוא בעצמו בודאי יפלו על-ידי-זה מפלה שאין לה תקומה, מאחרי שהם גרמו כל זאת וטמאו את עצמן ואת ישראל בזה? וגם מהו הלשון 'אלהיהם של אלו', וכי היה טפש ואמר שיש לישראל אלוה מיוחד ולהם אחר? אף הכל על-פי הנ"ל, כי טעה ואמר, שאיך שהאדם רוצה להמשיך רצון אלקותו יתברך, כן יכול להמשיך, על-כן אמר שישאל שמקרבין עצמן לרצונו יתברך על-פי דעת משה רבנו שהיה קדוש ופרוש מאד, והזהיר לכל ישראל על הזנות מאד, על-כן כשהם פוגמים בזנות חס ושלום בודאי תכף יפלו. אבל הוא וסיעתו שטמאו את עצמם כל כך, הם ממשיכין רצונו על-ידי טמאה זאת דיקא. וכמו שראו כמה פעמים שפעלו פעלות על-ידי זהמא זאת כנ"ל, על-כן אמרו שלהם לא יזיק הזנות רק לישראל שממשיכין הרצון דרך הקדשה דיקא, ועל-כן אמר 'אלקיהם של אלו שונא זמה', של אלו דיקא, שהם ישראל שהמשיכו אלקותו עליהם בדרך זה של קדשת משה, הוא שונא זמה ששונא אותם מחמת חטא ניאוף. אבל השנאה הזאת הוא רק לאלו, ולא לטמאים כמותו.

כי בזה טעה בכפירותיו, שסבר מה שרואין בכל פעם שבדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו ומצליחין בידו מלמעלה, שיגמר חפצו הן לטובה הן לרעה, סבר

שָׁחַס וְשָׁלוֹם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּטֵל רְצוֹנוֹ לְגַמְרֵי, וּמָסַר בְּיַד
הָאָדָם הַכֹּל וְכִרְצוֹנוֹ יוֹכֵל לְהַמְשִׁיךְ הַכֹּל, רַק שְׁמִי
שֶׁמְמַשִּׁיךְ דְּרָךְ הַקְּדוּשָׁה, אֵלָיו דִּיקָא יִזִּיק הַזְּמָה. אֲבָל
אֵלָיו וְסִיעָתוֹ שֶׁהַמְשִׁיכוֹ כְּמָה פְּעָמִים הַכַּחוֹת מְלַמְעָלָה
דְּרָךְ הַסְטָרָא אַחְרָא עַל-יְדֵי זְהַמַּת הַזְּמָה דִּיקָא כְּנִ"ל,
אֵלֵיהֶם לֹא יִזִּיק הַזְּמָה כָּלֵל, אֲדִרְבָּא, כָּל כַּחַס עַל-יְדֵי-זֶה
חַס וְשָׁלוֹם וְכַנִּ"ל. אֲבָל "אִישׁ בְּעַר לֹא יִדַע וְכִסִּיל לֹא
יָבִין אֶת זֹאת בְּפִרְחֵי רְשָׁעִים כְּמוֹ עֹשֵׁב וְכוּ' לְהַשְׁמָדָם
עַדִּי עַד" וְכוּ' (תְּהִלִּים צב, ז-ח), כִּי מֵה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נוֹתֵן
לָהֶם כַּחַס כְּזֶה הוּא רַק לְפִי שְׁעָה בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה,
וּבְיָדָאֵי הֵם מְחִיבִים לְהַסְתַּכֵּל עַל הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ, וְאִז
הָיוּ מְבִינִים שְׁבוּדָאֵי אֵין זֶה רְצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַרְבוֹת
זְמָה חַס וְשָׁלוֹם. וְכִמוֹ שֶׁרָאוּ כְּבָר מְדוּר הַמַּבּוּל וְכוּ' מֵה
שֶׁנִּקְמָם בָּהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשִׁבִיל זֶה, רַק שֶׁהוּא רָצָה
לִילֵךְ אַחַר תְּאֻוֹתָיו וְשִׁרְיוֹת לְבוֹ, עַל-כֵּן נָתַן לוֹ הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ כַּחַס כְּזֶה שֶׁיּוֹכֵל לְהַמְשִׁיךְ הַכַּחוֹת כְּרְצוֹנוֹ לְפִי
שְׁעָה בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה, אֲבָל לְסוּף גָּבִי דִּילִיָּה. כִּי
פְּרִיחַתָּם הוּא רַק כְּמוֹ עֹשֵׁב לְהַשְׁמָדָם אַחַר כֶּף עַל-יְדֵי-
זֶה עַדִּי עַד. כְּמוֹ שֶׁרָאִינוּ שֶׁאַחַר כֶּף נִפְלוּ כָּלֵם בְּלָק
וּבְנֹת מְדִיָן וּבְלָעָם בְּעֶצְמָן מִפְּלֵה שְׂאִין לָהּ תְּקוּמָה, כִּי
נִהְרְגוּ כָּלֵם בְּחֶרֶב עַל-יְדֵי פְּנִחַס וַיִּשְׂרָאֵל, כִּי אֵתָה מְרוּם
לְעוֹלָם ה' :

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים קפז

פג) וְזֶה "וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל זַקְנֵי מִדְיָן וְכוּ' וּבָלַק בֶּן צְפוּר
מָלַךְ לְמוֹאָב" וְכוּ' (במדבר כב, י). 'בָּלַק מָלַךְ מוֹאָב'
זֶה בְּחִינַת חַיּוֹת רָעוֹת הַדּוֹרְסִים וְטוֹרְפִים כַּנִּל, וְעַל-כֵּן
הוּא בְּחִינַת 'מָלַךְ מוֹאָב'. כִּי עֶקֶר הַתְּגַבְרוּתָם הוּא
עַל-יְדֵי תַאֲוֹת נְאוּף שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מוֹאָב' שֶׁהֵם נִמְשָׁכִים
מִבְּחִינַת "מִצַּח אִשָּׁה זוֹנָה" שֶׁהוּא הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל בָּנוֹת
לוֹט. וְעַל-כֵּן גַּם עֲתָה רָצוּ לְהַכְשִׁיל אֶת יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי
בָּנוֹת מוֹאָב. כִּי עֶקֶר טְעוֹת הַמַּחְקָרִים שֶׁל חַכְמֵי הַטַּבֵּעַ
הוּא עַל-יְדֵי שֶׁהֵם כְּרוּכִים מְאֹד אַחֲרֵי תַאֲוֹה זֹאת וְכַנִּל,
וְכַמוֹכָא בְּהַתּוֹרָה אָבֹא שָׂאוּל (בְּסִימָן נה לְקוּטֵי א). וְעַל-כֵּן
לְקַחוּ עֲצָה מִזַּקְנֵי מִדְיָן, זַקְנֵי מִדְיָן זֶה בְּחִינַת זַקְנֵי הַדּוֹר
שֶׁאֵינן בָּהֶם שְׁלֵמוֹת וְכוּ', שֶׁעַל יָדָם מִתְּגַבֵּר הַדִּין וְהַרְגוּ
הַפֶּךְ הַרְצוֹן בְּבְחִינַת "קִצֹר יָמִים שְׁבַע רוּגְזוּ" כְּמוֹ
שֶׁמְבֹאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּל. וְעַל-כֵּן נִקְרָאִים זַקְנֵי מִדְיָן
לְשׁוֹן דִּין וְרוּגְזוּ.

כִּי זַקְנִים דִּקְדָּשָׁה בְּחִינַת 'זֶקֶן' — זֶה קָנָה חֲכָמָה' הֵם
מִתְּחַדְּשִׁים בְּכָל יוֹם בְּבְחִינַת "תִּתְחַדֵּשׁ כַּנֶּשֶׁר" וְכוּ'
(תהלים קג, ה). כִּי הֵם מִתְּגַבְּרִים לְהוֹסִיף בְּכָל יוֹם קְדָשָׁה
וְדַעַת, וְלִהְתַּחֵיל לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ,
שְׂזֵה עֶקֶר שְׁלֵמוֹת עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת 'בְּכָל יוֹם יִהְיוּ
בְּעֵינֵיךָ כְּחַדְּשִׁים' וְכַנִּל. וְעַל-יְדֵי-זֶה הֵם מִמְּשִׁיכִין
רְצוֹנוֹת טוֹבוֹת וְחֻסְדִּים חֻדְשִׁים בְּכָל יוֹם בְּבְחִינַת (איכה

קפח לקויטי הלכות ברכת השחר ה' ארז-חיים

ג, כב) "חסדי ה' כי לא תמנו וכו' חדשים לבקרים רבה אמונתך", ופרש רש"י: שהחסדים מתחדשים בכל בקר. כי עקר כח היצר הרע הוא מדינים ורגז, ובכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו (סופה נב.). ומי שאינו מתגבר כנגדו פראוי, נדמה לו כאלו אפס תקנה חס ושלום לעמד כנגדו כי כבר נזקן במעשיו וברגילותו וכו'. כי היצר הרע נקרא "מלך זקן וכסיל" (קהלת ד, יג).

ועל-כן הזהיר רבנו זכרנו לברכה מאד מאד, וצעק בקול גדול לבלי להיות זקן חס ושלום וכו', כמבאר שיחה קדושה זאת בספר ספורי מעשיות (עין שיחות הר"ן, סימן נא), והיא שיכה לתורה זאת ואת העורבים שאנו עוסקין בה. אבל המקרבים להצדיק האמת, שהוא בחינת זקן דקדושה, הם נזהרים לבלי לפל חס ושלום לידי זקנה לעולם. ואיך שהוא איך שעובר על האדם בכל יום, הם מאמינים שכל יום ויום שבא לעולם, הוא ענין חדש לגמרי. כי השם יתברך מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, וכמבאר לעיל מזה. ובנדאי לית יום דלית ביה טוב, רק שיש לו גדר מלבר, כמבאר בזהר הקדוש (נשא קכג.), ומוכא בדברינו במקום אחר (לקויטי מוהר"ן חלק א' סימן פד). ומאמינים בחסדו הגדול שאינו נפסק לעולם בחינת "חסדי ה' כי לא תמנו", עד שממשיכין חסדים חדשים

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארז-חיים קפט

בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ, בְּבַחֲיַיִת "חֻדָּשִׁים לְבִקְרִים" וְכוּ' וּפְנֵי"ל,
וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְגַּבְּרִים בְּסִיוַע דְּלַעְלָא לְהוֹסִיף בְּכָל יוֹם
אוֹר קֻדְשָׁה וְדַעַת שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מֵאִיר הַתְּגָלוֹת הַרְצוֹן
בְּכָל יוֹם יוֹתֵר וְיוֹתֵר. אָבָל לְהַפְּךָ זִקְנֵי הַדּוֹר שְׂאִין בָּהֶם
שְׁלֵמוֹת, הֵם בְּחִינַת זִקְנֵי מִדְּרִין, בְּחִינַת תְּקֵף הַדִּין וְהַרְגֵז
וְכוּנ"ל. וּמֵהֶם נָטַל יַעֲזָה בְּלֶק וּמוֹאָב שֶׁהֵם בְּחִינַת חֵיוֹת
רְעוֹת בְּחִינַת חֲכָמֵי הַטָּבַע פְּנֵי"ל.

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (בַּמְדָּבָר רַבָּה כ, ד): וְהֵלֵא
מֵעוֹלָם הֵם שׁוֹנְאִים זֶה אֶת זֶה. כִּי אֵלוּ הַזִּקְנִים
שְׂאִין בָּהֶם שְׁלֵמוֹת בְּחִינַת זִקְנֵי מִדְּרִין, אֶף-עַל-פִּי שְׂאִין
בָּהֶם שְׁלֵמוֹת כְּרֵאוֹי לְהוֹסִיף קֻדְשָׁה בְּכָל יוֹם, אֶף-עַל-
פִּי-כֵן עֲדִין הֵם בְּבַחֲיַיִת אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים וְאִינָם חֲפָצִים
בְּחֲכָמוֹת חֵיצוֹנִיּוֹת שֶׁל הַחֵיוֹת רְעוֹת הַנֵּ"ל, וְחוֹלְקִים
עֲלֵיהֶם וְהֵם תָּמִיד שׁוֹנְאִים זֶה אֶת זֶה. אָבָל אֶף-עַל-פִּי-
כֵן הֵם עוֹשִׂים שְׁלוֹם זֶה עִם זֶה, לְהַתְּיַעֵץ עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הַכְּשָׂרִים הַדְּבָקִים בְּהַזְקֵן דְּקֻדְשָׁה:

פד) וְזֶהוּ (בַּמְדָּבָר כב, ד) "עֲתָה יִלְחֲכוּ הַקְּהָל אֶת כָּל
סְבִיבוֹתֵינוּ כְּלַחֵף הַשּׁוֹר אֶת יָרֵק הַשְּׂדֵה".
שֶׁהֵם מִתְיָרָאִים שֶׁהַקְּהָל הַקְּדוֹשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׂרִים
הַמְּאִירִים הַתְּגָלוֹת הַרְצוֹן מִחֻדָּשׁ בְּכָל יוֹם, שֶׁהֵם יִלְחֲכוּ
וַיַּעֲקְרוּ אֶת כָּל הַסְּבוּבִים הָרָעִים שֶׁלָּהֶם שֶׁל הַחֵיוֹת רְעוֹת
שֶׁהֵם חֲכָמֵי הַטָּבַע, שֶׁמְסַבְּבִים אֶת דְּרָכֵי הַתּוֹרָה אֲמִתִּית

בסבובים רעים שלהם, בבחינת (תהלים יב, ט) "סביב רשעים יתהלכון". ועתה זה הקהל הקדוש רוצים ללחכם ולעקרם לגמרי. וזהו 'כלחף השור את ירק השדה'. הינו שאמרו שהקהל דקדשה של ישראל רוצים ללחכם ולעקרם משרשם כמו ממש שהם עוסקים ללחף את סטרא דקדשה שזהו בחינת 'כלחף השור' וכו'. שהוא בחינת שור המזיק — שור המועד שהוא בחינת חטא העגל שעשו עבודה זרה הפך הרצון בבחינת (תהלים קו, כ) "וימירו את כבודם בתבנית שור אוכל עשב". כי שור הוא בחינת קלפה חזקה מאד בחינת תולע שרוצה להתגבר בכל יום חס ושלום וכו', כמובא בכונת פרשת התמיד, עין שם.

וזהו 'כלחף השור את ירק השדה'. כי זה השור המזיק בחינת החיות רעות שהם חכמי הטבע, עקר התגברותם, הוא על ילדי ונערי בני ישראל, לחנכם חס ושלום מנעוריהם, כאשר כבר דרסו וטרפו ועקרו כמה וכמה מהם שיצאו מן הדת לגמרי, כל מי שיצא מבתי כנסיות שלהם הרעה, כמפרסם לעין כל. וזה בחינת 'ירק השדה', כי נפשות ישראל נקראים צמחים, כמו שכתוב (יחזקאל טז, ז) "רבבה כצמח השדה נתתיך". ואלו הילדים והנערים הם בחינת ירק השדה העליונה. כי ירק מרמז בחינת (בראשית יד, יד) "וירק את חניכיו" שהוריקן

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים קצא

בתשובה, המובא במקום אחר בהתורה 'אני ה' וכו' (בסימן יא). ואם היו מתגדלים בדרכי ישראל הפשרים ללמד חמש עם פרוש רש"י וגמרא ופוסקים וספרי מוסר הקדושים, היו מתגדלים מהם פרות נפלאים בחינת (תהלים קז, לו) "ויזרעו שדות ויטעו כרמים ויעשו פרי תבואה" וכו'. ואלו החיות רעות בחינת שור המזיק הם עוסקים ללחכם ולעקרם מנעוריהם חס ושלום. וזהו בחינת 'פלחף השור את ירק השדה' וכנ"ל, הינו כמו שהשור המזיק פגם הרצון, עוסק ללחף בחינת ירק השדה הנ"ל, כמו כן עתה ילחכו הקהל הקדשה הנ"ל את כל סביבותינו והינו מה שאנו עוסקים לסבב את הקדשה וכנ"ל:

(פה) ועל-כן היתה עצתם לקרא את בלעם שהוא בחינת מצח הנחש שרש חכמת הטבע, כדי שהחיות רעות הנ"ל יקבלו חס ושלום פח משרשם, ועל-כן התיעצו עם זקני מדין שהם בחינת זקני הדור שאין בהם שלמות, כי משם יניקת מצח הנחש וכנ"ל. ובאמת היתה אז עת צרה וסכנה גדולה כמו שכתוב בזוהר הקדוש (עין ח"ג ר:), אף השם יתברך הפר עצתם וקלקל מחשבתם על-ידי גדל פחו של משה שנכלל ברצון העליון כל כף, עד שפעל שהשם יתברך ברחמיו לא פעס כל אותן הימים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם

קצב לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים

לברכה (ברכות ז.) כי כל כחו של בלעם היה, שהיה יודע
מתי הקדוש ברוך הוא פועם. כי כל כחו היה מפעם
וועם ורגז הפך הרצון. אבל השם יתברך ברחמיו לא
פעם וועם כל אותן הימים, עד שברחמיו העצומים
עקם את פיו והפך את הקללה לברכה:

(פו) וזה (במדבר כג, ח) "מה אקב לא קבה אל ומה אזעם
לא זעם ה'". כי כל אותן הימים לא זעם כמו
שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. וזה (שם) "כי מראש
צרים אראנו ומגבעות אשורנו". שישראל יש להם
ירשה טובה מאבותיהם הקדושים אברהם יצחק ויעקב
ומהאמהות הקדושות שהיו חזקים בהרצון מאד. כי כל
עבודת אברהם וכל האבות והאמהות היה רק רצון
טוב. כי אז היה קדם קבלת התורה והיה כל התקרבותם
להשם יתברך רק על-ידי רצון ונדיבת לב כמו שכתוב
במקום אחר. כי הם המשיכו האמונה הקדושה בעולם
שהכל מתנהג ברצונו יתברך ועקרו וכטלו העבודה זרה
וחכמת הטבע מן העולם, וזהו "כי מראש צרים
אראנו". בחינת (תהלים עג, כו) "צור לבבי וחקי אלקים
לעולם", שזה בחינת רצון טוב להשם יתברך. וזהו
"ומגבעות אשורנו" בחינת 'גבעת הלבונה' בחינת
קדשת הבית המקדש ששם עקר האהבה והרצון בין
ישראל לאביהם שבשמים בחינת 'תוכו רצוף אהבה'

לקויטי הלקחות ברפת השחר ה' ארח-חיים קצג

וכו'. כי שם כל הקרבנות שהיו עולים לרצון:

(פו) וזהו "הן עם לבדד ישכן", שהם עם קדוש כזה ששוכנים לבדד, שהם מקימים "לך עמי בא בתדריף וסגר דלתיה בעדך חבי כמעט רגע עד יעבר זעם" (ישעיה כו, כ). שהם מתבודדים בינם לבין קונם ושופכים שיחתם לפניו בכל פעם וחושבים בכל יום על אחרייתם וסופם האחרון. ועל-ידי-זה הם בטוחים מכל צר ואויב ומסטין כי הם מסתירים עצמם בצל כנפיו יתברך תמיד בבחינת: (תהלים לב, ז) "אתה סתר לי" וכו', שזהו בחינת "וישכן ישראל בטח בך עין יעקב" וכו' (דברים לג, כח) בחינת "כי אתה ה' לבדד לבטח תושבני" (תהלים ד, ט). שעל-ידי בחינת בך, בחינת התבודדות, על-ידי-זה שוכן ישראל בטח תמיד. כי מי זה ערב את לבו לגשת אל השם יתברך שהם מסתירים עצמן אצלו יתברך, בבחינת (שם צא, ה) "לא תירא מפחד לילה מחץ יעוף יומם" וכו' וכו' "רק בעיניך תביט ושלמת רשעים תראה כי אתה ה' מחסי עליון שמת מעונך". כי הם שמים מעונם ודירתם ומבטחם אצלו יתברך על-ידי התבודדותם שעוסקים לסלק מחשבתם מכל ההבלים של זה העולם ולבטל רצונם אליו יתברך.

וזהו (במדבר כג, ט) "ובגוים לא יתחשב", ותרגום יונתן וירושלמי: 'ובנימוס עממיא לא מתערבין', שאינם

רוֹדְפֵינּוּ אַחַר נִימוּסֵי הָעֶכּוֹ"ם וְאַחַר רַבּוּי פְּלֵי בֵּית וּכְלֵי כֶּסֶף וְתַכְשִׁיטֵינּוּ וְכוּ' וְשֹׁאֲרֵי דְבָרִים הַמְרַבִּים הֶבֶל שְׁלָהֶם. רַק מִסְּלָקִים כָּל מַחְשְׁבוֹתֶם מִכָּל זֶה וּמִתְבוֹדְדִין וְשׁוֹפְכִים שִׁיחָם בְּרִצּוֹנוֹת טוֹבִים וְכַסּוּפֵינּוּ חֲזָקִים וְגַעְגּוּעִים נִמְרָצִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְזֶה (שם) "מִי מָנָה עֶפֶר יַעֲקֹב", מִי יוּכַל לְמַנּוֹת וּלְשַׁעַר יַקָּרֵת קִדְשָׁת כָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שְׁדוּרְכִים עַל הָעֶפֶר כְּשֶׁהוֹלְכִים לְדַבְּרִים שְׁבִקְדָּשָׁה, כְּגוֹן לְבֵית כְּנֶסֶת וּלְבֵית מִדְרָשׁ וּלְקַבֵּל פְּנֵי רַבִּים בְּקִדְשָׁה וּלְשַׁפֵּךְ שִׁיחָם בְּהַתְבוֹדְדוֹת לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁמִּכָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שְׁדוּרְסִים עַל הָעֶפֶר נֶעֱשִׂים תְּקוּנִים וְשִׁעֲשׂוּעִים גְּדוּלִים לְמַעְלָה שְׁאֵי אֶפְשָׁר לְמַנּוֹתָם וּלְשַׁעֲרָם.

"וּמִסְפָּר אֶת רַבֵּעַ יִשְׂרָאֵל" (שם) וּפְרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, וְכֵן תִּרְגּוּם אוֹנְקֵלוֹס וְיוֹנָתָן שֶׁנֶּאֱמַר עַל הָאַרְבָּעָה דְגָלִים. וְאֵלּוּ הָאַרְבָּעָה דְגָלִים הֵם בְּחִינַת אַרְבָּעָה מַחֲנוֹת הַשְּׂכִינָה וְכוּ' שֶׁנִּמְשָׁכִין מִד' דְּאֶחָד שְׁשָׁם עֶקֶר הַבְּטוּל אֶל רִצּוֹן הָאֵין סוּף. וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה וְשִׁיחָה וְהַתְבוֹדְדוֹת הַנִּ"ל שֶׁעֶקֶר הַשִּׁיחָה וְהַתְבוֹדְדוֹת צָרִיף לְהִיּוֹת עַד שְׁיִבְטֵל אֶת עֲצָמוֹ, שְׁיִבְטֵל כָּל רִצּוֹנוֹתָיו לְרִצּוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְזֶהוּ בְּחִינַת מִשְׁפָּט שֶׁנִּזְכָּר בְּדַבְּרֵינוּ זְכוֹרֹנוּ לְבִרְכָה בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת (עֵין בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן, ח"א סִימָן טו) שֶׁצָּרִיף הָאָדָם

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארבעים קצה

לשפט את עצמו על כל דבר, אם כן ראוי לו לבלות ימיו וכו'. ומבאר בהתורה 'היכל הקדש' בסימן נט בחלק א שבחינת משפט זה הוא בחינת רבוע, בחינת חשן המשפט שנאמר בו (שמות כח, טז): "רבוע יהיה כפול", נמצא שהמשפט שהאדם צריך לחשב עם עצמו ולשפט את עצמו שזהו בחינת התבודדות ושיחה בינו בין קונו הנ"ל, הוא בחינת רבוע, ועל שם זה בעצמו נקרא רבוע, כי עקר ההתבודדות והשיחה צריך להיות בהתחזקות רצונות טובות להשם יתברך עד שיכלל באחדותו יתברך בבחינת ד' דאחד מכל מקום שהוא בבחינת (חוקאל לו, ט) "מארבע הרוחות בואי הרוח", שמכל ארבע רוחות העולם שנתפזר דעתו לשם, ישוב מכלם לד' דאחד להכלל ברוח ה' שהוא רצונו יתברך כי רוח לשון רצון:

כי זה עקר ההתבודדות שצריך להתבודד ולחשב עם עצמו היכן הוא בעולם? ולהיכן נתפזר דעתו ומחשבתו ורצונו? ולהיכן נשלף ונתעה על-ידי מעשיו ומחשבותיו? עד שעל-פי רב רואה בעצמו שאין לו מקום ורוח מארבע רוחות העולם לברח לשם ולהתחבא שם מפגעי העולם בגשמיות ורוחניות בגוף ונפש וממון ופרנסה, בבחינת "אנה אלך מרוחק" וכו' (תהלים קלט, ז) ובבחינת "אשא עיני אל ההרים מאין

קצו לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארז-חיים

יבוא עזרי" (שם קכא, א), וכמו שכתוב (שם קמב, ה) "היבט ימין וראה ואין לי מפיר אבד מנוס ממני", וכמו שאומרים בפליחות: 'פנינו לימין ואין עוזר, לשמאל ואין סומך' וכו', וכן הרבה עד שרואה שאין לו מנוס כי אם אליו יתברך לבד, בבחינת "ממך נסתי ושבתתי אליך", וכמו שכתוב (תהלים נט, יז) "ומנוס ביום צר לי". ובשביל זה בחינת המשפט הנ"ל שהוא בחינת התבודדות נקרא רבוע. בחינת רבע ישראל. כי זה העוסק בזה באמת, הוא מתהפך בדבריו לכל צד מארבע רוחות העולם, שבהם כלולים כל מה שנעשה בעולם, עד שרואה דחקו ועמלו ומרירותו וכו', שאין לו מקום לנוס, רק לנוס להשם יתברך להפיל בד' דאחד. כי השם יתברך נמצא בכל עת לכל קוראיו, אפלו אם נתעו כמו שנתעו כי רחמיו אינם כלים לעולם.

וזה 'ומספר את רבע ישראל' שאין מי שיוכל למנות ולספר מה שנעשה מבחינת רבע ישראל שהוא משפט והתבודדות הנ"ל, איך הם שבים מכל מקומות שנתעו לשם להשם יתברך, להפיל באחדותו יתברך בד' דאחד על-ידי התחזקות הרצון באמת. כי בודאי אי אפשר לשער מה שנעשה בזה. וכל מי שזוכה להתחזק בזה להיות רצונו חזק תמיד אל האמת ולא ירפה את

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים קצז

הרצון הטוב אפלו אם יעבר עליו מה, בודאי סוף כל סוף יהיה אחריתו טוב. שעל זה אמר (במדבר כג, י) "תמת נפשי מות ישרים" הללו, "ותהי אחריתי כמהו". כי אמר על עצמו שידע קלקולו וזהמתו העצומה שאין דגמתו כנ"ל, אף-על-פי-כן אמר הלואי והייתי זוכה אפלו אנכי לילך בדרך זה, להתחזק מעתה ברצונות טובים ולפרש שיחתי בכל יום לפניו יתברך ולשפט את עצמי בכל עת בבחינה הנ"ל. אז הייתי זוכה גם כן לאחרית טוב בבחינת "ותהי אחריתי כמהו". וכל זה אמר מחמת ההכרח שעקם השם יתברך את פיו לברך את ישראל ולחזקם ברצונות טובים והתבודדות שיהיו חזקים בזה לעולם.

ומזה אנו מבינים מה היה בדעתו להפך, לחלק על כל זה ולרחקם חס ושלום מפל זה על-ידי דבוריו וליצנות שלו וכו' הרעים, אך השם יתברך ברחמיו הפך הקללה לברכה עד שהכרח לברכם ולחזקם באמת כנ"ל. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (במדבר רבא כ, יט) 'מברכותיו של אותו רשע אנו למדים מה היה בלבו' וכו'. ובודאי היה לו גם אחר כך בחירה, לאחז על כל פנים מאז באהבת קדשת ישראל, אבל היה קשה ערף, ועמד ברשעו גם אחר כך, עד שיעץ את בלק להכשילם בזנות על-ידי התגרות כזה. כי היה יודע גדל כח היצר

קצח לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים

הָרַע שִׁיחֵיהָ קָשָׁה לָהֶם לַעֲמֹד בָּזָה, וְעַל-כֵּן נִפְלוּ מִיִּשְׂרָאֵל עַל יְדוֹ עֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה אֲלָף. עֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה דִּיקָא, כִּי כָל הַתְּגַבְרוֹתָיו הָיָה עַל-יְדֵי הַשְּׁתַלְשְׁלוֹת סִיגֵי הַדִּינִים מֵעֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה בְּתֵי דִינִים הַנִּ"ל:

פח) וְאִזּוּ זָכָה פִּנְחָס וְנָטַל אֶת שְׁלוֹ, שְׁקִנְא קִנְאָת ה' צְבָאוֹת כְּמוֹ שְׁכָתוֹב: (בַּמִּדְבָּר כה, יא) "פִּנְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי" וכו'. שְׁבִטַל הַחֲמָה וְהִרְגֹּז שֶׁהוּא הַפֶּךְ הָרָצוֹן עַל-יְדֵי שְׁקִנְא קִנְאָת ה' צְבָאוֹת בְּחִינַת "בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי" וכו'. כִּי מִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל שֶׁעֵקֶר הַתְּקוּן שֶׁל כָּל הַנִּ"ל הוּא עַל-יְדֵי צְדָקָה. וּמִבְּאֵר בְּסִימָן סה לקוטי תַּנִּינָא שְׁכַשְׁמִקְנָאִין קִנְאָת ה' צְבָאוֹת נֶחֱשֵׁב כְּצְדָקָה. וְכֵן מִבְּאֵר בְּתַהֲלִים לְעִנְיַן פִּנְחָס כְּמוֹ שְׁכָתוֹב: (תַּהֲלִים קו, ל) "וַיַּעֲמֵד פִּנְחָס וַיִּפְלֵל" וכו', שְׁקִנְא קִנְאָת ה' צְבָאוֹת "וַתַּחֲשֹׁב לוֹ לְצְדָקָה" וכו'. הָרִי מִבְּאֵר דְּבָרֵי אֲדוּנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, שְׁקִנְאָת ה' צְבָאוֹת נֶחֱשֵׁב לְצְדָקָה וְעַל-יְדֵי צְדָקָה נִכְנַע מִצַּח הַנְּחָשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּלָעַם וְנִתְתַקֵּן כָּל הַנִּ"ל:

פט) וְעַל-כֵּן קוֹרִין פְּרָשָׁה זֹאת בֵּין הַמְצָרִים. כִּי כָּל הַחֲרָבָן הָיָה עַל-יְדֵי חֲטָא הָעֶגְלָה שֶׁהוּא פָּגַם הָרָצוֹן שֶׁהָיָה בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז וְכו'. וְעַל-כֵּן קוֹרִין אִזּוּ פְּרָשָׁה זֹאת שֶׁהוּא הַכְּנַעַת בְּלָעַם הָרָשָׁע עַל-יְדֵי פִּנְחָס

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים קצט

שְׁקִנָּא קְנֵאת ה' צְבָאוֹת וְכוּ'. וְעַל-כֵּן מְבֹאֵר בְּפִרְשֵׁי זֹאת
כָּל הַקְּרִבָּנוֹת תְּמִידִין וּמוֹסָפִין שֶׁל כָּל הַיָּמִים טוֹבִים. כִּי
כָּל הַיָּמִים טוֹבִים הֵם 'מְקַרְאֵי קִדְשׁ', שְׁקוֹרְאִים וּמְגַלִּים
אֶת הַרְצוֹן, שֶׁכָּל זֶה נִשְׁמָע עַל-יְדֵי בְּחִינַת פִּינְחָס
שֶׁהַכְּנִיעַ וְעָקַר אֶת בְּלִעָם הַרְשָׁע שֶׁהוּא בְּחִינַת מִצַּח
הַנֶּחֱשׁ, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּקוּן חֲרַבַּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
שֶׁשָּׁם עוֹלִין לְרִגְלִים שֶׁשָּׁם עָקַר הָאֵרֶת הַרְצוֹן וְכוּ"ל.
וְעַל-כֵּן קוֹרִין זֹאת בֵּין הַמְצָרִים, כִּי כָּל זֶה הוּא תְּקוּן
הַחֲרַבָּן שֶׁל בֵּין הַמְצָרִים. כִּי עַל-יְדֵי בְּחִינַת פִּינְחָס נִזְכָּה
שִׁיְהִיָּה נִשְׁמָע קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל יוֹם טוֹב שְׁקוֹרָא אֶת
הַרְצוֹן שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִתְתַקֵּן הַכֹּל וְנִזְכָּה לְשׁוֹב לְאַרְצָנוּ
וּלְבָנוֹת אֶת בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן:

ז) וְעַל-כֵּן נִסְמָךְ פִּרְשֵׁי מַטוֹת לְפִרְשֵׁי פִינְחָס. כִּי פִרְשֵׁי
מַטוֹת מְדַבֵּר מֵעֲנִין נְדָרִים שֶׁעַל-יְדֵי מִצְוֵה
זֹאת שֶׁל נְדָרִים רוֹאִים וּמְבִינִים גְּדוּל עֲצָם כַּח הַדְּבֹר,
שֶׁתַּכֵּף כְּשֶׁמְבַטֵּא בְּשִׁפְתָיו צָרִיף לְקַיֵּם כָּכָל הַיּוֹצֵא מִפִּיו.
כִּי בְּאֵמֶת עֲנִין נְדָרִים הוּא פְּלִיאָה נִשְׁגָּבָה, בְּבְחִינַת
(בַּמְדָּבָר ו, ב) "אִישׁ כִּי יִפְלִיא לְנִדֵּר נְדָר נָזִיר" וְכוּ'. כִּי הֵם
בְּחִינַת פְּלִיאֹת חֲכָמָה (כַּמּוּבָא בְּהַתּוֹרָה שְׁאֵלוּ אֶת רַבִּי יוֹסִי בֶּן
קִיסְמָא בְּסִימָן נו). כִּי בְּזֶה רוֹאִין גְּדוּלַת הָאָדָם הַבֹּעֵל בְּחִירָה
שִׁישׁ לוֹ כַּח בְּפִיו לַעֲשׂוֹת לְעֲצָמוֹ מִצְוֹת חֲדָשִׁים שֶׁלֹּא
נִצְטְוָה בָּהֶם. כְּגוֹן כְּשֶׁאוֹסֵר עָלָיו דְּבַר הַמִּתֵּר בְּפִיו אֲזִי

תכף נאָסר עָלָיו הַדְּבָר הַמֵּתָר בְּאִסּוּר תּוֹרָה (וּכְמִבְּאָר בְּדַבְרֵינוּ מִזֶּה בְּהִלְכוֹת נְדָרִים) וְהוּא פְּלֵאֵי. הֲלֹא בְּאַמֶּת זֶה הַדְּבָר אֵין בּוֹ שׁוּם אִסּוּר בְּשִׂרְשׁוֹ, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן תִּכְף כְּשֹׂאוֹמֵר בְּפִיו שִׂיאָסֵר עָלָיו הַדְּבָר אֲפִלּוּ בְּלֹא הַזְכָּרַת הַשֵּׁם נִאָּסֵר עָלָיו תִּכְף בְּאִסּוּר חֲמוּר מִן הַתּוֹרָה. אִךְ בְּזֶה רוֹאִין גְּדֹל כַּח הָאָדָם הַבֶּעַל בְּחִירָה. וְהַעֲקָר הַכַּח הוּא בְּפִיו וְלִבּוֹ. שְׂכַשְׁלֵבוֹ חוֹשֵׁק לְקַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּאִיזָה קַדְשָׁה וּפְרִישׁוֹת וְכִיּוֹצֵא וּמוֹצֵיא חֲשָׁקוֹ וְרִצּוֹנוֹ בְּפִיו אֲזִי נַעֲשֶׂה מִזֶּה תּוֹרָה. כִּי אֲזִי נִאָּסֵר עָלָיו הַדְּבָר בְּאִסּוּר תּוֹרָה.

כִּי בְּאַמֶּת נֶפֶשׁ יִשְׂרָאֵל בְּשִׂרְשׁוֹ הוּא חֵלֶק אֱלֹקֵי מִמַּעַל וְהוּא בְּעַצְמוֹ בְּחִינַת הַתּוֹרָה. כִּי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאוֹרִיתָא וְיִשְׂרָאֵל כְּלָא חֵד, כְּמוֹ שְׂכַתוּב בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ (ח"ג עג). וְעַל-כֵּן יֵשׁ לוֹ כַּח בְּפִיו לְנִדָּר נִדָּר וְלַעֲשׂוֹת לַעֲצֻמוֹ מְצוֹת כְּנִפְשׁוֹ. וְעַקֵּר הַנְּדָרִים הוּא כְּדִי לְקַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ וְלִפְרֹשׁ אֶת עַצְמוֹ מִתְּאַוּוֹת בְּבְחִינַת (אָבוֹת פָּרָק ג) 'נְדָרִים סִיג לְפְרִישׁוֹת' שְׂאֵלוֹ הַנְּדָרִים הֵם מְצוּה לְנִדָּר בָּהֶם. וְכֵן אָמְרוּ (נְדָרִים ח.) 'שְׂרִי לִיָּה לְאִינֶשׁ לְמִנְדָּר לְזֵרוּזֵי נִפְשִׁיהָ' וְעַקֵּר הַנְּדָר כְּשִׂמוֹצֵיאֻ בְּפִיו. וּבְזֶה רוֹאִין גְּדֹל כַּח הַדְּבָר וּמִבְטָא שְׂפָתִים שֶׁל הָאָדָם, שְׂעַל-יַדֵּי הַדְּבָר הוּא יְכוּל לְהַתְגַּבֵּר בְּיוֹתֵר לְפָרֵשׁ אֶת עַצְמוֹ אֲפִלּוּ מִן הַהֲתָר, כְּמוֹ שְׂכַתוּב: 'נְדָרִים סִיג לְפְרִישׁוֹת', וְכְמוֹ שְׂרוֹאִין בְּחוֹשׁ מְכָל מִי שְׂרוֹצֵה לְהַרְגִיל אֶת עַצְמוֹ בְּאִיזָה

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים רא

קדשה ופרישות, שנמצאים הרבה שעושים נדר או שבועה על זה כגון להתענות איזה יום או שלא לאכל דבר מן החי איזה זמן או לתן צדקה יותר מכחו וכיוצא בזה.

ולכאורה הדבר תמוה, ממה נפשך, אם יש בכחו להתגבר על יצרו יוכל להתגבר בלא נדר ושבועה. ואם מתירא שיתגבר יצרו עליו, מה יועיל הנדר? אף בזה רואין גדל כח הנדר בפשוטו והעקר כשמוציאו בפיו שאז על-ידי הנדר עולה לבחינת 'פליאות חכמה' ששם שרש הבחירה. ומשם מקבל כח על-ידי שמוציא הנדר בפיו שיוכל להתגבר על מה שצריך להתגבר. ובנדאי גם אחר כן כשעשה נדר עדין יש כח להבחירה להטותו חס ושלום חס ושלום כי הבחירה יש לה כח גדול מאד. ועל-כן הזהירה התורה מאד שישמר לקיים את נדרו וככל היוצא מפיו יעשה. אבל העקר הוא שעל-ידי הנדר יש לו כח הרבה יותר להתגבר על יצרו. וכמו שמצינו בבעז שאמר (רות ג, יג) "חי ה' שכבי עד הבקר", ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (רות רבה ו, ד) 'ליצרו נשבע', נמצא שבלא השבועה היה סברא שהיצר הרע יתגבר עליו, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (נדרים ח.) בזה. ועל-ידי השבועה עמד בנסיון וכבש את יצרו. וכן מצינו בכמה

כְּשָׂרִים וְצַדִּיקִים, וְכִמּוֹ שֶׁשָּׁמַעְתִּי מִפִּי הַקָּדוֹשׁ שֶׁאָמַר
(שְׁבַחֵי הַר"ן סִימָן טו) שֶׁהִיא רְגִיל בְּנִדְרִים מְאֹד בְּשָׁבִיל
קִדְשָׁה וּפְרִישוֹת:

צא) וְעַל-כֵּן מִתְחִילִין בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים 'כָּל נִדְרֵי' וְכוּ'. כִּי
נִדְרִים גְּבוּהִים מְאֹד פִּנ"ל. וְהֵם בְּבַחֲיַנַּת
שְׂרָשֵׁי הַתּוֹרָה בְּחִינַת תְּשׁוּבָה שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִהַתּוֹרָה,
וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ כָּל סְלִיחַת עֲוֹנוֹת, וְהַעֲקָר עַל-יְדֵי צַדִּיקֵי
הָאֱמֶת בְּחִינַת מִשָּׁה שֶׁמִּמֶּנּוּ מְקַבְּלִים כַּח כָּל רְאִשֵׁי
הַמַּטּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת יְחִיד מִמְּחָה שֶׁיְכוּל לְהַתִּיר הַנֶּדֶר.
כִּי הַתָּרַת נִדְרִים הוּא חֲדוּשׁ וּפְלֵא יוֹתֵר, שֶׁאֶפְלוּ כְּשֶׁעָלָה
לְמָקוֹם הַנֶּדֶר וְאָסֵר עַל עֲצֻמוֹ אֵיזָה דְּבַר שֶׁאֵזִי נֶאֱסָר
עָלָיו בְּאֶסוּר תּוֹרָה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין יֵשׁ לוֹ כַּח
שְׂיִתְחַרֵּט עַל נִדְרוֹ וְיִבּוֹא לִפְנֵי הַחֶכֶם וַיִּתִּיר לוֹ נִדְרוֹ. כִּי
כָּל נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל כְּלוּלִים בְּמִשָּׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת צַדִּיק
הַדּוֹר, וּמִמֶּנּוּ מְקַבְּלִים כַּח כָּל הַמְּמַחִים שֶׁיְכוּלִין לְהַתִּיר
בְּיַחֲדָא אוֹ שְׁלֶשֶׁה הֶדְיוּטוֹת. כִּי כָּל הַתָּרַת נִדְרִים הוּא
בְּכַח מִשָּׁה רַבָּנוּ שֶׁהוּא הָרֵאשׁוֹן שֶׁנָּתַן לָנו אֶת הַתּוֹרָה
וְאֵלָיו גָּלָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ סוּד נִדְרִים וְהַתָּרַתָּן עַל-יְדֵי
הַחֶרֶטָה לִפְנֵי הַחֶכֶם וְכוּ' שֶׁזֶה סוּד הַתְּשׁוּבָה שֶׁעֲקָרָה
הִיא הַחֶרֶטָה.

וְעַל-כֵּן אֵיחָא בְּמִדְרָשׁ, עַל פְּסוּק (שְׁמוֹת ב, יא) "וַיֵּרָא
בְּסִבְלוֹתָם" שֶׁמִּשָּׁה רַבָּנוּ נָתַן לָב עַל סִבְלוֹת בְּנֵי

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים רג

ישראל בגלות ואז אמר לו השם יתברך שעל-ידי-זה
יזכה לפרשת נדרים וכו'. והדבר פליאה ותמוה מאד,
מה שיכות יש דיקא לפרשת נדרים לענין מרירת
הגלות. אך משה ראה מרירת הגלות ונתן לב לזה,
וראה שעקר הגלות על-ידי עונות ישראל ועקר התקון
על-ידי תשובה. ועקר העכוב של התשובה הוא
המחלקת של החולקים עליו שמתגברים כנגדו מאד
כמו שכתוב (שם, פסוק יד) "אכן נודע הדבר", ודרשו
רבותינו זכרונם לברכה (שמות רבה, א, לה) שנודע לו סוד
הגלות שהוא בשביל החולקין והדלטורין. הינו שהבין
שהיה לו כח להשיב ישראל בתשובה. כי רב המון בני
ישראל היו שומעים אליו, אך עקר העכוב הוא על-ידי
בחינת דתן ואבירם שעומדים כנגדו בכל פעם כמו
שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שם) "כל מקום שנאמר
'נצים נצבים', אינם אלא דתן ואבירם". וכן הוא בכל
דור ודור. על-כן כשראה השם יתברך שמשה נותן לב
לזה להצטער בצרתם ורואה היטב בסבלותם ואיך
שקשה מאד לתקן ולגאלם, על-כן גלה לו השם יתברך
סוד פרשת נדרים שבזה הראה לו הכח של הצדיקים
והפשרים שבאשראל שבכל דור ודור שהם בחינת
מקנאי קנאת ה' צבאות בחינת פנחס.

כי נדרים הם בבחינת מקנאי קנאת ה' צבאות שהוא

בְּחִינַת צְדָקָה. דִּהְיֵנוּ כְּמוֹ הַנוֹדֵר אֵיזָה נֹדֵר בְּשָׁבִיל פְּרִישׁוֹת שֶׁהוּא מַחְמַת שְׁרוּאָה שְׂיִצְרוּ רוּצָה לְהַתְגַּבֵּר עָלָיו, עַל־כֵּן הוּא קוֹפֵץ וְנִשְׁבָּע אוֹ נוֹדֵר וְאוֹסֵר עָלָיו גַּם אֶת הַמִּתָּר בְּשָׁבִיל פְּרִישׁוֹת וְעַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ לוֹ כַּח יוֹתֵר לְהַתְגַּבֵּר כַּנ"ל. כְּמוֹ כֵּן הוּא הַמְקַנֵּא קִנְיַת ה' צְבָאוֹת כְּמוֹ פְּנִחָס שְׂרָאָה גְדֹל הַקְּלָקוֹל אֲז, וְלֹא הָיָה מִי לְעַמֵּד נֶגֶד עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה אֶלֶף וְכו'. וְהַעֲקָר נֶגֶד הָרֹאשׁ וְהַנְּשִׂיא שְׁלָהֶם שֶׁהוּא זְמָרִי כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בַּמְדָּבָר כה, ו) "וְהָמָּה בּוֹכִים פִּתַח אֹהֶל מוֹעֵד". וְאֲז חָגַר מִתְנַיִו מֵעֲצָמוֹ וְעָשָׂה מָה שְׁלֹא נִצְטָוָה עַל זֶה בְּפָרוּשׁ וְעַמֵּד וְהַתְפַּלֵּל וְלָקַח רֵמַח וְכו' וְקִנֵּא קִנְיַת ה' צְבָאוֹת וְהִצִּיל אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל וְנִחַשְׁב לוֹ לְצְדָקָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים קו, לא) "וַתִּחַשְׁב לוֹ לְצְדָקָה". כִּי זֶהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת צְדָקָה שֶׁהַעֲקָר הוּא מַחְמַת שֶׁהַמָּמוֹן כְּבָר בְּיַד הָעֲשִׂיר וּבְיָדוֹ לַעֲשׂוֹת עֲמוֹ מַה שְׂיִרְצָה בְּבַחֲרֵתוֹ, וְהוּא מַתְגַּבֵּר וְנוֹתֵן מִכִּיסוֹ צְדָקָה וּמִשְׁבֵּר אַכְזָרִיּוֹת שֶׁבָּלְבוֹ וּמִהַפְּכוֹ לְרָצוֹן, בְּזֶה עוֹשֶׂה נִחַת רוּחַ גְּדוֹל לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וְנִחַשְׁב כְּאֵלוֹ הַלְוָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (מְשָׁלִי יט, יז) "מִלְוָה ה' חוֹנֵן דָּל" וְכו'. וּבְכָל זֶה רוֹאִין גְּדֹל כַּח הַבְּחִירָה. כִּי הֵלֹא בְּוֹדָאֵי בְּיַד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְפָרְנִס הָעֲנִיִּים וְלִתֵּן לָהֶם הָעֲשִׂירוֹת, וְכַמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבָרְכָה (בְּכָא בַתְרָא דף י.) קִשְׂיָא זֹאת מִהַחֹלְקִים שֶׁהַקְּשׁוֹ אִם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב עֲנִיִּים לְמָה אֵינּוּ

מפרנסן וכו'. אך העקר הוא רק בשביל שהבן אדם
 הבעל בחירה ימשיך החסד לעולם על-ידי צדקתו שנתן
 בבחירתו, שלאחר שבא המעות לכיסו והוא מאמין
 שהכל מרצון השם יתברך ומקנים רצון השם יתברך
 ומשבר אכזריותו ונותן צדקה לרעבים בבחירתו, זה יקר
 מאד אצל השם יתברך וכמו שאמרו רבותינו זכרונם
 לברכה שם (ערובין פו.) על פסוק (תהלים סא, ח) "חסד ואמת
 מן ינצרהו". כי דיקא על-ידי זה ממשיך חסדים.
 ועל-כן נסמך פרשת נדרים לפרשת פנחס, כי נדרים הם
 בבחינת צדקה, בבחינת (דברים כג, כד) "מוצא שפתיך
 תשמר ועשית פאשר נדרת" וכו' עד "בפיך" זו צדקה
 (ראש השנה ו.). והוא בבחינת 'קנאת ה' צבאות' בבחינת
 פינחס פנ"ל. ועל-כן נסמכו זה לזה כי הכל בבחינה
 אחת:

צב) והכלל, כי באמת בפנימיות הלב של כל אחד ואחד
 יודע היטב שאין שום תכלית מזה העולם
 ותאוותיו והבליו כידוע לכל וכמבאר לעיל מזה. ובפרט
 לב של איש הישראלי שהוא מזרע אברהם יצחק ויעקב
 שהיו עקר נדיבי לב וכו' פנ"ל, ונפשותינו משרשת
 מהם, על-כן לב של כל איש ישראלי בפנימיותו בודאי
 הוא בוער תמיד להשם יתברך ולתורתו הקדושה
 באמת. אך אף-על-פי-כן, מגדל כח הבחירה, כי "את

זֶה לְעַמַּת זֶה עֲשֵׂה אֱלֻקִּים", עַל-יְדֵי-זֶה מִתְגַּבֵּר בְּכָל פַּעַם הַשְּׁטָן וְהַיֵּצֵר הָרַע וְהַמְּחַשְׁבוֹת רָעוֹת נֶגְדַת הַטּוֹב שֶׁבְּאָדָם וְרוֹצֵה לְהַטְרִידוֹ חֵס וְשְׁלוֹם מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת עַל-יְדֵי תְּאוּוֹתָיו וְהַבְּלִיּוֹ וְכוּ'. וְכָל מָה שֶׁחֹתֵר וּמִתְגַּבֵּר כְּנֶגְדּוֹ הוּא מִתְגַּבֵּר יוֹתֵר. עַל-כֵּן הִיא מִלְחָמָה גְּדוֹלָה וְאַרְכָּה מְאֹד. אֲבָל אַף-עַל-פִּי-כֵן בּוֹדָאֵי הָיָה הָאָדָם מִתְגַּבֵּר עַל הָרַע. אִךְ הַמְּנִיעָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר הֵם בְּנֵי אָדָם הַחוּלְקִים עַל הָאֱמֶת וְכִמוֹ שֶׁאָמַר אַדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָה, שֶׁבְּנֵי אָדָם הֵם מוֹנְעִים גְּדוֹלִים בְּיוֹתֵר מֵהַיֵּצֵר הָרַע וְכוּ' כַּמְבָאָר מִזֶּה בְּסֵפֶר סְפוּרֵי מַעֲשֵׂי־וֹת (שיחות הר"ן, סימן פ) עֵינַן שָׁם.

וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת בְּלָעַם וּבְלָק שֶׁהֵם בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחָשׁ וְחֵיּוֹת רָעוֹת שְׂיוֹנְקִים מִזְקֵנֵי הַדּוֹר שֶׁאֵינן בָּהֶם שְׁלָמוֹת. כִּי בְּלָעַם הוּא עֶקֶר הַחוּלְקֵי הָרֵאשׁוֹן שֶׁעָמַד כְּנֶגְדַת קְדֻשַׁת יִשְׂרָאֵל. כִּי גַם בְּגָלוֹת מִצְרַיִם הָיָה הוּא מִיּוֹעֲצֵי פְרָעָה שֶׁיַּעֲצוּ לְמָרֵר חַיֵּיהֶם בְּגָלוֹת וְכוּ' כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוּם לְבִרְכָה (ילקוט שמעוני קמח). כִּי בְּלָעַם בְּחִינַת עֲמָלָק וּבְחִינַת לֶבֶן הָאֲרָמִי, שֶׁכָּלֵם הֵם מִחֲכָמֵי בְּנֵי קָדָם, שֶׁנִּתְעוּ עַל-יְדֵי תְּאוּוֹתֵיהֶם הָרָעוֹת לְדַעוֹת זָרוֹת מְאֹד וְהַתְּגַבְּרוּ בְּרִצּוֹנָם הַטָּמֵא מְאֹד, עַד שֶׁקָּבְלוּ עַל-יְדֵי זְהֻמָּתָם וְתוֹעֲבוֹתָם הָרָעוֹת כַּמָּה הַשְּׁבָעוֹת וְכַשְׁפִּים, שֶׁמָּהֶם נִמְשְׁכוּ כָּל דְרָכֵי הָעֲבוֹדוֹת זָרוֹת שֶׁל

דורות הקודמים, וקבלו כל יסודות חכמי הטבע שאז היו כלולים יחד.

וכמו שגם עתה נמצאים חכמים להרע שרוצים לחבר ולכלל האמונות פזביות עם דעות וכפירות של חכמי הטבע. אף-על-פי שבאמת הם סותרים זה לזה מאד פמובן לכל בר דעת וכמו שהם יודעין בעצמן. אף מחמת אימת ההמון וכו' הם רוצים לכללם יחד. וכמובן למסתכל בדבריהם הרעים ואין להאריך בזה כאן ודעת לנבון נקל].

ובכלם לא היה טמא וחכם להרע ויודע נסתרות כמו בלעם הרשע. אבל כל ידיעתו בנפלאות ונסתרות, הכל הפך בדעתו להרע מחמת רבוי זהמת תאוותיו הרעות. והעקר בתאות נאוף כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין קו.) שהוא רע הכולל. ועל-ידי-זה היה לו גם רוח גבוה ועין רעה וכו' שהם בחינת קנאה ותאוה וכבוד וכו'. ולא די לו בכל זה שנתעה כל כך וטמא את עצמו כל כך. עוד הסית והדיח אותו יצרו הרע והטמא עד שעמד תמיד נגד ישראל הקדושים והתקנא בהם מאד, וממנו משתלשלים כל צרות וגלות ישראל מאז עד עתה שאנו בדור הזה בגלות הארץ והמר הזה.

פי עקר אריכת הגלות שהוא מחמת עכוב התשובה כמו
 שכתוב בזהר הקדוש (תיקונים דף כב:) 'ולית מלתא דא
 תליא, אלא בתיובתא וכו', עקר העכוב הוא על-ידי
 החולקים על נקדת האמת בכמה וכמה בחינות
 שכלולים בדברי התורה הנ"ל שהם בחינת זקני הדור
 שאין בהם שלמות שהם בחינת אנשים פשרים קצת,
 ומהם כמה מנהיגים וראשים וכו'. אבל אין בהם
 שלמות ואינם מסתכלים על עצמם כל אחד ואחד בעין
 האמת היכן הוא עומד. ואינו דורש ואינו מחפש תקון
 לנפשו מה שיודע בעצמו מה שפגם וקלקל. אף גם הוא
 רוצה להתחכם ולומר חכמות וסברות שקר בדרכי
 עבודת ה', וחולק על נקדת האמת על דרכי התמימים
 והישרים ההולכים בתורת ה' בתמימות כפי מה שקבלו
 מצדיקי הדור האמתיים. ומאלו זקני הדור שאין בהם
 שלמות יונק בחינת מצח הנחש וחייות רעות שהם חכמי
 הטבע וכו' וכו', ועל-ידי כל אלו הדעות רעות הוא עקר
 העכוב מן התשובה וכו"ל, וכמבאר מזה הרבה
 בדברינו במקום אחר. ודבר זה נוהג בכל דור ודור
 השם יתברך ישמר מעתה. ומהם היו כל החרבנות
 והגליות והצרות מיום מתן תורה עד היום הזה עד
 ישקיף ה' וירחם ויתקן כל זאת.

פי תקף אחר מתן תורה עשו את העגל, שמשם כל

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים רט

הצרות רחמנא לצלן, כמו שכתוב (שמות לב, לד) "וביום פקדי" וכו'. וכל מעשה העגל על-ידי חכמי הערב רב שבראשם היו ינוס ויומברוס בני בלעם הרשע כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (זהר תשא [דף קצא]) ומשם נמשכו כל הידעות זרות ורעות של כל החולקים על משה שהם פת המרגלים ועדת קרח וכל הנסיונות והמתאוננים וכו', הכל היה על-ידי דעות ועצות רעות של חכמי הערב רב שהלכו בדרכי חכמי בני קדם, שעקרו היה בלעם שהוא בחינת עמלק וכו'. עד שבסוף כשהיו סמוכים לכנס לארץ ישראל, וכבר הרגו והכניעו קלפות קשות וחסוקות מאד מאד, שהם סיחון ועוג, שהיו מבני הנפילים שמחזאל ועזאל, שמהם קבל בלעם וכו' כל דרכי דעותיו הרעות כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ומשה רבנו בעצם כחו הרגם והכניעם, ועדין לא רצו לביטל דעתם הרעה ולהכניע ולביטל את עצמן נגד דעת משה רבנו, עד שהביאו את בלעם הרשע בעצמו, ורצה בפיו הטמא לעשות מה שהיו בדעתו, עד שחס ושלום היה מבערם מן העולם, כמו שכתוב (במדבר כב, יא) "וגרשתיו" וכו' וכמו שפרש רש"י זכרוננו לברכה. עד שבאמת הייתה עת צרה גדולה ליעקב וכו' כנ"ל, לולא ה' שהיה לנו שעקם את פיו והפך הקללה לברכה. אבל עדין לא הניח את רשעתו ולא ביטל את דעתו הרעה והלה

והסיתן להכשילם בזנות בהתגרות כזה, עד שהכשילם בעון עבודה זרה מאוסה ומטנפת כזאת שהוא עון פעור. כי תאנה זאת אי אפשר לבטל מן העולם שלא יחרב העולם וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (יומא טו:) ומוכא לעיל מזה. ואז היתה צרה גדולה ביותר מאד עד שפמעט אפס תקנה. אך גדול אדונינו ורב כח שהקים אז למושיע את פינחס שקנא קנאת ה' צבאות וכו' ואף-על-פי-כן עדין לא הטהרנו מפגמים הנ"ל, וכמו שכתוב (יהושע כב, יז) "המעט לנו את עון פעור אשר לא הטהרנו ממנו" וכו'. וכן בכל דור ודור מתעורר בחינת זהמת בלעם ורוצה להמשיך חס ושלום קלפת עון פעור, שהוא תכלית הזהמא, עקר זהמת העבודה זרה שנקראת "קיא צואה בלי מקום", שמהם יניקתם של כל חיות רעות ומצח הנחש שהם חכמי הטבע ודעות רעות שבהורות הללו שאחר החרבן שנתפשטו ביותר על-ידי הרומיים שהחריבו את הבית המקדש על-ידי-זה, ועל-כן הצדיקים אמתיים לוחמים עדין בכל יום בתפלתם עם בלעם הרשע, לבער ולעקר רשם השארת זהמתו הרעה ודעותיו הרעים מן העולם. כי הכל תלוי זה בזה, שעל-ידי מצח אשה זונה שהוא תאנה הנ"ל, על-ידי-זה כל הקלוקלים של הרוצים לילך בדרך הקדש, שעקר עומד כנגדם תאנה זאת ששם עקר הנסיון והבחירה וכמו שמבאר בדבריו זכרוננו לברכה.

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים ריא

אבל אף-על-פי-כן בכח קדשת נפש איש הישראלי היו מתגברים כנגדו, וסוף כל סוף היו חוזרים בתשובה אפלו אלו שנכשלו בזה מאד מנעוריהם. פי אף-על-פי-כן היתה הטוב מתגבר סוף כל סוף עד שהיו חוזרים בתשובה.

אבל הקלוקול, על-ידי בני אדם החולקים הנ"ל שיש בהם כמה וכמה פתות ובחינות וכלם יונקים זה מזה וכו'. פי זה כלל גדול, שבין בקדשה בין בסטרא אחרא הכל תלוי זה בזה בחינת (אבות פ"ק ד) 'מצוה גוררת מצוה ועברה גוררת עברה' וכו'. וכן בענין הפתות הנ"ל שזקני הדור שאין בהם שלמות כשאחד מקלקל כמו שמקלקל כמו כן יונק ממנו מצח הנחש ונחיות רעות הנ"ל כנ"ל. ואזי חוזר ומתגבר בחינת מצח הנחש בעצמו בזה הזקן המקלקל הנ"ל ומחטיאו יותר. והעקר שמסיתו ביותר לחלק על הזקנים דקדשה. ואז חוזר ויונק ממנו מצח הנחש ביותר וכן חוזר חלילה וכו'. ועל-ידי-זה מתארה הגלות ביותר וכנ"ל:

אבל אף-על-פי-כן "אתה מרום לעולם ה'" (תהלים צג, ט) וידך על העליונה תמיד כמו שפרש רש"י שם. פי כבר היו משה רבנו ופינחס בעולם שמהם ינקו כל הצדיקים והכשרים האמתיים שבכל דור. עד אשר גם עתה בעבודותנו לא עזבונו אלקינו ואין דור

ריב לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארחה חיים

יתום. ובכל דור ודור נמצאים בחינת 'מקנאי קנאת ה'
צבאות' שהם בחינת פינחס שעמד ויפלל וכו'. כי גם
עתה הבחירה חפשית. כי עקר הבחירה הוא עתה
אצלנו בני אדם החיים עתה על פני האדמה. כי כל
התורה הקדושה ולעמיתה הצרה שפנגדה, וכל
המעשיות הנעשות בעולם בין סטרא דקדושה ובין
סטרא אחרא הכל כפאשר לכל אינו נעשה עתה עם שום
דור ודור כי אם עמנו אלה פה היום כלנו חיים. כי
"במתים חפשי" כתיב "ולא המתים יהללו יה"
(תהלים קטז, יז), רק עלינו נפל חובת היום ללחם מלחמת
ה' כל אחד כפי בחינתו כי אין שום בן אדם חי חפשי
ממלחמה זאת, כי רק בשביל זה בא לעולם. לראות
עמל ויגזן וכעס ומכאובות וכו'. ולילך למקום עפר
רמה ותולעה וכו'. הכל היה בשביל מלחמה זאת. כי
כל אדם יש לו בחירה וכו'. אבל בודאי לאו כל אדם
זוכה להתגבר פראוי וכו' וכמו שכתוב (ברכות יז:) 'רצוני
לעשות רצונך אך שאור שבעסה מעכב אותי' וכו'.
ועקר התקון על-ידי צדיקי אמת שהם בחינת זקנים
שבקדושה. אבל יש פנגדם זקנים שאין בהם שלמות
הנ"ל שמהם יונק מצח הנחש וכו' כנ"ל ומתגברים כמו
שמתגברים בכל מיני תחבולות וכו"ל. אבל יש בכל
דור ודור אנשי אמת החסים על נפשם באמת, ואינם
רוצים להטעות את עצמן, ומסתכלין על אחריתם בכל

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים ריג

יום בעין האמת עד שהם בבחינת מקנאי קנאת ה' צבאות, שמתעוררים מעצמם לעשות עבודת קדושות בשביל האמת מה שלא נצטוו בהם, וכעין שאמרו זכרונם לברכה על פינחס ועל כל הקנאין, שאם בא לשאל אין מורין להם (סנהדרין פרק הנשרפים דף פב.) שזהו בחינת נדרים בחינת צדקה וכנ"ל ועל-ידי-זה הם מכניעין אותם וכמבאר לעיל מזה (אות צא).

ועדין צריכין לבאר בזה הרבה אף אי אפשר לבאר הכל מחמת זה בעצמו שמבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה הנ"ל שאין מורין להם וכו' והבן היטב:

(צד) ועל-כן מתחילין ביום הכפורים 'כל נדרי'. כי עקר התשובה נמשך משם מבחינת נדרים והתרתן והעקר בכח הצדיקי האמת בחינת משה. כי עקר פגם כל החטאים הוא שפגם בבחינת נדר ושבועה. כי כל מצות התורה קבלנו בברית ושבועה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה לז:). כי בשעה שבאו ישראל לקבל התורה בודאי היה להם בחירה לקבלה או שלא לקבלה. ועל-כן באמת אמות העולם לא רצו לקבלה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בבא קמא לח.) על פסוק (דברים לג, ב) "וְזָרַח מִשְׁעִיר לְמוֹ" וכו' 'מלמד שהחזיר הקדוש ברוך הוא את התורה וכו'. ועקר קבלת התורה בתחלתם זה בחינת נדר שקבלוה מעצמם

ריד לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים

בלי הכרח שזהו בחינת נדר שרוצה לנהג עצמו בפרישות קדם שנצטוה. אבל תכף שקבלוה באו בנדר ובשבועה עם השם יתברך שמחייבים לקומה. וכשפוגמין חס ושלום ועוברים על איזה מצוה עקר הפגם בבחינת נדר ושבועה שהוא שרש התורה וכנ"ל. כי עקר שרש הבחירה נמשך מבחינת משה הוסיף יום אחד מדעתו המבאר על פסוק "ויענו כל העם יחדיו" בסימן קצ עין שם היטב והבן היטב. דהינו שצריך להבין מדעתו מה שרוצה השם יתברך קדם שנצטוה. ואפלו עכשיו שכבר נתנה תורה ויש לכל אחד בחירה בפשוטו. אף-על-פי-כן בעניני עצות איך לזכות לקיים את דברי התורה ובאיזה דרך צריכין לילך. אם בדרך המקרים וכו', אם בדרך המקבלים וכו' וכן למי להתקרב וכו' בכל זה צריך האדם להבין מעצמו. ואם יסתכל על תכליתו הנצחי בעין האמת לאמתו בודאי יזכה להבין באיזה דרך ילך ולמי להתקרב בבחינת (תהלים לב, ח) "אשכילך ואורך בדרךך זו תלך איעצה עליך עיניי" וכו'. וכמו שכתוב בהתורה 'פי מרחמים' וכו' (לקוטי תנינא סימן ז') שיש רמזים שהם בחינת ידיים שיש ביים החכמה, שמה שאין יכולים לגמר בדבור גומריין בידיים ברמזים בחינת (יחזקאל טז, כז) "נטיתי ידיי" וכו' עין שם.

לקויטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים רטו

וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת נֶדֶר שְׁנוּדֵר מֵעֲצָמוּ מִדַּעְתּוֹ בְּשִׁבִיל פְּרִישׁוֹת שְׁזָהוּ בְּחִינַת "פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר" בְּחִינַת כָּל הַמְּקַנְאִין קִנְאָת ה' צְבָאוֹת שְׁמִבְאָר בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה הַנ"ל שְׁאִין מוֹרִין לָהֶם בְּפִרוּשׁ. רַק אָמְרוּ בְּדֶרֶךְ כָּלָל (סִנְהֶדְרִין פֵּא:) 'הַבּוֹעֵל אֲרַמִּית קִנְאִין פּוֹגְעִין בּוֹ' וְאִין מְצוּיִן וּמוֹרִין בְּפִרוּשׁ. רַק מִי שְׁרוּצָה לְקִנְאָת קִנְאָת ה' צְבָאוֹת יָבֵא וַיִּזְכֶּה וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת צְדָקָה שֶׁל בְּעָלֵי צְדָקָה הָאֲמֵתִיִּים שְׁאִינָם נוֹתְנִים בְּשִׁבִיל כְּבוֹד וְתַפְאֶרֶת אוֹ מִחֲמַת טְבַעַם רַק נוֹתְנִים בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְהַעֲקָר לְהַחֲזִיק עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה כְּשָׂרִים אֲנָשֵׁי אֱמֶת. וְצָרִיכִים לִתֵּן צְדָקָה יוֹתֵר מִכַּחַם בְּאִפְן שְׁיִבְנוּ אֵיזָה בְּנֵין וְיִקְדְּשֶׁה שְׁיִהְיֶה לוֹ קִיּוֹם לְעוֹלָם וְכִמוֹ שֶׁפִּרַשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (קִהְלַת ה', ט) "אוֹהֵב כֶּסֶף לֹא יִשְׁבַּע כֶּסֶף וְכוּ' וּמִי אוֹהֵב בְּהֶמוֹן לֹא תִבּוֹאֶה גַם זֶה הֶבֶל", וּפִרַשׁ רַש"י שְׁאֶפְלוּ אִם עוֹשֶׂה מְצוֹת אִם אֵינוֹ עוֹשֶׂה מְצוֹה שְׁיִהְיֶה לָהּ קִיּוֹם כְּגוֹן בְּנֵין בֵּית הַכְּנֶסֶת אוֹ סֵפֶר תּוֹרָה וְכוּ'. וְכִמוֹ שְׁמַצִּינוּ כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה עִירוֹת שְׁהִיָּה חֶסֶר לָהֶם צָרִכֵי רַבִּים כְּגוֹן בֵּית הַמְּדֻרָשׁ אוֹ מִקְוֵה וְהִיָּה קִשָּׁה לְקַבֵּץ מִהֶהֱמוֹן וְקַפֵּץ אֶחָד וְעֲשֶׂה מְשָׁלוֹ צְדָקָתוֹ עוֹמְדָת לְעַד. אוֹ אֶפְלוּ שְׁאִינוֹ עוֹשֶׂה מְשָׁלוֹ, רַק שֶׁהוּא מִתְעוֹרֵר מֵעֲצָמוֹ לְעֶסֶק בְּזֶה לְנִגְשׁ כָּל אֶחָד, וְלִסְבֹּל הַרְבֵּה בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דְּמִים מִכָּל אֶחָד,

וטרח העסק והבנין וכו', והוא מקבל על עצמו כל זה בשביל המצוה הקימת לעד שזהו גדול מאד, כי גדול המעשה יותר מן העושה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בבא בתרא ט). ובלבד שיהיה פונתו לשם שמים לא להתיהר ולקנטר חס ושלום. מפל שפן כשאדם עוסק בזכות הרבים הגדול מאד, שעוסק במצוה שאין לה תובעין שהוא זכות הרבים מאד ויש לו הרבה יסורים ומניעות ובזיונות וכו' בשביל זה, אבל פונתו לשמים בשביל האמת לאמתו שכל זה הוא בחינת קנאת ה' צבאות בחינת נדרים, על-ידי-זה עקר התקון המבאר בתורה הנ"ל שהוא להכניע מצח הנחש על-ידי פח הצדקה וכו' פנ"ל. ועל-ידי-זה זוכין לתשובה עד שמבטלין דעותיהם הרעות הנ"ל מן העולם ומגבירים פח הרצון וכו' וכנ"ל.

וכל זה מקבלין פח מזקני הדור האמתיים בחינת משה שהוא זוכה לבחינת התרת נדרים. כי התרת נדרים הוא פלא גדול ביותר שאפלו הנדר בעצמו יכול החכם להתירו. כי כל פח הנודרין נמשך מהחכם בחינת משה פנ"ל. ועל-כן ביום הכפורים שצריכין לזכות לתשובה ולמחילת עוונות מתחילין 'כל נדרי' מענין נדרים והתרתן כי משם שרש התשובה פנ"ל. והכל בכח הצדיקי אמת הכלולים בבחינת משה. ועל-כן אומרים

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים ריז

אז קדם 'כל נדרי' — 'בישיבה של מעלה ובישיבה של מטה אנו מתירין להתפלל עם העברנים'. כי צריכין להעלות כל העברנים אל הקדשה ולהחזירם בתשובה, על-כן מקשרין עצמן להישיבה של מעלה ושל מטה, שהם כלל הצדיקים שבחיים חיותם, וכל הצדיקים שוכני עפר, שהם בחינת ישיבה של מעלה. ובכחם אנו מתפללין ביום הפורים ואומרים 'כל נדרי' וכו' ומגביהין כל העברנים להחזירם בתשובה וכו"ל:

ז) ועתה ממילא מוכן שבשביל זה כשנתן משה לב לראות בסבלותם וכו' גלה לו השם יתברך סוד פרשת נדרים היקא. כי עקר צערו היה שראה אריכת הגלות מהיכן נמשך ואיך קשה לתקנו. ועקר הקשוי והפכדות הוא מחמת דתן ואבירם שהם בחינת החולקים על האמת וכו' כנ"ל, על-כן גלה לו השם יתברך סוד פרשת נדרים שהוא בחינת מקנאי קנאת ה' צבאות בחינת צדקה הגונה וכו' כנ"ל, שעל ידי זה מכניעין כל החולקים וכו' ומגלין הארת הרצון בעולם, שעל-ידי-זה עקר הפדות והגאולה וכו"ל:

זו) וזה בחינת סמיכות המשנה (אבות פרק ג) 'מסרת סיג לתורה, מעשרות סיג לעשר, נדרים סיג לפרישות, סיג לחכמה שתיקה'. 'מסרת סיג לתורה', זה בחינת תורה שבעל פה שנמסרה לנו בעל פה שהוא

סִיג לַתּוֹרָה שְׁבֻכְתָּב, כִּי מִתּוֹרָה שְׁבֻכְתָּב בְּלִבְד אֵין יוֹדְעִין דְּבַר וְלֹא שׁוּם מְצֻה אֵיף לְקִימָה כְּמִבְאָר כְּמָה פְּעָמִים בְּכָל הַסְּפָרִים וּבְדַבְרֵינוּ, רַק עָקַר הַסִּיג לְקִימָה תּוֹרָה שְׁבֻכְתָּב הוּא עַל-יַדֵּי הַמְּסֻרֶת שֶׁהִיא תּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה, וְעַל-כֵּן מִבְּאָר בְּדַבְרֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה (לְקוּטֵי תַנְיָנָא סִימָן כח) בְּשֵׁם הַמְּדַרְשׁ, שְׁעָקַר הַהֶבְדֵּל שְׁבִין יִשְׂרָאֵל לְעַכְשָׁנָא כּוֹכְבִים הוּא רַק בַּתּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה וְכוּ', וְעַל-כֵּן כָּל הַמְּחַקְרִים וְהַהוֹלְכִים בְּדַרְכֵיהֶם עוֹסְקִים רַק בַּתּוֹרָה שְׁבֻכְתָּב וְרוֹצִים לְפָרְשָׁה עַל-פִּי דִרְכֵיהֶם וְלַגְלוֹת פְּנִימִים בַּתּוֹרָה שְׁלֹא כְּהִלְכָה הַמְּסוּרָה בְּיַדֵּינוּ בְּעַל פֶּה כִּידוּעַ וּמְפָרְסָם כָּל זֶה.

כִּי כ"ד סְפָרִים שְׁבַתּוֹרָה שְׁבֻכְתָּב הֵם כְּנֻגַד הַכ"ד בְּתֵי דִינִים הַנ"ל, שְׁעָקַר הַמְּתַקֵּן עַל-יַדֵּי רְצוֹן הָעֲלִיוֹן, שְׁנִמְשָׁף עַל-יַדֵּי הַצְּדִיקִים שְׁבֻכָל דוֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת מִשָּׁה, שֶׁהֵם בְּחִינַת תּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה. כִּי תּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה נִמְסָרָה מְדוֹר לְדוֹר לְצְדִיקֵי אָמֶת, וּמִי שְׁפוּגִם בְּזֶה וּמְפָרִיד חֵס וְשָׁלוֹם תּוֹרָה שְׁבֻכְתָּב מִתּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה, הוּא 'נִרְגָן מְפָרִיד אֱלוֹהִים', וְאֵזִי מִשְׁתַּלְשֵׁל מִהַדִּינִים שֶׁל הַכ"ד בְּתֵי דִינִים אַחֲזִיזַת הַסְּטָרָא אַחְרָא שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵל אַחַר — כְּפִירוֹת, שֶׁהֵיוּ בְּחִינַת כ"ד מִינֵי עוֹפוֹת טְמֵאִים שֶׁהֵם בְּחִינָה אַחַת עִם הַחַיּוֹת רְעוֹת הַנ"ל, שְׁמִשָּׁם כָּל יְנִיקַת חֲכָמֵי הַטְּבַע, וְעַל-כֵּן עָקַר סִיג וְקִיּוּם

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים ריט

התורה הוא על-ידי מסרת שהוא בחינת תורה שבַעַל פה. כי הדבור פה יש לו כח גדול לגלות האמת והאמונה בבחינת (תהלים פט, ב) "אודיע אמונתך בפיי". אבל "את זה לעמת זה". כי אף הם באים באדם שפכו בפיו, כי "פיהם דבר שוא" וכו' (תהלים קמד, ח) וכמו שפתיב (שם יב, ד-הו) "יכרת ה' כל שפתי חלקות לשון מדברת גדולות אשר אמרו לשוננו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו". שכל זה הוא מה שבארנו לעיל (אות עב) בענין בלעם שהוא בקלפה כנגד משה בקדשה. כי הבחירה יש לה כח גדול כנ"ל. ועל-כן הם אומרים "שפתינו אתנו" וכו', כי גם הם מתגברים בלשונם ובפיהם להסתיר האמת ומפרשים התורה בפיהם בדרך הרע, שכל זה נמשך ממצח הנחש וכו' כנ"ל. אבל הכנעתו על-ידי צדקה אמיתית שהוא בחינת נדרים וכו'.

וזה שסמך התנא מיד, 'מעשרות סג לַעֲשׂוֹר, נדרים סג לַפְרִישוֹת'. כי על-ידי בחינת מעשרות שהוא צדקה, שהוא סג לַעֲשׂוֹר, שעל-ידי-זה נמשך העשירות אל הקדשה, וכן על-ידי נדרים שהם סג לַפְרִישוֹת על-ידי-זה מתגברים על החולקים על המסרת שהוא תורה שבַעַל פה. כי כל התגברותם הוא על-ידי הממון והעשירות שהוא עתה בגלות אצלם. ועל-ידי רבוי

תאנות נאוף שהם משקעים בזה מאד, שכל זה בחינת בלעם שהיה לו נפש רחבה לממון וכבוד ולזנות וכו', שמשם כל קנאתם בעם ה' הכשרים הדבקים בצדיקי אמת. על-כן על-ידי צדקה שהוא בחינת מעשרות שעל-ידי-זה זוכין לעשירות דקדושה ועל-ידי בחינת נדרים סיג לפרישות על-ידי-זה מתגברים עליהם וכנ"ל.

והעקר שעל-ידי הצדקה בחינת נדרים מתגבר התגלות הרצון בעולם שהכל מתנהג ברצונו לבד ואין שום טבע כלל. כי גם הטבע בעצמו מתנהגת ברצונו תמיד וביד ישראל לביטל הטבע ברצונו על-ידי תפלתם וכנ"ל. ועל-ידי-זה מתגבר כל אחד ברצונות חזקים ותקיפים תמיד להשם יתברך שזה העקר וכנ"ל. ומי שחזק בזה תמיד ומכניס דרך זה בעולם ודאי יתגבר עליהם ויכניע עקר המינים והחולקים ויביטל דעותיהם הרעות מן העולם. וזהו 'סיג לחכמה שתיקה'. כי אי אפשר להתוכח עמהם עד קצה האחרון רק צריכין לדבר בחכמה אמתית מה שצריכין לדבר. וכל מה שמדברים בחכמה נגדם הם חותרים ביותר להתגבר כנגד האמת יותר ויותר. ועל-כן 'סיג לחכמה שתיקה' שצריכין להם ולשתק "עד ישקיף וירא ה' משמים" בחינת (תהלים לו, ז) "דום לה' והתחולל לו". בחינת (שם סב, ב) "אף אל-אלקים דומיה נפשי" בחינת (איכה ג, כ)

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים רכא

"טוב ויחיל ודומם לתשועת ה'". כי העקר הוא להיות חזק בעצמו בהאמת ולהתחזק ברצון חזק תמיד להשם יתברך ולאמתת תורתו, ואם אפשר לדבר עם אחד ולהשיבו אל האמת מה טוב. ואם לאו, צריכין לשתק, בבחינת סיג לחכמה שתיקה. ועל-פן כתיב (משלי כו, ה) "ענה כסיל כאולתו", וכתיב (שם ד) "אל תען כסיל כאולתו, כי יעת לחשות ועת לדבר". אך סוף כל סוף כל ימי הגלות הם מתגברים בדבוריהם. וצריכין החכמים אמתיים לעשות סיג לדבריהם על-ידי השתיקה שהוא בחינת רצון בחינת "דום לה" והתחולל לו" וכו' וכנ"ל:

עין מאמר רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין פרק נגמר הדין מד:) על פסוק "היערף שועף לא בצר" (איוב לו, ט). כמה וכמה צריכין להתחזק ולהתאמץ בתפלה ובבקשת רחמים ותחנונים כמו שאמרו שם, לעולם יקדים אדם תפלה לצרה וכו'. ריש לקיש אמר: כל המאמץ את עצמו בתפלה מלמטה אין לו צרים מלמעלה. רבי יוחנן אמר לעולם יבקש אדם רחמים שיהיו הכל מאמצים את כחו ואל יהיו לו צרים מלמעלה. וזה לשון רש"י זכרוננו לברכה, לעולם יבקש אדם רחמים שיהיו הכל מאמצים את כחו שיסיעוהו מלאכי השרת לבקש רחמים וכו'. והעקר

רכב לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים

לְעִנְיָנֵינוּ הוּא פְּרוּשׁ רַשׁ"י הַנ"ל, שְׁעַל זֶה בְּעֶצְמוֹ צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים לְעוֹלָם. הֵינּוּ שְׁלֵעוֹלָם צְרִיף הָאָדָם לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים שְׁיֻכַּל לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים. כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר בְּרַשׁ"י הַנ"ל שְׁפִרְשׁ שְׁצְרִיף הָאָדָם לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים שְׁיִהְיוּ הַכֹּל מְאֻמְצִים אֶת כַּחוֹ שְׁיִסְיְעוּהוּ מִלְּאֲכִי הַשָּׂרֵת לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְכוּ'. וְהֵבֵן הֵיטֵב הֵיטֵב עַד כְּפָה עַד כְּפָה צְרִיכִין לְהִתְחַזֵּק בְּבִקְשַׁת רַחֲמִים. כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא בָּא לְפָרֵשׁ שְׁיִחַתּוֹ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ וְאִינוֹ יָכוֹל לְפִתּוֹחַ פִּיו כָּלֵל אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא צְרִיף לְהִתְחַזֵּק לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל זֶה בְּעֶצְמוֹ שְׁיִסְיְעוּהוּ מִלְּאֲכִי הַשָּׂרֵת לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְכוּ' וְכֵן לְעוֹלָם וְהֵבֵן הֵיטֵב:

הַלְכוֹת נְשִׂיאת כַּפִּים

זוּהָ בְּחִינַת בְּרַפְתַּת כְּהֻנִּים. כִּי כְּבָר מְבֹאָר, שְׁכָל סֵדֶר קְרִיאַת שְׁמַע וּבְרִכוֹתֶיהָ וּתְפִלָּה הַכֹּל הוּא בְּחִינַת אֲמוּנַת הָרָצוֹן שְׁאֵז עוֹסְקִין בְּכַמָּה תְּקוּנִים הַנ"ל לְהַמְשִׁיף עָלֵינוּ הָאֲרֵת הָרָצוֹן וְכוּ' וְכַנ"ל. עַל-כֵּן בְּגִמְרַת הַתְּפִלָּה עוֹלִים הַכְּהֻנִּים לְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה. כִּי מְבֹאָר בְּהַתּוֹרָה 'וּבִיּוֹם הַבְּכוּרִים' הַנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי הַצְּדָקָה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְרָצוֹן וְכוּ', עַל-יְדֵי-זֶה אֵין צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֶסֶק וְעַבְדָּא כָּלֵל בְּשִׁבִיל פְּרוֹנְסָה כִּי נִתְקִים. "וְעַמְדוֹ זָרִים וְרַעוּ צֹאנֵכֶם וְכוּ' וְאַתֶּם כְּהֵנִי ה' "

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארז-חיים רכג

תקראו", כהני ה' דיקא בחינת חסד וכו'. נמצא שעקר התכלית לזכות לבחינת כהן. על-כן בגמר התפלה שזכינו להמשיך התגלות הרצון, על-כן אז הפהנים עולין לברך ברכת כהנים, להמשיך קדשת כהן על כל ישראל, שיזכו כל ישראל לבחינת "ואתם כהני ה' תקראו" שהוא בחינת חסד. שלא יצטרכו לעשות שום עסק בשביל פרנסה, רק כל הממון והעשירות והפרנסה יהיה נמשך להם בחסדו וכו' שזהו בחינת כהן כנ"ל.

וזהו "יברכה ה'" בממון (במדבר רבה יא, ה) שכל הממון יגיע להם על-ידי ברכת ה' לבד בלי שום עובדא ועסקי משא ומתן ומלאכה כנ"ל בבחינת (משלי י, כב) "ברכת ה' היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה". שלא יצטרך לשום יגיעה של עסק ומלאכה שנמשך מבחינת, "בעצבון תאכלנה בזעת אפך תאכל לחם" רק כל העשירות והפרנסה יהיה נמשך על-ידי ברכת ה'. וזהו "וישמך" — 'מן המזיקין' (שם) שהם בחינת החיות רעות המבארין שם בהתורה הנ"ל שהם מזיקי עלמא שהם רוצים לפגם ברצון.

ועל-כן על ידם נמשך ביותר ויותר יגיעות וטרדת המלאכות והעסקים בחינת "בעצבון תאכלנה" שנמשך על-ידי חטא אדם הראשון שפגם באמונת הרצון. ועל-כן "זה דרכם כסל למו" (תהלים מט, יד)

רכד לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים

שֶׁל הַחַיּוֹת רְעוֹת הַנִּ"ל שֶׁל חֲכָמֵי הַטֵּבַע שְׂצוּעִיקִים מְאֹד לְהִרְבוֹת בְּעֶסְקִים וּמְלָאכוֹת וּלְבַטֵּל חַס וְשְׁלוֹם הַתּוֹרָה וְעִבּוּדָה כִּי הֵם בְּהֶפְךָ מְאֻמֵּנֵת הַרְצוֹן. וְעַל-כֵּן דַּעְתָּם הָרְעָה בְּהֶפְךָ, לְהִרְבוֹת דִּיקָא בְּמְלָאכוֹת וְעֶסְקִים וּמְאוּמָה לֹא יִשָּׂא בְּעַמְלוֹ וְכוּ'. עַל-כֵּן מְבָרְכִין אוֹתָנוּ הַכֹּהֲנִים "יְבָרְכֶךָ ה'" בְּמִמּוֹן שֶׁהַמִּמּוֹן וְהַעֲשִׂירוֹת יִגִיעַ עַל-יַדֵּי בְרַכַּת ה' לְבַד בְּלִי עֶסֶק וּמְלָאכָה כַּנִּ"ל "וַיִּשְׁמְרֶךָ" מִן הַמְזִיקִין שֶׁהֵם הַחַיּוֹת רְעוֹת חֲכָמֵי הַטֵּבַע וְכוּ' כַּנִּ"ל.

וְזֶהוּ "יָאֵר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ", זֶהוּ בְּחִינַת קְדוּשַׁת יוֹם טוֹב שֶׁעַל יָדָם נִתְגַּלָּה הַרְצוֹן כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל. כִּי בְּכָל הַיָּמִים טוֹבִים שֶׁהֵם הַשָּׁלֵשׁ רְגָלִים צְרִיכִין לְעֲלוֹת לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ לְהַמְשִׁיךְ מִשָּׁם הָאֶרֶת הַרְצוֹן (וְכַמְבָאָר מִזֶּה בְּמָקוֹם אַחֵר). וְעַל-כֵּן עָקַר קְדוּשַׁת יוֹם טוֹב תְּלוּי בְּצַדִּיקִים (כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּמָקוֹם אַחֵר וְלִקוּטֵי מוֹהַר"ן סִימָן קל"ה) כִּי עָקַר קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל יוֹם טוֹב שֶׁקוֹרָא וּמְגַלָּה אֶת הַרְצוֹן, אִי אֶפְשָׁר לְשָׁמַע, כִּי אִם עַל-יַדֵּי הַחֲכָמִים וְהַצַּדִּיקִים הָאֱמֵתִיִּים שֶׁמְקַשְׂרִים כָּל הַרְצוֹנוֹת לְשֶׁרֶשׁ הַרְצוֹן, לְבְּחִינַת רַעוּא דְרַעוּיִן, שֶׁשָּׁם נִסְתַּלַּק מִשָּׁה וְכוּ', כְּמַבְאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת "יָאֵר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ" בְּחִינַת הָאֶרֶת פְּנֵי ה' שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּיוֹם טוֹב בְּחִינַת: (דְּבָרִים טז, טז) "שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים

לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים רכה

בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלקיך" וכו' שעקרו
נמשך על-ידי צדיקי אמת שעל ידם מאיר פני ה' כי
'צדיקיא אנון אנפי שכנתא' כמו שכתוב בזהר הקדוש
כמה פעמים (עין ח"ב קסג:).

וזהו "ויחנך" — 'יתן לך חן' (במדבר רבה פרשה יא, ו) שזה
בחינת שמקשרים רצונות של כל ישראל לבחינת
משה רבנו שנסתלק ברצון שברצונות. כי כל החן
דקדשה של ישראל נמשך ממשה שעליו נאמר (שמות לג,
יב) "כי מצאת חן בעיני". ועל-ידי מציאת חן המשיך
שלש עשרה מדות של רחמים כמו שכתוב (שם) "ועתה
אם נא מצאתי חן בעיניך וכו' הודיעני נא את דרכיך"
וכו'. ואז הודיעו על-ידי שלש עשרה מדות של רחמים
שהם בחינת תליסר תקוני דיקנא, בחינת קדשת הזקנים
דקדשה שהוא בחינת התגלות הרצון בשבת במנחה
שנמשך משם (כמוכן בכונות) וזה מברכין אותנו
הכהנים ויחנך וכנ"ל.

וזהו "ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום" זה בחינת
צדקה, וכמבאר לעיל מזה, בחינת (תהלים יז, טו)
"אני בצדק אחזה פניך", בחינת 'מרבה צדקה מרבה
שלום' (אבות ב, ז). כי עקר התקון על-ידי רבוי צדקה
כנ"ל, שעל-ידי זה זוכין להארת הרצון שהוא בחינת
נשיאת פנים בחינת זקן נשוא פנים' כמו שמבאר שם

רכו לקוטי הלכות ברפת השחר ה' ארח-חיים

שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְבַּטֵּל כַּח הַחַיּוֹת רָעוֹת הַנִּל, שְׂזֵהוּ
בְּחִינַת שְׁלוֹם. כִּי כָּל זְמַן שֶׁנִּשְׁמָע קוֹלוֹת הָרָעִים שֶׁל
חַיּוֹת רָעוֹת, שֶׁהֵם חֲכָמֵי הַטֶּבַע הַנִּל, יֵשׁ רִגְזוֹ וְכַעַס
וּמַחְלָקָת, הַפּוֹד הָרָצוֹן וְהַשְׁלוֹם, כִּי הֵם מְזִיקֵי עֲלָמָא.
אָבֵל כְּשִׁישְׂרָאֵל עִם קְדוּשׁ מִתְגַּבְּרִין בְּאַמוּנַת הָרָצוֹן עַד
שֶׁמִּתְבַּטֵּל כַּחַם "אָז יָשׁוּבוּ הֵמָּה אֵלֵינוּ" (עֵין יִרְמִיָּהוּ טו, יט),
וַיִּתְקַיֵּם "וְגַר זָאֵב עִם כֶּבֶשׂ וְנֹמֵר עִם גְּדִי" וְכוּ' (יִשְׁעִיָּה יא,
ו). כִּי יִתְבַּטְּלוּ הַהִזְקוֹת וְהָרְגוּ וַיִּתְרַבֶּה הַשְׁלוֹם שֶׁהוּא
בְּחִינַת רָצוֹן, שֶׁהַכֹּל מְרַצִּים זֶה עִם זֶה בְּאַהֲבָה וְשְׁלוֹם
מִגְדֵּל אֱמוּנַת הָרָצוֹן שֶׁהַכֹּל מִתְנַהֵג בְּרָצוֹן הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ
לְבַד, גַּם אֲזַי יִתְקַיֵּם "וְעַמְדוֹ זָרִים וְרַעוּ צֵאֲנֶכֶם" וְכוּ'
שְׂזֵהוּ בְּחִינַת רַבּוּי הַשְׁלוֹם. שֶׁכָּל הַזָּרִים וּבְנֵי גֵכָר יִפִּירוּ
גְדֵלַת הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ וְגְדֵלַת יִשְׂרָאֵל, 'אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל
הָעַמִּים' וַיַּעֲסִקוּ כָּלָם בְּמִלְאכָתָנוּ, כִּי יְבִינוּ שְׂזֵה כָּל
תְּכֵלִיתָם. וְעַל-כֵּן מְסִימִין בְּבִרְכַת כְּהֻנִּים וַיִּשֶׁם לָהּ
שְׁלוֹם'. כִּי זֶה עֵקֶר הַתְּכֵלִית בְּחִינַת רָצוֹן וְאַהֲבָה וְשְׁלוֹם
וְכַנ"ל. וְעַל-כֵּן מִתְחִילִין הַבְּרָכָה לְבִרְךָ וְכוּ' בְּאַהֲבָה'.
כִּי זֶה הָעֵקֶר בְּחִינַת אַהֲבָה וְשְׁלוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֶרֶת
הָרָצוֹן כַּנ"ל:

טז) וְעַל-כֵּן הַכְּהֻנִּים עוֹלִים לְבִרְךָ אֲצֵל בְּרַכַּת מוֹדִים. כִּי
שֶׁם בְּבִרְכַת מוֹדִים מְגִלִים הָאֶרֶת הָרָצוֹן
בִּיּוֹתֵר שֶׁהוּא בְּחִינַת קְדֻשַׁת יוֹם טוֹב בְּחִינַת מְקַרָּא קְדֻשׁ

לקוטי הלכות ברכת השחר ה' ארח-חיים רכז

על-ידי רבוי הנסים שעשה אז עמנו כנ"ל. כי שם
בברכה זו אנו מודים על כל הנסים והנפלאות שעשה
השם יתברך עמנו בכל דור ודור. ואשר הוא יתברך
עושה עתה עמנו בכל יום וכו' כמו שמתפללין שם,
'מגן ישענו לדור ודור נודה לך וכו' ועל נסיה שבכל
יום עמנו ועל נפלאותיה וטובותיה שבכל עת ערב ובקר
וצהרים, כי על-ידי אמונת הרצון מבינים שהשם
יתברך עושה עמנו נסים ונפלאות בכל יום ובכל עת
וכו'. כי הרבה הרבה אנו רואים בעינינו בכל יום מאחר
שאנו מאמינים שאין שום טבע רק כל הנהגת הטבע
הכל בהשגחתו יתברך לבד. ואזי רואים נפלאות
חדשות בכל יום. ומלבד זה אנו מאמינים שהשם
יתברך עושה עמנו נסים ונפלאות בכל יום ובכל עת
שאין אנו יודעים מהם בלתי הוא יתברך לבדו כמו
שכתוב (תהלים קלו, ד) "לעשה נפלאות גדלות לבדו כי
לעולם חסדו", וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה
(גדה לא.) 'אין בעל הנס מפיר בנסו' וכו'. ועל-כן סמוך
תכף לברכה זאת שמגלה ביותר אמונת הרצון עולים
הכהנים לברך בשם ה', שישכים השם יתברך עמנו
להמשיך עלינו מלמעלה בכל עת הארת הרצון שעל-
ידי-זה יהיו נמשכין כל שפע העשירות וכו' מאתו לבד
וכו', ומסימין בשלום שזה העקר כנ"ל. ואחר כך
אומרין תכף 'שים שלום', ומסימין, 'המברך את עמו

רכח לקוטי הלכות שליח צבור ארח-חיים

ישראל בשלום, כי גמר התקון הוא שלום פנ"ל.
ועל-כן לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה
לישראל אלא השלום (סוף עקצין) וכנ"ל:

ק) ועל-כן אין מברכין אלא בנשיאת פנים. פי נשיאת
פנים מורה על גדל עצם הרצון
וההשתוקקות בכל לב להשם יתברך בבחינת (איכה ג, מא)
"נשא לבבנו אל פנים אל אל בשמים", בחינת (דברים
לב, מ) "כי אשא אל שמים ידי", בחינת (תהלים קלד, ב)
"שאו ידיכם קדש וברכו את ה'". וכמו שרואין בחוש,
שמי שמשתוקק מאד להשם יתברך אזי מגביה ידיו
ופורש כפיו בבחינת (שם פח, י) "שטחתי אליך כפיי",
בחינת (שם קמג, ו) "פרשתי ידי אליך". ועל-כן ברבת
כהנים שהוא בחינת המשכת הארת הרצון בהארה
נפלאה על-כן הוא בנשיאת פנים דיקא. גם מרמז שאנו
מסלקין ידינו מלעסק בשום עסק ומלאכה שנעשין
על-ידי הידים רק להרים ידינו אל השם יתברך תמיד
זהו בחינת תקף הרצון פנ"ל:

דין השליח צבור

על-פי התורה ויאמר בעז אל רות (בסימן סה) עין שם:

כי עקר תקון התפלה הוא על-ידי השליח צבור פי הוא

לקויטי הלכות שליח צבור ארח-חיים רכט

המבחר שבעדה. פי צריך להיות הגון וראוי והוא בחינת בעל השדה שהוא ראש של המתפללין ועל-כן הוא נקרא עובר לפני התבה. פי הוא כפר הגיע אל התכלית ועושה אחד מכל התפלה ועל-כן יכול לעבור לפני התבה ולילך לתבה שלאחריה כמבאר שם. פי אפלו כשהוא בתבה שלאחריה ואפלו כשהוא בסוף התפלה, הוא תמיד עובר לפני התבה הראשונה דהינו שאינו נוסע מן התבה הראשונה רק עובר תמיד לפניו. ומחמת זה בעצמו יכול לעבור אל התבה השניה כנ"ל. ועל-כן השליח צבור חוזר התפלה, להורות שהוא אחז בהתכלית שכלו אחד, ואף שפבר גמר התפלה עדין הוא בתחלת התפלה בתבת 'ברוך' להורות שכלו אחד ונעוץ סופו בתחלתו ותחלתו בסופו, ועל-כן נקרא השליח צבור חזן מלשון ראיה והסתכלות בחינת (במדבר כד, טז) "מחזה שדי יחזה", הינו שהוא חוזה ורואה אל התכלית שעל-ידי-זה יכול להתפלל כנ"ל.

וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ראש השנה לד:) 'למה שליח צבור עובר לפני התבה כדי להוציא את מי שאינו בקי', פי מי שהוא סמוך אל התכלית ועושה אחד מכל התפלה ואפלו כשהוא בסוף התפלה עדין הוא בתחלת התפלה, פי אינו שוכח תחלת התבה של תחלת התפלה, נמצא שהוא בחינת בקי כמו מי שהוא

בְּקִי בְּאִיזָה דְּבַר שְׂיָכוֹל לְכַלֵּל אֶת הַדָּבָר בְּדַבּוּר אֶחָד וְאֶפְלוּ כִּשְׁהוּא בְּסוּף הַדָּבָר אֵינוֹ שׁוֹכַח תְּחִלָּתוֹ לְגַדֵּל בְּקִיאוֹתוֹ, אֲבָל זֶה שְׂאִינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת אֶחָד מִכָּל הַתְּפִלָּה זֶה הוּא נִקְרָא 'אֵינוֹ בְּקִי', וְכִשְׁהוּא בְּתַבָּה שְׁנֵי הַשּׁוֹכַח הָרֵאשׁוֹנָה וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהִיּוֹת מְהִיר בְּתְפִלָּתוֹ לְכוֹלְלָהּ בְּאֶחָד מִחֲסֻרוֹן בְּקִיאוֹת. וְהַשְּׁלִיחַ צְבוּר שֶׁהוּא אוֹתוֹ הַמְּבַחֵר שְׂכָבֵר הַגִּיעַ אֶל הַתְּכֵלִית וְיָכוֹל לְהַתְּפִלֵּל כַּנִּלְיָא הוּא מוֹצִיא אוֹתוֹ וּמְתַקֵּן תְּפִלָּתוֹ עַל-יְדֵי שְׂכוֹלְלָהּ בְּאֶחָד:

וְעַל-כֵּן כָּל דְּבַר שֶׁבִקְדָּשָׁה, כְּגוֹן קְדָּשָׁה, וּבְרָכוֹ וְקִדְּוִישׁ, הֵם נֶאֱמָרִין רַק עַל-יְדֵי הַשְּׁלִיחַ צְבוּר. כִּי עֵקֶר הַקְּדָּשָׁה בָּא עַל יְדוֹ, עַל-יְדֵי שֶׁהוּא סָמוּךְ אֶל הַתְּכֵלִית שֶׁהוּא כְּלוּ אֶחָד כְּלוּ טוֹב כְּלוּ קְדוּשָׁה. וְעַל-כֵּן 'כָּל דְּבַר שֶׁבִקְדָּשָׁה אֵין נֶאֱמָרִין בְּפִחוֹת מְעַשְׂרָה'. כִּי הַדַּבּוּר הוּא מְדַרְגָּה אַחֲרוֹנָה דִּקְדָּשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת שֶׁהוּא הַמְּדַרְגָּה הָעֲשִׂירִית. וְעֵקֶר תְּקוּנָתוֹ עַל-יְדֵי שְׂמַעְלִין אוֹתוֹ וְכוֹלְלִין אוֹתוֹ בְּאֶחָד שֶׁהוּא כְּלוּ טוֹב כְּלוּ קְדוּשָׁה כַּנִּלְיָא, שֶׁהוּא רֵאשׁ לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת. נִמְצָא שְׂצָרִיכִין מְדַרְגָּה הַתְּחִתוֹנָה עַד הַמְּדַרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת עֶשֶׂר מְדַרְגּוֹת (כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ, בְּסִימָן י"א שֶׁדַּבּוּר נִקְרָא 'צְפָרְתָא דְקָאִי בֵּין שְׂמִיָּא לְאַרְעָא'). וְעַל-כֵּן עֵקֶר תְּקוּנָתוֹ הַתְּפִלָּה בְּעֶשְׂרָה שְׂאֵז יְכוֹלִין לְתַקֵּן הַדַּבּוּר לְהַעֲלוֹתוֹ

לקויטי הלכות שליח צבור ארח-חיים רלא

ממטה למעלה לכוללו באחד. ואז יכולין לומר דבר שבקדשה על-ידי שסמוכין אל התכלית שהוא פלו קדוש פנ"ל. והוא נאמר דיקא על-ידי השליח צבור פנ"ל.

וזה בחינת י"ב"ק — יחוד ברכה קדשה שקדשה וברכה הם על-ידי היחוד על-ידי בחינת פלו אחד פנ"ל. ועל-פן הוא בגימטריא הויה אלהים להורות שעל-ידי הבטול אל התכלית נתבטלין כל היסודין וכל הדינים שהם בחינת אלקים. וזה בחינת הויה אלקים שהויה ממתיק אלקים. כי פלו טוב פלו אחד פלו קדוש פנ"ל. וזה נעשה על-ידי שמכונין הראות להסתכל על התכלית. וזה יב"ק בחינת תלת גונין דעינא שצריך לכוונם אל התכלית, פמובא בזהר הקדוש (ח"ב ריו). שיחוד ברכה קדשה הם ימין ושמאל ואמצע שהם תלת גונין דעינא. וזה בחינת בקי הנ"ל, שהוא בחינת י"ב"ק שהוא בחינת התכלית פנ"ל. כי יחוד הויה אלקים הוא בחינת התכלית בחינת ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, כמו שכתב רבנו במקום אחר (סימן ד):

ענין ברכות התורה

הלכה א'

על-פי המאמר בקרב עלי מרעים וכו' (בסימן לו) עין שם.

והכלל שכל אחד מישראל צריך להתנסות ולהצטרף בגלות של שבעים אמין דהינו בתאוותיהן, קדם שיש לו התגלות בתורה, ועקר היא תאוות ניאוף שהיא בחינת רע הפולל של הכל השבעים אמין. וצריכין להתנסות ולהצטרף מקדם בתאוה הזאת. וכשזוכה לעמד בנסיון ולשבר תאוה זו זוכה להתגלות התורה. ואז נמשך על-ידי-זה נשמות חדשות וכו' וכל אחד מקבל את התורה כפי הכלי שלו כפי תפיסת המחין שלו, שהוא כפי מה שזוכה לבחינת שמירת הברית. פי מפי עליון לא תצא פי אם אור פשוט רק כל אחד מציר האור לפי בחינתו. וזה בחינת (יומא עב:) "ושמתם" זכה נעשה לו סם חיים לא זכה וכו'. וזה בחינת (במדבר כג, כ) "הנה ברך לקחתי וברך ולא אשיבנה" וכו' עין שם היטב כל זה. וכבר מובא זה המאמר בכרך אחר בהלכות פסח עין שם היטב:

וזה בחינת ברפת התורה שצריכין לברך בכל יום על

לקויטי הלכות ברכות התורה א' ארזח-חיים רלג

התורה כְּדִי לְזָכוֹת לְהַמְשִׁיךְ אֹרֶחַ הַתּוֹרָה בְּבַחֲיַנַּת בְּרָכָה בְּבַחֲיַנַּת 'זָכָה נַעֲשֶׂה לּוֹ סֵם חַיִּים' וְכוּ'. כִּי בְּהַתּוֹרָה יִשְׁ שְׁנֵי כַחוֹת זָכָה נַעֲשֶׂה לּוֹ סֵם חַיִּים לֹא זָכָה וְכוּ'. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין דִּיקָא לְבָרַךְ עַל הַתּוֹרָה כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ אֹרֶחַ הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת אֹרֶחַ פְּשוּט הַנִּ"ל לְצִירוֹ בְּבַחֲיַנַּת בְּרָכָה בְּבַחֲיַנַּת 'זָכָה נַעֲשֶׂה לּוֹ סֵם חַיִּים' כַּנִּ"ל. וְזֶה שְׁמִבְּרָכִין, 'אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ' כִּי אָנוּ מְזַכְרִין בְּבְרָכָה זֹאת אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים. דְּהֵינּוּ שְׁבָחַר בָּנוּ מֵהֶם וְהוֹצִיא אוֹתָנוּ מֵהֶם דְּהֵינּוּ מִמִּדּוֹתֵיהֶן וּמִתְאוֹתֵיהֶן הַרְעוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא שְׁבָחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים כִּי "עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל כָּלָם צְדִיקִים" (ישעיה ס, כא) וְכָלָם בְּכָלֵל שׁוֹמְרֵי הַבְּרִית כַּמּוּבָא בְּמָקוֹם אַחֵר (בְּלִקוּטֵי א סִימָן כג). וְעַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ מְבַחְרִים מִכָּל הָעַמִּים, דְּהֵינּוּ מִכָּל הַשְּׁבָעִים אֱמִין מִתְאוֹתֵיהֶן הַרְעוֹת וְהַעֲקָר מִתְאוּהָ הַכְּלָלִיּוֹת שְׁכוּלָלָת כָּל הַשְּׁבָעִין אֱמִין כַּנִּ"ל. וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא 'וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ'. כִּי עַקֵּר קִבְּלַת הַתּוֹרָה הוּא עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא, עַל-יְדֵי שְׁאָנוּ בְּבַחֲיַנַּת מְבַחְרִים מִכָּל הָעַמִּים, דְּהֵינּוּ בְּבַחֲיַנַּת קִדְּשַׁת הַבְּרִית וּמְכַנְיַעִין וּמְשַׁבְּרִין הַתְּאוּהָ הַכְּלָלִיּוֹת שֶׁהִיא בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַשְּׁבָעִים עַמִּים עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא נָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ. כִּי עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא יְכוּלִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה בְּבַחֲיַנַּת בְּרָכָה בְּבַחֲיַנַּת סֵם חַיִּים כַּנִּ"ל.

רלד לקויטי הלכות ברכות התורה א' ארח-חיים

וְזֶה בְּחִינַת "הַעֲרַב נָא ה'" אֲלֵקֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ" וְכוּ', שָׁאֲנוּ מִבְּקָשִׁים שְׁתֵּהִי־הַ תּוֹרָה מְתוּקָה וְעֲרָבָה בְּפִינוּ, דִּהְיֵנוּ שְׂנוּזָפָה לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה בְּבְחִינַת אֹר מְלֵא, בְּבְחִינַת בְּרָכָה בְּבְחִינַת סֵם חַיִּים שְׁזֵה בְּחִינַת מִיּוֹן מְתוּקִין בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית. כִּי לְהַפְּךָ חֵס וְשְׁלוֹם 'לֹא זָכָה' וְכוּ' אִזּוּ הוּא בְּבְחִינַת מִיּוֹן מְרוֹרִין בְּחִינַת (שְׁמוֹת טו, כג) "וְלֹא יָכְלוּ לְשִׁתּוֹת מַיִם מִמֶּנּוּ כִּי מָרִים הֵם" וְכוּ'. וְעַל-כֵּן בְּכָל יוֹם קֹדֶם שְׁמִתְחִילִין לְלַמֵּד וְלִקְרוֹת בַּתּוֹרָה, אָנוּ צָרִיכִין לְבָרֵךְ דִּיקָא בְּרַפְתְּ הַתּוֹרָה כְּדִי לְזַכּוֹת לְהַמְשִׁיךְ אֹר הַתּוֹרָה בְּבְחִינַת בְּרָכָה, בְּבְחִינַת סֵם חַיִּים, שְׁזֵה בְּחִינַת מִיּוֹן מְתוּקִין בְּחִינַת 'הַעֲרַב נָא' וְכוּ' וְכוּ"ל. וְעַל-כֵּן נוֹהֲגִין לֹאמַר תְּכַף אַחַר בְּרַפְתְּ הַתּוֹרָה פְּרַשְׁתְּ בְּרַפְתְּ כִּהְנִים. כִּי בְּרַפְתְּ כִּהְנִים זֶה בְּחִינַת שְׁהַכְּהִנִים מְצִירִין הָאֹר שֶׁהוּא קָמִיץ וְסִתִּים בְּחִינַת (וַיִּקְרָא ה, יב) "וַקְמִץ הַכֹּהֵן" וְכוּ' הֵם מְצִירִין אוֹתוֹ לְבָרְכָה עַל-יְדֵי בְּרַכְתָּם. כִּי הַכֹּהֲנִים הֵם בְּבְחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית וְכוּ' כַּמְבָּאָר כָּל זֶה הֵיטֵב בְּהַלְכוֹת פְּסַח הַנִּ"ל. וְעַל-כֵּן סָמַךְ פְּרַשְׁתְּ בְּרַפְתְּ כִּהְנִים אַחַר בְּרַפְתְּ הַתּוֹרָה. כִּי עַקֵּר בְּרַפְתְּ הַתּוֹרָה כְּדִי לְצִיר הָאֹר לְבָרְכָה שְׁזֵה בְּחִינַת בְּרַפְתְּ כִּהְנִים כַּנִּ"ל.

וְזֶה שֶׁהַחֲמִירוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה מְאֹד בְּבְרַפְתְּ הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ (נְדָרִים פ.א.) עַל פְּסוּק (וַרְמִיָּה ט, יא)

לקוטי הלכות ברכות התורה א' ארח-חיים רלה

"על מה אבדה הארץ", דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים וכו' ולא פרושה, עד שפרשה הקדוש ברוך הוא בעצמו, שנאמר: "על עזבם את תורתך ולא שמעו בקולי ולא הלכו בה". הינו ולא שמעו בקולי הינו ולא הלכו בה 'אמר רב: שלא ברכו בתורה תחלה'; כי זה עקר הפגם מה שלא ברכו בתורה תחלה. כי תחלה צריך לברך על התורה כדי להמשיך האור מתחלת המחשבה שהוא בחינת קמיץ וסתים בבחינת ברכה וכו' כנ"ל. ומחמת שפגמו בזה ולא המשיכו האור בחינת ברכה, על-ידי-זה אבדה הארץ. כי זה עקר הפגם כשאין זוכין להמשיך אור התורה בבחינת ברכה בבחינת סם חיים וכו' כנ"ל. ואז לא יכלה התורה להגן עליהם מאחר שלא ברכו בתורה תחלה ולא המשיכו האור בבחינת ברכה וכו' כנ"ל, ועל-כן אבדה הארץ. כי ארץ ישראל היא בחינת מלכות דקדשה כידוע שעומדת על שנים עשר בקר כנגד שנים עשר שבטי יה כמבאר במאמר הנ"ל:

כי ארץ ישראל נתחלקה לשנים עשר גבולין לשנים עשר שבטים, שזה בחינת שמירת הברית כמבאר שם במאמר הנ"ל. ועל-ידי שלא ברכו בתורה תחלה ולא המשיכו האור בבחינת ברכה שזה בחינת פגם הברית, כי עקר המשכת האור בבחינת ברכה הוא

רלו לקוטי הלכות ברכות התורה א' ארח-חיים

על-ידי תקון הברית פנ"ל. ועל-כן על-ידי שפגמו בזה על-ידי-זה אבדה הארץ שעקר קיומה דיקא על-ידי בחינת שמירת הברית כמובא וכנ"ל, כמו שכתוב (תהלים לז, כט) "צדיקים ירשו ארץ" וצדיק הוא מאן דנטיר ברית (זהר ח"א נט:), והם דיקא יורשים ארץ ישראל הקדושה שנתחלקה לשנים עשר שבטי יה וכנ"ל.

ועל-כן צריכים לברך על התורה בכל יום. פי בכל יום מקבלין את התורה מחדש כמו שכתוב (דברים ו, ו) "אשר אנכי מצוה היום", בכל יום יהיו בעיניך פחדשים (ספרי שם). ועל-כן צריכין לברך תחלה כדי להמשיך אור התורה בבחינת ברכה פנ"ל. ועל-כן עקר ברפת התורה הוא אחר השנה בלילה כמובא בשלחן ערוך (אורח חיים סימן מז סעיף יג). פי תאנה הפלליות הנ"ל שהיא תאנת נאוף היא בחינת שנה בחינת חשך של לילה כמו שכתוב: (תהלים יז, ג) "בחנת לבי פקדתי לילה" וכו'. פי עקר שרשה מבחינת שנה ותדמה, בחינת (בראשית ב, כא) "ויפל ה' אלקים תרדמה על האדם ויישן ויקח אחת מצלעותיו" וכו'. פי השנה היא שנסתם אור העינין כמו שמברכין 'המפיל חבלי שנה על עיני', ומשם אחיזת התאנה הנ"ל שהיא בחינת פגם העינין בחינת תאנה הפללית של שבעים אמין וכו' כמבאר במאמר הנ"ל.

לְקוּיֵי הַלְכוּת בְּרֻכּוֹת הַתּוֹרָה א' אַרְח־חַיִּים רלו

וְעַל-כֵּן אַחַר הַשָּׁנָה בְּלִילָה צָרִיךְ לְקַבֵּל בְּכָל יוֹם הַתּוֹרָה
מִחֲדָשׁ. דִּהְיִנוּ לְהַמְשִׁיךְ אֹר הַתּוֹרָה בְּבַחֲיַנַּת
בְּרָכָה לְהַכְנִיעַ תַּאֲוָה הַכְּלָלִיּוֹת שֶׁל הַשְּׁבָעִים אַמִּין כִּי אָנוּ
מִזְכִּירִין אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים, וְעַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ
מִמְשִׁיכִין עָלֵינוּ קִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם מִבְּחָרִים מִכָּל
הָעַמִּים. כִּי הֵם קְדוּשִׁים וְטְהוּרִים וּמְקַדְּשִׁין עֲצָמָן
מִתַּאֲוָה זו כַּנִּ"ל, וְכֵמוּ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה ס, כא) "וְעַמֶּךָ
יִשְׂרָאֵל כָּלֵם צְדִיקִים" וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא 'וְנָתַן לָנוּ אֶת
תּוֹרָתוֹ וְכוּ' כַּנִּ"ל.

וְזֶה בַּחֲיַנַּת קַבְּלַת הַתּוֹרָה בְּשָׁבוּעוֹת עַל-יְדֵי שְׁמַקְדְּשִׁין
עֲצָמָן מִקֵּדָם וּמְפָרִישִׁין עֲצָמָן מִתַּאֲוָה זֹאת, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: (שְׁמוֹת יט, טו) "הָיוּ נְכוֹנִים לְשִׁלְשֵׁת יָמִים" וְכוּ'.
וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא זוֹכִין לְקַבֵּל הַתּוֹרָה בְּשָׁבוּעוֹת עַל-יְדֵי
מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם שֶׁהָיָה קְדוּשׁ וּפְרוּשׁ לְגַמְרֵי
כַּמְבֹּאֵר בַּמֶּאֱמָר הַנִּ"ל. כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל זוֹכֵה לְקַבֵּל
הַתּוֹרָה עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבְּנוּ, עַל-יְדֵי שְׁנַתְקַדְּשׁוּ כָּלֵם
בְּפָרִישׁוֹת תַּאֲוָה זו בְּשִׁלְשֵׁת יָמִים הַנִּ"ל, וְאֲזִי מְקַבְּלִין
כָּלֵם הָאוֹר בְּבַחֲיַנַּת בְּרָכָה כַּנִּ"ל:

וְזֶה בַּחֲיַנַּת (שָׁם כ, טז) "דִּבֶּר אֶתָּה עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאֵל
יְדַבֵּר עִמָּנוּ אֱלֹקִים פֶּן נָמוֹת". כִּי יִשְׂרָאֵל הָיוּ
חִפְצִים יוֹתֵר לְשָׁמַעַ מִפִּי מֹשֶׁה מִלְשָׁמַעַ מִפִּיו יִתְבָּרֵךְ
בְּעֲצָמוֹ. כִּי כִשְׁשׁוּמְעִין מִפִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עֲצָמוֹ, וְהָאוֹר

רלח לקוטי הלכות ברכות התורה א' ארח-חיים

היוצא מפי עליון, הוא אור פשוט מאד בתכלית הפשיטות, בחינת קמיץ וסתים, ואז היו צריכים להיות קדושים וטהורים מאד כדי לציר האור בבחינת ברכה. ועל-כן ישראל חששו שמא אין להם עדין זה הכח להמשיך האור הבא מהשם יתברך בעצמו בבחינת ברכה. אבל פשיהיה נמשך על-ידי משה שהיה קדוש ופרוש גדול מאד, ועל-כן בודאי ימשיך האור מפי עליון בבחינת ברכה. ומאחר שכבר נצטיר האור קצת, מאחר שכבר נשתלשל קצת ונמשך מפי השם יתברך לפה משה, אזי כבר הם יכולים יותר לקבל האור בבחינת ברכה אף-על-פי שאין קדשתם גבוהה כל כך.

כי אף-על-פי שגם כששומעין מפי הצדיק האמת אי אפשר גם כן לקבל דבריו בבחינת ברכה, בחינת סם חיים, כי אם על-ידי שמירת הברית, כמבאר במאמר הנ"ל, כי גם דברי הצדיק בערך ההמון עם הם בבחינת אור פשוט, אף-על-פי-כן כבר הוא בנקל יותר לקבל האור בבחינת ברכה על-ידי קצת קדשה, מאחר שאף על-פי כן כבר נצטיר האור קצת בפי הצדיק הקדוש שקבל האור מפי עליון וצירו לטובה ולברכה על-ידי קדשתו הגבוהה. ועל-כן אמרו ישראל "דבר אתה וכו' ואל ידבר וכו' פן נמות". כי אולי לא נזכה לקבל האור בבחינת ברכה ואזי לא זכה נעשה לו סם מות חס

לקוטי הלכות ברכות התורה א' ארח-תיים רלט

ושלום. כי לא היו מחזיקים עצמן בקדושים כל כף שיוכלו לקבל מהשם יתברך בעצמו האור ולצירו לברכה. אבל על-ידי הצדיק בחינת משה בנקל יותר לציר האור לברכה על-ידי קדשה קצת מחמת שכבר נצטיר בפה הצדיק כנ"ל.

ועל-כן צריכין לנסע לצדיק האמת ולשמע מפיו דיקא. כי אז יכול לקבל האור בבחינת ברכה מאחר שכבר נצטיר קצת בפני הצדיק כנ"ל. וזה בחינת (אבות פרק א) 'עשה לה רב והסתלק מן הספק', כי כל זמן שלא נצטיר האור העליון הוא בבחינת ספק, כי עדין אין יודעין בו כלל ואין בו שום תפיסה. ועל-ידי הרב האמת נצטיר האור בבחינת ברכה כנ"ל. וזהו 'עשה לה רב והסתלק מן הספק' כנ"ל. וזהו (שם) 'ואל תרבה לעשר אַמדות', כי מעשר ללוי זה בחינת ציור האור לברכה כמובא בהלכות פסח הנ"ל, כי תרומה אין לה שעור ונתנת לפה, זה בחינת אור העליון שהוא קמיץ וסתים בחינת וקמץ הפה ועל-כן אין לה שעור. כי עדין אין שם בחינת ציור שהוא בחינת שעור וצמצום. ומעשר ללוי שהוא בחינת צירי ועל-כן יש לה שעור, כי שם נצטיר האור. ועל-כן צריכין לתן המעשר במדידה דיקא ולא מאמד, כדי לציר האור לברכה על-ידי המדידה שהיא בחינת ציור, אבל מאמד הוא רחוק יותר

רמ לקוּטֵי הַלְכוֹת בְּרִכּוֹת הַתּוֹרָה א' אַרְח־חַיִּים

וְעֲלִיּוֹן מִבְּחִינַת צִיּוֹר עַל-יְדֵי מְדִידָה. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְעַשׂוֹר בְּמְדִידָה דִּיקָא כְּדֵי לְצִיּוֹר הָאוֹר לְבִרְכָה. וְזֶהוּ שְׁנִסְמָךְ 'וְאֵל תִּרְבֶּה לְעַשׂוֹר אֲמָדוֹת' ל"עֲשֵׂה לְךָ רַב וְהִסְתַּלַּק מִן הַסֵּפֶק" כִּי הַכֹּל אֶחָד כַּנ"ל:

כִּי עֵקֶר בְּחִינַת שְׁבוּעוֹת הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינָה הַנ"ל עַל-יְדֵי שְׁוִיּוּצָאִין מַגְלוֹת מְצֻרִים שֶׁהֵיא עֲרוֹת הָאָרֶץ תִּאָּוָה הַכֹּלְלִית הַנ"ל. כִּי מְקַדְּשִׁין עֲצָמָן בְּמ"ט יָמֵי הַסְּפִירָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְלָלִין בְּמ"ט אוֹתִיּוֹת שְׁשֵׁשׁ בְּשֵׁמוֹת הַשְּׁבָטִים שֶׁזֶה בְּחִינַת קִדְשַׁת הַבְּרִית כַּמְבֹאָר בַּמֶּאמָר הַנ"ל וְכַמְבֹאָר כֹּל זֶה בְּהַלְכוֹת פְּסַח הַנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׁמַנְדֻּדִים שָׁנָה מְעִינִים בְּלֵיל שְׁבוּעוֹת כְּדֵי לְשַׁבֵּר וּלְהַכְנִיעַ בְּחִינַת שְׁבָעִים אָמִין שֶׁהֵם נֶאֱחָזִים בְּבְחִינַת שָׁנָה עַל הָעֵינַיִם כַּנ"ל. וְאִזִּי זוֹכִין לְקַבֵּל הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁבָעִים פָּנִים לַתּוֹרָה וְכַנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת מֵאֲכִלֵי חֶלֶב בְּשְׁבוּעוֹת, בְּבְחִינַת 'דָּם נֶעְפָּר וְנִעְשֶׂה חֶלֶב' כַּמּוּבָא (בְּכוֹרוֹת ו:). שֶׁזֶה בְּחִינַת קִדְשַׁת הַבְּרִית כַּמּוּבָא. וְזֶה בְּחִינַת (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, יב) "עֵינָיו כְּיוֹנִים עַל אֲפִיקֵי מַיִם רוֹחֲצוֹת בְּחֶלֶב" וְכוּ' "עֵינָיו כְּיוֹנִים" וְכוּ' זֶה בְּחִינַת שְׁבָעִים פָּנִים לַתּוֹרָה. וְזֶה 'עַל אֲפִיקֵי מַיִם' הֵינּוּ מֵימֵי הַתּוֹרָה. וְזֶה זוֹכִין דִּיקָא עַל-יְדֵי קִדְשַׁת הַבְּרִית שֶׁהוּא בְּחִינַת 'דָּם נֶעְפָּר וְנִעְשֶׂה חֶלֶב' כַּנ"ל וְזֶהוּ "רוֹחֲצוֹת בְּחֶלֶב" כַּנ"ל. וְזֶהוּ (שם) "יִשְׁבוֹת עַל מְלֶאת",

לקוטי הלכות ברכות התורה א' ארח-חיים רמא

זה בְּחִינַת אור מלא, כִּי אִז מְקַבְּלִין אֶת הַתּוֹרָה בְּבְחִינַת אור מלא בְּבְחִינַת בְּרָכָה כַּנ"ל. וְזֶהוּ (שם, יג) "לְחַיֵּי כַּעֲרוּגַת הַבָּשָׂם" וְכוּ' וּפְרָשׁ רַש"י 'פָּנִים מִסְבִּירוֹת לְהִלְכָה'. הֵינּוּ בְּחִינַת אֲנָפִין נְהִירִין בְּחִינַת שְׁבָעִים פָּנִים לְתוֹרָה הַנ"ל שְׁזוֹכִין לְקַבֵּל עַל-יְדֵי קַדְשַׁת הַבְּרִית כַּנ"ל:

שִׁיר לְעִיל

וְזֶהוּ "וְלֹא הִלְכוּ בָּהּ" וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבְרָכָה עַל זֶה, 'שְׁלֹא בִּרְכוּ בַתּוֹרָה תַּחֲלָה'. דִּהֵינּוּ שְׁלֹא הִמְשִׁיכוּ הָאור בְּבְחִינַת בְּרָכָה עַל-יְדֵי בְּרַכַּת הַתּוֹרָה כַּנ"ל. וְזֶהוּ מְרָמֵז בַּפְּסוּק וְלֹא הִלְכוּ בָּהּ הַנ"ל. כִּי כְּשֶׁזּוֹכִין לְקַבֵּל אור הַתּוֹרָה בְּבְחִינַת בְּרָכָה, בְּחִינַת סַם חַיִּים, זֶה בְּחִינַת הִלִּיכָה שֶׁהוּלְכִין עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה בְּדַרְכֵי ה' בְּחִינַת "צְדִיקִים יִלְכוּ בָּם", יִלְכוּ דִּיקָא שְׁזֶהוּ בְּחִינַת סַם חַיִּים כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן וְלֹא הִלְכוּ בָּהּ מְרָמֵז שְׁלֹא בִּרְכוּ בַתּוֹרָה תַּחֲלָה וְלֹא הִמְשִׁיכוּ הָאור בְּבְחִינַת בְּרָכָה סַם חַיִּים שְׁזֶהוּ בְּחִינַת הִלִּיכָה בְּחִינַת צְדִיקִים יִלְכוּ וְכוּ' כַּנ"ל:

וּשְׁאָר הַלְּכוֹת עַל בְּרַכַּת הַתּוֹרָה נִכְלָלָת כָּל אַחַת בְּהַלְּכוֹת בְּרַכַּת הַשַּׁחַר:

ענין קדיש

על-פי המאמר 'וביום הפפורים — ואת העורבים צויתי לכלכלה' בלקוטי תנינא סימן ד, עין שם כל המאמר והובא קצת בכרך אחר בהלכות תפלת המנחה. וקצת הקדמות היוצא משם בקצור:

(א) כי על-ידי צדקה זוכין שאין צריכין לעשות שום עסק ושום מלאכה. כי אף-על-פי שכל העסקים והמשא ומתן הם בחינת אתערותא דלתתא, פי נמשכין מל"ט מלאכות המשפן שהם פנגד עובדא דבראשית וכו', אף-על-פי-כן אם היה שופע חסדו יתברך לא היינו צריכין לשום עסק, כי היה מתקים העולם בחסדו. ואפלו ההכרחיות היו נעשין על-ידי אחרים, בבחינת (ישעיה סא, ה) "ועמדו זרים ורעו צאנכם וכני נכר אפריכם וכרמיכם ואתם כהני ה' תקראו", בחינת חסד שהוא בחינת כהן וכו'. ולקבל החסד צריכין כלי וצנור ועל-פן צריכין יראה, סטרא דלוי שהוא בחינת כלי לקבל שפע החסד. ויראה נעשה על-ידי רצון, על-ידי שנתגלה שהכל מתנהג על-ידי רצונו יתברך לבוד ואין שום חיוב הטבע כלל. וזה נתגלה על-ידי השלש רגלים שהם בחינת מקרא קדש. פי קדשת יום טוב קורא ומגלה

לקוטי הלכות קדיש ארח-חיים רמג

הרצון שהכל רק על-ידי רצונו לבד. פי בכל הימים טובים עשה השם יתברך אותות נוראות שעל-ידי-זה נתגלה הרצון, אף יש קול שאגת החיות רעות שהם חכמי הטבע שהם רוצים להתגבר על קול הקריאה של יום טוב שמגלה את הרצון. והכנעתם הוא על-ידי חכם שבקדשה שיודע לקשר כל הרצונות לשרש הרצון שהוא בחינת מצח הרצון בחינת רעוא דרעוין. אף יש מצח הנחש שרש חכמת הטבע ויניקתו מזקני הדור שאין בהם שלמות שאין מוסיפין קדשה ודעת בכל יום וכו' עין שם. ועל-ידי צדקה מעלין אלו הימים הנפולים, ועל-ידי-זה נכנע מצח הנחש ומתגבר ומתגלה מצח הרצון, ועל-ידי-זה נשמע קול הקריאה של יום טוב שמגלה הרצון ועל-ידי-זה נעשה יראה. ועל-ידי היראה נשפע החסד ואזי אין צריכין לשום עסק, פי נתקיים "ועמדו זרים ורעו צאנכם" וכו', עין שם כל זה היטב:

ב) וזה בחינת תפלה שהיא התגלות הרצון. פי התפלה מגלה הרצון ומכניע ומבטל חכמת הטבע פי הטבע מחיב כף והתפלה משנה הטבע וכמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה כמה פעמים (עין בלקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ז). ועל-כן הם שלש תפלות ביום כנגד שלשה אבות שהם בחינת שלשה רגלים פמובא. פי שלש תפלות הם

בחינת שלש רגלים שמגלין הרצון פנ"ל וכמבאר כל זה היטב בהלכות תפלת המנחה על-פי מאמר הנ"ל.

וזה בחינת סדר התפלה בשחרית, שבתחלה מסדרין ואומרים סדר הקרבנות לתקן ולברר עולם העשייה כידוע, זה בחינת מלאכת מעשה בראשית שהם בחינת מעשה המשכן שמשם נמשכין כל המלאכות, וכל העשיות וכל המשא ומתן והעסקים שהם כלולים בל"ט מלאכות שזה בחינת עשייה. בחינת "ומעשה ידינו כוננה עלינו" וכו' (תהלים צ, יז) שברכם משה בגמר מלאכת המשכן 'יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם' (תנחומא פקודי יא). וזה בחינת הקרבנות שמסדרין. כי כל הקרבנות היו במשכן שעל ידם מבררין בחינת עשייה שהוא בחינת כל העשיות וכל המשא ומתן והמלאכות שהם כלולים במלאכת המשכן פנ"ל. והם נתבררים על-ידי סדר הקרבנות שהם בחינת מעשה המשכן ששם קרבין כל הקרבנות. וזה עקר מעשה המשכן להקריב שם קרבנות:

א) ואחר כך אומרים פסוקי הזמרה שהם בחינת יראה סטרא דלוי. כי כל הזמירות והנגונים הם מסטרא דלוי כידוע. כי אנו מעלין כל העולמות על-ידי סדר התפלה מתתא לעלא כידוע. ועל-כן אנו מעלין כל העשיות והעסקים על ידי סדר הקרבנות לבחינת יראה

שמשם נמשך החיות להם על-ידי החסד הנשפע על-ידי היראה שמחיה ומקים כל העולם כנ"ל. והיראה נעשה על-ידי הרצון. ועל-כן אחר פסוקי דזמרה שהם בחינת יראה סטרא דלוי, אחר כף אומרים ברפת קריאת שמע שהם בחינת התגלות הרצון. פי בקריאת שמע אנו מעידין על יחודו יתברך שהוא יתברך לבדו יחיד בעולמו והוא לבדו מנהיג העולם ברצונו לבד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות יג:) שצריך להאריך בד' דאחד כדי שימליכהו למעלה ולמטה ובארבע רוחות, דהינו שהוא יתברך לבדו מושל בעולמו. פי הוא לבדו יתברך מנהיג העולם ברצונו לבד. וזה בחינת ברפת קריאת שמע שאומרים יוצר אור ובורא חשך וכו' יוצר המאורות. ובזה אנו מגלין ומפרסמין שאין שום מערכת השמים כלל, ומכניעין ומבטלין חכמת הטבע שהיא חכמת הכוכבים ומזלות. פי אנו מודים ומעידין שהשם יתברך ברא את המאורות שבשמים והוא מנהיג ומחיה אותם — את כל המאורות ומחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית ואין שום טבע כלל רק הכל ברצונו.

וזה בחינת יום טוב שמגלה את הרצון בחינת "וירא אלקים את האור כי טוב ויקרא אלקים לאור יום" (בראשית א, ד). פי כשיודעין שהשם יתברך מנהיג הכל

ברצונו לְבַדּוֹ וְהוּא לְבַדּוֹ יֵצֵר הַמְּאֹרוֹת שְׁבַשְׁמִים זֶה עֶקֶר
 אֹר יוֹם. כִּי לְהַפֵּךְ חֲכָמַת הַטֵּבַע הוּא בְּחִינַת חֲשֵׁךְ
 בְּחִינַת "חֲשֵׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ בְּצֵאתוֹ וַיֵּרַח לֹא יִגִּיהַ אֹרֹךְ" (ישעיה
 יג, י) וְכַמּוּבָא לְעֵיל מְזַה בְּהַלְכוֹת נְטִילַת יָדַיִם שִׁחְרִית.
 כִּי עֶקֶר הָאֹר הוּא הַשֶּׁמֶשׁ יִתְבָּרֵךְ לְבַדּוֹ. וְכַשְּׁמַגְלִין שֶׁהַכֹּל
 עַל-יְדֵי רְצוֹנוֹ לְבַדּוֹ זֶה בְּחִינַת יוֹם טוֹב, בְּחִינַת אֹר יוֹם,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת טוֹב, בְּחִינַת 'וּבְטוֹבוֹ מְחַדֵּשׁ' וְכוּ', בְּחִינַת
 "וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב וַיִּקְרָא אֱלֹקִים לְאֹר
 יוֹם" וְכוּ' כַּנִּל. וְעַל-יְדֵי שְׁבִיּוֹם טוֹב נִתְגַּלְהַ הַרְצוֹן כַּנִּל
 עַל-כֵּן נִקְרָא יוֹם 'טוֹב', כִּי אֵז דִּיקָא מְאִיר אֹר יוֹם
 שֶׁהוּא בְּחִינַת 'טוֹב' כַּנִּל. וְכֵן בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם אָנוּ
 מְמַשִּׁיכִין קַדְשַׁת יוֹם טוֹב, שֶׁהוּא הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן שְׁמַגְלִין
 בְּבִרְכַת הַמְּאֹרוֹת, שֶׁהוּא בְּרַכַת קְרִיאַת שְׁמַע, שְׁאֵז
 מְעִידִין שְׁהַשֶּׁמֶשׁ יִתְבָּרֵךְ בְּרָא כֹל הַמְּאֹרוֹת שְׁבַשְׁמִים, וְכֹל
 הַכּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת כָּלֵם הוּא לְבַדּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּרָאִם וְאִין
 שׁוֹם טֵבַע כָּלֵל. וְזֶה עֶקֶר אֹר יוֹם וְכוּ' בְּחִינַת יוֹם טוֹב
 וְכוּ' כַּנִּל:

וְזֶה בְּחִינַת סֵדֵר קַדְשָׁה שְׁאוּמְרִים בְּבִרְכַת יוֹצֵר
 הַמְּאֹרוֹת. זֶה בְּחִינַת מְקַרָּא קֹדֶשׁ שֶׁהַקֹּדֶשׁ קוֹרָא
 וּמְגַלְהַ אֶת הַרְצוֹן כִּי בְּכֹל מְקוֹם שִׁישׁ קַדְשָׁה נִתְגַּלְהַ
 הַרְצוֹן בְּבְחִינַת מְקַרָּא קֹדֶשׁ כַּנִּל. כִּי קֹדֶשׁ הִיא בְּחִינַת
 חֲכָמָה כִּידוּעַ, הֵינּוּ בְּחִינַת הַחֲכָמִים שֶׁבְּקַדְשָׁה שֶׁהֵם

בחינת קדש שהם מגלין את הרצון. ועל-כן עקר קדשת יום טוב תלוי בחכמי הדור שהם קובעים את השנים והחדשים וכל הימים טובים תלויים בהם, כמו שכתוב (ויקרא כג, ב) "אלה מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קדש", כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (ראש השנה כד.). כי עקר בחינת מקראי קדש דהינו לקרות ולגלות את הרצון, הוא על-ידי חכמי הדור שעל ידם נשמע קול הקריאה של יום טוב על-ידי שהם מקשרים כל הרצונות לשרש הרצון פנ"ל. וזה בחינת סדר קדשה שבברכת המאורות שהם בחינת התגלות הרצון כי על-ידי בחינת קדשה נתגלה הרצון בבחינת מקרא קדש פנ"ל. נמצא שעל-ידי קריאת שמע וברכותיה נתגלה הרצון. ואחר כך מתפללין התפלה בלחש ואז עולין למקום שעולין. ואז מתקשרין לבחינת רצון שברצונות רעוא דרעוין שזה עקר בחינת התפלה, בבחינת "ואני תפלתי לך ה' עת רצון":

וזה בחינת קדיש שאמרין בין עולם לעולם, והוא בחינת העמוד שבין עולם לעולם שדרך שם עולין מעולם לעולם כמבאר בפננות. כי מעלת הקדיש גבוה מאד מאד כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עין סוטה מט.), וכמו שכתוב בזהר הקדוש (ח"ב קכט:). כי הוא מתברר כל שלשלאין דפרזלא. כי הקדיש הוא

בְּחִינַת הַתְּגָלוֹת הַרְצוֹן בְּבְחִינַת 'בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתִיהּ וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתִיהּ'. וּמַעְלִין וּמְקַשְׂרִין הַרְצוֹן לְשֵׁרֵשׁ הַרְצוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת רַעְוָא דְרַעְוִין בְּבְחִינַת מַה שְּׂאוּמְרִין בְּקַדִּישׁ, 'יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וְכוּ' לְעֵילָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא תִּשְׁבַּחְתָּא וְכוּ' דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא וְכוּ'. כִּי כָּל הַשִּׁירוֹת וְהַתְּשַׁבְּחוֹת שְׂאוּמְרִין כָּלֵם הֵם בְּחִינַת הַתְּגָלוֹת הַרְצוֹן שְׂמוּדִים וּמִשְׁבַּחִין לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁבְּרָא הַכֹּל בְּרַצוֹנוֹ. וּבְקַדִּישׁ אוּמְרִים 'לְעֵילָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא וְכוּ' זֶה בְּחִינָה לְמַעְלָה מִבְּחִינַת הַתְּגָלוֹת הַרְצוֹן שְׁבֻזָּה הָעוֹלָם. הֵינּוּ בְּחִינַת רְצוֹן שְׂבָרְצוֹנוֹת, בְּחִינַת רַעְוָא דְרַעְוִין שֵׁשׁ מִתְקַשְׂרִין כָּל הַרְצוֹנוֹת בְּחִינַת שֵׁרֵשׁ הַרְצוֹן. כִּי בְּקַדִּישׁ עוֹלִים וּמִתְקַשְׂרִים לְבְּחִינַת שֵׁרֵשׁ הַרְצוֹן הַנ"ל. וְעַל-כֵּן הַקַּדִּישׁ הוּא גְבוּהָ מִכָּל הַקַּדְשׁוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת הַתְּגָלוֹת הַרְצוֹן כַּנ"ל, כִּי הַקַּדִּישׁ הוּא בְּחִינַת שֵׁרֵשׁ הַרְצוֹן כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן נִתְתַּקֵּן בְּלִשׁוֹן תַּרְגוּם כִּי לִשׁוֹן תַּרְגוּם מִשָּׁם עָקַר יְנִיקַת חֲכָמֵי הַטָּבַע. כִּי הַתַּרְגוּם הוּא בְּחִינַת "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע", כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָהּ בְּמָקוֹם אַחֵר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן יט).

וְזֶה בְּחִינַת הַטָּבַע שֵׁשׁ מְעַרְב טוֹב וְרַע וְשָׁם עָקַר בְּחִינַת הַבְּחִירָה. כִּי כְּשֶׁמְאֲמִינִים שֶׁהַטָּבַע בְּעֶצְמָהּ מִתְנַהֶגֶת בְּרַצוֹנוֹ לְבַד זֶה בְּחִינַת הַטוֹב שֶׁבְּטָבַע. וְאִז

הטבע נכלל בהשגחה ורצון. ולהפך כשמתגברים חס ושלום חכמי הטבע שמפרידין הטבע מהשגחה זה בחינת הרע שבטבע. נמצא שהטבע הוא בבחינת עץ הדעת טוב ורע שהיא בחינת לשון תרגום. ועל-כן הקדיש שהוא עקר התגלות הרצון על-ידי שעולין ומתקשרין לשרש הרצון פנ"ל על-כן נתתקן בלשון תרגום. כי זה עקר שלמות התגלות הרצון כשמהפכין חכמת הטבע לרצון כמו שאמר רבנו זכרוננו לברכה (עין לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ד), כי 'מיניה וביה אבא ליזיל ביה נרצא' (סנהדרין לט:). כי התרגום הוא בחינת הטבע בחינת עץ הדעת טוב ורע שעקר יניקת חכמי הטבע הוא משם מבחינת תרגום פנ"ל. וזה בחינת (דברים כו, ה) "ארמי אבד אבי וירד מצרימה". כי לבן הארמי הוא בחינת מצח הנחש שרש חכמת הטבע שמתגבר אפלו כנגד בחינת שרש הרצון בחינת מצח הרצון ועל-כן נקרא לבן לשון לבנונית. כי מצח הרצון שמתגלה על-ידי זקני הדור שבקדשה שיש בהם שלמות כמבאר במאמר הנ"ל, זה בחינת לבן העליון פידוע, שהוא בחינת זקנה ושיבה שבקדשה שהוא תכלית הרחמים בחינת לבנונית הזקן שבזקנים.

ועל-כן לבן הארמי שהוא בחינת מצח הנחש נקרא לבן בחינת לבן שבקלפה, כי "את זה לעמת

זוה" וכו' (קהלת ז, יד). ועל-כן 'לָבֵן בִּקֵּשׁ לַעֲקֹר אֶת הַכֹּל' (רש"י, תבוא כו, ה). כי רצה להטיל פגם חס ושלום בְּשֵׁרֵשׁ הַרְצוֹן שֶׁשָּׁם עָקַר אַחִיזַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנַת רְצוֹן. כי יִשְׂרָאֵל הֵם לְמַעַלָּה מִהֵטְבֵּע לְגַמְרִי. כי יַעֲקֹב אָבִינוּ הוּא בְּחִינַת זָקֵן שֶׁבִקְדֻשָּׁה בְּחִינַת 'זָקֵן נָשׂוּא פָּנִים' בְּחִינַת 'מִבְּקָשֵׁי פָּנֶיךָ יַעֲקֹב סָלָה'. ועל-כן כְּשֶׁבָּרַח יַעֲקֹב מִפָּנֵי עֵשׂוּ בָּרַח אֶצֶל לָבֵן. כי עֵשׂוּ הוּא בְּחִינַת חֲזִיר הַיַּעַר כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה סה, א). בְּחִינַת חֵיּוֹת רָעוֹת הַדּוֹרְסִים וְטוֹרְפִים בְּחִינַת חֲכָמֵי הַטֵּבֵע שֶׁהֵם בְּחִינַת אַמּוֹת הָעוֹלָם שֶׁכָּלָם כְּלוּלִים בְּעֵשׂוּ שֶׁהוּא עָקַר מַלְכוּת הַרְשָׁעָה בְּבַחֲיַנַת "רֵאשִׁית גּוֹיִם עֲמֶלֶק" (בַּמִּדְבָּר כד, י) שֶׁהוּא מִזְרַעוֹ שֶׁל עֵשׂוּ. וְכֹל הַחֵיּוֹת רָעוֹת שֶׁהֵם אַמּוֹת הָעוֹלָם חֲכָמֵי הַטֵּבֵע שֶׁכָּלָם כְּלוּלִים בְּעֵשׂוֹ-עֲמֶלֶק, מְקַבְּלִין כַּח מִבְּחִינַת מִצַּח הַנְּחָשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת לָבֵן הָאֲרָמִי.

ועל-כן יַעֲקֹב כְּשֶׁרָאָה שֶׁעֵשׂוּ מִתְגַּבֵּר כְּנִגְדּוֹ שָׁזָה בְּחִינָה שֶׁחֲכַמַת הַטֵּבֵע מִתְגַּבֵּר כְּנִגְדַּת הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן כַּנֶּ"ל עַל-כֵּן בָּרַח אֶצֶל לָבֵן דִּיקָא. כי רָאָה שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעַ אֶת עֵשׂוּ כִּי אִם עַל-יְדֵי שִׁיכְנִיעַ תְּחִלָּה אֶת שְׂרֵשׁוֹ שֶׁהוּא לָבֵן הָאֲרָמִי שֶׁהוּא בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחָשׁ שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ חֲכַמַת הַטֵּבֵע. כי כְּשֶׁיִּתְגַּבֵּר כְּנִגְדַּת לָבֵן שֶׁהוּא בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחָשׁ, "כִּשְׁל עוֹזֵר וְנִפְל עֲזוּר" (ישעיה לא,

ג. כי ממילא יתבטל פח של עשו הינו בחינת חכמת הטבע על-ידי שיבטל חכמת הטבע בשרשו על-ידי שיכניע ויתגבר על לבן וכו' פנ"ל. ועל-כן פשיצא מבית לבן וזכה להכניע ולבטלו ולצאת ממנו, על-כן שלח אל עשו "עם לבן גרתי" וכו'. הינו שהודיעו שפבר זכה לעמד כנגד לבן שהוא שרש חכמת הטבע, ועל-כן ממילא אין פח לעשו בחינת חכמת הטבע כי פבר הכניעו בשרשו פנ"ל. ותרגום הוא לשון הארמי, כי משם עקר יניקת חכמת הטבע בחינת מצח הנחש לבן הארמי וכו"ל:

ה) וזה בחינת (במדבר כג, ז) "מן ארם ינחני בלק" וכו'. כי בלק ובלעם רצו להתגבר על ישראל ולקללם חס ושלום על-ידי בחינת ארמי, דהינו לשון ארמי לשון תרגום שמשם יניקת חכמת הטבע, שעל-ידי זה אין יכולין לקבל החסד פנ"ל. וכשנשפע החסד שהוא בחינת פהן, בחינת "ואתם פהני ה' תקראו" זה בחינת ברכה בחינת ברכת פהנים. כי עקר כל הברכות הם בבחינת פהן איש החסד. ועל-כן עשו בחינת חכמת הטבע הנה מתקנא ביעקב על שקבל הברכות מיצחק, שהם בבחינת (ישעיה סא, ה) "ועמדו זרים ורעו צאנכם" וכו', בחינת (בראשית כז, כח) "ויפתן לך האלקים מטל השמים וכו' יעבדוך עמים" וכו'. כי עשו חכמת הטבע

הוא הפך הברכות הבאים על-ידי בחינת חסד פנ"ל, פי עקר החסד נמשך רק על-ידי התגלות הרצון וכו' פנ"ל. וכמו שכתוב בעשו (תהלים קט, יז) "ויאהב קלה ותבואהו ולא חפץ בברכה". פי עשו חכמת הטבע הוא ההפך מברכה שהוא בחינת חסד פנ"ל. ועל-כן היה מתקנא ביעקב על הברכות, פי עשו בחינת חכמת הטבע, מתגבר תמיד להעלים בחינת הרצון, ולבטל הברכות חס ושלום. עד שהלך יעקב לבית לכן והכניע חכמת הטבע בשרשו פנ"ל. ואז נתבטל ממילא כח עשו כח חכמת הטבע פנ"ל. ואז הודה לו על הברכות כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה עח, יא) על פסוק (בראשית לג, ט) "יהי לך אשר לך" כאן הודה לו על הברכות וכנ"ל.

ועל-כן בלעם ובלק שרצו לקלל את ישראל נאמר שם: "מן ארם ינחני בלק" וכו'. פי דיקא על-ידי בחינת ארם הינו לשון ארמי לשון תרגום, על-ידי-זה רצה להתגבר על-ידי חכמת הטבע שיניקתה מבחינת לשון ארמי פנ"ל, שעל-ידי-זה אין יכולין לקבל ברכה חס ושלום כשמתגבר חכמת הטבע פנ"ל. אבל לא היה להם כח לגמר מחשבתם הרעה חס ושלום, פי באמת ישראל היה להם אמונה גדולה בה' ובמשה. ואותו הדור גלה הרצון בעולם שהכל ברצונו יתברך לבד. פי

עֵינֵיהֶם הָרֹאוֹת אֶת כָּל מַעֲשֵׂה ה' הַגְּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת כָּל הָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים אֲשֶׁר עָשָׂה מִשֶּׁה לְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל, כִּי מִשֶּׁה הוּא בְּחִינַת רַעְוָא דְרַעְוִין, כִּי שָׁם נִסְתַּלַּק מִשֶּׁה. וְעַל-כֵּן הָיָה לוֹ כַּח לְקֶשֶׁר כָּל הָרַצוֹנוֹת לְבְּחִינַת שְׂרֵשׁ הָרַצוֹן, וְלֹא הָיָה כַּח לְבַלְעָם לְקַלֵּל חַס וְשָׁלוֹם. רַק אֲדַרְבָּה נִתְהַפֵּךְ הַקְּלָלָה לְבִרְכָה עַל-יְדֵי גְדוֹל הַתַּגְּלוֹת הָרַצוֹן שֶׁהָיָה אֲזִי בְּדוּרוֹ שֶׁל מִשֶּׁה כַּנ"ל:

ו) נמצא שתרגום הוא בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שְׁמִשָּׁם עֵקֶר יְנִיקַת מִצַּח הַנְּחַשׁ שְׂרֵשׁ חֲכַמַת הַטָּבַע. וְעַל-כֵּן 'אֵין מְלֶאכִי הַשָּׂרַת גְּזַקְקִין לְשׁוֹן אַרְמִי' (סוטה לג.) מַחְמַת שְׁשָׁם עֵקֶר בְּחִינַת הַבְּחִירָה וְהֵם אֵין לָהֶם בְּחִירָה כִּי נִקְרְאִים 'עוֹמְדִים' (זכריה ג, ז). וְעַל-כֵּן הַתַּרְגוּם שֶׁהוּא בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת שְׁשָׁם עֵקֶר בְּחִינַת הַבְּחִירָה, אֵין מְלֶאכִי הַשָּׂרַת גְּזַקְקִין. כִּי הֵם אֵין לָהֶם בְּחִירָה וְאֵינָם רוֹצִים לְהַזְדַּקְק כָּלֵל לְבְּחִינַת הַבְּחִירָה שֶׁהִיא בְּחִינַת תַּרְגוּם כַּנ"ל. כִּי עֵקֶר הַתַּגְּלוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא הַתַּגְּלוֹת הָרַצוֹן הוּא רַק עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הַקְּדוּשׁ כִּי לְשׁוֹן הַקְּדוּשׁ הוּא קוּרָא וּמְגַלָּה אֶת הָרַצוֹן, בְּבְּחִינַת 'מְקַרָּא קְדוּשׁ' שֶׁבְּחִינַת קְדוּשׁ קוּרָא וּמְגַלָּה אֶת הָרַצוֹן. וְזֶה בְּחִינַת לְשׁוֹן קְדוּשׁ כִּי בְּכָל מְקוֹם שֵׁישׁ קְדוּשָׁה הוּא קוּרָא וּמְגַלָּה אֶת הָרַצוֹן בְּחִינַת מְקַרָּא קְדוּשׁ כַּנ"ל.

כִּי עֵקֶר הַקְּרִיאָה דְּהֵינּוּ לְקָרוֹת וּלְגִלוֹת אֶת הָרַצוֹן הוּא

על-ידי הדבור כי הדבור של קדשה קורא ומגלה את הרצון. ועקר שלמות הדבור שבקדשה הוא בחינת לשון הקדש. ועל-כן כל הברכות והקדשות ושירות ותשבחות כלם נתקנו בלשון הקדש. כי כל הברכות והקדשות כלם הם בחינת התגלות הרצון ועל-כן נתקנו בלשון הקדש. כי עקר התגלות הרצון הוא על-ידי לשון הקדש שהוא עקר השלמות שקורא ומגלה את הרצון כנ"ל. כי לשון הקדש שהוא שלמות הדבור הוא בבחינת זקן שבקדשה דהינו שמוסיפין חכמה ודעת בכל יום ויום. ועל-ידי שלמות הדעת נשלם הדבור כי הדבור הוא התגלות הדעת. וכל מה שנשלם הדעת יותר על-ידי הזקנים שבקדשה שמוסיפין קדשה ודעת בכל יום נשלם הדבור ביותר. כי הדבור הוא התגלות הדעת כמו שכתוב (משלי ב, ו) "מפיו דעת ותבונה". ושלמות הדבור הוא לשון הקדש. כי כל לשונות העמים הם חסרים ונקראים לשון עלגים ואין שלמות כי אם ללשון הקדש. נמצא שלשון הקדש שהוא עקר שלמות הדבור יניקתו מזקני הדור שבקדשה כנ"ל:

ז' כי 'אין זקנה ושיבה פחותה משבעים'. ושבעים שנה הם בחינת 'שבעים פנים לתורה' כמו שאמר רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר (בסימן ס). וכנגד שבעים פנים לתורה שהם שבעים אנפין נהירין, יש שבעים אנפין

חשוכים, שהם שבעים אמות, שבעים לשונות, שהם חכמי הטבע. ועל-כן עקר יניקתן מפגם זקני הדור כשאין בהם שלמות, ואין זוכין כל זמן שמזקינים לבחינת שבעים פנים לתורה שזה עקר בחינת הזקנה. אזי על-ידי-זה מתגבר בחינת שבעים לשונות שהם כנגד שבעים פנים הנ"ל. ולשון הקדש שהוא ההפך משבעים לשונות העמים הוא בבחינת שבעים פנים לתורה. כי התורה נתנה בלשון הקדש וכל השבעים פנים שבעים אנפין נהירין כלולין בלשון הקדש. נמצא שלשון הקדש הוא בבחינת זקני הדור שיש בהם שלמות שמוסיפין דעת בכל יום שהם בבחינת שבעים פנים לתורה, שזה בחינת לשון הקדש שהוא בחינת שלמות הדבור שלמות הדעת פנ"ל.

וזה בחינת (איוב לב, ז) "ימים ידברו ורב שנים ידעו חכמה", כי כל מה שמוסיפין ימים נשלם הדבור יותר שהוא בחינת לשון הקדש על-ידי שמוסיפין חכמה בכל יום ויום שמזקינים יותר. וזהו "ימים ידברו ורב שנים יודיעו חכמה", כשזוכין ברב שנים לידיעת חכמה אזי הימים ידברו. כי על-ידי החכמה נשלם הדבור ביותר פנ"ל שהוא בחינת לשון הקדש פנ"ל. נמצא שלשון הקדש יניקתו מזקני הדור שבקדשה שעל-ידי-זה עקר התגלות הרצון. ועל-כן כל הקדשות

והברכות וכו' שכלם הם בחינת התגלות הרצון כלם הם בלשון הקדש כי עקר התגלות הרצון הוא על-ידי לשון הקדש כנ"ל. אבל הקדיש שהוא קדשה גבוהה מאד למעלה מכל הקדשות כמו שכתוב בזהר הקדוש (ח"ב קכט:) והוא מתברר כל שלשלאין הפרזלא, דהינו שעולים לשרש הרצון ומקשרין כל הרצונות לשם עד שמתגבר התגלות הרצון מאד עד שנתהפך חכמת הטבע להתגלות הרצון.

וזה בחינת קדיש בלשון תרגום, כי עכשיו קוראין ומגלין את הרצון על-ידי לשון תרגום דיקא. כי אנו מהפכין על-ידי קדשה זו הרגז לרצון דהינו חכמת הטבע שיניקתה מלשון תרגום מתהפך וקורא ומגלה את הרצון, 'ומניה וביה אבא ליזיל ביה נרגא' שזה עקר שלמות התגלות הרצון כמוכן במאמר הנ"ל. דהינו שלשון תרגום דיקא שדרך שם יניקתם של חכמי הטבע על ידו דיקא יתגלה הרצון, ואז נכנע חכמת הטבע לגמרי. ועל-כן הקדיש בלשון תרגום מתברר כל שלשלאין הפרזלא, כי כלם מתבטלין לגמרי על-ידי שהתרגום בעצמו מגלה את הרצון וכו' כנ"ל:

(ח) ועל-כן הקדיש הוא בחינת העמוד שבין עולם לעולם, שדרך בו עולים מעולם לעולם. כי עקר עליית העולמות מעולם לעולם הוא רק על-ידי

בְּחִינַת רְצוֹן שְׁבַרְצוֹנוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְדַרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה תְּכֵלִית הַמַּעֲלָה שֶׁבְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם שֶׁנִּמְשָׁךְ מֵעוֹלָם הַגְּבוּהָ יוֹתֵר. וְעַקֵּר הָעֲלִיָּה מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא וּמֵעוֹלָם לְעוֹלָם, הָעַקֵּר הוּא עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת הָרְצוֹן כְּשִׁזְזוּכִין לְבַטֵּל הַכֹּל עַד שֶׁבָּאִים לְשְׁלֵמוֹת הָרְצוֹן בְּחִינַת רְצוֹן שְׁבַרְצוֹנוֹת אֲז עוֹלָיִם לְעוֹלָם גְּבוּהָ יוֹתֵר, כִּי מִשָּׁם נִמְשָׁךְ בְּחִינָה זוֹ בְּזוֹה הָעוֹלָם כְּמוֹכֵן בְּכַוָּנוֹת. וְעַל-כֵּן הַקַּדִּישׁ שֶׁמִּתְקַשְּׂרִים עַל יָדוֹ לְבְּחִינַת שְׂרֵשׁ הָרְצוֹן רְצוֹן שְׁבַרְצוֹנוֹת עַד שֶׁנִּתְהַפֵּף הַכֹּל לְרְצוֹן. וְאַפְלוּ חֲכָמַת הַטְּבַע שֶׁיִּנְיָקְתָהּ מִבְּחִינַת לְשׁוֹן תְּרַגּוּם נִתְהַפֵּף הַכֹּל לְבְּחִינַת רְצוֹן. עַל-כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה עוֹלָיִם מֵעוֹלָם לְעוֹלָם. כִּי עַקֵּר הָעֲלִיָּה עַל-יְדֵי בְּחִינַת שְׂרֵשׁ הָרְצוֹן כַּנ"ל:

ט) וְזוֹה בְּחִינַת בְּרָכוּ שְׂאוּמְרִים בֵּין יִשְׁתַּבַּח לְיֹצֵר. כִּי בְּרָכָה מְסֻטָּרָא דְכֹהֲנֵי. בְּחִינַת "כֹּה תְּבָרְכוּ" (בַּמִּדְבָּר ו', כג). וְעַל-יְדֵי פְּסוּקֵי דְזִמְרָה שֶׁעַל-יְדֵי זֶה מַעֲלִין אֶת הַיְרָאָה. וְאַזִּי נִמְשָׁךְ חֶסֶד בְּבְחִינַת (בַּמִּדְבָּר יז, כג) "וְהִנֵּה פָּרַח מִטֵּה אֶהְרֵן לְבֵית לִוִי". כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבְּרָכָה שָׁם בַּמָּאֵר הַנ"ל. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה זֹכִיךְ לְבְּחִינַת בְּרָכָה שֶׁהוּא בְּחִינַת כֹּהֵן כַּנ"ל. וְזוֹה בְּחִינַת בְּרָכוּ בְּחִינַת בְּרָכָה, בְּחִינַת "וְאַתֶּם כֹּהֲנֵי ה'" תְּקַרְאוּ" (ישעיה סא, ו) כַּנ"ל:

י) וְזוֹה בְּחִינַת 'אַקְדָּמוֹת' שְׂאוּמְרִים בְּשָׁבוּעוֹת שֶׁהוּא

שֶׁבַח גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד. וְנִתְתַקֵּן בְּלִשׁוֹן תְּרַגּוּם דִּיקָא. כִּי שְׁבוּעוֹת הוּא בְּחִינַת זָקֵן שֶׁבְקִדְשָׁה בְּחִינַת שְׂרֵשׁ הָרְצוֹן הַנִּ"ל, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בַּמָּאֲמָר הַנִּ"ל שֶׁנֶּאֱמַר בְּשְׁבוּעוֹת. כִּי בְּשְׁבוּעוֹת נִתְגַּלָּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּזֶקֶן מְלֵא רַחֲמִים (מְכִילְתָּא יְתָרוֹ בַּחֲדָשׁ הַשְּׁלִישִׁי ה').

וְעַל-כֵּן אָז יֵשׁ לָנוּ כַּח לְשִׁבְר חֲכָמַת הַטָּבֵעַ וּלְהַפְכָּה לְרְצוֹן עַל-יְדֵי הַתְּגַבְרוֹת הַתְּגַלוֹת הָרְצוֹן שֶׁמִּתְגַּלָּה אָז וְכוּ' כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן אָז אוֹמְרִים שֶׁבַח גָּדוֹל וְנוֹרָא שֶׁהוּא אֶקְדָּמוֹת בְּלִשׁוֹן תְּרַגּוּם דִּיקָא. שְׁזֵה עֶקֶר שְׁלֵמוֹת הַתְּגַלוֹת הָרְצוֹן כְּשֶׁלִּשׁוֹן תְּרַגּוּם נִכְלָל בְּקִדְשָׁה. וְלִשׁוֹן תְּרַגּוּם דִּיקָא שֶׁמִּשָּׁם יִנִּיקְתָּם, מְגַלָּה וּמְפָרְסֵם אֶת הָרְצוֹן כַּנִּ"ל. 'וּמִיָּגִיָּה וּבִיָּה אָבָא לִיזִיל בֵּיָה נִרְגָּא'. וְזֵה עֶקֶר שְׁלֵמוֹת הַתְּגַלוֹת הָרְצוֹן שֶׁמִּתְגַּלָּה בְּשְׁבוּעוֹת שֶׁאָז נִתְגַּלָּה שְׂרֵשׁ הָרְצוֹן כַּנִּ"ל בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

י(א) וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לַתֵּן צְדָקָה קִדְּם הַתְּפִלָּה (בְּבֹא בְּתָרָא י'), כִּדֵּי לְזַכּוֹת לְבְּחִינַת עֵת רְצוֹן בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, כִּי עֶקֶר הַתְּגַלוֹת מִצַּח הָרְצוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת עֵת רְצוֹן הוּא עַל-יְדֵי הַצְּדָקָה, כְּמַבְאָר בַּמָּאֲמָר הַנִּ"ל. וְכִבְר מוּבָא זֶה בְּהִלְכוֹת תְּפִלַּת הַמְּנַחָה:

הלכות קריאת שמע

הלכה א'

על-פי התורה ויאמר בעז אל רות וכו' (בסימן סה),
עין שם כל התורה:

כי קריאת שמע הוא בחינת הבטול אל התכלית כמו
שכתוב: (דברים ו, ד) "ה' אלהינו ה' אחד" שהוא
בחינת "ביום ההוא" וכו' כמו שפרש רש"י, והוא בחינת
כלו טוב, בחינת 'ה' הוא האלקים'. כמו שכתוב (תהלים
נו, ה) "בה' אהלל כו' באלקים אהלל" כו'. וזהו "ה'
אלהינו ה' אחד" שכלו אחד כלו טוב. וזה פרוש "שמע
ישראל" הינו השמע לאזניך כו' כמו שדרשו רבותינו
זכרונם לברכה (ברכות טו.) ואם כן יצטרף לשאר באות
ראשונה. על כן התקון לזה להסתפל על התכלית, וזהו
ה' אלהינו כו' פנ"ל.

וזה שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (שם יג.) גם כן
מפסוק זה, שקריאת שמע נאמרת בכל לשון, כי
"שמע" בכל לשון שאתה שומע, כי מאחר שצריך
להתבטל אל התכלית ושם כלו אחד כלו טוב, ואין שם
שום רע כלל. על-כן הרע של הלשונות נופל ונתבטל

וְנִשְׁאַר רַק הַטּוֹב הַמְּלַבֵּשׁ בְּאוֹתוֹ הַלְשׁוֹן, כִּי בְּיָדָיו בְּכָל הַלְשׁוֹנוֹת יֵשׁ שָׁם טוֹב הַנִּסְתָּר שָׁם רַק שֶׁהָרַע מְכֻסָּה עָלָיו, וְעַל-כֵּן מִהָרְאוּי שֶׁלֹּא לֹאמַר דְּבַר שֶׁבִקְדָּשָׁה בִּשְׁאָר לְשׁוֹנוֹת. אֲבָל קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא בְּחִינַת בְּטוּל שֶׁהוּא כְּלוֹ טוֹב וְכוּ' כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן מִתָּר לְקְרוֹתָהּ בְּכָל לְשׁוֹן. כִּי הָרַע נוֹפֵל וְנִתְבַּטֵּל וְנִשְׁאַר רַק הַטּוֹב כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן מְרַמֵּז בְּקְרִיאַת שְׁמַע דִּיקָא שְׂיֵשׁ טוֹב בְּכָל הַלְשׁוֹנוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב "וְהָיוּ לְטָטְפַת בֵּין עֵינַיִךְ" (דְּבָרִים ו, ח) וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבָרְכָהּ (מִנְחוֹת לד:) 'ט ט בְּכַתְפֵי שְׁתֵּימֵ פֶת בְּאֶפְרַיִקִי שְׁתֵּימֵ' שֶׁזֶּה בְּחִינַת הַטּוֹב שֶׁל לְשׁוֹן הַקִּדְּשׁ שֶׁמְלַבֵּשׁ בְּלְשׁוֹנוֹת הָעַמִּים כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ (סִימָן לג). לְהוֹרוֹת שְׁעַל-יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהוּא בְּחִינַת הַבְּטוּל כַּנ"ל. עַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלָּה הַטּוֹב הֵינּוּ הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל לְשׁוֹן הַקִּדְּשׁ הַמְּלַבֵּשׁ בִּשְׁאָר לְשׁוֹנוֹת הָעַמִּים כַּנ"ל.

וּבְזֶה נִתְיָשֵׁב הַדִּין שֶׁהִקְשׁוּ הַפּוֹסְקִים, מַה רָאוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבָרְכָהּ לְדָרֵשׁ "וּבְשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ" שֶׁקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל לִילָה זְמַנָּה כָּל הַלִּילָה, כָּל זְמַן שְׁכִיבָה, וְקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל יוֹם הוּא רַק בְּזְמַן קִימָה, דִּהְיֵנוּ בְּתַחֲלַת הַיּוֹם אֲבָל לֹא כָּל הַיּוֹם? כִּי עֵקֶר קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא בְּחִינַת בְּטוּל הוּא רַק בְּלִילָה. כִּי הִיא בְּחִינַת סְתִימוּ דְעֵינִין כִּי אִזּוּ בְּנֵי אָדָם נִחִים וְאֵינָם רוֹדְפִים כָּל

לקוטי הלכות קריאת שמע א' ארח-חיים רסא

כך אחר העולם הזה, וכמו שאמר רבנו במקום אחר (בסימן נב) שעקר הבטול הוא בלילה. גם לילה הוא דינים שהם בחינת יסורים שעל-ידי-זה באים לבחינת בטול כמו שאמר רבנו שם. וזה בחינת (מיכה ז, ח) "כי אשב בחשך ה' אור לי", כי אשב בחשך ודיקא אז ה' אור לי, בחינת (קהלת ב, יג) "כיתרון האור מן החשך". מן החשך ודיקא. כי ודיקא בעת שמתגבר חס ושלוה החשך והדינים והיסורין חס ושלוה, הן בעבודת ה' הן בגשמיות, אז ודיקא עקר העצה לסתם עיניו ולבטל עצמו אל התכלית שהוא פלו טוב. שעל-ידי זה נתבטלין כל היסורין פנ"ל.

וזה בחינת השנה שהיא בלילה ודיקא. כי השנה הוא בחינת בטול בחינת "בדידך אפקיד רוחי" פמובא (עין ברכות ה.). והיא בסתימו דעינין פנ"ל. כי עקר הבטול הוא בסתימו דעינין. ועל-כן עקר השנה בלילה. כי מחמת הדינים פנ"ל סותמין עיניהם ומבטלין עצמן אל התכלית שזה בחינת שנה פנ"ל. ועל-כן קורין מקדם קריאת שמע שעל המטה. כי קריאת שמע היא בחינת בטול פנ"ל. ועל-כן עקר קריאת שמע בלילה. ועל-כן זמנה כל הלילה. כי אז הוא בחינת הבטול פנ"ל, אבל ביום אין זמן קריאת שמע כי אם עד זמן קימה, דהינו קדם שנתפשט העולם לרדף אחר העולם הזה שזה

בְּחִינַת סְתִימוּ דְעִינִין. אַבְל אַחַר כֶּף אֵין זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן נִתְּנוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (בְּרִכוֹת ט:) הַזְּמַן, כָּל זְמַן שֵׁשׁ עֲדִין בְּנֵי אָדָם בְּעוֹלָם שֵׁשִׁינִים עֲדִין, דְּהֵינּוּ עַד שְׁעָה שְׁבַנֵי מְלָכִים עוֹמְדִים מִמְטוֹתֵיהֶם, וְעַל-כֵּן עֲדִין לֹא נִתְּעוֹרַר כָּל הָעוֹלָם, וְהָעוֹלָם נַח עֲדִין מְרַדִּיפַת הָעוֹלָם הַזֶּה, אַבְל אַחַר שְׁלֹשׁ שָׁעוֹת שְׁכָבָר קָמוּ כֻלָּם אֵין זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע כַּנ"ל:

וְעַל-כֵּן צָרִיף לְהַפְרִיד בֵּין הַדְּבָקִים. כִּי אִף שְׁעָקָר הוּא הַבְּטוּל אֶל הַתְּכַלִּית שֶׁהוּא כְּלוּ אֶחָד וְשִׁיְהִיו כָּל הַדְּבוּרִים נְכַלְלִין בְּאֶחָד, עִם כָּל זֶה עָקָר הַשְּׁלֵמוֹת לְשׁוּב מִבְּחִינַת בְּטוּל וּלְצַמְצָם הָאוּר לְתַקֵּן הַמִּדּוֹת וְהַכְּלִים. כִּי זֶה עָקָר הַשְּׁלֵמוֹת כְּמוֹ שְׁכַתּוּב 'וְאָבִיתָ תְהִלָּה מִגּוֹשִׁי עֶפְרָי' כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ. וְזֶה בְּחִינַת חֲדוּשֵׁי תוֹרָה שְׁנַעֲשֶׂה אַחַר הַבְּטוּל כִּי הַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת מִדּוֹת וְכֵלִים כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ. וְעַל-כֵּן צָרִיף לְהַמְשִׁיף הָאוּר בְּהַדְרָגָה וּבְצַמְצוּם כְּדֵי שְׁיֻכְלוּ הַכְּלִים לְקַבְּלוּ שְׁלֵא יִהְיֶה רַבּוּי אוּר גּוֹרֵם שְׁבִירַת כְּלִים. וְעַל-כֵּן צָרִיף לְהַפְרִיד בֵּין הַדְּבָקִים, כְּדֵי לְתַת גְּבוּל וּמְדָה וְצַמְצוּם לְכָל כְּלֵי כְּדֵי שְׁיֻכְלוּ לְהַמְשִׁיף הָאוּר לְכָל אֶחָד לְפִי מְדָתוֹ וְשַׁעוֹרוֹ וְלֹא לְהוֹצִיאֵם מִהַצְמָצוּם וּלְדַבְּקָם יַחַד וּלְחַבֵּר וְלַעֲשׂוֹת אֶחָד מֵהֶם. כִּי זֶה בְּחִינַת 'רַבּוּי אוּר גּוֹרֵם שְׁבִירַת כְּלִים', וְכֵן כְּתוּב בְּכַתְּבִים, שֶׁתַּחֲלַת שְׁבִירַת הַכְּלִים הִיא מִחֲמַת

לקוטי הלכות קריאת שמע א' ארח-חיים רסג

שְׁהִיוּ מְחַבְּרִין וּמְעַרְבִין עֲדִין וְלֹא נִתְחַלְקוּ כְּרֵאוֹי
בְּבַחֲיַנַּת קוּיָן עֵינַי שָׁם.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת טו:) 'כָּל
הַמְּפָרִיד בֵּין הַדְּבָקִים מְצַנְנִין לוֹ גֵּיהֶנָם'. כִּי הִרְשָׁעִים
שֶׁהוֹלְכִין אַחַר תְּאוֹת לִבָּן וְהוֹלְכִים אַחַר הַסְטָרָא אַחֲרָא
שְׁנֵתְהוּהָ מִרְבוּי אוֹר, וְעַל-כֵּן הֵם נְכוּיָן בְּגֵיהֶנָם שְׁנֵתְהוּהָ
מִזְעָתָן שֶׁל חַיּוֹת. כִּי "הַחַיּוֹת רְצוּא וְשׂוֹב" (יחזקאל א, יד).
כִּי הֵם מַגְבִּיהִים עֲצָמָם לְהַסְתֵּפֵל לְמַעְלָה מִן הַרְקִיעַ שְׁעַל
רֹאשׁוֹן וּמַחֲמַת אֵימָה שָׁבִים כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שָׁם.
וְעַל-כֵּן הִיא יוֹרֶדֶת עַל רֹאשׁ רִשְׁעִים וְהֵם נְכוּיִם בְּאוֹתָהּ
הַזְעָה. כִּי הֵם הָיוּ הַפֶּךְ מִזֶּה, כִּי לֹא שָׁבוּ מִתְּאוֹתָם וְרָדְפוּ
וּמְלָאוּ תְּאוֹתֵיהֶן, שְׂזָה בְּחִינַת רְבוּי אֹר שְׂמִזָּה הַתְּגַבְּרוֹת
הַסְטָרָא אַחֲרָא, כִּי כָּל הַתְּאוֹת מְלַבֵּשׁ בָּהֶם טוֹב
שְׁנֵשְׁתַּלְשֵׁל מֵהַטּוֹב הָעֲלִיּוֹן רַק מַחֲמַת רְבוּי אֹר שְׂגָרָם
שְׁבִירַת כָּלִים שְׂמִזָּה נִתְּהוּי הַקְּלָפוֹת. וְעַל-כֵּן הוּא מְלַבֵּשׁ
בְּתוֹךְ הַקְּלָפוֹת. וְעַל-כֵּן מִי שֶׁמְּפָרִיד בֵּין הַדְּבָקִים שְׂזָה
בְּחִינַת צְמֻצוֹם הָאֹר כְּרֵאוֹי בְּתוֹךְ הַמַּדּוֹת כַּנ"ל מְצַנְנִין לוֹ
גֵּיהֶנָם. כִּי אֵינוֹ נִכְוֶה מִהִגֵּיהֶנָם שֶׁהוּא יַעֲת הַחַיּוֹת כִּי הוּא
גַּם כֵּן בְּבַחֲיַנַּת רְצוּא וְשׂוֹב כַּנ"ל. כִּי מְצַמְצֵם הָאֹר כְּרֵאוֹי
וְאֵינוֹ הוֹרֵס לְעֵלוֹת אֶל ה' לְפָנִים מִמְּחֻצָּתוֹ, כְּמוֹ הַחַיּוֹת
שֶׁרָצִים וְשָׁבִים מַחֲמַת פֶּחַד שְׂמֵתִירָאִין לְעֵלוֹת לְפָנִים
מִמְּחֻצָּתָם כַּנ"ל:

הלכות קריאת שמע ותפלה

הלכה ב'

על-פי מה שאמר רבנו, גרו יאיר (בלקוטי תנינא סימן כג) על פסוק (ישעיה לה, י) "ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה":

והכלל, ששלמות השמחה הוא להשיג ולתפס את היגון ואנחה ויקא שגם היגון ואנחה יהיה שמח ולהפך אותם לשמחה. כדי שיהיה נעשה מהם מרפבה לקדשה עין שם. עוד כתב שהשמחה הוא רפואה לכל החולאות. פי כל החולאות באין מקלקול השמחה. פי עשרה מיני נגינה באין בתוך עשרה מיני דפיקין, ועל-כן פשנתקלקלה השמחה שהיא בחינת עשרה מיני נגינה על-ידי זה נתקלקלין יו"ד מיני דפיקין ובאין חולאות חס ושלום וכו' עין שם:

ועל-פי זה יש טעם למה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (פירות ו:)' כל תפלה שאין בה צרוף פושעי ישראל וכו', כי צרוף ויקא לצרוף פושעי ישראל בתפלתנו כדי להכניס את בחינת היגון ואנחה בתוך השמחה. פי התפלה היא בחינת שמחה פי צרוף

לקוטי הלכות קריאת שמע ב' ארח-חיים רסה

להתפלל בשמחה כמובא (ספר המדות אות תפילה סימנים נו, ע. פא). כמו שכתוב: (תהלים ק, ב) "עבדו את ה' בשמחה" ותפלה היא עבודה שבלב (תענית ב). ושם השמחה, כמו שכתוב (שם ד, ח) "נתת שמחה בלבי". וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: (ברכות לא.) 'אין עומדין להתפלל אלא מתוך שמחה של מצוה'. נמצא שהתפלה שבלב היא בחינת שמחה, ועל-כן צריך דיקא לצרף את הפושעי ישראל שהוא בחינת יגון ואנחה, כדי להכניס את היגון ואנחה בתוך השמחה שזהו שלמות מעלת השמחה כנ"ל.

ועל-כן עקר התפלה בעשרה, כי אזי מתעוררין כל עשרה מיני נגינה שהם השמחה. ועל-כן כל יחיד מחיב להשתדל להתפלל בצבור, כי אזי בקל ינצל מבחינת יגון ואנחה. כי הצבור על-ידי רבוי השמחה מרבוי עם, ובפרט מנין עשרה, שהם פנגד עשרה מיני זמרה כנ"ל, על-ידי-זה יש להם כח להפוך יגון ואנחה לשמחה כנ"ל. על-כן אפלו אם יש בו אחיזת היגון ואנחה חס ושלום יתהפך לשמחה על-ידי הצבור כנ"ל. ועל-כן התפלה היא רפואה לכל. כי כל הרפואות על-ידי השמחה כנ"ל.

וזה שסומכין קריאת שמע עם ברכת גאל ישראל לתפלה. כי קריאת שמע היא אמונה, ואמונה היא

עקר השמחה, כי זהו תכלית השמחה בחינת (תהלים קד, לד) "אנכי אשמח בה'", וכמו שאמר רבנו, גרו יאיר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כג) שאמונה היא בחינת אנפין נהורין, דהינו שמחה. כי אמונה היא כשנתחבר בה אמת עין שם. וקריאת שמע דהינו 'ה' אחד' הוא בחינת התחברות אמת ואמונה שזהו תכלית היחוד ועל-ידי-זה מתעורר שמחה כנ"ל. וזהו בחינת רמ"ח תבין שבקריאת שמע כנגד רמ"ח איברים שהם בחינת רמ"ח מצוות עשה. כי איתא בדברי רבנו, גרו יאיר (שם, סימן קעט), שכשאדם שומח צריך לשמח ולילף כל קומת השמחה כי השמחה היא קומה שלמה. עין שם בפסוק "ששון ושמחה ימצא בה תודה" וכו'. ועל-כן אחר פסוק ראשון שהוא אמונה בחינת שמחה אנו אומרים רמ"ח תבין כנגד רמ"ח איברים וכו'. כדי להמשיך השמחה בכל הקומה כדי שישלם כל קומת השמחה ברמ"ח איברים שהם בחינת רמ"ח מצוות עשה. ואחר כך אומרים תכף גאלה ועקר הגאלה על-ידי שמחה כמו שכתוב: (ישעיה נה, יב) "כי בשמחה תצאו" וכו' וכמו שאמר רבנו גרו יאיר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן יז). ואזי כשנתעורר השמחה אזי מתפללין תכף. כי עקר התפלה בשמחה כנ"ל.

וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: (ברכות ט:) 'כל הסומך גאלה לתפלה אינו נזק כל היום' וכו'. כי

על-ידי סמיכות גאֵלָה לתפֵּלָה אֲזִי התפֵּלָה מתוֹךְ שְׁמֹחָה, וְכִמוֹ שֶׁפִּרַשׁ רַש"י בְּגִמְרָא שָׁם, שֶׁבְשֵׁבִיל זֶה אָנוּ עוֹמְדִין לְהִתְפַּלֵּל סְמוּךְ לְגֵאֵלָה, כְּדִי לַעֲמֹד בַּתְּפִלָּה מִתוֹךְ שְׁמֹחָה. וְעַל-כֵּן שׁוֹב אֵינוֹ נֹזֵק וְכוּ'. כִּי כָּל הַהֲזָקוֹת עַל-יְדֵי קְלָקוּל הַשְּׁמֹחָה. וְכִשְׁהִתְפַּלֵּה מִתוֹךְ שְׁמֹחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל וְיִשׁוּעָה לְכָל. וְעַל-כֵּן הַסּוּמָךְ גֵּאֵלָה לְתִפְלָה אֵינוֹ נֹזֵק. כִּי סְמִיכוֹת גֵּאֵלָה לְתִפְלָה הִיא תְּקוּן הַשְּׁמֹחָה כַּפ"ל.

וְזֶהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת קְטָרֶת. שֶׁהִיא שָׁם חֲלִבָּנָה, שֶׁמֶשֶׁם לְמַדּוֹ רַבּוּתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (פְּרִיטוֹת ו.) צְרוּף פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל בַּתְּפִלָּה. "כִּי קְטָרֶת יִשְׂמַח לֵב" (מְשָׁלִי כו., ט), וְהָיוּ מְצַרְפִּין חֲלִבָּנָה דִּיקָא כְּדִי לְהַכְנִיס אֶת בְּחִינַת הַיְגוֹן וְאַנְחָה, שֶׁעַל זֶה מְרַמֵּז חֲלִבָּנָה שְׁרִיחָה רַע, בְּתוֹךְ הַקְטָרֶת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁמֹחָה כַּפ"ל. כִּי הָיוּ עֲשָׂרָה סְמָנֵי קְטָרֶת מְלַבֵּד חֲלִבָּנָה כְּנֻגַד עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה כַּפ"ל. וְהַחֲלִבָּנָה מְצַטְרֶפֶת גַּם כֵּן זֶהוּ בְּחִינַת הַיְגוֹן וְאַנְחָה שֶׁנִּכְנָס גַּם כֵּן בְּתוֹךְ הַשְּׁמֹחָה כַּפ"ל. וְעַל-כֵּן כָּל סֵדֵר הַתְּפִלָּה כְּדִי לְעוֹרֵר וּלְתַקֵּן הַשְּׁמֹחָה בְּכָל עוֹלָם וְעוֹלָם. כִּי בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָה אוֹמְרִים קְטָרֶת שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁמֹחָה כַּפ"ל. וְאַחַר כֵּן פְּסוּקֵי דְזִמְרָה עֲשָׂרָה הַלְלוּיָהּ בְּחִינַת יו"ד מֵינֵי נְגִינָה. וְאַחַר כֵּן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא אֲמוּנָה שְׁמֹחָה כַּפ"ל וְכֵן גֵּאֵלָה כַּפ"ל. וְאֲזִי כְּשֶׁנֶּתְעוֹרֵר הַשְּׁמֹחָה

רסח לקוטי הלכות קריאת שמע ג' ארח-חיים

אז עומדין להתפלל ואזי היא תכלית השמחה. דהינו דבקות בהשם יתברך שזהו תכלית השמחה לשמח בו יתברך. פי התפלה היא בחינת דבקות פידוע.

וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ערכין טז.) 'קטרת מכפר על לשון הרע'. פי עקר פגם לשון הרע שמוצא מום בישראל ומקטרג עליו ועל-ידי-זה יכול להרחיקו מן הקדשה. ועל-כן החטא גדול מאד רחמנא לצלן. פי השם יתברך חפץ חסד ורוצה לקרב אפלו פושעי ישראל ולא לרחק. פי אדרבא אנו צריכין דיקא להכניס בחינת העצבות בתוך השמחה כנ"ל. שזה בחינת לקרב דוקא הפושעי ישראל בתוך הקדשה כנ"ל. ועל-כן קטרת מכפר פי קטרת עם חלבנה מרמז על צרוף וקרבת פושעי ישראל כנ"ל ועל-כן הוא מכפר על לשון הרע כנ"ל:

ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

הלכה ג'

ענין קריאת שמע בפה דיקא. שצריכין להוציא בפה דיקא פעמים בכל יום אמונת היחוד דהינו שמע וברוך שם, ואין די במחשבה שבלב לבד. פי אף-על-פי שמאמין באמת בו יתברך כראוי אף-על-פי-כן אין

לקוטי הלכות קריאת שמע ג' ארח-חיים רסט

יוצא בזה ידי קריאת שמע כלל עד שיוציא בשפתיו שמע וברוך שם וכו'. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות טו.) 'השמע לאזנך מה שאתה מוציא מפיד':

(א) על-פי מה שאמר רבנו זכרוננו לברכה במאמר "ויחי מקץ — פי מרחמם ינהגם" (בלקוטי תנינא סימן ז), והובא כבר כמה פעמים, שעקר הרחמנות הוא להוציא ישראל עם קדוש מעוונות, פי זה עקר הרחמנות. דהינו להאיר בהם הדעת לדעת פי ה' הוא האלקים. פי על-ידי הדעת הזה נצולין מעוונות. פי אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות וכו' (סוטה ג.) עין שם. וכל אדם צריך לעסק בזה להאיר זה הדעת בעולם, ואפלו בשמסתלק למעלה למעלה, אין זה שלמות שיהיה למעלה לבד, רק עקר השלמות הוא כשהוא למעלה למעלה שיוכל להאיר גם למטה בעולם הגשמי השפל. פי זה עקר שעשועיו יתברך פשעולה למעלה העבודה של עולם הזה השפל, כמו שכתוב 'ואבית תהלה מגושי עפר מקרוצי חמר' וכו'. ועל-כן צריכין להניח בן ותלמיד פדי שישאר דעתו בעולם וכו'. ועל-ידי-זה זוכין למקיפים שהם למעלה מהזמן. ושם עקר סדר הזמנים הוא בבחינת מקיפים. שיש מקיפים שהם בחינת ימים, ויש מקיפים שהם בחינת

שנים, בחינת תקופות הימים תקופות השנים וזה בחינת שפע הכתר וכו'. וצריך שיהיה לו בחינת 'כל' שיוכל להאיר בדרי מעלה ובדרי מטה. בבחינת (דברי הימים א כט, יא) "כי כל בשמים ובארץ" - 'דאחיד בשמיא וארעא' וכו'. להראות לדרי מעלה שאין יודעין כלל בהשגתו יתברך בחינת מה חמית וכו'. ולהפך לדרי מטה המנחים למטה מאד להראות להם שהשם עמו ואצלם וכו' פי מלא כל הארץ כבודו וכו' בחינת (ישעיה כו, יט) "הקיצו ורננו שוכני עפר" וכו'. וזה בחינת השגת בן ותלמיד, בחינת אספקלריא המאירה ואספקלריא שאינה מאירה. וצריך לכלל העולמות עליון בתחתון ותחתון בעליון כדי שיהיה להם יראה וכו'. ועל-ידי כלליות בן ותלמיד על-ידי-זה זוכה להארת הרצון בשעת אכילה בחינת (במדבר כג, כג) "כעת יאמר לי'עקב ולישראל מה פעל אל" וכו' וכו'. פי המלכות מקבלת הפרנסה מהידים שיש בים החכמה וכו' עין שם כל זה היטב היטב:

ב) וזה בחינת קריאת שמע בפה דיקא, שצריכין לפרסם אמונתנו הקדושה בפה דיקא על-ידי אמירת קריאת שמע פעמים בכל יום, זה בחינת "ואבית תהלה מגושי עפר מקרוצי חמר" וכו'. שעקר תענוגיו ושעשועיו יתברך כשיודעין ממנו יתברך בזה העולם

לקויטי הלכות קריאת שמע ג' ארח-חיים רעא

השפל. ועל-כן צריכין לומר קריאת שמע בפה דיקא כדי לפרסם אלקותו בעולם השפל. כי על-ידי הדבור קוראין ומפרסמין אלקותו יתברך אפלו בפני דרי מטה שידעו כלם כי ה' הוא האלקים. כי הדבור הוא בבחינת 'כל הנ"ל' — 'דאחיד בשמיא וארעא', כמו שאמר רבנו זכרונו לברכה במקום אחר (בסימן יא), שהדבור נקרא 'צפרתא דקאי בין שמיא לארעא', זה בחינת "כי כל בשמים ובארץ" — 'דאחיד בשמיא וארעא' כי כל הנ"ל זה בחינת צדיק פידוע וכמבאר במאמר הנ"ל. ואיתא בזוהר הקדוש ומוכא בדברי רבנו זכרונו לברכה (בסימן יב) 'פה אתקריאת מסטרא דצדיק'. נמצא שהדבור הוא בבחינת צדיק שהוא בחינת 'כל הנ"ל' דאחיד בשמיא וארעא, שמאיר בדרי מעלה ודרי מטה כנ"ל.

וזהו בחינת קריאת שמע בפה כדי להאיר הדעת הנה של התגלות אלקותו יתברך בכל העולמות בדרי מעלה ודרי מטה כנ"ל. והעקר להאיר בדרי מטה שזה עקר שעשועיו כנ"ל. כי על-ידי הדבור מפרסמין ומגלין אלקותו יתברך בעולם הזה השפל גם כן שזה עקר תענוגיו יתברך כנ"ל. כי הדבור זה בחינת (תהלים עא, ח) "מלא פי תהלתך", בחינת (בראשית א, כח) "ומלאו את הארץ", בחינת 'מלא כל הארץ כבודו'. דהינו שמגלין אלקותו יתברך בעולם הזה שאז העולם ממלא מבני

ערב לקוטי הלכות קריאת שמע ג' ארח-חיים

אדם כמו שמבאר במאמר הנ"ל:

ג) וזה בחינת "שמע וברוך שם" שהם יחודא עלאה ויחודא תתאה. כמובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה (בסימן יא) זה בחינת השגת דרי מעלה שהוא בחינת יחודא עלאה שהוא 'שמע ישראל וכו' ה' אחד'. כי אחדותו יתברך נעלם מעין כל דלית מחשבה תפיסא ביה כלל. וזה בחינת השגת דרי מעלה בחינת 'איה מקום כבודו', בחינת מה חמית וכו'. ו'ברוך שם', זה בחינת יחודא תתאה, בחינת דרי מטה בחינת 'מלא כל הארץ כבודו', שזה בחינת מלכות פידוע. בחינת 'ברוך שם כבוד מלכותו'. כי מצד הנהגת מלכותו אנו משיגיין אותו יתברך ויודעין ממנו יתברך. כי יודעין שהוא יתברך מלך מנהיג ומושל.

וזה בחינת 'מלא כל הארץ כבודו' בחינת השגת דרי מטה שזה בחינת 'ברוך שם' וכו' כנ"ל. וצריך לכלל העולמות עליון בתחתון ותחתון בעליון. וזה בחינת שצריך לארכא בד' האחד פדי שימליכהו למעלה ולמטה ובארבע רוחות'. זה בחינת מלא כל הארץ כבודו. הינו בחינת פלליות תחתון בעליון, תלמיד בבן. שיהיה נכלל השגת דרי מעלה יחודא עלאה מבחינת השגת דרי מטה בחינת מלא כל הארץ כבודו. וכלליות עליון בתחתון, דהינו שיהיה נכלל

לקוטי הלכות קריאת שמע ג' ארחה-חיים רעג

השגת דרי מטה בחינת מלא כל הארץ כבודו, שזה בחינת 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' מבחינת דרי מעלה מבחינת מה וכו'. זה בחינת מה שאומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בלחש. זה בחינת שתיקה. בחינת השגת דרי מעלה. בחינת מה. שהוא בחינת שתיקה בחינת 'שתוק כף עלה במחשבה', בחינת 'דיחזי לן סתריה דאתאמר בלחישא', הינו בחינת השגה עליונה בחינת מה. שזאת ההשגה נסתרת ונעלמת והיא בבחינת שתיקה שזה בחינת בלחש שסמוך לשתיקה בבחינת 'דאתאמר בלחישא'. וכנ"ל:

ד) וזה בחינת רמ"ח תבין שבקריאת שמע. כי זה עקר הרחמנות לזכות לדעת מאלקותו יתברך. וזה בחינת רמ"ח מצוות עשה שבתורה כדי להשיג ולדעת על ידם את הבורא יתברך שמו. ועל-כן רח"ם אותיות רמ"ח. כי רמ"ח מצוות עשה זה עקר הרחמנות כנ"ל. ואז כשמקימין את רמ"ח מצוות התורה אז נקראין אדם, כמו שכתוב: (במדבר יט, יד) "זאת התורה אדם". כי אם לאו, חס ושלום, הוא רק חיה בדמות אדם. וזה עקר הרחמנות להשתדל שיהיה העולם מישוב מבני אדם כמבאר במאמר הנ"ל ועל-כן קריאת שמע שהיא התגלות אלקותו שזה עקר רחמנות כנ"ל. על-כן יש בה רמ"ח תבין פנגד רמ"ח מצוות שהם בחינת רמ"ח

רעד לקויטי הַלכות קריאת שְׁמַע ג' אַרְח־חיים

איברים, כי זה עקר הַרְחֻמְנוּת פִּנְ"ל. וְעַל-כֵּן אָנוּ מִבְּקָשֵׁי קִדְּם קְרִיאַת שְׁמַע אָבִינוּ אָב הַרְחֻמָּן הַמְּרַחֵם רַחֵם עָלֵינוּ וְכוּ'. כי זה עקר הַרְחֻמְנוּת לְדַעַת מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ וְלִקְיִים מְצוּוֹתָיו פִּנְ"ל. וְזֶה שְׂאוּמְרִים רַחֵם עָלֵינוּ וְתַן בְּלַבְנוּ בִּינָה לְהַבִּין וְלַהֲשִׁיב לְשִׁמְעַ לְלַמֵּד וְלַלְמֹד לְשִׁמּוֹר וְכוּ'. הֵינּוּ בְּחִינַת הָאֶרֶת בֵּין וְתַלְמִיד דְּהֵינּוּ לְלַמֵּד וְלַלְמֹד לְגִלוֹת הַדַּעַת בְּעוֹלָם. שְׁזֶה עַקֵּר הַרְחֻמְנוּת וְזֶה בְּחִינַת קְרִיאַת שְׁמַע פִּנְ"ל:

(ה) וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לֹמֵר קְרִיאַת שְׁמַע בְּכָל יוֹם. כִּי עַל-יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע שְׁהִיא הַתְּגִלוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁזֶה בְּחִינַת הָאֶרֶת בֵּין וְתַלְמִיד פִּנְ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכִין הַמְּקִיפִין שֶׁהֵם לְמַעְלָה מִהַזְּמַן בְּחִינַת תְּקוּפוֹת הַיָּמִים תְּקוּפוֹת הַשָּׁנִים. וְזֶה עַקֵּר עֲבוּדָתָנוּ לְקַשֵּׁר בְּחִינַת הַזְּמַן דְּהֵינּוּ הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים לְבְּחִינַת לְמַעְלָה מִהַזְּמַן. עַל-כֵּן צְרִיכִין לֹמֵר קְרִיאַת שְׁמַע בְּכָל יוֹם. כִּדֵּי שְׁיִמְשֹׁךְ בְּכָל יוֹם בְּחִינַת תְּקוּפוֹת הַיָּמִים הַנִּ"ל, כִּדֵּי לְהַעֲלוֹת וְלְקַשֵּׁר הַיּוֹם לְבְּחִינַת לְמַעְלָה מִהַזְּמַן לְבְּחִינַת תְּקוּפוֹת הַיָּמִים פִּנְ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׂאוּמְרִים קְרִיאַת שְׁמַע בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים לַעֲת עָרַב אַחַר נְעִילָה, כִּי יוֹם הַכַּפּוּרִים אֵז מוֹחֲלִין הָעוֹנוֹת שְׁזֶה עַקֵּר הַרְחֻמְנוּת הַנִּ"ל כְּשִׁמְשִׁלִּיכִין הַמְּשִׂאוֹי שֶׁל עוֹנוֹת מִיִּשְׂרָאֵל. וְאֵז מְאִיר הַדַּעַת הַנִּ"ל, בְּחִינַת

לקוטי הלכות קריאת שמע ג' ארח-חיים ערה

הָאֵרֶת בֵּן וְתַלְמִיד כַּמּוּבָן בַּמֶּאֱמָר הַנִּלְבָּל בְּעֵינַי חֲנֻכָּה עֵינַי
שָׁם. וְאִזּוֹ זֹכֵינַי לְמַקִּיפֵינַי שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁפַע הַכֶּתֶר כַּנִּלְבָּל.
וְזֶה בְּחִינַת יוֹם הַכַּפּוּרִים בְּחִינַת כֶּתֶר כַּיְדוּעַ. וְעַל-כֵּן אִזּוֹ
אוֹמְרִים קְרִיאַת שְׁמַע מְלַבֵּד הַקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל כָּל יוֹם
זֶה בְּחִינַת תְּקוּפוֹת הַשָּׁנִים שֶׁמְקַבְּלִין בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים
הַמַּקִּיפֵינַי כַּנִּלְבָּל. נִמְצָא שְׁאֵנוֹ אוֹמְרִים קְרִיאַת שְׁמַע בְּכָל
יוֹם וּבְכָל שָׁנָה דְהֵינּוּ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים כְּדֵי לְקַבֵּל עַל-יַדֵּי-
זֶה בְּחִינַת תְּקוּפוֹת הַיָּמִים תְּקוּפוֹת הַשָּׁנִים כַּנִּלְבָּל. כִּי
קְרִיאַת שְׁמַע הִיא בְּחִינַת הָאֵרֶת הַדְּעִת בְּחִינַת הָאֵרֶת בֵּן
וְתַלְמִיד כַּנִּלְבָּל וְזֶה בְּחִינַת "וְשֹׁנְתָם לְבָנֶיךָ וְכוּ' וְלִמְדָתָם
אֹתָם" וְכוּ' הַנֶּאֱמָר בְּקְרִיאַת שְׁמַע. בְּחִינַת הָאֵרֶת בֵּן
וְתַלְמִיד. כִּי גַם הַתַּלְמִידִים קְרוּיִים בָּנִים כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ
רש"י שם:

וְעַל-יַדֵּי קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא בְּחִינַת הָאֵרֶת בֵּן וְתַלְמִיד
עַל-יַדֵּי-זֶה מְאִיר הַרְצוֹן עַל-יַדֵּי הַפְּרִנְסָה. וְזֶה
בְּחִינַת 'אֱמֶת וַיֵּצִיב' שְׁאוֹמְרִים אַחַר קְרִיאַת שְׁמַע, שְׁאִזּוֹ
מְאִיר הַרְצוֹן, בְּחִינַת הַיֵּכָל הַרְצוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמֶת
וַיֵּצִיב וְכוּ', כַּמּוּבָא בַּפְּנּוֹת. כִּי עַל-יַדֵּי קְרִיאַת שְׁמַע
שֶׁהִיא בְּחִינַת הָאֵרֶת בֵּן וְתַלְמִיד מְשֵׁם מְקַבֵּל הַמַּלְכוּת
הַפְּרִנְסָה. וְזֶה בְּחִינַת "וְנִתְתִי עֶשֶׂב וְכוּ' וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ",
הַנֶּאֱמָר בְּקְרִיאַת שְׁמַע. כִּי מְשֵׁם נִמְשָׁךְ הַפְּרִנְסָה כְּמוֹ
שֶׁמְבָאָר בַּמֶּאֱמָר הַנִּלְבָּל. וְעַל-יַדֵּי הַפְּרִנְסָה מְאִיר הַרְצוֹן

רעו לקוטי הלכות קריאת שמע ג' ארחהיים

וְזֶה בְּחִינַת הַיְכָל הַרְצוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרַכַּת אֲמַת וַיֵּצֵיב
שְׂאוּמָרִים אַחַר קְרִיאַת שְׁמַע כַּנִּל.

וְזֶה בְּחִינַת קְרִיעַת יַם סוּף שְׁמִזְפִּירִין בְּבְרַכַּת אֲמַת וַיֵּצֵיב
שֶׁהוּא בְּחִינַת רְצוֹן כַּנִּל. בְּבְחִינַת 'קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו
שֶׁל אָדָם כְּקְרִיעַת יַם סוּף'. כִּי הַפְּרָנְסָה נִמְשָׁךְ מֵיָם
הַחֲכָמָה שְׁמֵשׁ מְקַבֶּלֶת הַמְּלָכוּת הַפְּרָנְסָה כַּנִּל בַּמֶּאֱמָר
הַנִּל. וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבְרַכָּה: (פְּסָחִים קִיח.).
'קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם כְּקְרִיעַת יַם סוּף' כִּי הַתְּגָלוֹת
יַם הַחֲכָמָה זֶה בְּחִינַת קְרִיעַת יַם סוּף. שְׂאֵז נִבְקָעוּ כָּל
מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבְרַכָּה:
(מְכַלְתָּא בְּשַׁלַּח) 'רְאֵתָה שְׂפָחָה עַל הַיָּם' וְכוּ'. 'עוֹלָלִים
וַיּוֹנְקִים אָמְרוּ — זֶה אֱלֹהֵי וְכוּ' (סוֹטָה ל:), כִּי אֵז נִתְגַּלָּה
אֱלֹקוֹתוֹ מְאֹד מְאֹד. וְכָל הַמַּיִם הַיְדוּנָיִם נִתְגַּרְשׁוּ וְלֹא
יָכְלוּ לְשַׁלֵּט עַל יִשְׂרָאֵל. הֵינּוּ כָּל הַחֲטָאִים וְעוֹנוֹת שֶׁהֵם
בְּחִינַת מַיִם הַיְדוּנָיִם נִכְנָעוּ וְנִתְבַּטְּלוּ אֵז וְלֹא הָיָה לָהֶם
שׁוֹם שְׁלִיטָה עַל יִשְׂרָאֵל, וְזֶה בְּחִינַת רַחֲמָנוּת הַנִּל
לְהַצִּיל יִשְׂרָאֵל מֵעוֹנוֹת וּלְהַאִיר בָּהֶם הַדְּעַת שֶׁל הַשְּׁגַת
אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ כַּנִּל. וְזֶה מִמֶּשׁ בְּחִינַת קְרִיעַת יַם סוּף.
שְׁנִתְגַּרְשׁוּ הַמַּיִם הַיְדוּנָיִם, שֶׁהֵם כָּל הַחֲטָאִים כַּנִּל.
וְנִבְקָע יַם הַחֲכָמָה וְנִתְגַּלָּה הַדְּעַת כִּי "ה' הוּא הָאֱלֹהִים"
בְּחִינַת "זֶה אֱלֹהֵי וְכוּ" כַּנִּל.

וְזֶה בְּחִינַת יַם הַחֲכָמָה שְׁנִזְכָּר בַּמֶּאֱמָר הַנִּל. בְּחִינַת "זֶה

לקוטי הלכות קריאת שמע ג' ארץ-חיים רעז

הַיָּם גָּדוֹל וְרַחֵב יָדַיִם" (תהלים קד, כה) שְׁמֹשֶׁם מְקַבֵּלֶת
הַמְּלָכוֹת אֶת הַפְּרָנְסָה, וְזֶה בְּחִינַת 'קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל
אָדָם בְּקָרִיעַת יָם סוּף'. כִּי מֹשֶׁם מְקַבֵּלֶת הַמְּלָכוֹת
הַפְּרָנְסָה כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן אַחַר קְרִיאַת שְׁמַע אוֹמְרִים אָמֵת
וַיֵּצִיב שֶׁהוּא בְּחִינַת רְצוֹן כַּנ"ל. וְאֵז מְזַכֵּרִין קְרִיעַת יָם
סוּף כְּמוֹ שֶׁמֶתְפַּלְּלִין, 'וַיִּם סוּף לָהֶם בְּקַעַת וְכוּ' לָךְ עָנוּ
שִׁירָה וְכוּ'. זֶה בְּחִינַת הָאֶרֶץ הַרְצוֹן שְׁמַאִיר עַל-יַדֵּי
הַפְּרָנְסָה שְׁנִמְשָׁף מִבְּחִינַת הָאֶרֶץ בֵּן וְתִלְמִיד שֶׁהוּא
בְּחִינַת קְרִיאַת שְׁמַע כַּנ"ל:

ז) וְזֶה שְׁנַתֵּן הַתְּנָא סִימָן (בְּרִכוֹת ב.) 'מַאִמְתִּי קוֹרִין אֶת
שְׁמַע בְּעֶרְבִית מְשַׁעָה שֶׁהַכֹּהֲנִים נִכְנָסִים לֶאֱכֹל
בְּתְרוּמָתָן, וְנָתַן הַסִּימָן לְזִמְן קְרִיאַת שְׁמַע מְשַׁעַת
אֲכִילָה. כִּי קְרִיאַת שְׁמַע הוּא בְּחִינַת הָאֶרֶץ בֵּן וְתִלְמִיד
שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה מַאִיר הַרְצוֹן בְּשַׁעַת אֲכִילָה כַּנ"ל. וְזֶה
בְּחִינַת 'לֶאֱכֹל בְּתְרוּמָתָן' דִּיקָא, כִּי אֲכִילַת תְּרוּמָה זֶה
בְּחִינַת הָאֶרֶץ הַרְצוֹן בְּשַׁעַת אֲכִילָה שֶׁהוּא בְּחִינַת מָה
כַּנ"ל. שְׁזֶה בְּחִינַת תְּרוּמָה שְׁאִין לָהּ שְׁעוֹר. בְּחִינַת מ"ה
בְּחִינַת תְּרוּמָה. וּמַחֲמַת שְׁאָנוּ צְרִיכִין שְׁיִהְיֶה אֲכִילָתָנוּ
בְּבְחִינָה זוֹ שְׁמַאִיר בְּשַׁעַת הָאֲכִילָה הָאֶרֶץ הַרְצוֹן עַל-כֵּן
אָנוּ צְרִיכִין לְהַפְרִישׁ קֹדֶם הָאֲכִילָה תְּרוּמָה וְחֻלָּה לְכַהֵן
שֶׁהֵם בְּחִינַת מ"ה. כִּי אִין לָהֶם שְׁעוֹר. כְּדֵי שְׁמַאִיר
בְּהָאֲכִילָה הָאֶרֶץ הַרְצוֹן כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן נָתַן הַתְּנָא סִימָן

רעה לקוטי הלכות קריאת שמע ג' ארח-חיים

לקריאת שמע משעת אכילת תרומה שהוא בחינת הרצון שמתגלה בשעת אכילה וכו' כנ"ל. וכן בכריאת שאר התנאים רבם נתנו סימן משעת אכילה, 'משעה שהעני אוכל פתו' וכו' (שם ב:). כי קריאת שמע הוא בחינת הארת בן ותלמיד שעל-ידי-זה מאיר הרצון בשעת אכילה כנ"ל:

ח) ועל-כן צריכין לקרות קריאת שמע בלילה וביום. כמו שכתוב (דברים ו, ז) "ובשכבך ובקומך" כי יום ולילה זה בחינת אספקלריא המאירה ואספקלריא שאינה מאירה. שהם בחינת השגת בן ותלמיד שזהו בחינת קריאת שמע כנ"ל. ועל-כן זמן קריאת שמע של לילה זמנה כל הלילה. אבל קריאת שמע של יום אין זמנה רק בשעה מיחדת עד רביע היום, כי הלילה שהיא בחינת אספקלריא שאינה מאירה, בחינת השגת דרי מטה, היא בחינת ההשגה של מלא כל הארץ כבודו, ועל-כן זמנה כל הלילה, אבל היום שהוא גבוה יותר בחינת אספקלריא המאירה, בחינת השגת דרי מעלה, בחינת איה מקום כבודו בחינת מ"ה. ועל-כן שם דיקא אין נתגלה אלקותו יתברך כל כך. ועל-כן אין זמנה כל היום כמו בלילה רק בשעה מיחדת. כי אז הוא בבחינת איה. ואין נתגלה אלקותו כל כך בבחינת מלא כל הארץ כבודו'

לקוטי הלכות קריאת שמע ג' ארח-חיים רעט

רק בבחינת איה שהוא השגת דרי מעלה. ועל-כן אין זמנה כי אם מעט. אבל בלילה בחינת דרי מטה הוא בחינת 'מלא כל הארץ כבודו' ועל-כן בכל הלילה כלה היא זמן קריאת שמע. כי דיקא בבחינת דרי מטה מגלין אלקותו יתברך בחינת 'מלא כל הארץ כבודו' כנ"ל:

ט) פי עקר קריאת שמע הוא בשביל בחינת דרי מטה כנ"ל. כדי לעורר מהשנה שוכני עפר בבחינת "הקיצו ורננו שוכני עפר" כנ"ל במאמר הנ"ל. ועל-כן נתנה התורה הסימן של זמן קריאת שמע 'בשכבך ובקומך'. פי זה עקר בחינת קריאת שמע להתעורר מהשנה כנ"ל. ועל-כן עקר זמן קריאת שמע של לילה ושל יום זמן שניהם הוא מתחלת השכיבה עד הסוף. דהינו עד זמן קימה ביום שהוא בסוף שלש שעות ביום שכן דרך בני מלכים לעמד בשלש שעות ביום (שם ט:). נמצא שכל זמן קריאת שמע של לילה ויום הוא רק מתחלת השכיבה עד הסוף. פי זה עקר בחינת קריאת שמע. כדי לעורר דרי מטה מבחינת שנה לגלות להם פי ה' עמם, בבחינת "הקיצו ורננו שוכני עפר", פי 'מלא כל הארץ כבודו'. וזה בחינת קריאת שמע בפה דוקא כנ"ל:

י) וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ולמדו שני למודים מתבת "שמע". פי דרשו "שמע"

'השמע לאזניך מה שאתה מוציא מפיה' (ברכות טו.). וגם דרשו, "שמע" — בכל לשון שאתה שומע (שם יג.). שמתר לומר קריאת שמע בכל שבעים לשונות. כי שניהם אחד כי קריאת שמע בפה, בחינת 'השמע לאזניך', הוא כדי לפרסם אלקותו בפני כל דרי מטה כנ"ל. וזהו בעצמו בחינת 'שמע בכל לשון' וכו'. דהינו שיכולין לגלות אלקותו יתברך אפלו בכל לשונות הגוים. כי מלא כל הארץ כבודו, וזהו בעצמו בחינת הנ"ל בחינת השגת דרי מטה בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר. שלא יהיו מיאשין עצמן כמו שמבאר שם במאמר הנ"ל. כי אפלו כשנופל למקום שנופל חס ושלוש שזה בחינת לשונות הגוים שהם בחינת כל התאוות רעות וכו'. ואף-על-פי-כן יכולין לגלות אלקותו גם שם בבחינת "הקיצו ורננו שוכני עפר" על-ידי בחינת כל. שהיא בחינת קריאת שמע בפה כנ"ל בחינת 'השמע לאזניך' וכו'. וזהו בעצמו בחינת שמע בכל לשון, כי מלא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מיניה וכו' כנ"ל:

ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

הלכה ד'

ענין קריאת שמע בזמנה דוקא. וזמן קריאת שמע של לילה הוא כל הלילה. וזמן קריאת שמע של

לקוּטֵי הַלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע ד' אַרְח־חַיִּים רפא

שְׁחֲרִית הוּא רַק עַד שְׁלֹשׁ שְׁעוֹת. וְעַנִּין מַה שְׁקִבְעוּ בְרַכַּת
הַמְּאוֹרוֹת בְּקְרִיאַת שְׁמַע:

א) עַל-פִּי הַתּוֹרָה 'בְּקִרּוֹב עָלֵי מְרַעִים' וְכוּ' בְּלִקּוּטֵי
הָרֵאשׁוֹן (בְּסִימָן לו). עֵינַי שָׁם כָּל הַתּוֹרָה
מִרִישָׁא לְסִיפָא וְהוּבָאָה לְעִיל בְּהַלְכוֹת בְּרַכּוֹת הַתּוֹרָה,
וְהַלְכוֹת פְּסַח.

וְהִנֵּה בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל מְבֹאָר שְׁשֵׁנֵי הַפְּסוּקִים שֶׁל קְרִיאַת
שְׁמַע וּבְרוּךְ שֵׁם מְסֻגָּלִים לְבַטֵּל עַל יָדָם הִרְהוּרֵי
נֶאֱוָף עֵינַי שָׁם. וְעַל-יְדֵי הַתּוֹרָה נִמְשָׁכִין נְשָׁמוֹת חֲדָשׁוֹת
לְכָל אֶחָד מֵהַשּׁוֹמְעִין וְכוּ'. אֵךְ כָּל אֶחָד מְקַבֵּל אֶת
הַתּוֹרָה כְּפִי הַכְּלִי שֶׁלוֹ. כְּפִי תְּפִיסַת הַמַּחֲיִין שֶׁלוֹ. שֶׁהוּא
כְּפִי תְּקוּן הַבְּרִית. דְּזֶה הוּא כָּלֵל גְּדוּל. שְׂאֵי אֶפְשָׁר
לְשׁוּם אָדָם לְהַשִּׁיג וּלְתַפֵּס בְּדַבּוּרוֹ שֶׁל הַצְּדִיק, אִם לֹא
שֶׁתִּקֵּן תְּחִלָּה אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ כְּרֵאוּי וְכוּ'. וְאִזִּי הַמַּחֲיִין
שֶׁלוֹ בְּשִׁלְמוֹת, וְיִכּוֹל לְהִבִּין דַּבּוּרוֹ שֶׁל הַצְּדִיק וְכוּ'. כִּי
'מִפִּי עֲלִיּוֹן לֹא תֵצֵא כִּי אִם אוֹר פְּשׁוּט'. אֵךְ לְפִי בְּחִינַת
הַכְּלִי הַמְּקַבֵּל אֶת הָאוֹר כֶּף נְצֻטִיר הָאוֹר בְּתוֹכוֹ. אִם
הַכְּלִי הֵיא בְּשִׁלְמוֹת אִזִּי נְצֻטִיר הָאוֹר לְבִרְכָה וּמְקַבֵּל
הָאוֹר בְּבְחִינַת מְאוֹרוֹת מְלֵא וְכוּ'. וְלִהְפֹךְ לְהִפְךָ חֵס
וְשְׁלוֹם וְכוּ'. כִּי הָאוֹר הַפְּשׁוּט הֵבֵא מְלַעִיל הוּא בְּחִינַת
קְמִיץ וְסִתִּים. אֵךְ לְפִי בְּחִינַת כְּלִי הַמְּקַבְּלִים הוּא בְּחִינַת
צִירֵי שְׁנַצְטִיר הָאוֹר לְפִי בְּחִינַת הַכְּלִי. וְעַל-כֵּן כְּתִיב

רפב לקוטי הלכות קריאת שמע ד' ארחה-חיים

בבלעם (במדבר כג, כ) "הנה ברך לקחתי" בקמץ "וברך ולא אשיבנה" בצירי. כי אפלו הלקיחה שהוא אז בבחינת קמיץ וסתים הוא בבחינת ברך. ראיה לזה כי הוא היה רוצה להצטיר לפי בחינת הכלי שלו שהוא בחינת קללה, ולא היה יכול להשיב ולצרף ולהצטיר כלל לפי בחינתו. וזה "וברך ולא אשיבנה". ומפני שהיה בשעת לקיחה בבחינת ברך. ומפני מה לפי שהעיד עליהם הפתוב שהם שבטי יה בבחינת שמירת הברית וכו'. עיין שם פל זה היטב:

ב) וזה בבחינת קריאת שמע בעונתה שהיא יסוד כל התורה פלה. כי עקר יסוד כל התורה פלה היא האמונה הקדושה שהיא מצות קריאת שמע כמו שכתוב (תהלים קיט, טו) "כל מצותיך אמונה". וכמו שאמרו (מפות כד.) 'בא חבקוק והעמידן על אחת' "וצדיק באמונתו יחיה". (חבקוק ב, ד) כי מבאר לעיל בהתורה הנ"ל, שאין לנו שום תפיסה בהתורה הקדושה כי אם כפי תקון הברית, שהוא תקון כלי המחין. שאז מקבל האור בבחינת ברכה, בבחינת סם חיים בבחינת "צדיקים ילכו בם". אבל להפוך כשלא תקן הברית עדין, אז חס ושלום אינו יכול לקבל האור בבחינת ברכה, ונצטיר האור להפוך חס ושלום. ולכאורה לא שבקת חיי לכל בריה. כי אם כן מה יעשו המון עם

לקוטי הלכות קריאת שמע ד' ארחהיים רפג

שָׂרְבִים אֵינָם בְּכָלֵל תְּקוּן הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת, כִּי זְעִירִין
אֲנוּן בְּכָל דְּוֹר שְׂזוּכִין לְתְּקוּן הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת. וְאִם כֵּן
זֶה שְׂלֵא זָכָה עֲדִין לְתְּקוּן הַבְּרִית, אִם כֵּן חַס וְשָׁלוֹם
אָפֶס תְּקוּהָ; כִּי אֵינוּ יְכוּל לְקַבֵּל שׁוּם עֲצָה מִהַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה, מֵאַחַר שֶׁהִמְחִין שָׁלוֹ אֵינָם מְתַקְּנִים עַל-יְדֵי
פְּגַם הַבְּרִית שְׂפָגָם. וְאֲדַרְבָּא 'לֹא זָכָה נַעֲשֶׂה לוֹ סַם מָוֹת'
חַס וְשָׁלוֹם. כִּי נִצְטִיר אֶצְלוֹ הָאוֹר בְּהַפּוּךְ לְפִי פְּגַם
הַכֵּלִים שֶׁל הַמְּחִין שָׁלוֹ. וְאִם כֵּן מָה יִפְעַל בְּעֶסֶק
הַתּוֹרָה. וְכֵן אֶפְלוּ כְּשִׁיבוֹא לְהַצְדִּיק, וְהַצְדִּיק יִגְלֶה לוֹ
תּוֹרָה וּמוֹסֵר מָה יוֹעִיל לוֹ. אֲדַרְבָּא יוֹכֵל לְקַלְקֵל לוֹ יוֹתֵר
חַס וְשָׁלוֹם מִחֲמַת שֶׁתְּפִיסַת הַמְּחִין שָׁלוֹ הֵם פְּגוּמִים
עַל-יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית, וְאִזִּי אֵינוּ יְכוּל לְתַפֵּס דְּבוּרוֹ שֶׁל
הַצְדִּיק, רַק אֲדַרְבָּא נִצְטִיר אֶצְלוֹ לְהַפֵּךְ, בְּחִינַת לֹא זָכָה
וְכוּ' כַּמְבָאָר שֶׁם הֵיטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל. וְאִם כֵּן נִפְּל
פְּתָא בְּבִירָא! וּמָה הוֹעִילוֹ חֲכָמִים בְּתַקְּנָתָן? שְׁעוֹסְקִין
כָּל יְמֵיהֶם לְתַקֵּן נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי הַתְּגַלוֹת תּוֹרָתָם
הַקְּדוּשָׁה. וְעַקֵּר תְּקוּן נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל הוּא לְהוֹצִיאָם
מִפְּגַם הַבְּרִית, שְׂזָהוּ יְסוּד כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה כִּידוּעַ. וְאִיךָ
אֶפְשָׁר לְתַקֵּן עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה אֶת אוֹתָן שְׂפָגְמוּ בַּבְּרִית
קִדְשׁ, מֵאַחַר שֶׁאֵין לָהֶם יְכָלֵת לְתַפֵּס דְּבוּרוֹ שֶׁל הַצְדִּיק
וְכוּ'. אֲדַרְבָּא נִצְטִיר אֶצְלָם אוֹר הַתּוֹרָה שֶׁל הַצְדִּיק לְהַפֵּךְ
חַס וְשָׁלוֹם בְּבְחִינַת לֹא זָכָה וְכוּ' כַּנִּ"ל:

ג) אף באמת יש בענין זה דברים גנוזים הרבה. וכאשר הבנו מפיו הקדוש כמבאר בדבריו. שבשביל זה צריך הצדיק לפעמים להלביש תורתו בכמה בחינות. לפעמים מלביש תורתו בספורי מעשיות ושיחות חלין. ולפעמים מלביש זאת התורה בתורה אחרת וכו'. הכל באפן כדי שיוכלו גם הפגומים לקבל בדרך נפלא התגלות העצות אף לזכות להתקרב אליו יתברך ממקום שהם שם:

ד) ועקר העצה לכל זה העקר הוא האמונה הקדושה. שהוא בחינת 'שמע ישראל וברוך שם'. פי על-ידי אמירת שמע ישראל וברוך שם זוכין להנצל מהרהורי גאוף כנ"ל. נמצא ששמע ישראל וכו' הוא בחינת תקון הברית. שהוא תקון המחין שהם הפלים לציר האור לברכה וכו' כנ"ל (וכן מבאר בפונות שעקר המחין נמשכין על-ידי קריאת שמע. הינו כנ"ל פי קריאת שמע הוא תקון המחין). ועל-כן על-ידי האמונה הקדושה שהיא קריאת שמע על-ידי זה יכולים לציר האור לברכה. ואז יכולים לעסק בתורה ולקבל עצות מתורתו של הצדיק האמת. פי נצטיר האור לטובה ולברכה על-ידי האמונה הקדושה שהוא שמע וברוך שם, שהם בחינת תקון הברית כנ"ל:

ה) פי עקר הוא האמונה כנ"ל. הן בכלליות התורה והן

לקוטי הלכות קריאת שמע ד' ארז-חיים רפה

בפרטיות בכל דור ודור שצריכין להתקרב להצדיק
האמת שבכל דור ודור, העקר הוא האמונה. שצריך
לבטל דעתו לגמרי כאלו אין לו שום דעת עצמו כלל
ויסתכל רק על האמת לאמתו. וימשיך עצמו רק אל
האמת שהוא בחינת אמונה ולא יטעה את עצמו. ואז
בודאי יזכה לקבל עצות קדושות ותקון גדול מהצדיק
ותורתו אף-על-פי שלא תקן בריתו עדין ואין המח שלו
בשלימות. והעקר שפיר את מקומו וידע זאת בעצמו.
אין המח שלו אינו מתקן כראוי מחמת פגם הברית
שלו כפי מה שיודע בנפשו. ועל-כן הוא צריך לבטל
דעת עצמו לגמרי. וכשבא אל הצדיק יטה דעתו רק על
האמת לאמתו וכן כשעוסק בתורה יבטל בכל פעם
הערמימיות שנכנס בתוכו. ויבקש מהשם יתברך שיגלה
לו נקודת האמת בכל פעם שידע תמיד בכל עת אין
להתנהג באמת לאמתו. ואם יבוא על דעתו איזה קשיא
על הצדיק או על התורה או על השם יתברך יבטל
דעתו. ויאמר בלבו מי אני ומה דעתי וחכמתי שיהיה
קשה לי איזה קשיא על השלם בדעת, כי הלא אני יודע
בעצמי שדעתי עכורה ופגומה מאד על-ידי פגם הברית
שלא זכיתי עדין לתקן. ויבטל דעתו לגמרי ויסמוך
עצמו רק על אמונה. וימסר לבו להשם יתברך ולצדיקי
אמת ולתורתם הקדושה שיוליכו אותו בדרך האמת
כרצונם. ואז יזכה שיאיר לו האמת בכל עת. ויזכה

לְצִיר וּלְקָבֵל אֹר תּוֹרָתָם בְּבַחֲיַנְת בְּרָכָה. אָף עַל־פִּי
שְׁלֹא זָכָה עֲדִין לְתַקּוּן הַבְּרִית. כִּי אֲמוּנָה עוֹלָה עַל הַפֶּל.
כִּי עַל־יְדֵי הָאֲמוּנָה הוּא נִכְלָל בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבְהַצְדִּיקִים
שְׂמֵאֲמִין בָּהֶם וּבְתוֹרָתָם וְאִז הֵם בְּעֶצְמָם מְצִירִים לוֹ
הָאֹר לְבְרָכָה. וּמִמְשִׁיכִין לוֹ אֹר מִתְקַן וּמְצִיר בְּבַחֲיַנְת
בְּרָכָה מְלַמְעֵלָה קִדְם שְׂיִוֵּרד אֱלִיו. וְאִז אֵין הַפְּלִים
פְּגוּמִים שְׁלוֹ יְכוּלִים לְקַלְקֵל הָאֹר חֵס וְשְׁלוֹם לְצִירוֹ
בְּהַפֵּךְ. כִּי כָּבֵר נְצֻטִיר הָאֹר לְמַעְלָה בְּבַחֲיַנְת בְּרָכָה:

ו) וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שְּׂמִבְּאָר שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְעַל פְּסוּק
"הִנֵּה בָרַךְ לְקַחְתִּי וּבָרַךְ וְלֹא אֲשִׁיבָנָה". שְׁבַלְעָם
הָיָה רוּצָה לְצִיר הָאֹר לְפִי בְּחִינַתוֹ לְקַלְלָה חֵס וְשְׁלוֹם
(דְּבָרִים כג, ו) "וְלֹא אָבָה ה' אֱלֹקֶיךָ לְשִׁמְעַ אֶל בְּלַעַם וַיִּהְפֹּךְ
ה' אֱלֹקֶיךָ לָךְ אֶת הַקְּלָלָה לְבְרָכָה" כִּי נְצֻטִיר הָאֹר
מְלַמְעֵלָה בְּשַׁעַת הַלְקִיחָה בְּבַחֲיַנְת בְּרָכָה פְּמִבְּאָר שֵׁם.
וְכֹל זֶה זוֹכִין עַל־יְדֵי אֲמוּנָה שֶׁהִיא בְּחִינַת קְרִיאת שְׁמַע.
כִּי עַל־יְדֵי קְרִיאת שְׁמַע אֲמוּנָה שְׂמֵאֲמִינִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ
וְאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹקֵינוּ ה' אֶחָד וְכוּ' וְעַל־יְדֵי־
זֶה נִכְלָלִים בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁנִּכְלָל לְמַעְלָה בּוֹ
יִתְבָּרַךְ אִז זוֹכָה לְצִיר הָאֹר לְמַעְלָה בְּבַחֲיַנְת בְּרָכָה קִדְם
שְׂיִוֵּרד לְמַטָּה. שְׂזֶהוּ בְּחִינַת 'בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלְכוּתוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד' שְׂאוֹמְרִים תְּכַף אַחַר קְרִיאת שְׁמַע. כְּדִי
לְצִיר הָאֹר בְּבַחֲיַנְת 'בְּרוּךְ' תְּכַף וּמְיָד אַחַר שְׁנִכְלָלִים

באחדותו יתברך. כי אז זוכין לציר האור למעלה תכף ומיד. כשנמשך מהשם יתברך בעצמו קדם שיתחיל לירד לכל העולמות, לצירו שם בבחינת ברוך. ואז כשנצטיר למעלה בבחינת ברוך אז אין פלי המחין שלמטה אף על-פי שהם פגומין אין יכולים לקלקל האור לצירו להפך חס ושלום. כי כבר נצטיר למעלה בחינת ברכה פנ"ל. שזהו בחינת מה שבלעם לא היה יכול לשנות לציר האור לקללה חס ושלום. אף על-פי שכליו היו פגומים מאד מאד. כי היה משקע בתאות נאוף מאד מאד. אף על-פי-כן לא היה יכול לשנות לציר האור להפך חס ושלום. מחמת שהלקיחה בעצמה היה בבחינת ברוך פנ"ל. שזהו בחינת "הנה ברוך לקחתי וברך ולא אשיבנה". כי נצטיר האור למעלה במקום הלקיחה בבחינת ברוך פנ"ל.

וזה היה תקף הנס שעשה השם יתברך אז בימי בלעם הרשע שהיו אז ישראל בסכנה גדולה מאד כידוע. וכמו כן בכל אדם כשיודע בעצמו שמחו אינו בשלמות. כי לא זכה לתקון הברית עדין. וכל מה שירצה לילך על-פי חכמתו יוכל לקלקל יותר חס ושלום פנ"ל. על-פן עקר העצה היא האמונה. שעל-ידי האמונה עוברים על כל החכמות ונכללים בהאמת בעצם, והינו בהשם יתברך ובצדיקים אמתיים שמאמין

בהם ובתורתם האמתית. ואז על-ידי תקוף האמונה שלו שעל-ידי-זה נכלל בהם, על-ידי-זה נצטיר אצלו האור לברכה למעלה, עד שאינו יכול להתקלקל למטה חס ושלום, על-ידי פגם כלי המחין שלו כנ"ל, ואז לא די שאין נצטיר האור למטה, להפך חס ושלום, על ידי פגם כלי המחין שלו, על-ידי פגם הברית כנ"ל, אלא אדרבא על-ידי שממשיך האור מציר מלמעלה בבחינת ברכה כנ"ל. אזי זה האור המציר מלמעלה בבחינת ברכה מברר ומתקן ומזכך הכלים שלו דהינו המחין. וזוהי על-ידי-זה לתקון הברית.

וזה בעצמו בחינת מה שאמר רבנו זכרוננו לברכה בהתורה הנ"ל, שאמירת שמע וברוך שם הם מסגלים לתקון הברית הינו כנ"ל. כי שמע וברוך שם שהוא עקר באמונה הקדושה. על-ידי-זה נכללים בו יתברך. ומצירים האור למעלה בבחינת ברוך וכו' כנ"ל. ואז על-ידי-זה נתברך הכלי המחין שלו ונזדככים וזוכים לקבל עצות קדושות אמתיות ונתתקנים על-ידי-זה שזהו בחינת תקון הברית שהוא תקון המחין כנ"ל:

וזהו בחינת זמן קריאת שמע שצריכין לקרות קריאת שמע בעונתה דיקא. וזמן קריאת שמע של לילה הוא כל הלילה וזמן קריאת שמע של יום הוא רק עד שלש שעות. כי כתיב (ישעיה מה, ז) "יוצר אור ובורא

לקוטי הלכות קריאת שמע ד' ארח-חיים רפט

חשך עושה שלום" וכו'. ואיתא בפננות שיצירה נקרא אור, ובריאה שהוא למעלה יותר, הוא בחינת חשך, מחמת עמק המשג. מחמת שבריאה גבוה יותר ואין לנו השגה שם על-כן נקרא בריאה חשך אצלנו. בחינת "ובורא חשך" אבל יצירה מושג לנו יותר, על-כן נקרא אור בחינת 'יוצר אור'. וכשאין יכולין להשיג האור דהינו בבחינת בריאה שהוא בחינת חשך עדין האור בבחינת קמץ בחינת קמיץ וסתיים. כי אין לנו בו שום תפיסה. ואחר כך כשיורד האור ונצטטר למטה בבחינת צירי. זה בחינת עקר האור בחינת 'יוצר אור' כנ"ל.

כי ענין הנ"ל של בחינת קמץ וצירי דהינו מה שהאור שלמעלה הוא בבחינת קמיץ וסתיים. ולמטה נצטטר האור כנ"ל. זאת הבחינה הוא בכל העולמות ובכל המדרגות. כי אור העולם והמדרגה שלמעלה היא בבחינת קמיץ וסתיים לגבי העולם והמדרגה שלמטה ממנו. וכשרוצין להמשיך האור מאותו העולם והמדרגה שלמעלה, לעולם ומדרגה שתחתיו. צריכין לצירו לפי העולם שתחתיו. כי האור שבעולם הגבוה ממנו הוא בבחינת קמיץ וסתיים נגדו. אף על-פי ששם במקומו בעולם שלמעלה הוא מצטר בבחינת ציור. ועל-כן בריאה נגד יצירה הוא בבחינת חשך מחמת שאין משיגין אותו האור שיש שם, שזהו בחינת קמיץ

וסתים נגד יצירה.

ועקר חשכת לילה ממש נמשך מבחינת החשך הזה, מבחינת האור שאין יכולין להשיגו, שהוא בחינת קמיץ וסתים. כי על חשכת לילה אנו מברכין ובורא חשך. כי משם נמשך החשך הינו כי הלילה קדמה ליום בסדר בריאה כמו שכתוב: (בראשית א, ה) "ויהי ערב ויהי בקר". על-כן בכניסת הלילה אז כשמתחיל האור והשפע השיף לאותו היום לירד ממקום שירד, אז האור עדין בלי ציור שצריך להצטיר בזה העולם. ומחמת זה אין יכולין לקבלו ולראותו ומזה נמשך חשכת לילה. אבל ביום אז הוא עקר כניסת המחין, ואז נצטיר האור בבחינת הציור של האור השיף לזה העולם, ומזה מאיר היום. נמצא שחשכת לילה הוא עדין בבחינת קדם הציור של האור שזה הוא בחינת קמיץ וסתים.

ועל-כן זמן קריאת שמע של לילה כל הלילה. כי עקר קריאת שמע הוא לתקן כלי המחין. לצייר האור לברכה. וזה נמשך כל הלילה. כי כל הלילה צריכין לצייר האור למעלה בבחינת ברכה, כי בלילה האור עדין בלי ציור השיף למטה כנ"ל. אבל ביום אין זמן קריאת שמע רק בתחלת היום בעת שמתחיל להאיר היום. דהינו עד הנץ החמה לרבי יהושע ולחכמים יותר

לקוטי הלכות קריאת שמע ד' ארח-חיים רצא

קצת (בְּרִכּוֹת ט:). הֵינּוּ שְׂאִין זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל יוֹם כִּי אִם בְּכַנִּיסָתוֹ, שְׁאֵז נִכְנָס אֹרֶךְ יוֹם וּמִתְחִיל לְהַצְטִיר לְמִטָּה. אֵז צְרִיכִין לְקִרְוֹת קְרִיאַת שְׁמַע כְּדִי לְצִיר הָאֹרֶךְ לְמַעַלָּה בְּבַחֲיִנַת בְּרָכָה קִדְּם שְׂיִרְד לְמִטָּה כַּנִּ"ל. אֲבָל אַחַר כֵּן כְּשֶׁכָּבַר נִשְׁלַם אֹרֶךְ יוֹם לִירֵד לְמִטָּה. דִּהֵינּוּ אַחַר שְׁלֹשׁ שָׁעוֹת שְׁכָבַר הָאִיר הַיּוֹם בְּשִׁלְמוֹת. אֵז אֵין זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע כָּלָל. כִּי כְּבָר נִצְטִיר הָאֹרֶךְ לְמִטָּה וּמֵאִי דִּהְוָה הָוָה. וְעַל-כֵּן כְּבָר עֵבֵר זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע. כִּי עֶקֶר קְרִיאַת שְׁמַע הוּא לְצִיר הָאֹרֶךְ קִדְּם שְׁנִגְמַר לִירֵד וּלְהַצְטִיר לְמִטָּה. שְׂזֵהוּ כָּל הַלֵּילָה שְׁאֵז הוּא בְּחִינַת חֲשׂוֹף שְׁנִמְשָׁף מִבְּחִינַת קָמִיץ מִקִּדְּם הַצִּיּוֹר כַּנִּ"ל.

וְכֵן בְּכַנִּיסַת הַיּוֹם, שְׁאֵז מִתְחִיל לְהָאִיר הַיּוֹם וְעַדִּין לֹא נִגְמַר אֹרֶךְ הַיּוֹם בְּשִׁלְמוֹת. כַּנִּרְאָה בַּחוּשׁ שְׁאֹרֶךְ יוֹם הוֹלֵךְ וְאֹרֶךְ עַד אֵיזָה שָׁעוֹת עַל הַיּוֹם. כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (מְשָׁלִי ד, יח) "וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאֹרֶךְ נִגְהַ הוֹלֵךְ וְאֹרֶךְ" וְכוּ'. וְכָל אֵלוֹ הַשָּׁעוֹת דִּהֵינּוּ שְׁלֹשׁ שָׁעוֹת שֶׁהֵם זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע אֵז עַדִּין הָאֹרֶךְ שֶׁל יוֹם יוֹרֵד וּמִצְטִיר. עַל-כֵּן אֵז הוּא זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע עַדִּין, לְצִיר הָאֹרֶךְ לְמַעַלָּה בְּבַחֲיִנַת בְּרָכָה קִדְּם שְׁנִצְטִיר לְגַמְרֵי לְמִטָּה. אֲבָל אַחַר כֵּן שְׁכָבַר נִגְמַר לְהַצְטִיר לְמִטָּה. כְּבָר עֵבֵר זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע. כִּי מֵאִי דִּהְוָה הָוָה כַּנִּ"ל:

ח) וְזֵהוּ הַקּוּרָא מִכָּאן וְאֵילָף לֹא הַפְסִיד כְּאֵדָם הַקּוּרָא

בתורה הינו אף-על-פי שאין לו שכר קריאת שמע בעונתה, על כל פנים שכר עסק התורה אינו מפסיד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שם). הינו אף על-פי שהתקון של קריאת שמע כבר עבר, והינו לצייר האור למעלה קדם שירד למטה כדי שיהיה מבטח שהאור יצייר בבחינת ברכה כנ"ל. שזה נעשה על-ידי קריאת שמע כנ"ל. אבל על כל פנים פקורא בתורה לא הפסיד. הינו שאחר זמן קריאת שמע שאז כבר נצטייר האור אז כשקורא את שמע הוא רק כמו קורא בתורה ממש. הינו כמו מי שקורא ועוסק בתורה. שיש בזה שני כחות זכה נעשה סם חיים לא זכה וכו'. כפי מה שזוכה לצייר האור לפי בחינת הכלים שלו כמו כן נעשה עכשיו על-ידי קריאת שמע שלא בעונתה שהוא רק פקורא בתורה. שצריך זכירה שיצטייר האור לברכה, אבל הקורא קריאת שמע בעונתה מרויח הרבה מאד שזוכה לצייר אור למעלה קדם שירד למטה. שעל-ידי-זה נצטייר האור מלמעלה בבחינת ברכה עד שאין הכלים פגומים של זה העולם יכולים לקלקלו כנ"ל, שזהו יסוד כל התורה פלה. כי על-ידי-זה זוכה לקבל תמיד אור התורה בבחינת ברכה. על-ידי שכבר תקן כלי המחין על-ידי הקריאת שמע על-ידי שירד האור מלמעלה בבחינת ברכה כנ"ל. ועל-כן קבעו ברפת יוצר המאורות בקריאת שמע. כי עקר קריאת שמע הוא

בחינת ציור האור שמשם כל המאורות פנ"ל:

ט) ועל-כן זמן קריאת שמע של שחרית נמשך עד שלש שעות. כנגד תלת מחין שהם בחינת הפלים שבהם נצטייר האור פנ"ל. ועל-כן כשנמשך אור יום להצטייר למטה נמשך הציור שלש שעות כנגד שלשה מחין שעל ידם הציור פנ"ל. ועל-כן כל אותן שלש שעות אז הוא זמן קריאת שמע של שחרית כדי לזכות על-ידי הקריאת שמע לצייר האור למעלה בבחינת ברכה. כדי לתקן על-ידי-זה כלי המחין. עד שיהיה האור נמשך ונצטייר תמיד בבחינת ברכה פנ"ל. וזה בחינת קדשה משלשת שאומרים בברכת יוצר אור. קדשה משלשת היא כנגד תלת מחין, חכמה בינה דעת, פידוע. כי המח נקרא קדש. ועל-ידי קדשה משלשת מקדשין התלת מחין שיהיה בבחינת תקון הברית שנקרא קדשה. כי כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדשה' (ניקרא רבה, כד, ו) ועל-ידי-זה זוכין לצייר האור לברכה. שזהו בחינת קריאת שמע פנ"ל.

וזהו בחינת 'לעמתם משבחים ואומרים ברוך כבוד ה' ממקומו'. מקומו דא פתר פידוע. וכמובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה בהתורה 'אמצעייתא דעלמא' וכו' (בסימן כד). כי אנו ממשיכין האור משרשו העליון ממקום שהוא קמיין וסתים. ולצירו שם מיד בבחינת ברכה

בְּשֵׁלֶשׁ בְּחִינֹת הַצִּיּוֹר שְׁצָרִיכִין לְצִיּוֹר עַל-יְדֵי הַשְּׁלֶשֶׁה
מַחֲזִין שְׁזָהוּ בְּחִינַת שְׁלֹשׁ קְדָשׁוֹת כַּנ"ל. כִּי עֵקֶר הַצִּיּוֹר
בְּשֵׁלֶשֶׁה הָעוֹלָמוֹת שֶׁהֵם בְּרִיאָה יִצְרָה עֲשִׂיָּה. כִּי
אַצִּילוֹת שֵׁם עֵקֶר בְּחִינַת קְמִיץ וְסֹתִים, וְשֵׁם נֶאֱמַר "לֹא
יִגְוֹרֵךְ רָע" (תהלים ה, ה). כִּי אֵין לְהַקְלֹפוֹת אַחִיזָה שֵׁם
כָּלֵל. כִּי שֵׁם כָּלוֹ אֱלֻקוֹת גָּמוּר. כִּי תַמָּן אִיהוּ וְגִרְמוֹי
חַד בְּהוֹן וְכוּ' כִּידוּעַ, וְעַל-כֵּן אֵין שִׁפָּה שֵׁם צִיּוֹר
הָאוֹר לְפִי הַכְּלִי כָּלֵל. רַק כְּשֶׁמֶתְחִיל הָאוֹר לִיֵּרֵד
לְבְרִיאָה, יִצְרָה, עֲשִׂיָּה, שֵׁם מְצֻטָּר הָאוֹר, כִּי עֵקֶר
הַתְּחִלַּת הַצִּיּוֹר הוּא מְבְרִיאָה שֶׁהִיא בְּחִינַת בִּינָה דְמִקְנָנָא
בְּכֻרְסֵיאָ שֶׁהִיא בְּרִיאָה כִּידוּעַ. וּבִינָה הִיא בְּחִינַת נִקְדַּת
צִיּוֹרֵי כִּידוּעַ. אֲבָל אַף-עַל-פִּי שֶׁהָאוֹר הוּא בְּבְחִינַת צִיּוֹר
בְּעוֹלָם הַבְּרִיאָה. אַף-עַל-פִּי-כֵן כִּנְגַד עוֹלָם הַיִּצְרָה הוּא
בְּבְחִינַת קְמִיץ וְסֹתִים. בְּחִינַת חֲשָׁף שְׁאִין בּוֹ שׁוּם
תְּפִיסָה. שְׁזָהוּ בְּחִינַת 'וּבֹרָא חֲשָׁף' כַּנ"ל. וְכִשְׂיֹרֵד
לְיִצְרָה שֵׁם מְצֻטָּר יוֹתֵר בְּבְחִינַת אוֹר. עַד שְׂיֹרֵד וּבָא
לְמַטָּה בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה שֵׁשֵׁם גָּמַר הַצִּיּוֹר.

נִמְצָא שֶׁעֵקֶר הַצִּיּוֹר הוּא בְּשֵׁלֶשֶׁה עוֹלָמוֹת, בְּרִיאָה,
יִצְרָה, עֲשִׂיָּה. כִּי הַצִּיּוֹר הוּא בְּשֵׁלֶשֶׁה בְּחִינֹת.
בְּחִינַת אוֹר, מִים, רְקִיעַ, כִּידוּעַ. וְכִנְגַד כָּל זֶה הֵם בְּחִינַת
הַשְּׁלֶשׁ שָׁעוֹת רֵאשׁוֹנוֹת שֶׁל הַיּוֹם שֶׁהֵם זְמַן קְרִיאַת
שְׁמַע. כִּי בָּהֶם נְצֻטָּר הָאוֹר. כִּי הֵם שְׁלֹשׁ שָׁעוֹת כִּנְגַד

לקוטי הלכות קריאת שמע ד' ארח-חיים רצה

כל השלש בחינות הנ"ל. וגם למטה צריכין שיצטיר האור בשלשה בחינות שהם מקום וציור זמן כמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר (סימן סו). ועל-כן הם שלש שעות כנ"ל. וזהו שאנו מבקשין בהושענות. "הושענא שלש שעות". שלש שעות דיקא. פי בהם צריכין ישועה גדולה כדי לצייר האור לברכה כנ"ל:

וזה בחינת עסק התורה של השם יתברך. שהוא עוסק בתורה בשלש שעות הראשונות של היום, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עבודה זרה ד:). ולכאורה תמוה הענין מאד, איך שיהא אצלו יתברך עסק התורה. הלא כל התורה מאתו תצא. והוא יתברך יודע כל התורה בידיעה אחת ברגע אחת. אך כל זה הוא בחינה הנ"ל, כי מצד רחמיו המרבים על ישראל, על-כן הוא יתברך בעצמו עוסק בתורה שלש שעות, כדי להמשיך אור התורה בבחינת ציור לטובה ולברכה מלמעלה קדם שירד למטה. וזהו בחינת עסק התורה של השם יתברך. כמו שלמטה צריכים לעסק בתורה. כדי לברר הדין וההלכה. פי מקדם הברור עדין האור התורה קמיץ וסתים מפנו. וכפי מה שזוכה לברר הדין כן מציר האור לפי בחינתו. כמו כן השם יתברך בעצמו כביכול עוסק בתורה לטובת ישראל. לברר ולצייר אור העליון מאד. שהוא בחינת קמיץ וסתים מכל העולמות.

והקדוש ברוך הוא יושב ועוסק בתורה שלש שעות ומציר האור לברכה. ועל-כן צריך משך זמן דיקא. כי הציור הוא בזמן דוקא. כי למעלה מהזמן אין משיגין הציור. ועל-כן נמשך הזמן שלש שעות ראשונות דיקא. כי אלו השלש שעות ראשונות של היום הם זמן קריאת שמע. שבהם מצירין ישראל האור לברכה למעלה קדם שיירד למטה על-ידי מצות קריאת שמע בעונתה כנ"ל. ועל-כן גם הקדוש ברוך הוא יושב אז ועוסק בתורה, כדי לציר האור לברכה ולטובה קדם שיירד למטה כדי שיהיה בנקל להם לישראל לציר האור לברכה גם כשיירד למטה:

וזה בחינת "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים וכו'". כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם וליילה" (תהלים א, א). הינו, 'אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים' שהם מצירין האור שלמעלה להפוך שמשם נמשכין עצות רעות של רשעים והדרך של החטאים וכו'. כי זהו בחינת 'לא זכה נעשית לו סם מות' בחינת (הושע יד, י) "ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם". וצריכין לשמר מזה מאד לבלי לילך בדרך עצתם שמהפכין האמת. ופוגמין באור התורה על-ידי כליהם הרעים והפגומים, שעל-ידי-זה נתהפך להם אור התורה לעצות רעות, בחינת

עצת רשעים. כי לא זכה וכו' פנ"ל. וזהו "כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו וכו'". שצריך האדם שיהיה כל חפצו ומגמת נפשו לזכות לתורת ה', שיצטיר האור לטובה ולברכה כפי האמת פרצונו יתברך באמת. שזהו בחינת תורת ה' מה שהשם יתברך בעצמו עוסק בתורה ומציר האור לטובה ולברכה.

וזהו "ובתורתו יהגה", בתחלה היא תורת ה' ואחר כך נעשית תורתו כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עבודה זרה יט.). דהינו שיהיה נעשה תורתו מתורת ה'. דהינו שאפלו כשנעשית תורתו, דהינו כשהוא מציר האור למטה, יהיה תורתו נעשית מתורת ה'. שיהיה הציור של תורתו כמו הציור של תורת ה' שהוא בחינת עסק התורה של הקדוש ברוך הוא בעצמו. שהוא יתברך בעצמו מציר האור בודאי לטובה ולברכה פנ"ל. וזהו שסים "והיה כעץ שתול וכו' וכל אשר יעשה יצליח". כי יזכה שיצטיר האור תמיד לברכה. ועל-כן "כל אשר יעשה יצליח" בודאי "לא כן הרשעים" וכו'. כי הם מצירין האור להפך וכו' פנ"ל. וזהו "כי יודע ה' דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד". 'דרך' דיקא. בחינת "ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם ופושעים יפשלו בם". שזהו בחינת "ושמם" — זכה נעשית לו סם חיים וכו'. שזהו בחינה הנ"ל, כפי מה שמציר האור

רחצ לקוטי הלכות קריאת שמע ד' ארְח־חיים

כְּפִי מֵה שְׁזוּכָה לְתַקֵּן כְּלֵי הַמִּזְחִין שְׁלוֹ עַל־יְדֵי אֱמוּנָה
וְתַקוּן הַבְּרִית כִּנ"ל.

וְזֶה שְׁאָנוּ מְבַקְשִׁין קִדְם קְרִיאַת שְׁמַע: וְהָאֵר עֵינֵינוּ
בְּתוֹרָתְךָ שְׁנֹזְכָה שְׁיֵאִיר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתוֹ. שְׁנֹזְכָה
לְכוּן הָאֱמֶת תְּמִיד לְהוֹצִיא מִכָּל לַמּוֹדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
עֲצוֹת וְדַרְכִים יִשְׁרִים לְעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא יִצְטִיר אֹר
הַתּוֹרָה אֲצִלְנוּ לְהַפְּךָ חֶסֶם וְשְׁלוֹם בְּבַחֲיַנֵּת 'לֹא זָכָה' וְכו'.
וְזֶהוּ וְהָאֵר עֵינֵינוּ, עֵינֵינוּ דִּיקָא. כִּי הָעֵקֶר תְּלוּי בְּתַקוּן
הָעֵינַיִם, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁבַעִים פָּנִים לַתּוֹרָה, שְׁזוּכִין כְּפִי
מֵה שְׁמִשְׁבְּרִין תְּאֻנֹת נֶאֱוָף הַתְּלוּי בְּעֵינַיִם, שֶׁהִיא תְּאֻנָּה
רְעָה שְׁכוּלָל הָרַע שֶׁל כָּל הַשְּׁבַעִים אֲמִין כִּמְבֹאֵר
בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל. וְעַל־כֵּן עֵקֶר הַבְּקָשָׁה שְׁנֹזְכָה לְתַקוּן
הָעֵינַיִם לְשִׁבְרֵי תְּאֻנָּה הַנ"ל וְלִזְכוּת לְשְׁבַעִים פָּנִים שֶׁל
תּוֹרָה בְּחִינַת וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ כִּנ"ל.

וְזֶה שְׁאוּמְרִים קִדְם קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל עֲרַבִית: וְנִשְׁמַח
בְּדַבְּרֵי תּוֹרָתְךָ וְכו' כִּי הֵם חֵינֵנוּ וְכו'. 'חֵינֵנוּ' דִּיקָא.
בְּחִינַת 'כִּי הִיא חֵינֵךְ' וְכו'. הֵינּוּ שְׁאָנוּ רוֹצִים לְקַבֵּל
הַתּוֹרָה בְּבַחֲיַנֵּת חַיִּים, בְּבַחֲיַנֵּת 'זָכָה נַעֲשִׂית לּוֹ סֵם חַיִּים'
וְלֹא לְהַפְּךָ חֶסֶם וְשְׁלוֹם. כִּי אָנוּ עוֹסְקִים עִכְשָׁיו לֹאֵר
קְרִיאַת שְׁמַע וְלִיחַד שְׁמֵךְ וְלְכָלֵל בְּאַחַדוֹתֶיךָ, שְׁעַל־יְדֵי־
זֶה נֹזְכָה שְׁיֵצְטִיר הָאֹר לְמַעְלָה בְּבַחֲיַנֵּת 'בְּרָכָה וְחַיִּים'
וְכו' כִּנ"ל עַד שְׁנֹזְכָה לְקַבְּלוֹ גַּם לְמַטָּה בְּבַחֲיַנֵּת בְּרָכָה,

לקוטי הלכות קריאת שמע ד' ארח-חיים רצט

בבחינת: 'זכה נעשית לו סם חיים' כנ"ל:

יא) וְזֶה בְּחִינַת "וְתַן טַל וּמָטָר לְבָרָכָה". שְׁזֶה זֹכֵינ׳
עַל-יְדֵי אַמוּנָה עַל-יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע. כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב בְּקְרִיאַת שְׁמַע "הִשְׁמְרוּ לָכֶם וְכוּ' וְסִרְתֶּם
וְעַבַּדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְכוּ' וְעֲצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה
מָטָר" וְכוּ' הֵינוּ כְּשׁוֹפְגִימִין בְּאַמוּנָה אֵין מְצִירִין הָאוֹר
לְבָרָכָה, וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַקְּלָלוֹת חֵס וְשְׁלוֹם,
שֶׁנִּתְקַלְלָה הָאָדָמָה בְּעֵבוֹר הָאָדָם שֶׁפָּגַם בְּאַמוּנָה, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרָכָה. וְאִזּוּ נִעְצַר הַמָּטָר כִּי
'אֵין הַגְּשָׁמִים יוֹרְדִין אֶלָּא בְּזִכּוֹת הָאַמוּנָה' כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרָכָה (תַּעֲנִית ח.). שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִצְטִיר
הָאוֹר לְבָרָכָה, בְּחִינַת גְּשָׁמֵי בְּרָכָה, בְּחִינַת וְתַן טַל
וּמָטָר לְבָרָכָה. וְזֶה בְּחִינַת הַזְּכָרַת גְּשָׁמִים וְשִׂאֲלַת
גְּשָׁמִים וּבֵינ׳ הַהִזְכָּרָה וְהַשְּׂאֵלָה נִמְשָׁךְ הַמְשָׁךְ זְמַן. כִּי
מִתְחִילִין לְזַכֵּר הַגְּשָׁמִים בְּשְׁמִינֵי עֲצָרַת, וְהַשְּׂאֵלָה הִיא
שְׁשִׁים יוֹם אַחַר הַתְּקוּפָה. כִּי בַּתְּחִלָּה מְזַכִּירִין הַגְּשָׁמִים
לְבַד וְאֵין מְבַקְשִׁין עֲלֵיהֶם. וְאִזּוּ מִמְּשִׁיכִין אוֹר הַשֶּׁפַע שֶׁל
בְּחִינַת הַגְּשָׁמִים בְּבְחִינַת קְמִיץ וְסִתִּים שְׁזֵהוּ בְּחִינַת
הַזְּכָרָה שֶׁמְזַכִּירִין רַק גְּבוּרוֹתָיו שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ יְכוֹל
לְהוֹרִיד גְּשָׁמִים. אֲבָל אֵין מְצִירִין עֲדִין הָאוֹר שִׁיּוּכַל
לִירֹד לְמַטָּה. כִּי אֵין מְבַקְשִׁין עֲדִין עֲלֵיהֶם שִׁירְדוּ
וְיִצְטִירוּ עַד הַשְּׂאֵלָה. שְׁאִזּוּ מְבַקְשִׁין שִׁירְדוּ הַגְּשָׁמִים,

ש לקוטי הלכות קריאת שמע ד' ארח-חיים

דהינו שיצטיר האור למטה בבחינת גשמי ברכה, בחינת "ותן טל ומטר לברכה". ועל-כן נמשך זמן בין ההזכרה והשאלה כי ציור האור צריך המשך זמן כנ"ל. וזה בחינת ששים יום אחר התקופה שאז השאלה פנגד ששים אותיות שבברכת פהנים שעל-ידי-זה נצטיר האור לברכה פדלקמן:

יב) וזהו בחינת עשרה בטבת. בחינת השלש צרות שארעו בטבת שחושב שם בהסליחות שמת עזרא הסופר ונכתבה התורה יונית בימי תלמי המלך והתחיל חרבן בית המקדש. כי כלם הם בחינה אחת, בחינת פגם הנ"ל. הינו שקשה לצייר האור לברכה מחמת השלש צרות הנ"ל. כי מת עזרא הסופר שהיה כותב ספר תורה. והוא לגדל קדשתו היה כותב הספר תורה בקדשה גדולה, והיה מצייר האור לברכה בודאי. ועכשיו מי יקום בעדנו. ואיך מוצאין סופר כזה שיכתב ויציר לנו אותיות התורה הקדושה בבחינת ברכה. עד שכל העוסקים בספר תורה פזאת יאיר עיניהם בהתורה. ובנקל יצירו האור לברכה. כי כבר נצטיר לטובה על-ידי הסופר ההגון. ולא די שאבדנו סופר כזה שהוא עזרא הסופר שהיה מצייר בכתיבתו האותיות של התורה לברכה, אך גם בעוונותינו הרבים נכתבה התורה יונית. שהוא ההפך ממש מכתבת ספר תורה של עזרא הסופר

לקוטי הלכות קריאת שמע ד' ארח-חיים שא

מהפך אל הפך. כי הם בודאי מצירים אור התורה להפך על-ידי כתיבתם והעתקתם. שמזה נמשך כל האפיקורסות והכפירות של המתקרים והפילוסופים שמהפכים דברי אלהים חיים. ומהפכים דברי התורה הקדושה לאפיקורסות וכפירות שלהם רחמנא לצלן. ועל-כן הם רוצים לחנף את הבנים בלמוד מקרא לבד. בלי פרוש רבותינו זכרונם לברכה שבגמרא ומדרשים ואגדות. כי הם רוצים לצייר חס ושלום אור התורה כפי כליהם הרעות. כפי מחיהם הפגומים והמקלקלים מאוד מאוד על-ידי רבוי תאות נאוף שהם משקעים בה מאוד כמפרסם, וכאשר הם יודעים בעצמם, ועל-כן אינם רוצים שיעסקו בניהם בגמרא ומדרשים של רבותינו זכרונם לברכה, שפכר התחילו לצייר אור התורה קצת ולפרשה לטובה.

וזה בחינת חרבן בית המקדש. כי בבית המקדש היו כהנים עוסקים בעבודתם. ועל-ידי-זה היו ממשיכין כל ההשפעות והברכות. כי היו מצירים האור לברכה. כי הכהנים הם מבחינת קמץ בחינת "וקמץ הכהן" (ויקרא ה, יב). ויש להם פח על-ידי עבודתם להמשיך האור מבחינת קמץ לצירי לצירו בבחינת ברכה, שזהו בחינת ברפת כהנים שמסרה התורה להם לברך את ישראל. כי הם יכולים להמשיך האור מקמץ

לְצִירֵי לְצִירוֹ לְבָרְכָה כַּנִּל. וְכַמְבָּאָר מְזֵה לְעֵיל בְּהַלְכוֹת
בְּרַכַּת הַתּוֹרָה וּבְהַלְכוֹת פֶּסַח עֵינַן שָׁם:

יג) וְזֶה בְּחִינַת קַרְבָּנוֹת שְׂאוּמְרִים קִדְּם הַתְּפִלָּה. וְאִז
אוֹמְרִים קְרִיאַת שְׁמַע. וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׂצָרִיכִין
לְרֵאוֹת וּלְהַשְׁתַּדֵּל לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיק הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר מְאֹד,
וְכָל מַה שֶּׁהוּא חוֹלָה בְּנַפְשׁוֹ וּפְגוּם יוֹתֵר וְיוֹתֵר הוּא
צָרִיף צַדִּיק גָּדוֹל יוֹתֵר שְׂיֻכַּל לְתַקֵּן גַּם נַפְשׁוֹ הַפְּגוּמָה
מְאֹד. כַּמְבָּאָר מְזֵה בְּהַתּוֹרָה 'מִיִּשְׂרָאֵל דְּסַפִּינָא' (בְּסִימָן ל).
הֵינּוּ עַל-פִּי הַמְּבָאָר לְמַעְלָה, כִּי הַצַּדִּיק צָרִיף אֲמָנוֹת
גְּדוֹלָה וְחֲכָמָה יִתְרָה לְתַקֵּן נַפְשׁוֹת הַפְּגוּמִים, כִּי אִי
אֶפְשָׁר לוֹמַר לָהֶם תּוֹרָה בְּפִשְׁטוֹת כְּפִי מַה שֶּׁהֵם
צָרִיכִים. מִחֲמַת שְׂכָלֵיהֶם פְּגוּמִים מְאֹד. וְכָל מַה שֶּׁיאֲמַר
לָהֶם יִהְיֶה נִפְגָּם וְנִתְקַלְקַל אֶצְלָם עַל-יַדֵּי כְּלֵיהֶם
הַפְּגוּמִים עַל-יַדֵּי פְּגָם הַבְּרִית שֶׁלָּהֶם. כִּי אִין יְכוּלִין
לְתַפֵּס דְּבוּרֵיו שֶׁל הַצַּדִּיק. כִּי אִם כְּפִי תְּקוּן הַבְּרִית,
שֶׁהוּא תְּקוּן הַמַּחֲזִין, שֶׁהֵם הַכְּלִים לְתַפֵּס וּלְקַבֵּל אוֹר
הַתּוֹרָה וְהָאֲמַת שֶׁל הַצַּדִּיק. וּמֵאַחַר שְׂכָלֵיהֶם פְּגוּמִים
מְאֹד אִם כֵּן מֵאִין יָבֵא עֲזָרָם. עַל-כֵּן צָרִיף הַצַּדִּיק
לְתַחְבּוּלוֹת רַבּוֹת מְאֹד לְהַמְשִׁיף אוֹר הַתּוֹרָה וְהַעֲצוֹת
הַקְּדוּשׁוֹת בְּדֶרֶךְ נִפְלְאָ וְנוֹרָא מְאֹד, עַד שְׂיַגִּיעַ לְאַזְנָם עַד
שְׂיַבִּינוּ פִּשְׁיטוֹת הָעֵצָה בְּאֲמַת לְאַמְתּוֹ אִיף לְצֵאת
מֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה.

וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת הַנִּלְהַוָּת הַיְנוּ שֶׁהַצְּדִיק בְּגִדְלָה קָדְשָׁתוֹ
 וְתִקְוָה מְעַלְתוֹ הַרְמָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה. בְּמָקוֹם שְׂאִין
 יָד שֶׁכָּל אֲנוּשֵׁי מַגִּיעַ לְשֵׁם. זֶה הַצְּדִיק יָכוֹל לְצִיר הָאוֹר
 גַּם לְמַעְלָה לְמַעְלָה בְּמָקוֹם שְׂאִין יָד הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא
 אַחֲרָא שׁוֹלְטִין שֵׁם וְאִזֵּי יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ הָאוֹר מִתְקַן
 וּמְצִיר לְטוֹבָה לְמַטָּה עַד שֶׁלֹּא יוּכְלוּ פְּגָם כְּלִיָּהֶם לְקַלְקַל
 הָאוֹר וּלְצִירוֹ לְהַפְּךָ. אֲדַרְבֵּה זֶה הָאוֹר הַמְתַקֵּן וְהַמְצִיר
 לְטוֹבָה יִתְקַן וַיִּזְכֶּךָ כְּלִיָּהֶם. כִּי יִזְכּוּ עַל-יַדֵּי הָאוֹר הַזֶּה
 לְתִקּוּן הַבְּרִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּלִים שֶׁל הָאוֹר,
 שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמַּחִין כַּנִּלְהַוָּת, וְהַעֲקָר, אִם יִזְכּוּ לְהֶאֱמִין בּוֹ
 בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁעַל-יַדֵּי זֶה הֵם נִכְלָלִין בּוֹ וּמְקַבְּלִים
 מִמֶּנּוּ הָאוֹר כְּפִי מַה שֶּׁצִּירוֹ הוּא מְלַמְעָלָה עַד לְמַטָּה
 לְמַטָּה לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה:

כִּי כָּבֵד מְבֹאֵר לְעֵיל קִצָּת, שְׁמָה שֶׁהוּא בְּחִינַת קְמִיץ
 וְסֹתִים לְמַטָּה, לְמַעְלָה בְּמִדְרַגָּה הַגְּבוּהָ יוֹתֵר הוּא
 בְּבְחִינַת צִירֵי בְּבְחִינַת צִיּוֹר וְכוּ' כַּנִּלְהַוָּת. וְעַל-כֵּן הַצְּדִיק
 שֶׁהוּא גְּבוּהָ מְאֹד, בְּמִדְרַגָּה גְּבוּהָ מְאֹד הוּא יָכוֹל לְצִיר
 כָּל הָאוֹרוֹת שֶׁלְמַעְלָה בְּמָקוֹמוֹתֵיהֶם הָעֲלִיוֹנִים שֶׁנֶּחֱשָׁבִים
 אֲצִלָּנוּ לְבְּחִינַת קְמִיץ וְסֹתִים, כִּי מִדְרַגְתּוֹ גְּבוּהָ מְאֹד.
 וְעַל-כֵּן כָּל מַה שֶׁהוּא פְּגוּם יוֹתֵר, הוּא צָרִיךְ צְדִיק גָּדוֹל
 בְּיוֹתֵר שֶׁיַּעֲסֹק בְּתִקּוּן נַפְשׁוֹ. הַיְנוּ שֶׁצָּרִיךְ צְדִיק גָּדוֹל
 בְּיוֹתֵר שֶׁיּוּכַל לְצִיר הָאוֹר לְמַעְלָה לְמַעְלָה יוֹתֵר.

דש לקיטי הלכות קריאת שמע ד' ארחה חיים

ולמה שיכו בבחינת ציור ותקון לטובה למטה
למטה יותר, ולא יוכלו לגע בו ידי זרים.

כי האדם על-ידי חטאו הוא יורד למטה, ופוגם
למעלה. שמסלק האור מהעולמות השייכים לשרש
נשמתו. והכל כפי הפגם בן יורד למטה למטה וכן
פוגם למעלה למעלה. למשל כשחס ושלום פוגם
בעברה אחת, אזי כפי הפגם בן מסלק האור מאיזה
עולם. כגון שיש שאינו פוגם בחטאו כי אם בעולם
היצירה. ואזי גם ירדתו למטה אינו ירידה גדולה כל
כך. וכשחס ושלום פוגם יותר, אזי מגיע הפגם חס
ושלום בעולם גבוה יותר וגורם אחיזת הקלפות וסטרא
אחרא גם שם. ואזי ירדתו גם בן עמקה יותר חס
ושלום וכן להלן חס ושלום. נמצא זה שפגם בעולם
היצירה וגרם אחיזת הסטרא אחרא שם. אזי אם יהיה
נמשך האור שקמיץ וסתים מבריאה ליצירה כדי
שיצטיר ביצירה פנהוג תמיד, לא היה אפשר לו לקבל
שום עצה ולשוב אל ה'. כי כשיצטרך לצייר האור
ביצירה יצטיר להפוך חס ושלום על-ידי הסטרא אחרא
והקלפות שגרם להתאחז שם. על-כן בהכרח שיתקרב
לצדיק גדול כזה שיש לו כח לעלות לעולם הבריאה
שגבוה יותר. ולצייר שם האור לטובה ולברכה
ולמה שיך זה האור בבחינת ציור לברכה עד מקומו

לקוטי הַלְכוֹת קריאת שְׁמַע ד' אַרְח־חַיִּים שֶׁה

שֶׁנֶּפֶל לְשֵׁם עַל-יַדֵּי חֶטְאוֹ בְּאִפְן שֶׁלֹּא יִגְעוּ בּוֹ יַדֵּי זָרִים.
שֶׁהֵם הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא הַנֶּאֱחָזִין בּוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא
יִוָּכְלוּ לְהַפְךָ דַּעְתּוֹ מִן הָאֱמֶת. שֶׁלֹּא יִוָּכְלוּ לְצִיר הָאוֹר
לְהַפְךָ חֵס וְשְׁלוֹם.

וְכֵן כְּשֶׁפּוֹגֵם יוֹתֵר. וּפּוֹגֵם בְּעוֹלָם גְּבוּהָ יוֹתֵר. הוּא צָרִיף
צַדִּיק גָּדוֹל וְגְבוּהָ יוֹתֵר שְׁיִוָּכַל לְעֲלוֹת לְעוֹלָם גְּבוּהָ
עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְצִיר שֶׁם הָאוֹר לְבִרְכָה וּלְהוֹרִידוֹ לְמַטָּה
לְמַטָּה יוֹתֵר לְמָקוֹם שֶׁנֶּפֶל לְשֵׁם חֵס וְשְׁלוֹם וְכֵן לְהֵלֵךְ
חֵס וְשְׁלוֹם. עַד שְׂיֵשׁ שֶׁנֶּפְלוּ כָּל כָּף וּפְגָמוֹ כָּל כָּף, עַד
שֶׁפָּגְמוֹ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת שֶׁלְמַעְלָה עַד לְמַעְלָה לְמַעְלָה עַד
אוֹר הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת קַמִּיץ וְסִתִּים מִמֶּשׁ שֶׁשֵׁם עֶקֶר
בְּחִינַת קַמִּיץ. כִּי הוּא קַמִּיץ וְסִתִּים מִכָּל הָעוֹלָמוֹת
שֶׁלְמַעְלָה. וְכִשְׁפָּגְמוֹ כָּל כָּף. גַּם יְרִידָתָם עִמָּקָה מְאֹד
מְאֹד. עַד שְׂיֵשׁ שֶׁנֶּפְלוּ לְשֵׁאוֹל תַּחֲתִיּוֹת וּמִתַּחֲתֵי רַחֲמָנָא
לְצֵלָן. וְאִזּוֹ אֵי אֶפְשָׁר לְתַקְנָם כִּי אִם עַל-יַדֵּי הַצַּדִּיק
הַגָּדוֹל בְּמַעְלָה מְאֹד מְאֹד. שְׁיִכּוֹל לְעֲלוֹת לְמַעְלָה
לְמַעְלָה עַד אֵין סוּף וְלִירֵד עַד אֵין תַּכְלִית. וְהוּא יְכוֹל
לְצִיר הָאוֹר גַּם לְמַעְלָה מַעְלָה. כִּי הוּא מִמְּשִׁיף הָאוֹר
מִבְּחִינַת הַקַּמִּץ הָעֲלִיּוֹן שְׂאִין לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ. שֶׁהוּא
בְּחִינַת כְּתָר עֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת
וְהַסְפִירוֹת, וּמִשֵּׁם הוּא מִמְּשִׁיף הָאוֹר וּמְצִירוֹ שֵׁם
בְּבְחִינַת בְּרָכָה.

כי בגדל כחו וחקמתו יש לו כח לצייר האור גם שם. והוא ממשיך האור בגדל כחו דרך כל העולמות. ומצירו בכל עולם ועולם לטובה ולברכה. עד שממשיך יצות טובות בחינת אור מציר לברכה למטה למטה. עד שמגיע הארה ותקון אפלו לאלו הנפשות שנפלו למטה למטה מאד למקום שהם שם. כי כל מה שהצדיק עולה למעלה יותר ומציר האור למעלה יותר. הוא יכול להמשיכו למטה למטה יותר. כמובן כל זה בדברי רבנו זכרוננו לברכה. ועל-כן כל מה שהוא חולה בנפשו יותר ויותר הוא צריך רבי גדול שהוא צדיק גדול ביותר כנ"ל:

וזה בחינת קרפנות וקטרת. כי איתא (זהר ח"א סה.) שסלוקא דקרפנין עד אין סוף. ואף-על-פי-כן אנו אומרים קרפנות לתקן עולם העשייה שהוא עולם התחתון ביותר פידוע. הינו כנ"ל. כי קרפנות יש להם זה הכח לעלות למעלה ולתקן ולצייר האור שם במקום שאין יד הקלפות יכולה להגיע לשם על-ידי שום פגם שבעולם יהיה איך שיהיה. כי הקרפנות עולין עד אין סוף שהוא למעלה מן הכל והם ממשיכין האור משם ומצירין האור שם למעלה למעלה. ומשברין כח הקלפות עד שמורידין האור למטה למטה. ומבטלין ומשברין כל הקלפות והסטרא אחרא הנאחזין אפלו

לקויטי הלקחות קריאת שמע ד' ארח-חיים שז

בעולם העשייה ששם אחיזתם ביותר. גם אותן מבטלין
הקרפנות על-ידי גדל כחם על-ידי עצם האור
שהמשיכו מלמעלה מעלה בבחינת ציור לברכה פנ"ל.

וזה בחינת קטרת שהוא המבחר מכל הקרפנות. כי
קטרת עולה למעלה מכל הקרפנות עד שמציר
האור לטובה למעלה למעלה עד שמכניע בו ומבטל
עמקי עמקי הקלפות ומוציא כל הנפשות וכל ניצוצות
הקדושה משם, שזהו סוד אחד עשר סמני הקטרת. הינו
פנ"ל, שכל מה שעולין מעלה יותר יכולין לתקן
הקדושה שנפלה לעמקי הקלפות ביותר שבשביל זה
צריכין להתקרב להצדיק הגדול ביותר פנ"ל.

וזהו בחינת יום הכפורים שאז נכנס הכהן גדול לפני
ולפנים עם קטרת לכפר על בני ישראל. הינו פנ"ל
שכל מה שצריכין להמשיך כפרה ותקון להניצוצות
שבמעמקי הקלפות יותר צריכין לעלות למעלה יתרה
יותר. ועל-כן ביום הכפורים שהיה צריך הכהן גדול
לכפר על כל בני ישראל על כל החטאים והעונות
והפשעים שגרמו לירד לעמקי הקלפות חס ושלום.
על-כן היה צריך לעלות למעלה למעלה יותר שזהו
בחינת מה שנכנס לפני ולפנים. שאז נכנס למקום
שנכנס לקדושה עליונה וגבוה מאד מאד למעלה מכל
העולמות כמו שכתוב (ויקרא טז, יז) "וכל אדם לא יהיה

שח לקוטי הלכות קריאת שמע ד' ארחיחים

באהל מועד בבואו לכפר בקדש וכו' ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (ירושלמי ברכות פ"ק א) "וכל אדם" העליון וכו'. והבן היטב להיכן נכנס הכהן גדול. וכל זה כדי לכפר על כל החטאים כדי לתקן אותם שנפלו לעמקי הקלפות כנ"ל.

והצדיק האמת הוא גדול יותר אפלו מן הכהן גדול שנכנס לפני ולפנים כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה ד): "יקרה היא מפנינים" (משלי ג, טו) מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים. כי יש עברות שגם הכהן גדול אינו יכול לכפר עליהם ביום הכפורים כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (יומא פו.) שיש עברות שיום הכפורים תולה ומיתה מכפרת, אבל התלמיד חכם האמת יכול לכנס עוד לפני יותר ויותר, ולהמשיך כפרה ותקון גם להם וכן"ל.

וזה (משלי טז, יד) "חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה". הינו שיש עוונות שגורמים חמת מלך חס ושלום עד שאין מועיל להם אפלו הכפרה של הכהן גדול ביום הכפורים כי אם מלאכי מות. שאין נגמר כפרתו עד המיתה. בחינת יום הכפורים תולה ומיתה מכפרת. אבל "ואיש חכם יכפרנה". כי החכם האמת שהוא בחינת הצדיקים אמתיים יכולים לתקן הכל אם יזכה להאמין בהם באמת כנ"ל:

לקוטי הלכות קריאת שמע ד' ארח-חיים שט

(יד) ועל-כן אומרים קריאת שמע קדם פְּרִשַׁת הַקְּרִבָּנוֹת.
כי עקר התקון של הקרבנות וקטרת שיש
להם כח לעלות למעלה ולציר שם האור
לבִּרְכָה וכו'. כל זה זוכין על-ידי קריאת שמע שהיא
אמונה שזהו העקר שעל-ידי-זה נכללין בו יתברך
ובצדיקיו האמתיים ובתורתם הקדושה. וזוכין להמשיך
האור בבחינת ציור מלמעלה לטובה ולבִּרְכָה שעל-ידי-
זה זוכין אחר כך שיתתקן הכל. כי זוכין אחר כך לקבל
עצות נכונות, עד שיזכה לתשובה שלמה שזהו בחינת
קרבנות שמכפרין שאומרים אחר הקריאת שמע. כי
הקרבנות הם בחינת תשובה כמו שכתוב (ויקרא טז, כא)
"והתודה עליו" וכו'. כי עקר בחינת תקון הקרבנות
שהוא בחינת פֶּרֶת עוונות שזהו בחינת תקון התשובה.
זה זוכין רק על-ידי אמונה שהיא בחינת קריאת שמע
כנ"ל:

(טו) והנה מבאר בהתורה הנ"ל. שקריאת שמע עם
דמעות מכניעין תאות נאוף לגמרי. ועל-כן
זה שרגיל בהרהורים חס ושלום צריך לבכות בשעת
קריאת שמע וכו' עין שם. וזה סוד (בראשית מו, כט) "ויבך
על צנאריו עוד", הנאמר ביוסף כשכא ליעקב. ואמרו
רבותינו זכרונם לבִּרְכָה (דרוך ארץ זוטא. וברש"י שם) שיעקב
היה אז קורא את שמע. זה בחינת סוד הנ"ל. בחינת

בכיה בשעת קריאת שמע כדי לבטל תאות נאוף שהוא רע הכולל מכלל ישראל שהיו תלויים בהם. פי יעקב ויוסף פחדא חשיבי' (עין במדבר רבה יד, ט). ועל-כן הבכיה של יוסף וקריאת שמע של יעקב נחשב לאחד. וכל זה היה בשעת פניסת יעקב עם השבעים נפשות לגלות מצרים. שעקר הגלות היה בחינת הנ"ל. מה שצריכים הנפשות של בית יעקב להצטרף ולהתנסות בגלות של שבעים אמות ובתאוותיהן. שהעקר הוא תאוה הכללית שהוא רע הכולל פנ"ל. שזהו בחינת גלות מצרים (וכמבאר בהלכות פסח). ועל-כן אז בעת פניסתן לשם קרא יעקב את שמע. פי על-ידי קריאת שמע מכניעין זאת התאוה.

ויוסף הוסיף לבכות על צואריו אז כדי להשלים התקון הנעשה על-ידי הבכיה בשעת קריאת שמע. פי יוסף ידע שהזהמא של מצרים גדולה כל כף עד שאין די לבטל זהמת מצרים שהוא רע הכולל הנ"ל על-ידי קריאת שמע לבד. רק צריכין גם לבכות בשעת קריאת שמע, וכנ"ל. פי עקר הבכיה שהוא לגרש המרה שחורה שפחה בישא וכו', שמשם תאות נאוף. זה נעשה על-ידי יוסף דיקא. פי הוא היה לו הנסיון עם השפחה בישא נשג"ז [נדה, שפחה, גויה, זונה] וכבש יצרו. נמצא שעקר המלחמה עם השפחה בישא הוא על-ידי

לקוטי הלכות קריאת שמע ד' ארח-חיים שיא

יוסף הצדיק. ועל-כן הוא דיקא בכה. לגרש בחינת השפחה בישא אמא דערב רב שהוא טחול מרה שחורה. לגרשה על-ידי הדמעות. ויעקב קבל אז על מלכות שמים בקריאת שמע. שבכח הזה מגרש יוסף הצדיק השפחה בישא על-ידי הדמעות.

פי עקר בחינת קריאת שמע נמשך מבחינת "יעקב-ישראל", בבחינת "שמע ישראל" — "ישראל סבא" (בראשית רבה עד, ח). שהוא נכלל באחדותו ותברך. בבחינת "ה' אלקינו ה' אחד". ובכחו יש לנו בני ישראל כח לקבל עלינו על מלכות שמים וליחד שמו ותברך בקריאת שמע בכל יום. פי יעקב ויוסף כחדא חשיבי. ועקר תקון נפשות ישראל לזכות לעמד בנסיון בגלות מצרים שהוא בחינת הצרוף של התאונה הנ"ל, הוא על-ידי שניהם דיקא. פי למחיה שלחו אלקים לפניהם. פי על-ידי שעמד בנסיון על-ידי זה הכניע זהמת מצרים. ועל-ידי זה יש כח לישראל לעמד בנסיון של תאונה זאת. ועקר כחו לעמד בנסיון היה על-ידי יעקב כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה לו): 'דמות דיוקנו של יעקב נזדמנה לו'. פי שניהם יעקב ויוסף כחדא חשיבי. אך עקר בחינת המלחמה הוא בבחינת יוסף כנ"ל. ועקר קבלת על מלכות שמים שעל-ידי זה יש לו כח להלחם הוא בחינת יעקב.

שיב לקוטי הלכות קריאת שמע ד' ארח-חיים

ועל-פן שניהם נכללו יחד בשעת קריאת שמע. ויוסף בכה אז שעל-ידי-זה גרש השפחה בישא רע הכולל הנ"ל בכח הקריאת שמע של יעקב שקרא אז. שזהו בחינת בכיה בשעת קריאת שמע הנ"ל. שעל-ידי-זה מבטלין לגמרי תאוה הנ"ל. וכל זה היה בשביל כלל ישראל כדי שיוכלו לעמוד בנסיון בתאוה זאת. ולזכות לשבעים פנים של תורה. שהוא בחינת קבלת התורה אחר יציאת מצרים. וכמבאר מזה בהלכות פסח:

וזה שמבאר שם בהתורה הנ"ל. ששנים עשר תבות שבשמע וברוך שם הם כנגד שנים עשר שבטי י"ה. כי עקר קריאת שמע נתגלה על-ידי שנים עשר שבטי י"ה עם יעקב אביהם שכלול מכלם. כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה צח, ב) על פסוק (בראשית מט, א) "ויקרא יעקב לבניו" וכו' שבקש לגלות את הקץ וכו'. אמר שמא יש בכם וכו'. פתחו ואמרו 'שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד'. כשם שאין בלבך אלא אחד כף אין בלבנו אלא אחד. פתח יעקב ואמר: 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'. נמצא שעקר קריאת שמע נתגלה על-ידי יעקב ובניו שכלול מהם. שהם שנים עשר שבטי י"ה. הינו כנ"ל. כי שנים עשר תבות שבקריאת שמע הם כנגד שנים עשר שבטי י"ה. כי עקר הקריאת שמע נתגלה על ידם כנ"ל. ועל-ידי-זה

לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארבע חיים שיג

הַכְנִיעוּ זֶהֱמַת מִצְרַיִם. עַד שֶׁזָּכוּ יִשְׂרָאֵל לַעֲמֹד בַּנְּסִיּוֹן
בְּצִרוּף בְּהַתְּאֻהָה הַזֹּאת וְלִצְאֵת מִשָּׁם בְּשָׁלוֹם. וְלִקְבֹּל אֶת
הַתּוֹרָה בְּשָׁבוּעוֹת. בְּחִינַת שְׁבַעִים פָּנִים לַתּוֹרָה וְכַנ"ל:

הַלְכָה ה'

(א) עֲנִיִן קְרִיאַת שְׁמַע בְּכָל יוֹם עָרֵב וּבִקְרָ:

עַל-פִּי מָה שֶׁשְּׁמַעְתִּי מִפִּי אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ
לְבָרְכָה וְנִדְפָס מְזֵה בְּלִקְוֵטִים שְׁאֶצֶל הַמַּעֲשִׂיּוֹת
(שיחות הר"ן סימן א), שְׁאָמַר שֶׁגִּדְלַת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמַאִיר
לְאָדָם הַשָּׁלֵם בְּלָבוֹ אֵי אֶפְשָׁר לְסַפֵּר לְחֻבְרוֹ. וְעַל-כֵּן אָמַר
דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם: (תהלים קלה, ה) "כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי
גָדוֹל ה' וְכו'". "אֲנִי יָדַעְתִּי דִּיקָא, ("איך ווייס", וְדַחַק מְאֹד תַּבַּת
"איך"). כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְסַפֵּר לְחֻבְרוֹ כָּלֵל. וְאֶפְלוּ הָאָדָם
לְעַצְמוֹ אֵינּוּ יָכוֹל לְסַפֵּר מִיּוֹם לְחֻבְרוֹ, דִּהְיֵנוּ הַהִתְנוּצָצוֹת
וְהַהָאָרָה שְׁמַאִיר בְּדַעְתּוֹ בְּאִיזָה יוֹם אֵי אֶפְשָׁר לְסַפֵּר
לְעַצְמוֹ מִיּוֹם לְחֻבְרוֹ וְכו'. וְעֲנִיִן זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְבָאֵר בְּפֶה
וּמִפֶּל שֶׁכֵּן בְּכַתָּב, כִּי הוּא לְכָל חַד כְּפוּם מָה דְמִשְׁעַר
בְּלִבִּיהָ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "נִוְדַע בְּשַׁעְרִים בַּעֲלָה וְכו'":

(ב) וְזֶה עֵקֶר בְּחִינַת קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁהוּא כָּלֵל וְיִסוּד כָּל
הַתּוֹרָה כְּלָה שְׁתְּלוּיָהּ בְּאַמוּנָה, שְׁאֵנוּ צְרִיכִין לְקַבֵּל
עָלֵינוּ אֲמוּנָתוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּכָל יוֹם וְיוֹם. וְעֵקֶר הַמְצָוָה

שיד לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארח-חיים

בכל יום הוא להכין עצמו ולהשתדל בכל כחו וכונתו שיקבל על עצמו האמונה הקדושה מחדש, בבחינת "חדשים לבקרים רבה אמונתך" (איכה ג, כג). וכמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (בספרי): "אשר אנכי מצוך היום" - בכל יום יהיו בעיניך כחדשים, שלא יהיו בעיניך כדיוטגמא ישנה אלא כחדשה. ועקר מקרא זה נאמר לענין קריאת שמע, כי צריך לפשפש עצמו באמונה ולראות ולקבל על עצמו האמונה בכל יום מחדש. וזה בחינת שמע ישראל שמתחילין באלו השתי תבות אמונת היחוד. ולכאורה היה די בקבלת אמונת היחוד לומר רק 'ה' אלהינו ה' אחד', שזה העקר. ולמה אומרים מקדם אלו השתי תבות 'שמע ישראל' אף באמת זה עקר שלמות האמונה, כי כפשוטים להודיע דבר חדש ונפלא אומרים: שמע נא מה שאדבר ואספר לך חדשות גדולות נוראות ונפלאות.

וזה בחינת אלו השתי תבות 'שמע ישראל' שאומרים קדם עקר היחוד, שבזה מעוררים את לבבו ולבב כל ישראל שיטו אזנם וישמעו היטב מה שמספרין להם חדשות גדולות ונפלאות, בבחינת מה שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות טו.) על תבת "שמע": 'השמע לאזניך מה שאתה מוציא מפיה', הינו הט אונך ולבך ושמע היטב מה שאתה מוציא מפיה, שהוא ה' אלקינו

לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארח-חיים שטו

ה' אַחַד! כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׁאָנוּ חֲזָקִים בְּאַמוּנָה מְכַבֵּר
מִשְׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת, כִּי יִרְשָׁה הִיא לָנוּ מְאַבּוֹתֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵין זֶה הַדְּבָר יִשָּׁן חֵס וְשְׁלוֹם,
כִּי בְּאַמֶּת הוּא בְּכָל יוֹם וַיּוֹם חֲדָשׁ לְגַמְרִי, כִּי אֵין יוֹם
דּוֹמָה לַחֲבָרוֹ. וְאֵי אֶפְשָׁר לְסַפֵּר אֶפְלוּ לְעֶצְמוֹ מִיוֹם
לַחֲבָרוֹ כַּנִּ"ל, כִּי לְגַדְלָתוֹ אֵין חֶקֶר, וְכָל חַד כְּפּוֹם מֵה
דְּמִשְׁעַר בְּלִבִּיהַ צָרִיךְ לְהַטּוֹת אֲזָנוֹ בְּכָל יוֹם לְמַה שְּׁאוֹמֵר
כְּדִי שְׁלֹא יִהְיֶה בְּעֵינָיו כְּדִיוֹטְגָמָא יִשְׁנָה וְכוּ' כַּנִּ"ל. וְזֶה
בְּחִינַת (תְּהִלִּים קמ"ה, יב) "לְהוֹדִיעַ לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרוֹתָיו",
שְׁצָרִיכִין לְהוֹדִיעַ בּוֹדָאֵי בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת גְּבוּרוֹתָיו
וְכַבּוֹד הַדֶּר מְלָכוּתוֹ, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (ישעיה לח, יג): "אֲב
לְבָנִים יוֹדִיעַ אֶל אֲמֹתָךְ". 'יוֹדִיעַ' דִּיקָא, כִּי נִפְלְאוֹת
הָאַמוּנָה מִתְחַדְּשֶׁת בְּכָל יוֹם כַּנִּ"ל:

ג) וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁקָבְעוּ בְּרַכַּת הַמְּאוּרוֹת בְּקְרִיאַת
שְׁמַע, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְחַדָּשׁ בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם
תְּמִיד מְעַשֶׂה בְּרֵאשִׁית. שְׁבַבְקָר הַחֲמָה זּוֹרַחַת וּבְעָרֵב
שׁוֹקַעַת וְגוֹלֵל אֹר מִפְּנֵי חֲשָׁךְ וְחֲשָׁךְ מִפְּנֵי אֹר, וְהַכֹּל
בְּשִׁבִיל הַתְּגָלוֹת הָאַמוּנָה מְחַדָּשׁ בְּכָל יוֹם כְּפִי אוֹתוֹ
הַיּוֹם וְכַנִּ"ל, וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לוֹמֵר קְרִיאַת שְׁמַע בְּכָל יוֹם
וַיּוֹם עָרֵב וּבִקְר. כְּדִי לְקַבֵּל עָלָיו הָאַמוּנָה מְחַדָּשׁ בְּכָל
יוֹם כְּפִי אוֹתוֹ הַיּוֹם, כִּי עַקֵּר חֲדוּשׁ מְעַשֶׂה בְּרֵאשִׁית בְּכָל
יוֹם הוּא רַק בְּשִׁבִיל זֶה כְּדִי לְגַלוֹת אֱלֻקוֹתוֹ בְּכָל יוֹם

שטז לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארח-חיים

מחדש עד שיפירו אותו כל יושבי תבל וכו' :

ד) וזה בחינת מה שיש שתיים עשרה תבות בפרשת שמע וברוך שם וכו' כנגד שנים עשר שבטים, כמובא בסימן לו. וכן הם כנגד שנים עשר חדשים ושתיים עשרה שעות היום כנגד שנים עשר צרופי הויה, כי כל השנים עשר חדשים וכל שתיים עשרה שעות היום, שהם כלל הזמן, וכן כל השנים עשר שבטים, שהם כלל בני ישראל, כלם כלולים בקריאת שמע, דהינו שכל אחד ואחד מבני ישראל יש לו שרש מיחד בשנים עשר שבטים, בארבעים ותשעה אותיות שלהם, שהם כנגד ארבעים ותשע אותיות שבשני פסוקים אלו, כמובא בסימן הנ"ל. וכפי אחיזתו בקדשה העליונה בשנים עשר שבטי י"ה, כן מתנוצץ לו אלקותו יתברך בלבו. וכן כל הימים והשעות שכלולים בשנים עשר חדשים ובשתיים עשרה שעות היום כלם כלולים באלו השני פסוקים שמע וברוך שם וכו'. וכל אחד כפי אחיזתו בשנים עשר שבטי י"ה וכפי אותו היום צריך לקבל עליו אמונתו ויחודו בכל יום ויום מחדש. כי אין אדם דומה לחברו ואין יום דומה לחברו כנ"ל. ועל-כן אנו מזוהרים: 'בכל יום יהיו בעיניך כחדשים', וכנ"ל:

ה) וכל אדם צריך לילך בזה ולקיים זאת, להשתדל ולהכין עצמו להכניס בלבו האמונה הקדושה

לְקוּטֵי הַלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע ה' אֲרַחֲחִיִּים שִׁיז

בְּכָל יוֹם מִמְחָדָשׁ, כִּי זֶהוּ עֵקֶר וַיְסוּד וּכְלָל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ. וּכְמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנֵנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּתַחֲלַת הַתּוֹרָה "תִּקְעוּ" (לְקוּטֵי תַנְגָּא סִימָן ה'), שְׂצָרִיכִין לְפִשְׁפֹּשׁ אֶת עֲצָמוֹ וּלְחַפֵּשׂ אֶת עֲצָמוֹ בְּאִמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, עֵינַי שָׁם. כִּי כָּל אָדָם בְּאִיזָה מִדְּרָגָה שֶׁהוּא, אֶפְלוּ בְּדִיוּטָא הַתַּחֲתוֹנָה, יְכוּל לְהִרְגִישׁ בְּלִבּוֹ אֱלֻקוּתוֹ מִמְחָדָשׁ אִם יִטָּה אֲזָנוֹ וּלְכַבּוֹ הַיֵּטֵב לְמָה שֶׁהוּא מוֹצִיא מִפִּיו. וְזֶהוּ בְּחִינַת (בְּרֻכּוֹת יג.) "שְׁמַע" - 'בְּכָל לְשׁוֹן שְׂאֵתָה שׁוֹמֵעַ', שֶׁהֵם כָּלֵל הַשְּׁבָעִים לְשׁוֹנוֹת שְׁבָהֵם נֶאֱחָזִים כָּל הַתְּאֵאוֹת וְהַמְדוּת רְעוֹת כַּיְדוּעַ, הֵינּוּ בְּכָל לְשׁוֹן מְלִשׁוֹנוֹת הַגּוֹיִם שְׂאֵתָה שׁוֹמֵעַ, כִּי כָּל עַנְיָנֵי חוֹל וּמִחְשָׁבוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וְתְאֵאוֹת וְהִרְהוּרִים שְׁעוֹבָרִים עַל הָאָדָם כָּלֵם הֵם בְּחִינַת לְשׁוֹנוֹת הַעֲכוּ"ם, כִּי מִשָּׁם הֵם נִמְשָׁכִין. וְהִזְהִירוּנוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָה שְׁבְכָל לְשׁוֹן שְׂאֵתָה שׁוֹמֵעַ, שֶׁתִּשְׁמַע מִשָּׁם אֱלֻקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְזֶה בְּחִינַת שְׁמַע - בְּכָל לְשׁוֹן שְׂאֵתָה שׁוֹמֵעַ, שְׁבְכָל לְשׁוֹן מְלִשׁוֹנוֹת הָעַמִּים שְׂאֵתָה שׁוֹמֵעַ שֶׁהֵם כָּלֵל הַתְּאֵאוֹת וְעֶסְקֵי חוֹל וְכוּ', תִּשְׁמַע מִשָּׁם אֱמוּנָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד וְהֵבֵן הַיֵּטֵב. נִמְצָא, שְׁנֵי הַפְּרוּשִׁים שְׁדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָה עַל תְּבַת שְׁמַע שְׁנִיָּהֶם עוֹלִים בְּקִנְיָה אֶחָד, כִּי דָרְשׁוּ לְעַנְיָן שְׂצָרִיכִין לְהִשְׁמִיעַ לְאָזְנוֹ וְכוּ'. שְׁמַע - הַשְּׁמַע לְאָזְנֶיךָ

שיח לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארח-חיים

מה שאתה מוציא מפיה. וגם דרשו לענין שמתר לומר קריאת שמע בכל לשון. שמע - בכל לשון שאתה שומע. ושניהם עולים בקנה אחד, הינו שמע - השמע לאזניך מה שאתה מוציא מפיה, שתטה אזניך ולבך היטב בכל יום למה שאתה מוציא מפיה ויהיה בעיניך כחדש פנ"ל. ואז תוכל לשמע אמונתו ואלקותו תברך מכל לשונות העובדי כוכבים בבחינת שמע בכל לשון שאתה שומע וכנ"ל.

פי ה' ער "הנה לא ינום ולא ישן" (תהלים קכא, ד), ואף-על-פי שעובר על האדם מה שעובר פאשר יודע בנפשו, אף-על-פי-כן השם יתברך עושה את שלו בחסדו הגדול והנפלא, כמו שכתוב (תהלים קלו ד): "לעושה נפלאות גדולות לבדו כי לעולם חסדו". והוא מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית ומאיר לעולם כלו בכבודו בכל יום מחדש התגלות אלקותו, ועל-כן בכל מה שעובר על האדם צריך לזכר את עצמו בכל עת בו יתברך ולהזכיר את עצמו שהוא איש ישראלי ומאמין באלקים חיים ומלאך עולם. וכמו שכתוב (יונה ב, ח): "בהתעטף עלי נפשי את ה' זכרתי". ואז יוכל לדבק את עצמו בו יתברך מכל מקום שהוא, וכמו שאמר אדוננו, מורנו ורבונו זכרונו לברכה (עין לקוטי א' סימן לג) שבכל מקום יכולין להיות סמוכין אליו

לקויטי הלכות קריאת שמע ה' ארח-חיים שיט

יתברך אפלו בשאול תחתיות חס ושלום, וכמבאר מזה
בדבריו זכרוננו לברכה בכמה מקומות וצריכין לזהר
לילך בזה כל אדם שבעולם, כי הוא יסוד הכל:

וְעַל-כֵּן זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שְׁחֵרִית עַד רְבִיעַ הַיּוֹם,
שֶׁהוּא שְׁלֹשׁ שָׁעוֹת, כִּי כָּבֵר אָמַרְנוּ, שְׁשֵׁתִים
עֶשְׂרֵה תְּבוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע הֵם כְּנֶגֶד שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי
חֲדָשִׁים, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁעוֹת הַיּוֹם, שֶׁהֵם
כְּנֶגֶד שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי צְרוּפֵי הַיּוֹהֵה כְּמוֹבֵא. וְהֵם בְּחִינַת 'שְׁנַיִם
עֶשְׂרֵי שְׁבִטֵי י"ה'. וְשְׁנַיִם עֶשְׂרֵי שְׁבִטִים הֵם בְּחִינַת
אַרְבָּעַה דְּגָלִים וְכְנֶגְדָם הֵם אַרְבַּע תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה. וְכֹל
זֶה כְּנֶגֶד שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי צְרוּפֵי הַיּוֹהֵה הַנִּלְשָׁה לְשֵׁם כְּלוּלִים
בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם. וְעַל-כֵּן נֶחְלַק הַיּוֹם לְאַרְבָּעַה
חֻלְקִים.

וְעַקֵּר קְרִיאַת שְׁמַע עַד רְבִיעַ הַיּוֹם שֶׁהוּא שְׁלֹשָׁה שָׁעוֹת,
כְּנֶגֶד דְּגָל מַחְנֵה יְהוּדָה שְׁכָלוּל מִשְׁלֹשָׁה שְׁבִטִים
שֶׁהִיא חוּנָה סְמוּךְ לַמִּשְׁכָּן שֶׁשֵּׁם עַקֵּר הַתְּגִלוֹת אֱלֻקוֹתוֹ.
וְעַל-כֵּן הָיָה חוּנָה "קְדָמָה מְזֻרְחָה" (שְׁמוֹת כו, ג), כִּי הוּא
נֶגֶד שְׁלֹשׁ שָׁעוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת שָׂאוּ מִתְחִיל זְרִיחַת הַשֶּׁמֶשׁ
מִמְזֻרְחָה. וְעַל-כֵּן כָּל יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים יְהוּדִים עַל שֵׁם
יְהוּדָה, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (מְגִלָּה יג).
שֶׁעַקֵּר אֲמוּנַתְנוּ נִקְרָא עַל שֵׁם יְהוּדָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ עַל
פְּסוּק: (אֶסְתֵּר י, ג) "אִישׁ יְהוּדִי": כָּל הַכּוֹפֵר בְּעִבּוּדָה זָרָה

שכ לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארח-חיים

נקרא יהודי, כי עקר התגלות האמונה הוא במשכן
ששם היה חונה בסמוך לו דגל מתנה יהודה.

וזהו גם כן בחינת תקופה הראשונה שהוא תקופת ניסן
שכלול משלשה חדשים, שהם: ניסן, איר, סיון,
שבהם עקר זריחת והתגלות האמונה שהתחיל השם
יתברך לגלות ולהאיר בנו בהארה גדולה בניסן על-ידי
האותות והמופתים וההתגלות נפלא בפסח ביציאת
מצרים, ואחר כך ספרים מ"ט ימי הספירה שהם הכנה
לקבלת התורה, שהם כנגד מ"ט אותיות שבקריאת
שמע, שהם כנגד מ"ט אותיות השבטים. ואחר כך זוכין
בסיון, בחדש השלישי, לקבל התורה בשבועות שהיא
עקר התגלות האמונה, כמו שכתוב (שמות כ, א): "אנכי
ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים" וכו'. נמצא,
שעקר התגלות האמונה הוא בבחינת דגל מתנה יהודה
ובשלשה חדשים הראשונים, שבהם יציאת מצרים
וקבלת התורה, ומשם מאיר האמונה לכל ישראל ולכל
השנה פלה, וכנגד זה עקר המשכת האמונה בכל יום
בקריאת שמע הוא ברביע יום הראשון דיקא שהוא
שלש שעות הראשונות, שהם כנגד דגל הראשון, שהוא
מתנה יהודה וכנגד שלשה חדשים הראשונים, שהם
ניסן, איר, סיון, וכנ"ל:

לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארח-חיים שכא

ראשי פרקים שיף להלכות קריאת שמע

זוה בחינת קריאת שמע של שחרית וקריאת שמע של ערבית. וקריאת שמע של ערבית זמנה כל הלילה, כל זמן שכיבה. וקריאת שמע של שחרית אין זמנה כי אם בבקר עד שלש שעות שהוא זמן קימה, כי התגלות והתנוצצות אלקות שמתנוצץ ומאיר בלב האדם זה בחינת זריחת האור בבקר. כי עקר אור השמש הוא אור השם יתברך שמתנו ומאירין כל האורות, כמו שכתוב (תהלים כז, א): "ה' אורי וכו'". וכמו שבגשמיות רואין שבשחרית בוקע אור השמש ממזרח ומאיר על פני תבל, כמו שאומרים (ביוצר של שבת): "הפוחת בכל יום דלתות שערי מזרח ובוקע חלוני רקיע". וכמו שכתוב (ישעיה נח, ח): "אז יבקע פשח אורך", כמו כן ממש כשהשם יתברך עוזר לפעמים שמאיר ומתנוצץ בלב התנוצצות אלקות, הוא בחינת בקיעת האור ממש שפתאם נבקע הדעת ומאיר אורו יתברך מה שאי אפשר לספר לחברו כלל כנ"ל.

כי עקר אור וחשך נמשך ממש, כי השם יתברך ברא העולם שיהיה אור וחשך, והינו שהתגלות אורו לבני אדם לא יהיה קבוע בתמידיות בשוה, כי תענוג תמידי אינו תענוג, וגם כי היו מתבטלין במציאות, על-כן בחכמתו ברא שיהיה אור וחשך והחשך קדם

שכב לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארח-חיים

לאור, כי חשך נמשך מבחינת הצמצום וההסתרה שהשם יתברך מצמצם ומסתיר אורו בבחינת (ישעיה מה, טו) "אכן אתה אל מסתתר", כדי לתקן בחינת כלי שנוכל לקבל האור בהדרגה ובמדה. וכן הוא בכל פעם, בכל דרגא ודרגא לכל אחד כפי מדרגתו. ומשם נמשך גם החשך והאור של היום מה שהשם יתברך מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית וגולל אור מפני חשך וחשך מפני אור. והכל בשביל שיתחדש האור בכל יום, כי על-ידי החשך שמסתיר האור בכל פעם, על-ידי זה זוכין אחר כך לקבל האור בהתחדשות יותר, שזה עקר השלמות שיהיו בכל יום כחדשים בבחינת (איכה ג, כג) "חדשים לבקרים" וכו' כנ"ל.

ועל-כן צריכין קריאת שמע בבקר ובערב, כי בבקר עקר התגלות האור. ובערב צריכין קריאת שמע לתקן על-ידי זה בחינת הצמצום והכלי שבלא זה אי אפשר לקבל האור. ועקר התנוצצות האור הוא בבקר כנ"ל, אבל גם בלילה צריכין שיאיר לנו אורו יתברך בבחינת "כי אשב בחשך ה' אור לי" (מיכה ז, ח), כדי שעל-ידי זה נוכל לרוץ אחריו ולהשתדל לתקן הכלי והצמצום, אך בלילה עדין לא נשלם תקוון ההתעוררות מלמטה עד הבקר, ועל-כן אז מאיר לעולם כלו בכבודו מעצמו בבחינת אתערוותא דלעילא קדם

לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארץ-חיים שכג

אתערוּתא דלתתא. ועקר השלמות פשוּוכין לקבל האור על-ידי אתערוּתא דלתתא, שזה זוכין בבקר פשעולה אילת השחר על-ידי התשוקה ועבודת הצדיקים בכל הלילה, בפרט על-ידי קימת חצות פידוע, אבל בלילה שעדין לא נשלם האתערוּתא דלתתא, אזי הארת האור במח הוא רק בחינת אתערוּתא דלעילא קדם אתערוּתא דלתתא שעל-ידי זה, חס ושלום, דינים מתגברים שמשם חשכת לילה, כמובן בזהר הקדוש (ח"א צב.) שפשאין נשלם האתערוּתא דלתתא אזי, חס ושלום, דינים וחשך. ועקר שלמות החסד כשנשלם האתערוּתא דלתתא.

וזה בחינת פסח ושבעות, כי פסח בחינת אתערוּתא דלעילא פידוע, כי לא היו ראויין להגאל. ואחר כך מניפין העומר וסופרין מ"ט ימי הספירה כנגד מ"ט אותיות שבקריאת שמע, מ"ט אותיות השבטים, ועל-ידי זה מכינים עצמן לקבלת התורה בבחינת אתערוּתא דלתתא, ועל-ידי זה מקבלין האור בשבעות. ואז עקר האור והחסד בשלמות, בבחינת אתערוּתא דלתתא, ועל-כן היתה גאלת מצרים בלילה שאז הוא בחינת אתערוּתא דלעילא, כי הגלות דומה ללילה (זהר ח"ג, רלח.) והגאלה היתה לפני הקץ ולא היו ראויים לפי מעשיהם רק בבחינת אתערוּתא דלעילא, על-כן היתה בלילה:

ח) כִּי הַתְּגִלוֹת הָאוֹר הוּא בְּחִינַת נְבוּאָה, בְּחִינַת "וְאַרְאֶה אֶת ה'" (ישעיה ו, א) בְּחִינַת 'בְּשֵׁם ה' אֱלֹהֵינוּ נִזְכִּיר' (תהלים כ, ח) רֵאשֵׁי תְבוֹת נְבִי"א הַמּוֹבָא בְּהַאֲלֶף-בֵּית (ספר המדות), וְעַקֵּר הַנְּבוּאָה בַּיּוֹם, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה עַל פְּסוּק "בַּיּוֹם צִוּוֹתוֹ" וְכוּ' (ויקרא ז, לח). וְעַל-כֵּן לְנְבִיאֵי אַמּוֹת הָעוֹלָם אֵינוֹ נִגְלָה אֵלָא בְּלִילָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה (במדבר רבה כ, יא). כִּי אֲצֵלָם מִגִּיעַ הַנְּבוּאָה בְּוֹדַי רַק בְּבְחִינַת אֲתַעְרוּתָא דְלַעֲיֵלָא, כִּי הֵם אֵינָם רְאוּיִים בְּוֹדַי, עַל-כֵּן בָּאָה עֲלֵיהֶם הַנְּבוּאָה בְּלִילָה דִּיקָא. גַּם אֶפְלוּ בְּנְבִיאֵי יִשְׂרָאֵל הִצְדִּיקִים נִמְצָא שֶׁלְּפַעֲמִים שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם בְּלִילָה. וְזֶה כְּשֶׁקָּבְלוּ הַנְּבוּאָה בְּעַת שֶׁעֲדִין לֹא הָיוּ כְּדַאי וְרְאוּיִם לְהַתְּגַלוֹת הַזֹּאת.

כִּי בְּעֵינַי אֲתַעְרוּתָא דְלַעֲיֵלָא וְאֲתַעְרוּתָא דְלַתְתָּא יֵשׁ כַּמָּה בְּחִינּוֹת, כִּי אֶפְלוּ כְּשֶׁמִּקְבֵּל הָאוֹר עַל-יַדֵּי אֲתַעְרוּתָא דְלַתְתָּא, אֲבָל אֵין הַהֲתַעֲוֹרוֹת רְאוּי לְאוֹתוֹ הַהֲתַגְלוֹת, נִחְשָׁב בְּחִינַת אֲתַעְרוּתָא דְלַעֲיֵלָא. וְזֶה הָיָה שְׁלֵמוֹת מִשֶּׁה שְׁזָכָה לְנְבוּאָת פָּנִים בְּפָנִים יוֹתֵר מִכָּל הַנְּבִיאִים, מִחֲמַת שֶׁהָיָה קְדוֹשׁ וּפְרוּשׁ כָּל כָּף, וַיִּגַע כָּל כָּף בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַד שֶׁזָּכָה לְקַבֵּל הַתְּגִלוֹת הַנְּבוּאָה, רַק בְּבְחִינַת אֲתַעְרוּתָא דְלַתְתָּא שְׁזָה עַקֵּר שְׁלֵמוֹת הָאוֹר כַּנ"ל.

לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארחהיים שכה

וְזֶה שֶׁהוֹכִיחַ אוֹתָם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ (במדבר יב, ו): "אם יהיה נביאכם ה'", 'נביאכם' דיקא. שהשם יתברך הוא נביא שלהם דהינו שממשיך עליהם הנבואה מלמעלה בבחינת אתערוףא דלעילא. ועל-כן "בחלום אדבר בו" כנ"ל. "לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא וכו' ותמונת ה' יביט". 'יביט' דיקא, שהוא בעצמו מביט בתמונת ה' בבחינת אתערוףא דלתתא בשלמות שזוכה על-ידי קדשתו ופרישותו. כי הם אף-על-פי שהיו צדיקים נוֹרָאִים וכוֹדָאִים קבלו הנבואה בקדשה על-ידי הכנתם בחינת אתערוףא דלתתא, אבל כנגד קדשת משה נחשב קבלת נבואתם בבחינת אתערוףא דלעילא, בבחינת "אם יהיה נביאכם ה'" וכן"ל. ועל-כן פרש שם רש"י 'והם צועקים מים מים', דהינו שלא היתה הכנתם בשלמות וכן"ל:

ט) נמצא, שעקר התנוצצות האור בבקר, שאז הוא בחינת אתערוףא דלתתא שנשלם על-ידי התשוקה של כל הלילה, אבל בלילה, שהוא בחינת תחלת הבריאה, תחלת היום, אז לא נשלם אתערוףא דלתתא ואז האור מגיע רק בבחינת אתערוףא דלעילא בבחינת (שיר השירים ה, ב) "אני ישנה ולבי ער קול דודי דופק" וכו', בבחינת (שם) "דודי שלח ידו מן החור ומעי

שכו לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארחה-חיים

המו עליו", כי השם יתברך מאיר להאדם שהוא במדרגה התחתונה בבחינת חשכת לילה, בבחינת גלות, ומאיר עליו התנוצצות גדול בלבבו ודעתו והכל כדי שיהיה נמשך אחריו בבחינת (שם א, ד) "משכני אחריו נרוצה". ועל-כן אחר כך מיד נעלם ועובר ממנו ההתנוצצות וההארה הזאת, כי ההתנוצצות היא רק לרמז לו נעימות האור כדי שירדף אחריו. וזה עקר בחינת הפרוז (עין ברכות ג. ואבות ו, ב) שקורין להאדם בכל פעם שישוב אליו יתברך.

וזה בחינת פסח שאז מגיע ההארה שלא בהדרגה קדם הקץ אף-על-פי שאינו כדאי ואחר כך מיד ביום שני נסתלק, כי ההארה לא היתה כי אם לרמז שנרדף אחריו וכנ"ל, וכמובא מזה בספרים בשם הבעל שם טוב זכרוננו לברכה ובדברינו במקום אחר. ועל-כן צריכין אחר כך לספור מ"ט ימי הספירה כדי לטהרנו וכו', כי אחר כך צריכין להתחיל להכין עצמנו בבחינת אתערותא דלתתא כדי שנוזכה לקבל התורה בשבועות, שהוא כלל הנבואה, שאז זכו כלם להתגלות אלקות באור גדול בבחינת אתערותא דלתתא, ועל-כן בלילה, כל הלילה ראוי לקריאת שמע, מחמת שאז הוא רק בבחינת אתערותא דלעילא ברחמיו שלא על-ידי הכנתנו בשלמות, על-כן כל הלילה פשרה לזה, מאחר

לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארץ-חיים שכז

שְׁעַקֵּר הָאֲרֶת הַדַּעַת שְׁלֵא עַל יַדֵּינוּ, אָבֵל בְּבִקְרָה שְׁנַעֲשֶׂה
עַל יַדֵּינוּ בְּבַחֲיִנַת אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא, עַל-כֵּן אִזְ צְרִיכִין
זְמַן קְבוּעַ, דְּהֵינּוּ בְּבִקְרָה בְּעַת בְּקִיעַת הָאֹר דִּיקָא שְׁנַמְשָׁךְ
עַד רְבִיעַ הַיּוֹם שְׁנַחֲשֵׁב הָאֲרֶת הָאֹר כְּבוֹקַע וּמְאִיר
מְחַדָּשׁ. וְאִז עֵקֶר זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע עַל יַדֵּינוּ בְּבַחֲיִנַת
אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא, כִּי מַה שְׁנַעֲשֶׂה עַל יַדֵּינוּ צְרִיךְ
שְׂיִהְיֶה בְּזְמַן קְבוּעַ, כִּי אֲנַחְנוּ בְּזְמַן וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
לְמַעַלָּה מִהַזְּמַן, אִךְ זֶה עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת שְׂיַעֲלֶה
הַהֲתַעוּרֹת מִלְמַטָּה עַל-יַדֵּי מַעֲשֵׂה הַתְּחַתּוּנִים, שֶׁהֵם
בְּזְמַן כִּידוּעַ:

וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה שְׁנִזְכָּה אֲנַחְנוּ לְשׁוּב אֱלֹהֵי יִתְבָּרֵךְ
עַל-יַדֵּי הַהֲתַעוּרֹת שְׁלָנוּ, כִּי זֶה הַיּוֹפּוֹחַ בֵּין
הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וּבֵין יִשְׂרָאֵל שְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ צוֹעֵק אֵלֵינוּ
(מְלָאכִי ג, ז): "שׁוּבוּ אֵלַי וְאֲשׁוּבָה אֲלֵיכֶם", שְׁאֲנַחְנוּ נָשׁוּב
תְּחִלָּה. וְיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים (אֵיכָה ה, כא): "הֲשִׁיבֵנו ה' אֱלֹהֵיךְ
וְנִשְׁוֹבָה" וְכו', שֶׁהוּא יְשִׁיבֵנו אֵלֵינוּ וְכַמוֹכָא בְּסִפְרֵים.

וְעַל-יַדֵּי תְהִלִּים שְׁכוּלִל כָּל מ"ט שְׁעָרֵי תְשׁוּבָה, שֶׁהֵם
בְּחִינַת מ"ט אוֹתִיּוֹת הַשְּׁבָטִים, מ"ט יְמֵי
הַסְּפִירָה, מ"ט אוֹתִיּוֹת שְׁבַשְׁמַע וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מְלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, עַל-יַדֵּי זֶה נִתְתַּקֵּן הַכֹּל. כִּי תְהִלִּים
נֶאֱמַר עַל-יַדֵּי דָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ,
שְׂיִזְכָּה לְהַשִּׁיג שְׁעַר הַחַמְשִׁים שְׁכוּלִל הַכֹּל, שֶׁהוּא שְׁכָל

נפלא שזוכין על-ידי זה להכניס בלב ישראל שיציעקו תמיד להשם יתברך ששייבנו אליו. ועל-ידי זה בעצמו יהיה נחשב להתעוררות שלנו כאלו אנו שבים אליו מעצמנו, כי באמת כל צעקתו יתברך שצועק אלינו 'שובו אלי' וכו', פונתו זה בעצמו שאנחנו נצעק אליו תמיד: "השיבנו ה' אליך" וכו'. נמצא, שבאמת לאמתו אין מחלקת וחלוק כלל בין כנסת ישראל ובין השם יתברך, רק שאין כל אחד מבין פונתו הקדושה. וכל זה מחמת שלא נתגלה עדין שער החמשים, אבל על-ידי הטהלים נמשך הארת שער החמשים שכולל הכל מתפא לעילא ומעלא לתתא, עד שנזכה לצעק אליו תמיד איך שיהיה ועל-ידי זה יתתקן הכל וכנ"ל:

יא) וזה בחינת עשרה מיני נגינה שבהם נאמר ספר תהלים, כי איתא בדברי אדוננו, מורנו ורבנו זכרוננו לברכה בסימן רלז, שעקר ההתחברות על-ידי נגינה בבחינת (בראשית כט. לב) "הפעם ילוה אישי אלי", הנאמר כשנולד לוי שעוסקין בשיר על הדוכן וכו', עין שם. הינו, כי שיר ונגון בחינת תהלים על-ידי זה עקר ההתחברות של כנסת ישראל עם דודה, כי עקר הרחוק חס ושלום, הוא מחמת הופוח הנ"ל. שישאל רוצים שהשם יתברך יעוררם תחלה וישיבם אליו. והוא יתברך רוצה שכנסת ישראל תתעורר תחלה, אבל

לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארץ-חיים שכט

על-ידי אמירת תהלים, שכולל כל העשרה מיני נגינה מעילא לתתא ומתתא לעילא, בבחינת 'מזמור לדוד' 'לדוד מזמור'. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה: (לקוט תהלים תרכה) שלפעמים אומר שירה ואחר כך שורה עליו רוח הקדש ולפעמים להפוך שורה עליו רוח הקדש ואחר כך אומר שירה, הינו כנ"ל, שמזמורי תהלים כלול משני הבחינות, מאתערותא דלתתא קדם ומאתערותא דלעילא קדם כנ"ל.

על-כן על-ידי תהלים, עקר ההתחברות וההתקרבות של ישראל לאביהם שבשמים, מאחר שעל-ידי זה נכללין יחד שני ההתעוררות. כי תהלים מעורר לב ישראל להשתוקק להשם יתברך. וזה נחשב להתעוררות שלנו אף-על-פי שבאמת הכל מאתו יתברך וכנ"ל.

וזה בחינת "תכין לבם תקשיב אזניך" (תהלים י, יז), שהשם יתברך בעצמו מכין לבנו להתפלל אליו. ואחר כך הוא מקשיב אזניו לשמע דבורינו כאלו הם יוצאים מאתנו בעצמנו, רק שאנו מחיבים על כל פנים להתעורר לזה בעצמו להשתוקק ולהתפלל להשם יתברך על זה שיכין לבנו אליו, שזהו בעצמו בחינת התפלה - 'תכין לבם תקשיב אזניך'. וכן מתפלל דוד בספר תהלים הרבה על זה, כמו שכתוב (תהלים נא, יז):

של לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארז-חיים

"אֲדַנִּי שִׁפְתַי תִּפְתָּח" וכו'. כִּי תִהְיֶה הוּא בְּחִינַת הַתְּבוּדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, שְׁצָרִיכִין לְהִרְבּוֹת בְּזֶה מְאֹד, כִּי עַל יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ עַל הַכֹּל וּלְבַקֵּשׁ לַהֲשִׂים יִתְבָּרֵךְ עַל זֶה בְּעֶצְמוֹ שְׂנוּכֵל לְבַקֵּשׁ: "הַשִּׁיבֵנו ה' אֱלֹהֵינוּ" וכו'. בְּאֵמֶת. נִמְצָא, שֶׁהַכֹּל מֵאִתּוֹ יִתְבָּרֵךְ וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן נִחָשׁב לְהִתְעוֹרְרוֹת שְׁלָנוּ, מֵאַחַר שֶׁאֵנוּ מִתְעוֹרְרִים עַל כָּל פְּנִים לְבַקֵּשׁ עַל זֶה וְכַנ"ל וְהַבֵּן הֵיטֵב. כִּי בּוֹדֵאֵי בְּלֵי שׁוֹם הַתְּעוֹרְרוֹת כָּלֵל אֵי אֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב:

יב) וְזֶה מְרַמֵּז שֶׁם בְּפִסּוּקִים (בְּשְׂמוֹאֵל-ב כג, ב) שֶׁהֵבִיא מִשָּׁם אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וּרְבָנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה בְּלִקּוּטֵי תַנְיָנָא סִימָן עג לְעֵנִין מַעֲלַת אֲמִירַת תְּהִלִּים, שֶׁהֵם: "וַיִּנָּאם הַגִּבּוֹר הַיּוֹקֵם עַל" "שֶׁהוֹקֵם עָלֶיהָ שֶׁל תְּשׁוּבָה", כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה (מוֹעֵד קָטָן טז:), עַל-יְדֵי שֶׁהוּא מְשִׁיחַ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְנֹעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא סֹפֵר תְּהִלִּים שְׂפִיטָה, שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת מְשִׁיחַ שְׂמֵיג שֶׁעַר הַחֲמִשִּׁים, שְׂכּוּלֵל שְׁנֵי הַתְּעוֹרְרוֹת יַחַד, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה עָקַר הַהִתְקַרְבוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׂבֻשָׁמִים מִכָּל מְקוֹם שֶׁהֵם. וְזֶהוּ (שָׁם, ג): "לִי דִבַּר צוֹר יִשְׂרָאֵל מוֹשֵׁל בְּאָדָם צָדִיק מוֹשֵׁל יִרְאֵת אֱלֹקִים". 'מוֹשֵׁל בְּאָדָם' זֶה בְּחִינַת אֲתֵעְרוּתָא דְלַעֲלָא, בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית ג, טז) "וְהוּא יִמְשַׁל בְּךָ", וְכֵמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שָׁם: 'צָדִיק מוֹשֵׁל' זֶה

לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארחה חיים שלא

אתערוּתא דלתתא, הינו פלליות שני ההתעוררות יחד. וזה זוכין על-ידי בחינת יראת אלקים, הינו בחינת תהלים, בחינת (משלי לא, ל) "יראת ה' היא תתהלל":

(ג) ועל-כן אין אומרים עקר קריאת שמע וברכותיה בשחרית עד שאומרים תחלה מזמורי תהלים, שהם פסוקי הזמרה שתקנו לנו לומר קדם קריאת שמע וברכותיה, כי עקר קבלת היחוד שעל-ידי זה כנסת ישראל מתחברין בהשם יתברך, אי אפשר כי אם על-ידי פסוקי הזמרה, שהם מזמורי תהלים שפוללים משני ההתעוררות, שעל-ידי זה עקר היחוד וכנ"ל. ועל-כן אומרים המזמורים האחרונים שבסוף תהלים, שהם העשרה הללויות שאמר בסוף תהלים, שפוללים מכל ספר תהלים, שנאמר בעשרה מיני נגינה שפגגדם הם העשרה הללויות שבסוף תהלים. ומזמור האחרון הוא פלליות הכלליות שכולל בזה המזמור בעצמו כל היוד הלולים וסיים: "כל הנשמה תהלל יה הללויה". כי אמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחים קיז.): 'בעשרה לשונות נאמר ספר תהלים וגדול מכלם הללויה, שכולל שם ושבח בבת אחת, הינו בחינה הנ"ל, כי הללויה הוא עקר בחינת פלליות ספר תהלים שכולל שם ושבח בבת אחת, הינו בחינת אתערוּתא דלעילא ואתערוּתא דלתתא כולל יחד, שזהו בחינת

שלב לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארז-חיים

הללויה. שההלל שאנו אומרים והשם יתברך בעצמו הם שניהם אחד בבחינת (דברים י, כא) "הוא תהלתך והוא אלקיך", שזהו עקר שלמות התפלה והתהלה, פמובא (במקום אחר סימן יט בלקוטי תנינא). וזהו הללויה בראש, הללויה בסוף. וכן תקנו לשלשולי הללויה בתר הללויה, פי נעוץ ראשו בסופו וסופו בראשו. וכן נעוצים ומחברים המזמורים זה בזה, פי הכל אחד — הראש והסוף, התעוררות עליון והתעוררות תחתון.

וזהו בחינת "כל הנשמה תהלל י"ה הללויה", שהוא סיום ספר תהלים שהוא כולל כל תהלים, הינו כמו שדרשו רבותינו זכרוננו לברכה (בראשית רבה יד, ט): 'על כל נשימה ונשימה תהלל יה'. וזה העקר לידע שכל נשימה ונשימה מאתו יתברך ולהלל שמו יתברך על כל נשימה ונשימה. ואחר כך צריכין מיד להללו על זה בעצמו שאנו זוכין להלל שמו, שזהו בעצמו הנשימה, פי עקר הנשימה, שהוא הנשמה, הוא להלל שמו יתברך, כמו שכתוב בזה הפסוק בעצמו בפשוטו: "כל הנשמה תהלל יה" וכו'. נמצא, שלעולם צריכין להלל שמו יתברך בבחינת 'ואנחנו נברך יה מעתה ועד עולם הללויה', פי כל מה שמהללים שמו יתברך צריכין להללו על זה בעצמו שאנו זוכים להלל שמו, פי באמת הכל מאתו יתברך בבחינת "הוא תהלתך והוא אלהיך" וכו'.

לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארחה-תיים שלג

וזהו בחינת כפילת הפסוק: כל הנשמה תהלל יה, כל הנשמה תהלל יה, שכופלין בסוף ההללויות, להורות על בחינה הנ"ל שאחר כך צריכין לומר כל הנשמה תהלל יה, להללו על זה בעצמו שאנו אומרים כל הנשמה תהלל יה וכן לעולם.

כי ההלול שנראה כאלו הוא מאתנו ושמו יתברך שניהם אחד כנ"ל, שזהו בחינת הללויה שפסים בסוף ספר תהלים שכולל שם ושבח ביחד, שהוא בחינת כלליות אתערוותא דלעילא ואתערוותא דלתתא יחד, שעל-ידי זה עקר התחברות ישראל לאביהם שבשמים, שזהו עקר בחינת היחוד שזהו בחינת קריאת שמע, בחינת ה' אלהינו ה' אחד, הינו ה' אלהינו, שהוא בחינת החיות אלקות שלנו המלבש בנו בכל אחד ואחד בכל מקום שהוא, וה' בעצמו, כביכול, אחד, כי הכל אחד בתכלית האחדות, שזה עקר שלמות האמונה לחבר וליוחד חלקי הנפש רוח נשמה שלו, שהם 'חלק אלקי ממעל', לחברם וליוחדם עמו יתברך בבחינת (תהלים ק, ג) "הוא עשנו ולו אנחנו". כי הכל אחד בתכלית האחדות, רק שהשם יתברך, כביכול, מסתיר עצמו מאתנו כדי שנתעורר מעצמנו אליו, כדי שיהיה אתערוותא דלתתא, שעקר הבריאה הייתה רק

שֶׁלד לְקוּטֵי הַלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע ה' אַרְח־חַיִּים

בְּשָׁבִיל זֶה כְּדֵי שְׂיִהְיֶה אֶתְעַרוּתָא דְלַתְתָּא, כְּדֵי שְׁלֹא תֵאכַל הַנְּשָׁמָה 'נְהָמָא דְכְּסוּפָא' כְּדוּעָ.

אַבְל מַעֲצָם גְּשָׁמִיּוֹת הָעוֹלָם קָשָׁה לָנוּ מְאֹד לְהַתְעוֹרֵר מַעֲצָמָנוּ כְּרֵאוּי, כִּי 'בְּכָל יוֹם יֵצְרוּ שָׁל אָדָם מִתְגַּבֵּר עָלָיו' וְכוּ' (קְדוּשִׁין ל:). וּמִחֲמַת זֶה הָיָה מָה דְהָוָה, שְׁנַתְרַחֲקָנוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ כַּמָּה שְׁנַתְרַחֲקָנוּ וְנִחְרַב בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי. וְעַדִּין מְרַקֵּד בֵּינָן, וְעַל-יְדֵי זֶה מִתְאַרְךָ הַגְּלוּת בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים. וְעַל-כֵּן עָקַר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים בְּכּוֹנֵה שְׁכוּלָל שְׁנֵי הַהַתְעוֹרְרוֹת יַחַד וְכַנ"ל. שְׁעַל-יְדֵי זֶה עָקַר קִבְּלַת אֲמוּנַת הַיַּחּוּד שְׁאָנוּ מְקַבְּלִין עָלֵינוּ בְּכָל יוֹם, שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּלְהַתְחַבֵּר וּלְהַפְלִיל בּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת שְׁבָעוֹלָם עַד שְׁנִזְכָּה לְגַאֲלָה שְׁלָמָה עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ צְדִיקָנוּ שְׂיִזְכָּה לְהַשְׁיֵג וּלְגַלוּת הַשַּׁעַר הַחֲמֻשִׁים, שְׁעַל-יְדֵי זֶה הִכּוּ בְּדֶרֶךְ זֶה לְעֶסֶק בְּאֲמִירַת תְּהִלִּים וְהַתְּבוֹדָדוֹת הָרַבָּה הָרַבָּה עַד שְׁנִזְכָּה לְתַקֵּן הַכָּל בְּחִסְדּוֹ הַגָּדוֹל יִתְבָּרַךְ:

(ד) וְזֶהוּ בְּחִינַת 'תְּהִלָּה לְדָוִד' שְׁאוּמְרִים מִקֶּדֶם. וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֻנָם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת ד:): 'כָּל הָאוֹמֵר תְּהִלָּה לְדָוִד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם, מִבְּטָח לוֹ שֶׁהוּא בֶן עוֹלָם הֵבֵא. מֵאֵי טַעְמָא אֵי לֵימָא מְשׁוּם דְאִית בֵּיה אֶלְפָּא בֵּיתָא לֵימָא תְּמַנְיָא אִפִּי? אֶלָּא מְשׁוּם דְאִית בֵּיה

לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארז-חיים שלה

פּרַנְסָה, לִימָא הַלֵּל הַגְּדוֹל? אֵלָא מִשּׁוּם דְּאִית בֵּיה תְּרַתִּי. וְהַדְּבָרִים תְּמוּהִים לְכַאוּרָה: מַה קוֹל הָרַעַשׁ הַזֶּה שְׁבַשְׁבִּיל שֵׁישׁ בּוֹ אֵלְפָא בֵּיתָא, עַל-יַדֵּי זֶה מִבְּטַח לוֹ שֶׁהוּא בֶּן עוֹלָם הֲבָא?! וְגַם הַטַּעַם הַשְּׁנִי תְּמוּהָ בְּיוֹתֵר, שְׁבַשְׁבִּיל שְׁנֹזְכֵר בּוֹ פְּרַנְסָה יְהִיָּה מִבְּטַח כָּל כַּף?! וְגַם הַתְּרוּץ קָשָׁה לְכַאוּרָה, שְׁמַשְׁנֵי מִשּׁוּם דְּאִית בֵּיה תְּרַתִּי?! אִם כֵּן יִתְקַנּוּ לֹאמַר תְּמַנִּיא אִפִּי וְהַלֵּל הַגְּדוֹל. וְצָרִיכִין לֹאמַר שְׁפִוּנַת הַתְּרַצָּן הוּא שְׁמַעְלָה גְּדוּלָה מַה שְׁפִלּוּלִים שְׁנִיָּהֶם בְּמִזְמוֹר אֶחָד — אֵלְפָא בֵּיתָא, וּפְרַנְסָה. וְאִם כֵּן יִתְפַּלֵּא הָאָדָם מַה קָשֶׁר יֵשׁ לְפְרַנְסָה עִם הָאֵלְפָא בֵּיתָא? שְׁבַשְׁבִּיל זֶה תְּהִלָּה לְדוֹד יֶקֶר כָּל כַּף מִשּׁוּם דְּאִית בֵּיה תְּרַתִּי יַחַד? עַד שְׁכָל הָאוּמְרוֹ מִבְּטַח לוֹ שֶׁהוּא בֶּן עוֹלָם הֲבָא? אִף הָעֲנִין, כִּי עַל-יַדֵּי שְׁנֵי הַבְּחִינּוֹת הָאֵלוֹ יַחַד, שֶׁהֵם הַשְּׁבַח הַגְּדוֹל שֶׁל זֶה הַמִּזְמוֹר תְּהִלָּה לְדוֹד שְׁנֵי אִמְרֵי בְּאֵלְפָא בֵּיתָא וְיֵשׁ בּוֹ הַזְּכָרַת הַפְּרַנְסָה, שֶׁהוּא מֵאֲתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַל-יַדֵּי אֵלוֹ הַשְּׁנֵי בְּחִינּוֹת נִזְכָּה לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּיָדָיו. וְעַל-כֵּן מִבְּטַח לוֹ שֶׁהוּא בֶּן עוֹלָם הֲבָא, מֵאַחַר שְׁעַל-יַדֵּי זֶה יִזְכָּה בְּיָדָיו לְתַשׁוּבָה, כִּי עָקֵר הַתְּשׁוּבָה עַל-יַדֵּי הַדְּבוּר, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (הוֹשַׁע יד, ג): "קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵל ה'", כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה (יוֹמָא פו:): אֵינִי מִבְּקֵשׁ מִכֶּם אֵלָא דְּבָרִים. וְהוּא בְּחִינָה הַנִּלְ, שְׁעָקֵר הַתְּשׁוּבָה זוֹכִין עַל-יַדֵּי אֲמִירַת תְּהִלָּים, שֶׁהוּא כְּלוֹ דְּבוּרִים קְדוּשִׁים שֶׁל צְעָקוֹת וְתַחֲנוּנוֹת

שלו לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארח-חיים

ובקשות ושירות ותשבחות אליו יתברך, שעל-ידי זה
זוכין לתשובה פנ"ל.

וזה בחינת מעלת האלפא ביתא שנאמר בו תהלה
לדוד, כי האלפא ביתא הם כלל כל העשרים
ושנים אתון, שבהם כלולים כל הדבורים שבעולם,
שכלם הם צרופי אותיות מהאלפא ביתא. ועקר כל
הפגמים של כל החטאים שבעולם הם בבחינת הכ"ב
אתון שממשיך חס ושלום, האותיות שיש באותו הדבר
שעובר עליו, למקום שממשיך חס ושלום, להסטרוא
אחרא וכו', רחמנא לצלן, כי עקר החיות של כל
הדברים הם האותיות שיש באותו דבר שבו נברא, כמו
שכתוב (תהלים לג, ו): "בדבר ה' שמים נעשו" וכו'.
ועל-ידי העברה חס ושלום, ממשיך אלו האותיות
למקום שממשיך, רחמנא לצלן, ועל-פני עקר התקון
על-ידי הדבור, שעל-ידי זה חוזר ומצטרף אותיות הדבור
לטוב, שעל-ידי זה נתקן פגם העון שהיה עקר הפגם
בהדבור. וכמוכן כל זה בדברי אדוננו, מורנו ורבנו
זכרנו לברכה בכמה מקומות.

ועל-פני על-ידי תהלה לדוד שיש בו אלפא ביתא, שהם
כלל כל הדבורים שבעולם שכלם הם צרופים
של האלף בית. על-ידי זה יכולין לתקן הכל. כי על-ידי
זה ימשיך על עצמו קדשה שיקדש הדבור מאד שיאמר

לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארחתיים שלז

תמיד שירות ותשבחות הרבה עם הדבור שכלול מהאלף בית מכ"ב אתון, וימשיך על עצמו רחמנותו וטובו יתברך פנזכר בזה המזמור הקדוש גדלת הבורא יתברך עד אין חקר, רחמיו על כל מעשיו, וטובו הרב וחסדו הגדול וכו'. ושהוא קרוב לכל קוראיו וכו'. וסיים: "תהלת ה' ידבר פי ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד", שכל בשר יברך שם קדשו לעולם ועד, שעל-ידי זה בודאי יתתקן הכל, על-ידי שיהפך כל הצרופים, שהם כלל הדבורים שבעולם יתפך אותם ויכלל אותם בתוך האלף בית הקדוש, שהם דברי התבודדות ושירות ותשבחות להשם יתברך וכנ"ל.

ובודאי היא עצה גדולה וקלה שהכל יכולין לקיימה, כי יכולין לזכות לתשובה ולחיי עולם הבא על-ידי הדבור לבד, אף יש על זה מניעה גדולה ועצומה והיא מניעת הפרנסה שכל אדם טרוד בפרנסתו מאד, ועל-כן אינו עוסק בשלמות אפלו בעצה קלה הזאת לשוב להשם יתברך על-ידי הדבור הקדוש של הכ"ב אותיות שבאלפא ביתא, אבל באמת גם זה אינו מניעה כלל, כי צריכין להזכיר את עצמו האמת שאי אפשר בשום אופן להמשיך לעצמו פרנסתו על-ידי יגיעתו וטרחתו, כי הוא כפירה, חס ושלום, לומר "כחי ועצם ידי עשה לי" וכו' (דברים ח, יז) חס ושלום, רחמנא

שלח לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארח-חיים

לצלן, רק צריכין להאמין בהשם יתברך, כי כל הפרנסה הוא מאתו יתברך לבד, כמו שכתוב (דברים ח, יח): "וזכרת את ה' אלקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל". וכמו שכתוב במזמור זה: "עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו פותח וכו' ומשביע" וכו'.

וזהו מעלת זה המזמור דאית ביה תרתי יחד, שנאמר בא"ב ונזכר בו פרנסה שהיא מאתו יתברך. ועל-כן על-ידי זה מבטח לו שהוא בן עולם הבא, כי מי שילך בדרך זה בודאי יזכה לעולם הבא, כי על-ידי זה עקר התשובה ונהתקרות אליו יתברך מכל מקום שהוא, דהינו אף-על-פי שאינו זוכה להתיגע ולטרוח בעבודתו יתברך כמו הצדיקים והקשרים והחסידים שלפנינו, שאפלו הקטנים שבהם יגעו וטרחו מאד מאד בתעניתים רבים ובסגופים קשים ועצומים רבים מאד, ואם אינו זוכה לזה אף-על-פי שיודע בנפשו שהיה צריך לזה לפי עוונותיו ופגמיו המרבים. ואפלו אם יודע בעצמו שגם עתה עובר עליו מה שעובר בכל עת וכו', אף-על-פי-כן אם לא יניח את עצמו לפל לעולם ויחזק את עצמו לדבר דבורים, על כל פנים, תמיד לפני השם יתברך בצעקות ותחנונות ובקשות הרבה להשם יתברך, בודאי סוף כל סוף ישוב להשם יתברך וכנ"ל. אף שלא ימנעו מזה הפרנסה רק יבטח בה' שהוא

לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארח-חיים שלט

יתברך יפרנסו ברחמיו כמו שכתוב במזמור זה פנ"ל. ואפלו אם הוא בעל משא ומתן או מלאכה, אף-על-פי-כן ידע האמת, כי "לא בלח יגבר איש" (שמואל-א ב, ט). ואם יעשה מה שיעשה אינו יכול לקבל פרנסתו על-ידי יגיעתו וטרחתו לבוד כי אם בישועת ה' וחסדו, כאשר יודע כל אחד בעצמו שעקר הפרנסה כשהשם יתברך מזמין לו איזה רוח וכיוצא. ומכל שכן הטרויות והדאגות שאינם מועילים כלל, אדרבא, מזיקים הרבה לפרנסה, על-כן אפלו הבעל משא ומתן ומלאכה יכול למצא לנפשו כמה שעות ביום שיעסק בהם באמירת תהלים והתבודדות וכו' לקדש הדבור של האלף בית ועל-ידי זה ישוב בודאי להשם יתברך. נמצא, שעל-ידי האלו תרתי שכלול המזמור מהם, שהם האלף בית, שהוא כלל הדבור הקדוש והזכרת שבח פרנסה שהוא מאתו יתברך, על-ידי זה בודאי נשוב להשם יתברך. ועל-כן זוכין על-ידי מזמור זה לחיי עולם הבא, מאחר שעל ידו שבין להשם יתברך וכנ"ל:

וכל (טו) זה זוכין על-ידי השכל הקדוש הנמשך משער החמשים, שהוא בחינת שבועות, בחינת המקוה של שבועות, שהוא מקוה של שער החמשים שמטהר מכל הטמאות והגלוילים שבעולם ומושיע מכל הצרות. שאז ממשיכין על עצמו קדשה זאת לזכות

שמ לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארחה חיים

לילך בזה באמת ולא יטעה את עצמו ולא יאבד את עולמו לנצח בחנם חס ושלום, כי עכשו כל תקוננו הוא רק על-ידי אמתיות העצות הקדושות התמימות הנמשכין מההתנוצצות משיח שהתחיל להתנוצץ מימי האריז"ל. וכל מה שמתקרבין יותר לביאת משיח, אף-על-פי שהצרות הנפש מתגברין יותר, אבל ברחמיו גם התנוצצות משיח מתנוצץ בכל פעם יותר. וכמו שמספרים ענין זה בשם הרב הקדוש מברדיטשוב זכר צדיק וקדוש לברכה.

ועקר אלו העצות האמתיות נמשכין מבחינת שער החמשים שיגלה משיח צדקנו. וכלל העצות כלולים בספר תהלים שהם "חסדי דוד הנאמנים" (ישעיה נה, ג), שהם בחינת נצח והוד, בחינת עצות קדושות ונפלאות מאד (פירוש שחסי דוד הם בחינת נצח והוד בחינת עצות), הינו לצעק תמיד להשם יתברך יהיה איה שיהיה וכנ"ל. כי הגלות של עכשו נמשך מבחינת שער החמשים של הטמאה, רחמנא לצלן, שמשם אי אפשר לצאת כי אם בישועת ה' וחסדו הנפלא. ועל-כן זה הגלות האחרון הכביד מאד מאד ומתארך מאד בעווננו הרבים ועליו נאמר (איכה א, ט): "ותרד פלאים אין מנחם לה". וכתיב (דניאל יב, ו): "עד מתי קץ הפלאות".

ועקר הוא גלות הנפש, מה שאנו רחוקים כל כך כל

לקויטי הלקכות קריאת שמע ה' ארח-חיים שמא

כף מאבינו שבשמים ואין לנו שום יעצה ותקונה כי אם על-ידי הדבור לדבר ולצעק הרבה להשם יתברך ולומר תחנונות ובקשות וכו' הרבה להשם יתברך בכל יום ויום וללמד תורה הרבה, אף המניעה הגדולה על זה היא הפרנסה. והוא חסרון אמונה שאינו מתחזק להאמין שהפרנסה רק מאתו יתברך, ועל זה הניח את עצמו הבעל דבר עתה מאד על כל אחד ואחד, להטרידו כל ימי חייו בטרדת הפרנסה עד שאינו מניחו אפלו לצעק להשם יתברך כראוי. וזה נמשך משער החמשים של הטמאה שמשם הגלות הזה שמשם קשה מאד מאד לצאת. והוא בחינת מה שאמר אדוננו, מורנו ורבנו, זכרנו לברכה, במעשה של הבעל תפלה (סיפורי מעשיות, מעשה ט), שמכל התאוות ומדות רעות יכולין לצאת, אבל מתאות ממון אי אפשר להוציא כי אם על-ידי הדרך וכו' :

טז) וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ד:): 'מפני מה לא נאמר נון באשרי? מפני שיש בה מפלתן של שונאי ישראל, שנאמר "נפלה" וכו'. ואפלו הכי חזר דוד וסמכה ברוח הקדש שנאמר: "סומך ה' לכל הנופלים" וכו'. והינו כי לא רצה להזכיר הנון בפרוש שמרמוז על שער החמשים של הקדשה, שעל-ידי זה עקר התקונה, מפני שיש בה מפלה לכנסת ישראל, כי

שמב לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארח-חיים

גם עקר הנפילה של כנסת ישראל הוא על-ידי שער החמשים של הטמאה, ועל-כן אי אפשר להזכיר הנון דקדשה בפרוש, כי יתגבר המתנגד מאד, רק ברמז רמזה בפסוק שאחריו, שהוא: "סומך ה' לכל הנופלים" וכו'. וזה על-ידי שישליך יהבו על ה' ויבטח שהשם יתברך יפרנסו בודאי. אפלו אם יעסק כמה שעות ביום בהדבור הקדוש של תפלה ותורה ושירות וכו'. כי כל הפרנסה אפלו של הבעל משא ומתן ומלאכה, מאתו יתברך, כמו שכתוב שם תכף אחר סומך ה' לכל הנופלים וכו': "עיני כל אליך ישברו וכו' פותח ומשביע" וכו'. ומה שאנו רואים שיש לזה הרבה עשירות מאד, ולזה עניות ודחקות גדול, וכיוצא שאר השנוים רבים שבפרנסה הכל מאתו יתברך.

והוא יודע מה שעושה לפי ענין הבחירה של כל אחד, שהבחירה של זה הוא דיקא על-ידי עשירות, ושל זה דיקא על-ידי עניות וכיוצא בזה שאר השנויים הרבים, "כי צדיק ה' בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו", שכל מה שעושה עם האדם הכל חסד גדול מאתו יתברך.

כי אפלו מי שאין לו כי אם לחם צר ומים לחץ הכל הוא חסד גדול מאתו יתברך. ועקר התקנה של האדם הוא לזכות לחיים נצחיים של עולם הבא, כי כל

לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארז-חיים שמג

העולם זה הכל נריק כצל עובר, כִּאֲשֶׁר אָנוּ רוֹאִים
בְּעֵינֵינוּ, אִךְ עַל-יְדֵי מָה זֹכִים לְחַיִּים נִצְחִיִּים? זֶה
עַל-יְדֵי "קְרוֹב ה'" לְכָל קוֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ
בְּאַמֶּת", 'לְכָל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ' דִּיקָא יִהְיֶה מִי שְׂיִהְיֶה.
נִמְצָא, שְׁמִדְבַר הַמְזֻמּוֹר הַקְדוּשׁ הַזֶּה שְׂצָרִיכִין לְצַעֵק
וּלְדַבֵּר דְּבוּרִים קְדוּשִׁים תָּמִיד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְשֶׁהַפְּרָנְסָה
לֹא תִבְלָבֵלוּ מִזֶּה, כִּי יִבְטַח שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נוֹתֵן לְכָל אֶחָד
אֶת אֲכֵלוֹ בְּעֵתוֹ וְכוּ', וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי זֶה מִבְטָח שֶׁהוּא
בֶּן עוֹלָם הַבָּא, כִּי עַל-יְדֵי זֶה יִזְכֶּה בְּיָדָיו לְשׁוֹב
וּלְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְכַנ"ל. (ויקצת מזה מבאר בדברינו
בְּהִלְכוֹת שְׁלוּחֵין הַלְכָה ד' אוֹת ה):

(י) וְזֶה שְׂאוּמְרִים רוּחַ בְּשָׁבוּעוֹת, כִּי עָקַר קִדְשֵׁת
שְׁבוּעוֹת, שֶׁהוּא יוֹם הַחֲמִשִּׁים, זֹכִין עַל-יְדֵי
מ"ט יָמֵי הַסְּפִירָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת מ"ט אוֹתִיּוֹת הַשְּׁבָטִים,
בְּחִינַת מ"ט שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה, בְּחִינַת מ"ט אוֹתִיּוֹת
שְׁבִקְרִיאת שְׁמַע וְכוּ'. שְׁכָל זֶה כּוֹלֵל סֵפֶר תְּהִלִּים,
כַּמְבָּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל בְּסִימָן עַג וְכַנ"ל. וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים
רוּחַ שְׁמִדְבַר מְשַׁלְּשֵׁלַת הַיּוֹחֲסִין מִתְחַלֵּת הַלְדַת דָּוִד
הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא מְשִׁיחַ, שְׁחַבֵּר סֵפֶר תְּהִלִּים שְׁכוֹלֵל כָּל
הַנּוֹן שְׁעָרִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת קִדְשֵׁת שְׁבוּעוֹת כַּנ"ל. אֲשֶׁר
עַל שֵׁם זֶה נִקְרְאת בְּשֵׁם רוּחַ, עַל שֵׁם שְׂיִצָּא מִמֶּנָּה דָּוִד
שְׁחַבֵּר סֵפֶר תְּהִלִּים שְׁרוּחַ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁירוֹת

שדמ לקויטי הלכות קריאת שמע ה' ארזח-חיים

ותשבחות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ז, ב) כי עקר קדשת שבועות, שהוא יום החמשים, שהוא בחינת קבלת התורה מחדש בכל שנה ושנה, הוא על-ידי בחינת דוד, שהוא בחינת משיח, שהוא בחינת ספר תהלים, שעל-ידי זה נזכה לשוב להשם יתברך ולקיים את כל דברי התורה, שזהו עקר קבלת התורה בכל שנה, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה, (אבות א, יז) שהוא קיום התורה שזוכין על-ידי אמירת תהלים וכנ"ל:

יח) כלל הדברים, שעקר ההתרחקות מהתשובה הוא מחמת שצריכין שאנו נתעורר לשוב אליו, וההתעוררות כראוי קשה מאד, ובפרט למי שפבר נתרחק ועשה מה שעשה, ואף-על-פי-כן הכל חפצים ליראה שמו יתברך, אף קשה וכבד להם להתעורר וכלם רוצים שהשם יתברך יעורר אותם ויחזירם למוטב, אבל כשיודעים ומאמינים בהאמת שהשם יתברך בוחר בזה בעצמו שיהיה רצוננו ונחפצנו תמיד להתקרב אליו ושאינן אנו צריכין רק ליקח דברים ולשוב אליו, כמו שכתוב (הושע יד, ג): "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (שמות רבה לח, ד): 'איני מבקש מכם אלא דברים'. ובאמת גם הדבורים בעצמו ממנו יתברך, רק שאנו צריכין

לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארח-חיים שמה

להשתדל ליקח אותם עמנו ולדבר בהם לפניו יתברך.
וזהו: "קחו עמכם דברים". 'קחו' ויקא, הינו שהדברים
כבר מוכנים מאתו יתברך והשם יתברך מבקש שנקח
אותם עמנו לשוב אליו על-ידי זה. וכמו שמפרש
ומלמד אותנו שם איך נאמר לפניו כמו שכתוב שם:
"אמרו אליו כל תשא עון" וכו'. ומי שידע כל זאת
באמת בודאי בקל ישוב להשם יתברך מכל מקום
שהוא אפלו אם יעבר עליו מה, כי תמיד יוכל ליקח
דבורים מאתו יתברך אם ירצה עד אשר סוף כל סוף
ישוב אליו וירחמהו. וזהו בחינת גדל מעלת אמירת
תהלים שגלה הוא זכרונו לברכה, שעל-ידי זה בודאי
נזכה לתשובה, ועל-ידי זה תהיה הגאולה שלמה
במהרה בימינו כל זמן שנעסק באמירת תהלים בכונה
להשמיע אָזְנוֹ וְלִבּוֹ לְמַה שְּׁאוֹמֵר, בודאי ישוב להשם
יתברך, כי באמת הכל מאתו יתברך ואין השם יתברך
חפץ רק הרצון וההתעוררות וההשתדלות אחר האמת,
כי בלי שום התעוררות כלל אי אפשר, אבל באמת הכל
מאתו יתברך:

יט) וזה בחינת מעשה המנוחה, שהוא בחינת התורה,
כמו שכתוב (משלי ו, כג): "כי נר מצוה ותורה
אור" וכמוכא. וזה בחינת נר המערבי, שהוא עדות לכל
ישראל, כי ממנו היה מתחיל ובו היה מסיים (מנחות עו.),

שמו לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארח-חיים

כי כל בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁלָנוּ הוּא רַק כְּמִדְּלִיק נֵר שֶׁאִינוֹ עוֹשֶׂה כְּלוּם, רַק שְׁלֹקֶת נֵר וּמִדְּלִיק בּו גֵּרוֹת אַחֲרִים לְאַלְפִים וּרְבֻבוֹת כְּמוֹ שִׁירְצָה וּבְאַמַּת אִם לֹא הָיָה לוֹ אֵלּוּ הַנֵּרוֹת אוֹ הַדְּבָרִים שֶׁמִּדְּלִיקֵן, בְּוֹדֵאֵי לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ לְהִדְּלִיק אֲבָנִים וְעֶפֶר. וְכֵן אִם לֹא הָיָה לוֹ נֵר לְהִדְּלִיק מִמֶּנּוּ, אוֹ אֵיזָה דְבָר לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ אֵשׁ, בְּוֹדֵאֵי גַם כֵּן לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ לְהִדְּלִיק. נִמְצָא, שֶׁהַכֹּל מֵאֲתוֹ יִתְבָּרֵךְ הָאֵשׁ וְהַנֵּר וְהַשֶּׁמֶן וְהַפְּתִילָה, הַמִּדְּלִיק וְהַנְּדָלֵק, הַכֹּל מֵאֲתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן אִם לֹא יַעֲשֶׂה הָאָדָם הַמַּעֲשֶׂה כָּל שֶׁהוּא לִיקַח הַנֵּר וּלְהִדְּלִיק בּו אַחֲרִים, בְּוֹדֵאֵי לֹא יִהְיוּ נִדְּלָקִים מֵעֲצָמָם, כִּי כֶּף בָּרָא הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הַבְּרִיאָה שֶׁהַכִּין הַכֹּל כְּאֲשֶׁר לְכֹל בְּחֻכְמָתוֹ. וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן רוֹצֶה דוֹקָא שֶׁאֲנַחְנוּ נַעֲשֶׂה וְנִגְמַר עַל-יַדֵּי הַתְּעוֹרְרוֹתֵנוּ מִלְמַטָּה, אֶף-עַל-פִּי שֶׁבְּאַמַּת הַכֹּל מֵאֲתוֹ יִתְבָּרֵךְ כֵּן"ל.

כִּי כָּל עֲבוֹדַת הָאָדָם אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא בְּבְחִינַת הַדְּלָקַת וְהָאֲרַת אוֹר הַנְּשָׂמָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ: (ח"ג קסח.) 'אֶעֱא דְלָא סְלִיק בֵּיה נוֹרָא מְבִטְשִׁין לִיה גּוֹפָא דְלָא סְלִיק בֵּיה נְהוֹרָא דְנִשְׁמָתָא' וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת נֵר הַמַּעֲרָבִי שֶׁהוּא עֵדוֹת שֶׁהַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה בְּיִשְׂרָאֵל, כִּי מִמֶּנּוּ הָיָה מִתְחִיל וּבוֹ הָיָה מְסִיָּם, הֵינּוּ שֶׁהַתְּחִלָּה וְהַסִּיּוּם הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ לְבַד, כִּי נֵר

לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארח-חיים שמו

המערבי הִיָּה דולק בַּנֶּס, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (יומא לט.). וְעַל-כֵּן בּוֹדְאֵי הָיָה יָכוֹל הוּא יִתְבָּרַךְ לְהַדְלִיק בְּעֶצְמוֹ אֶת כָּל גִּירוֹת הַמְּנוּרָה. וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (מְנַחוֹת פו): 'וְכִי לְאוֹרָה הוּא צָרִיף, וְכוּ'! אִךְ צָנָה לָנוּ וְהִזְהִיר מְאֹד עַל הַדְּלָקַת גִּירוֹת הַמְּנוּרָה לְהוֹרוֹת שֶׁאֵף-עַל-פִּי שֶׁהַכֹּל מֵאֲתוֹ יִתְבָּרַךְ כַּנֵּ"ל, אֵף-עַל-פִּי-כֵן אָנוּ מְחַיְבִים עַל כָּל פָּנִים לְהַדְלִיק אֶת גִּירוֹת הַמְּנוּרָה. וְזֶה יִהְיֶה נֶחֱשָׁב לְהַתְּעוֹרוֹת שֶׁלָּנוּ אֵף-עַל-פִּי שֶׁבְּאֵמַת הַכֹּל מֵאֲתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי מִמֶּנּוּ הוּא מֵתְחִיל וְבוֹ הָיָה מְסִיִּם.

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַעֲשֵׂה הַמְּנוּרָה שֶׁהִיָּה כְּלָה מְקַשָּׁה עַד יִרְכָּה עַד פְּרָחָה מְקַשָּׁה הִיא, (בַּמְדָּבָר ח, ד) דְּהֵינּוּ שְׁכָלָה נַעֲשִׂית מַעֲשֵׂת אֶחָד מְרֹאשָׁה עַד סוּפָה עִם כָּל הַכְּפֹתוֹרִים וְהַפְּרָחִים וְכוּ', הַכֹּל נַעֲשֵׂה מִחֲתִיכָה אַחַת. עַד שֶׁנִּתְקַשָּׁה מִשֶּׁה הַרְבֵּה אֵיף לַעֲשׂוֹתָהּ וְאָמַר לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: הֵטֵל אֶת הָעֵשֶׂת לְתוֹף הָאֵשׁ וְתִצָּא הַמְּנוּרָה, הֵינּוּ שְׁכָל הַמְּנוּרָה, שֶׁהִיא כְּלָל הָאֶרֶת הַתּוֹרָה, הוּא רַק מִחֲתִיכָה אַחַת מְנִיָּה וּבִיָּה שֶׁבְּאֵמַת נַעֲשִׂית מֵאֲלֵיָּה, כִּי הָיָה בְּלִתֵּי אֶפְשָׁר לְאָדָם לַעֲשׂוֹתָהּ, כִּי קִשָּׂה וְכָבֵד לְהָאָדָם שֶׁיִּתְעוֹרֵר וְיֵאִיר מֵעֶצְמוֹ, וְאֵף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת הַמְּנוּרָה לְמִטָּה דִּיקָא. וְעַל-כֵּן בְּאֵמַת נִתְקַשָּׁה מִשֶּׁה הַרְבֵּה עַל זֶה, כִּי סוּד זֶה נִוְגַע בְּשַׁעַר הַחַמְּשִׁים

שמח לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארח-חיים

כנ"ל, שבאמת הכל באשר לכל ממנו יתברך ואף-על-
פי-כן צריכין רק התעוררות ורצון ותשוקה אל האמת.
וזה נחשב להתעוררות שלנו כנ"ל.

ועל-כן כל הקרבת הקטרת היא בשעת הדלקת המנורה
והטבתה, כמו שכתוב (שמות לג, ז): "בהיטיבו
את הנרות יקטירנה. ובהעלות אהרן את הנרות וכו'".
כי קטרת, שהיא עקר בחינת תשובה פידוע, כי אחד
עשר סמני הקטרת מכניעין סטרא דמותא כל הסטריין
אחרנין ומעלין הקדשה מעמקי עמקי הקליפות פידוע,
שהו עקר בחינת תשובה. וכמו שכתוב בכתבי האר"י
זכרנו לברכה, שיזהר לומר קטרת בכונה גדולה ויעיל
לו לחזר בתשובה. נמצא, שקטרת בבחינת תשובה,
אבל עקר התשובה זוכין בבחינת המנורה, שהיא
בחינת אמירת תהלים שכולל יחד אתערוותא דלתתא
ואתערוותא דלעילא בקשר נפלא מה שאי אפשר להבין
ולהשיג כלל וכו"ל. וזהו בחינת מה שראה זכריה סוד
הגאולה שלמה על-ידי המנורה שראה, כמבאר שם
בהפטרת בהעלותך ושבת חנכה שהוא (זכריה ד, ב):
"ראיתי מנורת זהב כלה וגולה על ראשה" וכו'. וכלל
הענין, שהשמן היה נמשך מאליו כמו ממעין, כמו
שכתוב: "וגולה על ראשה". וכמו שפרש רש"י שם
וסים שם: "לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי" וכו',

לקוטי הלכות קריאת שמע ה' ארח-חיים שמש

הינו כל ענין הנ"ל. שעקר התשובה, שהיא עקר הגאולה, הוא לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי וכו', כי הכל מאתו יתברך.

והעקר תלוי בבחינת הנ"ל שנוזפה שיהיה נמשך בחינת הארת שער החמשים כנ"ל, ששם כלולים יחד בקשר אחד אתערוותא דלעילא ואתערוותא דלתתא, שזה זוכין על-ידי אמירת תהלים והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו יתברך תמיד יהיה איך שיהיה. ואז אף-על-פי שיודע בעצמו שבודאי אינו יוצא ידי חובתו כלל, אף-על-פי-כן באמת זהו סוד נפלא שאי אפשר להשיג, כי נמשך משער החמשים שנמשך על שבעה קני המנורה, שהם כלולים כל אחד משבעה בחינת שבעה ושבעה מוצקות וכו', שכל זה סוד שבע שבתות תמימות שסופרין קדם יום החמשים, שהוא שבעות, שכל זה כלול באמירת תהלים שכולל כל החמשים שערי תשובה, שהם תשובתנו אליו ותשובתו אלינו, כולל כלם יחד, כי הכל אחד כנ"ל. ועל-ידי זה תהיה הגאולה על-ידי משיח צדקנו שהוא דוד וכנ"ל. ועל-כן רמז הגאולה במעשה המנורה וכנ"ל:

(הלכות קריאת שמע הלכה ו נכללת בהלכות ברכות השחר הלכה ה)

הלכות תפלה

הלכה א'

בקיץ אומרים מוריד הטל ובחורף מוריד הגשם, ואם לא אמר גשם, מחזירין אותו. ובטל אין מחזירין אותו.

פי טל וגשם נעשין על-ידי למוד התורה, בבחינת (דברים לב, ב) "יערף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי". והעקר תלוי בהתפלה, פי כל למוד התורה תלוי בהתפלה, כמו שאמר רבנו (סימן ח) בבחינת (יואל ד, ח) "ומעין מבית ה' יצא", עין שם. וזה "יערף כמטר וכו', פי שם ה' אקרא", הינו בחינת תפלה, שעל-ידי זה זוכין לשכל ללמד תורה, שעל-ידי זה נעשה טל ומטר כנ"ל.

פי איתא בדברי רבנו (בסימן קנט) שעל-ידי למוד התורה אזי כשזוכה שתורתו עולה להשכינה נעשה מזה שפע רוחניות ושפע גשמיות, וזה ימין ושמאל שיש בהתורה, עין שם. אבל מי שאין תורתו עולה להשכינה ומטבע התורה להתעלות ובתוף פך נעשה לילה ומכין עליו הגרדיני נימוסין ונעשה מזה ט"ל תורה או להפך, עין שם. וזה בחינת ימין ושמאל וכו', עין שם היטב.

לקוטי הלכות תפלה א' ארח-חיים שנה

וזה בחינת טל וגשם, כי שפע גשמיות הוא בחינת גשם, כי כל ההשפעות מכנין בשם גשם, כי כשהלמוד עולה להשכינה והשכינה היא בחינת אמונה, על-כן נעשה מזה בחינת גשמים, שהם בחינת אמונה, כמו שאמר רבנו במקום אחר (לקוטי תניינא סימן ה). ועל-כן בחרף, שעקר למוד התורה בלילה, כי אז נאמר (עין עירובין סה.): 'לא איברי ליליא אלא לגירסא'. והלילה הוא בחינת אמונה, כמו שכתוב (תהלים צב, ג): "ואמונתך בלילות". ועל-כן הלמוד שלומדין אז היא עולה להשכינה, שהיא בחינת אמונה, כי הלמוד שלומדין בלילה הוא קרוב יותר לעלות אל השכינה הן מצד האדם, הן מצד השכינה, כביכול, כי האדם יכול לבטל עצמו ולדבק עצמו בו יתברך יותר בלילה מביום מחמת שאז נחים העולם מרדיפת העולם הזה, כמו שאמר רבנו (סימן נב) וגם השכינה היא סמוכה להאדם הלומד בלילה ומקשבת לקולו, כמו שכתוב (איכה ב, יט): "קומי רני בלילה לראש אשמרות שפכי כמים לבך נוכח פני ה'". 'נוכח פני ה' דיקא, כי השכינה קרוכה אליו והוא נוכח פני ה' ממש, כי בלילה השכינה היא בעולמות התחתונים. ואז, כביכול, "ולא מצאה היונה מנוח וכו'" (בראשית ח, ט). ועקר מנוחתה אצל האדם הלומד אז בבחינת "גם צפור מצאה בית" (תהלים פד, ד), כמו שכתוב בתקונים.

וְעַל-כֵּן בַּחֲרָף שֶׁהַלְמוּד בְּלִילָה וְהִיא עוֹלָה לְהַשְׁכִּינָה, שֶׁהִיא בַּחֲנִינַת אֲמוּנָה כַּנִּל, עַל-כֵּן נַעֲשֶׂה מִזֶּה בַּחֲנִינַת גְּשָׁמִים כַּנִּל וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים אַז בִּתְפִלָּה 'מֹרִיד הַגְּשָׁם', אֲבָל בְּקִיץ שֶׁעֶקֶר הַלְמוּד בַּיּוֹם, כִּי אַז נֶאֱמַר (עִירוּבִין סה.) 'לֹא אֵיבְרִי לִילִיָּא אֶלָּא לְשַׁנְתָּא'. וּבַיּוֹם לֹא כָּל אָדָם זוֹכֶה שְׁיִהְיֶה לְמוֹדוֹ עוֹלָה לְהַשְׁכִּינָה, כִּי אַז אֵין הָאָדָם יָכוֹל לְבַטֵּל עֲצָמוֹ כָּל כָּף מִחֲמַת טְרֵדַת הָעוֹלָם. וְגַם הַשְׁכִּינָה אַז בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, עַל-כֵּן רַב הַלְמוּד שֶׁל הַיָּמִים נַעֲשֶׂה מֵהֶם בַּחֲנִינַת טַל כַּנִּל, שֶׁזֶּה נַעֲשֶׂה מִהַלְמוּד שֶׁל יוֹם דִּיקָא, עַל-יְדֵי שֶׁמִּכֵּין עָלָיו אוֹתָן הַיְדוּעִים הַיּוֹצְאִין בְּלִילָה כַּנִּל. וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים בְּקִיץ מֹרִיד הַטַּל כַּנִּל.

וְעַל-כֵּן אִם לֹא אָמַר טַל, אֵין מִחֲזִירִין אוֹתוֹ, כִּי טַל אֵינוֹ נַעֲצָר, כִּי זֶה נַעֲשֶׂה עַל כָּל פָּנִים, כִּי מִכָּל הַלְמוּדִים נַעֲשֶׂה עַל כָּל פָּנִים טַל כַּנִּל, אֲבָל אִם לֹא אָמַר גְּשָׁם, מִחֲזִירִין אוֹתוֹ, כִּי הַגְּשָׁמִים יְכוֹלִין לְהִיּוֹת נַעֲצָרִין חֵס וְשָׁלוֹם, כְּשֶׁאֵין הַלְמוּד כֶּהֱגֵן וְאֵינוֹ בְּבַחֲנִינַת אֲמוּנָה שֶׁיַּעֲלֶה לְהַשְׁכִּינָה כַּנִּל. וְעַל-כֵּן מִחֲמַת שֶׁהוּא נַעֲצָר לְפַעֲמִים וְאֵינוֹ נַעֲשֶׂה עַל כָּל פָּנִים, עַל-כֵּן צָרִיךְ לְהַזְכִּירוֹ כִּדֵּי לְעוֹרְרוֹ, כְּמוֹ שֶׁפָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָּה. וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים טַל וְגְשָׁם בְּבִרְכָּה שְׁנֵיָה, כִּי אַז נַעֲשֶׂה הַיָּמִין וְהַשְּׂמָאל שֶׁל הַשְׁכִּינָה, כַּמּוּבָא. וְאִז יְכוֹלִין

לְהַמְשִׁיךְ טַל וְגֶשֶׁם שְׁנַעֲשֶׂה מִהַלְמוּד הַתּוֹרָה שִׁישׁ בָּהּ
גַּם כֵּן יָמִין וְשִׂמְאֵל כַּנִּ"ל.

וְעַל כֵּן מִתְחִילִין לומר גֶּשֶׁם בְּשָׁמַיִי עֲצֹרָת, כִּי אִז
מִתּוֹעֲדִין יַחַד עִם הַשְּׂכִינָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (עֵין מִדְרָשׁ
רַבָּה שִׁיר הַשִּׁירִים פְּרָשָׁה ז') 'בְּבִקְשָׁה מִכֶּם עֲכָבוּ עָמִי עוֹד יוֹם
אֶחָד, קִשָּׁה עָלַי פְּרִידַתְכֶם' (עֵין רַש"י וַיִּקְרָא כג, לו. וּבְכַמְדָּבָר
כט, ו), וְכַמוּבָא בְּסִפְרִים. וּבְמוֹסָף שֶׁל יוֹם טוֹב הָרֵאשׁוֹן
שֶׁל פֶּסַח מִתְחִילִין לומר טַל, כִּי בְּלֵיל הָרֵאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח
הוּא מִחִין דְּגִדְלוֹת וְאַחַר כֵּן חוֹזְרִין לְקִטְנוֹת הַמִּחִין
בְּחִינַת סְפִירָה שֶׁמִּתְחִילִין לְמַנּוֹת וּלְטַהֵר, כִּי מִתְחַלֵּה
הַרִימָן שְׁלֵא כְּסִדֵּר וְאַחַר כֵּן חֲזָרוּ לֵילָף כְּסִדֵּר, כְּמוּבָא
בְּסִפְרִים. וְעַל-כֵּן בְּמִנְחָה שֶׁל יוֹם טוֹב הָרֵאשׁוֹן, שֶׁאִז
מִתְחִיל לְהִתְעוֹרֵר בְּחִינַת הַלֵּילָה הַשְּׁנֵיָה שֶׁל פֶּסַח, שֶׁאִז
הוּא בְּחִינַת הַתְּרַחֲקוֹת וְעַל-כֵּן מִתְחִילִין אִז טַל כַּנִּ"ל, כִּי
כֵּן נִפְסַק הַדִּין בְּשִׁלְחַן-עֲרוּף, וְאִין פּוֹסְקִין גֶּשֶׁם עַד
הַמִּנְחָה, רַק שְׁבָמוּסָף מוֹדִיעַ הַשְּׁלִיחַ צְבוּר בְּתַפְלָתוֹ
שֶׁבְקוֹל רָם שְׁלֵא לומר גֶּשֶׁם עוֹד כִּי אִם טַל. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה (עֲרוּבִין סה.): 'לֹא אֵיבָרִי לֵילֵיא
אֶלָּא לְשִׁינְתָא'. וְזֶה קָאֵי עַל הַקֵּיץ. וְאִז עָקַר לְמוֹד
הַתּוֹרָה בַּיּוֹם, עַל-כֵּן צָרִיךְ בְּלֵילָה דִּיקָא לִישׁוֹן, כְּדִי לְקַבֵּל
וְלִשְׂאֵב מִהָאִוִּיר, לְקַבֵּל הַתּוֹרוֹת שְׁנַתְפָּזְרוּ לְשֵׁם:

(הַלְכוֹת תְּפִלָּה הִלְכָה ב נִכְלָל בְּהַלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע הִלְכָה ב.)

הלכה ג'

ענין תפלה

(א) על-פי מה שאמר רבנו זכרוננו לברכה (בסימן עח) על פסוק: "ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמור". עין שם הענין פלו היטב.

והכלל, פי עקר החיות הוא התורה, פי הם חיינו וארץ ימינו וכו', עין שם. אך בודאי אי אפשר להיות עוסק בתורה לבד תמיד בלי הפסק רגע וכו', פי בהכרח לבטל לפעמים קצת בשביל פרנסה וצרכי הגוף וכו'. ואם כן במה מחיין עצמן בשעת הבטול מאחר שבאמת אין שום חיות פי אם התורה לבד, אך בשעת הבטול של תורה מחמת הכרח אז מחיין עצמן על-ידי הצדיק הגדול האמת שהוא גם כן לפעמים איש פשוט בעת שבטל מדברי תורה. והוא מחיה עצמו מהדרך של ארץ ישראל וכו', פי בעת שבטלין מדברי תורה אז הצדיק מחיה עצמו מבחינת ההנהגה שהיה קדם מפי תורה שאז היה העולם מתקיים בחסדו לבד, בחינת "עולם חסד יבנה" (תהלים פט, ג). וזה בחינת אוצר מתנת חנם. ואז היה התורה נעלמת בכל דבר שבעולם, בבחינת דרך ארץ שקדם לתורה, פי כל דבר נברא בעשרה מאורות ועשרת הדברות נעלמין בעשרה מאורות שהם נעלמין

וּמְלַבְּשִׁין בְּכָל דְּבַר שְׁבַע עוֹלָם. וְקֹדֶם מִתֵּן תּוֹרָה שְׁלֹא הָיָה
עֵדִין הַתּוֹרָה בְּעוֹלָם. אִז הָיָה הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם רַק עַל-יְדֵי
חֶסֶד חָנָם, בְּחִינַת מִתְנַת חָנָם, שְׁזֵה בְּחִינַת הַתּוֹרָה
הַנֶּעֱלָמָת שֶׁהִיָּתָה נֶעֱלָמָת אִז בְּכָל דְּבַר שְׁבַע עוֹלָם שֶׁנִּבְרָא
בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת שְׁבָהֶם נֶעֱלָמִין עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת וְכוּ'.
וְזֵה בְּחִינַת הַדְּרוֹךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי עָקַר קִדְשַׁת אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי הָעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת. בְּחִינַת (שָׁם קִיא) "כֹּחַ
מַעֲשֵׂיו הַגִּיד לְעַמּוֹ" וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל פְּסוּק:
"בְּרֵאשִׁית בְּרָא": לֹא הָיָה צָרִיךְ לְהִתְחִיל אֶת הַתּוֹרָה
וְכוּ', עַל-כֵּן בִּקְשׁ מֹשֶׁה לִפְנֵי לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי
בְּחִינַת מִתְנַת חָנָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת שְׁבָהֶם
נֶעֱלָם הַתּוֹרָה, שְׁעַל-יְדֵי זֶה הָיָה מִתְקַיֵּם הָעוֹלָם קֹדֶם
מִתֵּן תּוֹרָה וְכוּ'. וְזֵהוּ "וְאֶת-חַנּוּן" וְכוּ' וְכוּ', עֵינֵי שָׁם כָּל
זֶה הֵיטֵב הֵיטֵב:

ב) וְזֵה בְּחִינַת תְּפִלָּה, כִּי עָקַר הַתְּפִלָּה הוּא רַק מִתְנַת
חָנָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (אֲבוֹת פָּרָק ב): 'אֵל תַּעֲשׂ תְּפִלָּתְךָ
קָבַע אֶלֶּא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים' וְכוּ'. וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (סְפָרֵי וְרַש"י פָּרַשַׁת וְאֶת-חַנּוּן): 'צַדִּיקִים אֶף-עַל-
כִּי שֵׁשׁ בְּיָדָם תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים אֵין מְבַקְּשִׁין אֶלֶּא
מִתְנַת חָנָם, כִּי עָקַר הַתְּפִלָּה הוּא רַק מִתְנַת חָנָם.
וְעַל-כֵּן עָקַר הַתְּפִלָּה הִיא רַק בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ז), כְּמוֹ

שכתוב (מלכים א ח, מח): "והתפללו אליך דרך ארצם" וכו'. 'דרך ארצם' דיקא. כי עקר התפלה היא רק מתנת חנם, שזהו בחינת דרך ארץ, בחינת הדרך לארץ ישראל כנ"ל במאמר הנ"ל, כי התפלה נקראת "חיי שעה". כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת י.): 'רבא חזיא לרב המנונא דקא מאריך בצלותא' אמר: מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה. והוא סבר 'זמן תורה לחוד וזמן תפלה לחוד'.

ולכאורה קשה מאחר שהתפלה נקראת חיי שעה לדברי רבא, מה תרצה הגמרא 'והוא סבר זמן תורה לחוד וזמן תפלה לחוד', מהיכן יקבל זמן תפלה. הלא על עסק התורה אין שום זמן קבוע כלל, רק כל היום כלו וכל הלילה אנו מחייבים לעסק בתורה תמיד, כי הם חיינו וארץ זמינו וכו' כנ"ל. ומהיכן יקבל זמן לחיי שעה? אף באמת, מאחר שהתפלה היא רק מתנת חנם כנ"ל, שזהו בחינת הדרך לארץ ישראל ששם עקר התפלה כנ"ל. נמצא, שבשעת התפלה הוא דבוק בהתורה הגנוזה והנעלמת, שהיא בחינת חסד חנם, מתנת חנם, שהיה מקיים העולם קדם מתן תורה. ועל-כן גם בשעת התפלה הוא דבוק בהתורה ממש, דהינו בהתורה הנעלמת, ועל-כן מתרץ היטב קשית רבא: מניחין חיי עולם ועוסקים בחיי שעה, כי זמן

תורה לחוד וזמן תפלה לחוד, כי בזמן תפלה מקבלין חיות על-ידי התורה הנעלמת שהיא בחינת מתנת חנם בחינת ארץ ישראל. נמצא שדבקים גם בשעת התפלה בהתורה, הינו בתורה הנעלמת פנ"ל. וזה שאמר רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר (בסימן טו) שעל-ידי התפלה זוכין לסתרי תורה, כי על-ידי התפלה שהיא בחינת מתנת חנם על-ידי זה דבקים בבחינת התורה הנעלמת שהיא בחינת סתרי תורה.

ועל-כן נקראת התפלה 'עבודה שבלב' (תענית ב.), שזה בחינת העלמה בחינת התורה הנעלמת שהיא בחינת מחשבה שבלב, כי בהלב נעלמין כל הדברים בחינת "תעלמות לב" (תהלים מד, כב), ועל-כן התפלה היא בחינה גבוהה מאד ומאד וצריכין דיקא להתפלל בכל יום ולהרבות בתפלה ותחנונים, כי על-ידי התפלה, על-ידי בחינת מתנת חנם בחינת התורה הנעלמת, בחינת חסד חנם שהיה מקיים העולם קדם מתן תורה, על-ידי-זה יכולין להחיות כל הזמנים והעתים שהאדם בטל מדברי תורה מחמת ההכרח צרכי פרנסה וכיוצא, כי כל העתים שאדם בטל מתורה מחמת ההכרח, מקבלין חיות מבחינת חסד חנם הנ"ל על-ידי התפלה שהיא בחינת חיי שעה שהיא בחינת מתנת חנם פנ"ל, שעל-ידי-זה מקבלין חיות משם ומחיין כל הזמנים והעתים

שְׁבִיטְלִין מְדַבְּרֵי תוֹרָה, בְּבַחֲיַנַּת הַנְּאָמֵר בַּמְּאָמֵר הַנ"ל
 שֶׁהַצְּדִיק עַל-יְדֵי שְׁדָּבוּק בְּשַׁעַת בְּטוּלוֹ מְדַבְּרֵי תוֹרָה
 בְּהַתּוֹרָה הַנְּעֻלְמָת, עַל-יְדֵי-זֶה מְחִיָּה כָּל הָאֲנָשִׁים
 הַפְּשׁוּטִים וְכוּ', עֵינַן שָׁם, כִּי הַתּוֹפְלָה הִיא מִמַּשׁ בְּחִינָה
 זוּ כַּנ"ל, כִּי עֵקֶר הַתּוֹפְלָה זוֹכִין רַק הַצְּדִיקִים.

וְעַל-כֵּן כָּל אָדָם צָרִיף לְהַתּוֹפְלָל רַק בְּהַתְּקַשְׁרוֹת לְצְדִיקֵי
 הַדּוֹר, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה,
 בְּסִימָן ב, כִּי עֵקֶר הַתּוֹפְלָה הִיא בְּבַחֲיַנַּת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
 בְּבַחֲיַנַּת מְתַנַּת חֲנָם כַּנ"ל, וְכַתִּיב (תְּהִלִּים לז, ט): "צְדִיקִים
 יִרְשׁוּ אֶרֶץ". כִּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זוֹכִין הַצְּדִיקִים. וְכִמוֹ
 שֶׁכַּתוּב (יִשְׁעִיָּה ס, כא): "וְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל כָּלֵם צְדִיקִים לְעוֹלָם
 יִרְשׁוּ אֶרֶץ וְכוּ', כִּי כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינַת קִדְשָׁתוֹ בְּקִדְשַׁת
 הַבְּרִית, שְׁזָה עֵקֶר בְּחִינַת צְדִיק כִּידוּעַ (זֶהֱר ח"א נט:), וְכַפִּי
 מֵה שְׁזוּכָה לְהַתְּקַשֵּׁר וּלְהַכְּלִל בְּצְדִיק הַדּוֹר הָאֲמִתִּי, כְּמוֹ
 כֵּן זוֹכָה לִירֶשֶׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בְּבַחֲיַנַּת "לְעוֹלָם יִרְשׁוּ
 אֶרֶץ" וְכוּ', וְכִמוֹ כֵּן זוֹכָה לְתּוֹפְלָה, כִּי עֵקֶר הַתּוֹפְלָה הִיא
 בְּבַחֲיַנַּת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כַּנ"ל, וְכַמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ, זְכוּרֵנוּ
 לְבִרְכָה, כִּמָּה פְּעָמִים, שְׁבַמְקוֹם שְׁמַתְפַּלְלִין נַעֲשֶׂה
 הָאוִיר בְּבַחֲיַנַּת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי הַתּוֹפְלָה הִיא בְּחִינַת
 מְתַנַּת חֲנָם, שְׁעַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה עֵקֶר קִדְשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
 כַּנ"ל, כַּמְבָּאָר בַּמְּאָמֵר הַנ"ל, שְׁבַכָּל מְקוֹם שְׁאֲנָשִׁים
 כְּשֵׁרִים בָּאִים לְשֵׁם יְכוּלִין לַעֲשׂוֹת בְּחִינַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

עַל-יְדֵי בְּחִינָה זֹה, עֵינַן שֵׁם הַיֵּטֵב.

וְזֶה שְׁרָמַז רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּהִרְאֵשִׁי פְּרָקִים מִמֶּאֱמָר
הַנִּ"ל שְׁנִמְצָאוּ בְּכַתִּיבַת יָדוֹ עַל פְּסוּק 'וְאַתְּחַנֵּן',
וְרָמַז שֵׁם עֵינַן שְׁמִירַת הַבְּרִית, עֵינַן שֵׁם, כִּי כָּל עֵינַן
הַמֶּאֱמָר הַנִּ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת הַדְּרוֹף לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, דְּהֵינּוּ
לְכַבֵּשׁ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, זֶה תְּלוּי רַק בְּקִדְשַׁת הַבְּרִית,
בְּבְחִינַת צְדִיקִים יִרְשׁוּ אֶרֶץ וְכוּ' כַּנִּ"ל. גַּם עַקֵּר הַתּפִּלָּה
תְּלוּיָהּ בְּקִדְשַׁת הַבְּרִית, כַּמּוּבָא בְּמָקוֹם אַחַר (עֵינַן לְקוּטֵי
מוֹהַר"ן, חֵלֶק א' סִימָן ב') :

ג) נִמְצָא, שְׁעַל-יְדֵי הַתּפִּלָּה מְחִיִּין עֲצָמוֹ מִהַתּוֹרָה
הַנֶּעֱלָמָת בְּחִינַת מִתְּנַת חָנָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה
יְכוּלִין לְקַבֵּל חַיּוֹת תָּמִיד בְּשַׁעַת הַבְּטוּל מִדְּבַרֵי תּוֹרָה.
וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה (שַׁבָּת י"א.) : 'חֲבֵרִים
הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה תָּמִיד כָּמוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי
וְחֲבֵרָיו שֶׁהִיְתָה תּוֹרַתָן אֲמָנוּתָן מִפְּסִיקִין לְקַרִּיאַת שְׁמַע
וְאִין מִפְּסִיקִין לַתּפִּלָּה, אֲבָל אָנוּ מִפְּסִיקִים גַּם לַתּפִּלָּה,
כִּי גַם בְּלָאוּ הָכִי אָנוּ מְבַטְלִין הַרְּבֵה מִדְּבַרֵי תּוֹרָה,
כַּמּוּבָא בְּפּוֹסְקִים (עֵינַן שְׁלַחַן עֲרוּף, אַרְח חַיִּים, סִימָן קו, סְעִיף ג'),
הֵינּוּ כַּנִּ"ל, כִּי מֵאַחַר שֶׁאָנוּ מְבַטְלִין גַּם בְּלָאוּ הָכִי
מִדְּבַרֵי תּוֹרָה, בּוֹדָאִי הַהֶכְרַח לְהַתְּפַלֵּל, כְּדִי לְדַבֵּק
בְּהַתּוֹרָה הַנֶּעֱלָמָת, בְּבְחִינַת מִתְּנַת חָנָם, כְּדִי שְׁיֻכַּל
לְהַחֲיוֹת כָּל שַׁעַת הַבְּטוּלִים כַּנִּ"ל, כִּי עַל-יְדֵי הַתּפִּלָּה גַּם

הם מקבלין חיות מהתורה הנעלמת בכל דבר פנ"ל, אבל רבי שמעון בר יוחאי וחסדיו שתורתן אמנותן שאין להם שום אמנות כי אם התורה לבד ואין צריכין להחיות עצמן בהתורה הנעלמת בכל משא ומתן ומיני אמנות שבעולם, כי אין להם שום משא ומתן ואמנות בעולם כלל, רק תורתן אמנותן, ועל-כן היו מגלין סתרי תורה ולהם נתן רשות לגלות רזין דאורייתא, כי אצלם לא היתה התורה בהעלם, כי התורה הנעלמת נתגלה להם, מאחר שלא היו עוסקין בשום אמנות ששם התורה נעלמת, רק בהתורה לבד, ועל-כן לא היו צריכין לתפלה פנ"ל, כי לא היו צריכין להחיות עצמן על-ידי בחינת ההעלמה, מאחר שלא היו בטלים מן התורה כלל פנ"ל:

(ד) וזה בחינת (ברכות לב:): 'חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת וכו', וכי מאחר שהיו שוהין תשע שעות ביום תורתן מתי נעשית ומלאכתן וכו', אלא מתוך שחסידים היו תורתן משתמרת ומלאכתן מתברכת. כי הם נקראו חסידים, שהיו יכולין להמשיך ולקבל בתפלתן חסד חנם, בחינת אוצר מתנת חנם, שהיא התורה הנעלמת וכו' פנ"ל, ועל-כן היו יכולין להאריך בתפלה מאד, כי תורתן משתמרת, כי גם בשעת התפלה היו דבקים בהתורה הנעלמת פנ"ל,

שהיא בחינת חסד חנם, בחינת תורת חסד כנ"ל.

וזהו 'ומלאכתן מתברכת', כי מאחר שזכו לבחינת חסד חנם על-ידי התפלה שזה עקר קיום העולם בעת שעוסקין במלאכה ומשא ומתן כנ"ל, דהינו שמתין עצמן בבחינת התורה הנעלמת בכל דבר ובכל משא ומתן ואמנות שבעולם, שזהו בחינת חסד חנם וכו' כנ"ל, על-כן בודאי היתה מלאכתן מתברכת, כי משם עקר הברכה, כי עקר הברכה על-ידי שמגלין החיות אלקות, דהינו התורה שנעלם בכל דבר, הפך הקללה, חס ושלום, שהיא מחמת שנעלם ונסתר אור ה' שמלבש שם, בבחינת (דברים לא, יז): "הלא על פי אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות האלה", כמובא בספרים. כי עקר הברכה והשפע היא רק מאתו יתברך, וכשדבוק בהשם יתברך תמיד ויודע שאפלו בכל הדברים ומשא ומתן ומלאכות שבעולם מלבש בהם אלקותו יתברך, שהוא התורה שמלבש בכל דבר שבעולם, אזי בודאי נמשך ברכה במעשי ידיו על-ידי שמדבק עצמו לאור ה' שנעלם שם, שמשם עקר הברכה:

וזה בחינת ברפת כהנים, כי הכהן איש חסד הנה יכול לגלות בחינת החסד חנם שהיה מקיים העולם קדם מתן תורה על-ידי בחינת העשרה מאמרות שהם נעלמין בכל דבר, שהם בחינת התורה שמלבש ונעלם

בכל דבר פנ"ל, פי המאמרות הם בחינת חסד, בבחינת (תהלים פט, ג): "כי אמרתי עולם חסד יבנה". ועל-כן הנה להם פח להמשיך ברכה לישראל, פי עקר הברכה משם על-ידי שמגלין העשרה מאמרות שבהם נברא העולם, שהם בחינת חסד חנם, שהם מלבשין בכל דבר וכנ"ל.

וזה בחינת (במדבר ו, כג): "כה תברכו את בני ישראל אמור להם", 'אמור להם' דיקא, הינו לבחינת העשרה מאמרות הנ"ל שמלבשין בכל דבר שממש עקר הברכה פנ"ל. וזהו "יברכה ה'" וכו', פי הברכה היא רק מהשם יתברך לבד. ועל-ידי שמדבקין כל דבר לשורשו, לבחינת עשרה מאמרות שבהם נברא כל דבר שבעולם, שזהו בחינת החיות אלקות שמלבש בכל דבר שבעולם, על-ידי-זה נמשך ברכה מה' וכנ"ל. ועל-כן צריך הכהן לברך בנשיאת כפיים, פי הידים הם כ"ח פרקין, שהם בחינת פח מעשה בראשית, בחינת עשרה מאמרות הנ"ל, כמו שאמר רבנו במקום אחר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן מד). ועל-כן על-ידי הידים, שעל-ידי-זה מגלין פח מעשה בראשית, בחינת עשרה מאמרות שהם מלבשין בכל דבר, על-כן על-ידי-זה יכול הכהן איש חסד להמשיך ברכה, פי עקר הברכה משם מבחינת האלקות המלבש בכל דבר פנ"ל, ועל-כן עקר נשיאת כפיים הוא בשעת התפלה, כי התפלה היא

לקוטי הלכות תפלה ג' ארח-חיים שסג

גם כן בבחינה זו כנ"ל. ועל-כן גם התפלה מסגלת יותר בפרישת פנים, כמו שכתוב (תהלים פח, י): "שטחתי אליך כפיי". וכמו שאמר רבנו זכרוננו לברכה: 'בשעת התפלה טוב לפרש כפיו וכו', וכמו בא במקום אחר (סימן מד) ענין מחאת פנים בשעת התפלה, כי הידים הם כ"ח פרקין, בחינת כח מעשה בראשית, שעל-ידי-זה יכולין לכבש ארץ ישראל, שזה עקר בחינת התפלה, בחינת מתנת חנם וכו' כנ"ל:

ה) ועל-כן מזכירין האבות בתפלה: אלקי אברהם אלקי יצחק וכו'. וגם עקר התפלה תקנו הם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות כו:): אברהם תקן שחרית וכו'. כי האבות היו קדם מתן תורה, שאז היה מתקנים העולם בחסדו בבחינת התורה הנעלמת, שזהו בחינת תפלה כנ"ל:

ועל-כן היתה עקר עבודתם רק תפלה, כי תפלה היא חסד חנם שהיה מקיים העולם קדם מתן תורה וכו' כנ"ל. ועל-כן עקר התפלה התחיל מאברהם שהוא התחיל לגלות אלקותו בעולם והוא עקר קיום העולם, כמו שכתוב (בראשית ב, ד): "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם" — באברהם (בראשית רבה יב, י). ועל-כן עקר חתימת הברכה באברהם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחים קיז:): 'יכול יהיו חותמין בכלם? תלמוד

לומר: "וְהָיָה בְּרָכָה" — בְּךָ חוֹתְמִין וְכוּ'. כִּי עֶקֶר הוּא אַבְרָהָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶסֶד חָנָם, שֶׁהוּא עֶקֶר קְיֹוֹם הָעוֹלָם קֹדֶם מִפֶּן תּוֹרָה, שֶׁזֶה עֶקֶר בְּחִינַת תְּפִלָּה וְכוּ' כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן נִמְסְרוּ הַבְּרָכוֹת לְאַבְרָהָם, וּמִמֶּנּוּ לְיִצְחָק וְיַעֲקֹב, כִּי מִשָּׁם עֶקֶר הַבְּרָכָה עַל-יְדֵי שְׁמַגְלִין אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ שְׁמֵלֶבֶשׁ בְּכָל דָּבָר וְכוּ', כַּנ"ל:

וְעַל-כֵּן אָסוּר לְאָכַל קֹדֶם הַתְּפִלָּה מִשּׁוּם "לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם" (ויקרא יט, כו), כִּי עֶקֶר הָאֲכִילָה וְהַפְּרִנְסָה הִיא רַק בְּבְחִינַת מִתְּנַת חָנָם, כְּמוֹ שְׁאוּמְרִים: "הִזֵּן אֶת הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּטוֹבוֹ בְּחֵן וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים הוּא נוֹתֵן לָחֶם לְכָל בְּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסְדּוֹ" וְכוּ'. כִּי עֶקֶר הָאֲכִילָה וְהַפְּרִנְסָה הִיא רַק מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כִּידוּעַ. וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְהַזְכִּיר אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּבִרְכַת הַמְּזוֹן, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (דברים ח, י): "וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבִרְכַתְּ אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ עַל הָאֶרֶץ הַטֹּבָה" וְכוּ'. כִּי עֶקֶר הַפְּרִנְסָה מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעֶקֶר קְדֻשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא מִבְּחִינַת עֲשֵׂרָה מְאֻמְרוֹת, בְּחִינַת חֶסֶד חָנָם הַנ"ל. וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הָאֲכִילָה וְהַפְּרִנְסָה רַק בְּבְחִינַת מִתְּנַת חָנָם, בְּבְחִינַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְאָכַל עִם דְּרוֹךְ אֶרֶץ. כִּי רַב הַלְכוֹת דְּרוֹךְ אֶרֶץ הֵם רַק בְּעֵנִין סְעֵדָה, כִּי הָאֲכִילָה הִיא רַק בְּבְחִינַת דְּרוֹךְ אֶרֶץ הַנ"ל שֶׁקֹּדֶם לַתּוֹרָה עֲשָׂרִים וְשָׁשָׁה דוֹרוֹת שֶׁהָיָה מִתְקַיֵּם הָעוֹלָם בְּחֶסְדּוֹ כְּמוֹבָא

לקוטי הלכות תפלה ג' ארז-חיים שסה

במאמר הנ"ל עיין שם שזהו בחינת הדרך לארץ ישראל, עיין שם, שמשם עקר האכילה כנ"ל. ועל-פן צריכין לתן מלחמו לדל כדי להמשיך בחינת מתנת חנם בשעת האכילה על-ידי שחונן את העני מסעדתו.

וזה בחינת נטילת ידים קדם האכילה בחינת (תהלים קלד, ב) "שאו ידיכם קדש וברכו" וכו'. כדי לגלות הארת הידים שהם כ"ח פרקין בחינת פח מעשה בראשית שזה בחינת עשרה מאמרות הנ"ל שהם בחינת חסד חנם כנ"ל, בחינת הדרך לארץ ישראל שמשם עקר המזון והאכילה וכנ"ל. ועל-פן אסור לאכל קדם התפלה, כי דיקא על-ידי התפלה ממשיכין בחינת החסד חנם כנ"ל. שמשם עקר המזון דקדשה שנמשך מארץ ישראל מבחינת חסד חנם וכו' וכנ"ל.

וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות י.) שהאוכל קדם התפלה עובר משום "לא תאכלו על הדם", שהוא בחינת גבורות. כי אז נמשך חס ושלום האכילה בבחינת תקף הגבורות שהם בחינת דם, ואכילה כזו אסורה לנו, כי אנו צריכין להמשיך המזון רק מבחינת ארץ ישראל, שהוא בחינת חסד חנם, שהוא בחינת התורה הנעלמת בכל דבר. נמצא שהחיות שמקבלין על-ידי המאכל שמחיה ומקיים הגוף מקבלין מהתורה ממש בבחינת (תהלים מ, ט): "ותורתך בתוך מעי". מאחר

שֶׁהַמֵּאֲכָל נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת חֶסֶד חָנָם בְּחִינַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְכוּ' כַּנ"ל. אָבֵל כְּשֶׁאוֹכֵל חֶסֶד וְשְׁלוֹם קִדְּם הַתְּפִלָּה קִדְּם שְׂזָכָה לְגִלוֹת בְּחִינַת הַחֶסֶד חָנָם, וְאִזִּי אֵינוֹ מִמְשִׁיךְ הַמֵּאֲכָל מִבְּחִינַת חֶסֶד חָנָם, וְאִזִּי אֵין מְקַבֵּל הַחַיּוֹת מִבְּחִינַת הַתּוֹרָה הַנֶּעֱלָמָת שֶׁם שְׁמִשָּׁם עֶקֶר הַחַיּוֹת, כִּי הֵם חַיִּינוּ כַּנ"ל וְעַל חַיּוֹת שְׁמִקְבְּלִין מֵאֲכִילָה כְּזוֹ נֶאֱמַר 'רְשָׁעִים בְּחַיֵּיהֶם קְרוּיִים מֵתִים' (בְּרֻכּוֹת יח:). כִּי אֵין זֶה חַיּוֹת כָּלֵל כִּי עֶקֶר הַחַיּוֹת הוּא רַק מִהַתּוֹרָה כַּנ"ל. וְעַל אֲכִילָה כְּזוֹ נֶאֱמַר: (דְּבָרִים ח, יב) "כֵּן תֹּאכֵל וְשָׂבַעְתָּ וְרָם לְבָבְךָ וְשָׂכַחְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ". כִּי שׁוֹכַח אֶת ה' חֶסֶד וְשְׁלוֹם מֵאַחַר שֶׁאֵינוֹ מִמְשִׁיךְ בְּשַׁעַת אֲכִילָה מִתְּנַת חָנָם שֶׁהוּא בְּחִינַת הַחַיּוֹת אֱלֻקוֹת, דְּהֵינּוּ הַתּוֹרָה הַנֶּעֱלָמָת שְׁמִלְבָּשׁ בְּהַמֵּאֲכָל כַּנ"ל.

וְזֶהוּ (שם): "וְזָכַרְתָּ אֶת ה' כּוּ' כִּי הוּא הַנִּתֵּן לָךְ כַּח לַעֲשׂוֹת חֵיל". 'כַּח' דִּיקָא בְּחִינַת כַּח מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶסֶד חָנָם. שְׂזָה צְרִיכִין לְזַכֵּר בְּשַׁעַת הָאֲכִילָה כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ הַחַיּוֹת שְׁמִקְבְּלִין מִהַמֵּאֲכָל מִהַתּוֹרָה הַנֶּעֱלָמָת שֶׁם שֶׁהוּא בְּחִינַת כַּח מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, בְּחִינַת חֶסֶד חָנָם כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן אָסוּר לְאָכֵל עַד אַחַר הַתְּפִלָּה, שְׂאִז מִמְשִׁיכִין חֶסֶד חָנָם וְכוּ' כַּנ"ל:

הלכה ד'

על-פי המעשה נוראה של הבעל תפלה. עין שם כל המעשה הזאת מתחלתה ועד סופה:

א) וזהו בחינת תפלה בצבור, דהינו בעשרה. כי מבאר שם שהמלך עם אנשיו היו עשרה, שהם המלך והמלכה, הבת מלכה והתינוק, המליץ והאוהב נאמן, הממנה וכו'. והם בחינת עולם התקון. והנה מי שיש לו עינים לראות יכול להבין מעט שסוד מעשה זאת נוגע בענין מיתת המלכים ושבירת כלים ותקונו. וכבר אמרנו כמה פעמים שכל מה שאנו מוצאין בהמעשיות הוא רק רמז בעלמא, פחות מטפה מן הים ואפלו במקום שהשם יתברך בעזרנו לכוון האמת, הינו שזה אמת שגם ענין זה נרמז בסוד המעשיות. אבל סוד גוף המעשה בעצם רחוק ונשגב מאד מדעתנו. כי גאו המים נחל נובע אשר לא נוכל לעבר בו:

ב) אבל על כל פנים זה מובן בבאור שם שרמז בענין המעשה הזאת מענין שבירת כלים ותקונו. והם עשרה בחינות כנגד עשר ספירות אשר בהם היא השבירה והפגם והבטול, כמבאר בעץ חיים. שאף על-פי שהשבירה לא הייתה כי אם בבחינת שבועה מלכים, אבל אף-על-פי כן גם בשלש ראשונות הייתה

בחינת פגם ובטול, עין שם.

כי על-ידי שבירת כלים משם נמשכין כל התאוות והמדות רעות וכל הטעיות והמבוכות של כל באי עולם הרחוקים מהשם יתברך. שכל אחד נתעה למקום שנתעה על-ידי תאוותיו שהתעו אותו לדעות זרות כזביות. שזהו בחינת כל עניני השטות והטעיות של כל הכתות המבארים שם. שכלם נתעו ונבוכו מאד מאד על-ידי תאוותיהם הרעות. כי זאת הכת נתעו מדעה לדעה ומסברא לסברא עד שאמרו שעקר התכלית הוא כבוד. והיה להם סברות גדולות והוכחות על זה שעקר התכלית הוא כבוד. וכת אחרת נתעו ואמרו שעקר התכלית הוא רציחה וכו' והיה להם גם כן סברות רבות על זה. וכיוצא בזה בשאר הכתות. וכל אחת היה להם סברות רבות על טעותם עד שאפשר באמת לטעות בהם. כמו שאמר רבנו זכרוננו לברכה (שם בספורי מעשיות) שאינו רוצה לגלות כל הסברות שיש לכל כת וכת, כי יש להם כל כך סברות שאפשר לטעות בהם באמת.

וכל זה נמשך מבחינת שבירת כלים הנ"ל, שהם בחינת המדות העליונות הקדושות שלא יכלו הפלים לקבל אורם. ועל-ידי-זה נשברו ונפלו הפלים למטה למדור הקלפות. עד שנתהפך אצלם כל המדות טובות מהפך אל הפך והפכו דברי אלקים חיים עד שנעשה

אֲצֵלָם סְבֻרוֹת לְהַפִּיךְ מִן הָאֱמֶת. וְהַכֹּל מִחֲמַת הַנִּיּוֹצוֹת קְדוּשׁוֹת שֶׁל הַמִּדּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת שֶׁנִּפְּלוּ בָהֶם. שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נִתְאַחֲזוּ בָהֶם הַקְּלָפוֹת וּמִקְבָּלִים מֵהֶם כַּח לְהַפִּיךְ אֶת הָאֱמֶת לְשֶׁקֶר גָּמוּר מֵעֵין אוֹתוֹ הָאֱמֶת. בְּבַחֲיַנֵּת 'כָּל שֶׁקֶר שָׂאִין בּוֹ אֱמֶת בְּתַחֲלָתוֹ אֵינוֹ מִתְקַיֵּם בְּסוּפוֹ' (עֵין סוּטָה לַה.). כִּי כָּל כַּח וְכַח מִהַפְּתוֹת הַרְעוֹת הַנִּיּוֹ"ל שֶׁהֵיוּ לָהֶם סְבֻרוֹת בְּדוּוֹיּוֹת וְכִזְבִּיּוֹת לְהַפִּיךְ מִן הָאֱמֶת, כָּל זֶה נִמְשָׁךְ בְּשִׁרְשׁוֹ מֵאִיזָה צַד אֱמֶת בְּשִׁרְשׁוֹ וּבְמִקוּמוֹ. אֲבָל אֲצֵלָם נִתְקַלְקַל זֶה הָאֱמֶת וְנִתְעוּ עַל-יַדֵּי-זֶה לְדַעוֹת זְרוֹת מְאֹד. כָּל אֶחָד מֵעֵין אוֹתָהּ הַמִּדָּה שֶׁנִּפְּלָה אֲצֵלָם עַל-יַדֵּי בַּחֲיַנֵּת הַשְּׁבִירָה:

ג) לְמִשָּׁל הַכַּח שֶׁאֲמָרוּ שְׁעַקֵּר הַתְּכֵלִית הוּא כְבוֹד. וְהָיָה לָהֶם הוֹכָחוֹת וְסְבֻרוֹת רַבּוֹת עַל זֶה, זֶה הַטְּעוֹת נִמְשָׁךְ מִנְפִּילַת הַכְּבוֹד וְהַקְּדוּשָׁה, כִּי יֵשׁ כְבוֹד וְהַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא כְבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְכְבוֹד תּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה וְצַדִּיקָיו הָאֱמֶתִיִּים. שְׁכָּל הָעוֹלָמוֹת נִבְרָאוּ בְּשִׁבִיל זֶה הַכְּבוֹד כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה (יוֹמָא לַח.): 'כָּל מָה שֶׁבָּרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ לֹא בָּרָא אֶלָּא לְכְבוֹדוֹ'. שֶׁנֶּאֱמַר: (יִשְׁעִיָּה מִג, ז) "כָּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלְכְבוֹדִי בָּרָאתִיו יִצְרַתִּיו אֶף עָשִׂיתִיו". וְכַמְבָּאָר בְּכַמָּה תּוֹרוֹת בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרָנוּ לְבָרְכָה שֶׁכְּבוֹד וְהַקְּדוּשָׁה הוּא שֶׁרֵשׁ כָּל הַבְּרִיאָה שֶׁרֵשׁ כָּל הַנִּפְשׁוֹת בַּחֲיַנֵּת (בְּרֵאשִׁית מַט, ט).

(ו) "בסדם אל תבא נפשי בקהלם אל תחד כבדי" וכו'.
 עין שם בהתורה על פסוק 'ואיה השיה לעלה' (בסימן יב),
 ובהתורה 'חבלים נפלו לי בנעמים' (בסימן עא) בלקוטי
 תנינא ובשאר מקומות.

ומחמת שפבוד הקדשה הוא שרש כל הבריאה שנברא
 בשביל הכבוד, על-כן מעת שהיה שבירת
 כלים ומיתת המלכים שאז נפלו כל המדות הקדושות
 למטה, ואז נתבלבלו כל העולמות כלם כידוע. שזהו
 בחינת מה שכתוב בהמעשה הנ"ל. שפעם אחת היה
 רוח סערה שבלבל והפך את כל העולם כלו וכו'. שכל
 זה הוא סוד בחינת שבירת כלים וכו' שאז נתבלבלו כל
 העולמות ונתהפכו מסדרן האמת כידוע. ועל-כן אז
 אחר הרוח סערה הנ"ל שהוא בחינת שבירת כלים, אז
 נתהוו כל הכחות רעות המבארין שם, שנתעו ונבוכו
 בדעות זרות שלהם. שכל זה נמשך מנפילת הניצוצות
 ממדות הקדושות שנפלו אליהם על-ידי שבירת כלים
 שעל-ידי-זה טעו והפכו האמת מהפך אל הפך ואמרו
 שעקר התכלית הוא כבוד, מה שבאמת, אדרבא, הדבר
 הוא בהפך ממש, כי עקר התכלית של הבריאה הוא רק
 כבוד השם יתברך ותורתו וצדיקיו האמתיים, שאי
 אפשר לזכות לזה, כי אם כשממעטין בכבוד עצמו
 לגמרי. ובורחים מן הכבוד לגמרי באמת. ויודעין

לקוטי הלכות תפלה ד' ארח-חיים שעא

פחיתותו ושפלותו והוא נבזה בעיניו נמאס ואת יראי
ה' יכבד, אז דיקא יזכה להגיע אל התכלית האמתית
לעתיד להפלל בכבוד ה' באמת. בבחינת (ישעיה נח, ח)
"כבוד ה' יאסף", בבחינת (שמואל-א ב, ל) "כי מכבדי
אכבד" וכו'. שאין אדם זוכה לזה כי אם כפי מה
שמבטל כבודו באמת לגמרי ומשתדל ומתיגע כל ימיו
להרבות כבוד המקום שהוא כבוד התורה והצדיקים
האמתיים. ואינו חושש על כבוד עצמו כלל וכו'
במבאר במקום אחר, (עין לקוטי מוהר"ן חלק א', סימן ו'). והם
הפכו האמת מהפך אל הפך ואמרו שעקר התכלית הוא
כבוד לרדף אחר הכבוד חס ושלום. רחמנא לצלן מהאי
דעתא:

ד) וכן פת האחרת שטעו בסברותיהם הרעות ואמרו
שעקר התכלית הוא רציחה והיה להם סברות
והוכחות רבות על זה. ובאמת אף-על-פי שלכאורה
רחוק להאמין שימצאו אנשים כאלה שיהיה להם
סברות שרציחה היא מצוה, אבל באמת יש טעותים
כאלה בעולם עד שיכולין לטעות גם בזה, כי יש סברות
רעות כאלה שיוכלו לטעות על ידם לומר שרציחה היא
מצוה. כאשר כבר שמעתי מפי רבנו זכרוננו לברכה קדם
שספר מעשה זאת. שאמר שיש שהיה אצלם סברות
והוכחות שרציחה היא מצוה. וכפי הנראה מדבריו היה

שָׂרָאָה כְּתוּב בְּאִיזָה סֵפֶר שֶׁנִּמְצְאוּ וְהָיוּ אַנְשִׁים כְּאֵלֶּה שֶׁאָמְרוּ שְׂרָצִיחָהּ הִיא מִצְוָה. וְהָיָה לָהֶם סְבוּרוֹת רַבּוֹת עַל זֶה. וְגַם זֶה הַטְּעוֹת נִמְשָׁךְ מִנִּפְּלִית נִיצוּצוֹת מִגְבוּרָה דִּקְדוּשָׁה, כִּי בִּקְדוּשָׁה יֵשׁ כַּעַס וְנִקְמָה שֶׁהִיא מִצְוָה גְּדוּלָּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (נחום א, ב): "אֵל קְנוֹא וְנִקֵּם ה'". שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין וְשְׁלֹשִׁים וְתִשְׁעַ מִלְּקוֹת. שֶׁמִּצְוָה עַל הַבַּיִת דִּין לְדוֹן בָּם אֶת מִי שֶׁנִּתְחַיֵּב בָּהֶם. וְהוּא תִּקּוּן הָעוֹלָמוֹת מְאֹד, כִּי עַל-יְדֵי מִצְוֹת אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין מִיַּחַדִּין אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שֵׁם הַנּוֹיָה בְּרוּךְ הוּא וְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שֵׁם אֲדָנִי וְכוּ'. וְשָׂאֵר יַחֲוּדִים גְּדוּלִים וְתִקּוּנִים עֲלִיוֹנִים נוֹרָאִים שֶׁנֶּעֱשׂוּ עַל יָדָם. וְאַצְלָם נִפְלָה זֹאת הַמְּדָה עַד שֶׁבָּאוּ לִיְדֵי כַּעַס וְרָצִיחָה מִמֶּשׁ. וְהִפְכוּ דְבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים עַל-יְדֵי תַּאוּתִיהֶם הִרְעוֹת וְנָטוּ מִסְבָּרָא לְסְבָרָא עַד שֶׁנִּשְׁתַּגְּעוּ וְאָמְרוּ שְׂרָצִיחָהּ מִצְוָה הִיא וְהִיא הַתְּכָלִית:

ה) וְכֵן הִכַּת שֶׁאָמְרוּ שֶׁנֶּאֱוָף הוּא הַתְּכָלִית. זֶה הַטְּעוֹת מְבֹאָר לְכָל מֵהִיכָן הוּא נִמְשָׁךְ. כִּידוּעַ שֶׁמִּצְוֹת פְּרִיָּה וְרַבִּיָּה הִיא מִצְוָה רֵאשׁוֹנָה שֶׁבִּתּוּרָה כִּי "לֹא תִהְיֶה בְּרָאָה לְשִׁבְתַּי יִצְרָה" (ישעיה מה, יח). וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חִפְץ בְּקִיּוּם הָעוֹלָם עַל-כֵּן מִצְוָה לְפָרוֹת וְלָרַבּוֹת, אָבֵל אֵין צְרִיכִין לַעֲסֹק בָּזֶה כִּי אִם בְּשִׁבִיל קִיּוּם הַמִּצְוָה לְבַד בִּקְדוּשָׁה וּבִטְהָרָה גְּדוּלָּה, כְּמִבְּאָר בְּכָל הַסְּפָרִים

הקדושים. והם מגדל תאותם הטו את דעתם מן האמת עד שאמרו שזה עקר התכלית. רחמנא לצלן מהאי דעתא ומכל דעותיהם הרעות, רחמנא לשזבן:

(ו) וכן הכת שאמרו שזה שאוכל מעט ואינו נזון ממאכלים של שאר בני אדם הוא ראוי להיות מלך. ובחרו להם לפי שעה עשיר למלך. זה הענין יכולין להבין קצת ענין הטעות הזה מהיכן נמשך, כי יש צדיקים אמתיים שהם קדושים באמת ושברו תאות אכילה באמת לגמרי, עד שאינם יכולים לאכל כי אם מעט דמעט, וגם זה המעט שאוכלין הוא בקדשה נוראה, עד שכל מאכלם ומזונם אינו מאכל ומזון שהעולם נזונין ממנו, כי מאכלם הוא בבחינת מן שהוא בחינת (תהלים עח, כד) "לחם אבירים אכל איש". שהוא מזון שהמלאכי השרת נזונין ממנו, והוא בחינת מאכל הצדיקים האמתיים בבחינת (מכילתא בשלח): 'לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן'. וכמבאר בספר הא"ב (ספר המדות אות אכילה סימן ה). 'מי שלמודו במחין זכים עד שהוא נזון ממאכל שהמלאכים נזונין ממנו וכו'. וכן מבאר בדבריו זכרונו לברכה, שיכולין לזכות על-ידי רבוי התבודדות וכסופין להשם יתברך שעל-ידי-זה עושה נפשות וכו'. ועל-ידי-זה זוכין שיהיה כל מאכלו בבחינת לחם הפנים. כמבאר בהתורה אית לן בירא

בְּדַבְרָא (בְּסִימָן לֵא). וְכֵן מְבָאָר בְּהַתּוֹרָה תְּפִלָּה לְחַבְקוּק
 (בְּסִימָן יט). שְׁעַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
 זוֹכִין לְשִׁמְיַת הַבְּרִית. עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין שְׁכַל מְאָכְלִיו
 וְתַעֲנוּגָיו אֵינוֹ כִּי אִם מֵהַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת הַקְּדוּשִׁים
 שְׁבָאוֹתוֹ הַדְּבָר שֶׁהוּא אוֹכֵל וְשׁוֹתָה וְכוּ'. נִמְצָא שֶׁזֶה
 הַצַּדִּיק שְׁזוֹכָה לָזֶה אֵינוֹ אוֹכֵל וְשׁוֹתָה מְאָכֵל וּמְשָׁקָה שֶׁל
 שָׂאָר בְּנֵי אָדָם כָּלֵל. רַק הוּא אוֹכֵל וְשׁוֹתָה אוֹתִיּוֹת
 קְדוּשׁוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת נְפֻשׁוֹת קְדוּשׁוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת
 פְּנִימִיּוֹת חַיּוֹת הַמְּאָכֵל שְׁמֵשֵׁם עֶקֶר הַחַיּוֹת הַפְּנִימִי וְכוּ'.
 וְכִבְר מְבָאָר אֶצְלָנוּ (עֵין בְּסוּף סֵפֶר פְּעֻלַת הַצַּדִּיק) מְעַשֶׂה נוֹרָאָה
 מְעַנִּין הַצַּדִּיק שְׁזוֹכָה לָזֶה. שָׂרָאָה בְּשַׁעַת אֲכִילָתוֹ שְׁכַל
 הַלֶּחֶם שֶׁהָיָה מִנַּח לְפָנָיו הָיָה כְּלוֹ אוֹתִיּוֹת וְכוּ'. נִמְצָא
 שֶׁיֵּשׁ צַדִּיקִים אֲמֵתִיִּים גְּדוֹלִים כְּאֵלוֹ שְׁמֵאֲכָלִם אֵינוֹ כָּלֵל
 מְאָכֵל שֶׁל זֶה הָעוֹלָם.

וּמִזֶּה נִמְשָׁךְ הַטְּעוֹת שֶׁל הַכַּת הַנִּ"ל שֶׁאֲצָלֵם נֶפֶל הָאֵמֶת
 כַּנִּ"ל. עַד שֶׁחֲבָרוּ בְּצַבּוּעִים וְשִׁקְרָנִים הַמְתַּדְמִין
 עֲצָמָן כְּקוֹף בְּפָנָיו אָדָם, וּמְרַגְלִין עֲצָמָן לְאָכֵל מְעַט
 מִחַמַּת גְּדֻלוֹת וּגְסוֹת הַרוּחַ כְּדֵי לְהַתְּכַבֵּד וּלְהַתִּיקֵר
 עַל-יְדֵי-זֶה מִחַמַּת שְׁרוּאִין שֶׁזֶה הַדְּבָר חָשׁוּב עִכְשָׁיו.
 וּבְשִׁבִיל זֶה מְקַבְּלִין אוֹתוֹ לְרַבִּי וּמְנַהִיג, כְּשְׁרוּאִין שְׁאוֹכֵל
 מְעַט בְּדַקּוֹת בְּחֵן שֶׁל שִׁקְרָה, אֲשֶׁר בְּאֵמֶת עֵדִין לֹא
 הַתְּחִילוּ לִילֵךְ בְּדַרְכֵי ה', וְעֵדִין לֹא נִגְעוּ בְּהַקְדָּשָׁה

לקוטי הלכות תפלה ד' ארח-חיים שעה

ובתורה הקדושה כלל. ועדין לא התחילו לשבר שום תאוה ומדה כלל. וגם אפלו תאות אכילה עדין לא התחילו לשבר כלל רק ממעטים באכילה בשביל כבוד. וכל זה ויותר מזה מרמז בדברי רבנו זכרוננו לברכה בהמעשה הנ"ל, בהפת שטעו בו ובחרו להם שראוי לקבל מלך מי שיש לו שפע מזונות הרבה ואינו גזון ממזונות של שאר בני אדם, רק ממזונות דקים וכו' והבין:

ז) וכן הפת שאמרו שמליצה ודבור הוא התכלית, דהינו שידע כמה לשונות ויהיה מליץ נאה וכו'. זה הטעות מבאר גם כן קצת, כי ידוע את כל המעשה הרע הנעשה תחת השמש עכשיו על-ידי המליצים הפושעים, כמו שאמר רבנו זכרוננו לברכה בדרך צחות כששבח את המליצה מאד (חיי מוהר"ן סימן רז). ואמר אחר כך: אבל יש מליצים שהם פושעי ישראל, כמו שכתוב (ישעיה מג, כז) "ומליציה פשעו בי", כי כל המחקרים והפלוסופים והאפיקורסים רבם ככלם הם מליצים גדולים. ובחרו בדרך המליצה מאד ללמד לשונות רבות ולדבר צחות. ולהיות בעל לשון ומליץ נאה. כידוע ומפרסם כל זה.

ובאמת בשרשו שבקדשה המליצה טובה מאד. וכאשר שבח רבנו זכרוננו לברכה בעצמו את המליצה

מאד. ואמר: (שם) שהמליצה יש לה כח גדול לעורר את האדם. וגם למעלה יכולין לפעול לעורר רחמים וישועה גדולה על-ידי המליצה, כי אמר שגם המלמד זכות למעלה נקרא על שם זה 'מליץ' על שם המליצה דיקא, כי זה הזכות בעצמו שהוא מלמד על איזה אדם אם היה אומרם כן בלי דרכי המליצה לא היה פועל כלום לעורר רחמים עליו, כי הלא גם בלעדו יודעין מזה הזכות, אף עקר כחו של המלמד זכות לפעול ישועה ורחמים הוא על-ידי המליצה על-ידי שאומר אותו הזכות וכיוצא שמלמד בדרך מליצה, דהינו שמציע הדבר יפה בטענות נאות ונכונות ובדבורים יפים ובמליצה נאה. על-ידי-זה יש לו כח לעורר למעלה ורחמים וישועה.

וכן למטה רואים בחוש כח המליצה. כי אם היו אומרים לאדם סתם שפלוני מת לא יתעורר כל כך לבכות הרבה, אבל אם יעוררו עליו בדרך המליצה להציע הדבר ולהרחיבו. כמה נאה היה אדם זה וכמה נאים מעשיו וכו' וכיוצא בזה בדרך המליצים אז יש כח על-ידי המליצה לעורר ולשבר לב האדם מאד. כל זה שמענו מפי רבנו זכרוננו לברכה. ואחר כך סיים: 'אבל יש מליץ שהוא פושעי ישראל בחינת: ומליצידך פשעו בי' כנ"ל.

והנה ענין זה של מעלת המליצה הוא נצרך מאד לכל אדם החפץ חיים אמתיים ונצחיים. הרוצה לגשת אל הקדש לילך בדרכי ה' לשוב אליו יתברך. אשר העצה הכללית שהוא יסוד כל העצות. הוא ההתבודדות והשיטה בינו לבין קונו, כמבאר אצלנו כמה פעמים, דהינו שירגיל עצמו בכל יום לילך למקום מיוחד להתבודד שם ולפרש שיחתו לפניו יתברך באשר ידבר איש אל רעהו. ולהרבות בטענות והפצרות ובקשות ופיוסים בלשון שמדברים בו, (דהינו במדינתנו בלשון אשכנז שאנו מדברים בו). שיעזרהו השם יתברך ויזכהו לשוב ממצעשיו הרעים ולהתקרב אליו יתברך וכו'. ולענין זה הוא דבר גדול ענין המליצה, דהינו שירגיל עצמו להרחיב שיחתו ולהרבות בטענות ולבקש למצא לעצמו בכל פעם דברי תחנונים ופיוסים חדשים וטענות נאות ודברי התעוררות של רחמים הרבה כדרך המפצירים, כדרך הבאים לפני מלכים ושופטים להתחנן על נפשם כשיודעים בעצמם שהם חייבים והם באים לפיסם. שאז מגדל מרירות נפשם יוצא מלבם ממילא דברי תחנונים ופיוסים הרבה, עד שלפעמים מעוררים לב המלך או השופט עד שמתחיל לבכות עמם גם כן מגדל הרחמנות וכיוצא בדבורים אלה הרבה:

כי לענין שיחה בינו לבין קונו, שהוא עקר התכלית האמת שצריכין לזכות על-ידי-זה לחיים נצחיים לעולמי עד ולנצח נצחים. ולהנצל מבאר שחת ומטיט היון וכו' וכו'. לענין זה צריכין כל מיני דבורים שבעולם תחנונות ובקשות ורצויים ופיוסים והפצרות ורחמנות וחנונה וטענות וכיוצא בזה הרבה. וכל עניני דבורים אלה וכאלה הם כלם כלולים בבחינת מליצה, כי כל זה נמשך בשרשו מבחינת מליצה העליונה שמשם יסוד דוד המלך עליו השלום, ספר תהלים, ברוח קדשו, שזכה על-ידי רוח קדשו למליצה הקדושה באמת. עד שזכה שספרו הקדוש ספר תהלים כלול מכל לשונות המליצה הקדושה, ועל-כן באמת יש לו כח גדול לעורר לב האדם ולעורר רחמים העליונים כשאומרים אותו בכונת הלב ולקרב את האדם להשם יתברך.

והנה מחמת שבקדשה המליצה יקרה מאד. מזה נמשך שאצל הפת הנ"ל נפלה המליצה עד שהפכו דברי אלקים חיים. ובחרו במליצה לרעתם לבלות כל ימיהם על דרכי מליצה. כדי להמשיך לב ישראל חס ושלום לדרכי המחקרים והפלוסופים אשר "כל באיה לא ישובון ולא ישיגו ארחות חיים" אשר על-ידי-זה עוקרין את עצמן ואת בניהם ותלמידיהם ההולכים

לקוטי הלכות תפלה ד' ארח-חיים שעט

בְּעִקְבוֹתָם מְשַׁנֵּי עוֹלָמוֹת, כִּידוּעַ וּמְפָרְסָם דְּרִכְיָהֶם הָרָעִים
לְמָה שְׂבָאִים עַל-יְדֵי מְלִיצִיָּהֶם הַפּוֹשְׁעִים עַד שְׂמַחֲלָלִים
שֶׁבֶת בְּפִרְהֶסְיָא. וּמְדַבְּרִים סָרָה עַל ה' וְעַל תּוֹרָתוֹ
הַקְּדוּשָׁה עַל תְּנָאִים וְאַמּוֹרָאִים. וּמִתְלוֹצְצִים מֵאֲגַדַּת
רְבוּתֵינוּ וְזִכְרוֹנָם לְבָרְכָה שְׂבַגְמָרָא וּמְדַרְשִׁים. וְהוֹלְכִים
בְּדַרְכֵי הָעֶכְבוֹ"ם וּבְמִנְהַגֵּיהֶם. וּמְכַרְיָחִים אֶת עֲצָמָם
וּמְרַגְלִים אֶת עֲצָמָם בְּכָל יַעַת לְלַכֵּת בְּדַרְכֵיָהֶם
וּבְמִנְהַגֵּיהֶם דִּיקָא, הֵן בְּעֵנֵינִי הַדִּירוֹת וְכֻלָּים
וּבְמִלְבוּשֵׁיהֶם וּבְכָל תְּנוּעוֹתֵיהֶם כְּמִפְרָסָם. אֲשֶׁר הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה הִזְהִירָנוּ עַל זֶה (וַיִּקְרָא יח. ג) "וּבַחֲקֵיתֶהֶם לֹא
תֵלְכוּ". שְׂאִסּוּר לְהַתְדַמּוֹת לָהֶם בְּשׁוּם דָּבָר, כְּמִבְאָר
בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ (יִזְרָה דְעָה סִימָן קעח). וְלִבְלוֹת יָמִים עַל מְלִיצָה
כְּזוֹ שְׂאִינָה מְקַרְבֶּת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְלַעֲבוֹדָתוֹ. אֲדַרְבָּא
מִרְחֻקָּת וְעוֹקְרָת אֶת הָאָדָם מִלְּגַמְרֵי רַחֲמָנָא לְצִלָּן בְּוִדְאֵי
אֵין שְׂגַעוֹן יוֹתֵר מִזֶּה.

וְהוּא מִמֶּשׁ עֵנִין הַפֶּת הַנ"ל, שְׂבַחְרוּ בְּאִישׁ צְרִפְתִּי
מִשְׁגַּע לְמִלָּה, בְּשִׁבִיל שְׁהִיָּה מְלִיץ נִפְלָא וְהִיָּה
יּוֹדֵעַ כִּמָּה לְשׁוֹנוֹת וְהִיָּה מְדַבֵּר תָּמִיד אֲפִלוּ לְעֲצָמוֹ.
וְאֶף-עַל-פִּי שְׁהֵם רוֹצִים לְכַסּוֹת הַשֶּׁקֶר וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת
שְׁלָהֶם בְּאַמַּת, דְּהֵינּוּ שְׂבַתְחֵלָה מִטְעִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאוֹמְרִים שְׂרוֹצִים לְלַמָּדָם מְקַרָּא הֵיטֵב בְּכָל דְּקָדוּק
הַלְשׁוֹן, אֲבָל בְּאַמַּת כָּל כּוֹנְתָם לְהַרְעַ וְזֶה עֵקֶר

האפיקורסות שלהם שכופרים בתורה שבעל פה לגמרי כמו הקראים ממש. וכשכופרים בתורה שבעל פה אזי ממילא הם כופרים בתורה שבכתב, כי אין יודעים שום דבר מתורה שבכתב בלי דברי רבותינו זכרונם לברכה בגמרא ומדרשים שהוא תורה שבעל פה. ותפח רוחם ונשמתם שמכריחים עצמם תמיד לפרש המקרא על-פי דרך הפשוט דיקא בלי שום דרשה מדרשות רבותינו זכרונם לברכה ופנימיות פונתם הרעה נפר לעין כל למי שבקי בהם קצת ובדרכיהם הרעים. שכל פונתם לפרש המקרא על-פי דרכי המליצה לבר כאלו אין בה שום פנימיות חס ושלום. והם משבחים את משה רבנו עליו השלום מאד ואומרים עליו שהיה מליץ ובעל לשון גדול מאד. וקצת נביאים אין נראה להם דברי מליצתם. אוי להם אוי לנפשם! ואם ידלגו על ההרים ואם יקפצו על הגבעות לא יוכלו לפרש את התורה הקדושה שתהיה מתישבת על-פי דרכי המליצה, כי יש הרבה מקראות בתורה בלי שעור שאין סובלים פרוש על-פי פשוט כלל, ובפרט שהם סותרים הדין כפי המקבל בידינו מפי משה רבנו עליו השלום בעצמו, כגון (דברים טז, ח) "ששת ימים תאכל מצות" וכו'. וכן (שם, ז) "ובשלת ואכלת" בפסח שבאמת אינו נאכל אלא צלי. וכן (שם כה, ג) ארבעים יפנו וכו'. וכיוצא בזה הרבה. ובפרט כל הספורי מעשיות שבתורה שכל אות ואות

לקוטי הלכות תפלה ד' ארח-חיים שפא

ובכל נקדה ונקדה של כל התורה הקדושה יש רזין עלאין, רזין גניזין, רזין ורזין דרזין, לעלא ולעלא עד אין סוף ואין תכלית. וכבר מבאר בזהר הקדוש (ח"ג קנב.) שמקלל הרבה את הכופרים שאומרים שאין בהתורה כי אם הפשוטו.

ועל-פן באמת אין צריכין ללמד מקרא כי אם עם פרוש רש"י לבר, שרש"י הקדוש מכריח עצמו מאד לפרש המקרא על-פי פשוטו. אבל בכל המקומות שאי אפשר לפרשו על-פי פשוטו מחמת קבלת רבותינו זכרונם לברכה הוא מפרשו על-פי דברי רבותינו זכרונם לברכה. וגם בהמקומות שמפרש המקרא על פי פשוט מביא על-פי רב דברי רבותינו זכרונם לברכה במדרשים וגמרא. לידע ולהודיע שיש עוד כמה דרשות בזה המקרא. והפורש עצמו מפרוש רש"י ללמד באור שלהם הרע וכיוצא באלו הפרושים הוא פורש מן החיים. ועוקר את עצמו מחי החיים ומתורתו הקדושה. ואי אפשר להאריך בזה כאן, כי יקצרו המון יריעות לספר בגדל מרירות הצרה הזאת שנתהוה עכשיו בדורותינו שנתפשטה הנגע הזאת גם במדינתנו.

ועקר מעלת המליצה הוא בשביל התכלית האמתי לזכות להתקרב על ידה להשם יתברך. ומי שזוכה למליצה כזאת ומבלי ימיו להמליץ דבריו לפני

השם יתברך בתפלה ותחנונים וכו', או להמליץ דבריו לישראל לעוררם לעבודתו יתברך באמת. בודאי אשרי לו אשרי חלקו. ומי שאינו זוכה לזה בשלמות אינו מעכב לעבודתו, כי אין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עם בריותיו (עבודה זרה ג.). ואינו חפץ מהאדם שיעשה מה שאין ביכולתו. ויכול להתקרב להשם יתברך על-ידי שיחתו איהו שהוא ואיהו שידבר יהיה נחשב בעיני השם יתברך למליצה יפה ונאה, כי אצל השם יתברך העקר הוא האמת שיהא פונת לבו באמת, כי אחר פונת הלב הן הן הדברים, כמו שכתוב: (תהלים קמה, יח) "קרוב ה' לכל קראיו לכל אשר יקראוהו באמת", ומי שמכוון לבו באמת, אזי אף-על-פי שאינו מליץ ולא למד דרכי המליצה מעולם, אף-על-פי-כן ממילא נפתח פיו ולבו, ויוכל לדבר דבורים נאים וטענות נכונות להשם יתברך וכו', שהם נמשכין מבחינת מליצה דקדשה. ועל כל פנים לא יקלקל בדבריו, אבל אלו הנ"ל המרגילים בניהם ללמד מקרא על-פי דרכי המליצה שלהם שבאים על-ידי-זה לכפירות גדולות ורשעות מפרסם כנ"ל. על זה נאמר: "ומליציך פשעו בי" כנ"ל. ועל זה נאמר (ערכין טו:) 'ומה יתרון לבעל הלשון'. וכמו שכתוב (עמוס ה, כג) "הסר מעלי המון שריף" וכו'. וכתוב (יחזקאל לה, יג): "והערתם עלי דבריכם". וכתוב (תהלים עה, ו): "אל תרימו למרום קרנכם תדברו בצואר עתק". וכתוב

לקוטי הלכות תפלה ד' ארח-חיים שפג

(שם לא, יט): "תאלמנה שפתי שקר הדברות על צדיק עתק בגאווה ובוז". וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (פראשית ופה א, ה): 'תאלמנה': יתפרכון יתרחשון ישפתקון, הדברות על צדיקו של עולם וכו'.

הכלל, שעל-ידי שיש מליצה דקדושה שהיא דבר יקר מאד על-ידי-זה נתעו על-ידי תאותם הרעות עד שאמרו שעקר התכלית הוא דברן ובעל מליצה. ובחרו להם איש צרפתי משגע שהיה יודע כמה לשונות, למלה, ובודאי הוליד אותם בדרך ה'ישר', אוי להם:

(ח) וכן הפת שאמרו שעקר התכלית שמחה ושכרות מבאר גם כן קצת, כי שמחה דקדושה הוא בודאי דבר גדול מאד, דהינו לשמח בה' ובתורתו הקדושה שזה עקר שלמות העבודה, כמו שפתיב (דברים כח, מז): "תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה" וכו'. כי שמחה דקדושה הוא הנקדה הקדושה של כל המצות, כמו שפתיב (תהלים יט, ט): "פקודי ה' ישרים משמחי לב". כי העקר הוא לזכות לשמח בה' בבחינת (שם קד, לד) "אנכי אשמח בה'". וכמו שפתיב (שם לג, כא): "כי בו ישמח לבנו" וכו'. וכתוב (שם מג, ד) "ואבואה וכו' אל אל שמחת גילי". וכתוב (שם לב, יא) "שמחו בה' וגילו צדיקים". וכתוב (שם צג, א): "ה' מלך תגל הארץ" וכו'. "ישמחו השמים ותגל הארץ" וכו'. ועל זה אמר

שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם (קהלת ח, טו): "וּשְׁבַחְתִּי אֲנִי
 אֶת הַשְּׂמֵחָה אֲשֶׁר אֵין טוֹב לָאָדָם וְכוּ' כִּי אִם לֶאֱכֹל
 וְלִשְׂתוֹת וְלִשְׂמֵחַ", שְׁדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה (עין
 שם בְּרַש"י): 'לֶאֱכֹל וְלִשְׂתוֹת וְלִשְׂמֵחַ בְּשִׁבְתוֹת וַיָּמִים
 טוֹבִים'.

כִּי בְּאֵמֶת מִי שֶׁהוּא בְּכֹלֵל הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הָאֱמֵתִית
 יֵשׁ לוֹ לִשְׂמֵחַ כָּל יָמָיו בְּכָל עֵת וּבְכָל רִגְעוֹ, כְּשִׁיזְכּוֹר
 אֶת עֲצֻמוֹ הַטּוֹבָה וְהַחֲסֵד הַנִּפְלָא שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 עִמָּנוּ עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם אֲשֶׁר פָּתַח אֶת
 עֵינֵינוּ וְהִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה לְהֶאֱמִין
 בָּהּ וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ, לְקַיֵּם תּוֹרָתוֹ וּמִצְוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים בְּכָל
 יוֹם, אֲשֶׁר אָפְלוּ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל מִלְּאִים מְצוֹת כְּרֵמוֹן
 (בְּרִכּוֹת נו.). וְכִלְנוּ מֵאֲמִינִים בְּאַלְקִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם, חֵי
 לְעַד וְקַיִם לְנֶצַח. אֲדוֹן כֹּל לְעֵלָא מִן כֹּלָא וְלִית לְעֵלָא
 מִנָּה. יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בְּפִי כֹל חַי לְנֶצַח. וְאִי אֶפְשָׁר לְבָאֵר
 בְּכֶתֶב וּבְעַל פֶּה עֲצָם הַשְּׂמֵחָה הַזֹּאת. כִּי לְגַדְלָתוֹ אֵין
 חֵקֶר. כִּי הַשְּׂמֵחָה הַזֹּאת הוּא לְכֹל חַד כְּפוּם מַה דְּמִשְׁעַר
 בְּלִבָּהּ בְּבַחֲיַנֵּת 'נּוֹדַע בְּשַׁעְרִים בְּעֵלָה' וְכוּ', כְּמִבְּאֵר מְזֵה
 בְּמָקוֹם אַחֵר. וּמֵהַשְּׂמֵחָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת כְּשֶׁנִּפְגַּמְתָּ חַס
 וְשְׁלוֹם, מְזֵה נִשְׁתַּלְשֵׁל הַטְּעוֹת שֶׁל הַפֶּת הַנִּ"ל שֶׁבְּחָרוּ
 בְּהַשְּׂמֵחָה שֶׁל הוֹלְלוֹת וְשִׁכְרוֹת שֶׁעַל זֶה נֶאֱמַר (קהלת ב,
 ב): "וְלִשְׂמֵחָה מַה זֶה עָשָׂה", וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ

לקוטי הלכות תפלה ד' ארח-חיים שפה

זכרוֹנָם לְבִרְכָה בְּפֶרֶק בְּמָה מְדַלִּיקִין (דף ל:): 'וּלְשִׁמְחָה
מֵה זֶה עָשָׂה', זו שְׂמִיחָה שְׂאִינָה שֶׁל מְצוּה. 'וְשִׁבְחָתִי
אֲנִי אֶת הַשְׂמִיחָה', זו שְׂמִיחָה שֶׁל מְצוּה, לְלַמְדָּךְ שְׂאִין
הַשְׂכִּינָה שׁוֹרָה מִתּוֹךְ עֲצָבוֹת וְכוּ' אֲלָא מִתּוֹךְ שְׂמִיחָה שֶׁל
מְצוּה:

(ט) וְכֵן בְּעֵינֵי הַחֲכָמָה, שְׁהִיְתָה כֵּת אַחַת שֶׁחֲקָרוּ וְאָמְרוּ
שֶׁעֵקֶר הַתְּכֵלִית הוּא חֲכָמָה, זֶה הַטָּעוֹת מְבֹאָר
מְאֹד מֵהֵיכָן נִמְשָׁךְ, כִּי בְּיָדָיו הוּא אֵמֶת שֶׁחֲכָמָה
דִּקְדָּשָׁה יִקְרָה מְאֹד, כִּי כָּל הַבְּרִיאָה הִיְתָה עַל-יְדֵי
הַחֲכָמָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים קד, כד): "כָּל־מַעֲשֵׂי
עֲשִׂיתָ". וְהַחֲכָמָה הִיא חַיּוֹת הַכָּל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קהלת ז,
יב): "הַחֲכָמָה תִּחְיֶה". אֲבָל עֵקֶר הַחֲכָמָה הִיא לִירְאָה אֶת
ה' וְלַעֲבֹד אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים קיא, י):
"יְרֵאֵת חֲכָמָה יִרְאֵת ה'" וְכוּ'. כִּי עֵקֶר אֵמֶת הַחֲכָמָה
הוּא לְדַעַת שְׂרַחֲוֹק מִמֶּנּוּ הַחֲכָמָה, בְּבַחֲיִנַת (קהלת ז, כג):
"אֲמַרְתִּי אֲחַכְמָה וְהִיא רַחֲוֹקָה מִמֶּנִּי" וְכוּ', כְּמִבְּאֵר
בְּדַבְרֵי רַבְּנוֹ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן פג)
שֶׁעֵקֶר הַחֲכָמָה שֶׁשֶׁכִּיל שְׂרַחֲוֹק מִמֶּנּוּ הַחֲכָמָה, כִּי
בְּאֵמֶת "אִין חֲכָמָה וְאִין תְּבוּנָה וְאִין עֲצָה לְנִגְדָה" (משלי
כא, ל). וְעֵקֶר הַחֲכָמָה הָאֵמֶתִית הוּא מִי שֶׁזוֹכֶה לְשִׁכֵּל
הָאֵמֶת לְהַבִּין וְלִהְשָׁכִיל הָאֵמֶת שֶׁהָעֵקֶר הוּא לַעֲבֹד אוֹתוֹ
יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַשְׁיטוֹת גָּמוּר. וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא

יזכה לעקר החכמה האמתית, דהינו לדעת אותו יתברך באמונה שלמה באמת, שזה עקר החכמה, כמו שכתוב (ירמיה ט, כב-כג): "אל יתהלל חכם בחכמתו וכו' כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידע אותי". וכתוב (משלי א, ז): "יראת ה' ראשית דעת.

אבל מי שחכמתו מרבה ממעשיו, מכל שכן הכופרים לגמרי במצות מעשיות רחמנא לצלן. עליהם נאמר (ירמיה ח, ט): "הנה בדבר ה' מאסו וחקמת מה להם", כי אין שטות ושגעון יותר מזה, כשאדם ילוד אשה קרוץ מחמר רוצה לחקר ולהשיג בשכלו דרכי ה' ורוצה להתחכם על ה' לידע טעמי מצותיו על-פי שכלו או לידע דרכי הנהגותיו יתברך. ועל זה נאמר (משלי כו, יב): "ראית איש חכם בעיניו תקנה לכסיל ממנו". וכתוב (ישעיה ה, כא): "הוי חכמים בעיניהם ונגד פניהם נבנים". וכיוצא בזה הרבה. ושלמה המלך עליו השלום לרב חכמתו אמר (משלי ל, ב): "כי בער אנכי מאיש ולא-בינת אדם לי". ואפלו על קצת הטעות שטעה ורצה להתחכם מעט כנגד תורת משה, התחרט אחר כן מאד ואמר: "לאיתיאל ואכל וכו' כי בער אנכי וכו' מי עלה שמים" וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, מכל שכן וקל וחמר שאר אנשים.

הכלל, שעקר החכמה שיקרה מאד היא בחינת יראת

ה', בחינת (תהלים קיא, י) "ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עשיהם". 'ללומדיהם' לא נאמר אלא 'לעשיהם' (ברכות יז.) ועל-ידי-זה דיקא זוכה לחכמה האמתית, דהינו לדעת ולהשיג אותו יתברך בחינת (דברים ד, ט) "וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא האלקים" וכו'. שזה הדעת הקדוש אי אפשר להשיג פי אם על-ידי תורה ומצות ומעשים טובים בתמימות ובפשיטות. שזהו בחינת חכמת תורתנו הקדושה שהוא עקר החכמה האמתיות, כמו שכתוב (משלי ח, יב): "אני חכמה וכו' אני בינה" וכו'.

ואצלם נפל החכמה הזאת דקדושה. עד שאמרו
 שהחכמות שלהם שהם חכמות חיצוניות הם עקר התכלית. אשר על-ידי חכמות כאלו הם עוקרים עצמן ואת הנמשכין אחריהם מעולם הזה ועולם הבא. ואין להם שום חיות לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, כמבאר בדברינו במקום אחר (שיחות הר"ן, סימן קב) שמי שאין לו אמונה אין לו שום חיים כלל. וכמו שכתוב (איוב ה, יג): "לכד חכמים בערמם". שהחכמים נלפדים בחכמתם של עצמם וכמבאר בדברינו בכמה מקומות. נמצא שגם אלו שפחדו בחכמה לתכלית צריכין גם כן תקון גדול להשיבם מחכמות שלהם אל החכמה האמתית, שהוא תורה ומצות ומעשים טובים וכו'":

י) וכן הכת שבתרו להם למלך מי שאוכל הרבה. גם זה נמשך מחמת שבקדשה ודאי מצוה שיאכל האדם כפי ההכרח כדי שיהיה לו כח לעבד את ה'. וגם יש אכילה של מצוה ממש, כגון אכילת שבת ויום טוב ואכילת מצה וקדשים. ומזה נמשך ונפל להם הטעות שאמרו שהתכלית היא האכילה ושצריכין לאכל הרבה. ונשתגעו בשגעון שלהם שזהו עקר התכלית וכבר מובא בספרים שהיה מלך אחד שהיה בטעות של הכת הזאת. שאמר שהתכלית היא האכילה והיה מתפלל ואומר: אלקי תן לי בטן שאוכל לאכל הרבה. כאשר שמעתי ספור זה מפי רבנו זכרוננו לברכה בפעם אחר קדם שספר מעשה זאת:

יא) וביותר נתעו ונבוכו אותה המדינה של עשירות שנפלו לתאות ממון כל כך, עד שכל החשיבות והגדלה והכבוד שלהם הכל היה כפי רבוי הממון שיש לו וכו'. ומי שיש לו ממון מעט היה נחשב אצלם לחיה או לעוף וכו'. והיה להם כוכבים ומזלות ומלאכים עד שבאו לידי עבודה זרה ממש. שעשו לעצמן את הבעלי ממון הרבה לאלהים אחרים והקריבו להם קרבנות וכו' ככל המבאר שם במעשה הנ"ל. ומבאר שם, שמכל התאות יכולין להוציא אבל לא מתאות ממון. כי אם על-ידי הדרך שיש להגבור וכו',

כי זה הטעות והמבוכה של הכת והמדינה שבחרו בתאות ממון. זה הטעות גדול יותר מכל מיני טעיות של כל הכתות הרעות הנ"ל, כי מחמת שהממון המכרח הוא הכרח גדול להאדם, על-כן שם מתגבר הטעות והמבוכה ביותר, עד שנדמה להם שהממון עקר התכלית חס ושלום, ושאריכין לבלות כל ימיו על זה באשר מצוי ברוב העולם רחמנא לצלן אשר באמת הוא בהפך ממש, כי באמת עקר הפרנסה הוא רק מהשם יתברך לבד, כמו שכתוב (תהלים עה, ז): "כי לא ממוצא וממערב ולא ממדבר הרים כי אלקים שפט" וכו'. וצריכין למעט בעסק ולעסק בתורה ולבטח בה' שיצליחו במעט העסק שעוסק ויזמין לו פרנסתו בסבה קלה, ויהיה לו אמונה שלמה בהשם יתברך שהכל ממנו יתברך לבד:

(יב) וזה בחינת תפלה. כי עקר התקון של כל המדות הנפולין. שהם בחינת כל הכתות רעות הנ"ל. הוא על-ידי תפלה כנ"ל. כמבאר בכתבים שעקר תקון וברור כל המדות הוא על-ידי תפלה דיקא. וזה בחינת 'תפלה בעשרה' כדי לברר ולתקן כל הכתות הנ"ל על-ידי הבעל תפלה עם שאר אנשי המלך הנ"ל. שכלם יחד הם מספר עשרה כנ"ל. כי בכל מקום שמתקבצין מנין עשרה להתפלל נמשך עליהם הארה מעשרה

בְּחִינֹת הַנ"ל שֶׁל אֲנָשֵׁי הַמֶּלֶךְ הַנ"ל. שֶׁהֵם בְּחִינַת עוֹלָם הַתְּקוּן שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְתַקְנִים כָּל הַכֹּתוֹת רָעוֹת הַנ"ל. שְׂזָהוּ עֶקֶר בְּחִינַת תְּקוּן וְעֲלִית הָעוֹלָמוֹת וְהַמְדוֹת.

כִּי כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי הַמֶּלֶךְ הַנ"ל יֵשׁ לוֹ כַּח מְיַחֵד לְתַקֵּן מִדָּה מְיַחֵדָת. כְּגוֹן הַמְּלִיץ שֶׁל הַמֶּלֶךְ צָרִיךְ לְתַקֵּן בְּחִינַת הַמְּלִיצָה הַנְּפוּלָה שֶׁהֵם הַכֹּת הַרְעָה שֶׁבְּחָרוּ מְלִיצָה וְדַבּוּר לְתַכְלִית שֶׁבְּחָרוּ לָהֶם תְּחִלָּה אֵיזָה מְלִיץ רַע לְמֶלֶךְ וְאַחַר כֵּן מְצָאוּ אֶת הַמְּלִיץ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנ"ל. וְקָבְלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ וְעַל-יְדֵי-זֶה הַמְּלִיץ נִתְתַקְּנוּ אַחַר כֵּן וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּשָׂאֵר הַכֹּתוֹת שֶׁכָּל אַחַת זֹכָתָה אַחַר כֵּן לְקַבֵּל לְמֶלֶךְ אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי הַמֶּלֶךְ הַשֵּׁיף לָהֶם לְפִי מִדְּתָם שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְתַקְּנוּ אַחַר כֵּן. אִךְ עֶקֶר הַתְּקוּן הִיָּה עַל-יְדֵי הַבְּעַל תְּפִלָּה שְׁעַל יָדוֹ נִתְקַבְּצוּ וְנִתְאַסְּפוּ וְחִזְרוּ וְנִתְחַבְּרוּ יַחַד הַמֶּלֶךְ עִם כָּל בֵּיתוֹ וְאֲנָשָׁיו כַּמְּבֹאָר שֶׁם בְּהַמְעֵשָׂה הַנ"ל. וְגַם אַחַר כֵּן שָׁלְחוּ אֶת הַבְּעַל תְּפִלָּה בְּכַחַם לְכָל הַכֹּתוֹת הַנ"ל לְתַקְּנָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם, כִּי עֶקֶר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי תְּפִלָּה כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמְתַקְּבִין עֲשָׂרָה לְהַתְּפִיל לָהֶם בְּחִינַת עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים הַנ"ל, שֶׁהֵם הַמֶּלֶךְ וְאֲנָשָׁיו כַּנ"ל. וְעַל-יְדֵי-זֶה מְתַקְּנִים בְּחִינַת פְּגָם הַמְדוֹת שֶׁל כָּל הַכֹּתוֹת רָעוֹת הַנ"ל, שְׁעֶקֶר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן הָעֶקֶר הוּא הַבְּעַל תְּפִלָּה שֶׁהוּא הַשְּׁלִיחַ צְבוּר וְהַחֲזָן הָעוֹבֵר לְפָנָי הַתְּבָה שֶׁהוּא

לקוטי הלכות תפלה ד' ארח-חיים שצא

נקרא 'בעל תפלה' שמוציא את הרבים ידי חובתן, פי עקר התקון על-ידי הבעל תפלה כנ"ל:

(ג) פי כל הפתות רעות הנ"ל הם בחינת מדות הנפולין כנ"ל. והם בכל אדם ובכל זמן כנראה בחוש את כל המעשה הרע הנעשה תחת השמש על-ידי פגם המדות רעות הנ"ל. שהוא בחינת פגם וטעויות ומבוכה של כל הפתות הנ"ל, פי יש בני אדם שלהוטים ביותר אחר הכבוד ורודפים אחר הכבוד מאד, ואובדים עולמם הנצחי וגם העולם הזה בשביל כבוד מעט שרוצים להשיגו. זה רוצה להתכבד על-ידי עשירותו שיהיה לו שם וכבוד בין נגידים וקצינים וחורי ארץ וכו'. וזה רוצה להתכבד ולהתיקר על-ידי תורתו ועבודתו וחותר כל ימיו שיהיה נתקבל לרב ומנהיג בעיר גדולה וכו'. ויש שמתגבר בהם ביותר מדת הרציחה, כגון רוצחים ממש, או שאינם רוצחים ממש, רק שיש להם בחינת רציחה, שהם בעלי מחלקת ושאנאה וקנאה, ורודפים את האדם עד לחייו וכו'. שזהו גם כן בחינת רציחה, שזאת הרציחה שכיחא מאד בעולם רחמנא לצלן. וכן בשאר הפתות, כמובן למעין מאליו.

ואפלו באדם אחד נמצאים בחינות מכל הפתות הנ"ל, פי האדם בטבעו יש לו כל המדות רעות קנאה

וּתְאֹהַ וְכָבוֹד וְשֹׁאֲרֵי תְאֵוֹת וּמִדּוֹת הָרְעוֹת שְׁכָלָם
 נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת הַפְּתוֹת הָרְעוֹת הַנ"ל, רַק שְׂאֵצֶל זֶה
 הָאָדָם מִתְגַּבֵּר זֹאת הַמְּדָה רָעָה בְּיוֹתֵר. וְעַל-כֵּן נִקְרָא עַל
 שֵׁם פֶּת זֹאת. וְאֵצֶל אָדָם אַחַר מִתְגַּבְּרַת מְדָה רָעָה
 אַחֲרָת, עַל כֵּן נִקְרָא עַל שֵׁם אוֹתָהּ הַפֶּת הָאַחֲרָת וְכֵן
 כָּלָם. וּמִי שְׂרוּצָה לְבָלִי לְהִטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ וְלַחֲשֹׁב עַל
 הַתְּכָלִית הָאֲמִתִּי תְכָלִית הַנְּצָחִי, אֵי אֶפְשֵׁר לְזָכוֹת לְזֶה
 כִּי אִם כְּשִׂיזְכָּה לְהִיּוֹת מִהַפֶּת הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה
 הַקְּדוּשָׁה, שֶׁרַק הֵם בְּחֵרוֹ בְּתְכָלִית הָאֲמִתִּי וְהַנְּצָחִי, שֶׁהוּא
 תְּפִלָּה וְשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי
 הַתְּפִלָּה זוֹכִין לְשַׁבֵּר כָּל הַמִּדּוֹת רְעוֹת שֵׁישׁ בְּכָל אָדָם
 שְׁנִמְשָׁכִין מִכָּל הַפְּתוֹת הַנ"ל, שְׁכָלָם מִתְבַּטְּלִים
 וְנִתְתַּקְּנִים עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה דִּיקָא כַּנ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת
 תְּפִלָּה בַּעֲשָׂרָה כַּנ"ל:

(יד) וְעַקֵּר הַתְּפִלָּה הוּא לְתַקֵּן אֶת הַפֶּת שֶׁנִּפְּלוּ לְתֵאֵוֹת
 מִמּוֹן בְּיוֹתֵר. שְׁעָלֵיהֶם נִתְיַגַע הַבַּעַל תְּפִלָּה
 בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר לְתַקְּנָם, כַּמּוּבָן וּמִבְּאֵר שֵׁם בַּמַּעֲשֵׂה הַנ"ל,
 כִּי רַב הַמַּעֲשֵׂה מִדְּבָרֵת שֵׁם מַעֲנִין תְּאֵוֹת מִמּוֹן. שְׂזֶה
 טְעוֹת וְהַמְּבוּכָה שֶׁל תְּאֵוֹהַ זֹאת גְּרוּעָה מִכָּל הַטְּעוּיֹת שֶׁל
 כָּל הַפְּתוֹת, כִּי תְאֵוֹת מִמּוֹן הוּא עֲבוּדָה זָרָה מִמָּשׁ, כְּמוֹ
 שְׁכֵתוֹב שֵׁם שְׁעָשׂוֹ עֲצָמָן אֱלֹהוֹת וְכוּ'. כִּי בְּזֶה הַטְּעוּיֹת
 שֶׁל תְּאֵוֹת מִמּוֹן טוֹעִים הָעוֹלָם בְּיוֹתֵר עַד שֶׁרָבָם כְּכָלָם

לקוטי הלכות תפלה ד' ארח-חיים שצג

מבלים ימיהם ושנותיהם בשביל תאות ממון ומאומה לא ישאו בעמלם, כי אין אדם מת וחצי תאותו בידו (קהלת ובה א, לד), ואין מלויזן לו לאדם בשעת פטירתו לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות אלא תורה ומעשים טובים בלבד (אבות ו, ט). ועקר התפלה הוא בשביל לתקן תאות ממון, שהוא עבודה זרה ממש, כי התפלה הוא בחינת אמונה, כמו שכתוב (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה". ותרגומו: 'והנה ידוהי פרישן בצלו', כמבאר במקום אחר (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז'). ואמונה הוא הפך העבודה זרה והכפירות, שהוא בחינת תאות ממון, שהוא עבודה זרה וכפירות כנ"ל. וכמבאר בהתורה 'צוית צדק' (בסימן כג). שכל העבודות זרות תחובים בממון, עין שם. ובשביל זה צריכים לתן צדקה קדם התפלה, כי עקר שבירת תאות ממון שהוא בחינת התפלה כנ"ל הוא על-ידי צדקה, כמו שכתוב בהתורה אשרי העם - השגחה (בסימן יג), עין שם:

(ט) ועל-כן בתחלת התפלה אומרים פרשת הקרבנות שנגחש כאלו הקרבנו הקרבנות. כי עקר שבירת ובטול תאות ממון הוא על-ידי קרבנות, כי הקרבנות שמקריבין הם נקראין בחינת מאכלין דמלכא, כמבאר ביזר הקדוש (עין ח"ג ד. ז.). וזה בחינת המאכלים המבארים בהמעשה הנ"ל. שעל ידם עקר

התקון של הכת שנפלו לתאות ממון, כמבאר שם שמכל התאות אפשר להוציא, אבל מתאות ממון אי אפשר להוציא כי אם על-ידי אלו המאכלים המבארים שם שהולך אותם עד שהגיע להם הריח של אלו המאכלים ונתאווי להם מאד וכו'. ואחר כך כשנתן להם מאלו המאכלים, אז ראו מאוס סרחון תאות ממון, עד שמאסו בחייהם, וברחו וקברו את עצמן בחפירות וקברים מחמת בוששה וכו', עין שם. ואלו המאכלים הם בחינת קרפנות שעקבם בחינת הריח, בחינת (במדבר כח, נח): "אשה ריח ניחח לה". והם נקראים מאכלים דמלכא פנ"ל, כי מבאר בפנונות פרשת התמיד שעל-ידי הקרפנות נכנע העבודה זרה. וזהו בחינת "צו את בני ישראל". 'אין צו אלא עבודה זרה' וכו', עין שם, הינו שהקרפנות מכניעין ומבטלין העבודה זרה של תאות ממון שהוא עקר העבודה זרה, כי כל העבודה זרה הם בממון פנ"ל.

וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תורת כהנים) על פסוק "צו את אהרן" וכו' הנאמר בפרשת העולה: 'אין צו אלא זרוז מיד וילדורות', 'ביותר צריך לזרוז במקום שיש חסרון פיס', הינו פנ"ל, כי הקרפנות הם חסרון פיס, שזהו בחינת שבירת תאות ממון, על-ידי שמחסרים ממונם בשביל השם יתברך שקונים קרפנות

לקוטי הלכות תפלה ד' ארח-חיים שצה

מממונם, שזהו עקר שבירת תאות ממון, כשמוציאין
הממון על דבר שבקדשה, כמבאר בהתורה 'צוית צדק'
הנ"ל. וזה "צו" וכו' 'ביותר צריך לזרז במקום שיש
חסרון פיס'. שהוא בחינת שבירת תאות ממון שזוכין
על-ידי הקרבנות, שהם נדבת לב, בחינת צדקה, פי על
שבירת תאות ממון בחינת חסרון פיס בשביל דבר
שבקדשה, צריכין לזרז על זה ביותר מאד מאד, פי
להוציא מתאות ממון קשה ביותר מכל התאות כנ"ל.
נמצא שצו הנאמר בקרבנות, מרמז על שבירת תאות
ממון. שזהו בחינת אין צו אלא זרז ביותר צריך לזרז
במקום שיש חסרון פיס כנ"ל. וזהו בעצמו בחינת, 'אין
צו אלא עבודה זרה', פי שבירת תאות ממון הוא בטל
העבודה זרה, פי כל העבודה זרה הם בתאות ממון
כנ"ל:

וזהו בחינת קטרת, פי "קטרת ישמח לב" (משלי כו,
ט). הפך תאות ממון, שהוא בחינת עצבות
ומרה שחורה, בחינת (בראשית ג, יז) "בעצבון תאכלנה".
וכן מבאר בהתורה "אשרי העם" (סימן יג) ששבירת
תאות ממון הוא בחינת "קטרת ישמח לב". ועקר
הקטרת הם בחינת הריח הקדוש, זה בחינת הריח של
המאכלים הנ"ל, שעקר שבירת תאות ממון הוא על-
ידי זה. וזה בחינת קטרת מעשרת (יומא כו.), הינו בחינת

תקוּן הַעֲשִׂירוֹת דִּקְדָּשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁבִירַת תְּאוֹת מְמוֹן, כִּי זֶה הַנוֹפֵל לְתַאוֹת מְמוֹן אֵין לוֹ שׁוּם עֲשִׂירוֹת לְעוֹלָם, כִּי הוּא בַעַל חוֹב תָּמִיד לְתַאוֹתוֹ. וְכָל מֵה שֵׁישׁ לוֹ, חָסֵר לוֹ בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר. בְּחִינַת (אָבוֹת ב, ז) 'מְרַבֵּה נִכְסִים מְרַבֵּה דְאָגָה' וְכוּ'. וְאֵין אָדָם זוֹכֵה לְעֲשִׂירוֹת בְּאַמַּת כִּי אִם כְּשֶׁמִּשְׁבֵּר תְּאוֹת מְמוֹן וּמֵאַמִּין בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ שֵׁיזְמִין לוֹ פְּרִנְסָתוֹ בְּסִבָּה קְלָה וְהוּא שְׂמֵחַ בְּחֻלְקוֹ. שֶׁזֶהוּ עֲקֵר הַעֲשִׂירוֹת. כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (שֵׁם ד, א): 'אֵיזְהוּ עֲשִׂיר הַשְּׂמֵחַ בְּחֻלְקוֹ', כְּמִבְּאֵר כָּל זֶה בְּהַתּוֹרָה 'צִוִּיתָ צֶדֶק' הַנ"ל. וְהַעֲשִׂירוֹת דִּקְדָּשָׁה כְּזוֹאת שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁבִירַת תְּאוֹת מְמוֹן זוֹכִין עַל-יְדֵי קְטָרֶת, בְּחִינַת "קְטָרֶת יִשְׂמַח לָב", בְּחִינַת קְטָרֶת מְעַשְׂרֶת כַּנ"ל:

(יז) וְזֶה בְּחִינַת הַקְּרִבָּן פְּסַח שֶׁאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא צָלִי. שֶׁהוּא סִיּוּם פְּרָשִׁיּוֹת וּמִשְׁנֵיּוֹת הַקְּרִבָּנוֹת שֶׁאוֹמְרִים בְּבִקְרַת בְּשַׁעַת הַתּוֹפֵלָה, כִּי צָלִי רִיחוֹ נוֹדֵף, כְּדֵי לְהַכְנִיעַ בְּיוֹתֵר עֲבוּדָה זָרָה שֶׁל הַמְּמוֹן שֶׁהַכְּנַעַנְתָּה עַל-יְדֵי הָרִיחַ שֶׁל הַמֵּאֲכָלִים הַנ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת מֵאֲכָלִין דִּקְרִבָּנִין כַּנ"ל. וְגַם צָלִי שׁוֹלֵט בּוֹ הָאֵשׁ בְּיוֹתֵר, כִּי עֲקֵר הַכְּנַעַנְתָּה הַעֲבוּדָה זָרָה שֶׁהוּא תְּאוֹת מְמוֹן, הוּא עַל-יְדֵי הָאֵשׁ הַמְּבֹאֵר בְּהַמְעֵשָׂה הַנ"ל. וְכְּמִבְּאֵר בְּפָנּוֹת שֶׁהַעֲבוּדָה זָרָה הֵם קְלָפוֹת קָשׁוֹת מְאֹד, שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְבַעֲרָם, כִּי אִם עַל-יְדֵי הָאֵשׁ. וְעַל-כֵּן הַקְּרִבָּן פְּסַח הוּא צָלִי אֵשׁ דִּיקָא. כִּי

לקוטי הלכות תפלה ד' ארז-חיים שצז

הַקָּרְבַּן פֶּסַח הוּא עֶקֶר שְׁבִירַת תְּאֹת מָמוֹן שֶׁהוּא הַעֲבוּדָה זָרָה, כִּי קָרְבַּן פֶּסַח נִצְטוּי יִשְׂרָאֵל בִּיצִיאַתָּן מִמִּצְרַיִם וְעֶקֶר יְצִיאַת מִצְרַיִם, הוּא בְּחִינַת שְׁבִירַת תְּאֹת מָמוֹן וְלִזְכוּת לְתַקּוּן הַעֲשִׂירוֹת דְּקַדְשָׁה, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית טו, יד) "וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרֶכֶשׁ גָּדוֹל", כִּי מִצְרַיִם מְלֶאכֶה גְלוּלִים וְעֲבוּדָה זָרָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תְּאֹת מָמוֹן, שֶׁשֵּׁם כָּל הַעֲבוּדוֹת זָרוֹת כַּנִּל.

וְכֵן מְבָאָר בְּסוּף הַמַּעֲשֵׂה הַנִּל, שֶׁמִּצְרַיִם הוּא הַמְּדִינָה שֶׁסָּבְרוּ בַּעֲלֵי תְּאֹת מָמוֹן שֶׁהֵם כָּלֵם אֱלֹהוֹת מְרַבּוּי הַמָּמוֹן שֶׁלָּהֶם. עַד שֶׁאָמְרוּ: שֶׁהֵם כָּלֵם אֱלֹהוֹת וְנוֹסְעִים עִם מְלֶאכִים, שֶׁהַסּוֹסִים שֶׁלָּהֶם הֵם מְלֶאכִים מִחַמַּת שֶׁמִּצְפִּין בַּעֲשִׂירוֹת גָּדוֹל, עֵינֵי שָׁם, מֵה שֶׁכָּתוּב: שְׁפֹל הַמַּעֲשֵׂה נוֹרָאָה מְרַמְזֵת בִּישְׁעָיָה קַפִּיטָל לֹא (פְּסוּק א): "הוּי הַיְרֵדִים מִצְרַיִם לְעֶזְרָה וְעַל סוֹסִים יִשְׁעֲנוּ" וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. נִמְצָא שֶׁמִּצְרַיִם הוּא עֶקֶר בְּחִינַת הַעֲבוּדָה זָרָה שֶׁל תְּאֹת מָמוֹן, וְזֶה עֶקֶר בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם, בְּחִינַת שְׁבִירַת תְּאֹת מָמוֹן.

וְכֵן מְבָאָר בְּהַתּוֹרָה תִּקְעוּ א בְּלִקּוּטֵי תַנְיָנָא: שֶׁפֶסַח הוּא תִּקּוּן תְּאֹת מָמוֹן וְזֶהוּ בְּחִינַת הַקָּרְבַּן פֶּסַח שֶׁהוּא צְלִי אֵשׁ וְכַנִּל, כִּי הַקָּרְבַּן פֶּסַח הָיָה מִן הַצֹּאֵן שֶׁזֶה הָיָה הַעֲבוּדָה זָרָה שֶׁל מִצְרַיִם שֶׁבִשְׁבִיל זֶה נִצְטוּיָנוּ לְהִבִּיאַת הַקָּרְבַּן פֶּסַח מִן הַצֹּאֵן, כְּדִי לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר הַעֲבוּדָה זָרָה

שָׁלָהֶם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (שְׁמוֹת רַבָּה טז, ג). כִּי הַמְצָרִים שֶׁהָיוּ שְׁקוּעִים בְּעִבּוּדָה זָרָה, שֶׁהוּא תַאֲוֹת מְמוֹן הָיוּ עוֹבְדִים לְצֵאן, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָעֲשִׂירוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְעִשְׂתֵּרוֹת צֵאנֶךָ", (דְּבָרִים ז, יג) 'שְׁמַע שְׂרוֹת אֶת בְּעַלְיָהֶן' (חֲלִין פד:). עַל־כֵּן נִמְשְׁכוּ בְּטָעִיּוֹת שָׁלָהֶם עַד שֶׁעָשׂוּ הַצֵּאן שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשִׂירוֹת לְעִבּוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ, וְעַל־כֵּן נִצְטוּיָנוּ לְהִבְיֵא הַקָּרְבֵּן פֶּסַח מִן הַצֵּאן, כְּדִי לְהַכְנִיעַ הָעִבּוּדָה זָרָה זֹאת שֶׁל מְמוֹן וְעֲשִׂירוֹת.

וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׁנֵי כְּבָשִׂים שֶׁל הַתְּמִידִים בְּכָל יוֹם, שֶׁהֵם מִן הַצֵּאן, כְּדִי לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל בְּכָל יוֹם וְיוֹם תִּקְוָה הַקְּלָפָה וְהָעִבּוּדָה זָרָה שֶׁל מְמוֹן וְהָעֲשִׂירוֹת. שְׁצָרִיכִין לְהַקְרִיב שְׁנֵי תְּמִידִין מִן הַצֵּאן בְּכָל יוֹם עָרֵב וּבֹקֵר, כְּדִי לְשַׁבֵּר עִבּוּדָה זָרָה זֹאת שֶׁל מְמוֹן שֶׁקָּשָׁה מְאֹד לְשִׁבְרָהּ, כִּי אִם עַל־יְדֵי הַמַּאֲכָלִים הַנִּ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת קַרְפָּנוֹת כַּנִּ"ל. וּבִשְׁבִיל זֶה הָיוּ יַעֲקֹב אָבִינוּ וְהָאֲבוֹת רוּעֵי צֵאן, כְּדִי לְבַרֵּר הָעֲשִׂירוֹת מִן הַקְּלָפָה, כְּדִי לְהַכְנִיעַ תַּאֲוֹת מְמוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת הָעִבּוּדָה זָרָה שֶׁל מְצָרִים, שֶׁהָיוּ צֵאן כַּנִּ"ל. וְעַל־כֵּן זָכָה יַעֲקֹב עַל־יְדֵי זֶה לְעֲשִׂירוֹת דִּקְדוּשָׁה, כִּי זָכָה לְהַכְנִיעַ הָעִבּוּדָה זָרָה זֹאת שֶׁל מְמוֹן, שֶׁעַל־יְדֵי זֶה דִּיקָא זוֹכִין לְעֲשִׂירוֹת אֲמִתִּי דִּקְדוּשָׁה כַּנִּ"ל. וְזֶה שֶׁמִּבְּאֵר בִּפְרָשָׁה שֶׁל כְּנִיסְתָן לְמְצָרִים, שֶׁאָמַר לָהֶם יוֹסֵף שִׂיאֲמָרוּ שֶׁהֵם רוּעֵי צֵאן "כִּי תוֹעֲבַת מְצָרִים כָּל רוּעֵי

לקוטי הלכות תפלה ד' ארח-חיים שצט

צאן" (בראשית מו, לד), כי כל עקר כניסתן למצרים היה, להכניע ולשבר תאות הממון והעשירות, שהוא בחינת צאן שמעשרות את בעליהן וכנ"ל:

יח) ובשביל זה אומרים קריאת שמע אצל הקרבנות, כי קריאת שמע היא אמונת היחוד, שזה עקר בחינת הקרבנות, שמכניעין העבודה זרה והכפירות שהוא בחינת תאות ממון, ששם כל העבודה זרה כנ"ל, ולזכות לאמונה הקדושה בהשם יתברך שזהו עקר בחינת קריאת שמע:

ט) ואחר הקרבנות אומרים פסוקי הזמרה, כי אחר שמכניעין ומשברין העבודה זרה והקלפה הקשה של תאות ממון, אחר כך מעלין כל ניצוצות הקדושה של העשירות על-ידי פסוקי הזמרה שהם מבררין הטוב מן הרע, כמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה (סימן נד), שעקר הברור הוא על-ידי בחינת נגון וזמרה וכו', כי פסוקי הזמרה אחר פרשת הקרבנות הם בבחינת מה שאמר רבנו זכרוננו לברכה בהתורה אשרי העם — השגחה (סימן יג). על מאמר הזהר הקדוש (פנחס רכד) 'רוחא נחית לשכך חמימא דלבא. ולבא מקבל לה בחדנה דנגונא דליואי' וכו', עין שם. מבאר שם שרוחא הוא בחינת רוח נדיבה - צדקה שמשבר חמימות הלב של תאות ממון ואז זוכה להיות שמת בחלקו. וזה

בְּחִינַת 'וּלְבָא מְקַבֵּל לָהּ בְּחִדּוּהָ דְנִגּוּנָא דְלִיּוּאֵי', זֶה
בְּחִינַת מִשָּׂא וּמִתָּן בְּאֲמוּנָה, בְּחִינַת "שָׂאוּ זְמֶרָה וּתְנוּ
תָּף", בְּחִינַת 'שְׂמַח בְּחִלְקוֹ' וְכוּ', עֵינֵי שָׂם.

וְזֵהוּ בְּחִינַת קְרַבְנוֹת וּפְסוּקֵי דְזְמֶרָה אַחַר כָּן, כִּי
קְרַבְנוֹת הֵם בְּחִינַת רוּחָא הַנִּ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ
נְדִיבָה — צְדָקָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קְרַבְנוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת
נְדָבַת לֵב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת כה, ב): "אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ
לְבוֹ" וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי הַהוּא רוּחָא בְּחִינַת קְרַבְנוֹת,
מִשְׁכִּינֵי חֲמִימוֹת הַלֵּב שֶׁל תְּאוֹת מָמוֹן. אַחַר כָּן
אוֹמְרִים פְּסוּקֵי דְזְמֶרָה, זֶה בְּחִינַת 'וּלְבָא מְקַבֵּל לָהּ
בְּחִדּוּהָ דְנִגּוּנָא דְלִיּוּאֵי', כִּי פְסוּקֵי דְזְמֶרָה הֵם בְּחִינַת
חִדּוּהָ דְנִגּוּנָא דְלִיּוּאֵי, שֶׁהֵם הָיוּ עוֹסְקִים בְּשִׁיר עַל
הַדּוּכָן, שֶׁהֵם פְּסוּקֵי דְזְמֶרָה, כִּי כָּל נְגִינָה וְזְמֶרָה הוּא
מִסְטָרָא דְלִיּוּאֵי, כִּידּוּעַ. וְעַל-כֵּן מִתְחִלִּין הוֹדוּ, שֶׁהֵם
הַפְּסוּקִים בְּעֶצְמָן שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים הַלְלוּ לְפָנֵי הָאֱרוֹן
כְּמוּבָא. וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים פְּסוּקֵי דְזְמֶרָה אַחַר הַקְּרַבְנוֹת,
כִּי אַחַר שְׂזוּכִין לְשִׁבְר תְּאוֹת מָמוֹן עַל-יְדֵי הַקְּרַבְנוֹת
שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת רוּחָא נְחִית וְכוּ' כַּנ"ל. אַחַר כָּן זוֹכִין
לְבְּחִינַת חִדּוּהָ דְנִגּוּנָא דְלִיּוּאֵי שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשָּׂא וּמִתָּן
בְּאֲמוּנָה וְכוּ' כַּנ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת פְּסוּקֵי דְזְמֶרָה, שֶׁהֵם
בְּחִינַת חִדּוּהָ דְנִגּוּנָא דְלִיּוּאֵי כַּנ"ל:

ב) וְעַקֵּר פְּסוּקֵי דְזְמֶרָה שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה

לקויטי הגלכות תפלה ד' ארח-חיים תא

נמשכין מבחינת כנור של דוד שהיתה רוח צפונית
מנשבת בו שמשם נמשכין כל פסוקי דזמרה שישד דוד
המלך עליו השלום.

וכל זה הוא בחינת היד הנ"ל המבאר בהמעשה הנ"ל,
עין שם ענין הנפלא והנורא הזה מה שמבאר שם
שהיה אצל המלך "יד" שהיתה מפת כל העולמות, הינו
לאנד-קארט של כל העולמות, שהיה כתוב שם כל
הדרכים וכל הנתיבות ממקום למקום ומעיר לעיר
ומדינה למדינה וכל בני אדם וכו' עם כל המאורעות
שיארע להם וכו', וכל הדרכים מעולם לעולם וכו'. וכל
הדרכים שיש מן הארץ לעלות לשמים, הן הדרך שעלה
בו חנוף, הן הדרך שעלה בו משה ואלהיו וכו', הכל
פאשר לכל היה כתוב על היד הנ"ל, דהינו בשרטוטי
היד היה מציר ומבאר כל זה וכו'. שים לבך היטב שם
לדברים האלה ותעמד מרעיד ומשתומם ותתבונן
נפלאות אל, הנשמע כזאת וכו'.

והנה מבאר שם, שעקר תקוון של המדינה הנ"ל שנפלו
לתאות ממון עם תקוון כל שאר הכפות הנ"ל הכל
היה על-ידי היד הנ"ל ששם היה כתוב הדרך שיש
להגבור לקבל גבורתו שעל-ידי הדרך הזה דיקא יכולין
להוציא מתאות ממון, וכן היו כתובים שם כל הדרכים
של כל אנשי המלך הנ"ל, מהיכן יקבל כל אחד ענינו

ומדתו מה שהוא צריף, כגון המליץ הראה לו המלך הדרך מהיכן יקבל מליצה דקדשה, וכן החכם וכן כלם. וכל אלו הדרכים היו פתובים על היד הנ"ל ועל-ידי-זה תקנו אחר כך את כל הפתות שנתעו פנ"ל, כי כל אחד תקן הפת שלו על-ידי מדתו בקדשה שקבל על-ידי דרכו שהשיג וקבל מן המלך על-ידי היד הנ"ל ששם היו פתובים הדרכים פנ"ל. נמצא שעקר התקון של כל הפתות הנ"ל, ובפרט תקון תאות ממון שהוא העקר, הכל היה על-ידי היד הנ"ל.

וזה בחינת פסוקי דזמרה שהם בחינת היד הנ"ל שפתובים שם כל הדרכים וכל העולמות וכל אשר בהם וכו', כי פסוקי דזמרה הם נמשכין מבחינת פנור של דוד פנ"ל שעקרן נמשך מבחינת היד בבחינת (שמואל-א טז, טז) "ונגן בידו וטוב לך", וכמבאר זה בהתורה "ויהי מקץ" (בסימן נד). שנגוון דזמרה הם בחינת יד, בחינת "ונגן בידו" וכו', כי בהפסוקי דזמרה אנו מהללים ומשבחים אותו יתברך על כל ברואי מעלה ומטה, על כל אשר פעל ועשה ויצר וברא והאציל את כל הנאצלים והנבראים והנוצרים והנעשים, כמו שזכר כמה פעמים פלאות הבריאה כלה בפסוקי דזמרה, כמו שאומרים "עושה שמים וארץ את הים ואת כל אשר בם" וכו', ובפרט במזמור: "הללו את ה' מן השמים",

ששם חושב הכל, כמו שכתוב: "הללו את ה' מן השמים הללוהו במרומים וכו' הללוהו שמי השמים וכו' כי הוא צנה ונבראו וכו' הללו את ה' מן הארץ" וכו'. ועל-ידי שאנו מזמרים להשם יתברך ומשבחין ומפאריין אותו יתברך על כל הבריאה ומגליין ומפרסמין ומודיעין לכל כי הוא יתברך ברא הכל, כמו שכתוב: "כי הוא צנה ונבראו" וכו'. על-ידי-זה מגליין ומאריין הדרכים והנתיבות של כל העולמות כלם, שזהו בחינת היד הנ"ל שהוא הלאנד-קארט של כל העולמות.

כי כל הדרכים והנתיבות שיש ממקום למקום, מעיר לעיר, ומכפר לכפר, וממדינה למדינה, ביבשה ובים, וכן מעולם לעולם, מן הארץ לשמים ומשמים לשמי השמים וכו', הכל הוא בחינת חבור והתאחדות בפרטי הבריאה שנתאחדין ונתחברין יחד זה בזה וזה בזה, כדי שיוכלו לעלות למעלה מעלה בדרך העולה בית אל, בדרך הקדש, מעולם לעולם, כדי שיחזרו ויכללו בשרש האחדות שהוא הבורא היחיד יתברך שמו שנה עקר תכלית הכל, כי על-ידי הדרכים שיש ממקום למקום, על-ידי-זה נתחברין ונתאחדין אלו שני המקומות יחד, כי הדרך מחברן יחד וכוללם יחד, כי על-ידי הדרך שממקום למקום על-ידי-זה יכולין להביא השפע שבזה המקום למקום אחר. וכן להפך,

כגון במקום זה שפע התבואה הרבה ובמקום אחר שפע המלבושים הרבה ומוליכין סחורות התבואה לשם, ומשם מוליכין לכאן סחורות המלבושים וכיוצא בזה בכל המקומות ועל-ידי-זה נתחברין זה בזה ונתאחדין יחד וחיים ונשפעים זה מזה.

נמצא שכל הדרכים הם בחינת חבור ואחדות המקומות יחד ועקר הפונה בשביל התכלית כדי שיכללו יחד זה בזה, כדי שיוכלו לחזור לשרשן להכליל באחד פנ"ל. ורק זה נקרא בשם דרך, כי מי שהולך באיזה דרך בגשמיות או ברוחניות שלא בשביל פונה זו חס ושלוש, אף-על-פי שנדמה לו שהולך בדרך הישר לאותו המקום ואינו תועה בדרך אף-על-פי-כן באמת אין תועה בדרך יותר ממנו, בבחינת (משלי יד, יב) "יש דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכי מות". כי בודאי ההולך בדרך הישר ומכוון למקום גודדי חיות ולסטים אף-על-פי שזה הדרך כבושה וסלולה בודאי אין משגע ופתי ותועה בדרך עקומה יותר ממנו. מכל שכן וכל שכן כשאדם תועה מדרך השכל והולך בדרך חטאים והולך למרחקים לסחורה ואינו מכוון בשביל התכלית בשביל השם יתברך, אף-על-פי שנדמה לו שהולך בדרך הישר לברעסלא או ללייפסיק, אף-על-פי-כן באמת בודאי אין דרך עקומה מזה מאחר שמאבד את

לקוטי הלכות תפלה ד' ארח-חיים תה

עולמו הנצחי על-ידי-זה, וטוב יותר היה לו להיות תועה ביערים ומדבריות, ולבלי לעבר על מצות ה', מלילך בדרך הזה המטרידו משני עולמות חס ושלום.

הכלל, כי עקר הדרך שנקרא בשם 'דרך', הוא הדרך של צדיקים וכשרים כי "דרך רשעים תאבד" (תהלים א, ו) שדרכם אבודה, כי אינו נקרא בשם דרך כלל, אף-על-פי שנדמה להם שהוא דרך הישר לפניהם מאחר שאחריה דרכי מות רחמנא לצלן כנ"ל, ועל-כן בפסוקי דזמרה שאנו מגלין ומודיעין שהשם יתברך ברא הכל מראש ועד סוף, ופורטין רב פרט הבריאה, בזה אנו מגלין כל הדרכים של כל הבריאה, כי עקר כל הדרכים בשרשן נמשכין משרש האחדות ששם הכל אחד בתכלית האחדות, ומשם יפרד כל הבריאה למיניהם למקומותם במושבותם, וכפי הצנור והנתיב שדרך שם מקבל זה המקום חיות משרש אחדות, כמו כן הולכין מזה המקום צנורות ונתיבות ודרכים למקום אחר הסמוך אליו בשרשו, וכן ממקום למקום ועל-ידי אלו הדרכים הם מתחברין יחד כדי שיוכלו לחזור ולהתאחד ולעלות לשרשם לתכלית האחדות כנ"ל. נמצא שכל הדרכים נמשכין משרש האחדות ועל-כן כשאנו פורטין את הבריאה בפסוקי דזמרה ומגלין כי היא צוה ונבראו וכו'. על-ידי-זה נתגלין כל הדרכים

והנתיבות שכלם נמשכין משרש האחדות שהוא הבורא
היחיד יתברך.

ועל-כן על-ידי פסוקי דזמרה נתגלה ומאיר בחינת י"ד
ה' שהוא בחינת היד הנ"ל ששם כתובים כל
העולמות עם כל הדרכים שלהם וכנ"ל. וכן מבאר
על-פי פונות שפסוקי דזמרה הם בחינת חסד, גבורה,
תפארת, שהם בחינת ידים, הינו בחינת היד הנ"ל כנ"ל.
ועל ידי היד הזאת שהוא בחינת פסוקי דזמרה,
על-ידי-זה נתגלין כל דרכי הקדשה ועל-ידי-זה
נתתקנין כל הכתות הנ"ל על-ידי המלך ואנשיו שהם
עשרה, שזהו בחינת עשרה הלוייה שאומרים בחינת
עשרה 'הללו' שבמזמור "הללו אל בקדשו". ועקר
להכניע תאות ממון כנ"ל, כי עקר ברור ותקון
העשירות הוא על-ידי בחינת פסוקי דזמרה שהם
בחינת כנור של דוד כנ"ל, שהיתה רוח צפונית מנשבת
בו. ורוח צפונית הנה המנשב בכנור של דוד ומנגן שזה
בחינת פסוקי דזמרה. על-ידי-זה נתברר ונתתקן
העשירות שנמשך מצפון, כי "מצפון זהב יאתה" (איוב
לו, כב), ועל כן עקר תקון העשירות הוא על-ידי פסוקי
דזמרה, שהוא חדרה דנגונא דליואי כנ"ל. וזהו:
"והעשר והכבוד מלפניך ואתה מושל בכל ובידך כח
וגבורה ובידך" וכו', כי עקר תקון העשירות הקדשה

הוא על-ידי בחינת יד, הינו בחינת היד הנ"ל:

(כא) וְזֶה בְּחִינַת שִׁירַת הַיָּם שְׂאוּמְרִים אַחַר כָּף, כִּי אֶזְבְּשַׁעַת קָרִיעַת יַם סוּף זָכוּ לְעֲשִׂירוֹת גְּדוֹלָה דְקַדְשָׁה שֶׁהוּצִיאוּ מִן הַסִּטְרָא אַחֲרָא מִמְצָרִים, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּהּ: (מְכִילְתָּא בְּשַׁלַּח), שְׂגֵדוּלָה הִיְתָה בַּיָּם מִבֵּית מִצְרַיִם וְכוּ', כִּי אֶזְנַתְרַר וְנִתְתַקַּן הָעֲשִׂירוֹת בְּקַדְשָׁה, כִּי אֶזְנַתְגְּלָה יַד ה', כְּמוֹ שְׂפַתְתוּב, (שְׁמוֹת יד, לא): "וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה" וְכוּ'. וְעַל-כֵּן זָכוּ אֶז לְשִׁירָה שֶׁהוּא נִגּוּן וְזִמְרָה בְּחִינַת פְּסוּקֵי דְזִמְרָה' הַנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַיָּד כַּנ"ל, בְּחִינַת (שְׁמוֹת א טז, זט) "וַיִּנְגַן בְּיָדוֹ וְטוֹב לָךְ" כַּנ"ל:

(כב) וְעַל-כֵּן כָּל הַקְּרִבָּנוֹת הָיוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֵׁם מְאִיר בְּחִינַת הַיָּד הַנ"ל, בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת טו, יז) "מִקְדָּשׁ ה' כּוֹנְנֵנוּ יְדִיד". וְעַל-כֵּן כָּל הַדְּרָכִים וְהַשְּׁבִילִים וְהַנְּתִיבוֹת כָּלֵם יוֹצְאִים מִשֵּׁם וְשֵׁם נִכְלָלִים יַחַד, כִּי הָאֶבֶן שֶׁתִּיהָ הִיא הַנִּקְדָּה שְׁמִמְנָה הַשְּׁתַּת הָעוֹלָם שְׁמִשֵּׁם מִתְחִילִין לְהַתְּפַשֵּׁט וְלְהַתְּפַרֵּד כָּל הַדְּרָכִים שְׁבָעוֹלָם, אֲשֶׁר שְׁלֵמָה הַמְּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם הָיָה מְפִיר בָּהֶם וְהָיָה נוֹטֵעַ בָּהֶם עֵץ כָּל פְּרִי, כִּי הָיָה יוֹדֵעַ הַדְּרֵךְ הַהוֹלֵךְ לְכוּשׁ וְנוֹטֵעַ בּוֹ פְּלִפְלִין וְכוּ', כְּמוֹ שְׁפָרַשׁ רַש"י שֵׁם. וְגַם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הוּא שְׁעַר הַשְּׁמַיִם שְׁדָרְךָ שֵׁם עוֹלִין מֵאָרֶץ לַשְּׁמַיִם. וְכֵן מֵעוֹלָם לְעוֹלָם עַד אֵין

סוף ברוך הוא. ועל-כן שם בבית המקדש היו יכולים לידע כל העצות והדרכים שהיו מספקים ונבוכים בהם, כי שם היה האורים ותמים שהוא חשן המשפט שנשא אהרן על לבו ששם נודע ונתברר כל העצות והדרכים, כי חשן המשפט שנשא הכהן על לבו ועל כתפיו בין שני ידיו זה בחינת הארת היד הנ"ל שהוא הלאנד קארט של כל העולמות. ועל-כן שם בחשן המשפט היה אותיות בולטות ומצטרפות שעל-ידי-זה נודע לכל כל הדרכים איך להתנהג.

כי עקר הארת היד ששם מאירין ומתגלין בשרטוטי היד כל הדרכים והנתיבות וכו' של כל העולמות. עקר בחינה זאת נמשך מרוחא דלבא שהוא רוח הדפק שבלב שנמשך ביותר בידיים ועל פי עקר הדפק ביד, ושם בדפק יכול לידע היודע ומבין את כל דרכי האדם ומאורעותיו ועניניו מעשה איש ופקדתו ועלילות מצעדי גבר. וזה הדפק נמשך לתוף היד, ושם מתעלם ומתגלה כל זה בשרטוטי היד, שמורין על כל דרכי האדם שכלול מכל העולמות מראש ועד סוף.

ועין בהתורה 'וביום הבכורים — הסתרה' (בסימן נו), מבאר ענין רוח בהדפק שבלב שנמשך לתוף הידיים ביותר, עין שם. ועקר כח וחיות של זה רוח הדפק שבלב שמתפשט בהידיים ביותר, נמשך מבחינת

רוחא דנשיב בכנפי ראה שמשם עקר חיות הלב והאדם. כי 'אלמלא כנפי ראה דנשבי על לבא הוי לבא אוקיד כל גופא'. ורוח שבכנפי ראה הוא בחינת רוחא הנ"ל, בחינת 'רוחא נחית לשפך חמימא דלבא' וכו', שהיא בחינת שבירת תאות ממון.

וזה בחינת חשן המשפט על לב הכהן שהוא בחינת הארת היד העליונה ששם כתובים כל הדרכים וכל המאורעות וכו'. ועל-כן שם היה מתבאר ומצטרף ובולט כל הדרכים והעצות שהיה האדם מספק בהם, כי הכל נמשך מבחינת היד הנ"ל ששם היה כתוב הכל כנ"ל, כי היד הוא בחינת רוח הדפק שבלב כנ"ל. ועל-כן נקרא "חשן המשפט", כי משפט הוא בחינת תקון תאות ממון, כי דיני ממונות נקרא 'משפט' וכל דיני ממונות הם בחינת תקון תאות ממון, כי הם מבררין האמת ומצילין עשוק מיד עושקו ומכניעין הגזלנים והשקרנים המכחשים ממון חבריהם שזהו עקר בחינת הכנעת תאות ממון. ועל שם זה נקראים האורים ותמים 'חשן המשפט', כי הם בחינת הארת היד הנ"ל שעקר הכנעת תאות ממון על ידה שזהו בחינת משפט שהיא בחינת תקון תאות ממון כנ"ל:

(כ) כי עקר בטול תאות ממון הוא על-ידי היד הנ"ל ששם היה כתוב הדרך של הגבור וכו' שעל-ידי-

זו מבטלין תאות ממון, ושם היה פתוב שאם ילכו להמדינה שכלם אלהות לדעתם וכו' יפלו שניהם וכו', שזה מרמז בפסוק "וה' יטה ידו וכשל עוזר ונפל עזר" וכו', עין שם (ישעיה לא, ל), כי עקר תאות ממון הוא בבחינת פגם הידים, בבחינת "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה", שזה עקר תאות ממון שהוא בחינת עבודה זרה וכפירות שכופר בהשגחתו יתברך שהכל מאתו יתברך לבוד. ועל-כן עקר הכנעתו ותקונו של תאות ממון הוא על-ידי אמונה בהשם יתברך והשגחתו, שזהו בחינת יד, בחינת "ויחי ידיו אמונה" (שמות יז, יב). ועל-כן כל הקרבנות, שהם בחינת בטול תאות ממון, כלם היו בבית המקדש, כי הבית המקדש הוא בחינת יד פנ"ל, שעל-ידי-זה עקר הכנעתם פנ"ל. ועל-כן בשעת העבודה של הקרבנות היו הלויים מנצחים בשיר וכו', זה בחינת הנ"ל, בחינת רוחא נחית לשפך חמימא דלבא וכו' שהם בחינת הקרבנות בחינת שבירת תאות ממון פנ"ל, ואז נחית ההוא רוחא לבא מקבל לה בחדוה דנגוונא דלינאי. שהוא שיר של הלויים בשעת הקרבן שזה בחינת פסוקי הזמרה אחר פרשת הקרבנות, הינו פנ"ל:

(כד) וזה בחינת נשיאת כפים בשעת התפלה שהוא ברכת כהנים, כי בשעת התפלה נתגלה הארת היד

לקוטי הלכות תפלה ד' ארח-חיים תיא

הנ"ל, שעקר תקון כל התאוות והמדות, ובפרט תאוות ממון, הוא על-ידי-זה, ועל-כן צונו השם יתברך שהכהנים ישאו ידיהם ויברכו ברכת כהנים בשעת התפלה, כי על-ידי נשיאת כפיהם הם ממשיכין בחינת התגלות הארת היד הנ"ל, שעל-ידי זה עקר התקון פנ"ל, שזהו בחינת ברכת כהנים, כי הברכה היא בחינת התקון הפך הקללה שנמשכת מחרבן העולמות, מבחינת שבירת הפלים והמדות שהם בחינת פגם כל הכתות הנ"ל. והברכה היא ההפך מזה בחינת תקון כל המדות בחינת עולם התקון שמשם כל הברכות. ועל-כן עקר הברכות מקבלים מידיים, כמו שכתוב (ויקרא ט, כב): "וישא אהרן את ידו ויברכם", כמו שאמר רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר (סימן כד), כי עקר הברכה שהוא בחינת התקון הוא על-ידי בחינת היד הנ"ל.

וזהו בחינת ברכת כהנים בנשיאת כפיים דיקא בשעת התפלה, כי הברכה שהוא בחינת התקון הוא על-ידי התגלות הארת היד שזהו בחינת נשיאת כפיים וזה זוכין בשעת התפלה דיקא, כי עקר התקון על-ידי התפלה. שזהו בחינת הבעל תפלה שעקר התקון היה על ידו. והוא זכה למצא את החכם שהיה אצלו היד הנ"ל וכו', ועד שבאו אל המלך וכו' ונתתקן הכל כמבאר שם בהמעשה הנ"ל, וזהו "ברכה ה'" (במדבר ו,

כד) בַּמָּמוֹן (עין שם ברש"י), כִּי עֵקֶר בְּרַבֵּת כֹּהֲנִים וְנִשְׂיָאֵת כַּפִּיִם הוּא לְתַקֵּן תַּאֲוֹת מָמוֹן שֶׁהוּא קָשָׁה מְכַלֵּם כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַבְּרָכָה מִתְחַלֵּת: 'יְבָרְכֶךָ ה'', בַּמָּמוֹן. 'וַיִּשְׁמְרֶךָ', מִן הַמְזִיקִין, דְּהִינּוּ שְׂיִזְכָּה לְמָמוֹן וְעֲשִׂירוֹת דְּקִדְשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרָכָה שֶׁיְהִיָּה נִשְׁמַר הַמָּמוֹן וְהַעֲשִׂירוֹת מִמְזִיקֵי עֲלָמָא שֶׁהֵם הַקְּלָפוֹת הַמְכַנְיִסִין תַּאֲוֹת מָמוֹן בְּלֵב הָאָדָם. וְרַק שְׂיִזְכָּה לְעֲשִׂירוֹת דְּקִדְשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרָכָה, בְּחִינַת "בְּרַבֵּת ה'" הִיא תַעֲשִׂיר וְלֹא יוֹסֵף עֲצָב עִמָּה". שְׁלֹא יְהִיָּה בַּמָּמוֹנוֹ שׁוֹם אַחֲזִיזַת הַעֲצָבוֹת וְהַדְּאָגָה וְהַמְרָה שְׁחוּרָה שֶׁל תַּאֲוֹת מָמוֹן בְּחִינַת "בְּעֲצָבוֹן תֵּאכְלֶנָּה". וְרַק יִזְכָּה לְשִׂמְחָה בְּחִלְקוֹ תָּמִיד, וְלִבְטַח בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהַכֹּל מֵאֲתוֹ לְבַד, שְׂזֵה בְּחִינַת שְׁבִירַת תַּאֲוֹת מָמוֹן שְׂזֵהוּ עֵקֶר הַעֲשִׂירוֹת דְּקִדְשָׁה כַּנ"ל:

כה) וְזֶה בְּחִינַת נְפִילַת אַפִּים אַחַר הַתְּפִלָּה, וְאַחַר כָּף אוֹמְרִים אֲשֶׁרֵי וּבֹא לְצִיּוֹן וְכוּ', שְׁאֵז הוּא יְרִידַת הַשֹּׁפֵעַ כִּידוּעַ, כִּי אַחַר שְׁנִתְגַּלְגַּל בְּחִינַת הַיָּד הַנ"ל עַל-יְדֵי נִשְׂיָאֵת כַּפִּיִם שֶׁל הַכֹּהֲנִים, עַל-יְדֵי זֶה נִתְגַּלֵּין כָּל הַדְּרָכִים שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת כְּלָם. וְאֵזִי הוּא בְּחִינַת נְפִילַת אַפִּים שְׁאֵז הִיא בְּחִינַת עֲלִיַת נִשְׁמָה, בְּחִינַת (תהלים כה, א) "אֵלֶיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא" כִּידוּעַ (עין פְּרִי עֵץ חַיִּים שְׁעַר נְפִילַת אַפִּים פ"ד דף ע:), כִּי כָּל אָדָם יֵשׁ לוֹ אַחֲזִיזָה וְשִׁרְשׁ בְּאִיזָה מְדָה שֶׁל עֲשָׂרָה בְּחִינּוֹת הַנ"ל, שֶׁהֵם הַמְּלֶךְ וְאַנְשָׁיו. וְכָל אֶחָד

כפי מדתו, כן צריך להעלות נפשו בכל עת לחדש כחו ומדתו, אבל אין אדם יודע הדרך של עליית נפשו כי אם על-ידי התגלות בחינת היד הנ"ל, ששם כתובים כל הדרכים וכו' וכו' כנ"ל. ועל-כן אחר נשיאת פנים שאז היא בחינת התגלות היד הנ"ל כנ"ל, אז הזמן להעלות נפשו לחדש כחו שזהו בחינת נפילת אפים אחר שים שלום, אחר נשיאת פנים, שהוא בחינת עליית הנפש, בחינת "אליהו ה' נפשי אשא" כידוע, כי אז עולה נפש כל אחד לחדש כחו ומדתו דקדשה על-ידי שנמשך על נפשו הארת היד שעל-ידי זה נתגלה להנפש הדרך איך לעלות לחדש נפשו וכחו ומדתו כנ"ל. ואחר כך חוזרים כל הנפשות וכל אחד מוריד שפע וחיות כפי התחדשות נפשו וכחו. וזהו בחינת ירידת השפע שנמשך אחר כך באשרי ובא לציון וכו', הינו כנ"ל:

הלכה ה'

(א) על-פי התורה (בלקוטי תנינא סימן פד) וזה לשונו: דע שעקר התחברות ודבקות להשם יתברך הוא על-ידי התפלה וכו'. ובשביל זה על-פי רב כשאדם מתפלל נופל לו מחשבות של גדלות, כי התפלה, הינו בחינת מלכות, בחינת "אני", היא בגלות בתוך מלכות הרשעה וכו', וכשהיא רוצה לצאת אזי מתאחזת בה מלכות

הַרְשָׁעָה, הִינּוּ גְדֵלוֹת וְכוּ' וְעַל-יְדֵי שְׁמַת־פְּלִלִים בְּכַח, עַל-יְדֵי-זֶה נוֹתֵן כּוֹחַ בְּתַפְלָה לְהִתְחַזֵּק כְּנֶגֶד מַלְכוֹת הַרְשָׁעָה וְכוּ'. נִמְצָא שֶׁהַתְּקוּן לַפְּנִיּוֹת שֶׁל גְּדֵלוֹת הָעוֹלָם בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה הוּא לְהִתְפַּלֵּל בְּכַח. וּבְזֶה יִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם וַיִּבְטְלֵם וְכוּ' וְעַל-יְדֵי-זֶה מְתַקֵּן אִשְׁת חַיִל בְּחִינַת מַלְכוֹת וּמוֹצִיא אוֹתָהּ מִגְּלוּתָהּ, מִלְּבוּשֵׁיין אוֹכְמִין, לְבוּשֵׁיין דִּקְלָפָה שֶׁהִיא מְכֻסָּה בָּהֶם בְּגִלוּתָא וְנַעֲשִׂית קִין לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכוּ', וְעַקֵּר כְּוִנְתָּךְ יִהְיֶה שְׁתַּתְּקֵן הַשְּׂכִינָה כְּדִי לְזוּגָה עִם בַּעֲלָהּ וְכוּ'. כִּי מִתְחַלָּה צָרִיךְ אֶתְעָרוּתָא וְדִלְתָתָא וְכוּ'. וְאִזִּי הַשְּׂכִינָה מִתְּלַבֶּשֶׁת בְּלְבוּשֵׁיין נְהוּרִין חֲזַר סוּמָק יֵרַק בְּחִינַת אָבוֹת. וְהִיא בְּחִינַת שְׁבוּעָה, בְּחִינַת שְׁבַעָה, וְנַעֲשֶׂה כְּאֵלוֹ עַכְשָׁיו נִשְׁבַּע לְאָבוֹת בַּיּוֹם הַזֶּה, נִמְצָא עַל-יְדֵי תְּפִלָּה בְּכַח נִתְחַדֵּשׁ הַשְּׁבוּעָה לְאָבוֹת, עַד כָּאן, עֵינֵי שָׁם :

(ב) וְזֶהוּ בְּחִינַת 'תְּפִלוֹת אָבוֹת תְּקִנוּם' (בְּרִכוֹת כו:), כִּי עַקֵּר הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת אָבוֹת כַּנ"ל, כִּי עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה בְּכַח נִתְחַדֵּשׁ הַשְּׁבוּעָה לְאָבוֹת כַּנ"ל, כִּי הַשְּׁלִשָּׁה אָבוֹת יָהִם בְּעֶצְמָן בְּבְחִינַת תְּקוּנֵי מַעֲלוֹת הַתְּפִלָּה הַמְּבֹאָרִים בַּתּוֹרָה הַזֹּאת.

כִּי אַבְרָהָם — אִישׁ הַחֶסֶד הוּא עַקֵּר הַהִתְחַבְּרוּת וַדְּבָקוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂזוּכִין עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה, כִּי אַבְרָהָם בְּחִינַת חֶסֶד שֶׁהוּא אֶהְבָּה וְהַשְּׁתוֹקָקוֹת

לקוטי הלכות תפלה ה' ארח-חיים תטו

והתחברות ודבקות להשם יתברך, שכל זה בחינת חסד ואהבה, בחינת אברהם, פי אברהם הוא הראשון שהתחיל לעסק בתפלה בשלמות ולהמשיך דרך התפלה בעולם, פי הוא התחיל להמשיך האמונה בעולם שהיא בחינת תפלה וכמבאר בכמה מקומות בדבריו זכרוננו לברכה (ציין לקוטי מוהר"ן חלק א', סימן י').

יצחק — הוא בחינת גבורות, בחינת כח וגבורה, שמתפללין בכח גדול ובגבורה גדולה כדי להכניע ולשבר מלכות הרשעה, הינו גדלות שעולה על הלב בשעת התפלה, פי באברהם ויצחק היה עדין אחיזת מלכות הרשעה שהם עשו וישמעאל שיצאו מהם. ועל-כן צריכין להמשיך בחינת גבורות יצחק הקדושים, שהם בחינת מה שמתפללין בכח וגבורה, כדי להכניע ולבטל מלכות הרשעה, שהוא מלכות עשו וישמעאל שלא יבטלו התפלה על-ידי מחשבות של גדלות וכנ"ל. ועל-כן היה עקר קיום העולם על-ידי עקדת יצחק, פי עקדת יצחק, זה בחינת מסירת נפש, שמסר נפשו למות בשביל השם יתברך, וזה בחינת תפלה בכח שצריכין להניח כל כחו וחיותו בתוך דבורי התפלה שזה בחינת מסירת נפש, בחינת עקדת יצחק, שמסר כל חיותו בשביל השם יתברך, והכל בשביל לבטל מלכות הרשעה שהם תקף הגבורות דסטרא

אָחַרָא שְׁהִיּוּ נֶאֱחָזִין בּוֹ שֶׁהֵם בְּחִינַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁל
עָשׂוּ וַיִּשְׁמַעֲאֵל. וְעַל-יַדֵּי הָעֵקֶדָה שֶׁהִיא מְסִירוֹת נֶפֶשׁ
בְּחִינַת תְּפִלָּה בְּכַח, עַל-יַדֵּי-זֶה הַכְּנִיעַ וּבִטּוֹל אוֹתָם
וְכַנ"ל. עַל-כֵּן בְּכָל פַּעַם שְׂרוּצִים לְהַזְכִּיר לְפָנֵי הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ אֶת הַבְּרִית וְאֶת הַשְּׁבוּעָה שֶׁנִּשְׁבַּע לְהָאָבוֹת
מִזְכִּירִין אוֹתָהּ עַל-יַדֵּי הַזְּכָרֹת זְכוּת עֲקֵדַת יִצְחָק, כְּמוֹ
שְׂאוּמְרִים בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְכֵן בְּכָל יוֹם: וַיִּזְכֹּר לָנוּ ה' אֶת
הַבְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד וְאֶת הַשְּׁבוּעָה וְכוּ' וְאֶת הָעֵקֶדָה וְכוּ',
כִּי עַקֵּר הַזְּכָרֹת הַשְּׁבוּעָה לְאָבוֹת הוּא עַל-יַדֵּי תְּפִלָּה
בְּכַח, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲקֵדַת יִצְחָק כַּנ"ל.

יַעֲקֹב — הִיָּה מִטָּתוֹ שְׁלֵמָה בְּלִי שׁוּם פְּסוּל, וְעַל-כֵּן
עַקֵּר הַתְּקוּן עַל-יַדֵּי יַעֲקֹב, כִּי יַעֲקֹב הוּא בְּחִינַת
שְׁלֵמוֹת תְּקוּן הַתְּפִלָּה שֶׁהוּא לִיְחָד הַשְּׁכִינָה עִם דּוּדָה
כַּנ"ל. וְזֶה זְכָה יַעֲקֹב בְּשְׁלֵמוֹת, כִּי זְכָה לְמַטֵּה שְׁלֵמָה
בְּלִי שׁוּם פְּסוּל שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה גָרַם יְחוּד וְזוּוג עֲלִיוֹן
בְּחִינַת "וַיִּשְׁתַּחֲוֶי יִשְׂרָאֵל עַל רֹאשׁ הַמָּטָה" (בְּרֵאשִׁית מו, לא),
שֶׁהִיָּתָה מָטָה שְׁלֵמָה וְהִיָּתָה הַשְּׁכִינָה שׁוֹרָה עַל מִטָּתוֹ
תְּמִיד, כִּי גָרַם יְחוּד וְזוּוג עֲלִיוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת מָטָה
שְׁלֵמָה, וְעַל-כֵּן יוֹצֵא מִמֶּנּוּ שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבָטִים שֶׁהֵם
כְּנֶגֶד שְׁנַיִם עָשָׂר בְּרָכוֹת אֲמֻצְעִיּוֹת שֶׁבַתְּפִלָּה שֶׁבָּהֶם
כְּלוּלִים כָּל הַתְּחִנוֹת וּבִקְשׁוֹת שֶׁהֵם עַקֵּר הַתְּפִלָּה. כִּי
שֶׁלֶשׁ רֵאשׁוֹנוֹת וְשֶׁלֶשׁ אַחֲרוֹנוֹת הֵם שְׁבָחִים לְפָנֵי

לקוטי הלכות תפלה ה' ארח-חיים תיז

התפלה ולאחריה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות לד.). אבל עקר התפלה הם שנים עשר אמצעיות כנגד שנים עשר שבטים, שהם בחינת מטה שלמה, בחינת הזווג הנעשה על-ידי התפלה. ואלו השנים עשר אמצעיות הם חוץ ברפת המינים, כי כל השנים עשר אמצעיות שהם כלל התפלה, היא להכניע המינים והמלכות הרשעה שהם בחינת גדלות שהיא בחינת עבודה זרה ומינות, נמצא עקר שלמות התפלה, שהוא היחוד עליון, הוא על-ידי בחינת יעקב.

ועל-כן תפלות אבות תקנום, כי כל התפלה צריכה להיות כלול משלשה אבות, דהינו להתחבר ולהתדבק להשם יתברך וכו'. וזהו בחינת אברהם ולהתפלל בכח וגבורה וכו', וזהו בחינת יצחק. והעקר ליחד קדשא בריך הוא ושכינתה בשלמות, וזה בחינת יעקב שזכה למטה שלמה כנ"ל:

ג) והנה בארנו, ששנים עשר אמצעיות הם כנגד שנים עשר שבטי בני יעקב, שהם בחינת מטה שלמה, שהם עקר התפלה. ועתה נבאר בחסדי ה' בפרטיות שנים עשר ברכות אמצעיות איך הם כנגד שנים עשר בני יעקב. ברכה אחת מהשנים עשר אמצעיות הוא 'אתה חונן לאדם ויעת', היא כנגד ראובן, כי ראובן על שם הראיה, כמו שכתוב (בראשית

כט, לב) "כי ראה ה' בעיניי", וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ז): 'ראו בן' וכו'. וראה הוא בחינת הדעת, כמו שפתוב (קהלת א, טז): "ולבי ראה הרבה חכמה ודעת", וכמו שפתוב (בראשית ג, ז): "ותפקחנה עיני שניהם", ופרש רש"י 'לענין הדעת', כי עינים על שם החכמה נאמר.

'השיבנו' כנגד שמעון שנקרא על שם (שם כט, לג): "כי שמע ה' כי שנואה אנכי", זה בחינת הבעל תשובה שנקבד תחלה בכתאים, ועל-פן הוא שנוא בעיני ה' ובעיני עצמו וכשהשם יתברך עוזרו מתעורר בתשובה אזי השם יתברך מרחם עליו על בזיונו שהוא שנוא כל כך בבחינת "כי שמע ה' כי שנואה אנכי", בחינת (תהלים לח, ח) "כי כסלי מלאו נקלה" וכו', שהוא מבזה ונקלה בעיני עצמו, בחינת (משלי יד, כ) "גם לרעהו ישנא רש", שהוא הרש מתורה ומעשים טובים. ועל זה מבקשים שהשם יתברך ירחם וישמע פי שנואה אנכי על-ידי מעשי הרעים ויחזירני בתשובה שלמה לפניו. וזה בחינת (דברים לג, ז) "שמע ה' קול יהודה ואל עמו תביאנו", שנאמר לענין תשובה של יהודה שהתודה ושב בתשובה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה ז): 'מי גרם לראובן שיודה יהודה' וכו' וראובן הוא הראשון שהתחיל בתשובה, כמו שאמרו רבותינו

לקויטי הַלכות תפלה ה' ארז-חיים תיט

זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פד, יט) 'אַתָּה פִּתַּחַת בְּתִשׁוּבָה
תְּחִלָּה וְכוּ'. נִמְצָא שֶׁפְּסוּק "שִׁמְעֵה קוֹל יְהוּדָה" מְדַבֵּר
בְּתִשׁוּבָה שֶׁשִׁמְעָה קוֹל יִשְׂרָאֵל הַמְּכַנִּים עַל שֵׁם יְהוּדָה
וַיַּחְזִירֵם בְּתִשׁוּבָה וּבְאֵלוֹ הַתְּבוּת 'שִׁמְעֵה ה'" רִמְזוּ בְּרַכָּה
לְשִׁמְעוֹן, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם. נִמְצָא שֶׁשִׁמְעֵה ה"
בְּחִינַת שִׁמְעוֹן הוּא בְּחִינַת תִּשׁוּבָה וְכַנ"ל. וְעַל-כֵּן
'בְּרַכַּת הַשִּׁיבָנוּ' כְּנֶגֶד שִׁמְעוֹן.

'סִלַּח לָנוּ' כְּנֶגֶד לוי שֶׁהֵם הַלְוִיִּם וְהַכֹּהֲנִים בְּנֵי לוי
הָעוֹסְקִים בְּעִבּוּדַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ תָּמִיד לְכַפֵּר
וּלְסַלַּח עוֹן יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּל עִבּוּדַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְקַרְבָּנוֹת
הַכֹּל לְכַפֵּר וּלְסַלַּח עוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל.

'רֵאֵה נָא בְּעֵינֵינוּ' שֶׁהוּא בְּרַכַּת גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל כְּנֶגֶד יְהוּדָה
שֶׁמִּמֶּנּוּ יֵצֵא מְשִׁיחַ שֶׁהוּא גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל גּוֹאֵל
צָדֵק.

'רַפְּאֵנוּ' כְּנֶגֶד יִשְׁשַׁכַּר שֶׁהָיוּ עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה הַרְבֵּה, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה (יומא כו.),
וְהַתּוֹרָה הִיא רַפּוּאָה לְכֹל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשִׁלִּי ג, ח):
"רַפְּאוֹת תִּהְיֶה לְשַׁרְךְ".

'בְּרַךְ עֲלֵינוּ' שֶׁהוּא בְּרַכַּת הַפְּרִנָּסָה כְּנֶגֶד זְבוּלוֹן שֶׁהָיוּ
עוֹסְקִים בְּפָרֶקֶט מְטֵיָא לְהַסְפִּיק פְּרִנָּסָה לְיִשְׁשַׁכַּר
הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה

(בראשית רבה צט, ט), ועל-כן הם צריכים ברפת הפרנסה.

'תקע בשופר', שהוא קבוץ נדחים, כמו שכתוב (ישעיה נו, ח): "מקבץ נדחי עמו ישראל", כנגד שבט דן, (עין בסימן נו חלק א), שהיה מאסף לכל המחנות הקדושה, שזהו בחינת קבוץ נדחים, כי עמלק היה רודף תמיד אחרי מחנה דן, כי עמלק הוא בחינת פגם הברית בחינת מקרה לילה רחמנא לצלן, כמו שכתוב (דברים כה, יח): "אשר קרף בדרך", שמשם כל הנדחים כידוע. ועל זה עקר התפלה שהשם יתברך ירחם עלינו ויקבץ נדחנו בגשמיות ורוחניות, דהינו שיקבץ ויאסף לתוך מחנה ישראל הקדושה כל הניצוצות הנדחים על-ידי פגם הברית, שכל התקון הזה הוא בבחינת מחנה דן, שהוא מקבץ ומאסף לכל המחנות להכניס כל הנחשלים והנדחים לתוך מחנה ישראל הקדושה. נמצא ש'מקבץ נדחי עמו ישראל' הוא כנגד דן.

'השיבה שופטינו ויועצינו וכו' כנגד נפתלי בבחינת (בראשית מט, כא) "נפתלי אילה שלחה הנתן אמרי שפר", שהם אמרים נאים לברר המשפט והעצה על מכונה וכמבאר במדרש רבה סדר ויחי (בראשית רבה צח, יז) "הנתן אמרי שפר" — 'אמרי שופר' שהם משפריץ אמרים שנתנו בשופר ובתרועה. את מוצא בשעה שעלו לקבר את יעקב אבינו באו בני חת להתעורר עמהן על

הַקְבוּרָה וְרַץ נִפְתְּלִי כְּאִלָּה וְהִבִּיא אֶת הַסֵּפֶר מִמְצָרִים
 'וּשְׁפָר' עַל יָדוֹ. וּפִרַשׁ הַמִּתְנֹות כְּהֵנָּה, 'וּשְׁפָר' —
 הַשְּׁקִיט הַמְרִיבָה שְׂבִינִיָּהֶם, וְעֵינַי שָׁם בְּהַמִּתְנֹות כְּהֵנָּה.
 וְזֶה בְּחִינַת בְּרוּר הַמְשַׁפֵּט שְׂמֵשְׁקִיט הַמְרִיבָה שְׁנַעֲשֶׂה
 עַל-יָדַי נִפְתְּלִי שְׁנוֹתַן אֲמַרִי שְׁפָר, שֶׁהֵם דְּבָרֵי תוֹרָה
 שְׁנַתְּנוּ בְּשׁוֹפָר וּבְתַרוּעָה, וְכִמוֹ שְׁפִרַשׁ הַמִּתְנֹות כְּהֵנָּה
 שָׁם. וְעַל-כֵּן זָכַר שׁוֹפָר וְתַרוּעָה שֶׁהוּא בְּחִינַת רֹאשׁ
 הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא יוֹם שׁוֹפָר וְתַרוּעָה שְׂאֵז הוּא יוֹם הַמְשַׁפֵּט.
 וְזֶה בְּחִינַת "וּמִנִּפְתְּלֵי שָׁרִים אֶלֶף" (דְּבָרֵי-הַיָּמִים-א' יב, לה),
 כְּמוֹכָא זֶה הַפְּסוּק בַּמִּדְרָשׁ שָׁם, כִּי הֵם שָׁרִים שְׂמוֹצִיאִין
 וּמְבָרְרִין הַמְשַׁפֵּט לְכֹל, כִּי הֵם נוֹתְנִים אֲמַרִי שְׁפָר לְבָרַר
 הַמְשַׁפֵּט וְהַעֲצָה לְהַשְׁקִיט הַמְרִיבָה וְכַנֵּ"ל. וְעַל-כֵּן
 הַשִּׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּנֶגֶד נִפְתְּלִי. וְאֵז מִתְחִיל עֲלִית
 הַמְּלָכוֹת, כִּי עֶקֶר הַמְּלָכוֹת הוּא הַמְשַׁפֵּט שְׂיֹוצָא מִמֶּנּוּ,
 כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (מִשְׁלֵי כט, ד) "מֶלֶךְ בְּמִשְׁפֵּט יַעֲמִיד" וְכוּ',
 וְעַל-כֵּן מְזַכֵּרִין בְּבִרְכָּה זֹאת דִּיקָא שָׁם מְלָכוֹת, כְּמוֹ
 שְׁכַתּוֹב (תְּהִלִּים לג, ה): "מֶלֶךְ אוֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט". כִּי
 עֶקֶר תְּקוּן שְׁלֵמוֹת הַמְּלָכוֹת עַל-יָדַי מִשְׁפָּט. וְעַל-כֵּן
 מִתְּפַלְּלִין אֵז תְּכַף בְּרַכַּת הַמִּינִים שְׂיַעֲקֹר הַמִּינִים וּמְלָכוֹת
 הַרְשָׁעָה שְׁלֵא יִתְגַּבְּרוּ כְּנֶגֶד מְלָכוֹת דִּקְדוּשָׁה, הִינּוּ שְׁלֵא
 יִתְגַּבְּרַח חֵס וְשְׁלוֹם הַגְּדֻלוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִינּוֹת וְעַבּוּדָּה
 זָרָה, בְּחִינַת מְלָכוֹת הַרְשָׁעָה שְׁלֵא יִתְגַּבְּרַע עַל מְלָכוֹת
 דִּקְדוּשָׁה שֶׁהִיא הַתְּפִלָּה וְכַנֵּ"ל.

'על הצדיקים' פנגד יוסף שנקרא צדיק.

'ולירושלים' פנגד בנמיין, כי ירושלים היתה בחלקו של בנמיין.

'את צמח דוד' וכו' פנגד גד שממנו יצא אליהו שהוא יקרב הגאולה וכל צמיחת קרן ישועה על ידו. וכמו שכתוב במדרש פרשה צט סדר הנ"ל לענין דין: כיון שראה אותו יעקב אמר לישועתך קויתי ה', אין זה מביא את הגאולה אלא מגד, שנאמר (בראשית מט, יט): "גד גדוד יגודנו והוא יגד עקב". לאותו שהוא בא בעקב, "הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא" שהוא משבט גד. זה שאנו מתפללין בברכת 'את צמח' "כי לישועתך קוינו כל היום", הינו בחינת "לישועתך קויתי ה'" הנ"ל שאמר יעקב שנסמך לברכת "גד גדוד יגודנו". הינו שעתה אנו מקוים רק לישועתך על-ידי זרע גד שהוא אליהו שיבא בקרוב ויבשרנו הגאולה וכנ"ל ועל-כן את צמח פנגד גד.

'שמע קולנו' פנגד אשר שנקרא על שם (בראשית ל, יג) "באשרי כי אשרוני בנות". כי כשהשם יתברך שומע תפלת ישראל אזי הכל רואין מעלת ישראל והכל מאשרין אותם בבחינת: (תהלים קמד, טו) "אשרי העם שפכה לו אשרי העם שה' אלקיו", ששומע תפלתם

לקוטי הלכות תפלה ה' ארח-חיים תכג

בְּכֹל קְרָאָם אֵלָיו, בְּחִינַת (דְּבָרִים לַג, כֹּט) "אֲשֶׁרִיךָ יִשְׂרָאֵל
מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשֵׁעַ בֵּה", שְׁשׁוֹמֵעַ תְּפִלָּתָם וּמוֹשִׁיעֵם
תָּמִיד. וְעַל-כֵּן בְּרַכַּת שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה כְּנֶגֶד אֲשֶׁר:

הַלְכוֹת תְּפִלָּה הַלְכָה ו נִכְלָלַת בְּהַלְכוֹת בְּרַכַּת הַשַּׁחַר
הַלְכָה ה':

רְאֵשֵׁי פְּרָקִים שְׂיָכִים לְהַלְכוֹת תְּפִלָּה הַלְכָה ו שְׁנִכְלָלַת
בְּהַלְכוֹת בְּרַכַּת הַשַּׁחַר הַלְכָה ה' עַל-פִּי "וְאֵת
הַעֲרֹבִים" סִימָן ד לקוטי תניינא.

'הוֹשִׁיעָה ה' וְכוּ' כִּי פִסּוּ אַמּוּנִים וְכוּ' אֲשֶׁר אָמְרוּ
לְשִׁנּוּ נִגְבִיר שְׁפָתֵינוּ אֲתָנוּ מִי אָדוֹן לָנוּ.
כִּי הִדְבּוּר יֵשׁ לוֹ כַח גְּדוֹל, כְּמוֹ שְׁמוּבָא שָׁם עַל מֵאֵמֶר
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (בְּמִדְבַר רַבָּה כ, ד) 'אַף אָנוּ בְּאֵין
עָלֵינוּ בְּאָדָם שְׁכַחוּ בְּפִיו וְכוּ':

'וַיַּעֲמֵד פִּנְחָס וַיַּפְלִל וְכוּ' וַתַּחֲשֹׁבָהּ לוֹ לְצַדִּיקָה', כִּי
פִּנְחָס קָנָא אֶז קָנָאת ה' צְבָאוֹת שְׁנַחֲשֵׁב לְצַדִּיקָה
וְכוּ'.

וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בְּיָמָיו, (בְּרֵאשִׁית כד, א) הִסִּיב וְעַל בְּיוֹמָיו
(עֵינ זֵהר ח"א קכט.) שְׁהָיָה מִתְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם וְכוּ'.

תְּלַמִּידָיו שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ עֵינ טוֹבָה וְכוּ'. הַהֲפֹךְ
תְּלַמִּידָיו שֶׁל בְּלָעָם הָרָשָׁע עֵינ רָעָה וְכוּ',

תכד לקוטי הלכות תפלה ה' ארח-חיים

(אבות ה, יט) כי אברהם זכה למה שזכה רק על-ידי רצון הטוב שהיה מוציאו בפיו וכו'. וזה בלעם, לעמת זה, התגבר ברצונות רעים והוציאם בפיו. ומה בין תלמידיו וכו', כי הלא שניהם פועלים פעולות כרצונם בזה העולם, אבל "אחרית לאיש שלום" ו"אחרית רשעים נכרתה", כי תלמידיו של אברהם אבינו עליו השלום נוחלין העולם הזה וכו'. ותלמידיו של בלעם הרשע יורדים לבאר שחת וכו'. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה במדרש רבה, (בראשית רבה ג, נח), "אור" אלו מעשיהם של צדיקים. "חשך" אלו מעשיהם של רשעים. ועדין איני יודע באיזה מהם חפץ, תלמוד לומר "וירא אלקים את האור כי טוב". "כי מקרה אחד לצדיק ולרשע" וכו', "אף מי יודע רוח האדם העלה" וכו', "ורוח הבהמה הירדת" וכו'. "ואיך ימות החכם עם הכסיל" (קהלת פרק ב).

"מה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם ה'". כי באותן ימים לא כעס (ברכות ז), כי משה בכחו המשיך אז ויקא עת שיהיה רק רצון הפך הזעם וכו'. כי "מראש צרים אראנו מגבעות אשורנו" שהם האבות והאמהות שכל עבודתם היה רק רצון טוב. וזה בחינת צורים, בחינת "צור לבבי וחקלי אלקים לעולם". וזה בחינת גבעות, בחינת "הר המור וגבעת הלבונה" מקום

לקויטי הלכות תפלה ה' ארחה חיים תכה

הבית המקדש ששם עָלָה הַכֹּל לְרָצוֹן, כִּי שָׁם אִוֵּר
הַפָּנִים וְכוּ' שְׁעוֹלֵינָן לְשָׁם בְּשִׁלְשָׁה רִגְלִים וְצוּר וְגִבְעָה
הֵם חֲזַקְתָּ חֲזַקִּים מְאֹד וְגִבּוּהֵים וְרַמִּים מְאֹד, כִּי הִרְצוֹן
עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְאַצֵּל הַסְטֵרָא אַחֲרָא לְהַפֵּךְ שְׁהַעֲמִידוּ
פְּסִילֵיהֶם עַל גִּבְעָה גְבוּהָ וְכוּ'. וְלָכֵם חֲזַק מְצוּר לְהַשְׁכִּיל
אֶל הָאֱמֶת, אֲבָל זֶרַע אֲבָרְהָם וְכוּ' הֵם חֲזַקִּים כְּצוּר
בְּרָצוֹנָם הַטּוֹב, וְעוֹלִים לְמַעַלָּה מִכָּל הַהָרִים וְהַגְּבָעוֹת
שֶׁהֵם בְּחִינַת הַיְדִיעוֹת, שֶׁהֵם גְבוּהֵים מִהַשְׁכָּל בְּחִינַת
מְקִיפִים שֶׁהֵם גְבוּהֵים וְרַמִּים שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּפָקְרוּ
הַרְבֵּה רַחֲמָנָא לְצִלּוֹן, אֲבָל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי הָאָבוֹת עוֹלִים עַל
כָּלֵם כִּי הֵם נִקְרָאִים עִבְרִיִּים וְהַעֲקָר עַל-יְדֵי הִרְצוֹן וְכוּ':

'הֵן עִם לְבָדָד יִשְׁכֵּן', שֶׁהֵם מִתְּבוֹדְדִין בֵּינָם לְבֵין עֲצָמָן
וּמִיִּשְׁבִּין עֲצָמָן הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב מֵהַיְהִיָּה בְּסוּפָם
וְתִכְלִיתָם שְׁזָה כָּל עֲנִין הַהִתְבוֹדְדוֹת וְהַשִּׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין
קוּנו. 'וּבְגוֹיִם לֹא יִתְחַשְּׁב' שְׂאִינָם חוֹשְׁבִים בְּדַעְתָּם
מַעֲשֵׂה הַגּוֹיִם שְׂרוּדָפִים אַחַר הַמָּמוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂמֵד
וְעִבּוּדָה זָרָה. 'מִי מָנָה עֵפֶר יַעֲקֹב', מֵהַ שְׁנַעֲשֵׂה מִכָּל
פְּסִיעָה וּפְסִיעָה מְזָה וְכוּ'. 'וּמִסְפָּר אֵת רִבְעֵי יִשְׂרָאֵל'
בְּחִינַת אֲרַבְעָה דְגָלִים בְּחִינַת ד' דְּאֲחָד וְכוּ'. 'תָּמַת נַפְשֵׁי
מוֹת יִשְׂרָאֵל וְתָהִי אַחֲרִיתִי כְּמָהוּ, כִּי עַקַּם אֵת פִּי
וְהִכְרַח לְהוֹדוֹת שְׁבַעַת הַמִּיתָה וְהָאַחֲרִית וּבְסוּף אֲזוּ יְבִינוּ
הַחֲלוּק שְׁבִין הַהוֹלֵךְ בְּדַרְכוֹ וּבֵין הַהוֹלֵךְ בְּדַרְךְ אֲבוֹתֵינוּ
הַמְּחַזְקִים אֵת הִרְצוֹן וְכוּ':

הלכות נשיאת פנים

הלכה א'

אין מברכין אלא בלשון הקדש ובעמידה ובנשיאת פנים ובקול רם.

פי הברכות מסורות לפנהנים, פי הם בחינת שומרי הברית, כמו שכתוב (דברים לג ט"י): "יורו משפטיך ליעקב וכו' ובריתך ינצרו". ובני לוי לא טעו בעגל, שהיה בחינת פגם הברית, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין סג:): 'לא עבדו ישראל עבודה זרה אלא כדי להתיר להם עריות בפרהסיא', פי כל התאות, ובפרט תאות נאוף, שהוא הרע הכולל של כל התאות הם באים משבירת כלי החסד כידוע שמזה נתהוה התאות שבאים מאהבות הנפולות. והכהן הוא בחינת איש חסד שהוא בחינת שלמות האהבות העליונות, כמו שאמר רבנו כל זה על פסוק (תהלים סט, כא) "חרפה שברה לבי" (בסימן לד), עין שם. ומחמת שהם בבחינת תקון הברית על-ידי-זה הם יכולין להמשיך הברכות, פי עליהם שלם. הפך בלעם הרשע שרצה להמשיך קלה על-ידי קלקול הכלי מחמת שהיה משקע מאד

לקוטי הלכות נשיאת כפים א' ארח-חיים תכז

בתאוה זו, כמו שאמר רבנו על פסוק: (תהלים כז, ב) "בְּקֶרֶב עָלֵי מְרַעִים" (בסימן לו, לקוטי חלק א). ועל-פן נהרג בלעם על-ידי פינחס דוקא, כי פינחס היה בחינת תקון הברית, ועל-ידי-זה זכה לכהונה על-ידי שקנא קנאת ה' צבאות על פגם הברית, על-פן על ידו דיקא נהרג בלעם שהיה היפכו ממש פנ"ל.

ועל-פן סמכו רבותינו זכרונם לברכה ברפת פהנים לתפלה, כי הוא גם כן בחינת תקון הברית, בחינת ח"י ברכאין, כמו שאמר רבנו כמה פעמים (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן פג). ועל-פן צריך לברך בלשון הקדש דוקא, כי שמירת הברית תלוי בשלמות לשון הקדש, שעל-ידי לשון הקדש מכניעין תאות נאוף שהוא הרע הכולל של כל השבעים לשונות כמו שאמר רבנו על פסוק "תפלה לחבקוק הנביא" (שם חלק א', סימן יט), ע"ן שם.

ועל-פן מברכין בקול רם שהוא בחינת תקון הדעת, שהוא תקון הברית כמו שאמר רבנו (לקוטי מוהר"ן חלק א', סימן כ) שמחמת זה אומרים את ההגדה בקול רם, כי ההגדה הוא תקון הברית, ע"ן שם. ועל-פן הוא בעמידה שהוא בחינת סטרא דדכורא, הפך בלעם הרשע שהיה נופל מחמת שהיה ערל, כמו שפרש רש"י זכרוננו לברכה (במדבר כד, ד). וזה פרוש 'פה תברכו' ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה לח.) מזה, שצריך

תכח לקוטי הלכות נשיאת פנים א' ארץ-חיים

לְבָרַךְ בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, כִּי כֹה הוּא בְּחִינַת הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. וְעָקֵר בְּרַפְת כֹּהֲנִים לְתַקֵּן הַכְּלִי שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי בְּחִינַת תַּקּוּן הַבְּרִית כִּדֵי שִׁיְהִיו רְאוּיִם לְקַבֵּל בְּרָכוֹת.

וְזֶה שְׂפָתוֹב (בַּמְדָּבָר ו, כז): "וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". כִּי הַשֵּׁם הוּא הַנֶּפֶשׁ וְהוּא הַכְּלִי שֶׁל הַחַיּוֹת, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנּוּ (סִימָן נו). וְהַכֹּהֲנִים עַל-יְדֵי בְּרַכְתָּם הֵם מְשַׁלְּמִין הַכְּלִי שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא הַשֵּׁם וְהַנֶּפֶשׁ בְּחִינַת "וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי" וְכוּ', כַּנֶּ"ל וְעַל-יְדֵי-זֶה (שם) "וְאֲנִי אֲבָרְכֶם", כִּי מִמִּילָא תַּחוּל הַבְּרָכָה עֲלֵיהֶם עַל-יְדֵי שִׁיְהִיו כְּלִים רְאוּיִים לְקַבֵּל כַּנֶּ"ל. וְזֶה פְּרוּשׁ הַבְּרָכָה, "יְבָרְכֶךָ ה'" בְּמִמוֹן. "וְיִשְׁמְרֶךָ", מִן הַמְּזִיקִין (בַּמְדָּבָר רַבָּה, יא, ה). כִּי הַמִּמוֹן הוּא שְׂמִירַת הַנֶּפֶשׁ, כַּמּוּ שְׂאֵמֵר רַבְּנּוּ (בְּסִימָן נט בְּלִקוּטֵי חֶלֶק א, עֵין שָׁם). וְזֶהוּ 'יְבָרְכֶךָ ה'" בְּמִמוֹן, עַל-יְדֵי-זֶה 'וְיִשְׁמְרֶךָ', מִן הַמְּזִיקִין. וְכֹל זֶה תְּלוּי בְּשְׂמִירַת הַבְּרִית שֶׁעַל-יְדֵי שְׂמִירַת הַבְּרִית זֹכִינ׳ לְעִשְׂרוֹת וְעַל-יְדֵי זֶה נִשְׁמֵר הַנֶּפֶשׁ. וְזֶהוּ 'יָאֵר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ', הֵינּוּ בְּחִינַת אֲנַפִּין גְּהוּרִין שְׂבָא עַל-יְדֵי תַּקּוּן הַבְּרִית, כַּמּוּ שְׂאֵמֵר רַבְּנּוּ (סִימָן כג).

וְזֶהוּ: "יָאֵר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ". 'פָּנָיו אֵלֶיךָ' דִּיקָא. הֵינּוּ שְׂתוּזָכָה שִׁיזְדַּכְּךָ פָּנֶיךָ עַד שִׁיְהִיָּה פָּנֶיךָ 'יָאֵר בְּךָ', הֵינּוּ שִׁיתְרָאָה פָּנָיו בְּפָנֶיךָ בְּבְחִינַת פָּנִים בְּפָנִים, כַּמּוּ

לקוטי הלכות נשיאת כפים א' ארח-חיים תכט

שָׁאֵמַר רַבֵּנוּ (סימן יט). וְזֶהוּ: "יִשָּׂא ה' פָּנָיו אֵלַיךְ", זֶה בְּחִינַת תְּקוּן תְּאוֹת אֲכִילָה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְנִשְׂיַאת פָּנִים, בְּבְחִינַת (בְּרוּכֹת כ:): 'וְכִי לֹא אִשָּׂא פָּנִים לְיִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם מְדַקְדְּקִין עַל עֲצָמָן מִכְּבוֹד וְעַד כְּפִיצָה', כְּמוֹ שָׁאֵמַר רַבֵּנוּ (סימן מז). כִּי עַל-יְדֵי שְׂמִירַת הַבְּרִית שֶׁבָּא עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ זוֹכִין שְׂיִהְיֶה כָּל אֲכִילָתוֹ מִהַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹר שֶׁל כַּח מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, כְּמוֹ שָׁאֵמַר רַבֵּנוּ (סימן יט) שְׁזֶהוּ תְּקוּן הָאֲכִילָה. וְזֶהוּ: "וַיֵּשֶׁם לָךְ שְׁלוֹם", כִּי עַל-יְדֵי כָּל זֶה זוֹכִין לְשְׁלוֹם, כִּי עַל-יְדֵי שְׂמִירַת הַבְּרִית זוֹכִין לְשְׁלוֹם בְּחִינַת (בְּמִדְבָר כה, יב), "הִנְנִי נֹתֵן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם", הַפֶּךָ הַחֲרָפוֹת וּבְזִיוּנוֹת שֶׁמְחַרְפִּין אֶת הָאָדָם עַל-יְדֵי פֶגַם הַבְּרִית בְּחִינַת "חֲרָפָה שְׁבָרָה לְבִי" הַנ"ל. וְכֵן עַל-יְדֵי תְּקוּן תְּאוֹת אֲכִילָה זוֹכִין לְשְׁלוֹם כְּמוֹ שָׁאֵמַר רַבֵּנוּ (בְּסִימָן לט):

וְזֶהוּ שְׁאֵנוּ נוֹהֲגִין בְּחוּץ לְאֶרֶץ שְׂלֵא לְבָרֶךְ בְּרַכַּת כְּהֲנִים כִּי אִם בְּיוֹם טוֹב, כִּי בְּחוּץ לְאֶרֶץ נְתוּנִים תַּחַת שְׂרֵי הַשְּׁבָעִים אַמוֹת, עַל-פֶּן אֵין בָּהֶם כַּח לְהַכְנִיעַ אוֹתָם עַל-יְדֵי בְּרַכַּת כְּהֲנִים שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, כִּי אִם בְּיוֹם טוֹב שְׁאֵז מְתַקְנִין הַמַּלְכוּת וְדִקְדָּשָׁה וּמְכַנְיַעִין מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁל הָאֻמוֹת, כְּמוֹ שָׁאֵמַר רַבֵּנוּ עַל פְּסוּק "וַיִּשְׁפָּךְ שְׁמוּאֵל אֶת אַגָּג" (בְּסִימָן קלה, לְקוּטֵי חֶלֶק א). עַל-פֶּן אֵז הַלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת

תל לקוטי הלכות נשיאת כפיים א' ארחה-חיים

דקדשה הנ"ל יש לה כח להכניע את הרע של השבעים
אמות, על-כן מברכין אז דוקא ברפת הכהנים כנ"ל.

וזה שאנו אומרים בקדוש של יום טוב: אשר בחר בנו
מכל עם ורוממנו מכל לשון כנ"ל, כי אז אנו
מרוממים מכל הלשונות, כי נתעלה הלשון הקדש
שהוא בחינת מלכות דקדשה, ונכנעין ונופלין השבעים
לשונות שהוא מלכות הרשעה. ועל-כן בשבת אין
נושאים כפיהם אף ששבת קדשתו מעלה, כי אדרבא,
מחמת זה אין מברכין אז, כי עקר שלמות לשון הקדש
על-ידי לשון תרגום על-ידי שמעלין הטוב שבתרגום.
ועל-כן ביום טוב שעדין יש אחיזה ושליטה להאמות
רק שמכניעין אותם על-ידי קדשת יום טוב, על-כן שיך
אז שלמות לשון הקדש, ועל-כן יש אז נשיאת כפיים,
אבל בשבת שהוא בטול הרע ושבידתו לגמרי, כי הטוב
שבתרגום נתעלה ללשון הקדש והרע נתבטל, וזה
נעשה כבר בערב שבת על-ידי רחיצת חמין, (כמובא בסימן
ט), אבל בשבת אין שיך כל זה, כי שבת כלו קדש ואין
שיך להזכיר שם של הרע של השבעים אמות כלל.

ועל-כן אין אנו נושאים כפיים בשבת, כי אין שיך אז
להכניע הרע של האמות, כי כבר נתבטל בערב
שבת כנ"ל. ושבת הוא שבידתו לגמרי כנ"ל. וזה שאין
אנו זוכרין כלל בקדוש של שבת ולא בתפלה של שבת

לקוטי הלכות נשיאת כפים א' ארז-חיים תלא

'אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ וְכוּ' וְרוּמָמְנוּ מִכָּל לְשׁוֹן' כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים
בְּיוֹם טוֹב, כִּי שֶׁבֶת לְמַעְלָה מִזֶּה כַּנִּ"ל. וְעַל כֵּן קִדְשַׁת
יוֹם טוֹב תְּלוּי בְּיִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי שְׂמִקְדָּשֵׁי הַחֹדֶשׁ, כִּי
מִחֲמַת שֵׁשׁ בּוֹ עֲדִין קִצַּת אַחִיזָה לְהִשְׁבָּעִים אַמּוֹת
שֶׁהוּא הַסְטֵרָא אַחֲרָא, עַל-כֵּן צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת עֲשִׂיָּה לְזֶה
לְקִדְשׁוֹ. וְהַעֲקָר תְּלוּי בְּהַדְּבֹר שְׂצָרִיף לֹאמַר 'מִקְדָּשׁ
מִקְדָּשׁ' (ירושלמי ראש השנה ג, א), כִּי הַדְּבֹר הוּא בְּחִינַת
לְשׁוֹן הַקִּדְּשׁ שֶׁעַל-יְדֵי מִמְּשִׁיכִין קִדְשָׁה לְהַיּוֹם טוֹב
וּמְכַנְיַעִין הָרַע שֶׁל הָאֲמוֹת, אֲבָל שֶׁבֶת אֵין צְרִיף לְכָל
זֶה, כִּי שֶׁבֶת קְבִיעָא וְקִימָא וְאִז הוּא בְּטוֹל הָרַע
וְשִׁבִיתָתוֹ לְגַמְרֵי וְאֵין צְרִיף כָּלֵל לְקִדְשׁוֹ כִּי הוּא קְדוֹשׁ
מֵאֲלִיו כַּנִּ"ל:

וְעַל-כֵּן מְבַקְּשִׁין עַל הַחֲלוּם בְּשַׁעַת נְשִׂיאת כַּפַּיִם, כִּי
פְתָרוֹן הַחֲלוּם תְּלוּי בְּשִׁלְמוֹת לְשׁוֹן הַקִּדְּשׁ
שֶׁעַל-יְדֵי לְשׁוֹן הַקִּדְּשׁ בְּשִׁלְמוֹת יְכוּלִין לְפָשֵׁר חֲלָמִין,
כְּמוֹ שֶׁפָּתַב רַבְּנּוּ שָׁם (סימן יט). וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַת נְשִׂיאת
כַּפַּיִם שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקִּדְּשׁ כַּנִּ"ל מְבַקְּשִׁין
אִז עַל הַחֲלוּם כְּדֵי לְהַפְּכוֹ לְטוֹב עַל-יְדֵי הַכְּהֻנִּים, כִּי
בָּהֶם תְּלוּי הַפְּתָרוֹן כַּנִּ"ל:

שִׁיף לְעִיל

וְעַל-כֵּן צְרִיף לְבָרַף בְּנְשִׂיאת כַּפַּיִם, כִּי בְּרַפְתָּ כְּהֻנִּים

תלב לקוטי הלכות נשיאת כפיים א' ארח-חיים

הוא כְּדֵי לְהַכְנִיעַ הָרַע שֶׁל הָאֲמוֹת שֶׁהֵם כָּל הַתְּאֻוֹת כַּנִּל שְׁזֵה בְּחִינַת כַּח הַמְדָמָה שֶׁבִּלְב שְׁמַתְאֻוֵה לְכָל הַתְּאֻוֹת, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ (סימן נד). וְעַל-יְדֵי זֶה מְכַנְיַעִין הָעֲצָבוֹת רוּחַ שְׁבָא עַל-יְדֵי הַתְּאֻוֹת שֶׁל הָאֲמוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲנָפִין חֲשׂוּכִין שֶׁהוּא עֲצָבוֹת וּמָרָה שְׁחוּרָה. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה (שֶׁבַת קל"ט): 'עַל-יְדֵי "וְרֵאָךְ וְשִׂמַח בְּלָבוּ", זָכָה לְכֹהֵנָה, כִּי עַל-יְדֵי שְׂמִחַת הַלֵּב שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְכַנְיַעִין כַּח הַמְדָמָה שֶׁבִּלְב שֶׁהֵם אֲהָבוֹת הַנְּפוּלוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲצָבוֹת רוּחַ וְכִמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְנּוּ שָׁם (סימן נד) שֶׁעַל-יְדֵי בְּחִינַת "וּשְׂמִחָתָם בְּכָל מְשִׁלַח יְדָכֶם" מְכַנְיַעִין כַּח הַמְדָמָה, עֵינַי שָׁם. עַל-יְדֵי-זֶה זָכָה לְכֹהֵנָה, הֵינּוּ בְּחִינַת כֹּהֵן אִישׁ חֹסֵד שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הָאֲהָבוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת כַּנִּל.

וְעַקֵּר פְּסוּקַת זֶה נֶאֱמַר שָׁם עַל שְׁלֵא יִתְקַנָּא אֶהְרִן בְּגַדְלָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ד, יד): "הִנֵּה הוּא יֵצֵא לְקִרְאָתְךָ וְרֵאָךְ" וְכוּ', כִּי זֶה שִׁיף לְזֶה, כְּלוּמַר לֹא דֵי שְׁלֵא יִתְקַנָּא בְּגַדְלָתְךָ, שְׁזֵה בְּחִינַת רַע עֵינַי, כִּי אִם אֶפְלוּ מִכַּח הַמְדָמָה יִהְיֶה נִשְׁמַר אֶהְרִן. אֲדַרְבָּא "וְרֵאָךְ וְשִׂמַח בְּלָבוּ" שְׁזֵה הַפֶּךְ כַּח הַמְדָמָה כַּנִּל, עֵינַי שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב בְּמֵאֵמֶר הַמִּתְחִיל 'וַיְהִי מִקֵּץ' (בְּסִימָן נד). וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי בְּרַפְת הַכֹּהֲנִים שֶׁמְכַנְיַעִין הַמְדָמָה שֶׁבִּלְב שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲצָבוֹת רוּחַ, עַל-יְדֵי-זֶה נִחְלָלִין הָאֲבָרִים וְנַעֲשֶׂה

לקוטי הלכות נשיאת כפים ב' ארחה חיים תלג

בחינת "נשא לבנו אל כפים אל אל בשמים" (איכה ג, מא), בחינת "כי אשא אל שמים ידי" (דברים לב, מ). וזה בחינת נשיאת כפים, (עין במאמר המתחיל וביום הבכורים בסימן נו):

הלכה ב'

על-פי המאמר של חנכה בלקוטי תנינא (סימן ב).

עין שם כל המאמר היטב שעל-ידי ההלכות שהם בחינת תודה והודאה, בחינת שעשוע עולם הבא על-ידי-זה נתגלה אור האמת שהוא מאיר על-ידי שלשה שמות להדבור ונשלם הדבור. ושלושת הדבור הוא לשון הקדש, שהוא מקשר לשבת בבחינת (סוטה לח). "פה תברכו" (במדבר ו, כג) בלשון הקדש וכו', עין שם. ועל-ידי זה נמשך השמחה של שבת לששת ימי החל, ואזי נתגלה בחינת אחדות הפשוט ויודעין שכל הפעלות משתנות שהם בחינת ששת ימי החול כלם נמשכין מאחד הפשוט יתברך וכו', עין שם היטב:

א) וזה בחינת ברכת כהנים בלשון הקדש שקבעו בין הודאה לשלום, כי הכהן הוא איש החסד בחינת חסדים ועל-כן זוכה להלכות, כמו שכתוב (דברים לג, ו): "יורו משפטיך ליעקב". וכמו שכתוב (דברים יז, ט): "ובא אל הכהן או אל השופט", לשאל מהם ההלכה, כי

תלד לקוטי הלקות נשיאת כפים ב' ארח-חיים

לכהנים נמסרו ההלקות, כי הם בחינת חסדים, כי ההלקות הם בחינת חסדים, כמבאר שם. ועל-ידי-זה זוכים לאמת, כמו שכתוב (שם): "תמיך ואוריך לאיש חסידך", דהינו הכהן שזוכה לאמת על-ידי ההלקות שהם בחינת חסדים. ועל-כן הכהן זוכה לשלמות הדבור בבחינת (שמות ד, טז): "והוא יהיה לך לפה" הנאמר באהרן הכהן. ועל-כן נמסר לכהנים הברכה בלשון הקדש, דהינו ברפת כהנים בחינת "כה תברכו" — בלשון הקדש, כי הם זוכים לשלמות הדבור שהוא לשון הקדש בחינת כה תברכו וכו' פנ"ל על-ידי ההלקות פנ"ל, כי על-ידי הלקות זוכים לזה פנ"ל וכמובא שם, עין שם. ועל-כן קבעו ברפת כהנים אחר הודאה, כי על-ידי ההודאה בחינת הלקות זוכים לברפת כהנים בחינת לשון הקדש פנ"ל.

ועל-כן צריך לברך בשמחה, כמו שכתוב בשלחן ערוך. (עין בארח חיים קכח סעיפים יד, כוה) כי ברפת כהנים שהוא בחינת לשון הקדש הוא מקשר לשבת שעל-ידי זה ממשיכין השמחה של שבת לששת ימי החל פנ"ל. ועל-כן תכף אחר ברפת כהנים אומרים 'שים שלום' בחינת שלום ואחדות שזוכין על-ידי ברפת כהנים. הינו בחינת התגלות אחדות הפשוט שנתגלה על-ידי בחינת שבת פנ"ל. ועל-כן הכהן עוקר רגליו

לקוטי הלכות נשיאת כפים ב' ארח-חיים תלה

בְּעִבּוּדָה, כִּי עָקַר בְּרַכַּת כֹּהֲנִים הוּא בְּשִׁבִיל הָעִבּוּדָה,
דִּהְיִנו לְתַקֵּן בְּחִינַת עֲבוּדָה, דִּהְיִנו בְּחִינַת עֶבֶד מִט"ט,
כִּי עַל-יְדֵי בְּרַכַּת כֹּהֲנִים שֶׁהוּא בְּחִינַת לְשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ
נִמְשָׁךְ הַשְּׂמֹחָה שֶׁל שַׁבַּת לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל שֶׁהֵם בְּחִינַת
עֶבֶד מִט"ט. וְזֶה שֶׁקָּבְעוּ בְּרַכַּת כֹּהֲנִים בַּתְּפִלָּה, כִּי
הַתְּפִלָּה נִקְרְאת עֲבוּדָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם
לְבִרְכָה (בְּרֻכּוֹת ל.ד.): 'שֶׁלֹּשׁ רֵאשׁוֹנוֹת כְּעֶבֶד הַמְּסֻדָּר שֶׁבָחוּ
שֶׁל רַבּוֹ'. אֲמֻצְעִיּוֹת כְּעֶבֶד הַשּׂוֹאֵל פָּרַס מֵרַבּוֹ וְכוּ'.
נִמְצָא שֶׁבַּתְּפִלָּה הָאָדָם כְּעֶבֶד בְּחִינַת מִט"ט דְּכֻלּוֹל ח"י
בְּרַכָּאִין דְּצִלוֹתָא. וְצָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ מֵהַשְּׂמֹחָה שֶׁל שַׁבַּת
לְבְּחִינַת עֶבֶד מִט"ט, בְּחִינַת (תְּהִלִּים ק, ב) "עֲבָדוּ אֶת ה'
בְּשִׂמְחָה", כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר שָׁם. וְזֶה נֶעֱשֶׂה עַל-יְדֵי בְּרַכַּת
כֹּהֲנִים כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן בְּעִבּוּדָה עוֹקֵר רַגְלָיו, לְרַמֵּז שֶׁעוֹקֵר רַגְלָיו
לְבְּרַכַּת כֹּהֲנִים שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִתְתַקֵּן הָעִבּוּדָה
בְּשִׂמְחָה שֶׁל שַׁבַּת כַּנ"ל, כִּי גַם עֲקִירַת רַגְלָיו לְהִלִּיכָהּ
לְבְּרַכַּת כֹּהֲנִים הוּא מֵעֵין הַבְּרַכָּה, כִּי הַהִלִּיכָהּ הוּא
בְּחִינַת הִלְכוֹת, כִּי עַל שֵׁם זֶה נִקְרְאִין הִלְכוֹת עַל שֵׁם
הַהִלִּיכָהּ, כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר שָׁם. וְעַל-כֵּן הַכֹּהֲנִים מְבַקְּשִׁין
בְּשַׁעַת הַהִלִּיכָהּ עַל הַבְּרַכָּה. וְאוֹמְרִים יְהִי רְצוֹן שְׂתֵּהא
הַבְּרַכָּה וְכוּ', כִּי הַהִלִּיכָהּ שֶׁהוּא מְרַמֵּז עַל בְּחִינַת הִלְכוֹת
הִיא סִגְלַת הַבְּרַכָּה, כִּי עָקַר הַבְּרַכָּה עַל-יְדֵי הִלְכוֹת

תלו לקוטי הלכות נשיאת כפים ב' ארח-חיים

כנ"ל. נמצא שעקירת רגליו להליכה לברכת כהנים בעבודה הוא רמז על תקון העבודה, דהינו בחינת עבד מט"ט, על-ידי שמחה של שבת שנמשך על-ידי ברכת כהנים שהוא בחינת "כה תברכו" בלשון הקדש כנ"ל וכמבאר שם, עין שם במאמר הנ"ל, וזה בחינת שלש ברכות של ברכת כהנים שיש בהם שלשה שמות. שהם מרמזים על שלשה שמות של אמת, כי גם אלו השלש שמות הם בחינת שלשה קוין של אמת כמובא. ועקר ברכת כהנים הוא שלום, דהינו בחינת שלום ואחדות הפשוט שנתגלה על-ידי ברכת כהנים בלשון הקדש שהוא מקשר לשבת כנ"ל, וכמבאר שם עין שם:

(ב) וזה בחינת נפילת אפים אחר התפלה. שאז הוא תכלית היחוד בחינת אחדות הפשוט שנתגלה כנ"ל. וענין הנפילה שצריכין לפל על פניהם, ואיתא בכתבים שהוא נפילה ממש שמפילין עצמן אז למדרגות התחתונות כמובא, עין שם (עין שער הפונות נפילת-אפים דרוש ב' דף מז:), הוא כי בחל שהוא בחינת עולם הזה אי אפשר לנו להכליל בקדשת היחוד בבחינת אחדות הפשוט כי אם על-ידי נפילה וירידה שהוא תכלית העליה וכמובא בדברי רבנו גרו יאיר (בלקוטי תנינא סימן יב) ענין תכלית העליה באר היטב, עין שם היטב. והכלל שפשוטפלין חס ושלום למקומות הנמוכים מאד

לקויטי הלקכות נשיאת כפיים ב' ארח-חיים תלז

ואז מבקשין ומחפשיין איה מקום כבודו. וזהו בחינת תכלית העליה, כי אי"ה הוא קדשה העליונה, עין שם היטב.

וזה בחינת נפילת אפים, שבשעת הנפילה והירידה אזי דיקא הוא תכלית היחוד בחינת תכלית העליה. כי בחינת איה שהיא הקדשה העליונה הוא בחינת אחדות הפשוט דלית מחשבה תפיסא בה כלל שזה בחינת אי"ה וכו', ולבחינת קדשה עליונה זו צריך להיות בחינת ירידה שהיא תכלית העליה. וזה שאומרים ודוי קדם נפילת אפים, כי נפילה וירידה זו שהיא תכלית העליה הוא בחינת תשובה כמבאר שם, כי זה עקר התשובה כשם מבקשין ומחפשיין איה מקום כבודו, כמו שמבאר שם. וזהו בחינת שלש עשרה מדות שאומרים אז שהם שלשה עשר תקוני דיקנא הנמשכין מאריך אנפין שהוא בחינת כתר בחינת איה כידוע (עין ספר הלקוטים להאריז"ל בראשית סימן א). ועל-כן אין נפילת אפים כי אם בחל, אבל בשבת ויום טוב אין נופלין על פניהם, כי בשבת ויום טוב אזי הוא עצם ההתגלות אחדות הפשוט. ועל-כן אין צריכין אז ירידה בשביל העליה, רק בימי החל שהם בחינת עולם הזה בחינת פעלות משתנות. ואפלו התפלה של חל היא גם כן בבחינת פעלות משתנות, כי מתפללין שלש עשרה

תלח לקוטי הלכות נשיאת פנים ב' ארח-חיים

ברכות אמצעיות שהם משנים זה מזה.

ועל-כן כְּשֶׁרוֹצִים לְהַפְלִיל בְּבַחֲיַנַּת אַחְדוֹת הַפְּשׁוּט אִי אֶפְשָׁר לָבוֹא לְעֲלִיָּה זֹו כִּי אִם עַל-יְדֵי בְּחִינַת יְרִידָה שֶׁהִיא תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה כַּנ"ל, וְאִז נִכְלָלִין כָּל הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת בְּבַחֲיַנַּת אַחְדוֹת הַפְּשׁוּט שֶׁזֶה בְּחִינַת נְפִילַת אַפִּים כַּנ"ל, אֲבָל בְּשַׁבַּת וַיּוֹם טוֹב שֶׁהֵם בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא שֶׁבָּהֶם עֲצָם הֵהֱתַגְלוֹת אַחְדוֹת הַפְּשׁוּט, בְּחִינַת (זְכוּרָה י"ד, ט) "בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד" וְכוּ'. וְעַל-כֵּן אִז נִכְלָלִין כָּל בְּרוּכוֹת הָאֲמֻצָּעִיּוֹת בְּבִרְכָה אַחַת שָׂאִין מִתְּפִלִּין רַק בְּרָכָה אַחַת בְּאֲמֻצָּע, וְעַל-כֵּן אִז אִין צְרִיכִין לְנִפְיָה וִירִידָה, דְּהֵינּוּ נְפִילַת אַפִּים, כִּי הַנְּפִילָה וְהִירִידָה הוּא רַק כְּדֵי לְעֲלוֹת לְעֲלִיָּה, דְּהֵינּוּ לְבַחֲיַנַּת קִדְשַׁת שַׁבַּת שֶׁהוּא בְּחִינַת אַחְדוֹת הַפְּשׁוּט, וְעַל-כֵּן בְּשַׁבַּת וַיּוֹם טוֹב בְּעֲצָמוֹ אִין צְרִיכִין לָזֶה כַּנ"ל. וְכֵן בְּכָל יוֹם שֵׁישׁ בּוֹ אֵיזָה תּוֹסֶפֶת קִדְשָׁה, וְכָל תּוֹסֶפֶת קִדְשָׁה נִמְשָׁךְ מִשַּׁבַּת שֶׁהוּא כְּלָלִיּוֹת הַקִּדְשָׁה. וּמֵאַחַר שֵׁישׁ בּוֹ בְּחִינַת הַתְּגַלוֹת קִדְשַׁת שַׁבַּת עַל-כֵּן אִין צְרִיכִין לְנִפְיָה וִירִידָה. וְעַל-כֵּן אִין בּוֹ נְפִילַת אַפִּים, וְזֶהוּ בְּחִינַת הַיָּמִים שָׂאִין נוֹפְלִין בָּהֶם עַל פְּנֵיהֶם, כַּמְבָּאָר בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ:

א) וְזֶה בְּחִינַת קִדְשָׁה דְּסִידְרָא שְׁנַתְקָנָה בְּלִשׁוֹן תְּרַגּוּם, הֵינּוּ שֶׁהַתְּרַגּוּם נִכְלָל בְּקִדְשָׁה, כִּי פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת שֶׁנִּכְלָלִין בְּאַחְדוֹת הַפְּשׁוּט עַל-יְדֵי תְּקוּנֵי

לקוטי הלכות נשיאת כפים ב' ארזי-חיים תלט

התפלה כנ"ל. זה בחינת לשון תרגום שעולה ונכלל בלשון הקדש, כי תרגום הוא בחינת עץ הדעת טוב ורע, כמו שכתב רבנו גרו י"איר (בסימן יט חלק א), וזה בחינת מט"ט כמובא, שהוא בחינת ששת ימי החל כנ"ל. וזה בחינת פעולות משתנות, כי כל הפעולות משתנות הם בחינת עץ הדעת טוב ורע, כי הקדשה בעצמה היא בחינת כלו טוב כלו אחד ואין שם פעלה משנה חס ושלום רק כלו אחד כלו טוב. ותכף שנמצא פעלה משנה יש שם אחיזת הרע שזה בחינת עץ הדעת טוב ורע וכמובן זאת במאמר 'אמר רבי עקיבא פשתגיע לאבני שיש טהור' וכו' (בסימן נא חלק א), עין שם. נמצא שתרגום שהוא בחינת עץ הדעת הוא בחינת מט"ט בחינת פעולות משתנות בחינת ששת ימי החל. ועתה הוא נכלל בקדשה בתוך לשון הקדש שהוא מקשר לשבת, דהינו שאומרים הקדשה בלשון הקדש ובלשון תרגום ונכלל התרגום בקדשה וזה בחינת פעולות משתנות שנכללין באחדות הפשוט שהוא עצם הקדשה.

וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ספ"ה מט.): 'עלמא אמאי קאי אקדשה דסידרא', כי עקר קיום העולם הוא בשביל התכלית שיחזור ויכלל בשרשו, כי בשביל זה נברא העולם ועל זה קים העולם. וזהו שאמרו

שֶׁהָעוֹלָם קִיָּם אֶקְדָּשָׁה דְּסִידְרָא, שְׁנַת־קִנְיָה בְּלִשׁוֹן תְּרַגּוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוּת, שְׁנִכְלָלִין בְּאַחַדוֹת הַפְּשוּט, שֶׁזֶהוּ קִיּוֹם הָעוֹלָם כַּנ"ל, כִּי קִיּוֹם הָעוֹלָם הוּא דְבָר נִפְלָא, שֶׁפְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוּת, דְּהֵינּוּ הָעוֹלָם וּמְלוֹאוֹ, יִקְבְּלוּ חִיּוֹת וְיִהְיוּ נִמְשָׁכִין מֵאַחַדוֹת הַפְּשוּט. וְעַל-כֵּן אֵין קִיּוֹם לְהָעוֹלָם כִּי אִם עַל-יְדֵי קְדָשָׁה דְּסִידְרָא שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִכְלָלִין כָּל הַפְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוּת בְּאַחַדוֹת הַפְּשוּט כַּנ"ל, וְזֶהוּ קִיּוֹם הָעוֹלָם כַּנ"ל:

ד) וְזֶהוּ בְּחִינַת שִׁיר שֶׁל יוֹם שְׁאוּמְרִים אַחַר קְדָשָׁה דְּסִידְרָא, שְׁאָנוּ מְזַכְרִין בְּכָל יוֹם שַׁבָּת, כְּמוֹ שְׁאוּמְרִין 'הַיּוֹם יוֹם רֵאשׁוֹן בְּשַׁבָּת' וְכו'. וְכַמוֹבֵא בְּסִפְרִים, שֶׁזֶה בְּשִׁבִיל לְזַכֵּר בְּכָל יוֹם אֶת הַשַּׁבָּת, הֵינּוּ כַּנ"ל. כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂמֻחָה שֶׁל שַׁבָּת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל כַּנ"ל שֶׁזֶהוּ בְּעֶצְמוֹ בְּחִינַת הַשִּׁיר שֶׁל יוֹם שְׁאוּמְרִים, כִּי עֵקֶר כָּל הַשִּׁירוֹת הֵם רַק בְּשַׁבָּת שֶׁהוּא בְּחִינַת עוֹלָם הַבֵּא שְׂאֵז יִתְעַר הַשִּׁיר שֶׁל לְעֵתִיד. וְכָל הַשִּׁירוֹת שֶׁל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל בְּחִינַת עוֹלָם הַזֶּה, הֵם רַק מֵה שְׁנִמְשָׁךְ מִשַּׁבָּת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל שִׁיר וְשְׂמֻחָה כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים מִתְחַלָּה, 'הַיּוֹם יוֹם אֶחָד בְּשַׁבָּת' וְכו' וְאַחַר כֵּן אוֹמְרִים הַשִּׁיר, כִּי הַשִּׁיר נִמְשָׁךְ מִשְׂמַחַת שַׁבָּת שְׁנִמְשָׁךְ לִיְמֵי הַחֹל כַּנ"ל. וְזֶהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת קְטָרֶת שֶׁל אַחַר הַתְּפִלָּה בְּחִינַת שְׂמֻחָה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (מְשָׁלִי כו, ט) "קְטָרֶת יִשְׂמַח לֵב", כִּי

לקוטי הלכות נשיאת כפים ב' ארח-חיים תמא

עכשיו זוכין לשמחה, על-ידי שנמשך השמחה של שבת לימי החל פנ"ל. וחוזרין ומסימין בהלכות ושלום, דהינו (נדה עג.) 'כל השונה הלכות בכל יום' וכו', פי זה כלל כל הבחינות הנ"ל, פי כל זה נעשה על-ידי הלכות שעל ידם זוכים לשלום בחינת אחדות הפשוט שנתגלה פנ"ל.

ברוך השם לעולם, אמן ואמן:

ה) וזהו בחינת קדשה דסידרא שאומרים במוצאי שבת, הינו פנ"ל, שתכף אחר יציאת השבת ומתחילין ששת ימי החול על-כן אומרים אז קדשה דסידרא שנתקנה בלשון הקדש ובלשון תרגום, כדי להמשיך קדשה של שבת לששת ימי החל, על-ידי שמקשרין וכוללין לשון תרגום בלשון הקדש שהוא מקשר לשבת, ואומרים סדר הקדשה בהם פנ"ל. ועל-כן נוהגין בשבת ויום טוב שאין אומרים בהם קדשה דסידרא בשחרית פי אם במנחה, פי אז אין צריכין להמשיך עליהם הקדשה פנ"ל, פי הם עצמם קדש וגם יום טוב מתגלה בו קדשת שבת, פמובא רק במנחה אומרים הקדשה דסידרא, פי מנחה הוא סמוך לימי החל, פי תפלת המנחה פרוך ליום שלאחריו לענין תחנון על-כן אומרים אז קדשה דסידרא פנ"ל:

הלקה ג'

(א) על-פי המאמר המתחיל 'אית לן בירא בדברא' וכו' (בסימן לא לקויטי חלק א) עין שם היטב כל המאמר כלו.

ובקצור, פי צדקה הוא בחינת הגלגלים וכו' ואין שלמות לצדקה פי אם על-ידי אמונה שהיא מקור הברכות. ועל-פן חסר מברכות הנאמרות אצל צדקה שהיו ראויים שיהיו תשע עשרה ברכות פנגד שבעה פוכבי לכת ושנים עשר גלגלים, ורבותינו זכרונם לברכה אמרו: 'הנותן צדקה מתברך בשש ברכות והמפיסו באחד עשר' (בבא בתרא דף ט ע"ב). נמצא שחסר מהם, זה מורה שאין שלמות להצדקה פי אם על-ידי אמונה וכו' כנ"ל. ואמונה היא תלויה בברית, ושמירת הברית הוא בשתי בחינות שהם בחינת מלאך ה' — צבאות. ומי שזוכה לשמירת הברית אזי חסד מתגלה, הינו אהבה והשתוקקות וכסופין להשם יתברך. ועל-ידי-זה נעשין נפשות ונעשין נקדות להאותיות, הינו שנצטירין האותיות לקבל טוב. ולא די בהשתוקקות וכסופין לבד אלא צריך גם להוציא בשפתיו הפסופין שלו, כדי שתצא הנפש מכח אל הפעל. וזה בחינת גלגולי הנפשות וכו', עין שם. וזה בחינת זווגי הנפשות, פי אתערותא דלתתא שפוסף אל הדבר

לקוטי הלכות נשיאת כפים ג' ארח-חיים תמג

שְׁבַקְדָּשָׁה עֶבֶיד נֶפֶשׁ נִוְקָבָא. וְאִזִּי חוֹזֵר הַדָּבָר וְנִכְסָף
אֵלָיו. וְזֶה בְּחִינַת אֲתַעְרוּתָא דְדִכּוּרָא עֶבֶיד נֶפֶשׁ דְּכוּרָא
וְכוּ'. וְאִזִּי כְּשֶׁהוּא בַעַל נֶפֶשׁ אִזִּי כָּל אֲכִילוּתָיו וְסַעֲדוּתָיו
בְּבְחִינַת לָחֶם הַפָּנִים וְכוּ'. וְאִזִּי כָּל הָעֶכּוֹ"ם וְכוּ' כָּלֵם
טוֹרְחִים בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָתוֹ. וְאִזִּי נִתְגַּלָּה בְּחִינַת פָּנִים,
בְּחִינַת אֹר הַחֲמָה, בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה ל, כ) "וְלֹא יִכְנַף עוֹד
מוֹרִיד", כִּי נִתְגַּלָּה פָּנֵי ה' כִּי "סָר צִלָּם" וְכוּ', עֵינֵי שָׁם,
כִּי הֵם דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים מְאֹד:

ב) וְזֶה בְּחִינַת בְּרַכַּת כְּהֻנִּים, כִּי הִכְהֵן אִישׁ הַחֶסֶד כִּידוּע,
(עֵינֵי בְּשַׁעַר מֵאֲמָרֵי רַז"ל לְהֶאֱרִיז"ל, אָבוֹת יא:). וְהוּא בְּחִינַת
חֶסֶד דְּמִתְגַּלָּה וְכוּ' הַנִּלְשָׁה הוּא חֶסֶד הַשׁוֹרָה אֶצֶל
הַבְּרִית שְׁלוֹם בְּבְחִינַת (בַּמִּדְבָּר כה, יב) "הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת
בְּרִיתִי שְׁלוֹם וְהִיְתָה לוֹ וְכוּ' בְּרִית כְּהֵנַת עוֹלָם", כִּי
הַכְּהֵנָה שֶׁהִיא בְּחִינַת חֶסֶד מִתְגַּלָּה עַל-יְדֵי בְּחִינַת
שְׁמִירַת הַבְּרִית כַּנִּלְשָׁה, כִּי הַכְּהֻנִּים הֵם בְּבְחִינַת שְׁמִירַת
הַבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (דְּבָרִים לג, ט): "כִּי שָׁמְרוּ אִמְרֹתַיָּךְ
וּבְרִיתֶךָ יִנְצֹרוּ". וְעַל-כֵּן הִכְהֵן הוּא בְּבְחִינַת רְצוֹן
וְכִסּוּפִין, כִּי כָּל מַעֲשֵׂה הַקְּרִבָּנוֹת הֵם עַל-יְדֵי הַכְּהֵן וּבְכָל
הַקְּרִבָּנוֹת נֶאֱמָר רְצוֹן, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (וַיִּקְרָא יט, ה): "לְרַצְנֶכֶם
תִּזְבַּחְהוּ" וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּכָל מַעֲשֵׂה הַקְּרִבָּנוֹת עַל-יְדֵי
הַכְּהֵן נֶאֱמָר 'לְרַצוֹן', כִּי הַכְּהֵן דִּיקָא יְכוּל לְהִקְרִיב אֶת
הַקְּרִבָּנוֹת לְרַצוֹן, כִּי הַכְּהֵן הוּא בְּבְחִינַת רְצוֹן, כִּי הוּא

בְּחִינַת חֶסֶד וְאַהֲבָה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׂתוּקוֹת וְרִצּוֹן כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן הָרַב שֶׁהוּא דוֹמָה לְמֵלֶאכֶּה ה' צְבָאוֹת, דִּהְיֵנוּ שֶׁהוּא בְּבְחִינַת שְׂמִירַת הַבְּרִית שְׂאִזִּי מִתְגַּלָּה הַחֶסֶד עַל יָדוֹ, דִּהְיֵנוּ אַהֲבָה וְהַשְּׂתוּקוֹת וְכִסּוּפִין וְכוּ', כַּמְבָאָר הַיָּטֵב בַּמֶּאמָר הַנ"ל, זֶה הָרַב נִקְרָא כֹהֵן, כַּמְפָּרֵשׁ שֵׁם בְּפִסּוּק זֶה (מֵלֶאכִי ב, ז) "כִּי שִׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ כִּי מֵלֶאכֶּה ה' צְבָאוֹת הוּא". וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (מוֹעֵד קָטָן יז.) עַל זֶה: 'אִם הָרַב דוֹמָה לְמֵלֶאכֶּה ה' צְבָאוֹת תוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ'. וּבְאֵר רַבֵּנוּ זְכוֹרֹנוּ לְבִרְכָה בַּמֶּאמָר הַנ"ל עֲנִין זֶה, כִּי כִּשְׁהָרַב דוֹמָה לְמֵלֶאכֶּה ה' צְבָאוֹת, דִּהְיֵנוּ בְּבְחִינַת שְׂמִירַת הַבְּרִית בְּשִׁתֵּי בְּחִינּוֹת, כָּמוֹ שֶׁכְּתוּב שֵׁם, וְאִזִּי חֶסֶד מִתְגַּלָּה, דִּהְיֵנוּ כִּסּוּפִין וְהַשְּׂתוּקוֹת. וְצָרִיךְ לְהוֹצִיא הַכִּסּוּפִין מִפִּיו, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂין נִקְדוֹת לְהַאֲוִיתוֹת הַתוֹרָה וְנִצְטָרִין אוֹתוֹת הַתוֹרָה לְטוֹב לַעֲשׂוֹת פְּעֻלוֹת טוֹבוֹת.

וְזֶהוּ: "תוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ", שְׂאוֹתוֹת הַתוֹרָה מִבְּקָשִׁין לְהַצְטִיר, עַל-יְדֵי-זֶה הָרַב שֶׁדוֹמָה לְמֵלֶאכֶּה ה' צְבָאוֹת, כַּמְבָאָר כָּל זֶה הַיָּטֵב בַּמֶּאמָר הַנ"ל, עֵינֵי שֵׁם הַיָּטֵב. וְזֶה הָרַב הַנ"ל נִקְרָא כֹהֵן כַּנ"ל, כִּי הַכֹּהֵן הוּא בְּבְחִינַת הָרַב הַנ"ל, כִּי הַכֹּהֵן הוּא בְּבְחִינַת שְׂמִירַת הַבְּרִית כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן נִצְטָוָה הַכֹּהֵן בְּקִדְשָׁה יִתְרָה

לקוטי הלכות נשיאת כפים ג' ארז-חיים תמה

בְּקִדְשֵׁת הַבְּרִית יוֹתֵר מִיִּשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב: (וַיִּקְרָא כֹּהֵן, רז) "קִדְשִׁים יִהְיוּ וְכוּ' אִשָּׁה זֹנָה וַחֲלָלָה וְכוּ' וַיִּגְרוּשָׁה לֹא יִקְחוּ" וְכוּ'. וְעַל-כֵּן הִפְהֵן הוּא בְּבַחֲיַנַּת חֶסֶד כְּמוֹכָא, כִּי עַל-יְדֵי בְרִית חֶסֶד מִתְגַּלָּה כִּנּוּ"ל. וְעַל-כֵּן הוּא בְּבַחֲיַנַּת רְצוֹן וְכִסּוּפִין כִּנּוּ"ל. וְעַל-כֵּן הִפְהֵן הוּא בְּבַחֲיַנַּת הָרַב הַנּוּ"ל כִּנּוּ"ל.

וְזֶה שֶׁפָּתוּב בַּכְּהֻנִּים: "תִּמְיָד וְאוֹרֵיךְ לְאִישׁ חֲסִידֶךָ וְכוּ' כִּי שָׁמְרוּ אִמְרֹתֶיךָ וּבְרִיתֶיךָ יִנְצְרוּ יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לִיעֲקֹב וְתוֹרֹתֶיךָ לְיִשְׂרָאֵל", (דְּבָרִים ל, ט) כִּי הִפְהֵן שֶׁהוּא אִישׁ חֲסִידֶךָ שְׂזוּכָה לְזֶה עַל-יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית בְּחִינַת "כִּי שָׁמְרוּ אִמְרֹתֶיךָ וּבְרִיתֶיךָ יִנְצְרוּ". עַל-כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לִיעֲקֹב וְתוֹרֹתֶיךָ וְכוּ', כִּי הוּא בּוֹדֵאֵי רְאוּיָה לְהוֹרוֹת מִשְׁפָּט וְתוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, "כִּי תוֹרָה יִבְקָשׁוּ מִפִּיהוּ", כִּי אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה מִבְּקָשִׁין שִׁיִּצְטַטְרוּ עַל-יְדֵי בְּחִינַת כְּהֵן אִישׁ הַחֶסֶד שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרַב הַנּוּ"ל כִּנּוּ"ל. וְעַל-יְדֵי שֶׁהִפְהֵן שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרַב הַנּוּ"ל מוֹרָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל. עַל-יְדֵי-זֶה מְצִיר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב, כִּי הוּא יָכוֹל לְצַיֵּרם לְטוֹב מִחֲמַת שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת חֶסֶד עַל-יְדֵי בְּחִינַת בְּרִית. וְעַל-כֵּן בּוֹדֵאֵי הִפְהֵן הוּא רְאוּיָה לְהוֹרוֹת תּוֹרָה וּמִשְׁפָּט לְיִשְׂרָאֵל כִּנּוּ"ל:

נִמְצָא שֶׁהִפְהֵן הוּא בְּבַחֲיַנַּת בְּרִית בְּבַחֲיַנַּת חֶסֶד הַנּוּ"ל. וְעַל-כֵּן כָּל הַבְּרָכוֹת עַל-יְדֵי הִפְהֵן, כִּי עַל יְדוֹ

נשלמין כל הברכות, כי כל הברכות חסרים ואין להם שלמות כי אם על-ידי אמונה. ואמונה תלויה בשמירת הברית. ועל-ידי ברית חסד מתגלה וכו' פנ"ל, דהינו רצון וכסופין להשם יתברך פנ"ל. ואזי נצטירין אותיות התורה לטוב. ועל-ידי זה דיקא נשלמין הברכות, כי כל הברכות באין על-ידי-זה, על-ידי הכסופין דקדשה שעל-ידי-זה מצירין אותיות התורה שהם פועלים ועושים כל דבר שבעולם, מצירין אותם לטוב ולברכה. ומשם עקר הברכה, כי כל הברכות הכל מהתורה שמשם חיות כל הדברים שבעולם, אך אותיות התורה אין להם שום פעלה רק כפי מה שמצירין אותם על-ידי הכסופין לטוב או להפך חס ושלום, כמבאר במאמר הנ"ל, עין שם אחר המימרא דסבי דבי אתונא המתחיל "זווגן והצטרפותן של האותיות". נמצא שעל-ידי כסופין דקדשה משם כל הברכות פנ"ל. ועל-כן דיקא על-ידי החסד שמתגלה על-ידי שמירת הברית שהוא בחינת רצון וכסופין דקדשה על-ידי-זה נשלמין כל הברכות ששלמותן על-ידי אמונה שתלויה בשמירת הברית שעל-ידי זה מתגלה חסד הנ"ל. ובזה מקשר היטב במאמר הנ"ל ענין החסד שהוא הכסופין דקדשה לענין שלמות הברכות הנ"ל והבן:

וזה בחינת ברפת כהנים, כי הפהן איש החסד על-ידי

לקוטי הלכות נשיאת כפים ג' ארח-חיים תמו

שהוא בבחינת ברית הוא דיקא יכול להמשיך ברכות לישראל, כי שלמות כל הברכות הם על ידו כנ"ל. וזה בחינת "יברכה ה'" — בממון וכו', כי מבאר שם בסוף המאמר הנ"ל שמי שהוא בעל נפש, דהינו על-ידי החסד והרצון, בחינת פסופין דקדושה הנ"ל, על-ידי זה אכילתו ופרנסתו בבחינת 'לחם הפנים'. ואזי כל העכו"ם טורחים בשביל פרנסתו ואזי 'סר צלם', דהינו העובדי כוכבים שהם בחינת הצל שמכסה על אור החמה ונתגלה ומאיר אור החמה ונתקיים והיו עיניך ראות את מוריך וכו', עין שם היטב. וזהו: "יברכה ה'" בממון (במדבר וכה יא, ה). כי על-ידי הכהן שהוא בחינת חסד הנ"ל שהוא יכול להמשיך ברכות לישראל כנ"ל. על ידו נמשך ממון ופרנסה גדולה בחינת לחם הפנים הנ"ל. שאזי הכל טורחים בשביל פרנסתו כנ"ל. וזהו: 'וישמרה' מן המזיקין (שם), הינו בחינת סר צלם הנ"ל, כי עכו"ם דעלמא שהם הצל שמכסה על אור החמה כנ"ל במאמר הנ"ל. הן הן מזיקי עלמא. ועל-כן עכשיו שהם מכסין על החמה נאמר (תהלים קכא, ו): "יומם השמש לא יכפה וירח בלילה וכו' ה' ישמרה" וכו', כי עכשיו צריכין שמירה מן החמה ולבנה שלא יגיע הזק על ידם מחמת שעכו"ם דעלמא שהן מזיקי עלמא נאחזין בהם כנ"ל. ועל-כן הכהן איש החסד שהוא

ממשיך הפרנסה בבחינת לחם הפנים ואזי נתגלה מראה חמה, כי סר צלם וכו', כמבאר שם. ונכנעים ונתבטלים עכו"ם דעלמא הנאחזין בהחמה ומכסין אור החמה על-ידי צלם פנ"ל, על-פן נשמרין על-ידי-זה מן המזיקין, הינו מעכו"ם דעלמא שהן המזיקין פנ"ל. וזהו שמברך כהן איש החסד. 'יברכה ה' בממון, וישמרך' מן המזיקין פנ"ל. וזהו: 'יאר ה' פניו אליך', שיתגלה בחינת פנים שתהיה הפרנסה בבחינת לחם הפנים על-ידי שמתגלה פני ה' שזהו בחינת "ולא יכנף עוד מוריד" הנאמר שם במאמר הנ"ל, עין שם:

א) ועקר ברכת כהנים הוא בשעת התפלה, כי התפלה שיהא ח"י ברכאין דצלותא הוא בבחינה הנ"ל, כי התפלה היא בבחינת ברית בחינת ח"י ברכאין דצלותא שהוא בחינת 'צדיק חי עלמין' פידוע. ועל-פן עקר התפלה זוכין הצדיקים, כי עקר התפלה להמשיך רב טוב ושפע וברכה לישראל. ושלמות הברכות הם על-ידי אמונה פנ"ל. וזהו בחינת תפלה שהוא בחינת אמונה, כמו שכתוב (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה". ותרגומו: 'פרישן בצלו', כמו שמובא זאת בדברי רבנו זכרוננו לברכה כמה פעמים (עין בלקוטי מוהר"ן א', סימן ז'). ואמונה תלויה בברית שזהו בחינת ח"י ברכאין דצלותא שהוא בחינת צדיק פנ"ל. וזה בחינת ח"י

לקוטי הלכות נשיאת כפים ג' ארח-חיים תמט

בְּרַכָּאִין חוּץ בְּרַפְת הַמִּינִים, כִּי עֵקֶר בְּחִינַת אַמוּנָה הוּא
בְּחִינַת בְּרַפְת הַמִּינִים שְׁמַתְפַּלְלִין שְׂיַעֲקֹר אֶת הַמִּינִים
וְהַכּוֹפְרִים כְּדִי שְׁתַּגְּלֶה הָאַמוּנָה בְּעוֹלָם. וְעַל-כֵּן עֵקֶר
הַתְּפִלָּה תְלוּיָה בְּבְרַפְת הַמִּינִים, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרָנָם לְבְרַכָּה (בְּרַכּוֹת כ"ט): בְּכָל הַבְּרַכּוֹת אִם טָעָה
הַשְּׁלִיחַ צְבוּר אֵין מַעֲבִירִין אוֹתוֹ חוּץ מִבְּרַפְת הַמִּינִים.
וְזֶהוּ בְּחִינַת ח"י בְּרַכָּאִין חוּץ בְּרַפְת הַמִּינִים, הֵינוּ עַל-יְדֵי
ח"י בְּרַכָּאִין שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית בְּחִינַת צְדִיק
כַּנ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלֶּה וְנִתְחַזַּק הָאַמוּנָה, כִּי עֵקֶר
הָאַמוּנָה עַל-יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית כַּנ"ל, וְאִזִּי נִכְנָעִין כָּל
הַמִּינִים וְהַכּוֹפְרִים שְׁזֶהוּ בְּחִינַת בְּרַפְת הַמִּינִים כַּנ"ל:

וְעַל יְדֵי ח"י בְּרַכָּאִין וּבְרַפְת הַמִּינִים שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּרִית
וְשְׁלֵמוֹת אַמוּנָה הַתְלוּיָה בַּבְּרִית כַּנ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה
נִשְׁלָמִין כָּל הַבְּרַכּוֹת כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן ח"י בְּרַכָּאִין וּבְרַפְת
הַמִּינִים הֵם תְּשֻׁעַ עֲשָׂרָה בְּרַכּוֹת, זֶהוּ בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת
הַבְּרַכּוֹת שֶׁהֵם כְּנֻגַד שְׁנַיִם עֲשָׂר גְּלָגְלִים וְשִׁבְעָה כּוֹכָבֵי
לְכַת שְׁשִׁנְיָהֶם יַחַד הֵם תְּשֻׁעַ עֲשָׂרָה, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת
הַבְּרַכּוֹת כְּשֶׁהֵם בְּחִינַת תְּשֻׁעַ עֲשָׂרָה בְּרַכּוֹת כְּנֻגַד כָּל
הַגְּלָגְלִים וְשִׁבְעָה כּוֹכָבֵי לְכַת, כְּמוֹכֵן בַּמֶּאֱמָר הַנ"ל
בְּתַחֲלָתוֹ שְׁכַתָּב שֵׁם, "וַיִּמָּה שְׁחָסַר מִהַבְּרַכּוֹת שְׁאִינָם
אֶלָּא שְׁבַע עֲשָׂרָה וְהָיָה רְאוּי שְׁיִהְיָה שְׁבַעַה וּשְׁתַּיִם
עֲשָׂרָה וְכו', הֵינוּ תְּשֻׁעַ עֲשָׂרָה בְּרַכּוֹת וְכו'. זֶה מוֹרָה

שאין שלמות לצדקה כי אם על-ידי אמונה וכו', עין שם. ועל-כן על-ידי התפלה שהיא בחינת אמונה שנתגלה על-ידי בחינת ברית פנ"ל, על-כן על ידי נשלמין כל הברכות ואזי הם תשע עשרה ברכות פנ"ל. ועל-כן התפלה בכלל היא תשע עשרה ברכות פנ"ל:

ד) ואזי חסד מתגלה, הינו אהבה ורצון וכסופין דקדושה להשם יתברך וצריכין להוציא הכסופין בפה. וזה עקר בחינת התפלה שהוא עבודה שבלב. בחינת דבקות והשתוקקות וכסופין. וצריכין להוציא התפלה בפה כדי להוציא הכסופין בפיו כדי שתצא הנפש מכח אל הפעל שעל-ידי-זה נסדר סדר התפלות, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה שם. ואיתא שם באמצע התורה שעל-ידי השתוקקות והכסופין הנ"ל נעשה בחינת זיוגין וכו', כי מה שהוא נכסף להדבר שבקדושה. זה בחינת אתערותא דלתתא ועביד נפש נוקבא. ואזי חוזר הדבר שבקדושה ונכסף אליו וזה בחינת אתערותא דדכורא עביד נפש דכורא, עין שם.

וזה בחינת ברפת כהנים בשעת התפלה, ואין הכהנים רשאים לעלות לדוכן עד שיקרא אותם השליח צבור. ואסמכוה אקרא, 'אמר להם', שצריכין דוקא לומר להם ולקרא אותם כהנים. ואז יעלו לברך את ישראל. וכן צריכין להקרות להם ברפת כהנים מלה

לקוטי הלכות נשיאת כפים ג' ארח-חיים תנא

במלה ונסמך גם כן על מקרא הנ"ל "אמר להם",
כמבאר בשלחן ערוך (ארח חיים סימן קכח סעיף יג), הינו כי
התפלה שהיא בחינת דבקות והשתוקקות וכסופין
דקדושה וכו' כנ"ל הוא בבחינת אתערוףא דלתתא, כי
התפלה היא בחינת מלכות פידוע שהוא בחינת
אתערוףא דלתתא אתערוףא דנוקבא כנ"ל. ואתערוףא
דלתתא צריך להיות קדם אתערוףא דלעלא, כי על-ידי
אתערוףא דלתתא אפער לעלא. והכהן כנגד כלל
ישראל הוא בבחינת דכורא, בחינת אתערוףא דלעלא,
כי הכהן הוא בחינת הרב והצדיק שבדור כנ"ל. והצדיק
וכל ישראל הם בבחינת דכר ונוקבא פידוע. ועל-כן
החסד של הכהן שמשם כל הברכות כנ"ל. אין מתעורר
להמשיך ברכה כי אם בשעת התפלה על-ידי שקוראין
אותו דוקא, כי צריכין אתערוףא דלתתא תחלה כנ"ל.
ועל-כן בשעת התפלה שהוא בחינת כסופין דקדושה
וכו' כנ"ל. אז על-ידי הכסופין של התפלה שהוא
בחינת אתערוףא דנוקבא כנ"ל. על-ידי-זה מעוררין
הכהן איש החסד שהוא בחינת אתערוףא דדכורא
אתערוףא דלעלא. וצריכין לקרותו בפה דיקא, כמו
שכתוב (במדבר ו, כג): "אמר להם". כי עקר יציאת הנפש
מכח אל הפעל הוא על-ידי הפה בבחינת (שיר השירים ה,
ו) "נפשי יצאה בדברו" כנ"ל במאמר הנ"ל. ואזי
כשקוראין הכהן בפה בשעת התפלה אזי נתעורר גם

תנב לקוטי הלכות נשיאת כפים ג' ארח-חיים

החסד העליון בבחינת אתערוותא דלעלא שְהוּא בְחִינַת כְּהֵן אִישׁ הַחֹסֵד. וְאִזִּי הַכְּהֵן עוֹלָה וּמְבַרֵךְ אֶת יִשְׂרָאֵל, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁלָמִין כָּל הַבְּרָכוֹת כַּנ"ל. וְזֶהוּ גַם כֵּן מֵה שְׁמַקְרִין אֶת הַכְּהֵן מְלָה בְּמְלָה כָּל בְּרַכַּת כְּהָנִים, כִּי הַכְּהֵן הוּא בְחִינַת אֲתַעְרוּתָא דְלַעְלָא שְׁמַתְעוּרָר דִּיקָא עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְלַתְתָּא כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן צָרִיךְ הַמְתַּפְּלֵל לְהַקְרוֹת תְּחִלָּה אֶת הַכְּהֵן כָּל בְּרַכַּת כְּהָנִים מְלָה בְּמְלָה. וְאִזִּי מִתְעוּרָר הַכְּהֵן בְּחִינַת חֹסֵד הָעֲלִיּוֹן בְּחִינַת אֲתַעְרוּתָא דְלַעְלָא וּמְבַרֵךְ אֶת יִשְׂרָאֵל כַּנ"ל:

וְזֶה בְחִינַת מֵה שְׁנוּהֲגִין לְבָרֵךְ בְּבְרַכַּת כְּהָנִים אֶת הַיּוֹצֵא לְדָרֶךְ, כִּי עַל-יְדֵי בְרַכַּת כְּהָנִים נִתְתַּקֵּן הַדָּרֶךְ מִכָּל הַיְסוּרִין וְצָעַר שֵׁישׁ לְאָדָם בְּדַרְכִים, כִּי כָּל הַיְסוּרִים שֵׁישׁ לְאָדָם בְּדָרֶךְ הוּא בְּסִבַּת גְּלַגְלֵי הָרְקִיעַ. וְהַכֹּל תְּלוּי בְּבְרִית, כַּמְבֹאָר הַיֵּטֵב כָּל זֶה בַּמֶּאֱמָר הַנ"ל. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי בְרַכַּת כְּהָנִים שְׁהוּא בְחִינַת חֹסֵד שְׁמַתְגָּלָה עַל-יְדֵי בְחִינַת בְּרִית כַּנ"ל. שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁלָמִין כָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁהֵם כְּנֻגַד הַגְּלַגְלִים עַל-יְדֵי אֲמוּנָה שְׁקִיּוּמָה עַל-יְדֵי בְרִית כַּנ"ל, עַל-כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה נִצָּל מִכָּל צָעַר וַיְסוּרִין בְּדָרֶךְ, כִּי הַדַּרְכִים נִתְתַּקְּנִים עַל-יְדֵי בְחִינַת בְּרִית שְׁהוּא בְחִינַת בְּרַכַּת כְּהָנִים כַּנ"ל:

הלכה ד'

על-פי התורה 'חותם בתוך חותם' סימן כב לקוטי חלק א, עין שם כל התורה מראשה לסופה. וכבר דברנו בתורה הזאת כמה פעמים:

א) וזה בחינת נשיאת כפיים, כי הכהנים על-ידי נשיאת כפיהם בכרפת כהנים הם ממשיכין בחינת חותם הידין שהוא בחינת אמונה בבחינת (ויקרא ט, כב) "וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם". כי מבאר שם בהתורה הנ"ל, שלזכות לבחינת חותם הידין, צריכין למלאת הידים משבעה רועים וכו', בבחינת (שמות כט, כט) "שבעת ימים תמלא ידם" וכו', עין שם. וזה זוכין הכהנים דיקא, כי על חנוף הכהנה נאמר מקרא זה "שבעת ימים תמלא ידם", כמבאר שם בפירוש. וכל זה היה אז לתקן חטא העגל שהוא עבודה זרה שהוא פגם הברית שעקר כחם היה על-ידי הידים דיקא על-ידי שקבל מידם, כמו שכתוב (שמות לב, ד): "ויקח מידם ויצר אותו בכרס" וכו', כמבאר שם בהתורה הנ"ל, עין שם. ואחר כך כשנתרצה השם יתברך ורצה למחל ולתקן זה החטא של העבודה זרה של העגל וצוה לעשות המשכן. אז בשעת החנוף של המשכן והכהנים נאמר שם: "שבעת ימים תמלא ידם". שהוא בחינת תקון חותם הידין שהוא בחינת האמונה שמקבלין מהרועים. שכל זה

תנד לקויטי הלכות נשיאת כפיים די ארח-חיים

זוכין הפהנים שעליהם נאמר מקרא זה 'שבעת ימים תמלא ידם פנ"ל. נמצא שהפהנים זוכין לבחינת חותם הידין שהוא בחינת אמונה, בחינת ירושלים קריה נאמנה. ועל-כן כל עבודתם של הפהנים הוא בירושלים דוקא, כי עקר שלמות ובנין של ירושלים שהוא בחינת אמונה הוא על-ידי הפהנים שזוכין לחותם הידין שהוא בחינת אמונה פנ"ל:

(ב) וזהו בחינת ברפת פהנים בגמר התפלה אצל שים שלום.

כי מבאר בהתורה הנ"ל, שאי אפשר לזכות להתקרב לבחינת שבעה רועים הנ"ל שהם ממשיכין וממלאים את חותם הידין, כי עקר האמונה נמשך על ידם. ואי אפשר להתקרב אליהם כי אם על-ידי עזות דקדושה, ולעזות דקדושה אי אפשר לזכות כי אם על-ידי שמחה וחדוה וכו'. ועקר השמחה זוכין על-ידי בחינת נעשה ונשמע, דהינו על-ידי תורה ותפלה שהוא בחינת נגלה ונסתר, כי תפלה הוא בחינת נסתר ונשמע, בחינת דבקות ובטול לאין סוף. וצריך כל אחד לעלות בכל פעם מדרגא לדרגא לעשות מהנשמע נעשה, מנסתר נגלה, מתפלה תורה וכו'. ואז יהיה לו נשמע אחר גבוה ממנו וכו'. וכן לעולם וכו', עין שם, במבאר כל זה שם באר היטב. ומבאר שם, שהנשמע שהוא

לקוטי הלכות נשיאת כפים ד' ארח-חיים תנה

בְּחִינַת תְּפִלָּה הוּא בְּחִינַת בְּרֵאשִׁית שֶׁהוּא בְּחִינַת יְרָאָה, בְּחִינַת מֵאֵמֶר הַשָּׁלֵם וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְשִׁמְחָה, כִּי עֵקֶר שְׂלֵמוֹת הַשִּׁמְחָה עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת יְרָאָה שָׁלֵם וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי הַשִּׁמְחָה זוֹכִין לְעֲזוֹת דְּקַדְשָׁה שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְשַׁבְּרִין עֲזוֹת הַגּוֹף וְזוֹכִין לְהִתְקַרֵּב לְהַנְשָׂמָה וּלְהַצְדִּיק הַדּוֹר. וְשִׁיקְבֵּל הַגּוֹף מִהַנְשָׂמָה. וְכֵן כָּל־לִיּוֹת הָעוֹלָם מִהַצְדִּיק יִקְבְּלוּ כָּל הַהֶאָרוֹת וְהַשְּׂגוֹת שֶׁהַנְשָׂמָה וְהַצְדִּיק הַדּוֹר רּוֹאִין וּמְשִׁיגִין תָּמִיד וְכוּ'. וְאֵז נִשְׁלֵם הָאָמוּנָה שֶׁהִיא בְּחִינַת יְרוּשָׁלַיִם קְרִיָּה נְאֻמָּה. וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָאת הָאָמוּנָה יְרוּשָׁלַיִם שֶׁהִיא יְרָאָה שָׁלֵם, כִּי עֵקֶר בְּנִינָה עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַנְשָׂמָה שֶׁהוּא בְּרֵאשִׁית יֵרָא בִּשְׁת מֵאֵמֶר הַשָּׁלֵם, הֵינּוּ יְרָאָה שָׁלֵם וְכוּ', עַיִן שֵׁם כָּל זֶה הֵיטֵב:

ג) וְעַל-כֵּן בְּגִמְרַת הַתְּפִלָּה. וְהַתְּפִלָּה הוּא בְּחִינַת נִשְׁמָע בְּחִינַת נִסְתָּר וְכוּ' כַּנ"ל. וּבְגִמְרַת הַתְּפִלָּה כְּשֶׁמְגִיעִין לְבִרְכַּת רְצָה וּמּוֹדִים וְכוּ' שֶׁהֵם גִּמְרַת הַתְּפִלָּה כְּעֶבֶד שֶׁקִּבֵּל פָּרֶס מְרֵבּוֹ וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת לד.). וְאֵז צָרִיכִים לְזִכּוֹת לְהַשִּׁיג הַנְשָׁמָע, לְעֲשׂוֹת מִהַנְשָׁמָע נְעֻשָׁה, דְּהֵינּוּ לְזִכּוֹת לְבְּחִינַת יְרוּשָׁלַיִם יְרָאָה שָׁלֵם. וְזֶהוּ בְּחִינַת בְּרִכַּת רְצָה שֶׁהוּא בְּחִינַת יְרָאָה כְּמוֹ שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים שֵׁם בְּעֵת שֶׁהַכֹּהֲנִים רוֹצִין לְשֵׁא כַּפֵּיהֶם שֶׁאֵז אוֹמְרִים שֵׁם. 'וּשֵׁם נְעֻבְדְּךָ

בִּירָאָה' וְכוּ' וְסִיּוּם הַבְּרָכָה 'שְׂאוּתָךְ לְבִדָּךְ בִּירָאָה נֶעֱבֵד'. וְעַל-כֵּן אִזּוּ הַכֹּהֲנִים עוֹקְרִין רַגְלֵיהֶם בְּשִׁבִיל נְשִׂיאת כַּפִּים. וְאַחַר כֵּן מְבָרְכִין אֶת יִשְׂרָאֵל אֲצֶל שֵׁם שְׁלוֹם. וְעַקֵּר הַבְּרָכָה הוּא שְׁלוֹם שֶׁהוּא סִיּוּם גְּמַר בְּרַכְתָּם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: 'וַיֵּשֶׁם לָךְ שְׁלוֹם', כִּי עַקֵּר נְשִׂיאת כַּפִּים שֶׁל הַכֹּהֲנִים הוּא לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת חוּתֵם הַיָּדִין שֶׁהוּא בְּחִינַת יְרוּשָׁלַיִם קַרְיָה נְאֻמָּנָה שְׂזוּכִין עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת נִשְׁמַע כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן נוֹשְׂאִין כַּפֵּיהֶם בְּשַׁעַת תְּפִלָּה דִּיקָא. וְהַעֲקֵר הוּא אֲצֶל בְּרַכַּת שֵׁם שְׁלוֹם. וְזֶה עַקֵּר בְּרַכְתָּם בְּחִינַת 'וַיֵּשֶׁם לָךְ שְׁלוֹם' כַּנ"ל, הֵינּוּ בְּחִינַת מֵאֲמַר הַשְּׁלָם הַנ"ל, כִּי עוֹקְרִין רַגְלֵיהֶם בְּעֵבֹדָה שֶׁהוּא בְּחִינַת יְרָאָה כַּנ"ל. וְאַחַר כֵּן מְבָרְכִין בְּשְׁלוֹם, הֵינּוּ בְּחִינַת יְרָאָה שְׁלָם שֶׁהוּא בְּחִינַת יְרוּשָׁלַיִם קַרְיָה נְאֻמָּנָה שֶׁזֶּה עַקֵּר בְּחִינַת חוּתֵם הַיָּדִין שֶׁמְמַשְׁיכִין הַכֹּהֲנִים דִּיקָא עַל-יְדֵי נְשִׂיאת יְדֵיהֶם כַּנ"ל:

ה) כִּי בְּאֵמַת הַכֹּל אֶחָד וְזֶה תְּלוּי בְּזָה, כִּי מְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, שֶׁצְּרִיכִין לְקַבֵּל שְׁלָמוֹת הָאֲמוּנָה מֵהַצְּדִיק הַדּוֹר שֶׁהוּא כְּלָלִיּוֹת שְׁבַעַה רוּעִים וְכוּ'. וְכֵן צְרִיךְ כָּל אֶחָד לְקַבֵּל מֵהַנְּשָׂמָה שֶׁלּוֹ כָּל הַהֶאֱרוֹת וְהַהֶשְׁגוֹת שֶׁהַנְּשָׂמָה מְשַׁגֵּת שֶׁהַגּוֹף גַּם כֵּן גִּדַע מִזֶּה. וְכֵן זֶה אִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲזוֹת דְּקַדְשָׁה וְכוּ', כְּמִבְּאֵר שֵׁם. וְלְעֲזוֹת זוֹכִין עַל-יְדֵי הַשְּׂמִיחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת נַעֲשֵׂה

לקוטי הלכות נשיאת כפים ד' ארחי חיים תנו

ונשמע, ועקר שלמות השמחה הוא בחינת הנשמע, כמו שמבאר שם. וצריכין בכל פעם לילך מדרגא לדרגא לעשות מהנשמע נעשה. ושיהיה לו נשמע גבוה ממנו וכו'. וכן לעולם עד שיהיה נכלל באין סוף וכו'. ואז זוכה לשמחה שעל-ידי-זה זוכין לעזות. ועל-ידי-זה זוכין לקבל ההארות וההשגות שהנשמה משגת, וכל פלגיות העולם יכולין לקבל מצדיק הדור וכו'. ואז זוכין לאמונה שלמה ונשלם חותם הידין וכו'. כל זה מבאר שם בהתורה הנ"ל.

ולכאורה, לפום ריהטא נראה שאי אפשר לזכות להתקרב להנשמה שלו וכו'. וכן לצדיק הדור וכו'. כי אם על-ידי נעשה ונשמע העליון, דהינו שנקלל באין סוף וכו'. ואם כן לפי זה הדבר תמוה מאד, כי בודאי כשכבר זכה לנעשה ונשמע גבוה כזה, דהינו שהשיג הנסתרות אם כן כבר קבל הארות והשגות הרבה מהנשמה, כי השגת הנשמע בעצמו, דהינו השגת הנסתר, זהו בעצמו בודאי הארת והשגחת הנשמה, ואיך שיך לומר שעל-ידי השגת הנשמע הזה יזכה לעזות לשבר עזות הגוף ולזכות להתקרב להנשמה ולהצדיק, כי בודאי כשכבר השיג נעשה ונשמע כזה, בודאי כבר שבר עזות הגוף. כי אם לאו איך היה זוכה להשגת הנשמע כזה?.

אך באמת הדברים קשורים זה בזה, כי בודאי השגת הנשמע זהו בעצמו ההארות וההשגות שצריכין לקבל הגוף מהנשמה, כלליות העולם מהצדיק כנ"ל, כי כל מה שמקבלין הגוף וכלליות העולם מהנשמה והצדיק, הוא בחינת נשמע ונסתר, שבתחלה היה נסתר מהם, אך המשך הדברים וקשורם הוא כך, כי באמת נשמע נקרא בעת שההשגה עדין נסתר ממנו, כי אחר כך כשזוכה להשיג הנשמע שוב אינו נקרא בשם נשמע כי אם בשם נעשה, כי כשמשיג הנשמע אזי נעשה מהנשמע נעשה ויש לו נשמע גבוה ממנו וכן לעולם. ועקר שם נעשה ונשמע בכל דרגא ודרגא הוא בחינת נגלה ונסתר בחינת תורה ותפלה. ועל-ידי-זה זוכין לבחינת שמחה שהוא בחינת עזות דקדשה שעל-ידי-זה זוכין לקבל כל ההארות וההשגות מהנשמה ומהצדיק, שזהו בעצמו בחינת השגת הנשמע בעצמו, דהינו למשל אדם פשוט העומד במדרגה התחתונה והנעשה שלו הוא בחינת תורה בפשיטות, והנשמע שלו שהוא הנסתר הוא גם כן איזה מדרגה קטנה הגבוה ממנו, כי הוא אינו יודע עדין שום דרך ועצה בעבודת ה'. וכל הדרכים והעצות הם בחינת נשמע, בחינת נסתר אצלו שהוא בחינת תפלה דבקות, הינו שהוא צריך להתפלל הרבה להשם יתברך ולבטל עצמו אליו יתברך ולהרבות בהתבודדות ושיחות בינו לבין קונו ובתחנות

לקוטי הלכות נשיאת כפים ד' ארח-חיים תנט

ותפלות ובקשות וכו'. וכל זה הוא בחינת נשמע שהוא בחינת תפלה, דהינו מה שמתפלל להשם יתברך שיורהו השם יתברך דרך ועצה ישרה לעבודתו יתברך. שעשה הדרך והעצה הזאת היא נסתר ממנו בבחינת נשמע כנ"ל.

ואזי על-ידי-זה הדבקות והתפלה בעצמו שהוא בחינת נשמע, על-ידי-זה זוכין לבא לשמחה בחינת "ושמחת עולם על ראשם", שנעשה מנעשה ונשמע כנ"ל, הינו מתורה ותפלה, פי על-ידי התורה הפשוטה שלומד לפי מדרגתו ועל-ידי התפלה וההתבודדות שלו שפורש בפיו ומשתטח עצמו לפני השם יתברך שיורהו דרך ועצה לעבודתו הנסתר ממנו. על-ידי-זה בעצמו זוכה לשמחה. ועל-ידי השמחה הזאת זוכה לעזות דקדושה כנ"ל. ואזי נשבר עזות גופו וזוכה לקבל הארות והשגות מהנשמה שלו, וכן מהצדיק הדור, הינו שמקבל מהם השגת הנשמע שהוא השגת הנסתר, הינו שמשגי עתה הדרך והעצה שהיה נסתר ממנו. ואז לפי השגתו כן נשלם האמונה שזהו בחינת חותם הידין שהוא בחינת ירושלים קריה נאמנה שהוא בחינת יראה שלם שזוכין על-ידי הנשמע שהוא בחינת יראה מאמר השלם כנ"ל, פי השגת הנשמע בעצמו זהו בחינת ירושלים קריה נאמנה, הינו בחינת שלמות האמונה

שְׁמַקְבֵּלִין מֵהַצְדִּיק וְהַנְּשָׂמָה כַּנ"ל:

ה) וְהַפְּלֵל שְׁבָכַל דְּרָגָא וְדְרָגָא כְּשִׁזְכִּין לְצֵאת מִנְעֻשָׁה וְנִשְׁמָע זֶה לְנִעֻשָׁה וְנִשְׁמָע גְּבוּהַ יוֹתֵר, כְּמוֹ שְׁמִבְאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, זֶהוּ בְּעֵצְמוֹ בְּחִינַת הַהֲשֻׁגוֹת וְהַהֲאָרוֹת שְׁמַקְבֵּלִין מֵהַנְּשָׂמָה וּמֵהַצְדִּיק. וְזוֹכִין לָזֶה עַל-יְדֵי נִעֻשָׁה וְנִשְׁמָע בְּעֵצְמוֹ, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי נִגְלָה וְנִסְתָּר תּוֹרָה וְתַפְּלָה, הֵינּוּ עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה וְהַדְּבָקוֹת שְׁמַתְּפִלֵּלִין וּמִדְּבָקִין עֲצָמָן לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעֵת שֶׁהַדְּבָר נִסְתָּר מִמֶּנּוּ. עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֵצְמוֹ זוֹכִין לְשִׁמְחָה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְעֻזוֹת דְּקִדְשָׁה וּלְשִׁבְר עֻזוֹת הַגּוּף וּלְקַבֵּל הָאָרוֹת וְהַשְּׁגוֹת מֵהַנְּשָׂמָה וְהַצְדִּיק, שֶׁזֶּהוּ בְּעֵצְמוֹ בְּחִינַת הַשְּׁגַת הַנְּשָׁמָה וְהַנְּסִתָּר. וְאִזּוֹ נִשְׁלַם הָאָמוּנָה בְּחִינַת 'ירוּשָׁלַיִם קְרִיָּה נְאֻמָּנָה' שֶׁהוּא בְּחִינַת חוֹתֵם הַיְדִין וְכו' כַּנ"ל. וְאִזּוֹ נִעֻשָׁה מֵהַנְּשָׁמָה נִעֻשָׁה, וְאִזּוֹ שׁוֹב אֵין הַנְּשָׁמָה וְהַנְּסִתָּר הֵזֶה נִקְרָא בְּשֵׁם נִשְׁמָע וְנִסְתָּר כִּי אִם בְּשֵׁם נִעֻשָׁה וְנִגְלָה, וְאִזּוֹ יֵשׁ לוֹ בְּחִינַת נִשְׁמָע וְנִסְתָּר גְּבוּהַ מְזֵה, וְאִזּוֹ חוּזֵר וּמַתְּפִלֵּל וּמִשְׁתַּטַּח עֲצָמוֹ לְפָנֵי הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ וּמְרַבֵּה בְּשִׁיחָה וְהַתְּבוּדוֹת שְׁיֹרְהוּ הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ הַנְּסִתָּר וְהַנְּשָׁמָה הֵזֶה. וְאִזּוֹ זֹאת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וְהַדְּבָקוֹת נִקְרָא בְּשֵׁם נִשְׁמָע, וְאִזּוֹ עַל-יְדֵי הַנְּשָׁמָה הֵזֶה שֶׁהוּא הַתְּפִלָּה הַנ"ל, חוּזֵר וּמִשְׁבֵּר בְּיוֹתֵר הָעֻזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא, וְחוּזֵר וּמְקַבֵּל הָאָרָה יוֹתֵר גְּדוּלָה מֵהַנְּשָׁמָה

לקוטי הלכות נשיאת כפים ד' ארח-חיים תסא

ומהצדיק. וזאת ההארה וההשגה הוא בעצמו השגת הנשמע הנ"ל הגבוה יותר. ואז נשלם ונבנה ביותר ירושלים קריה נאמנה. וכן מדרגא לדרגא. וכן לעולם:

(ו) כי קדם שצריך לצאת מהנעשה ונשמע זה לנעשה ונשמע גבוה יותר, צריך שיהיה לו ירידה קדם העליה. והירידה היא תכלית העליה. והירידה שקדם העליה זהו בעצמו בחינת עזות הגוף שמתגבר בכל פעם כשרוצה לצאת מדרגא לדרגא. ועקר שבירת עזות הגוף עזות דסטרא אחרא הוא על-ידי השמחה, כי אי אפשר להתגבר עליו כי אם על-ידי שמחה וחדוה דיקא, ולשמחה זוכין על-ידי נעשה ונשמע, הינו תורה ותפלה, הינו על-ידי התורה שלומד, ועל-ידי התפלה וההתבודדות שמתפלל להשם יתברך שיזכה לצאת ממדרגה זאת ולעלות למדרגה גבוהה יותר. ועקר על-ידי התפלה וההתבודדות שהוא בחינת נשמע שהוא עקר שלמות השמחה כנ"ל, כי עקר השמחה זוכין על-ידי התפלה וההתבודדות וכו', שעל-ידי זה זוכין לעזות דקדשה לשבר עזות הגוף שמתגבר בכל פעם שהוא בחינת הירידה שקדם העליה, כי זוכין על-ידי התפלה וההתבודדות להתחזק בשמחה ולהתגבר בעזות ועקשנות גדול דקדשה, עד שמשברין עזות הגוף דסטרא אחרא ומהפכין הירידה לעליה, וזוכין להשיג

תסב לקוטי הלכות נשיאת כפים ד' ארח-חיים

הנשמע והנסתר שהתפלל עליו. שזהו בעצמו בחינת
ההשגה וההארה שהנשמה והצדיק מאירין בו שעל-
ידי-זה נשלם ירושלים קריה נאמנה כנ"ל:

(ז) ועל-פי הדברים האלה מבארים היטב ענין נשיאת
כפים בגמר התפלה בשלש אחרונות, כי
התפלה הוא בחינת נשמע, והינו שמתפללין להשם
יתברך להשיג הנשמע והנסתר, כי עקר תפלתנו הוא
בשביל זה שנזכה לרפואת הנפש ולפרנסתה, כמבאר
בדברי רבנו זכרוננו לברכה (בסימן יד חלק א). ואז בגמר
התפלה בגמר ברכות האמצעיות שאנו בטוחים שהשם
יתברך שומע תפלת כל פה וימלא משאלתנו כמו שאנו
מסיימין: 'ברוך אתה וכו' שומע תפלה'. ואז מתחילין
לסדר שלש אחרונות כעבד שקבל פרס מרבו וכו'.
ועל-כן אז מזכירין יראה, כמו שכתוב 'שאותך לברך
ביראה נעבד', כי היראה הוא בחינת מאמר השלם כנ"ל
שזוכין להשיג על-ידי התפלה שאז מתחיל להיות נשלם
בנין ירושלים שהוא בחינת חותם הידין כנ"ל. ועל-כן
אז הכהנים עוקרין רגליהם לנשיאת כפים וכנ"ל. ואחר
כך אומרים מודים וכו' וכורעין במודים, ומודים להשם
יתברך על כל הנסים והנפלאות שעושה עמנו בכל יום
ובכל עת וכו' כמו שאנו אומרים: 'מודים אנחנו וכו' ועל
נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וכו'.

ועקר ההודאה הוא על ישועת הנפש, על הנסים והנפלאות והטובות שהשם יתברך עושה עם כל אחד ואחד מישראל בכל יום ובכל עת ושעה, שמסבב סבות לטובתו בכל עת, באפן שסוף כל סוף יהיה לו תקון לנצח על כל פנים. ואם ירצה יוכל לזכות על-ידי-זה למעלות גדולות ונפלאות בכל עת שירצה להתעורר לשוב להשם יתברך, כי השם יתברך טוב לכל תמיד ורחמיו על כל מעשיו, וזה ידוע שעקר הרחמנות והטובות אמתיות הוא טובה הנצחית לזכות להתקרב לעבודתו יתברך באמת וחוץ מזה הכל הבל, ובודאי אין עקר רחמי השם יתברך לתת להאדם פרנסה ובריאות וכיוצא בזה, כי מה יתרון לו בכל זה אם לא יזכה חס ושלום על-ידי-זה להתקרב אליו יתברך, כי בודאי אין זה נקרא טובה ורחמנות, אם יתנו לאדם אסף אדומים או יותר במתנה, ואחר כך יפו וייסרו אותו בענויים קשים ומרים כמה מאות שנים, ובפרט השם יתברך שהוא יודע כל העתידות ומי יודע כמותו שכל העולם הזה הבל נריק כצל עובר. ואין שום טובה של העולם הזה נקראת בשם טובה כלל. ואין שום טובה ורחמנות נקראין בשם טובה כי אם כשיצמח מזה איזה טובה וישועה לעבודת השם יתברך. וכל הטובות והנסים והנפלאות שהשם יתברך עושה עמנו בכל יום ובכל עת הכל הוא רק מה שהוא יתברך "חושב

מחשבות לבל ידח ממנו נדח" (שמואל-ב יד, יד) לעולם.
 והוא "מסבות מתהפף לפעלם" (איוב לו, יב), באפן
 שיזכה האדם למה שיזכה אם ירצה. ואם לאו על כל
 פנים לא יהיה נאבד לגמרי, כי השם יתברך נתן
 הבחירה לאדם, אך אף-על-פי-כן אמרו רבותינו זכרונם
 לברכה (קדושין ל:): 'בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו
 ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו היה נופל בידו וכו'.
 ומי שנכנס איזה זמן בעבודת ה' יכול לראות מרחוק
 פלאי פלאות, נסים ונפלאות שהשם יתברך עושה עם
 כל אחד ואחד באפן שישאר קים בקדשת ישראל וכו'.

והכלל שעקר הנסים והנפלאות שאנו משבחין להשם
 יתברך שזהו בחינת מודים כנ"ל, עקר ההודאה
 הוא על ישועות הנפלאות של הנפש שעושה עמנו
 נסים ונפלאות גדולות ונוראות בכל יום ובכל עת ובכל
 שעה באפן שנזכה לבלי להתרחק ממנו חס ושלום.
 ולא די שאין מרחק אותנו בעוונותינו הרבים אף גם
 בעצם רחמיו המרבים הוא מהפף הירידה לעליה,
 העוונות לזכיות. ועושה עמנו נסים ונפלאות נוראות
 בכל עת באפן שנזכה בכל פעם לצאת מאפלה לאורה,
 מחשך לאור גדול. שזהו בחינת הנס של חנכה ופורים
 שמזכירין בברכת נסים שהוא מה שזכו כלל ישראל
 להכניע מלכות יון. וכן קמן הרשע ימח שמו שכלם

לקוטי הלכות נשיאת כפים ד' ארח-חיים תסה

נתקנאו בישראל ורצו לבטלם מעבודתם, והמן הרשע
מחמת קנאה זאת רצה לכלותם לגמרי חס ושלום.
והשם יתברך ברחמיו העצומים הפך מיגון לשמחה,
שהפך הדבר בהפך ממש שלא די שלא נתקיימה
מחשבתם הרעה חס ושלום, אף גם זכינו שנתוסף לנו
על-ידי-זה שני ימים טובים קדושים שהם חנכה ופורים,
שאנו זוכין לקבל בהם הארות גדולות ונפלאות ולקיים
בהם מצוות חדשות שנתחדשו על-ידי הנסים אלו שהם
הדלקת נר חנכה וכו' ומקרא מגלה וכו'. נמצא
שנתהפך הירידה שהיו ישראל מרודים אז מאד מאד
והשחרו פניהם כשולי קדרה וכו'. עתה נתהפך בהפך
ממש. ונתהפך מירידה לעליה גדולה שזכינו לאור גדול
כזה, למצוות קדושות וימים קדושים כאלו. וכן הוא
בכל אדם ובכל זמן. שבכל יום ובכל עת ערב ובקר
וצהרים, השם יתברך עושה עמנו נסים ונפלאות
אמתיות באפן שנוזקה לבלי לפל לגמרי חס ושלום, כמו
שרוצה הבעל דבר בכל יום חס ושלום, אהרבא,
ברחמיו העצומים הוא מהפך לנו בכל עת הירידה
לעליה גדולה וכנ"ל:

ח) וזהו עקר ברפת מודים. וזהו בחינת הכריעה של
מודים, כי הכריעה והשתחויה שמודים
להשם יתברך כשנצולין מהצרה של הנפש שזה עקר

תסו לקוטי הלכות נשיאת פנים ד' ארח-חיים

הצרה חס ושלום כנ"ל. זהו בעצמו בחינת הירידה שנתהפכה לעליה, כי הירידה הוא בחינת נפילה בחינת (תהלים עג, יב) "כמעט נטיו רגלי". והוא בחינת (שם מד, כו) "כי שחה לעפר נפשנו דבקה לארץ בטננו". ואז צריכין להשתטח לפני השם יתברך בכריעה ובהשתחויה בתחנה תפלה ובקשה בבחינת (איכה ג, כט) "יתן בעפר פיהו אולי יש תקוה". ואז כשהוא חזק בזה כמבאר אצלנו במקומות אחרים באריכות. אזי זוכה שיתהפך הירידה לעליה גדולה שזהו בחינת הכריעה של מודים שאז כורעין בהודאה. שמרמז שהנסים והנפלאות שזכינו להנצל ממה שנצלנו ולשבר עזות הגוף עד שאנו זוכין להמשיך עתה הארת והשגת הנשמע שהוא בחינת יראה שלם כנ"ל. כל זה זכינו על-ידי הירידה שהוא תכלית העליה שזה בחינת הכריעה, כי הירידה נתהפכה לבחינת כריעה והשתחויה להשם יתברך שאז מקבלין אור גדול כידוע, מגדל עצם האורות והנוראות הנמשכין על-ידי הכריעות של התפלה ובפרט על-ידי כריעת מודים. נמצא שברכת מודים והכריעה הוא בחינת ירידה תכלית העליה הנ"ל. ואז נשלם בחינת השגת הנשמע הנ"ל שהוא בחינת מאמר השלם בחינת שלום.

ועל-כן אז אחר ברכת מודים אז עולין הכהנים

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארח-חיים תסז

ונושאין ידיהם ומברכין את ישראל בשלום, כי אז זוכין לקבל בשלמות בחינת השגת הנשמע שהוא בחינת מאמר השלם בחינת שלום. שזהו בחינת חותם הידין בחינת ירושלים קריה נאמנה כנ"ל. וזהו בחינת נשיאת כפים, הינו בחינת חותם הידין שהוא בחינת האמונה שזוכין ישראל לקבל על-ידי ידים אלו שזהו עקר הברכה. בחינת (משלי כח, כ) "איש אמונות רב ברכות", כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר (סימן כד). וזהו בעצמו בחינת מאמר השלם שזהו בחינת ירושלים קריה נאמנה יראה שלם. ועל-כן עקר הברכה הוא שלום וכנ"ל. וזהו (תהלים כט, א): "ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום", הינו על-ידי עזות דקדשה זוכין לשלום בחינת יראה שלום, שהוא בחינת ירושלים קריה נאמנה, שזוכין לזה על-ידי עזות דקדשה שזהו עקר הברכה בחינת ברכת פהנים כנ"ל שעקר ברכתם שלום, בחינת "ה' יברך את עמו בשלום", אמן ואמן:

הלכה ה'

(א) על-פי התורה 'ואתם תהיו לי ממלכת פהנים' וכו' (בסימן לד לקוטי חלק א) עין שם כל התורה.

מבאר שם ענין התפלה, שהוא לקשר הנקדה שהוא בחינת 'צדיק מושל', אל הלב שזהו ענין מה

תסח לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארחהיים

שצריכין לדבר בינו לבין קונו לפרש שיחתו לפניו
יתברך לעורר לבו לעבודתו יתברך. וכן צריכין לדבר
עם חברו ביראת שמים וכו'. וכן צריכין לדבר עם
הצדיק בעצמו. הכל כדי לקבל אור הנקדה הקדשה
שהוא בחינת 'צדיק מושל' לקשרו אל הלב להאיר
בחינת 'פי ידבר חכמות' לתוף בחינת 'והגות לפי
תבונות' כדי לבטל חרפת לב ערלת לב שהם כל
האהבות רעות אהבת הנפולין, פי שם אצל הנקדה
שורה אהבה הקדושה, פי אור החסד שנשאר שם, עין
שם ועל-ידי האהבה הקדשה נתבטלין כל החרפות לב,
פי על כל הפשעים תכסה אהבה וכו', עין שם כל זה
היטב.

ומבאר שם בתחלתו שזהו ענין התפלה, עין שם באות
ג מה שכתוב שם מענין התפלה שהוא כדי
להמשיך השפע על-ידי כלי הדבור, כמו שכתוב (דברים
א, יא): "ויברך אתכם באשר דבר לכם" וכו'. והדבורים
של הצדיק הם בודאי בשלמות ובמלאה לכן יכול
להמשיך השפע לישראל. ועל-ידי-זה נקרא בחינת
מלאפום להורות שהפה שלו במלאה ובשלמות. וכל
אחד ואחד מישראל יש בו בחינת 'צדיק מושל' שהוא
בחינת מלאפום וכו'. וזהו (תהלים פא, יא) "אנכי ה' אלקיך
המעלה מארץ מצרים, הרחב פיך ואמלאהו", זה בחינת

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארח-חיים תסט

מלאפום וכו'. ומלאפום הוא בחינת נקדה עם ואו וכו'.
ובחינת מלאפום יש בכלליות ובפרטיות, פי עשרת
הדברות עם הלוחות וכו', עין שם כל זה היטב.

נמצא שעקר התפלה הוא מחמת שבכל אחד מישראל
יש נקדה טובה שהוא בחינת צדיק מושל, בחינת
(ישעיה ס, כא) "ועמך כלם צדיקים". וכפי הנקדה טובה
שלו פן יכול להמשיך שפע על-ידי הדבור דיקא בחינת
"הרחב פיך ואמלאהו" (תהלים פא, יא), ועקר הממשלה
בחינת 'צדיק מושל' הוא להאיר ולהתעורר הלב להשם
יתברך וכו', כמו שמבאר שם. וזה נעשה על-ידי הדבור
של התפלה והתבודדות שהוא שיחה בינו לבין קונו
שעל-ידי-זה מאיר הנקדה בחינת 'פי ידבר חכמות'
לתוך הלב לבחינת 'והגות לבי תבונות'. שעל-ידי-זה
נתבטלין כל החרפות לב שהם כל התאוות שהם
אהבות הנפולין, פי שם אצל הנקדה טובה שורה אור
האהבה הקדושה וכו', עין שם כל זה היטב:

וזה בחינת ברכת כהנים בסוף התפלה אצל שים
שלום, פי הנקדה טובה הנ"ל הוא בחינת 'ברית
שלום', כמו שמבאר שם. ושם שורה אהבה הקדושה
שהוא בחינת כהן, בחינת אברהם, בחינת (תהלים קמ"ח)
"אתה כהן לעולם", כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל,
עין שם. ובשביל זה עקר התפלה להאיר ולקשר הנקדה

תע לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארח-חיים

הזאת אל הלב כדי לבטל חרפת לב על-ידי אור
האהבה הקדושה ששורה אצל הנקדה הזאת כנ"ל.

ובשביל זה צריכין להתפלל בכל לבו, כי התפלה הוא
עבודה שבלב, כמו שאמרו רבותינו זכרונם
לברכה (מענית ב.): "איזהו עבודה שבלב זו תפלה", כי
זהו עקר עבודת התפלה לטהר ולזכך הלב מכל
החרפות לב ערלת לב, על-ידי הדבור של התפלה,
שהוא בחינת 'צדיק מושל' שהוא בחינת הנקדה
הקדושה ששם שורה אהבה הקדושה וכו' כנ"ל.
ועל-כן בשעת התפלה מתגברין ביותר כל הבלבולים
וכל מחשבות רעות שבלב, כי עקר התפלה באה
בשביל זה כדי לבטלם, כי כל המחשבות זרות וכל
הבלבולים כלם הם בחינת חרפת לב, ערלת לב, שבירת
לב, כי הם מחרפין ומבזין ושוברין לבו של אדם.
ומחמת שעל-ידי הדבור של התפלה רוצה לבטלם
כנ"ל, על-כן הם מתגברין אז ביותר, כדרך כל
הנלחמים זה עם זה, שכשפא צד אחד לבטל את חברו,
אז מתעורר חברו ומתגבר יותר ויותר בכל כחותיו
וחילותיו מחמת שרואה שרוצים להעבירו ולבטלו
לגמרי, על-כן בשעת התפלה הוא מלחמה גדולה
וכנ"ל.

וזהו בחינת: "וחנה מדברת על לבה" (שמואל א, א, יג),

לקוטי הלכות נשיאת פנים ה' ארז-חיים תעא

שְׁעַקַר הַתְּפִלָּה לְקַשֵּׁר הַדְּבֹר אֶל הַלֵּב כְּדֵי לְבַטֵּל חֲרַפַּת לֵב, שְׁבִירַת לֵב, עַל-יְדֵי הַדְּבֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנִּקְדָּה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת 'צַדִּיק מוֹשֵׁל' שְׁשָׂם שׁוֹרָה אֲהָבָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּבַטְּלִין כָּל הַחֲרָפוֹת לֵב כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן בְּסוּף הַתְּפִלָּה אֲצֵל שָׂיִם שְׁלוֹם אֲז עוֹלִין הַכֹּהֲנִים לְדוּכָן לְבָרֵךְ אֶת יִשְׂרָאֵל, כִּי זֶה עַקַר תְּקוּן הַתְּפִלָּה.

וְזֶה מֵה שְׁפַעְלָנוּ בְּכָל הַתְּפִלָּה שְׁזוֹכִין שְׁעַתָּה בְּגִמְרַת הַתְּפִלָּה עוֹלִין הַכֹּהֲנִים לְבָרֵךְ בְּרַפְת כֹּהֲנִים, כִּי הַכֹּהֲנִים הֵם בְּחִינַת אֲהָבָה דְקַדְשָׁה הַנ"ל שְׁשׁוֹרָה אֲצֵל הַנִּקְדָּה שֶׁהוּא הַדְּבֹר שֶׁל הַתְּפִלָּה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עַקַר תְּקוּן הַתְּפִלָּה כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן בְּגִמְרַת הַתְּפִלָּה אֲז צָרִיכִין הַכֹּהֲנִים לְעֲלוֹת לְדוּכָן, כִּי אֲז נִתְּגַלֶּה הָאֲהָבָה הַקְּדוּשָׁה בְּחִינַת כֹּהֵן שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עַקַר תְּקוּן הַתְּפִלָּה כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן עוֹלִין אֲצֵל שָׂיִם שְׁלוֹם, וְסִיּוּם בְּרִכּוֹתֵיהֶן הוּא שְׁלוֹם, כִּי הָאֲהָבָה בְּחִינַת כֹּהֵן שׁוֹרָה אֲצֵל הַנִּקְדָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרִית שְׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב בְּכַהֲנָה שֶׁל פִּינְחָס: "הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם", כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שָׂם, עֵין שָׂם:

א) וְעַל כָּל אֵין מְבָרְכִין אֶלָּא בְּנִשְׂיַאת פְּפִים, כִּי נִשְׂיַאת פְּפִים הוּא בְּחִינַת נִשְׂיַאת הַלֵּב, כִּי הַיְדִים סְמוּכִין לְלֵב. וְעַל-יְדֵי נִשְׂיַאת פְּפִים נִתְּנָשָׂא הַלֵּב בְּבְחִינַת (אֵיכָה ג, מ) "נִשְׂא לְבָבָנוּ אֶל כְּפִים אֶל אֶל בְּשָׂמִים", הֵינוּ

שעל-ידי נשיאת כפיהם של הפהנים לברך את ישראל הם מנשאין הלב אל הדבור פה, ששם אהבה הקדושה שורה כדי שיקבל הלב הארה ותקון משם כנ"ל, כי זה עקר תקון התפלה שנגמר התקון בשלמות על-ידי הפהנים שהם בחינת האהבה השורה אצל הברית שלום שהוא הנקדה וכו' כנ"ל. ועל-כן מברכין לברך את עמו ישראל באהבה, 'באהבה' דיקא, כי עקר התקון על-ידי התגלות האהבה הקדושה בחינת כהן בחינת "על כל פשעים תכסה אהבה" כנ"ל. ועל-כן הכהן מכפר על כל העונות. זה בחינת 'על כל פשעים תכסה אהבה' וכנ"ל:

(ד) וזה בחינת שלש ברכות של הפהנים שהם שלשה שמות. בחינת "יברכה ה', יאר ה', ישא ה'". כנגד שלשה נקודות הנ"ל, שהם נקדת הצדיק בעצמו, ונקדת כל אחד מישראל שיש בו מה שאין בחברו. ונקדת כל אחד ואחד בעצמו, כמבאר שם, עין שם. שעל-ידי שלשה נקודות אלו עקר התקון, כי הנקדה הוא בחינת צדיק, בחינת כלו טוב, בחינת שמו יתברך שהוא צדיקו של עולם, בחינת (טהלים קמה, יז) "צדיק ה' בכל דרכיו", כי הנקדה טובה הוא בחינת החלק אלוהי ממעל שיש בכל אחד מישראל. ועל-כן מרמזין השלש נקודות בהשלשה שמות של ברכת פהנים וכנ"ל.

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארח-חיים תעג

ויש לרמז בפרטיות של הנקדות הנ"ל בהשלש ברכות של הכהנים, כי ברכה ראשונה "יברכה ה'" וכו' פנגד נקדת הצדיק בעצמו שהוא מקור הברכה, כמו שכתוב (משלי י, ו) "ברכות לראש צדיק", וכמו שכתוב (תהלים כד, ה): "ישא ברכה מאת ה'". שתחלה צריכין לקבל ממנו, כי הוא נקדה הכללית שהוא מקור הברכה. וזהו "וישמרה" מן המזיקין, שהם מזיקי עלמא שהם הקלפות שכלם נתהוו מן שבירת כלים פידוע. ועל-ידי הברכה הנמשכת ממקור הברכה מבחינת נקדת הצדיק יסוד עולם, על-ידי-זה נתתקן ונתבטל בחינת השבירה, ועל-ידי-זה נשמרין מן המזיקין. 'יאר ה' פניו' וכו' זה בחינת נקדה השניה שיש בכל אחד מ'ישראל' מה שאין ב'חברו', וכל אחד צריך לקבל מחברו זאת הנקדה וכו'. וזהו בחינת 'יאר ה' פניו', בחינת הארת פנים, כי הנקדות טובות שיש בכל אחד מ'ישראל' שהם בבחינת צדיק הם בחינת פני ה', כי 'צדיקיא אנפי שכנתא' (עין זהר ח"ב קסג:). וכל מה שמאירין יותר מאחד לחברו מאיר יותר הארת פני ה'.

וזה עקר עבודת האדם להמשיך ולהאיר בעולם הארת פניו יתברך, כמו שכתוב (תהלים קה, ד): "דרשו ה' ועזו בקשו פניו תמיד". וכתוב (שם כד, ו): "זה דור דרשו מבקשי פניו יעקב סלה". ועקר בקשת פניו

תעד לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארח-חיים

יתברך הוא על-ידי בחינה הנ"ל, על-ידי שכל אחד מדבר עם חברו ביראת שמים בכל פעם, ומבקש ומשתדל שיקבלו הארה זה מזה מהנקודות טובות שבלבם שהם בחינת פני ה'. שעל-ידי-זה זוכין שהשם יתברך ימלא משאלות לבם ויאר בהם פניו באהבה, כמו שכתוב: "אם תדרשנו ימצא לך" (דברי הימים א כח, ט).

וזו בחינת "ברב עם הדרת מלך" (משלי יד, כח), שעל-ידי רב עם' שמבקשין לדבר ביראת שמים לגלות ולהאיר הנקודות טובות מזה לזה כנ"ל, על-ידי-זה הדרת מלך', כי על-ידי-זה מאיר פני ה', שהוא בחינת הדרת מלך', בחינת "הוד והדר לפניו" וכו'. וכן מבאר שם במזמור הודו הנ"ל שבקשת פניו יתברך בחינת 'בקשו פניו תמיד' הוא על-ידי השיחה שמדבר אחד עם חברו לעוררו להשם יתברך, כמבאר שם מקדם שמזהיר: "שיחו בכל נפלאותיו", דהינו בחינה הנ"ל שצריכין לשוח ולדבר הרבה אחד עם חברו בכל נפלאותיו יתברך כדי לעוררו אליו יתברך כדי שתאיר הנקודה מזה לזה וכן"ל, שזהו בחינת: "דרשו ה' וכו' בקשו פניו תמיד", שמזהיר אחר כך וכן"ל. ועל-כן ברפת "יאר ה' פניו" הוא בחינת הנקודה השניה הנ"ל, שצריכין להאיר מאחד לחברו וכן"ל. וזהו: 'ויחנך',

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארח-חיים תעה

שימתן לך חזן, כי עקר החזן והיפי וההדור הוא בחינת כלליות הגונין, כי כשנכלל לין הגונין רבים זה בזה זה עקר החזן והיפי, כמו שכתוב בהתורה 'אחוי לן מנא' על-פסוק: "חזן בעיני ה'" (סימן כה לקוטי חלק א), עין שם.

וזה בחינת נקדה השניה הנ"ל שצריכין לדבר עם חברו ביראת שמים, להאיר הנקדות מזה לזה שהם בחינת הארת פנים. ועל-ידי שנכלל לין הנקדות טובות מכמה בני ישראל מזה לזה שהם עקר התפארותו יתברך בחינת (ישעיה מט, ג) "ישראל אשר בך אתפאר". על-ידי זה נתרבה ונתגדל החזן של ישראל על-ידי רבוי הגונין וההתפארות שמאירין ונתגלין מזה לזה, כי הנקדות טובות שבכל אחד מישראל הן הן החזן וההתפארות של ישראל. וכל מה שמרבין לדבר אחד עם חברו ביראת שמים שעל-ידי-זה הנקדות טובות מאירין יותר על-ידי-זה נתגלין ההתפארות והחזן של ישראל ביותר. וזהו: "יאר ה' פניו אליך ויחנך" שהוא בחינת נקדה השניה וכנ"ל.

'ישא ה' פניו אליך' זה בחינת נקדה השלישית הנ"ל, שצריכין להאיר הנקדה טובה מינה ובה כדי לקשר פי ידבר חכמות אל הלב וכו'. וזהו: 'ישא ה' פניו אליך', שישא הנקדה טובה שהוא בחינת פניו יתברך כנ"ל 'אליך', הינו שברחמיו יקשר הנקדה אל

הלב שתאיר הנקדה אל הלב כדי לבטל חרפת לב וכו'.
 ואחר כך מסימין וישם לה שלום. זהו תכלית שלמות
 כל השלש ברכות שהם להמשיך האהבה הקדושה
 השורה אצל הברית שלום שהוא כלל כל השלש נקודות
 הנ"ל, כי התקשרות השלש נקודות הנ"ל אל הלב זהו
 בחינת שלום, כי כשהנקודות רחוקין מהלב חס ושלום,
 אזי אין שלום, בחינת (תהלים לח, ד) "אין שלום בעצמי"
 וכו', בחינת (הושע י, ב) "חלק לבם", שהלב חלק
 מהנקדה, אבל כשמקשרין הנקדה אל הלב שזה עקר
 השלום בחינת "וישם לה שלום" שמסימין ברפת כהנים
 וכנ"ל:

ה) וזהו מבאר על-פי התורה הזאת, שעקר התפלה כדי
 להאיר ולקשר הנקדה שהוא בחינת פי ידבר
 חכמות אל הלב שהוא בחינת וְהַגִּית לְבִי תְבוּנוֹת,
 שזהו בחינת מלאפום בחינת צדיק מושל, כי ישראל
 מושלין בתפלתן, להמשיך כל ההשפעות רפואות
 ופרנסה בני, חיי ומזוני וכו', ואפלו לשנות הטבע.
 ועל-כן הם ח"י ברכאין דצלותא פנגד בחינת צדיק חי
 עלמין כידוע. ומבאר בהתורה הנ"ל באות ו' וזה
 לשונו:

ובחינת מלאפום יש בכלליות ובפרטיות, כי עשרת
 הדברות עם הלווחות הוא בחינת מלאפום

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארח-חיים תעז

שהוא יוד', והלוחות הם וא"ו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בבא בתרא יד.) וכו'. והתורה עם העולם גם כן יוד וא"ו, כי התורה היא יוד שנקראת "ראשית חכמה" והעולם הוא ואו שנברא בששת ימי המעשה. וצדיק עם ישראל הם גם כן יוד ואו וכו'. ואצל כל אחד מישראל בפני עצמו יש גם כן בחינת יוד ואו. יוד על-שם הפה, כמו שכתוב: "פי ידבר חכמות". ו' על שם "והגות לבי תבונות", שהוא בחינת לוחות שהם וא"ו כנ"ל, כמו שכתוב (משלי ג, ג): "קשרם וכו' כתבם על לוח לבך" וכו', עיין שם.

ועל-פי זה נוכל לבאר שזהו בחינת ארבעה חלקי התפלה, שהם קרבנות וקטרת שזהו בחינת עשיה ופסוקי דזמרה וקריאת שמע וברכותיה, ושמונה עשרה שהם כנגד ארבעה עולמות כידוע, הינו כי בהתורה הנ"ל הוא חושב בענין המלאפום ד' בחינות הנ"ל. וכנגד זה הם ארבעה חלקי התפלה כנ"ל, כי התפלה עקרה להמשיך ולהאיר ולקשר הנקדה שהוא בחינת מלאפום כנ"ל:

כי בתחלה אומרים קרבנות וקטרת שהם לטהר עולם העשיה כידוע שעקר תקון וברור עולם העשיה הוא על-ידי הקרבנות וקטרת. ועל-ידי זה נעשה בחינת המלאפום של התקשרות העולם אל התורה כנ"ל, כי

תעז לקוטי הלכות נשיאת כפיים ה' ארצה חיים

קדם שמתהרין עולם העשיה בודאי אין לו פח להתקשר אל התורה הקדושה, אבל על-ידי שאומרים קרבנות וקטרת שבוזה מתהרין ומבררין עולם העשיה מהקלפות, על-ידי-זה אנו מקשרין עולם העשיה שנברא בששת ימי המעשה, שהוא בחינת וא"ו אל התורה שהיא בחינת יוד.

ובשביל זה היו אנשי המעמד עוסקים בתורה בשעת הקרבנות, כי עקר הקרבנות לטהר העולם ולקשרו אל התורה. ובשביל זה היו עוסקין בפרשת בראשית, שמדבר מתחלת הבריאה, שברא את העולם בששת ימי המעשה. שעל-ידי-זה ממשיכין ומאירין בחינת הנ"ל שיתקשר אל התורה שהוא בחינת יוד, בחינת בראשית, כי בראשית הוא בחינת נקדה, כמו שמובא (בתקונים תקון ה): 'בראשית נקדה בהיכלה', בחינת ראשית חכמה, כי כשמעידין שהשם יתברך ברא העולם בששת ימי המעשה על-ידי-זה עקר הארת הנקדה שהיא חכמה בחינת התורה, כי בה ברא העולם, כי 'באורייתא ברא קודשא בריך הוא עלמא' (עין זהר ח"ב קסא). שהוא בחינת חכמה, כמו שכתוב (תהלים קד, כד): "כלם בחכמה עשית".

וזה בחינת פרק 'איזהו מקומן של זבחים' שאומרים, כדי לברר ולהאיר כל הנקודות טובות שיש בכל

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארח-חיים תעט

המקומות של הבית המקדש שיאירו בכל העולם. שעל-ידי-זה יש פח להעולם להתקשר אל התורה, כי עקר הארת עצם הנקדה הקדושה הוא בבית המקדש שעקר יסודו על נקדת האבן שתיה, שהוא בחינת הנקדה הקדושה של העולם ששם היה עומד הארון עם עשרת הדברות, ושם עקר התקשרות וכלליות העולם אל התורה. ומשם נמשך הקדשה לכל מקומות הבית המקדש, ומשם לירושלים ולכל ארץ ישראל שנתקדשה בעשר קדשות זו למעלה מזו (פלים א, ו, במדבר רבה ז, ח). כנגד אור הנקדה שעקרה בחינת יוד, בחינת עשרת הדברות. וכל מה שהמקום סמוך יותר לנקדת האבן שתיה הוא מקדש ביותר. וכל קרבן לפי פפרתו כן היה לו מקום בבית המקדש לשחיטתו ולזריקתו וכו', כי עקר פפרת כל העונות הם על-ידי אור הנקדה, ששם אור האהבה הקדושה שורה, בבחינת "על כל פשעים תכסה אהבה". ועל-כן היו כל הקרבנות על-ידי הכהן, כי הכהן הוא בחינת חסד, בחינת אהבה הקדושה פנ"ל.

ועל-כן כפי שהיה הקרבן צריך לכפר, כן היה לו מקום בבית המקדש, כי כל מה שהיה הקרבן צריך לכפר ביותר, היה לו מקום מיוחד וקבוע ביותר, כגון קדשי קדשים שצריכין צפון דיקא. וכן יש קרבנות שהיו צריכין להכניס דמן להיכל. הכל כפי מה שהיו

צריכין בזה הקרבן להמשיך הפפירה ביותר מנקדת האבן שתיה ששם עקר האהבה הקדושה ששורה אצל הנקדה כנ"ל. ועל-כן ביום הפורים שאז אנו צריכין לכפר על כל ישראל כלם על כל העונות והחטאים והפשעים של כל השנה כלה, על-כן אז היה צריך הכהן גדול לכנס לפני ולפנים לנקדת האבן שתיה בעצמה, למקום הארון והלוחות להמשיך הפפירה והסליחה מעצם הנקדה ששם עקר האהבה הקדושה, שעל-ידי-זה עקר הפפירה בחינת על כל פשעים תכסה אהבה כנ"ל:

וואחר כך אומרים פסוקי דזמרה לקשר העשרת הדברות עם הלוחות, כי התקשרות והתחברות אותיות התורה של העשרת הדברות אל הלוחות הוא נפלאות תמים דעים, כי התורה היא אחדותו יתברך, והשם יתברך מרום ומנשא מכל הרוחניות. ועל-כן הוא דבר פלא מאד שתוכל התורה להתלבש באותיות עד שיצטירו ויכתבו על הספר או על הלוחות. רק השם יתברך מאהבת ישראל צמצם את אור התורה בכמה וכמה צמצומים עד שנתצמצמה התורה באותיות עד שנכתבו על הלוחות.

וזה בחינת (שמות לב, טז) "והלוחות מעשה אלקים המה והמכתב מכתב אלקים הוא" וכו', הינו שהלוחות

לקויטי הלכות נשיאת כפים ה' ארח-חיים תפא

שְׁהִיָּה לָהֶם כַּח לְהַצְטִיר בָּהֶם אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה זֶה מַעֲשֵׂה ה', כִּי הֵם מַעֲשִׂיו וְנִפְלְאוֹתָיו בְּחִינַת "מַעֲשֵׂה אֱלֹקִים הַמָּה". וְזֶהוּ, "וְהִמְכַתֵּב", שֶׁנִּכְתְּבוּ אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה עַל הַלוּחֹת. "מִכְתָּב אֱלֹקִים הוּא", כִּי הֵם מַעֲשֵׂה ה' וְנִפְלְאוֹתָיו הָעֲצוּמִים שִׁוּכְלוּ אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְהַצְטִיר וּלְהַכְתִּיב עַל הַלוּחֹת, כִּי אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה בְּשָׂרָשָׁם, הֵם אוֹרוֹת נְשָׁגְבִים וְעֲצוּמִים מְאֹד, שְׂאִין כָּל הָעוֹלָמוֹת יְכוּלִים לְסַבֵּל אוֹרָם, מִכָּל שֶׁכֵּן עוֹלָם הַזֶּה הַגִּשְׁמִי, אִף בְּנִפְלְאוֹתָיו הָעֲצוּמִים נִתְצַמְצְמוּ כָּל כָּךְ עַד שֶׁנִּכְתְּבוּ עַל הַלוּחֹת וְכַנ"ל. וְכָל זֶה כְּדִי שִׁוּכְלוּ יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל אֶת אוֹר הַתּוֹרָה כְּדִי שִׁידְעוּ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ וּלְהִתְדַבֵּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁחָטְאוּ יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָה נִשְׁתַּבְּרוּ הַלוּחֹת וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (תַּנְחוּמָא עֲקָב י"א) שֶׁפָּרְחוּ הָאוֹתִיּוֹת וְנִעְשׂוּ הַלוּחֹת כְּבָדִים בְּיַד מִשֶּׁה וְעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁתַּבְּרוּ, כִּי בּוֹדָאֵי כְּשֶׁאִין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ אִין הַלוּחֹת יְכוּלִים לְקַבֵּל אוֹר הַגְּדוֹל שֶׁל אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה. וְעַל-כֵּן פָּרְחוּ הָאוֹתִיּוֹת מִהַלוּחֹת וְעַל-יְדֵי זֶה נִשְׁתַּבְּרוּ, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַלוּחֹת שֶׁיִּקְבְּלוּ וְיִסְבְּלוּ אֶת אוֹר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי אִם כְּשֶׁיִּשְׂרָאֵל עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם, וּמְכוּוֹנִין אֶת לְבָם אֶל הַתּוֹרָה, וּמְשַׁדְּלִים שִׁיְהִיו דְּבָרֵי הַתּוֹרָה נְחָקְקִים וְנִכְתְּבִים עַל

לְבַכּוֹם בְּבַחֲיַנַת (מְשָׁלִי ג, ג) "כְּתַבְּם עַל לִוְחַ לְבָבְךָ". וְאִזּוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה לְמַעַן אֲהַבְתֶּם וּמְצַמְצֵם אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה בְּדַרְכִים נִפְלְאִים וּמְזַכֵּף אֶת זֶה הָעוֹלָם עַד שְׂיִהְיֶה לוֹ כַח לְקַבֵּל אוֹר הַתּוֹרָה. וְאִזּוֹ יְכוּלִים אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְהַצְטִיר וּלְהַכְתִּיב וּלְהַתְקִים עַל הַלִּוְחוֹת שְׂזֵהוּ בְּבַחֲיַנַת כְּתִיבַת סֵפֶר תּוֹרָה עַל הַקְּלָף.

וְעַל-כֵּן עָתָה בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים אַחַר שֶׁנִּשְׁבְּרוּ הַלִּוְחוֹת. אֶף-עַל-פִּי שְׂאֵנוּ כּוֹתְבִים סְפָרֵי הַתּוֹרָה עַל הַקְּלָף וְהַנִּיר, אֶף-עַל-פִּי-כֵן לָאוּ כָּל אֶחָד זוֹכֶה לְאוֹר הַתּוֹרָה, פִּי לָאוּ כָּל אָדָם זוֹכֶה שְׂיִהְיֶה אֲצִלוֹ אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה כְּתוּבִים וּקְשׁוּרִים הֵיטֵב עַל הַסֵּפֶר, כִּי יֵשׁ בְּבַחֲיַנַת אוֹתִיּוֹת פּוֹרְחוֹת שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַת שְׂבָרֵי לִוְחוֹת שְׂמִשָּׁם נִמְשָׁף הַשְּׂכָחָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה (ערובין נד.). שְׂמִשָּׁם נִמְשָׁף, שְׂאֶף-עַל-פִּי שְׂאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה כְּתוּבִים עַל הַסֵּפֶר, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵינוֹ רוֹאֶה אוֹרָם כָּלֵל, שְׂזֵהוּ בְּבַחֲיַנַת שְׂכַחַת הַתּוֹרָה שֶׁנִּמְשָׁף מִשְׂבָּרֵי לִוְחוֹת, שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַת שְׂהַאוֹתִיּוֹת פָּרְחוּ מֵהַלִּוְחוֹת שְׂעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁבְּרוּ כַּנִּל, עַד שֶׁיֵּשׁ לְפַעְעָמִים שְׂרוֹאֶה בְּהַתּוֹרָה לְהַפִּיף חֵס וְשָׁלוֹם, אִם אֵינוֹ מְכוּוֹן אֶת לְבוֹ אֶל הָאֲמֶת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה (יומא עב.): 'זְכָה — נַעֲשֶׂה לוֹ סֵם חַיִּים, לֹא זְכָה — נַעֲשֶׂה לוֹ סֵם מָוֹת'. וְכָל זֶה נִמְשָׁף מִבְּבַחֲיַנַת הַנִּל.

ועקר התקשרות והתחברות אור אותיות התורה אל הספר שזהו בחינת תקון שברי לוחות כנ"ל, הוא על-ידי נגון וזמרה להשם יתברך, שהם בחינת כל השירות והתשבחות שאומרים להשם יתברך, שזהו בחינת כל ספר תהלים שישד דוד המלך עליו השלום שכלול מכל העשרה מיני נגינה, כי עקר התחברות שני דברים הרחוקים זה מזה מאד שהם כמו שני הפכים, עקר התחברותם על-ידי נגון, כמו שכתב אדוננו, מורנו ורבנו זכרוננו לברכה (בסימן רלז), שזהו בחינת "הפעם ילוה אישי אלי" שאמרה לאה כשנולד לוי שהוא בחינת סטרא דנגוונא, כי עקר הדבקות וההתחברות להשם יתברך מזה העולם השפל והגשמי והנמוך מאד הוא על-ידי נגון וזמרה. וכמו שרואין בחוש שאפלו האדם הרחוק מאד מהשם יתברך, ומנח בדיוטא התחתונה על-פי רב על-ידי נגון נתעורר להשם יתברך, ומזכיר את עצמו היכן הוא בעולם. רק כששומעין הנגון ממנגנים רשעים או קלים המצויים עכשיו ביותר אזי יוכל להזיק לו ביותר כמו שכתוב במקום אחר (בסימן ג לקוטי א), אבל כששומעים נגונים וזמירות מאנשים כשרים באמת, המכוונים את לבם באמת להשם יתברך, או כשמנגן בעצמו איזה נגון וכונתו לשמים, יכולים להתעורר על-ידי-זה מאד להשם יתברך וכמו ששמעתי מאדוננו, מורנו ורבנו זכרוננו לברכה, כי עקר

החבור והדבקות מעולם הזה הגשמי להשם יתברך שהוא מרום ונשגב מאד, בפרט מי שחטא ונתרחק מאד מאביו שבשמים, הוא על-ידי נגון וזמרה שהוא בחינת כל השירות והתשפחות שאומרים להשם יתברך.

ועל-כן יסוד דוד המלך עליו השלום כל ספר תהלים שכלול מכל העשרה מיני נגינה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בבא בתרא יד.). כי דוד הוא בחינת משיח שהוא עוסק לתקן פגם שברי לוחות שבא על-ידי חטא העגל שהיה על-ידי פגם הברית, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין סג.): 'לא עבדו ישראל עבודה זרה וכו'. שעל-ידי-זה היה כל החרפנות פדוע, ודוד שהוא משיח שעוסק לתקן זאת שהוא תקון כל העולמות, על-כן יסוד ספר תהלים שהוא בחינת עשרה מיני נגינה, כי על-ידי עשרה מיני נגינה מתקנים שברי לוחות, כי על-ידי נגון מדבקים ומחברים הלב להשם יתברך מכל מקום שהוא, עד שיוכל לקבל אור אותיות התורה בבחינת "כתבם על לוח לבך". וכמו כן כפי מה שהלב נמשך אחר השם יתברך, כמו כן יש כח להלוחות לסבל אור אותיות התורה שזהו בחינת תקון שברי לוחות שהם בחינת שבירת הלב כנ"ל. וזהו בחינת (משלי ג, ג) "קשרם על

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארז-חיים תפה

גְּרָגְרוּתֶיךָ כְּתָבָם עַל לִוַח לְבָבְךָ " שְׁנַסְמְכוּ זֶה לָזֶה, כִּי הַגְּרָגְרַת שֶׁהוּא הַגְּרוּן הוּא מוֹצִיא קוֹל הַנְּגִינָה, כִּי מִשֵּׁם יוֹצֵאִין כָּל הַקּוֹלוֹת שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְּתֶקֶן בְּחִינַת שְׁבָרֵי לִוְחוֹת. וְזֶהוּ כִּשֶׁהַנְּגִינָה שָׁלוּ לַשָּׁמַיִם, שֶׁמִּנְגֵן וּמְזַמֵּר לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ כְּדֵי לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ וּלְהַתּוֹרָה וְכַנ"ל.

וְזֶהוּ "קִשְׁרָם עַל גְּרָגְרוּתֶיךָ". שִׁירָאָה לְקִשֵּׁר דְּבָרֵי הַתּוֹרָה אֶל הַגְּרָגְרַת שֵׁשׁ קוֹל הַנְּגִינָה, הֵינוּ שֶׁכָּל קוֹלוֹת הַנְּגִינָה שָׁלוּ יִהְיוּ לַשָּׁמַיִם לְקִשֵּׁר דְּבָרֵי הַתּוֹרָה בְּלָבוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה "כְּתָבָם עַל לִוַח לְבָבְךָ", כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה שֶׁיִּהְיוּ נִכְתָּבִין וְנִחְקָקִין אוֹתֵיזוֹת הַתּוֹרָה בְּלָבוֹ, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה יֵשׁ כַּח לְהַלּוּחוֹת וְהַסְּפָרִים לְקַבֵּל אוֹר אוֹתֵיזוֹת הַתּוֹרָה וְשִׁיתְקִימוּ בָּהֶם שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תְּקוּן שְׁבָרֵי לִוְחוֹת וְכַנ"ל:

וְזֶהוּ בְּחִינַת פְּסוּקֵי דְזִמְרָה שְׁאוּמְרִים קִדְּם קְרִיאַת שְׁמַע וְתַפְלָה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לָנוּ לְדַבֵּק עֲצָמֵנוּ לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ לְכָלֵל בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ וְלְדַבֵּק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּקְרִיאַת שְׁמַע וְתַפְלָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי שִׁירוֹת וְתַשְׁבָּחוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲשָׂרָה מִיְּנֵי נְגִינָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּסוּקֵי דְזִמְרָה שְׁאוּמְרִים מִקִּדְּם. וְעַל-כֵּן פְּסוּקֵי דְזִמְרָה הֵם בְּבְחִינַת חֲבוּר הָעֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת אֶל הַלִּוְחוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת מְלֶאפּוּס, כִּי עֵקֶר הַחֲבוּר שֶׁל אוֹתֵיזוֹת הַקְּדוּשִׁים

של העשרת הדברות אל הלווחות הוא על-ידי נגון וזמרה שהוא בחינת פסוקי דזמרה, ועל-פני הם עשרה הללויות כנגד עשרת הדברות שהם כנגד עשרה מיני נגינה וכנ"ל:

ח) וזהו בחינת שירת הים שאומרים בכל יום קדם קריאת שמע ותפלה, כי קריעת ים סוף הוא בבחינת כתיבת ספרים הקדושים של התורה, שהוא דבר נפלא מאד שיהיו יכולים להצטיר אור אותיות התורה על הספר וכנ"ל, אף השם יתברך מאהבתו את ישראל מצמצם אותם בצמצומים נפלאים עד שיוכלו להצטיר על הספר וכנ"ל, וזהו בחינת קריעת ים סוף שהוא בבחינת (בראשית א, ט) "יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה", שמשם הגם של קריעת ים סוף פמובא, כי קריעת ים סוף מורה על חדוש העולם. שפמו שבשעת הבריאה קבץ וכנס כל המים למקום אחד כמו כן בכחו צוה גם עתה שיקוו המים ויבקעו כדי שיעברו ישראל בתוך הים ביבשה.

וזהו בחינת צמצום אור התורה שיוכל זה העולם לסבל אותו. כי אור התורה בשרשו הוא בחינת ים גדול ורחב ידים, בחינת ים החכמה, כמו שכתוב (ישעיה יא, ט): "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים". ומחמת גדל הים של החכמה, אי אפשר לכנס לתוכו ולקבל

מִמֶּנּוּ כִּי אִם כְּשֶׁמְכִינִין לְבוֹ הַיָּטִב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ שְׂאֵז הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ חוֹמֵל עָלָיו וּבִדְרָכָיו הַנִּפְלְאִים הוּא מְצַמֵּצֵם מִימֵי הַדַּעַת "וְנוֹתֵן בָּיָם דָּרֶךְ וּבְמִים עֲזִים נְתִיבָה" (ישעיה' מג, טז) כִּדֵּי שְׂיֻכְלוּ הַתַּחְתּוֹנִים לְקַבֵּל מִימֵי הַדַּעַת בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה. וְזֶהוּ בְּחִינַת צְמֻצוּם אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי כָּל אוֹת וְאוֹת נִמְשָׁךְ מִמַּעַן הַנוֹבֵעַ מִמַּעַן הַיּוֹצֵא מִבֵּית ה'. וּמֵאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל הַמְּכִינִים לָבֶם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא נוֹתֵן כַּח בָּאוֹת שְׂיֻכְל לְצַמֵּצֵם יָם הַחֲכָמָה כִּדֵּי שְׂנוּכֵל לְעֵבֵר בּוֹ לִינֵק מֵאוֹר הַתּוֹרָה.

וְעַל-כֵּן זָכוּ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁגוֹת נוֹרָאוֹת בְּשַׁעַת קְרִיעַת יָם סוּף, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (מְכַלְתָּא בְּשַׁלַּח): שְׂאֶפְלוּ שְׂפָחָה רָאֲתָה עַל הַיָּם וְכוּ', כִּי קְרִיעַת יָם סוּף הוּא בְּחִינַת בְּקִיעַת מִימֵי הַדַּעַת עַל-יַדֵּי צְמֻצוּמִים נִפְלְאִים שֶׁל אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה כִּדֵּי שְׂנוּכֵל לְעֵבֵר דָּרֶךְ שֵׁם וְלִשְׂאֵב מִשֵּׁם בְּבְחִינַת (ישעיה' יב, ג) "וּשְׂאֲבֹתֶם מַיִם בְּשִׁשׁוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיְּשׁוּעָה", וְתַרְגּוּמוֹ: 'וְתִקְבְּלוּן אוֹלְפָן חֲדַת' וְכוּ'. וְזֶה שְׂכָתוֹב בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ (עִין בְּתַקּוּנֵי זֵהר דָּף מ"ז): 'וּבְגָלוּתָא קַדְמָאָה בְּמַטָּה דִּילָךְ בְּזַע יָמָא וּבְגָלוּתָא בְּתַרְאָה בְּקִנְהָ דְאִיהוּ קַלְמָסָא בְּזַע יָמָא דְאוּרִיתָא', כִּי הַקּוֹלְמוֹס שְׂכּוֹתֵב דְּבַרֵּי תּוֹרָה עַל הַסֵּפֶר הוּא בְּבְחִינַת קְרִיעַת יָם סוּף וְכַנִּ"ל. וְעַל-כֵּן אָמְרוּ שִׁירָה עַל הַיָּם, כִּי עַקֵּר הַדְּבָקוֹת וְהַחֲבוּר שֶׁל אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה

על הספר שזהו בחינת קריעת ים סוף הוא על-ידי שירה ונגינה כנ"ל:

ט) וזה בחינת תבת נח ותבת משה שהלכו על פני המים, כי התבות של נח ומשה נמשכו מתבות ואותיות הדבורים של התורה, כי עקר מימי המבול נמשכו מחמת שחטאו נגד השם יתברך ופגמו בברית עד שלא יכלו אותיות התורה להתצמצם בזה העולם ולקיים העולם, כי גם בימי נח קדם מתן תורה היה עקר קיום העולם על-ידי אותיות התורה שקדמה לעולם ובה ברא העולם כידוע. וגם כבר נצטוינו בשבע מצות ובהם היה תלוי קיום העולם אז והם עברו עליהם. ועל-ידי-זה לא היו אותיות התורה יכולים לצמצם מימי הים והתהום ומשם נמשך שנפתחו כל מעינות תהום רבה עד שבא המבול. ונח שהיה צדיק נצל על-ידי התבה שנמשכה מתבות ודבורים ממש, הינו על-ידי אותיות ותבת התורה שזכה לקיים, על-ידי-זה זכה לכנס בתבה ועל-ידי-זה היה כח בהתבה לילך על פני המים. ועל-ידי-זה נצל הוא וזרעו וכו' ונתקיים העולם. וזהו גם כן בחינת תבת משה שנצל בתבה על פני המים מחמת שהיה עתיד לקבל את התורה שהם מצמצמין את מימי הים הגדול כנ"ל. רק נח לא זכה על-ידי התבה שהם בחינת אותיות התורה כי אם להציל את

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארחימים תפט

עצמו וזרעו לקיום העולם, אבל משה הציל את כל ישראל ומסר אותיות ותבות התורה לכל ישראל לדורות עולם. נמצא שפסוקי דזמרה ושירת הים הם כנגד חבור עשרת הדברות עם הלוחות שהם בחינת מלאפום וכנ"ל:

וְאַחַר כֵּן אומרים קריאת שמע וברכותיה שהם ברכת המאורות והתורה וגאל ישראל. זה בחינת נקדת המלאפום שנעשה על ידי הצדיק עם ישראל, כי עקר הנקדה הוא הצדיק שהוא נקדה הכללית שזהו בחינת קריאת שמע וברכותיה, כי קריאת שמע שהיא קבלת אחדותו יתברך זה עקר אור הנקדה הקדושה, כי עקר הנקדה טובה הוא לכלל באחדותו יתברך שמשם נמשכה הנקדה הטובה, כי הנקדה בחינת צדיק הוא אחדות פשוט עמו יתברך. וזה בחינת ברכת המאורות, כי האור של כל המאורות נמשכין מנקדת הצדיק שנקרא אור כמו שכתוב (תהלים צו, ט): "אור זרע לצדיק" וממנו נמשך כל התורה שהוא ברכת אהבת עולם. וזהו בחינת ברכת גאל ישראל שהוא בחינת סמיכת גאלה לתפלה, כי גאלה זה בחינת הצדיק פידוע שנקרא גואל, כמו שכתוב: "אם יגאלך טוב" וכו' (רות ג, יג) וכמו שכתב אדוננו, מורנו ורבונו זכרונו לברכה במקום אחר שגאלה ותפלה הם בבחינת בעז ורות, כי בעז שהוא

הצדיק הוא בחינת גאֵלה וכו', (עין בסימן קב חלק שני):

(א) ואחר כך מתפללין עקר התפלה שהוא תפלת שמונה עשרה שהוא עבודה שבלב, שזהו בחינת נקודת המלאפום שנעשה אצל כל אחד ואחד בפני עצמו, על-ידי שמחבר בחינת פי ידבר חכמות לבחינת והגות לבי תבונות, דהינו על-ידי שמדבר דבורי התפלה בכונה גדולה ומכוון לבו היטב למה שאומר עד שמקשר דבור פיו אל הלב שעל-ידי-זה מאירה הנקודה אל הלב שעל-ידי-זה נתתקן הכל שזהו כל עבודת התפלה כנ"ל:

(ב) וזה בחינת כל פרשת פינחס, כי פינחס זכה לכהנה על-ידי שקנא על מעשה זמרי שפגם בברית, ופינחס קנא על זה והמשיך בחינת תקון הברית, ועל-ידי-זה זכה לכהנה שהוא בחינת אהבה הקדושה השורה אצל הנקודה שהוא ברית שלום, כמו שכתוב (במדבר כה, יב): "הנני נתן לו את בריתי שלום" וכו'. וכמבאר ענין זה של כהנת פינחס בהתורה הנ"ל, עין שם. וכל מעשה פינחס היה תקון להכניע ולבטל קלפת בלעם מן העולם שהוא פגם הברית, כמו שכתוב (שם לא, טז) "הן הנה היה בדבר בלעם". כי בלעם היה פגום ומשקץ ומתעב בתאוה הזאת מאד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין קה:), ונמשך כל ימיו אחר

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארז-חיים תצא

תאנה הזאת, ולא רצה להשתדל לבטל תאות לבו על-ידי דבורים קדושים, שהם בחינת שלש הנקודות הנ"ל, שצריכים לדבר דבורים קדושים בינו לבין קונו ולדבר עם חברו ביראת שמים ולדבר עם הצדיק וכו' כנ"ל, ואז יכול אפלו הגרוע שבגרועים לצאת מעמקות נפילתו ולעלות ולהתקרב להשם יתברך, ובלעם הרשע ותלמידיו אינם חפצים בזה, ולא די שנמשכין אחר תאות המשגל כל כך, אף גם אינם משתדלים לדבר דבורים קדושים בשלש בחינות הנ"ל. ולא די להם בזה, אף גם הם עושים מהפך אל הפך, שמטמאים דבור פיהם מאד על-ידי דבורים רעים של ליצנות ורכילות ולשון הרע ודברים בטלים ונבול פה, ובפרט על-ידי ליצנות ולשון הרע שמדברים על הצדיקי האמת ואנשיהם הכשרים, ועל-ידי זה בודאי הם מתרחקים משלש נקודות הנ"ל, ועל-כן באמת הם משקעים בכל פעם יותר בתאותם הרעות, ולא די מה שמזיקים להם בעצמם, אף גם על-ידי דבור פיהם הרע חס ושלום הם רוצים להזיק לכל ישראל. כי כמו שהצדיקים והכשרים מאירים הנקודות טובות בישראל על-ידי דבורים הכשרים והטובים, כמו כן להפך על-ידי דבורים רעים של בחינת בלעם וסיעתו מרחיקים מאד מהנקודה.

וזה היה עצת קלפת בלק להביא את קלפת בלעם על

תצב לקוטי הלכות נשיאת פנים ה' ארח-חיים

ישראל, הינו להזיק לישראל חס ושלום על-ידי דבורים רעים של המשקעים מאד בתאוות נאוף החולקים על הצדיק בחינת משה, שהם בחינת בלעם וסיעתו כנ"ל וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (במדבר רבה כ, ד) ששאלו למדין על משה ואמרו לו: אין כחו אלא בפה. אמרו: אף אנו נבא עליהם באדם שכחו בפיו, הינו שאמרו, שכחו של הצדיק בחינת משה הוא רק על-ידי פיו. על-ידי שמאיר וממשיך הנקודות טובות על-ידי דבור פיו כנ"ל, על-כן אף אנו נבא עליהם באדם שכחו בפיו שהוא בלעם הרשע שמדבר בפיו דבורים להפך ממש מדבורים של הצדיק בחינת משה.

ועל-כן היו ישראל באמת בסכנה גדולה אז כששלה בלק אחר בלעם, כי הדבור יש לו כח גדול מאד מאד בין בקדשה בין להפך חס ושלום. וכמו שכתוב (מ"כה ו, ה): "עמי זכר נא מה יעץ עליך בלק מלך מואב ומה ענה אתו בלעם בן בעור" וכו'. שנראה מדברי הפסוק, שהיתה עצה עמקה מאד של הסטרא אחרא, להביא את בלעם. אף השם יתברך ברחמיו, עמד בעזרתם, והפך הקללה לברכה. ועל-כן עמד המלאך בשלש מקומות, ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (שם, שם, יד) כי סימני אבות הראהו, כמובא בפרוש רש"י, כי שלשה אבות הם כנגד שלש נקודות הנ"ל

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארח-חיים תצג

כמוכא במקום אחר. הינו שהראהו שהש' של נקדות שהם בחינת שלשה אבות שממשיכין הצדיקים ואנשיהם בדבור פיהם הקדוש כחם עולה יותר על דבור פיו הטמא ובודאי יכניעו אותו.

וזהו גם כן בחינת מה שאמרה האתון (במדבר כב, כח):
"כי הכיתני זה שלש רגלים", ופרש רש"י: 'אתה מבקש לעקר אמה החונקת שלש רגלים', כי גם שלש רגלים הם כנגד שלש נקדות הנ"ל, כי השלש רגלים הם כנגד השלשה אבות, כמוכא, הינו כנ"ל. שאמרה לו שבודאי השלש נקדות של ישראל שממשיכין בדבור פיהם הקדוש יתגברו כנגד דבור פיו הטמא כנ"ל. ועל-כן כשנתהפך הקללה לברכה ברכם שלש פעמים, כמו שכתוב (במדבר כד, י'): "והנה ברכת ברוך זה שלש פעמים", כנגד שלש נקדות הנ"ל שהתגברו בכחם על דבור פה של בלעם עד שנתהפך הקללה לברכה:

יג) וזה בחינת הסמיכות של כל הפרשיות שבסדר פינחס, כי פינחס הכניע קלפת בלעם ועל-ידי זה זכה לכהנה שהוא בחינת אור האהבה הקדושה ששורה אצל הנקדה שהוא בחינת ברית שלום וכנ"ל. ואז נפלו ונתבטלו כל הקלפות והסטרין אחרנין שמהם אהבות הנפולין. ועל-כן על-ידי-זה היה להם פת לכלות ולבער כל המדינים, כמו שמבאר שם תכף אחר

נתינת הפהנה לפינחס: "צָרוּר אֶת הַמְדִינִים וְהַכִּיתֶם אוֹתָם", כִּי בְּוַדַּי עֲתָה אַחַר שְׁזָכָה פִּינְחָס לִכְהֻנָּה שֶׁהוּא אֶהְבֶּה הַקְדוּשָׁה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטְּלוּ הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם אֶהְבוֹת הַנְּפוּלִין. וּבְוַדַּי עֲתָה יְכוּלִין לְהַכּוֹת וּלְבַעַר אֶת הַמְדִינִים שֶׁהִחֲטִיאוּ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכַח בְּלָעַם הַרְשָׁע שֶׁהֵם בְּחִינַת הַקְּלָפוֹת הַבָּאִים מִשְׁבְּרֵי כָלִים שֶׁהֵם אֶהְבוֹת נְפוּלִין, כִּי עֲתָה הֵם מִתְבַּטְּלִין עַל-יְדֵי פִינְחָס שְׁזָכָה לְאַהֲבָה הַקְדוּשָׁה וְכַנ"ל. וְעַל-כֵּן הֵלֵךְ פִּינְחָס בְּעֲצָמוֹ אֶל הַמְּלַחְמָה הַזֹּאת וְהוּא בְּעֲצָמוֹ הָרַג אֶת בְּלָעַם, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (בַּמְדָּבָר רַבָּה פָּרָשָׁה כ"ב), כִּי עָקַר הַכְּנָעָתָם הָיָה עַל-יְדֵי פִינְחָס שְׁזָכָה לְאַהֲבָה הַקְדוּשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַכְּהֻנָּה כַּנ"ל:

יד) וְזֶה שֶׁנִּצְטוּוּ תַּכְּפֵף אַחַר כָּף לְמַנּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לְעוֹרֵר כַּח כָּל נֶפֶשׁ וְנֶפֶשׁ מְשֻׁשִׁים רַבּוּא נֶפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת הַנִּקְדָּה טוֹבָה שֶׁיֵּשׁ בְּכָל נֶפֶשׁ וְנֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל כְּדֵי לְטַהֵר אוֹתָם מִטְּמֵאֵת קְלַפֵּת בְּלָעַם שֶׁהוּא בְּחִינַת פֶּגַם הַבְּרִית, כִּי בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ בּוֹ נִקְדָּה טוֹבָה מֵה שְׁאִין בְּחִבְרוֹ, כְּמוֹ שְׁמִבְּאֵר שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל. וְעַל-כֵּן הֵצִרְכוּ לְמַנּוֹת כָּל יִשְׂרָאֵל כָּל יוֹצְאֵי צָבָא כָּל הַיּוֹצֵא לְלַחֵם מְלַחְמוֹת ה' בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּדֵי לְעוֹרֵר כַּח הַנִּקְדָּה טוֹבָה שֶׁל כָּל אֶחָד כַּנ"ל. וְזֶה שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שֵׁם: "הַחֲנוּכִי" — 'שְׁמִי מֵעִיד

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארבע-חיים תצה

עליהם, על תקון הברית, פי ה"א בראש, יוד בסוף,
הינו שעל-ידי הזכרת שמותם הקדושים נתעוררה
הנקדה טובה שיש בהם בכל אחד ואחד שהוא בחינת
שמו יתברך, כי הנקדה טובה הוא בחינת החלק אלקי
ממעל שיש בכל אחד ואחד שהוא בחינת שמו יתברך.
ועל-כן בכל עת שיצאו מחל לקדש מנאום, כי כשיצאו
מטמאת מצרים מנאום. וכשחטאו בעגל ונפלו מנאום
אחר כך כשהיו צריכים להטהר מעון זה על-ידי מעשה
המשכן. וכן כשנפלו על-ידי מעשה בלעם ומדין מנאום
אחר כך כשנצלו, כי המנין הוא לעורר הנקדה טובה
שיש בכל אחד מישראל שעל-ידי זה נטהרין מכל
הטמאות וכנ"ל:

טו) וזה שנסמך מיד אחר כך ירשת ארץ ישראל, כמו
שכתוב (במדבר כו, כג): "לאלה תחלק הארץ
בנחלה במספר שמות" וכו'. כי אור הנקדה הקדושה
נמשכת בכמה בחינות כפי האדם והמקום והזמן.
ובכלליות בני העולם עקר הנקדה הם כלל ישראל. ובין
כלליות ישראל עקר הנקדה הוא הצדיק האמת וכן
במקום, כי גם בבחינת מקום יש נקדה טובה שהוא
ארץ ישראל שהיא הנקדה טובה של כל העולם. ובארץ
ישראל בעצמה יש עשר קדשות. ועקר הנקדה הוא
מנקדת אבן שתיה שהיא הנקדה של ארץ ישראל,

שהיא נקדת כל העולם. וכן בזמן, כי בכל יום ויום יש בו נקדה טובה, כי 'לית יום דלית בו טוב' (זהר פרשת נשא). אך הנקדה של כלל הזמן, כלל שבעת ימי בראשית הוא שבת. שהיא הנקדה שמאיר בכל ששת ימי המעשה שבהם נברא העולם. והנקדה של כל השנה והחדשים הם ראשי חודשים וימים טובים. ועקר הנקדה של כל השנה ושל כל הימים טובים הוא יום כפור, כמו שכתוב (תהלים קלט, טז): "ימים יצרו ולו אחד בהם", זה יום כפור שבו נכנס הכהן הגדול שהוא בחינת צדיק הדור, בחינת נקדה הכללית למקום האבן שתיה שהיא נקדת העולם. נמצא שאז נכללו כל הנקדות טובות הכלליות של הצדיק והמקום והזמן. ועל-כן אז הוא מחילת וכפרת כל העונות מחמת שאז מאירה עצם הנקדה ביותר ויותר על-ידי כל הבחינות הנ"ל של אדם ומקום וזמן. ועל-ידי-זה מאירה ביותר האהבה הקדושה ששורה אצל הנקדה שעל-ידי-זה מחילת כל העונות בחינת על כל פשעים ותכסה אהבה וכנ"ל. ועל-כן נסמכה ירשת ארץ ישראל בפרשת פינחס אחר מנין בני ישראל, כי ארץ ישראל הוא בחינת נקדת המקום, כי שם בארץ ישראל זוכין בני ישראל שיקבל כל אחד ואחד אור הנקדה שלו כפי חלקו בארץ ישראל. ועל-כן נסמכו זה לזה:

(טו) וְאַחַר כֵּן נִסְמְכָה הַפְּרָשָׁה שֶׁל הַסְּתַלְקוֹת מִשָּׁה, פִּי מִשָּׁה הוּא צָדִיק הַדּוֹר בְּחִינַת נִקְדָּה הַכְּלָלִית וְהוּא נִתֵּן הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנִּקְדָּה כַּנִּלְ. וְהוּא הָיָה צָרִיךְ לְהַכְנִיֵס אֶת יִשְׂרָאֵל לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל שְׁשָׁם נִקְדַּת הָעוֹלָם וְשָׁם עָקַר מְקוֹם הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא אֹר הַתּוֹרָה, פִּי עָקַר קִבְלַת אֹר הַתּוֹרָה בְּשִׁלְמוֹת הוּא בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל פְּיָדוּעַ. וְאִז הָיָה מִתְּתַקֵּן הַכֹּל, אֲבָל עַל-יַדֵּי פָגָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גָּרְמוּ שְׁגָם מִשָּׁה נִכְשַׁל בְּהַפְּאֵת הַצּוּר בְּמִי מְרִיבָה, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נִגְזַר שֶׁלֹּא יִכְנַס לְאַרְץ. וְעָקַר פָּגָם הַפְּאֵת הַצּוּר הָיָה בְּחִינַת פָּגָם הַדְּבוּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּפָרָשָׁה זֹאת (דְּבָרִים ל"ב, נ"א): "כִּי־אֲשֶׁר מְרִיתֶם פִּי בְּמִי מְרִיבָה" וְכוּ', פִּי עָקַר הַפָּגָם הָיָה עַל שֶׁלֹּא דְבָרוּ אֶל הַסֵּלַע כְּמוֹ שֶׁצָּנִים הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: "וְדַבַּרְתֶּם אֶל הַסֵּלַע", שְׁבֹזָה הָיוּ מְרִאִים גְּדֹל כַּח הַדְּבוּר שֶׁלָּהֶם שֵׁיֵשׁ לוֹ כַּח לְהוֹצִיא הַמַּיִם בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחַנִיּוֹת, פִּי כְּמוֹ שֶׁהָיוּ מוֹצִיאִים מַיִם בְּגִשְׁמִיּוֹת כֵּן הָיוּ מוֹצִיאִים מִיַּמֵּי דַעַת הַתּוֹרָה בְּרוּחַנִיּוֹת. וְעַל-יַדֵּי-זֶה הָיָה נִתְקַדַּשׁ שֵׁם שְׁמַיִם, פִּי הָיוּ הַכֹּל רוֹאִים גְּדֹל כַּח הַדְּבוּר, וְהָיוּ הַכֹּל מְשִׁתְּדָלִים לְהַמְשִׁיךְ הַקְּדוּשָׁה עַל עֲצָמָם עַל-יַדֵּי הַדְּבוּר שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה מִמְּשִׁיכִין אֹר הַנִּקְדָּה שְׁעַל-יַדֵּי זֶה עָקַר הַהִתְקַרְבוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כַּנִּלְ.

וְכֹל זֶה גָרַם הַמְּרִיבָה וְהַמְּחַלְקֵת בְּחִינַת מִי מְרִיבָה

שֶׁעַל־יַד־יָזֶה בְּלָבָלוּ גַם דַּעַת מֹשֶׁה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (קִהְלֹת ז, ז): "כִּי הָעֶשְׂק יְהוֹלֵל חָכָם" וְכוּ', כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (שְׁמוֹת רַבָּה ו, ב). כִּי הַנִּקְדָּה הַקְדוּשָׁה הוּא בְּחִינַת שְׁלוֹם, בְּחִינַת בְּרִית שְׁלוֹם, כִּי עֲקָרָה תְלוּיָה בְּשְׁלוֹם, כִּי מִי שְׁאִין מִשְׁתַּדֵּל לְהַתְּבוּדָה וּלְדַבֵּר בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ לְעוֹרֵר לְבוֹ לְהֵשֵׁם יִתְּבַרֵךְ זֶה בְּחִינַת מַחְלָקָת, בְּחִינַת (הוֹשַׁע י, ב) "חָלַק לָבָם", כִּי לְבוֹ חָלַק מִפִּיּו מִבְּחִינַת הַנִּקְדָּה הַקְדוּשָׁה. וְכֵן כְּשֶׁחַס וְשְׁלוֹם אֵין שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל בֵּין אָדָם לְחֻבְרוֹ, בְּוַדַּאי אֵין יְכוּלִין לְדַבֵּר זֶה עִם זֶה בְּיִרְאַת שָׁמַיִם מִחֲמַת הַמַּחְלָקָת שְׂבִינֵיהֶם. וְאַפְלוּ כְּשֶׁאֵין מַחְלָקָת אֲלֵא שְׁאִין הָאֲהָבָה בְּשִׁלְמוֹת בֵּין יִשְׂרָאֵל שְׂמֻצּוּיִם לְאַהֲבֵי אֶחָד אֶת חֻבְרוֹ כְּנִפְשׁוֹ, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (וַיִּקְרָא יט, יח): "וְאַהֲבַת לְרַעְיָךְ כְּמוֹךְ". וּבְפָרֹט הַחֻבְרִים הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה שְׂצָרִיכִים לְזַהֵר בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר שְׂיִהְיֶה בִּינֵיהֶם אֲהָבָה רַבָּה כְּמוֹבָא גְדֹל הָאֲזַהְרָה שְׂהַזְהִיר הָאֲרִיז"ל עַל אֲהַבַת הַחֻבְרִים בְּלִי שְׁעוֹר. וְכְּשֶׁאֵין הָאֲהָבָה בְּשִׁלְמוֹת, אֵינָם יְכוּלִים לְדַבֵּר זֶה עִם זֶה כְּרְאוּי, וְאֵינָם מְאִירִים זֶה בְּזֶה אֹר הַנִּקְדָּה הַקְדוּשָׁה, וּמִכָּל שְׁכָן וְכָל שְׁכָן כְּשֶׁחוֹלְקִין חַס וְשְׁלוֹם עַל הַצְּדִיק הָאֵמֶת שֶׁהוּא עָקֵר הַנִּקְדָּה הַכְּלָלִיּוֹת שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְכְּשֶׁחוֹלְקִים עָלָיו חַס וְשְׁלוֹם אֵין יְכוּלִין לְקַבֵּל אֹר הַנִּקְדָּה שְׁלוֹ. נִמְצָא שְׁעָקֵר קָבַלְת אֹר הַנִּקְדָּה הַנִּלְוֵה הוּא עַל־יַד־יְשׁוּעָה. וְעַל־כֵּן עַל־יַד־יְדֵי הַמַּחְלָקָת וְהַמְרִיבָה בְּחִינַת מִי מְרִיבָה

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארח-חיים תצט

גִּרְמוּ שָׁגַם מֹשֶׁה טָעָה וְהִפָּה אֶת הַצּוּר וְלֹא דִבֶּר בְּפִיו.
וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִגְזַר שְׁלֹא יִכְנוּס לְאֶרֶץ שְׁשָׁם הַמָּקוֹם לְקַבֵּל
אוֹר הַנִּקְדָּה בְּשִׁלְמוֹת. וְאִם הָיָה מֹשֶׁה נִכְנָס עִמָּהֶם לְאֶרֶץ
הָיָה מְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ שָׁם אוֹר הַנִּקְדָּה בְּשִׁלְמוֹת וְהָיָה
נִתְתַקֵּן הַכֹּל. וּבְעֻנּוֹתֵינוּ עַל-יַדֵּי הַמַּחְלֻקוֹת גִּרְמוּ שְׁלֹא
נִכְנָס מֹשֶׁה עִמָּהֶם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה גָּלִינוּ
מֵאֲרָצֵנוּ וְכוּ'.

וְכֵן בְּכָל דּוֹר וָדוֹר בָּאִים צְדִיקֵי אֱמֶת שֶׁהֵם בְּחִינַת מֹשֶׁה,
בְּחִינַת נִקְדָּה הַכְּלָלִית שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה מְתַקְנִים נַפְשׁוֹת
רְבוֹת וּמְחַזְרִים אוֹתָם בְּתִשׁוּבָה וּבְכַחֵם הַגָּדוֹל הָיָה
יְכוּלִים לְתַקֵּן הַכֹּל, אֲךָ עַל-יַדֵּי הַמַּחְלָקֶת גּוֹרְמִים מֵהַ
שְׁגוּרָמִים רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, הַמָּקוֹם יִרְחַם וַיִּסְלַח לָהֶם
וַיִּסְבֵּב סְבוּת לְטוֹבָה שְׂתִתְתַקֵּן הַכֹּל.

וְעַל-כֵּן בִּקְשׁ מֹשֶׁה (בַּמִּדְבָּר כז, טז): "יִפְקֹד ה' אֱלֹקֵי
הַרוּחֹת אִישׁ עַל הָעֵדָה" וְכוּ'. וּפִרְשׁ רַש"י:
'שְׂיִודַע לְהֵלֵךְ נִגְדַר רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, הֵינּוּ שְׂיִוְכַל
לְהָאִיר הַנִּקְדָּה בְּלֵב כָּל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל כִּי הַנִּקְדָּה הִיא
בְּחִינַת רוּחַ אֱלֹקִים, בְּחִינַת יוֹסֵף הַצְּדִיק שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ
(בְּרֵאשִׁית מא, לח): "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹקִים בּוֹ". וְאִזּוֹ זָכָה
לְבְּחִינַת (שָׁם מֵב, ו) "וַיִּוֹסֵף הוּא הַשְּׁלִיט" שֶׁהוּא בְּחִינַת
'צְדִיק מוֹשֵׁל', בְּחִינַת נִקְדָּה הַכְּלָלִית שְׂמֵאִיר בְּכָל אֶחָד
מֵיִשְׂרָאֵל בְּחִינַת 'שְׂיִודַע לְהֵלֵךְ כְּנִגְדַר רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד

תק לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארחהיים

ואחד' כנ"ל:

(ז) ואחר כך נסמך פרשת הקרבנות של כל ימות השנה שהם התמידין שבכל יום ומוספין של שבת ויום טוב וראש חודש. זה בחינת להמשיך הנקדה שבכל יום ויום. וכן נקדה הכללית של שבת ויום טוב שבשביל זה באו קרבנות התמידין וקרבנות המוספין של שבת ויום טוב. הכל כפי הנקדה שצריכין להמשיך באותו היום, כי על-ידי הקרבנות שהקריבו בבית המקדש על-ידי הכהן, על-ידי-זה המשיכו והאירו אור הנקדה הקדושה שעקרה במקום הבית-המקדש שנמשכת על-ידי הכהן כפי היום וכנ"ל. שעל-ידי-זה מחילת כל העוונות בבחינת 'על כל פשעים תכסה אהבה' כנ"ל.

נמצא שכל פרשיות אלו של סדר פינחס סמוכים בסמוך נפלא זה לזה, כי כלם מדברים להמשיך אור הנקדה הקדושה בכלליות ובפרטיות כפי האדם והמקום והזמן, שעל-ידי-זה מכניעין כל הקלפות והסטרא אחרא שהם אהבת הנפולין שזהו בחינת כל הקרבנות להכניע רוח הבהמיות, שהם תאות הבהמיות, שהם בחינת אהבת הנפולין, להכניעם על-ידי הכהן, שהוא בחינת אהבה הקדושה השורה אצל הנקדה הקדושה, שמאירה בבית המקדש ביותר וכנ"ל. שעל-

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארח-חיים תקא

ידי-זה נתתקן בחינת שבירת כלים בחינת שבירי לוחות
שעל-ידי-זה נתתקן הכל ועל-ידי-זה תבא הגאולה
שלמה במהרה בימינו, אמן:

הלכות נפילת אפים

יח) וזה בחינת הודוי ונפילת אפים שאומרים תכף אחר
התפלה, כי אחר התפלה אז הזמן להתודות על
כל החטאים ולבקש עליהם מחילה וכפרה כמו ביום
הכפורים, כי על-ידי התפלה מקשרין הלב אל הנקדה
שעל-ידי-זה נתבטלין כל החרפות לב שהם בחינת כל
החטאים והפשעים בבחינת 'על כל פשעים תכסה
אהבה' פנ"ל. ועל-כן עתה הוא הזמן להתודות על כל
החטאים והפשעים ולבקש עליהם מחילה, מאחר
שעתה נתעוררה האהבה שאצל הנקדה שמכסה על כל
הפשעים שהם חרפות לב. נמצא שעתה הוא זמן
סליחת עונות על-כן בודאי עתה צריכין להתודות
עליהם ולבקש מחילה עליהם, כמו ביום הכפורים
שהוא זמן סליחת עונות מחמת שאז עקר הארת
הנקדה, כי אז נכנס הכהן גדול לפני ולפנים לנקדת אבן
שתיה וכו' פנ"ל. ואזי ביום הכפורים צריכין להתודות
ולבקש מחילה על כל החטאים, כמו כן עתה אחר
התפלה שאז מאירה הנקדה על-ידי עבודת התפלה

תקב לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארז-חיים

כנ"ל, שעל-ידי-זה נמחלין כל העונות כנ"ל, על-פן
בודאי צריכין אז להתודות ולבקש מחילה, כי בזמן
הסליחה והמחילה צריכין להתודות ולבקש מחילה כמו
שעושיין ביום הכפורים וכנ"ל.

וזה בחינת נפילת אפים, זה בחינת גדל הבושה
והחרפה שאנו מתביישין בעצמנו לפני השם
יתברך על עצם פשעינו שהרבינו לפשע לפניו, והוא
ברחמיו מעורר אהבתו וסולח לנו ומכסה על כל
פשעינו באהבתו הגדולה. ועל זה אנו מתביישין
בעצמנו מאד לפניו. וזהו בחינת נפילת אפים שאנו
מפילין עצמנו לארץ, ומכסין פנינו מגדל החרפה
והבושה לפניו על עצם חסדו אשר עושה עמנו ומכסה
פשעינו באהבה ומעביר חרפתנו, כי כן צריכים שדיקא
בעת שהשם יתברך עוסק למחל פשעינו ולהעביר
חרפתנו ובשתנו, אז דיקא אנו צריכין להתודות
ולהתבייש בעצמנו מאד מאד על עצם פשעינו ועל גדל
חסדו שעושה עמנו באהבתו. וכן מבאר בכמה פסוקים
שבעת שימחל השם יתברך עונותינו למען אהבתו אז
נתבייש לפניו מאד. כמו שכתוב (ביחזקאל טו, ג) "למען
תזכרי ובשת ולא יהיה לך עוד פתחון פה מפני כלמתך
בכפרי לך לכל אשר עשית". וכן בקפיטל לו שמדבר
שם מגדל החסד שיעשה עמנו השם יתברך ויטהרנו

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארח-חיים תקג

מכל טמאתנו, כמו שכתוב (שם לו, כה): "וּזְרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם" וכו'. מספר שם רבוי הטובות נפלאות שיעשה עמנו למען חסדו ואהבתו לבד, ומסים שם: "וּזְכַרְתֶּם אֶת דְּרֻכֵיכֶם הָרְעִים וּמַעַלְלֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא טוֹבִים וְנִקְטַתֶּם בְּפְנֵיכֶם וְכו' בּוֹשׁוּ וְהִכְלִמוּ מִדְּרֻכֵיכֶם" וכו' וכן בכמה מקומות.

וזהו בחינת נפילת אפים אחר התפלה, כי כל עבודת התפלה לקשר הלב אל הנקדה כדי לעורר האהבה ששורה שם, שעל-ידי-זה השם יתברך מכפר על כל פשעינו כנ"ל, על-כן עתה העת להתודות על חטאתינו ולבקש עליהם מחילה ולהתבייש בעצמנו הרבה על מעשינו הרעים שעשינו נגדו יתברך, ועל עצם אהבתו וחסדו שעושה עמנו שזהו בחינת נפילת אפים שמפילין עצמן לארץ ומכסין פנינו מתמת הבושה כנ"ל, ועל-ידי-זה הקדוש ברוך הוא מרבה לסלח עונותינו, כי עקר התשובה היא הבושה, כמוכא במקום אחר (עין לקוטי מוהר"ן חלק א סימן ו'). וכל מה שאנו מתביישין עצמנו ביותר כמו כן הוא יתברך מרבה לסלח ולמחל חטאתינו ביותר, כי השם יתברך רוצה שעל כל פנים גדע עונותינו שפשענו נגדו, כמו שכתוב (ירמיה ג, יג): "אף דעי עונך כי בה' אלהיך פשעת" וכו'. גם על-ידי שאנו מפילין עצמנו לארץ על-ידי-זה אנו

תקד לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארז-חיים

ממשיכין אור הנקדה שבפה בחינת "פי ידבר חכמות",
לכל העולמות התחונים ולכל המדרגות התחתונות עד
דיוטא התחונה מאד, כדי להעלות משם כל הניצוצות
הקדושים שנפלו לשם על-ידי עונותינו.

כי מאחר שכבר קשרנו הלב אל הנקדה כנ"ל שעל-ידי-
זה נתבטל בחינת שבירת כלים שנפלו אל הבריאה
בחינת 'בינה לבא'. עתה צריכין להמשיך הארת הנקדה
אל שאר העולמות ואל כל המדרגות התחתונות מאד,
כי שם עקר אחיזת הקלפות שנתהוו משבירת כלים, כי
בבריאה בעצמה אין להם אחיזה כל כך, ועקר
התפשטותם הוא בשאר העולמות, קצת ביצירה וביותר
בעשיה, מכל שכן למטה יותר רחמנא לצלן. וכשזוכין
לקשר הלב אל הנקדה על-ידי שיחה בינו לבין קונו
וכו' כנ"ל, שזהו בחינת עבודת התפלה שעל-ידי-זה
נתקן השבירה. אזי יכולין להמשיך הארת הנקדה גם
לכל שאר העולמות ולכל המדרגות התחתונות להודיע
ולהאיר בכלם אמתת אלקותו וקדשת תורתו הקדושה.
ולהעלות כל הניצוצות שנפלו לשם על-ידי עונותינו
שגורמים בחינת שבירת כלים ביותר רחמנא לצלן, כי
עתה נתתקן בחינת השבירה על-ידי אור הנקדה
שנתקשרה אל הלב על-ידי תפלותינו וכנ"ל:

יט) וכל זה בימי החל שאומרים בהם תחנון, אבל

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארח-חיים תקה

בשבת ויום טוב ושאר הימים שיש בהם איזה תוספת קדשה שהוא בחינת קדשת שבת ויום טוב אין אומרים בהם תחנון כלל, כי אז נתעורר אהבה גדולה כל כך עד שאין צריכין להתודות ולהתבייש כלל. וגם אין צריכין אז לירד לעולמות התחתונים להעלות הניצוצות משם, כי הכל נתתקן ממילא על-ידי רבוי החסד והאהבה שנמשך אז ביותר ויותר מחמת שיש אז תוספת קדשה שהוא בחינת קדשת שבת שאז עקר הארת הנקדה שמאיר בששת ימי החל כנ"ל, כי אף-על-פי שאמרנו למעלה שבעת שהשם יתברך מעביר חרפתנו אז אנו צריכין להתבייש ביותר כמבאר בכמה פסוקים כנ"ל, אבל זה לא יהיה לעולם חס ושלוש, כי בודאי בגמר התקון לגמרי ביום שכלו שבת בודאי אז לא נתבייש כלל, כמו שכתוב (צפניה ג, יא): "ביום ההוא לא תבושי מכל עלילותיך" וכו'. וכתוב: "ולא יבושו עמי לעולם" (יואל ב, כז). ועל זה מרמזין הימים שאין אומרים בהם תחנון, כי נמשך בהם קדשת שבת ביותר שמרמז על סוף גמר התקון שאז תבטל הבושה לגמרי כנ"ל, ועל-כן אין בהם נפילת אפים כלל וכנ"ל:

כ) וזה בחינת המשכת השפע שאנו ממשיכין באשרי ובא לציון וכו' שאז הוא ירידת השפע כמובא

בפונות (שער הפונות דף מט.), כי על-ידי הנקדה בחינת מלאפום, על-ידי-זה נמשכין כל ההשפעות, בבחינת 'הרחב פיך ואמלאהו' כמבאר בתחלת התורה הנ"ל. ועל-כן אומרים שלש פעמים קדוש ב"ובא לציון" כנגד שלש נקודות הנ"ל. שמשם נמשכה השפעת כנ"ל, כי הנקדה בחינת קדש וכו', כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל, עיין שם. ועל-כן בתחלה אומרים קדשה דיוצר, כי ברפת המאורות וקריאת שמע הם בבחינת עולם הבריאה כמו שאיתא בפונות (דף כב:) ששם צריכין לקשר הנקדה, כי בריאה בחינת לבא כנ"ל. ועל-כן שם צריכין לומר קדשה, דהינו שלש פעמים קדוש, כדי להמשיך הארת שלש הנקודות הנ"ל שהם בחינת קדוש וא"ו כנ"ל וכמו שמבאר שם, עיין שם. ואחר כך בתפלת שמונה עשרה שם עקר הקדשה בצבור, כי אז עקר הארת הנקדה שמאיר באצילות שהוא בחינת תפלת שמונה עשרה, שהוא בחינת 'פי ידבר חכמות'. ועל-כן אומרים אז עקר הקדשה, ואחר כך כשחוזרין וממשיכין השפע מאצילות לבריאה באשרי ובא לציון, צריכין לומר שם גם כן קדשה, כי עקר בחינת הקדשה צריכין לומר בבריאה ואצילות, שהם בחינת הלב והפה כדי לקשר הלב אל הפה שזה בחינת קדוש קדש וא"ו כנ"ל. ועל-כן בברפת יוצר שהוא בחינת בריאה שצריכין לקשר בחינת בריאה, דהינו הלב, לאצילות,

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארח-חיים תקז

דהינו אל הפה, על-כן אומרים שם שלש פעמים קדוש כדי להמשיך הקדשה מהנקדה, דהינו משלש נקודות הנ"ל. ואחר כך בתפלת שמונה עשרה בבחינת אצילות בודאי שם צריכין לומר קדשה, כי שם עקר הקדשה, כי שם עצם הנקדה שהם בחינת קודש. ומשם ממשיכין הקדשה אל הלב שהוא בחינת בריאה. ואחר כך כשחוזרין וממשיכין השפע מאצילות לבריאה שהוא באשרי ובא לציון צריכין לחזור ולומר קדשה כדי שנוכל לקבל השפע הנמשכת משלש נקודות הנ"ל, כי עקר הקדשה בחינת בריאה ואצילות שהם בחינת לב ופה שהם בחינת קדוש קדש וא"ו וכנ"ל:

כא) וזה בחינת השיר של יום שאומרים אחר כך, כי התקשרות והארת הנקדה לכל העולמות הוא על-ידי שיר ונגון, בחינת עשרה מיני נגינה כנ"ל, שזהו מה שהיו צריכין הלויים לעסק בשירה בשעת עבודת הקרבנות, כי כל הקרבנות היו לקשר כל העולמות אל הנקדה המאירה בבית המקדש וכנ"ל. ועל-כן היו צריכין לזה להרבות בשירות וזמירות שהוא עבודת הלויים בשעת הקרבן, כי עקר ההתקשרות על-ידי שיר וזמרה ונגון כנ"ל.

וזהו בחינת שיר של יום, כי כל יום ויום יש לו שיר מיוחד כפי הארת הנקדה שמאירה בו משבת

תקח לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארח-חיים

שהיא עצם הנקדה. ועל-כן מזכירין שבת בשיר של יום דיקא שאומרים בכל יום 'היום יום ראשון בשבת' וכן בשני וכו', כי על-ידי השיר עקר התקשרות והארת הנקדה אל כל העולמות. ועקר הנקדה היא בחינת שבת כנ"ל, על-כן מזכירין שבת בשיר של יום. ותכף אחר כך אומרים קטרת שחביבה מכל הקרבנות שמטהרת כל העולמות, בפרט עולם העשייה, מכל הקלפות, על-ידי קדשת אור הנקדה שנמשכת ומאירה עתה, כדי שכלם יקבלו השפע ורב טוב שנמשך על-ידי התפלה כנ"ל:

(כ) ועל-כן אומרים בשבת השיר שהיו הלויים אומרים בבית המקדש בכל יום ויום, כי עקר השיר שהיו אומרים בבית המקדש בכל יום ויום נמשך משבת שהוא עקר הנקדה שמאירה בו בכל ששת ימי המעשה שבהם נבראו כל העולמות. ועל-כן אומרים שיר מיוחד בכל יום ויום, כי כל יום ויום יש בו הארת נקדה מיוחדת מה שאין בשאר הימים. ועל-כן דקדק אדונו, מורנו ורבונו זכרונו לברכה בתחלת התורה הנ"ל 'שצריכין לקשר הלב אל הנקדה המאירה בעת הזאת דיקא וכמבאר מזה במקום אחר:

הלכות קריאת התורה

כג) וְזֶה בְּחִינַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּצַבּוּר בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא לְקִשְׁר הַנְּקֻדָּה אֶל הַלֵּב כַּנ"ל. וְעַקֵּר הַנְּקֻדָּה הִיא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁכֻלָּהּ בְּעִשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת, כְּמוֹ שְׁמִבְּאֵר שֵׁם, כִּי עַקֵּר צְדָקַת הַצַּדִּיק שְׂזוּכָה לְהַנְּקֻדָּה הוּא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁמֻקִּים, כִּי הַתּוֹרָה נִקְרְאת בְּרִית, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים כח, ט) : "אֵלֶּה דְבָרֵי הַבְּרִית" וְכוּ'. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְקְרוֹת בַּתּוֹרָה בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ הַנְּקֻדָּה מִהַתּוֹרָה שֶׁהִיא עַקֵּר הַנְּקֻדָּה כַּנ"ל :

כד) וְאֵין קוֹרִין בַּתּוֹרָה כִּי אִם בְּצַבּוּר, דְּהֵינּוּ בְּיּוּד, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב בְּשִׁלְחַן עָרוֹף (אֶרַח חַיִּים סִימָן קמג סְעִיף א) 'אֵין קוֹרִין בַּתּוֹרָה בְּפָחוֹת מִיּוּד' וְכוּ', כִּי עַקֵּר שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה הוּא בְּצַבּוּר, דְּהֵינּוּ כְּשֵׁיש מְנִינ יו"ד, כִּי יו"ד בְּחִינַת הַנְּקֻדָּה, כְּמוֹ שְׁמִבְּאֵר שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל. וְאִז כְּשֵׁיש מְנִינ עֲשָׂרָה מְאִירִין כָּל הַשְּׁלֵשָׁה נִקְדוֹת הַנ"ל, כִּי מִתְּפִלִּין בְּיַחַד וְעַל-יְדֵי-זֶה מְקַבֵּל הָאָרֶה כָּל אֶחָד מִחֲבֵרוֹ, בְּבְחִינַת, 'וּמְקַבְּלִין דִּין מִן דִּין'. וְכָל אֶחָד מְקַבֵּל מִיָּנָה וְיָבָה, וְגַם מְאִירָה בָּהֶם נִקְדָּה הַכְּלָלִית שֶׁל הַצַּדִּיק, כִּי אִפְּל בֵּי עֲשָׂרָה שְׁכִינָתָא שְׂרָיָא (סְנֵהֲדִין לט.) שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאָרֶת אֹר הַצַּדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׁכִינָה, כִּי

תקי לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארחה-חיים

השראת שכינתו הוא על הצדיקים, כי הצדיקים הם מרכבתו של מקום, כי כשיש צבור אזי יורד שליח צבור לפני התבה, והשליח צבור צריך להיות המבחר שבעדה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תענית טז.). והוא בבחינת הצדיק, בבחינת הנקדה הכללית נגד כל המתפללין, כי הוא מוציא את כלם.

ועל-כן כשיש מנין עשרה מאירין כל השלש נקודות הנ"ל, ואז קורין בתורה להמשיך עצם הנקדה מהתורה. וצריכין לברך על התורה בצבור אף על פי שפך ברוך בבקר ברפת התורה. וברפת התורה הוא נותן התורה, כי עקר קריאת התורה בברכותיה בצבור הוא להמשיך מחדש בחינת קבלת התורה, כי צריכין לעמד באימה ויראה ורתת וזיע בשעת הקריאה כאלו מקבלה עתה, כי בשביל זה עקר הקריאה בצבור, כדי לתקן בחינת שבירת הלוחות שהוא בחינת שבירת הכלים, שהוא בחינת אותיות פורחות למעלה על-ידי מה שחטאו אז כנ"ל, ודהינו שנסתלקה בחינת הנקדה שהוא בחינת העשרת הדברות מהלוחות שהם בחינת וא"ו ועל-ידי-זה נשתברו כנ"ל, כי עתה אנו עוסקין להמשיך ולקשר הנקדה אל הלב שהוא בחינת לוחות על-ידי עבודת התפלה שזהו בחינת תקון שברי לוחות כנ"ל.

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארח-חיים תקיא

ועל-כן צריכין לקרות בתורה בפּה מלא דיקא כּדי להמשיך אור הנקדה של התורה על-ידי הדבור פּה בבחינת 'פי ידבר חכמות' וכנ"ל. וזהו (משלי ה, כב): "כי חיים הם למצאיהם", ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (עירוכין נד.) 'למוציאיהם בפּה', דיקא, כי אז דיקא הם חיים, כי בזה מתקנים בחינת שבירת לוחות שהיו האותיות פורחות מהלוחות, כי על-ידי הדבור מקשרים האותיות אל הלוחות. ואז הם חיים בחינת (יומא עב:) 'זכה — נעשה לו סם חיים' הפך שבירת הלוחות שהם בחינת שבירת כלים שמשם נמשך סטרא דמותא, כמו שכתוב (תהלים פב, ז): "אכן כאדם תמותון", שנאמר על מעשה העגל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שמות רבא לב.) ומשם נמשך בחינת, 'לא זכה נעשית לו סם מות'. כי מי שאינו זוכה אזי אינו רואה אור אותיות התורה שהוא בחינת הארת הנקדה, כי אור האותיות פורחין ממנו, ואז למודו בבחינת שבירי לוחות, שמשם השכחה, שמשם סטרא דמותא כנ"ל, וכמבאר לעיל מזה, עין שם. ועל-כן צריכין לקרות בתורה בצבור בשעת התפלה בפּה מלא בספר תורה פשר שנכתב כּדינו על הקלף וכו', ולקרותו בטעמים ונקודות ולברך תחלה וסוף נותן התורה. ועל-ידי כל זה ממשיכין עלינו בחינת נתינת התורה מחדש ומתקנים בחינת שבירת הלוחות וכנזכר לעיל:

תקיב לקויטי הלכות נשיאת כפיים ה' ארז-חיים

(כה) וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבָרְכָה (גְּדוּרִים פ.א.) שֶׁעָקַר הַחֶרֶבֶן הָיָה עַל שְׁלֹא בָּרְכוּ בַתּוֹרָה תְּחִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְרֵמְיָה ט, יא): "עַל מַה אָבָדָה הָאָרֶץ" וְכוּ'. 'דְּבַר זֶה שֶׁאָלוּ וְכוּ': מֵאִי, "וְלֹא הִלְכוּ בָּהּ"? שְׁלֹא בָּרְכוּ בַתּוֹרָה תְּחִלָּה. כִּי כְּשֶׁאִין מְבָרְכִין בַּתּוֹרָה אַף-עַל-פִּי שְׁעוֹסְקִין בַּתּוֹרָה, בְּזֶה מֵרְאִין שֶׁאִין הַתּוֹרָה חֲשׁוּבָה בְּעֵינֵיהֶם וְאִין מְחִיִּין עֲצָמָן בָּהּ בְּכָל יַעַת וְרַגַע, רַק הִיא אֲצֵלָם כְּמוֹ גִּימוּס וְדַת חֶסֶד וְשְׁלוֹם כְּמוֹ שֶׁאֵרִי גִימוּסִים וְדַתִּי הָעֶכְפוּ"ם, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת חֲטָא הָעֶגְלָה, שֶׁאָמְרוּ: (שְׁמוֹת ל.ב, א): "קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יִלְכוּ לְפָנֵינוּ", שֶׁבִקְשׁוּ עֲבוּדָה זָרָה כְּדֵי שִׁיְהִיָּה לָהֶם מִי שִׁילָף לְפָנֵיהֶם, כִּי זֶה הָיָה עָקַר חֲפָצָם שִׁיְהִיָּה לָהֶם מִי שִׁילָף לְפָנֵיהֶם וְיִוְלִיכֶם בְּאִיזָה גִימוּס וְדַת כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיוּ בּוֹלְעִים אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ, אֲבָל לֹא הִסְתַּכְּלוּ עַל הַתְּכֵלִית הָאֲחֵרוֹן הַנִּצְחִי כָּלֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְשְׁלוּ בְּעֲבוּדָה זָרָה, כִּי אִזּוֹ הָיָה הַיִּצָּר הָרַע שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה בְּעוֹלָם. וְכְמוֹ כֵּן עֲכָשְׁיוּ אַף-עַל-פִּי שֶׁאִין עוֹבְדִים עֲבוּדָה זָרָה, כִּי הָרְגוּ הַיִּצָּר הָרַע שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה (יִזְמַא ד.ו.), אֲבָל אַף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין יֵשׁ כְּפָה כּוֹפְרִים בְּעוֹלָם שֶׁהוֹלְכִים בְּדַרְכֵי הָאֲפִיקוֹרְסִים שְׂרוּצִים לְהַשְׁווֹת חֶסֶד וְשְׁלוֹם תּוֹרַת מֹשֶׁה כְּשֶׁאֵר גִּימוּסֵי הַדְּתוֹת רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְאוֹמְרִים מַה שֶׁאוֹמְרִים, טְעָמִים שֶׁל הֶבֶל וְשִׁטוֹת עַל מְצוֹת תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה, כְּאֵלוּ כָּלֵם עַל-פִּי שֶׁכָּל אֲנוּשֵׁי

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארץ-חיים תקיג

חס ושלום, בשביל לקיים נימוס המדינה כידוע דבריהם הרעים והמרים וזהו בחינת פגם העגל כנ"ל.

וזהו בחינת 'שלא ברכו בתורה תחלה', כי אלו הכתות בודאי אינם מברכים על התורה מאחר שאצלם התורה שוה לשאר הדתות והנימוסים חס ושלום, כי עקר ברכת התורה הוא 'אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו', שמה שנתן לנו את התורה, בזה בחר בנו מכל העמים והבדילנו מהם לגמרי, כי נימוסיהם ודתיהם הוא רק על-פי שכל אנושי בשביל חיי שעה של זה העולם. וגם זה אינו בשלמות ואין לו קיום כלל, כי על-פי דתיהם ודרכיהם אינם מפרישין את האדם אפלו מדברים שבין אדם לחברו, מאחר שאינם מסתכלין על התכלית האחרון ואינם מתיראין מענשים של אחר מיתה, רק מתיראין מאימת מלכות, על-כן אם יוכל לעשות גזלות ורמאות שלא יודע למלך ושופטיהם, עושים כל מה שיכולין לעשות כנראה בחוש, אבל אותנו בחר ה' יתברך מכל העמים ונתן לנו את תורתו אשר היא חיינו וארץ ימינו לעולמי עד ולנצח נצחים, כי עקר כל מצות תורתנו הקדושה הוא בשביל התכלית אחרון. ואפלו המצות שבין אדם לחברו יש בהם סודות עמקים ורזין גדולים מאד עד אין סוף ואין תכלית, וכך בשביל התכלית האחרון

תקיד לקויטי הלכות נשיאת כפיים ה' ארח-חיים

למען ייטיב לנו לעולם שכלו ארף וטוב. ועל זה מורה
ברכת התורה שאנו מברכין אשר בחר בנו מכל העמים
ונתן לנו את תורתו וכנ"ל.

ואנו מסימין: "נותן התורה", דהינו שהשם יתברך נותן
התורה בכל יום מחדש, כמו שפכתוב (דברים ו, ו):
"אשר אנכי מצוה היום". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה
(ספרי שם): 'בכל יום יהיו בעיניך פחדשים', כי התורה
עמקה ורחבה מני ים וכו'. ובכל יום נמשכת עלינו
בהתחדשות נפלא. וגם בזה נבדלת תורתנו הקדושה
מדתי שאר האמות להבדיל, כי אצל דתיהם שהם חק
המלכות לתקון המדינה אין שיף התחדשות בכל יום,
כי כבר נתן הדת מאיזה טעם שהוא על-פי שכלם, לא
כן תורתנו הקדושה, שהיא אחדותו יתברך, אשר אין
חקר לתבונתו, ודבריו חיים וקיימים, נאמנים ונחמדים
לעד וכו', כי הם באר מים חיים נובעים בכל עת ורגע,
מאחר שכלולים בו יתברך, והם מחיין ומקיימין כל
העולמות עם כל אשר בהם בכל עת ורגע, והם
מתחדשים בכל יום ובכל עת ובכל שעה. ועל-כן אנו
מברכין 'נותן התורה', כי הוא יתברך נותן התורה בכל
יום מחדש, כי בכל יום ועת מסבב השם יתברך סבות
בתחבולותיו, להכניס קיום התורה בעולם, ושולח לנו
צדיקים אמתיים שמחדשין בכל פעם חדושין דאורייתא

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארח-חיים תקטו

אמתיים. ואפלו מי שאינו בר הכי לחדש חדושין
אף-על-פי-כן בכל פעם שנתעורר מחדש לקיים התורה
זהו גם כן בחינת קבלת התורה מחדש, כי עקר הוא
קיום התורה, כי לא המדרש עקר אלא המעשה. ועל-כן
על-ידי ברכת התורה אנו ממשיכין עלינו קבלת התורה
מחדש. וזהו תקון שבירת הלוחות שפגמו בנתינת
התורה וכנ"ל.

ועל-כן על-ידי שלא ברכו בתורה תחלה על-ידי-זה
נחרב הבית המקדש ששם עקר הנקדה
הקדושה כנ"ל, שעקר חרבנו היה על-ידי חטא העגל,
שעל-ידי-זה נשתברו הלוחות, שמאז נגזרה הגזרה
הזאת, כי הלוחות נשברו בשבעה עשר בתמוז, שאז
נגזר החרבן, שהתחיל בשבעה עשר בתמוז, אף על-ידי
ברכת התורה שממשיכין על עצמן קבלת התורה
מחדש מתקנים זאת כנ"ל. ועל-כן על-ידי שלא ברכו
בתורה תחלה ופגמו בזה, על-כן נחרב הבית וכנ"ל.
ועל-כן צריכין לברך על התורה בצבור אף-על-פי
שכבר ברך בבקר, כי עקר בחינת קבלת התורה מחדש
לתקן שבירת הלוחות הוא על-ידי קריאת התורה
בצבור וכנזכר לעיל:

ובשביל זה אומרים ברכת כהנים אחר ברכת התורה
בבקר, כי עקר ברכת התורה הוא לתקן

תקטז לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארז-חיים

בחינת שבירת הלוחות לזכות להמשיך אור נקדת התורה ששם אהבה הקדושה שורה שעל-ידי זה נתתקן שבירת כלים שהוא בחינת שבירת הלוחות, שזהו בחינת ברפת כהנים וכמבאר לעיל באריכות:

(כז) וזה בחינת מה שקוראין הסידרא בכל שבוע, מ'בראשית' עד 'לעיני כל ישראל' עד שגומרין את התורה בכל שנה. כי מבאר בהתורה הנ"ל, שצריך כל אחד לקשר את עצמו להנקדה השוף ללבו בעת הזאת וכו', כי הנקדה מאירה כפי העת והיום וכנ"ל. ועקר הנקדה הוא התורה כנ"ל, ועל-כן צריכין לקרות ולגמר הסדרא בכל שבוע עד שיגמרו כל התורה בכל השנה וכן לעולם, כי הסידרא שבכל שבוע מנהגת כל השבוע, כי כל ימות השבוע מקבלין חיות מהנקדה שמאירה בהם על-ידי קריאת אותו הסידרא, כי כפי הנקדה שצריכין לקבל באותו השבוע פן היא הסדרא שהולכת באותו השבוע. וכן מתנהג כל ימות השנה וכן לעולם. נמצא שכל ימות השנה מקבלין חיות מהתורה שהיא כלל הנקדה. וכל שבוע ושבוע מקבלת מסדר מיוחד וכן כל יום ויום מפרשה מיוחדת, כי שבועה פרשיות שבכל סדר הם פנגד שבעת ימי השבוע שבכל יום ויום צריכין לקבל הנקדה מפרשה מיוחדת. וכן בכל שבוע מסדר מיוחד. וכן בכל שנה מפלל התורה שהוא

לקוטי הלקות נשיאת כפים ה' ארח-חיים תקיז

כלל הנקדה כלל השנה. ועקר קריאת כל הסדר הוא בשבת, כי עקר הנקדה הוא שבת שקביעא וקיימא שמאירה בכל ששת ימי המעשה כנ"ל. ועל-כן קורין שבועה קרואים בשבת כנגד שבועת ימי השבוע, כדי להאיר הנקדה בשבת על-ידי התורה לכל ימות השבוע וכנ"ל:

כח) ועל-כן אין קורין בתורה בפחות משלשה, ואין קורין לכל אחד פחות משלשה פסוקים, כנגד שלש הנקדות הנ"ל. ועל-כן כל התורה משלשת כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: 'ברוך רחמנא דיהיב לן אורין תליתאה' ביום תליתאה על-ידי תליתאה וכו' (שבת פח.). הכל כנגד שלש נקדות הנ"ל שהתורה כלולה מהם כנ"ל:

כט) ועל-כן בכל יום שיש בו תוספת קדשה קוראין קרואים ביותר, דהינו בראש חודש שיש בו מוסף — ארבעה. וביום טוב שיש בו בטול מלאכה — חמשה וכו', כי כל מה שנתוספין הקרואים יכולין לקבל אור הנקדה ביותר, כי אלו הקרואים בתורה מאירין הנקדה בכל השומעים. ועל-כן צריכין להטות אָזנו וְלבו היטב לשמע קריאת התורה וְשלא להסיח דעתו חס ושלום, מכל שכן וְכל שכן שלא לשיח אָז פי גדול עונו מנשוא רחמנא לצלן רחמנא לישזבן, כי

על-ידי ששומעין קריאת התורה ממשיכין על עצמו הארת הנקדה מהתורה, שבזה תלויים כל תקוני העונות והתאוות שבאים משבירת כלים שמתקנים על-ידי אור הנקדה כנ"ל שהוא תקון כל העולמות, כידוע שתקון כל העולמות הוא על-ידי תקון שבירת כלים. וכל מה שנתרבין הקרואים לתורה מאירה הנקדה יותר, כי בכל אחד ואחד מישראל יש בו נקדה טובה מיחדת. ועל-כן כל מה שמתרבין הקרואים יכולים להאיר הנקדה בישראל משרשה שבתורה כפי תוספת הנקדה שבכל אחד מהקרואים שנתרבה. ועל-כן בראש חדש קורין ארבעה מחמת שיש בו קרבן מוסף, כי הקרבנות שהיו מקריבין בבית המקדש על-ידי הכהן, הנה להכניע ולבטל תאוות הבהמיות, שהם בחינת אהבת הנפולין על-ידי הנקדה שהאירה בבית המקדש כנ"ל.

ועל-כן ביום שיש בו מוסף כגון ראש חדש וחל המועד מאירה הנקדה ביותר, על-כן מוסיפין בהם הקרואים כדי להמשיך על ידם הארת הנקדה ביותר כנ"ל. וביום טוב שיש בו בטול מלאכה קורין עוד יותר, דהינו חמשה, כי בטול מלאכה זה בחינה שמאירה בהם ביותר קדשת שבת, שאז בטלים כל המלאכות שהם מזהמת הנחש, שפחו מהקלפות משבירת כלים, שעל-ידי-זה נגזר "בעצבון תאכלנה

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארח-חיים תקיט

בזעת אפך" וכו'. שמשם כל היגיעות של כל הל"ט
מלאכות, כי מחמת שעל-ידי חטא אדם הראשון גרם
ביותר שבירת כלים כידוע, על-כן צריכים כל הל"ט
מלאכות, כי כל המלאכות הם בחינת תקון שבירת
כלים שצריך האדם להתנגע בל"ט מלאכות לתקן
ולגמור כל הדברים שהוא בחינת תקון כלים, הינו לתקן
בחינת שבירת כלים שגרם אדם הראשון בחטאו.
ועל-כן עקר התקון על-ידי מלאכת המשכן שהיה בו
כל הל"ט מלאכות, כי המשכן הוא בחינת הבית
המקדש ששם עומד הארון עם הלווחות, ששם עקר
הארת הנקדה, שעל-ידי-זה עקר תקון שבירת כלים
כנ"ל.

ועל-כן צריך האדם לזהר כשעוסק במלאכה או במשא
ומתן שהכל כלול בל"ט מלאכות, שיעשה
המלאכה ועסק המשא ומתן בקדשה גדולה על-פי
התורה, כדי שיוכל להמשיך הארת הנקדה בתוך
המלאכה והמשא ומתן שעל-ידי-זה עקר תקון הכלים
כנ"ל. ואז כל מלאכתו ומשא ומתן שלו בבחינת
מלאכת המשכן, (כמבאר במקום אחר, שהמשא ומתן
והמלאכות, צריכים לקדשם שיהיו בבחינת מלאכת
המשכן, עין שם בסימן יא לקוטי חלק א). אבל בשבת
בטלים כל הל"ט מלאכות. ואפלו מלאכת המשכן אינו

תקב לקוטי הלכות גשיאת כפיים ה' ארח-חיים

דוחה שבת, כי שבת היא עצם הנקדה. שעל-ידי-זה עקר תקון של כל הכלים. ועל-כן אז הוא שביטה וניחא, כי הנקדה קביעא וקיימא. ועקר תקון הכלים שבכל ששת ימי החל הוא על ידי המנוחה והשביטה של שבת, שעל-ידי-זה מאירה הנקדה בכל ששת ימי החל, שכלם מקבלים חיותם משבת פידוע, הינו מהנקדה שעקר הארתה בעצם הוא בשבת וכנ"ל.

וכל הימים טובים שיש בהם בטול מלאכה הם סמוכים וכלולים ביותר בשבת. ועל-כן יום טוב גמי אקרי שבת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ועל-כן קורין בהם גברי ביותר להאיר בהם הנקדה ביותר על-ידי רבוי הקרואים, כי ביום טוב מאירה הנקדה ביותר, כי הוא פלול ביותר בבחינת שבת שעל-כן יש בו בטול מלאכה כנ"ל:

ל) ועל-כן ביום הפורים קורין ביותר דהינו ששה, כי קדשת יום פפור סמוך ביותר לקדשת שבת יותר מכל הימים טובים והוא סמוך וקרוב לקדשת שבת בתכלית הסמיכה בבחינת (מגלה ז) 'אין בין יום הפורים לשבת' וכו'. נמצא שאין ביניהם אלא חלוק מעט. כי ביום הפורים מאירה הנקדה ביותר ויותר, כי הוא נקדת כל השנה, כמו שכתוב (תהלים קלט, טז): "ולא אחד בהם" כנ"ל. ועל-כן אז נכנס הכהן גדול לפני

לקוטי הלכות נשיאת כפים ה' ארח-חיים תקכא

וּלְפָנִים לְנִקְדַּת הָאֶבֶן שְׁתִּיָּה שְׁשָׁם הָאָרוֹן וְהַלוּחוֹת לְכַפֵּר
כָּל הָעֲוֹנוֹת וְכַנ"ל. וְעַל-כֵּן אָז קוֹרְאִים קְרוּאִים בְּיוֹתֵר,
דְּהֵינּוּ שְׁשָׂה. וְשְׁשָׂה הוּא בְּחִינַת ו' שֶׁל הַמְּלֶאכּוֹת
שֶׁנֶּשְׁלָם אָז בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת. וְאָז מְקַבֵּל עֲצָם הַנִּקְדָּה
מִשֵּׁבֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת וְהַחֲכָמָה בְּחִינַת
יו"ד שֶׁהוּא עֲצָם הַנִּקְדָּה.

כִּי זֶה כָּלל בְּכָל מְקוֹם, שֶׁכָּל הַבְּחִינּוֹת וְהַמְּדוּת וְכָל
הַתְּקוּנִים הֵם בְּכָל־לִיּוֹת וּבַכְּרִטִיּוֹת. וְכָל בְּחִינָה וּמְדָה
וְתַקּוּן כְּלוּלָה מִכָּל־מַעַלְמֵי, וְכַמְּבָאֵר בְּדִבְרֵי זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה
בְּעֵינֵינוּ זֶה שֶׁל הַמְּלֶאכּוֹת שֶׁהוּא בְּכָל־לִיּוֹת וּבַכְּרִטִיּוֹת.
וְעַל-כֵּן אַף-עַל-פִּי שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם מְאִיר בּוֹ הַנִּקְדָּה וְכֵן
בְּכָל אָדָם וְאָדָם, אַף-עַל-פִּי-כֵן הָאָדָם הַפְּשׁוּט כְּנֶגֶד
הַרְבֵּה וְהַצְּדִיק שֶׁמְאִיר בּוֹ הוּא בְּבְחִינַת ו' בְּחִינַת לֵב,
וְהַצְּדִיק בְּבְחִינַת יו"ד בְּחִינַת הַנִּקְדָּה. וְכֵן כָּל יוֹם נֶגֶד
יוֹם הַגְּדוּל מִמֶּנּוּ בְּמַעְלָה הוּא בְּחִינַת ו' נֶגְדוֹ, כִּי יוֹם
הַגְּדוּל בְּקִדְשָׁה הוּא בְּחִינַת נִקְדָּה נֶגְדוֹ וּמְאִיר בּוֹ, אֲבָל
כָּל הַיָּמִים אֲפֵלוּ כָּל הַיָּמִים טוֹבִים, אֵינָם בְּתַכְלִית
שְׁלֵמוֹת הַתְּקוּן, אֲפֵלוּ בְּבְחִינַת ו' שֶׁל הַמְּלֶאכּוֹת, עַד
שֶׁנִּכְלָלִין בְּיוֹם הַכְּפוּרִים שֶׁהוּא יוֹם אֶחָד בְּשָׁנָה שֶׁכָּלוּל
מִכָּל הַשָּׁנָה. שְׂאֵז נִמְחָלִין כָּל הָעֲוֹנוֹת, כִּי הוּא בְּבְחִינַת
נִקְדָּה נֶגְדָם, מִחֲמַת שֶׁקִּדְשָׁתוֹ סְמוּכָה לְשֵׁבֶת מְאֹד,
שֶׁהוּא עֲצָם הַנִּקְדָּה, אֲבָל כָּל קִדְשַׁת יוֹם הַכְּפוּרִים כְּנֶגֶד

תקב לְקוּטֵי הַלְכוֹת נְשִׂאת כַּפִּים ה' אַרְח־חַיִּים

קִדְשַׁת שַׁבַּת הוּא בְּבַחֲיַנַּת ו' שֶׁל הַמְּלֶאֱפוּם שְׁנִשְׁלֵם אֶז בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת. עַד שְׁמֵאִירָה בּוּ בַשְּׁלֵמוֹת גְּדוֹל עֶצֶם אֹר הַנִּקְדָּה שֶׁל שַׁבַּת קִדְשׁ שְׁקִדְשָׁתָהּ קִבִּיעָא וְקִימָא.

כִּי יוֹם הַכַּפּוּרִים, אַף־עַל־פִּי שְׁקִדּוֹשׁ מְאֹד מְאֹד, וְנִקְרָא "שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן", אַף־עַל־פִּי־כֵן אֵין קִדְשָׁתָהּ קִבִּיעָא וְקִימָא כְּמוֹ שַׁבַּת, כִּי קִדְשַׁת יוֹם הַכַּפּוּרִים תְּלוּי בְּיִשְׂרָאֵל, דְּהֵינּוּ בְּבֵית דִּין שְׁמִקְדָּשֵׁין הַחֲדָשׁ. וְעַל־כֵּן גַּם בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים מְבָרְכִין: 'מִקְדָּשׁ יִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַכַּפּוּרִים' כְּמוֹ בַשָּׂאָר יָמִים טוֹבִים, כִּי יִשְׂרָאֵל מְקִדְשֵׁי לְהוּ, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (ראש השנה כד.), אֲבָל שַׁבַּת קִבִּיעָא וְקִימָא, כִּי שַׁבַּת עֶצֶם הַנִּקְדָּה שְׁנַמְשַׁכַּת מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ, כִּי 'שַׁבַּת שְׂמָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא' (זהר ח"ב פח:). וְעַל־כֵּן יוֹם הַכַּפּוּרִים נִגְדַּ שַׁבַּת הוּא בְּבַחֲיַנַּת ו' שֶׁל הַמְּלֶאֱפוּם וְשַׁבַּת בְּחִינַת הַנִּקְדָּה כַּנ"ל. רַק שְׁבִיוֹם הַכַּפּוּרִים נִשְׁלַמַּת בְּחִינַת הַנְּא"ו בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת יוֹתֵר מִכָּל הַיָּמִים טוֹבִים שְׁבַשְׁנָה, וְעַל־כֵּן סְמוּכָה אֶל הַנִּקְדָּה בְּיוֹתֵר, כִּי כְּשֶׁהוּא"ו שֶׁהוּא בְּחִינַת הַלֵּב, בְּחִינַת הַלּוּחֹת נִשְׁלַמִּין בַּשְּׁלֵמוֹת, בְּוֹדָאֵי בְּקַל מְקַבְּלִין אֹר הַנִּקְדָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת יו"ד, בְּחִינַת עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת, בְּחִינַת קִדְשַׁת שַׁבַּת. וְעַל־כֵּן בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים נִתְּנוּ הַלּוּחֹת שְׁנִיּוֹת שֶׁהֵם תְּקוּן שֶׁל שְׁבִירַת לּוּחֹת שְׁנִשְׁתַּבְּרוּ בְּרֵאשׁוֹנָה, הֵינּוּ כַּנ"ל, כִּי עַקֵּר בְּחִינַת יוֹם הַכַּפּוּרִים

לקוטי הלכות גשיאת פנים ה' ארח-חיים תקכג

לתקן שבירת לוחות שמהם כל החטאים, כי ביום הכפורים מאירה הוא"ו בשלמות שהוא בחינת לוחות בשלמות, הפך שברי לוחות שעל-ידי-זה מקבלין אור הנקדה, בחינת עשרת הדברות, שנחלקין עליהם שיתקיימו לעולם ולא יהיו האותיות פורחות עוד. ועל-כן אז נמחלין כל העונות, כי נתבטלין אז כל החרפות לב וכו' על-ידי אור הנקדה שהוא תקון הכל כנ"ל:

(א) ועל-כן קורין בתורה בשני וּחְמִישִׁי, שהם הימים שעלה וירד בהם משה רבנו לקבל את הלוחות שניות שנתנו ביום הכפורים, כי הלוחות שניות הם תקון שבירת כלים כנ"ל. ועל כן קורין בתורה באלו הימים שעלה וירד בהם, כי עקר קריאת התורה הוא בשביל זה התקון של שבירת הלוחות וכנ"ל.

(ב) ועל-כן נוהגין בשמחת תורה, שהוא שמיני עצרת, לקרות כל ישראל לעלות לתורה, כי אז גומרין התורה שהוא כלל הנקדה שכלולה מכל הנקדות שיש בכל אחד ואחד מישראל. כי נקדת כל אחד מישראל הוא כפי האות שיש לו בתורה שמשם שרש נפשו פידוע. ועל-כן קורין כל אחד ואחד כדי שיאיר בו הנקדה מהתורה שגומרין אז. וזה נעשה בשמיני עצרת שהוא שמחת תורה, כי שמיני עצרת הוא גמר

תקדד לקוטי הלכות נשיאת פנים ה' ארח-חיים

וסוף כל הימים טובים, וכל התקון של ראש השנה ויום הכפורים נגמר בשמיני עצרת כידוע בכתבים. ועל-כן נקרא 'עצרת' לשון אספה שאוסף ומקבץ כל התקונים שנעשו בכל השנה, בפרט בימים טובים וראש השנה ויום הכפורים הכל נאסף ונתקבץ בשמיני עצרת שאז נגמר כל התקונים. כי הוא הגמר של חג הסכות שהוא רגל האחרון שנקרא חג האסיף תקופת השנה שבו מקיף וסובב כל השנה, כי תקון כל ימות השנה נכלל ונגמר בו. על-כן גומריין אז כל התורה וקורין כל ישראל לתורה, כי עקר התקון על-ידי הנקדה שהוא כלל התורה שנגמרת אז, שאז כל אחד ואחד מישראל מקבל נקדתו מהתורה ומאירה בכל ישראל, וכן כל אחד בחברו שעל-ידי-זה נשלם ונגמר התקון של כל השנה, כי עקר כלל כל התקונים על-ידי הנקדה כנ"ל. ועל-כן אז השמחה גדולה מאד מאד מחמת שמאירין אז כל הנקדות של כל ישראל. וכך מ'אירין זה בזה ונתוסף האור ביותר ויותר על-ידי כלליות הארות הנקדות זה בזה. ועל-ידי-זה נתרבה השמחה מאד מאד, כי כל הנקדות הם בחינת צדיק כנ"ל ובבחינת צדיק שם עקר השמחה, כמו שכתוב (משלי יג, ט) "אור צדיקים ישמח". וכתוב (תהלים צז, יב) "שמחו צדיקים בה". וכתוב (שם סח, ד) "וצדיקים ישמחו ועלצו וכו'". וכתוב (שם צז, יא) "אור זרע לצדיק

לקוטי הלכות נפילת אפים א' ארת-חיים תקכה

ולישרי לב שמחה", אמן ואמן:

(ג) וזה שאמרו זכרונם לברכה (במגלה פרק הקורא עומד, כג.)
לענין קריאת התורה: הני שלשה, חמשה,
שבעה, כנגד ברפת כהנים, כי עקר קריאת התורה
בצבור הוא להמשיך ולהאיר הנקדה הקדושה ששם
שורה אהבה הקדושה שעל-ידי-זה נתתקן בחינת שברי
לוחות, שזהו בחינת ברפת כהנים כנ"ל. ובשביל זה
אומרים ברפת כהנים אחר ברפת התורה בכל יום כנ"ל,
כי עקר התקון הוא בבחינת ברפת כהנים שהוא לעורר
האהבה הקדושה ששורה אצל הנקדה הקדושה
שממשיכין על-ידי קריאת התורה שעל-ידי-זה נתתקן
הכל כנ"ל:

הלכות נשיאת פפים הלכה ו נכללת בהלכות ברפת
השחר הלכה ה.

הלכות נפילת אפים

וקדשה דסידרא א'

לאחר התפלה נופלין על פניהם שהוא בחינת העלאת
מיין נוקבין שנעשה על-ידי השתוקקות
וכסופין דקדשה במסירת נפש שזה בחינת נפילת

תקכו לקוטי הלקוחות נפילת אפים א' ארח-חיים

אפים, כמו שכתב רבנו בפרוש במאמר המתחיל זווגן של אותיות וכו' (בסימן לא לקוטי חלק א). ועל-ידי זה אנו מצירין האותיות ונעשין כלי לקבל טוב. ובזה אנו גומרין לתקן ההשפעה שנמשכת בתפלה שתהיה שפע טובה וברכה על-ידי פסופין של נפילת אפים, כי העקר תלוי בפסופין, אם הם דקדשה מצירין האותיות ועושין אותו כלי לקבל טוב כמבאר שם. ועל-כן אין אומרים תחנון ואין נופלין על פניהם בכל יום שיש בו איזה תוספת קדשה, כי כשיש בו תוספת קדשה יש בחינת תוספת נפש יתרה כמו בשבת, רק שבשבת שקדשתו גדולה יש בו נפש יתרה ממש. ובשאר הימים שיש בהם קצת תוספת קדשה יש בהם בחינות וניצוצות נפש יתרה, וכשיש בחינת נפש יתרה אין צריך לפל על פניהם, שעל-ידי-זה מחדשין הנפש, ובזה מצירין השפע, כמבאר שם, כי כבר נתחדש נפשו ונתוסף קדשה בנפשו בכניסת היום, שזכה לבחינת נפש יתרה על-ידי הפסופין דקדשה, שהם בחינת כפיון ששבת וי אבדה נפש, שזה בחינת פסופין דקדשה שעל-ידי-זה בעצמו נעשה הנפש. ועל-כן אין צריך עוד לפל על פניו שהוא גם כן בחינת פסופין כנ"ל, עין שם במאמר הנ"ל היטב:

ועל-כן אומרים אחר כך קדשה דסידרא, כדי להמשיך

לקוטי הלכות נפילת אפים א' ארח-חיים תקכז

קדשה על עצמנו, כדי שנהיה פלים ראויים לקבל טוב. ועל-כן אומרים הקדשה בלשון הקדש ובלשון תרגום כדי להשלים הלשון הקדש על-ידי לשון תרגום שזה בחינת שלמות לשון הקדש. שעקר הקדשה, על-ידי שלמות לשון הקדש שעל ידו זוכין לשמירת הברית שהוא עקר הקדשה. כי כל מקום שאפה מוצא גדר ערוה אפה מוצא קדשה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ויקרא רבה כד, ו). ועל-ידי קדשה זו שהוא בחינת שלמות לשון הקדש, בחינת שמירת הברית, על-ידי-זה עושין פלים קדושים להמשיך השפע למטה, כי עקר תקון הפלים שיקבלו טוב הוא על-ידי שמירת הברית כנ"ל:

וכן שאר הפסוקים של 'ובא לציון' פלים הם השתוקקות וכסופין אחר השם יתברך. הכל כדי לתקן ולציר הפלים לטוב להמשיך השפע טובה וברכה, כי אז הוא המשכת השפע למטה כמובא.

ועל-כן בשבת ויום טוב אין אומרים קדשה דסידרא בשחרית כי אם במנחה, כי בחל אין נמשך השפע כי אם בשעת התפלה ואחר כך נסגר השער, אבל בשבת ויום טוב כל היום קדש, כי הם עצמם אות נמשך השפע כל היום. ועל-כן אין אומרים קדשה דסידרא כי אם בגמר היום שהוא תפלת מנחה. וכן

תקכח לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים

ביום הכפורים שיש עוד תפלה יתרה אין אומרים פי
אם בתפלה האחרונה שהיא תפלת נעילה שהוא בגמר
היום, פי בגמר היום אומרים הקדשה הנ"ל, כדי לתקן
ולציר השפע שנמשכה כל היום שתהיה שפע קדשה
טובה וברכה כנ"ל:

(הלכות נפילת אפים הלכה ב נכללת בהלכות נשיאת
כפים הלכה ב. והלכות נפילת אפים הלכה ג לא מצאנו
באמתחת כתביו הקדושים. ולא נודע לנו אם בארה
בפעם השלישית גם כן, אך נאבדה בעונותינו הרבים
כמו שפמה וכמה הלכות נאבדו, או לא בארה אז:)

הלכה ד'

ובו יתבאר ענין פורים ופסח וארבע פרשיות:

על-פי התורה 'אמצעותא דעלמא היכא וכו' (בסימן כד
בלקוטי חלק א) עין שם כל התורה מראשה
לסופה.

והכלל שעל-ידי עשיית המצוה בשמחה זוכין להעלות
השכינה מהגלות. ולעלות מדרגא לדרגא
ומעולם לעולם עד שזוכין לעלות למעלה למעלה. עד
שזוכין להשיג אור האין סוף בחינת 'מטי ולא מטי'

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקכט

שהוא למעלה מנפש רוח נשמה למעלה מהספירות וכו', עין שם כל זה היטב, מה שכתב שם שמפנימיות הברכאן שהם דקות הברכאן נתברך המסדר והמישב את המחין שהוא בחינת הכתר שהוא הבחינה המעכב והמסדר את המחין לבל יהרסו לעלות אל ה' וכו'. שעל-ידי בחינת הרדיפה והמעכב על-ידי-זה נעשין בחינת התשעה היכלין שעל ידם משיגין אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי וכו', עין שם כל זה היטב:

(א) וזה בחינת נפילת אפים שאז הוא תכלית היחוד והזיווג העליון, כמובא בכונות התפלה (עין פרי עץ חיים שער נפילת אפים פרק ד, ע:), כי כל הבחינות הנ"ל המבארין בהתורה הנ"ל, דהינו שמלכות עולה מן הקלפות ומלכות מלביש ועולה לבחינת נצח-הוד-יסוד, ונצח-הוד-יסוד' לחסד-גבורה-תפארת, ו'חסד-גבורה-תפארת' ל'חכמה-בינה-דעת' וכו'. כל זה הוא פונת סדר התפלה שאומרים מתחלה קרבנות וקטרת, ואחר כך פסוקי דזמרה, ואחר כך ברפת קריאת שמע, ואחר כך התפלה שמונה עשרה וכו'. שעל-ידי כל זה עולין העולמות בבחינות המבארין בתורה הנ"ל. שמלכות עולה מן הקלפות ומלכות מלביש נצח הוד יסוד וכו' וכו', כמבאר היטב בפונות. ורבנו זכרוננו לברכה גלה ובאר, שכל סוד עלית העולמות בבחינה

תקל לקויטי הלכות נפילת אפים ד' ארץ-חיים

הנ"ל נעשין על-ידי עשית המצוה בשמחה כנ"ל. נמצא שעשית המצוה בשמחה, ובחינת סדר התפלה הם בחינה אחת, שעל ידם עולין העולמות בבחינה הנ"ל, המבארין בתורה הנ"ל, שהם סוד פונות סדר התפלה כנ"ל. עד שזוכין על-ידי-זה לעלות עד הפתח לברך ולתקן בחינת המסדר והמישב את המחין שעל-ידי-זה זוכין להשיג אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי שעל-ידי-זה נעשין בחינת התשעה היכלין הנ"ל כנ"ל.

וזהו בחינת נפילת אפים אחר גמר התפלה, כי אחר גמר התפלה אז כבר נגמרו עלית כל העולמות למעלה עד אצילות למעלה למעלה כפונות (שער הפונות, עלינו לשבח דף ג.). ואז צריכין להכליל באור האין סוף שזהו עקר סוד היחוד והזווג שנעשה בגמר התפלה, כי עקר בחינת היחוד והזווג הוא התחברות עלמא תתאה בעלאה, כמובן בזהר בכמה מקומות. ובפרט בפרשת ויגש (זהר ח"א דף רנ.) על-פסוק (תהלים מח, ה) "כי הנה המלכים נועדו" וכו', עיין שם. הינו כשהנפש מישראל שהיא בחינת עלמא תתאה נגד אור אין סוף ברוך הוא. כשזוכה להיות נכלל באור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי, זהו בחינת תכלית היחוד והזווג של עולמות עליונים. וזה אי אפשר כי אם על-ידי תקון המסדר והמישב את המחין שהוא בחינת

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקלא

כֶּתֶר כַּנ"ל. שְׁעַל-יְדֵי בְּחִינָה זוֹ נִמְשָׁךְ בְּחִינַת מְעַכְבֵּי אֵל
הַמַּחֲזִין לְבַל יִהְרָסוּ הַגְּבוּל. וְעַל-יְדֵי שְׁנֵי בְּחִינּוֹת אֵלוֹ
דִּיקָא, דִּהֵינּוּ הֶרְדִּיפָה וְהַמְעַכְבֵּי. עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא נֶעֱשִׂין
הַהִיכָלִין הַנ"ל שְׁעַל יָדָם מְשִׁיגִין אֹרֶךְ הָאֵין סוּף בְּבְחִינַת
מָטִי וְלֹא מָטִי שְׁזָהוּ עֶקֶר בְּחִינַת הַיְחוד כַּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת נְפִילַת אַפִּים שְׁאֵז הוּא עֶקֶר בְּחִינַת הַיְחוד
וְהַזְווג כַּמְבָאָר בַּכּוֹנּוֹת כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן צְרִיכִין אֶז
לְפַל עַל פָּנָיו, שְׁזָהוּ בְּחִינַת "וַיִּסְתֵּר מִשֶּׁה פָּנָיו כִּי יֵרָא
מִהַבֵּיט אֶל הָאֱלֹקִים" (שְׁמוֹת ג', ו'). שְׁבְּחִינָה זֹאת נִמְשָׁכַת
מִבְּחִינַת הַמְסֻדֵר וְהַמְיֻשָּׁב שְׁנִתְבָּרַךְ מִפְּנִימִיּוֹת הַבְּרַכָּאִין
וְכוּ' כַּנ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת הַכֶּתֶר כַּנ"ל. וּמִבְּחִינָה זֹאת יֵשׁ
כַּח בְּהַמַּחֲזִין לְעַכְבֵּי אֵת הַמַּחֲזִין מְרַדִּיפְתָּן וְכוּ' כַּנ"ל.
שְׁזָהוּ בְּחִינַת נְפִילַת אַפִּים בְּחִינַת "וַיִּסְתֵּר מִשֶּׁה פָּנָיו",
בְּחִינַת הַכַּח הַמְעַכְבֵּי הַמְסֻדֵר וְהַמְיֻשָּׁב אֵת הַמַּחֲזִין כַּנ"ל.
שְׁעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא מְשִׁיגִין אֹרֶךְ הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא
כַּנ"ל:

ב) וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לוֹמַר וְהוּי עַל חֲטָאִיו קָדָם נְפִילַת
אַפִּים. זֶה סוּד מַה שְׁכָתַב רַבְּנּוֹ זְכוֹרֹנוֹ
לְבְּרַכָּה שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל עַל מַה שְׁשָׂאֵלוֹ סְבִי דְבִי
אַתּוּנָא: 'מִי יִימַר'. וּפִרְשׁ שָׁם: 'מִי יָכוֹל לְכַנֵּס לְהִיכָלִי
הַתּוֹרוֹת לְהַעֲלוֹת הַקְּדוּשָׁה וְהַשְׁמָחָה מִשָּׁם כְּדִי שְׁעַל-
יְדֵי-זֶה תַעֲלֶה הַשְּׁכִינָה מֵהַגְּלוּת וְתַעֲלֶה בְּכָל עֲלִיּוֹת

הנ"ל. עד שיזכה להשיג אמצעותא דעלמא שהוא
 בחינת אור אין סוף, עין שם. וזה בחינת ודוי על
 החטאים שאומרים קדם נפילת אפים שאז הוא תכלית
 היחוד שנכללין באין סוף בבחינת מטי ולא מטי וכו'
 כנ"ל, כי אי אפשר להשיג זה האור בחינת אור אין סוף,
 כי אם על-ידי שמעלין כל ניצוצות הקדשה מעמקי
 הקלפות שזהו בחינת עליית השכינה מהגלות כנ"ל.
 ולזה צריכין ודוי דברים, כי על-ידי כל החטאים נופלין
 ניצוצי הקדשה בין הקלפות שזהו עקר פגם של כל
 החטאים שבעולם כידוע. ועקר הפגם הוא מה שמתגבר
 חס ושלום העצבות על-ידי החטאים בבחינת (תהלים לח,
 יט) "אדאג מחטאתי", בחינת (בראשית ו, ו) "ויתעצב אל
 לבו", כי השכינה שהיא כלליות הקדשה היא שמחתן
 של ישראל. והקלפות שכנגד הקדשה הם בחינת
 עצבות תוקפא דינא, כמבאר בהתורה הנ"ל. ועל-ידי
 החטאים גורמים חס ושלום, שניצוצי הקדשה בחינת
 ניצוצי השמחה לשמח בהשם יתברך לשמח בשמחת
 אחדותו יתברך. אלו ניצוצות השמחה הם בחינת
 ניצוצי הקדשה שנופלים בין הקלפות שהם בחינת
 עצבות, כי השמחה היא הקדשה כנ"ל. ואזי העצבות
 והמרה שחורה מתגבר חס ושלום ואינם מניחים
 לישראל לשמח. וזה עקר גלות השכינה עקר פגם כל
 החטאים שבעולם.

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארחהיים תקלג

ועל-כן אחר התפלה שצריכין לכלל באור האין סוף
בבחינת מטי ולא מטי כנ"ל, שזה אי אפשר
כי אם על-ידי שמחה כנ"ל. ומחמת שעכשיו בגלות,
השכינה שהוא בחינת השמחה בגלות, על-כן אי אפשר
לזכות לשמחה כדי להשיג אור האין סוף כנ"ל, כי אם
על-ידי שיורדין לעמקי הקלפות להעלות ניצוצי
השמחה שהם ניצוצי הקדשה, להעלותם משם מעמקי
הקלפות, שעל-ידי השמחה הזאת, עולין מעולם לעולם
וכו', עד שמשיגין אור האין סוף בבחינת הנ"ל. ועל-כן
צריכין יהוי דברים אלו, כי על-ידי הויהי שמתודין על
החטאים על-ידי-זה מתפריץ החטאים, כמו שכתוב
(משלי כח, יג): "ומודה ועזב ירחם", כי על-ידי הויהי
מעלין כל הניצוצות שנפלו על-ידי החטאים. ואז
כשעולין ניצוצות הקדשה על-ידי מחילת עונות שזוכין
על-ידי הויהי אזי עולה השמחה מהגלות שהוא עקר
הקדשה כנ"ל. ועל-ידי שמחה זאת זוכין להכלל באור
האין סוף להשיגו בבחינת מטי ולא מטי כל אחד לפי
בחינתו. וזהו בעצמו בחינת נפילת אפים שמבאר
בפונות שאז מפילין את עצמם למטה למטה לסטרא
דמותא כדי להעלות הקדשה משם. ואז נעשה תכלית
היחוד, עין שם, הינו כנ"ל, כי הא בהא תליא, כי אי
אפשר להשיג ולהגיע לבחינת תכלית היחוד, שהוא
בחינת השגת אור האין סוף בבחינה הנ"ל, כי אם

תקלד לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים

על-ידי שמחה, שזוכין על-ידי שיוּרדין לעמקי הקלפות להעלות הקדשה שהוא השמחה משם כנ"ל, שזהו בחינת מי ימר הנאמר בהתורה הנ"ל.

ואף-על-פי שכבר העלינו ובררנו את הקדשה מעמקי הקלפות על-ידי אמירת קטרת וקרבנות בבחינת (משלי כו, י) "קטרת ישמח לב", כי על-ידי קטרת עולה הקדשה שהיא השמחה מהקלפות, כמבאר בהתורה הנ"ל. אף-על-פי-כן עתה אחר גמר התפלה קדם שזוכין לתכלית היחוד להשיג אור האין סוף בבחינה הנ"ל, צריכין לחזור ולירד להעלות הקדשה מעמקי הקלפות שזהו בחינת ודוי דברים בבחינת נפילת אפים כנ"ל, כי מתחלה בררנו הקדשה והשמחה בשביל עליית העולמות כדי שנוכל לעלות מעולם לעולם. כדי שנוזכה להשיג המחין הקדושים כדי שנוזכה לרדף להשיג אור האין סוף שכל זה אנו עוסקין לעשות על-ידי עבודתנו מתחלת סדר התפלה עד סוף שעל-ידי שעולין מעשיה ליצירה ומיצירה לבריאה וכו'. ומלכות מלביש "נצח-הוד-יסוד" ו"נצח-הוד-יסוד" מלביש "חסד-גבורה-תפארת" וכו' וכו'. אבל עכשיו שכבר זכינו להמחין, אבל העקר מה שצריכין עכשיו הוא לתקן בתכלית השלמות את המסדר והמישב את המחין, דהינו בחינת המעכב הנ"ל.

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארחהיים תקלה

ובשביל זה צריכין שמחה יתרה, וצריכין לחזור ולירד לעמקי הקלפות, לברר הקדשה מעמקי הקלפות, על-ידי ודוי דברים ונפילת אפים שמפילין עצמן למטה, כדי שנזכה להעלות השמחה מעמקי עמקי הקלפות, כדי שיתברך וישלם בתכלית השלמות המסדר והמישב כדי שנזכה להשיג אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי, כי עקר שלמות ההשגה הוא על-ידי כח המסדר והמישב הנ"ל שהוא בחינת כתר שגבוה מן הכל. שעל-ידי-זה דיקא משיגין אור האין סוף על-ידי הרדיפה והמעבב דיקא כנ"ל, כי עקר תקון המסדר והמישב הוא על-ידי השמחה, כי המסדר והמישב הוא בחינת כתר ששם מקור השמחה בחינת (ישעיה לה, י) "ושמחת עולם על ראשם", 'על ראשם' דיקא זה בחינת כתר שהוא למעלה מהראש שהוא בחינת המחין. כי השמחה מרחבת המחין ואז יש להם כח לסבל מה שמשיגין מאור האין סוף ולבלי להרס את הגבול, אבל העצבות חס ושלום מצמצם את הדעת עד שהוא קטן מהכיל את האור. ואז אינו יכול לסבל אפלו מעט ניצוצי האור שמאירין לו ויכול להרס את הגבול חס ושלום. ועל-כן עקר ההשגה על-ידי השמחה בבחינת (שבת ל:) 'אין השכינה שורה מתוך עצבות אלא מתוך שמחה':

ג) ועל-כן בשבת ויום טוב ושאר ימים שאין אומרים בהם תחנון אין בהם נפילת אפים, כי שבת הוא מעין עולם הבא שאז תגדל השמחה מאד, בחינת (ישעיה נה, יב) "כי בשמחה תצאו", בחינת (שם כה, ט) "ואמר ביום ההוא וכו' זה ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו" וכו'. וכן ביום טוב וכל הימים שאין אומרים בהם תחנון כלם, הם בחינת ימים טובים שמאיר בהם הארת שבת. ועל-כן אין אומרים אז ודוי ואין נופלים אז על פניהם, כי אז אין שליטה להקלפות שהם בחינת עצבות. ועל-כן אז השמחה בשלמות ואין צריכין אז לירד לעמקי הקלפות להעלות השמחה משם כי אז אין להקלפות שהם העצבות, שליטה כלל. ואז נתעורר בחינת שלמות השמחה שלעתיד כנ"ל. ועל-כן אז ממילא זוכין להשיג אור אין סוף בבחינה הנ"ל שעקר השגתו על-ידי השמחה, כי אז הם ימי שמחה ואין צריכין אז לירד להעלות ולברר השמחה מהקלפות, כי אז אין להקלפות, שהם העצבות, שום שליטה כלל. ואז מאיר השמחה ממילא מעצם תוספת קדשה שבאותו היום, שזאת התוספת קדשה של אלו הימים שאין אומרים בהם תחנון הוא בחינת שבת שהוא מעין עולם הבא שאז הוא עקר השמחה. ועל-ידי-זה נכללין באור האין סוף בבחינה הנ"ל, ואין צריכין אז ודוי דברים ולא

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקלז

נפילת אפים כָּל מַחֲמַת גְּדֹל הַשְּׂמֵחָה שְׂמֵאִיר אֶז
כַּנ"ל:

ד) וְזֶה בְּחִינַת פּוֹרִים. שְׁעַר מְצוֹת פּוֹרִים הוּא לְשִׂמְחָה
בְּכָל עֵת, לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי שְׂמֵחָה,
כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (אֶסְתֵּר ט, כב) "לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יָמֵי מִשְׁתָּה
וְשִׂמְחָה". וְכֵמוֹ שְׁנוּהֲגִים כָּל יִשְׂרָאֵל לְשִׂמְחָה בְּכָל מִינֵי
שְׂמֵחָה בְּפוֹרִים שְׂוֵהוּ עֵקֶר מְצוֹת פּוֹרִים, כִּי עֵקֶר הַכְּנַעַנִית
הַסְּטֵרָא אַחֲרָא שְׂהוּא זְהֵמַת הַנְּחָשׁ הוּא בְּפוֹרִים, כִּי אֶז
מְכַנְיַעִין קְלַפְתַּת הָמֶן עֲמֶלֶק שְׂהוּא עֵקֶר זְהֵמַת הַנְּחָשׁ
שְׁנִמְשָׁךְ עַל-יַדֵּי חֲטָא עַץ הַדַּעַת שְׂמֵשׁ אַחֲזִיזַת הָמֶן
הַרְשָׁע יַמַּח שְׂמוֹ, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה
(חֲלוּץ קִלְט:): 'הָמֶן מִן הַתּוֹרָה מִנִּין: שְׂנֵאָמֵר (בְּרֵאשִׁית ג, יא):
הָמֶן הָעֵץ וְכוּ'. נִמְצָא שְׂהָמֶן הַרְשָׁע יַמַּח שְׂמוֹ, הוּא
בְּחִינַת פָּגַם עַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שְׂעַל-יַדֵּי-זֶה נִמְשָׁךְ
זְהֵמַת הַנְּחָשׁ. וְעֵקֶר זְהֵמַת הָמֶן זְהֵמַת הַנְּחָשׁ, הוּא בְּחִינַת
עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׂחוֹרָה שְׂמַתְגַּבְּרִים בְּכָל עֵת עַל יִשְׂרָאֵל
וְאֵינָם מְנִיחִים אוֹתָם לְשִׂמְחָה, כִּי עֵקֶר הַסְּטֵרָא אַחֲרָא הוּא
עֲצָבוֹת כַּנ"ל. שְׂזֶה נִמְשָׁךְ מִפָּגַם עַץ הַדַּעַת בְּחִינַת (שם,
פְּסוּק יז) "בְּעֲצָבוֹן תֵּאֱכָלְנָה" שְׂנִגְזָר אֶז בְּחִינַת (שם ו, ו)
"וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ", הַנֵּאָמֵר בְּדוֹר הַמַּבּוּל, שְׂכָל זֶה נִמְשָׁךְ
עַל-יַדֵּי פָּגַם עַץ הַדַּעַת כִּידוּעַ.

כִּי עֵקֶר הַקְּדוּשָׁה הוּא שְׂמֵחָה, דְּהֵינּוּ לְשִׂמְחָה בְּהֵשֵׁם

תקלה לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים

יתברך, כי מי שיש לו אמונה שלמה בהשם יתברך בודאי ראוי לו לשמח תמיד בהשם יתברך. וזה הדבר אי אפשר לבאר בכתב, כי הוא לכל חד כפום מה דמשער בלבה, וכבר מבאר בדברינו מזה כמה פעמים. והמן ועמלק שהם בחינת המתקרים והכופרים מהם נמשך עקר העצבות והמרה שחורה, כי עקר השמחה הוא שמחת המצות בחינת (תהלים יט, ט) "פקודי ה' ישרים משמחי לב". ומי שמאמין בהשם יתברך ובתורתו הקדושה בתמימות ובפשיטות כמו שכל ישראל מאמינים, בודאי אין שמחה בעולם כמו שמחת עשית המצוות שאנו זוכין לעשות נחת רוח ליוצרנו ובוראנו יתברך. ואנו קונים לנו חיי עולם לעולמי עד ולנצח נצחים על-ידי חוטי הציצית שקונים אותו בעד גדול אחד ואנו נכללים על-ידי-זה באור האין סוף, היש שמחה גדולה מזו.

כי זה כל אדם יכול להבין שבעולם הזה אין שום שמחה בעולם, כי "מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמל תחת השמש" (קהלת א, ג). ואם יצבר כעפר כסף וזהב סוף כל סוף מה יתרון לו בכל זה "כי לא במותו יקח הכל" (תהלים מט, יח). והכל יודעין שסוף אדם למות וימינו כצל עובר, ומי שיש לו רק איזה רשימה בעלמא של שכל אמתי אפלו נכרי, יכול להבין שאין שום

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקלט

שמחה בזה העולם כלל, כי "אחרית שמחה תוגה",
(משלי יד, יג) ועל זה נאמר "ולשמחה מה-זה עושה" (קהלת
ב, ב).

ועל-כן אלו המחקרים והכופרים אין להם שום שמחה
אמתית כלל. והפרת פניהם ענתה בם שעל-פי
רב הם מלאים עצבות יגון ואנחה. כי מהיכן יקבלו
חיות ושמחה אמתית מאחר שכופרים בתורתו הקדושה
ובעשית מצותיו יתברך ובודים מלבם טעמים של הבל
ושטות על עשית המצות הקדושים. ויחפאו על ה' ועל
תורת משה דברים אשר לא כן אשר בדו מלבם, כאלו
חס ושלום כל טעמי המצות הקדושים הם נימוסיות חס
ושלום בשביל תקון העולם, תקון המדינה חס ושלום,
אוי להם ואוי לנפשם, תפח רוחם ונשמתם כי אין
כפירה גדולה מזו. ולדבריהם הרעים והזרים והמרים
והמטנפים, בודאי אין לשמח בשום מצוה, חס ושלום,
מאחר שתכלית המצוה הוא בשביל תקון זה העולם.
ואם בגוף העשירות והממון ושאר חפצי העולם אין
שום שמחה אמתית, כי אחריתו מרה כלענה כנ"ל, מכל
שכן איך ישמח בהמצוה שהיא רק בשביל קיום נימוס
המדינה חס ושלום לפי דעתם הרעה והמשבשת. ואיך
ישמח במצות ספה מאחר שאומר עליו טעם של שטות
כזה שאז טוב לישב באויר כזה. והוא בעצמו יודע שזה

שטות, כי על-פי פשוטו בודאי אז טוב יותר לשבת בביתו מלישב בספה. ואם ירצה לישב בצל יעשה לו אהל של פשתן כדרך השרים ולא סכה העשויה פדינו שסככה מפסלת גרן ויקב דיקא. וכן בשאר המצות, ואין צריכין לחזור לסתור שטותים ושקררים ודברים בדויים כאלה שהם הם עקר האפיקורסות והכפירות שפופרים בתורת משה לגמרי, ומחפין השקר שלהם בשטותים כאלה, כאלו הם מתרצים את דברי משה רבנו עליו השלום, ונותנים טעם לדבריו טעמים מרים וסרוחים כאלה, "אם יש טעם בריר חלמות" (איוב ו, ו) ושטותים כאלה, בפרט עתה שפבר זכינו לספרי הזהר הקדוש וכתבי האריז"ל, שמבאר בהם שכל מצוה ומצוה מרמז לדברים גבוהים ועליונים מאד מאד עד אין סוף ואין תכלית, כי הם חיינו וארך ימינו בזה ובבא לעולמי עד ולנצח נצחים. ואנו בני ישראל אשר השם יתברך הבדילנו ברחמיו מן התועים והפופרים האלה שהם בודאי מן הערב רב. מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו וכו'. כפה וכמה יש לנו לשמח בכל עת ובפרט כשאנו מגיעים לעשות איזה מצוה, אשר אנו זוכים ברגע קלה של עשית המצוה להיות נכללים בהשם יתברך באור האין סוף ברוך הוא. ואנו קונים לנו חיי עולם לעד ולנצח על-ידי כל מצוה ומצוה שרבים ככלם קלים לעשותם ונעימים מאד, כמו שכתוב (משלי ג, יז):

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח־חיים תקמא

"דרכיה דרכי נעם" וכו'. ואין להאריך בזה לאחינו בני ישראל מאמינים בני מאמינים, כי החכם יבין מדעתו כמה יש לו לשמח בשעת עשיית כל מצוה ומצוה. ודיקא על־ידי שמחת המצוה על־ידי־זה דיקא עקר עלית השכינה מהגלות, עד שזוכין להעלות כל העולמות למעלה למעלה עד שמשגיגין אור האין סוף בבחינה הנ"ל כנ"ל.

וזוה עקר בחינת פורים שהוא בחינת עשיית המצוה בשמחה, כי אז שמחים כל ישראל בשמחה גדולה מאד עד אין סוף ואין תכלית, כי המן זממת הנחש הוא בחינת עצבות כנ"ל, כי המן בגימטריא צ"ו עם הכולל שהוא בחינת תקוף הקלפות שבעשייה, כמבאר בפנונות, כי אין צ"ו אלא עבודה זרה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין נו:). הינו שעקר בחינת צ"ו, שהוא בחינת כלליות צווי המצוות, העקר הוא בשביל להכניע העבודה זרה שהם הפירות שהם בחינת המן שעולה צ"ו עם הכולל. שהוא כופר בעשיית המצוות ובודה עליהם טעמים של שקר. ועל־כן עקר קטרוגו והתגרותו הוא בהשמחה של המצוות, כי אינו מניח לשמח בשום מצוה מחמת שמכניס כפירות, שהם טעמים של שטות, בשביל עסקי עולם הזה חס ושלום. שעל־ידי־זה בודאי אין לשמח חס ושלום בשום מצוה, כי בעולם הזה אין

שום שמחה פנ"ל.

ומחמת קנאתו של המן במרדכי וישראל שראה שהם חזקים כל כך בעשית מצותיהם ועושין אותם בשמחה גדולה ובמסירת נפש. על-ידי-זה נתקנא בהם מאד עד שרצה להעבירם מן העולם חס ושלום. ומחמת שעקר קנאתם הוא בהשמחה של המצוה, כי על גוף המצוה הם יכולים לומר חס ושלום שהוא נימוס חס ושלום, כמו שאר נימוסי העכו"ם חס ושלום, אבל מאחר שרואים שישראל מוסרים נפשם על קדוש השם בשמחה גדולה בשביל עשית המצוות, כמו שראינו שרבי עקיבא הוה גחין וחייה בשעה שדנו אותו לפני טורנוסרופוס הרשע ימח שמו, כמובא במדרש שוחר טוב משלי, וכיוצא בזה בשאר קדושים. וכל ישראל קדושים שמחים במצותם. ובזה מתקנא המן שהוא בחינת הכופרים ביותר. ועל-כן בפורים שאז נכנע המן-עמלק שהם בחינת הכופרים הנ"ל. אז עקר המצוה הוא שמחה, כי זה עקר הכנעתו פנ"ל:

ה) וזה בחינת גדל הפלגת השמחה מאד מאד שנוהגים כל ישראל בפורים להרבות אז בשמחה גדולה מאד ועושים אז כל מיני צחוק ושחוק בשביל להרבות השמחה, כי עקר מצות פורים הוא השמחה פנ"ל. ועל-כן עושים כל מיני שחוק ומילי דשטותא ועושים

לקויטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקמג

אז מעשה שכרות ושטות בשביל השמחה, כי איתא בדברי רבנו זכרוננו לברכה בכמה מקומות (עין לקויטי מוהר"ן חלק ב', סימן כד) כמה אזהרות גדולות שצריך האדם להרגיל את עצמו להיות בשמחה תמיד. ואיתא בדבריו הקדושים שאי אפשר להיות בשמחה כי אם על-ידי מילי דשטותא דיקא, שעושין עצמן כשוטה ומשמחין את עצמן במילי דשטותא, כי מחמת שטבע האדם נמשך אחר העצבות מאד, כי כל אדם מלא יסורים ויגונות פידוע לכל אחד ואחד. על-כן צריכין להכריח את עצמו בכל הכחות להיות בשמחה. ועקר השמחה אי אפשר להיות כי אם על-ידי מילי דשטותא, כמו ששמעתי מפיו זכרוננו לברכה שאמר בזה הלשון "סע האט א פנים אז מע קען מער ניט פרייליך זיין נאר מיט נאריש מאכין זיך". וכן דבר עוד מזה כמה פעמים.

וזהו הענין מה שהיו נוהגין כל הצדיקים הגדולים המפרסמים שהיו בימינו, שעל-פי רב היה להם אנשים שהיו כמו בדיחנים, והיו עושים לפניהם כל מיני צחוק ושטות במפרסם. והכל בשביל שמחה, כי אין דבר מזיק לעבודת ה' כמו העצבות, כמובא בכל הספרים הקדושים. ומגדל מרירת וצרות הגלות המר הזה בגוף ונפש וממון אי אפשר להיות בשמחה כי אם

על-ידי מילי דשטותא דיקא פנ"ל. וזה בחינת מילי דבדיחותא שהיו נוהגים התנאים ואמוראים הקדושים קדם הלמוד כדי לבא לשמחה על-ידי מילי דבדיחותא שהם מילי דשטותא דיקא. וזהו בחינת מה שכתוב בזהר הקדוש (ויקרא דף מז:): שרב המנונא סבא הוה מסדר קמי חבריא פרקא דמילי דשטותא, הינו פנ"ל. כי עקר גלות ישראל שהוא גלות השכינה, עקר הגלות הוא מה שהעצבות, שהם הסטרא אחרא והקלפות, מתגברין על ישראל ואינם מניחים אותם לשמח בה' ובתורתו הקדושה, כמבאר בהתורה אמצעותא דעלמא הנ"ל. שזהו עקר גלות השכינה שהוא שמחתן של ישראל. שעקר גלותה כשהעצבות מתגבר עליה, והינו על ישראל חס ושלום, עין שם.

נמצא שעקר גלות השכינה וכןסת ישראל הוא מה שהשמחה היא בגלות. ועל-כן עכשיו בגלות, שעקר הגלות הוא שהשמחה נפלה למטה בגלות, ומשם נמשך כל השמחה של העפונים והרשעים ההולכים בשרירות לבם אשר באמת הם רחוקים משמחה אמיתית, כמו שכתוב (משלי יז, כא): "ילד כסיל לתוגה לו". כי "כל ימיו פעם ומכאובות" וכו', כי הסטרא אחרא נקראת יגון ואנחה כידוע, אף כל השמחה שיש אצלם נמשך רק מבחינת גלות השכינה

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארְח־חיים תקמה

שְׁהִיא שְׂמֵחָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא עֹכְשִׁיו בְּגִלוֹת. וּמִשָּׁם
נִמְשָׁךְ נִיצוּצֵי הַשְּׂמֵחָה שֶׁנִּפְּל אֶצְלָם בְּגִלוֹת וּמִשָּׁם כָּל
שְׂמֵחָתָם לְפִי שְׂעָה. וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר: "וּלְשֵׂמֵחָה מֵה־זֶה
עָשָׂה", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (קֹהֶלֶת ב, ב) "לְשֵׁחֹק אָמַרְתִּי מִהוֹלֵל
וּלְשֵׂמֵחָה מֵה־זֶה עָשָׂה". 'לְשֵׁחֹק אָמַרְתִּי מִהוֹלֵל', לְשׁוֹן
מְעַרְבָב, הֵינוּ שֶׁכָּל הַשְּׂמֵחָה שְׂאִינָה לְשָׁמַיִם הִיא נִמְשָׁכֶת
רַק מִתְעַרְבוֹת נִיצוּצֵי הַשְּׂמֵחָה שֶׁנִּפְּלָה עַל־יְדֵי גִלוֹת
הַשְּׂכִינָה וְנִתְעַרְבָה בִּינֵיהֶם. וְהֵם מְהַפְּכִים וּמְמִירִים רַע
בְּטוֹב, וְלוֹקְחִים הַשְּׂמֵחָה שֶׁבָּאָה מִמָּקוֹם עֲלִיוֹן מְאֹד,
וּשְׂמֵחִים עִמָּה בְּדַבְּרֵי תַאֲוֹת רָעוֹת שְׁלֵהֶם, אֲשֶׁר בְּאִמַּת
הֵם יְגוֹן וְאִנְחָה וּמְרִים מְמוֹת. וְעַל־כֵּן בְּיִדְאֵי וּלְשֵׂמֵחָה
כְּזֹאת מֵה זֶה עָשָׂה כִּי אַחֲרִיתָהּ יְגוֹן וְאִנְחָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(מְשָׁלֵי יד, יז): "וְאַחֲרִית שְׂמֵחָה תוֹגָה".

וְעַל־כֵּן מִחֲמַת שְׂעֹכְשִׁיו הַשְּׂמֵחָה בְּגִלוֹת הִיא מְלַבֶּשֶׁת
בְּמַלְיָן דְּעֵלְמָא שְׁהֵם מְלִין דְּשִׁטוּתָא. עַל־כֵּן מִי
שְׂרוּצָה לְבוֹא לְשֵׂמֵחָה לְשִׂמְחָה בְּקִדְשֵׁי יְהוּדוֹתוֹ בְּמָה
שְׂזָכָה לְהִיּוֹת מְזַרַע יִשְׂרָאֵל וְלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי אִי אֶפְשָׁר לְבֹא
לְשֵׂמֵחָה כִּי אִם עַל־יְדֵי מִילֵי דְּשִׁטוּתָא וְדִיקָא, כִּי לְשָׁם
נִפְּלָה הַשְּׂמֵחָה מִחֲמַת גִּלוֹת הַשְּׂכִינָה שֶׁהוּא שְׂמֵחָתָן שֶׁל
יִשְׂרָאֵל כַּנִּ"ל. וְעַל־כֵּן אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי כְּשֶׁמְשַׂמַּח אֶת
עַצְמוֹ עַל־יְדֵי מִילֵי דְּשִׁטוּתָא אֲזִי נֶעֱשָׂה מְזֵה תְקוּן גָּדוֹל
בְּחִינַת עֲלִית נִיצוּצֵי הַשְּׂכִינָה מְגִלוֹתָהּ. כִּי מֵעֵלָה נִיצוּצֵי

תקמו לקויטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים

השמחה מן הגלות מאחר שהוא בא לשמחה על-ידי מילי השטותא אלו, כי תכף כפאיש ישראל הוא בשמחה, תכף חזרה ועלתה השמחה למקומה ושרשה שהיא אצל ישראל ששם שרש השמחה האמתית, כי ישראל יש להם לשמח כל ימיהם בכל מיני שמחה בלי קץ וסוף מאחר שזכינו להאמין בה' ובמשה עבדו ובתורתו הקדושה וכו', כי מקור נשמת ישראל הוא בבחינת שמחה שהיא השכינה שהיא שמחתן של ישראל ששם שרש נשמתנו, כמו שכתוב (ישעיהו מו, ג): "העמסים מני בטן הנשאים מני רחם". שישאל הם חלק מהשכינה שהיא השמחה כנ"ל:

ו) וזה בחינת (תהלים לד, א) "לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך ויגרשהו וילך". כי דוד המלך הוא בחינת מלכות הקדושה שהוא בחינת השכינה שהוא בחינת מלכות דוד משיח כידוע שהוא בחינת שמחה כנ"ל. ועקר המלחמה של דוד עם הסטרא אחרא והקלפות, היה רק לשבר העצבות ולזכות לשמחה, שזהו בחינת עצרה מיני נגינה, שהמשיך דוד בעולם על-ידי ספר תהלים שכלול מכל העשרה מיני נגינה שהם בחינת שמחה, כמו שכתוב (שם צב, ד): "עלי עשור ועלי נבל וכו' כי שמחתני ה' בפעלך" וכו'. כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר (עין לקויטי מוהר"ן חלק א,

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקמו

סימן רה). וכן מבאר בזהר הקדוש (חלק ב', קו.) שדוד המלך עליו השלום הוא בדחא דמלכא שאפלו בעת שהתודה על חטאו בשבירת לב לא עזב את דרכי בדיחתו, כמבאר שם, בזהר עין שם. כי דוד הוא בחינת מלכות דקדשה שהיא בחינת השכינה שהיא שמחתן של ישראל כנ"ל.

ועל-כן בעת שבא דוד ביד הפלשתים בגלות ותפסו אותו והביאוהו לפני אבימלך ורצו לנקם בו. וראה דוד שאי אפשר להתגבר עליהם ולצאת מהם כי אם על-ידי שמחה שעל-ידי-זה עקר ההתגברות על הקלפות והסטרא אחרא שהם בחינת עצבות כנ"ל, אבל בעת תקף הגלות שמתגברין במרירת השעבוד ואינם מניחים לשמח. ואם כן מאין יבא עזרנו כי אי אפשר להמלט מהסטרא אחרא כי אם על-ידי שמחה, ולשמחה אי אפשר לזכות מחמת תקף התגברותם בגלות כנ"ל, על-כן דוד המלך שהיה שמחתן של ישראל כשנפל בגלות ביד הסטרא אחרא שהם הפלשתים. חנן ה' אותו בעצה הזאת, שעשה עצמו כשוטה ממש ועשה מעשה שטות ושגעון ממש והוריד רירו על זקנו "ויתו על דלתות השער" וכו' (שמואל-א כא, יד) ועל-ידי-זה נמלט מידם, כי על-ידי מילי דשטותא דיקא באים לתוף שמחה שעל-ידי-זה נצולין מהם, כי

תקמח לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים

עקר ההתגברות עליהם הוא על-ידי שמחה, ואי אפשר בגלות לשמח כי אם על-ידי מילי דשטותא דיקא כנ"ל. וזהו בחינת שמחת פורים שעושין אז כל מיני שחוק ומילי דשטותא בשביל שמחה, כי עקר השמחה הוא על-ידי מילי דשטותא דיקא כנ"ל:

ז) וזהו בחינת (מגלה ז:) 'חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי', כי בפורים אז עקר הכנעת זהמת הנחש שהוא העצבות בחינת "בעצבון תאכלנה" כנ"ל. וצריכין אז להעלות השמחה מעמקי הקלפות בבחינת 'מי ימר' הנ"ל עד שזוכה על-ידי השמחה להשיג בחינת התשעה היכלין הנ"ל שעל ידם משיגין אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי שזהו בחינת תכלית הידיעה אשר לא ידע כנ"ל. ועל-כן 'חייב איניש לבסומי', דהינו להשתפר בפורים בשביל שמחה, כמו שכתוב (תהלים קד, טו): "ויין ישמח לבב אנוש". וצריכין להגדיל השמחה עד שזוכה על-ידי השכרות והשמחה של פורים, לבא לבחינת תכלית הידיעה אשר לא ידע שזהו בחינת עד דלא ידע וכו'.

כי עקר אחיזת הטוב והרע שזהו בחינת ברוך מרדכי וארור המן, עקר אחיזתו הוא מעץ הדעת טוב ורע שעקרו נמשך מבחינת (משלי טז, כח) "נרגזן מפריד אלוף",

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקמט

דְּהִינוּ שְׂמִפְרִיד בְּחִינַת הַכֶּתֶר שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶלֶף, בְּחִינַת פֶּלֶא שֶׁהוּא הַמְסֻדָּר וְהַמֵּיִשָּׁב אֶת הַמַּחִין שֶׁהוּא הַמְעַכֵּב אֶת הַמַּחִין מִרְדִּיפְתָּן, שְׁעַקֵּר הַשְּׂגַת הַיְדִיעָה הוּא עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא בְּבְחִינַת 'תְּכֵלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נִדְעַ'. שְׂבְּחִינַת לֹא נִדְעַ הוּא עֵקֶר תְּכֵלִית הַיְדִיעָה, וּמִי שְׂזוּכָה לָזֶה אִזּוּ נִכְלָל הַיְדִיעָה וְהַעֲדָר הַיְדִיעָה יַחַד שֶׁהֵם בְּחִינַת הֶרְדִּיפָה וְהַמְעַכֵּב שְׂבָאֲמַת שְׁנֵיהֶם אֶחָד בְּשֵׁרֶשׁ. וְעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר תְּכֵלִית הַיְדִיעָה וְאִזּוּ נִתְבַטֵּל הָרַע לְגַמְרִי, כִּי עֵקֶר אַחִיזַת הָרַע הוּא מִהַעֲדָר הַיְדִיעָה וְהַסְתָּרְתּוֹ שְׂנַמְשֵׁן מַחֲמַת רַבּוּי אֹר שְׂגוּרִם שְׂבִירַת כָּלִים. שְׂזֵהוּ מַחֲמַת שְׂאִינָם כּוֹלָלִים הַיְדִיעָה וְהַעֲדָר הַיְדִיעָה יַחַד (וְכַאֲשֶׁר יִבְאָר עוֹד מִזֶּה לְקַמֵּן בְּעִזּוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ). וְעַל-כֵּן בְּפוּרִים אִזּוּ צְרִיכִין לְהַשְׁתַּפֵּר עַד שְׂיִבּוֹאוּ לְיַדֵי שְׂמַחָה כְּזֹאת עַד שְׂיִזְכָּה לְבְּחִינַת תְּכֵלִית הַיְדִיעָה הַנִּ"ל, שְׂשֵׁם נִכְלָל הֶרְדִּיפָה וְהַמְעַכֵּב יַחַד, שֶׁהֵם הַיְדִיעָה וְהַעֲדָר הַיְדִיעָה שְׁנֵיהֶם נִכְלָלִין יַחַד בְּבְחִינַת תְּכֵלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נִדְעַ, וְשֵׁם נִתְבַטֵּל כָּל הָרַע לְגַמְרִי כַּנִּ"ל. וְזֵהוּ בְּחִינַת עַד דֵּלֹא יִדְעַ בֵּין אֲרוּר הַמֵּן לְבְּרוּךְ מְרַדְכִי, כִּי שֵׁם אֵין שִׁיף לּוֹמֵר טוֹב וְרַע, כִּי שֵׁם כָּלוּ אֶחָד כָּלוּ טוֹב וְכַנְזֹכֵר לְעֵיל:

ח) וְזֶה בְּחִינַת אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת: פְּרָשַׁת שְׂקָלִים וּפְרָשַׁת זְכוּר וּפְרָשַׁת פָּרָה וּפְרָשַׁת הַחֹדֶשׁ, שְׂקוּרִין בְּאֶדְר סְמוּךְ לְפוּרִים מְלִפְנֵיו וּמְלֵאֲחֵרָיו. שְׂכָל זֶה הוּא הַכְּנָה

תקנ לקוטי הגלות נפילת אפים ד' ארחה-חיים

לגאֵלת וישועת ישְרָאֵל שְׁנוֹזָה בְּנִיטָן שָׁבוּ נִגְאָלוּ וְבוּ
עֲתִידִין לְהִגָּאֵל, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנִם לְבָרְכָה
(ראש השנה יא:). כִּי עָקַר גְּאֵלת ישְרָאֵל מִן הַגְּלוֹת הוּא
עַל-יְדֵי הַשְּׁמָחָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה נה, יב): "כִּי בְשִׂמְחָה
תֵּצְאוּ", כְּמוֹ שְׁמִבְאָר לְעֵיל בְּהַתּוֹרָה הַנִּל, הֵינּוּ עַל-יְדֵי
עֲשִׂית הַמְצָוָה בְּשִׂמְחָה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עוֹלָה הַשְּׂכִינָה
מֵהַגְּלוֹת וְכוּ' כַּנִּל, עַד שְׁזוֹכִין לְהַשִּׁיג אֹר הָאֵין סוּף
וְכוּ' כַּנִּל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת פְּרִשְׁת שְׁקָלִים, כִּי מְצוֹת שְׁקָלִים הִיא
בְּשִׁבִיל הַקְּרַבָּנוֹת וְקִטְרֹת שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עָקַר עֲלִית
נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים מִן הַקְּלָפוֹת. וְעַל-כֵּן נֶאֱמַר בְּקְרַבָּנוֹת
וְקִטְרֹת שְׁמָחָה. כְּמוֹ שְׁכָתוּב בְּקְרַבָּנוֹת (דְּבָרִים יב, ז):
"וּשְׂמַחְתֶּם בְּכָל מַשְׁלַח יְדְכֶם וּשְׂמַחְתֶּ בְּכָל הַטוֹב אֲתָה
וּבֵיתְךָ" וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּפִסּוּקִים הַרְבֵּה. וְכֵן בְּקִטְרֹת נֶאֱמַר
"קִטְרֹת יִשְׂמַח לֵב" (מְשָׁלִי כז, ט) וְכִמוֹ שְׁמִבְאָר בְּהַתּוֹרָה
הַנִּל. וְעַל-כֵּן הָיוּ הַלְוִיִּים מְנַצְּחִים בְּשִׁיר עַל הַדּוֹכָן
בְּשַׁעַת הַקְּרַבָּנוֹת, כִּי שִׁיר וְזִמְרָה הוּא בְּחִינַת שְׁמָחָה, כִּי
עַל-יְדֵי הַקְּרַבָּנוֹת וְקִטְרֹת עוֹלִין כָּל נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה מִן
הַקְּלָפוֹת וְהָעָקַר עַל-יְדֵי הַשְּׁמָחָה שְׁנִמְשַׁכֶּת עַל-יְדֵי
הַקְּרַבָּנוֹת וְקִטְרֹת, כִּי עָקַר עֲלִית הַקְּדוּשָׁה מִן הַקְּלָפוֹת
הוּא עַל-יְדֵי הַשְּׁמָחָה כַּנִּל. וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׁקָלִים
שְׂמַחִיבִים לְתַן בְּכָל שָׁנָה בְּשִׁבִיל קְרַבָּנוֹת צְבוּר וְקִטְרֹת

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקנא

שהם בחינת שמחה כנ"ל, כדי להעלות על-ידי-זה כל ניצוצי הקדשה מגלות הקלפות. ועל-ידי-זה עולין למעלה עד שזוכין לברכת השכל, עד שמתקנין המסדר והמישב את המחין שהוא בחינת הכתר, שעל-ידי-זה דיקא זוכין על-ידי הרדיפה והמעכב של המסדר והמישב הנ"ל להשיג אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי. ואז נעשין התשעה היכלין דלאו אנון נהורין וכו', כמבאר היטב בהתורה הנ"ל, עין שם היטב. וכל זה זוכין על-ידי עשית המצות בשמחה דיקא שהוא בחינת קרבנות וקטרת כנ"ל, שזהו בחינת שקלים שמהם נעשו קרבנות וקטרת כנ"ל. וזה בחינת (שמות לח, כו) "בקע לגלגלת". 'לגלגלת' דיקא, כי גלגלתא דא כתר, כי עקר התקון הוא לזכות לתקן המסדר והמישב את המחין שהוא בחינת כתר גלגלתא שעל ידי זה עקר השגת בחינת תשעה היכלין הנ"ל כמובן בהתורה הנ"ל:

(ט) וזהו (שם ל, יב): "כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם ונתנו איש כפר נפשו וכו' ולא יהיה בהם נגף בפקד אתם זה יתנו וכו' מחצית השקל בשקל הקדש וכו'. מחצית השקל תרומה לה". ומבאר בפרוש רש"י ובדברי רבותינו זכרונם לברכה (ברכות סב:): שהמגפה תוכל לשלט חס ושלום על-ידי המנין. על-כן צוּתה התורה שיתן כל אחד מחצית השקל כדי שלא

תקנב לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים

יהיה בהם נגף, במבאר בפסוק גופה, כי עקר אחיזת סטרא דמותא חס ושלום נמשכת מבחינת מנין שהוא בחינת (קהלת ז, כט) "בקשו חשבנות רבים" שנמשך על-ידי פגם עין הדעת טוב ורע שאז נגזר מיתה על העולם, כי עקר פגם עין הדעת טוב ורע הוא בחינת "בקשו חשבנות רבים", שהוא בחינת פגם כל החוקרים הנכנסין בחקירות וקשיות למעלה משכלם עד שבאים על-ידי-זה לכפירות גדולות ולאפיקורסות גמורה.

פי באמת "אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה'". וכמו שכתוב (ירמיה ח, ט): "הנה בדבר ה' מאסו וחקמת מה להם". כי השם יתברך לית מחשבה תפיסא בה כלל. ואי אפשר לידע מאלקותו יתברך כי אם על-ידי מעשים טובים, הינו על-ידי עשיית המצוה בשמחה שעל-ידי-זה דיקא זוכה לעלות למעלה מעלה עד שזוכה להשיג אור אין סוף בבחינת מטי ולא מטי בבחינת התשעה היכלין הנ"ל, שזה עקר השגת אלקות, אשרי הזוכה לזה. ועקר תכלית שלמות התקון שזוכין על-ידי עשיית המצוה בשמחה, הוא מה שזוכין על-ידי-זה לתקן את בחינת המסדר והמישב את המחין שהוא בחינת פתח שהוא גבוה מן הכל. ואף-על-פי שזאת הבחינה הוא כמו מונע ומעכב, כי הוא מעכב את המחין מרדיפתו להשיג אור האין סוף, אף-על-פי-כן

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקנג

בַּאֲמַת, אַדְרָבָא, זֶהוּ עֵקֶר תְּכֵלִית שְׁלֵמוֹת תְּקוּן הַמַּחֲזִין,
וְאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג שׁוּם הַשְּׁגָה אֲמִתִּית כִּי אִם עַל-יְדֵי-זֶה
דִּיקָא, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי תְּקוּן הַמְּסֻדָּר וְהַמֵּיִשֵּׁב שֶׁהוּא
בְּחִינַת כְּתָר שֶׁהוּא כְּמוֹ מְעַכֵּב אֶת הַמַּחֲזִין מִרְדִּיפָתָם
וְכַמְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְלָה.

וְזֶה הַכְּתָר שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּעַכֵּב הַמְּסֻדָּר וְהַמֵּיִשֵּׁב אֶת
הַמַּחֲזִין כַּנִּלְלָה, זֶה אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג כִּי אִם עַל-יְדֵי
עֲשִׂית מְצוֹת מְעַשְׂוֹת דִּיקָא, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי עֲשִׂית הַמְּצוֹת
בְּשִׂמְחָה כַּנִּלְלָה, כִּי עֵקֶר תְּכֵלִית שְׁלֵמוֹת הַשְּׂמִיחָה הוּא שֶׁ
בְּבְחִינַת כְּתָר בְּבְחִינַת (יִשְׁעִיהָ לֵה, י) "וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל
רֵאשִׁים". 'עַל רֵאשִׁים' דִּיקָא זֶה בְּחִינַת כְּתָר גְּלַגְלֵתָא
שֶׁהוּא בְּחִינַת עַל רֵאשִׁים כַּנִּלְלָה, כִּי הַכְּתָר הוּא עַל הָרֵאשׁ,
כִּי הוּא לְמַעְלָה מִהָרֵאשׁ וְהַמַּחֲזִין, כִּי הוּא הַמְּסֻדָּר
וְהַמֵּיִשֵּׁב אֶת הַמַּחֲזִין וְשֶׁם עֵקֶר הַשְּׂמִיחָה בְּחִינַת "וְשִׂמְחַת
עוֹלָם עַל רֵאשִׁים", 'עַל רֵאשִׁים' דִּיקָא כַּנִּלְלָה. וְהָעֵקֶר
כְּשִׂזְאֵת הַשְּׂמִיחָה עוֹלָה מֵעוֹלָם הָעֲשִׂיָה דִּיקָא, דְּהֵינּוּ
כְּשִׂזְזוּכִין לְעֲשׂוֹת מְצוֹת בְּשִׂמְחָה שְׂאֵז דִּיקָא זוּכִין
לְבְחִינַת כְּתָר הַנִּלְלָה שֶׁהוּא הַמְּסֻדָּר וְהַמֵּיִשֵּׁב. שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
דִּיקָא נַעֲשִׂין תַּשְׁעָה הַיְכָלִין הַנִּלְלָה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא
מִשִּׁיגִין אֹרֶךְ הָאֵין סוּף בְּבְחִינַת מְטִי וְלֹא מְטִי וְכוּ' כַּנִּלְלָה,
כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת זְכוּת הַצְּדִיק שְׂזוּכָה עַל-יְדֵי מְעַשְׂוֹ
הַטּוֹבִים הוּא כְּשִׂזְזוּכָה לְבְחִינַת כְּתָר שֶׁהוּא גְבוּהָ מִן הַכֹּל

תקנוד לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים

שהוא בחינת המסדר והמישב הנ"ל. שעל-ידי-זה עקר השגת אלקות, דהינו השגת אור אין סוף וכו' כנ"ל.

וזהו החלוק שבין אדם למלאך שהאדם הצדיק הוא גבוה הרבה מן המלאך כמובא (עין קדושין פא.). ועקר החלוק הוא בבחינת השגת הכתר הנ"ל, כי לבחינת השגת הכתר הנ"ל אין זוכין כי אם על-ידי מעשה התחוננים דיקא בעבודות ובמעשים טובים דיקא. ובשביל זה נברא האדם בזה העולם השפל לעבודה ולשמרה בפקודין דעשה ולא תעשה (תקוני זהר תקון כא) כדי לזכות לבחינת הכתר הנ"ל שהוא תכלית שלמות האדם, כי על-ידי-זה עקר השגת אלקות כנ"ל, כי השם יתברך ברוך הוא מרום ומנשא למעלה מכל המחשבות מאד מאד, כי לית מחשבה תפיסה בה כלל. ואין שום נוצר ונברא ונעשה ונאצל למטה ולמעלה למעלה שיוכלו להשיגו, כי ה' עליון נורא מאד, נעלה על כל ההשגות של כל דרי מעלה ומטה. וכל ברואי מעלה ומטה כלם ירעדון ויפחדון מאימת שמו הגדול. ומלאכים יחפזון וחיל ורעדה יאחזון בזכרם אימת שמו וזכרו הגדול והנורא יתברך ויתעלה לנצח. וכמו שאנו אומרים בברכת קריאת שמע "וכלם עושים באימה וביראה רצון קונם וכו' והאופנים וחיות הקדש ברעש גדול מתנשאים לעמת שרפים" וכו' וכמבאר בפסוקים

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקנה

רבים ובדברי רבותינו זכרונם לברכה. וכל ברואי מעלה ומטה הכל רועשין ובוערים ומתלהבים ורודפים מחשבתם להשיג השגת אלקותו יתברך. אבל אי אפשר להשיג השגת אלקותו יתברך כי אם בבחינת מטי ולא מטי כנ"ל. וזה אי אפשר להשיג בתכלית השלמות כי אם על-ידי העבודה של מעשה התחוננים דיקא, כי עקר מניעת ההשגה הוא מחמת רבוי אור שאי אפשר לקבל כידוע.

ועקר הכלים וההיכלות לקבל האור בהדרגה ובמדה בבחינת מטי ולא מטי הם נעשין על-ידי תקון הפתר דיקא שהוא המסדר והמישב את המחין שהוא כמו מעכב ומונע את המחין מרדיפתם שעל-ידי-זה עקר ההשגה כנ"ל. וזה אין זוכין כי אם על-ידי מצות מעשיות דיקא וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת פח.): 'בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע ירדו ששים רבוא מלאכים ונתנו שני פתרים על ראשם וכו', שנאמר: ושמחת עולם על ראשם'. נמצא, שעל-ידי קבלת התורה בחינת "נעשה ונשמע" זכו לבחינת פתר שעל-ידי-זה עקר ההשגה, כי זה העולם העשייה הוא תכלית הגשמיות. והוא עקר מסך המבדיל בפני השגת אלקותו יתברך, אבל כשזוכין לעבד את ה' בזה העולם העשייה ולעשות מצוות מעשיות בשמחה, אזי זה עקר

תקנו לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארז-חיים

התקון, כי זוכה על-ידי המצוות מעשיות בשמחה, שמברר ומתקן ומעלה את בחינת העשייה, שהוא תכלית מסד המבדיל, הוא מעלה אותו לבחינת כתר, ואז נהפך ונעשה מבחינת עשייה מבחינת מסד המבדיל נעשה ממנו בחינת כתר שהוא גם כן בחינת המבדיל ברוחניות עליון, כי הכתר פרוס בין הנאצלים לבין המאציל כמו שמבאר בהתורה הנ"ל, כי הכתר הוא כמו מונע ומעכב את המחין מרדיפתם להשיג אור האין סוף, אבל זה המניעה והמעכב הוא עקר התכלית שלמות התקון כנ"ל, כי אי אפשר להשיג השגת אור האין סוף כי אם על-ידי-זה דיקא. נמצא שמבחינת עשייה גשמיות שהוא עקר המניעה והמעכב והמסד המבדיל והמונע מהשגת אלקותו יתברך, כשזוכה לטהר ולקדש את העשייה על-ידי עשית המצוות בשמחה. אזי מזה דיקא עקר התקון, כי עולה על-ידי-זה למעלה למעלה עד שנעשה על-ידי-זה דיקא בחינת כתר שהוא גם כן בחינת מונע ומעכב שזה המונע והמעכב הוא עקר תכלית שלמות התקון כנ"ל.

וזה בחינת 'סוף מעשה במחשבה תחלה', כי סוף מעשה שהוא תכלית גשמיות העשייה הוא במחשבה תחלה, שהוא בחינת כתר שהוא בחינת תחלת המחשבה, כי הכתר הוא שרש כל המחין שהם

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקנו

המחשבות פידוע. וזה עקר התכלית והתקון, פשוטין להשלים פונת הבריאה להעלות סוף המעשה לתחלת המחשבה, דהינו שמגשמיות העשיה שהוא בחינת 'סוף מעשה', מזה דיקא יזכו להשיג תחלת המחשבה שהוא בחינת פתר שנעשה על-ידי תקון העשיה דיקא, דהינו על-ידי עשית המצות מעשיות דיקא כנ"ל, שעל-ידי-זה עקר השגת אלקות כנ"ל. ועל-כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת פ"ק ב בירושלמי): 'עתידין צדיקים שיהיה מחצתן לפנים ממלאכי השרת', שנאמר (במדבר כג, כג): "כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל", 'מחצתם' דיקא, שהוא בחינת פתר שהוא בחינת מחצה, פי הוא פרוס בין הנאצלים לבין המאציל כנ"ל. וישראל ישיגו השגות אלקותו יתברך על-ידי-זה דיקא. ובזה יהיו גבוהים מן המלאכים, פי המלאכים הם עומדים, ולא עמדו בנסיון של זה העולם המגשם על-כן אין זוכין לבחינת פתר כנ"ל, ועל-כן אי אפשר להם להשיג אלקותו יתברך כמו הצדיקים, פי לא יוכלו לקבל רבוי האור מחמת שאין להם כלים ומחצות בדעתם לעכב ההשגה אצלם. ועל-כן נקראים 'שרפים', פי הם נשרפים ונתלהבים מאור השגתם העצומה מחמת שאין להם מחצות לעכב מחמת שאין להם מצות מעשיות וכו' כנ"ל. (ועין בהתורה: 'יחי מקץ פי מרחמם ונהגם' וכו' בלקוטי תנינא סימן ז, שם מבאר גם כן זה המאמר 'עתידין צדיקים שיהיו מחצתן'

תקנה לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים

וכו'. שמחצה הוא בחינת כתר. ועין עוד במקום אחר והבן היטב):

וזהו החלוק שבין פסח לשבועות. ובשביל זה בפסח אסור החמץ ב'בל יראה ובל ימצא' באסור חמור מאד באסור כרת. ובשבועות צריכין להביא שתי הלחם מחמץ דיקא, כי איתא בפרי עץ חיים, בכונות של פסח, שבפסח יורדת הארה גדולה מן השמים, הארת מחין גדולים מאד מאד שיורדים בליל פסח בפעם אחת שלא בהדרגה ושללא כסדר, כי יורדין כל המחין בפעם אחת וכו', מה שאין נמצא כן בכל השנה ואפלו בשבת ושבועות, כי תמיד צריכין לקבל הארת המחין בהדרגה וכסדר מדרגא לדרגא בהמשך הזמן. אבל בליל פסח יורדין כל המחין ברגע אחת. ועל-ידי זה היה תקוף הנס והגאולה הנפלאה של יציאת מצרים, אבל אף-על-פי-כן בבחינה האחרת, ההארה של שבועות גדולה יותר מפסח, כי בשבועות מקבלין גם אור הכתר באור הבקר על-ידי עסק התורה בלילה שנעורין כל הלילה. שעל-ידי זה מקבלין המחין כסדר בהדרגה, עד שזוכין באור הבקר לבחינת כתר, שהוא בחינת ההארה של שבת בעצמו, אבל בליל פסח אף-על-פי שמקבלין כל המחין בבית אחת שזאת הבחינה אין נמצא אפלו בשבת ושבועות, אבל אף-על-פי-כן אין זוכין לבחינת כתר. כל זה מבאר בכונות של

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקנט

פסח, הינו כי בפסח הוא בחינת אתערותא דלעלא קדם אתערותא דלתתא, כי אז הוא עדין קדם קבלת התורה.

ועל-כן באמת עדין לא היו ישראל ראויין להגאל, אלא שהקדוש ברוך הוא דלג על הקץ כמובא, (עין בתקונים מזהר חדש קנד:) שבשביל זה נקרא פסח לשון דלוג וקפיצה שפסח ודלג על הקץ, כי עדין לא זכו למעשים טובים שיהיו ראויים לגאלה, כי עדין לא קבלו את התורה. וכמו שכתוב בזהר (עין בתקוני זהר דף טו): 'ובגלותא קדמאה דנפקו בלא אורייתא כעבדא דברח מרבונה' וכו'. ועל-כן מחמת שהגאלה היתה בלי מעשה התחוננים, רק על-ידי אתערותא דלעלא, אף-על-פי שהאיר השם יתברך עליהם הארה גדולה מאד מאד בחסדו הגדול, שעל-ידי-זה היתה הגאלה כמבאר בפנונות, אבל אף-על-פי-כן אי אפשר לתקן את בחינת הכתר שהוא המסדר והמישב את המחין שהוא בחינת המעבב את המחין מרדיפתם וכו'. שזה אי אפשר לתקן כי אם על-ידי מעשה התחוננים דיקא על-ידי עשיית המצות בשמחה כנ"ל.

ועל-כן אסור החמץ אז באסור חמור מאד, כי חמץ הוא על-ידי אחור הזמן, כנראה בחוש, שעקר החמוץ העסה על-ידי השהיה שכשמשהין את העסה איזה זמן היא באה לידי חמוץ. ושרש החמץ הוא

מבחינת חמוץ המז, כי הלחם של חמשת מינים שהוא עקר אכילת האדם ומזונו הוא בחינת דעת, כי על-ידי האכילה נמשכין המחין פידוע. וכמו שכתוב (שיר השירים ה, ב): "אכלו רעים", שהם תרין רעין דלא מתפרשין שהם חכמה ובינה, שהם המחין שנמשכין כפי האכילה שהוא חיות האדם, כי עקר החיות הוא הדעת והמחין, כמו שכתוב: (קהלת ז, יב): "החכמה תחיה". וכמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה בכמה מקומות שהמח והדעת כפי האכילה. ועקר האכילה הוא הלחם, שהוא סועד לבב אנוש שהם חמשת מיני דגן שמברכין עליהם המוציא וברכת המזון. שהם עקר המזון וחיות האדם, דהינו בחינת מחין ודעת שזהו עקר החיות כנ"ל.

ועל-כן הם חמשת מיני דגן בחינת ה' הדעת וכמבאר במקום אחר (סימן נג חלק א). ואלו החמשת מיני דגן שהם בחינת דעת הם באים לידי חמוץ על-ידי שהיה והמתנה. ואז עקר תקון אכילתם פנראה בחוש. ושרש החמץ בקדשה עליונה הוא משתלשל מבחינת הפח המסדר והמישב את המחין שהוא בחינת פתור שהוא בחינת המתנה, בחינת: "פתור לי זעיר" וכו' (איוב לו, ב). כי כשאחד שואל את חברו איזה דבר הוא אומר לו: 'המתן עד שאתישב' שזהו בחינת פתור שהוא לשון המתנה כנ"ל כמבאר כל זה בהתורה הנ"ל. ועקר תקון

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקסא

הדעת והמחין היא על-ידי בחינה זאת שהוא הכח
המסדר והמישב בחינת כתר כנ"ל. ומשם שרש החמץ
בקדשה שהוא על-ידי המתנה ושהיה שזהו בחינת הכח
המסדר הנ"ל שהוא בחינת המתנה, בחינת כתר, דהינו
בחינת המתן עד שאתישב וכנ"ל. וכשזוכין לתקן את
המסדר והמישב בקדשה כראוי על-ידי שמקבלין הארת
הכתר אזי עקר תקון המחין על-ידי-זה. עד שיכולין
לזכות על-ידי-זה לבחינת תשעה היכלין הנ"ל שהם
בחינת אורות הצחצחות שעל ידם משיגין אותו יתברך,
כי על-ידי-זה משיגין אור האין סוף בבחינת מטי ולא
מטי כנ"ל. אבל זה הכתר אי אפשר לתקן כי אם על-ידי
מעשה התחוננים דיקא וכנ"ל. וכל זמן שאין האדם
זוכה למעשים טובים בשמחה בתכלית השלמות כראוי,
דהינו לשבר את היצר הרע ולבטל כל המניעות
והעכובים מעבודת השם יתברך. עד שיזכה לעבודה
תמה כראוי. כל זמן שאין זוכה לזה, עדין לא זכה
לתקן את בחינת הכתר שהוא הכח המסדר והמישב
הנ"ל.

וכל זמן שאינו מתקן את כח המסדר הזה, אינו רשאי
לכנס לשום השגה ולא לשום חקירה בידיעתו
יתברך, כי עליו נאמר (ויקרא כב, י): "וכל זר לא יאכל
קדש". רק צריך לסמוך על אמונה לבד לילך בעקבות

תקסב לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים

הצדיקים האמתיים בעקבות אבותינו הקדושים שהם זכו לזה על-ידי מעשים טובים. ואנו מחייבים לילך בדרךיהם באמונה לבד בלי שום חקירה כלל. ומי שמקדים חס ושלום חכמתו ליראת חטאו וחקמתו מרבה ממעשיו, מכל שכן וכל שכן כשאין לו מעשים טובים ויראת חטא כלל חס ושלום. ורוצה להתחכם בחכמת ידיעת אלקותו יתברך ודרכיו הנפלאים הוא מקלקל ופוגם הרבה, וראוי לו שלא בא לעולם, פי בודאי יפל באין סומך בכפירות ואפיקורסות גדול ויעקר עצמו משני עולמות. ועליו נאמר (ישעיה מז, י): "חכמתך ודעתך היא שובבתך". פי מאחר שלא זכה למעשים טובים ולא תקן עדין המסדר והמישב, על-כן אין לו שום כלי לקבל את הדעת הקדשה. ובודאי יקלקל הרבה על-ידי דעתו וחקמתו, פי יכנס במפלא ממנו, פי הפל מפלא ורחוק ממנו. וכל ההשגות הם כנגדו בחינת מה למעלה מה למטה וכו' מאחר שלא תקן עדין כלי המחין, שעקר תקונם נמשך מבחינת הכתר שהוא בחינת הפח המסדר והמישב הנ"ל שמשם נמשך תקון כל המחין, פי הכתר הוא שרש תקון כל המחין.

וזה בחינת מה שאיך בזהר הקדוש, לענין תקון בחינת שבירת כלים ומיתת המלכים (אדרא ובא

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקסג

קלה): 'כל רישא דעמא דלא אתתקן בקדמיתא. לית עמא מתתקנא וכו', עיין שם. שעקר התקון הוא על-ידי תקון הכתר שהוא בחינת עתיק שהוא ראש כל המחין והמדות וכו'. וזה הכתר אין זוכין לתקן כי אם על-ידי מעשה התחוננים דיקא כנ"ל. וזה בחינת חטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע שעל-ידי-זה נגזר עליו מיתה לדורות, ונמשך העצבות חס ושלום שהוא סטרא דמותא בחינת "בעצבון תאכלנה", כי אדם הראשון היתה השגתו עצומה מאד מאד, כמוכא בדברי רבותינו זכרונם לברכה. עד שכל המלאכים היו מקנאין אותו וכו' כמוכא, אבל כל השגתו היתה עדין בבחינת אתערוותא דלעלא לבוד בלי אתערוותא דלתתא כלל, כי לא זכה להשגתו על-ידי תפלה ומעשים טובים שהקדים מקדם רק השם יתברך בראו בעצמו בהשגה עצומה הזאת. וכל עקר בריאתו והשגתו הכל היתה על-ידי אתערוותא דלעלא לבוד, כי בשעת בריאת העולם והאדם לא היתה עדין מי שיעורר אתערוותא דלתתא, כמוכא בספרים. ועל-כן מחמת שהשגת אדם הראשון היתה בבחינת אתערוותא דלעלא לבוד בלי אתערוותא דלתתא כלל, על-כן עדין היתה צריך תקון האדם, עם כל העולמות התלויים בו, וכמוכא בספרים, שכל העולמות היו תלויים ועומדים אז, עד שיתפלל תפלתו וימתין בזווגו עד שבת ולא יעבר על חטא עץ הדעת,

שאז הנה זוכה לתקן כל העולמות והנה הכל מתקן אז כמו שיהיה לעתיד.

ולכאורה הדבר תמוה, איזה תקון היו צריכין העולמות מאחר שעדין לא הנה שום חטא ופגם כלל. וגם מה ענין עין הדעת טוב ורע?! אך כל עקר התקון שהיו צריכין להאדם והעולמות אז, הכל הנה בסוד תקון שבירת פלים ומיתת המלכים פידוע בכתיבי האריז"ל, וכל עקר התקון שהיו צריכין, הכל הנה מחמת שכל העולמות נבראו בלי אתערוותא דלתתא, ועל-ידי-זה נגע איזה פגם דק מן הדק בבחינת פתור. ומשם נמשך ונשתלשל בחינת שבירת פלים וכו' כמובא בכתיבים שהפתור, אף-על-פי שלא הנה בו שבירה נגע בו איזה בחינת פגם בחינת בטול. ועקר הפגם הנה מחמת שלא הנה עדין אתערוותא דלתתא, פי הפתור שהוא בחינת המסדר והמישב וכו' אינו נתתקן בשלמות פי אם כשמשברין את היצר הרע והמניעות שאז מהפכין היצר הרע והמניעות לבחינת טוב נפלא, פי נעשין מהמניעות בחינת כח המסדר שהיא מעכב ומונע את המחין מלצאת חוץ לגבול שזהו בחינת פתור שהוא עקר התקון פנ"ל, ומחמת שאדם הראשון נברא בלי אתערוותא דלתתא וכן היתה כל השגתו פנ"ל, על-כן עדין לא הנה לו שלמות. ועקר שלמותו הנה

לקויטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקסה

נגמר אם הִיה עומד בנִסיוֹן שֶׁל אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרַע. וְעַקֵּר אֲסוּר עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרַע הוּא בְּחִינַה זֹאת שְׂאֵסֵר עָלָיו הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁלֹּא יֵאָכֵל אֲכִילָה כְּזֹאת שְׂעַל יָדָהּ יִכְנוּס מִחוּ לַדַּעַת וְלַחֲקֵר בְּחִינַת טוֹב וָרַע, מֵהֵיכָן נִמְשָׁךְ הַטוֹב וְהָרַע, הֵינּוּ בְּחִינַת חֲקִירוֹת וִידִיעוֹת בְּדַרְכֵי הַנְּהַגְתּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׂאֵסֵר עָלָיו לְכַנֵּס בְּזֶה מֵאַחַר שֶׁלֹּא זָכָה עַדִּין לְתַקֵּן בְּחִינַת הַפֶּתֶר עַל-יְדֵי מַעֲשָׂיו הַטוֹבִים. וְאִם הִיה זֹכָה לְעִמּוּד בְּנִסְיוֹן זֶה וְהִיה מִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ הִיה זֹכָה עַל-יְדֵי-זֶה לְתַקֵּן אֶת בְּחִינַת הַפֶּתֶר וְהִיה מְשִׁיג בְּחִינַת הַתְּשׁוּבָה הַיְכָלִין הַנִּלְבָּשִׁים בְּשִׁלְמוֹת עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָא. וְאִז הִיה מִתְבַּטֵּל אֲחִיזַת עֵץ הַדַּעַת לְגַמְרֵי, כִּי עַקֵּר אֲחִיזַתוֹ אִז לֹא הִיְתָה כִּי אִם מִבְּחִינַת הַשְּׁבִירָה שֶׁהִיְתָה מִחֲמַת שְׁנִבְרָאוּ הָעוֹלָמוֹת בְּלִי אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָא כַּנִּלְבָּשִׁים:

יא) וְזֶהוּ בְּחִינַת אֲסוּר חֲמִץ בְּפִסְחָא שֶׁהוּא חֲמוּר מְאֹד, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲטָא עֵץ הַדַּעַת, שֶׁהוּא סְטָרָא דְמוֹתָא, כַּמּוּבָא (עֵין זִהַר חֶלֶק ג', רנא:) 'מִחֲמַצַּת תִּמְן חֲמִץ תִּמְן מֵת'. כִּי חֲמִץ הוּא בְּחִינַת חֲמוּץ הַמַּחַ כַּנִּלְבָּשִׁים עַל-יְדֵי הַמִּתְנָה וְשֶׁהִיה כַּנִּלְבָּשִׁים. וְכָל זְמַן שְׂאִין זֹכִיךְ לְתַקֵּן הַמַּחֲזִין עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָא עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וּמְצוּוֹת וּמַעֲשָׂים טוֹבִים אִז עַדִּין אֵינּוּ זֹכָה לְבְּחִינַת הַפֶּתֶר כַּנִּלְבָּשִׁים. וְעַל-כֵּן אֲסוּר לוֹ לְהַחֲמִיץ אֶת מִחוּ בְּשׁוּם יְדִיעָה

והשגה כנ"ל, וישראל במצרים שהיו בגלות גדול מאד והיו משקעים בארבעים ותשעה שערי טמאה שנפלו לשם על-ידי חטא אדם הראשון כמובא. ולא היה אפשר לגאֹלם כי אם על-ידי שיאיר עליהם השם יתברך אור גדול מאד להשיג אלקותו יתברך בהארה גדולה מאד, כמובא בפגונות, (עין שער הפגונות ענין הפסח דרוש א' דף טו.). ועל-כן באמת חמל עליהם השם יתברך והאיר עליהם הארה נפלאה אז כנ"ל, אבל מחמת שכל הארתם היה עדין בלי אתערוותא דלתתא, כי היה קדם קבלת התורה על-כן עדין לא זכו לבחינת פתור כנ"ל, על-כן אסור אז החמץ באסור חמור מאד, כי השגתם והארתם אז היה רק לפי שעה כמובא, בבחינת חפזון, כמו שכתוב (דברים טז, א): "כי בחפזון יצאת וכו' ולא יראה לך חמץ". כי אסורים להחמיץ מחם ודעתם כלל בהשגתם העצומה, מאחר שעדין לא תקנו את פח המסדר והמישב שהוא בחינת פתור כנ"ל, על-כן עדין לא נתתקן החמץ בקדשה, ועל-כן אז בפסח אז החמץ הוא סטרא דמותא ממש, כי הוא בחינת עץ הדעת טוב ורע ממש, מאחר שעדין לא תקנו את הפתור, על-כן אסור עליהם ההמתנה והשהיה בדעתם, כי אין זוכין עדין לבחינת הפתור שהוא בחינת המתנה כנ"ל, על-כן כל אכילתם צריך להיות מצה לבד, כי כל הארתם והשגתם אז הוא בחינת מחין גדולים מאד שהם

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקסז

למעלה ממדרגתם שבאו רק לפי שעה לצרף הגאולה כנ"ל. שכל זה הוא בחינת מצה שהוא בחינת מחין גדולים מאד, שמקבלין בחפזון שלא בהדרגה ושללא כסדר, מחמת שעדין לא תקנו את הכח המסדר והמישב את המחין שאז יורדין המחין בהדרגה כסדר. ומחמת זה אסור החמץ עתה באסור חמור מאד, כי אם ירצה להמתין ולהחמיץ מחו באור השגה הגדולה הזאת יכול לתעות מאד, כי תתגבר הסטרא אחרא מאד שהם הפירות ובלבול המחין. וכל זה מחמת שעדין לא תקנו את הכח המסדר הנ"ל והמחין יורדין בחפזון שלא כסדר.

וזה הוא תקף הנס של הגאולה של פסח, שהשם יתברך עשה עמנו חסד נפלא ונורא מאד שאנו זוכין להארה גדולה כזאת שאין אנו ראויים לזה על-ידי אתערותא דלעלא, כי בלא זה לא היה אפשר להגאל בשום אופן. כי אי אפשר לקבל אז המחין כסדר על-ידי כח המסדר הנ"ל מחמת שבמצרים נאחזו בהם הקלפות מאד. וכבר מבאר בהתורה הנ"ל שאי אפשר לזכות לתקן את הכח המסדר הנ"ל שעל ידו משיגין אמצעותא דעלמא שהוא אור האין סוף, כי אם כשירדין תחלה לעמקי הקלפות, להעלות ניצוצי השמחה, שהם ניצוצי הקדשה, לבררם משם, שזהו

תקסח לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים

בְּחִינַת 'מִי יִמַר' הַנֶּאֱמַר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְ, עֵינַי שָׁם
הֵיטֵב, אֲבָל עֲכָשְׁיוּ בִשְׁעַת גְּאֻלָּה הָרֵאשׁוֹנָה, בִּשְׁעַת
יְצִיאַת מִצְרַיִם, אִזּוֹ אֵי אֶפְשֶׁר לְהַתְּחִיל בְּסֹדֵר לְבָרֵךְ תְּחִלַּת
נִיצוּצֵי הַקְּדוּשָׁה מֵעֲמֻקֵי הַקְּלָפוֹת עַל-יַדֵי עֲשִׂית הַמְּצוֹת
בְּשִׂמְחָה, וְלַעֲלוֹת אַחַר כֶּף בְּבַחֲיֵנוֹת הַנֶּאֱמָרִים בְּהַתּוֹרָה
הַנִּלְ. עַד שְׂיִזְכּוּ לְתַקֵּן הַמְּסֹדֵר וְהַמֵּיִשֵּׁב עַד שְׂיִזְכּוּ
עַל-יַדֵי-זֶה לְהַשִּׁיג אֲמִתַּת הַשְּׁגַת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִזּוֹ
בְּמִצְרַיִם נֶאֱחָזוּ בָּהֶם הַקְּלָפוֹת מְאֹד וְלֹא הָיָה לָהֶם כֹּחַ
לְהַעֲלוֹת הַשְּׂכִינָה מִגְּלוּתָהּ בְּהַדְרָגָה בְּסֹדֵר, עַל-כֵּן
הַפְּלִיא הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ חֲסֵדוֹ עִמָּנוּ וְהַאִיר עֲלֵיהֶם הַתְּגִלוֹת
אֱלֹקוֹתוֹ בְּהָאָרֶץ נִפְלְאָה שְׁלֹא בְּהַדְרָגָה וְשְׁלֹא בְּסֹדֵר.
וְעַל-יַדֵי זֶה נִתְּבַטְּלוּ הַקְּלָפוֹת וַיֵּצְאוּ הַשְּׂכִינָה וּכְנֻסַת
יִשְׂרָאֵל מִשָּׁם. וְהַהָאָרֶץ הָעֲלִיּוֹנָה הִבָּאָה מִלְּמַעְלָה בְּפֶסֶח
שָׂאזוּ עֲדִין אֵין זוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ הַכֹּחַ הַמְּסֹדֵר וְהַמֵּיִשֵּׁב
מִבְּחִינַת כְּתוּר כַּנִּלְ. זֹאת הַהָאָרֶץ הִיא בְּחִינַת מְצִיָּה
שֶׁהוּא בְּחִינַת מַחֲזִין גְּדוּלִים מְאֹד, כִּי בְּבַחֲיֵנוֹת חֲמִין,
שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲמוּץ הַמַּח, שָׁם נֶאֱחָזוּ אִזּוֹ הַסְּטָרָא אַחֲרָא
מְאֹד מִחֲמַת שְׂעֵדִין לֹא זָכוּ לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת כֹּחַ הַמְּסֹדֵר
וְהַמֵּיִשֵּׁב אֶת הַמַּחֲזִין מִבְּחִינַת כְּתוּר וּכְנֻסַת:

(יב) אֲבָל אַחַר כֶּף אַחַר יוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח נִסְתַּלַּק
הָאָרֶץ הַגְּדוּלָה הַזֹּאת וְלֹא נִשְׁאָר רַק הַרְשִׁימוֹ,
וְאִזּוֹ מִתְּחִילִין לְקַבֵּל הַמַּחֲזִין בְּהַדְרָגָה בְּסֹדֵר עַל-יַדֵי

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקסט

ספירת העמר כידוע. עד שזוכין בשבועות על-ידי קבלת התורה לתקן גם המסדר והמישב את המחין, כי נמשך עליהם הארה מפתר עליון כנ"ל שאין זוכין לזה כי אם על-ידי מצות ומעשים טובים בשמחה שזהו בחינת קבלת התורה וכן"ל. ועל-כן אז צריכין להביא שתי הלחם מחמץ דיקא, כמו שכתוב (ויקרא כג, יז): "חמץ תאפינה", כי אז מעלין בחינת החמץ לשרשו העליון בקדשה העליונה שהוא בחינת כח המסדר, שהוא בחינת המתן, בחינת כתר, שזהו בחינת חמץ שנעשה על-ידי המתנה ושהיה וכו' כנ"ל:

(ג) וזהו החלוק שבין ישראל לעכו"ם. כי בישראל נאמר (דברים ז, ז): "כי אתם המעט מכל העמים", שאתם ממעיטין עצמכם כשאני משפיע לכם טובה (כמובא בפרוש רש"י). שפשהשם יתברך מאיר עליהם הארת התנוצצות אלקותו יתברך אינם רודפים לחקר אחר חקירות וידיעות וחקמות, רק הם מתחזקים באמונה ורודפים אחריו מיד בבחינת (שיר השירים א, ד) "משכני אחריו גרוצה", שתכף כשהשם יתברך מתחיל למשכם אליו, אזי תכף הם רצים אחריו. וכמו שפרש רש"י שם: 'אני שמעתי משלוחיך שאתה רוצה למשכני אליך ואני תכף רצתי אחריו וכו'. ותכף כשישראל מתחילין לרדף אחריו יתברך אזי השם יתברך עושה עצמו כמו

תקע לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארחהיים

מי שבורח ומסתיר ומעלים עצמו בבחינת (שם ח, יד) "ברח דודי" וכו' בבחינת (שם ה, ו) "פתחתי אני לדודי ודודי חמק עבר" וכו'. ואחר כך צריכין להתחיל בהדרגה כסדר לרדף אחריו ולבקשו לעבדו בעבדות ובמעשים טובים בשמחה עד שנזכה למצאו בהתגלות נפלא יותר ויותר, שכל זה הוא בחינת פסח ושבועות כנ"ל, כי על-ידי מעשיהם הטובים בשמחה זוכין לתקן המסדר והמישב, ואזי זוכין למה שזוכין, הינו בחינת השגת התשעה היכלין וכו' הנ"ל.

וזהו בחינת (שמות כד, ז) "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע" שהקדימו נעשה לנשמע. ולכאורה אי אפשר להבין הדבר כלל איך אפשר לעשות קדם שישמעו. האמת שהתורה שבחה אותם על זה שמגדל תשוקתם להשם יתברך הקדימו נעשה לנשמע כמבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה (שפת פח.) גדל שבח ישראל בזה. אבל אף-על-פי-כן קשה הדבר מאד איך יציר ענין זה. ואיך עולה על הדעת לעשות קדם שישמע, אף באמת בהתורה גופה מבאר הענין היטב, כי מבאר בפסוק שתשוכתם היתה כך: "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע". נמצא שאמרו מה שידבר ה' יעשו וכו'. נמצא שבאמת הם עושין אחר שישמעו דברי ה', כמבאר בפסוק כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע. אף לפי

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקעא

זֶה קִשָּׁה אִם כֵּן מָה מַעֲלֵתֶם שֶׁהַקְּדִימוֹ נַעֲשֶׂה לְנִשְׁמָע
הֲלֹא כָּבֵר הַקְּדִימוֹ לֹאמַר שִׁיעֲשׂוּ מָה שִׁידְבַּר ה' כִּנ"ל.
אִךְ בְּאַמַּת הָעֲנִיָּן מְבֹאֵר הֵיטֵב עַל פִּי הַנ"ל, כִּי זֶה עָקֵר
מַעֲלַת קִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל, בְּבַחֲיַנַּת הַנ"ל, דְּהֵינּוּ שִׁישְׂרָאֵל
אָמְרוּ שֶׁהֵם אֵינָם רוֹצִים לְחַקֵּר שׁוֹם חֲקִירָה בְּטַעֲמֵי
הַמְצוֹת וּבְדַרְכֵי הַשְּׁגָתוֹ וְהַנְּהַגוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, רַק כָּל אֲשֶׁר
יְדַבֵּר ה' נַעֲשֶׂה מִיָּד תִּכְרֵךְ בְּלִי שׁוֹם שְׂאֵלָה וְחֲקִירָה כָּלֵל.
וְאַחַר כֵּן 'וְנִשְׁמָע', כִּי נִשְׁמָע לְשׁוֹן הַבְּנָה בְּלֵב, כִּמְבֹאֵר
בְּפֶרוֹשׁ רַש"י וּבְדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה בְּכַמָּה
מְקוֹמוֹת, הֵינּוּ שִׁישְׂרָאֵל אָמְרוּ שְׁכָל אֲשֶׁר יְדַבֵּר ה' יַעֲשׂוּ
מִיָּד כְּפִי אֲשֶׁר יֵצֵא מִפִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּלִי שׁוֹם חֲקִירָה
וְשְׂאֵלָה אַחַר שׁוֹם טַעַם כָּלֵל. וְאַחַר כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה
'וְנִשְׁמָע', כִּי עַל-יְדֵי עֲשִׂיַת הַמְצוֹת בְּאַמַּת בְּתַמִּימוֹת
בְּשִׂמְחָה זֹכִינִן אַחַר כֵּן לְהַשִּׁיג מָה שֶׁמְשִׁיגִין עַל-יְדֵי
שְׂזוֹכִין לְתַקֵּן בְּחִינַת הַכַּח הַמְסֻדָּר שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּתוּר
וְכוֹי כִּנ"ל. שְׁשֵׁם מְקוֹר הַשְּׂמִחָה כִּידוּעַ זֶה גָּדַל מַעֲלַת
יִשְׂרָאֵל.

וְעַל-כֵּן בְּאַמַּת זְכוֹי עַל-יְדֵי-זֶה לְשִׁנֵּי כְּתָרִים שֶׁהֵם
בְּחִינַת שְׂמִחָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם
לְבִרְכָה (שם) שֶׁבְּשַׁעֲהָ שֶׁאָמְרוּ יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע יִרְדּוּ
מִלְּאֲכִים וְנִתְּנוּ שְׁנֵי כְּתָרִים בְּרֵאשִׁי כָּל אֶחָד וְכוֹי,
שֶׁנֶּאֱמַר: "וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים". כִּי אֵלּוּ הֵן הַשְּׁגוֹת

תקעב לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים

והעדוים שזכו על-ידי נעשה ונשמע הם בחינת פתרים
בחינת שמחה בחינת "ושמחת עולם על ראשם", כי
זכו לבחינת פתח שהוא בחינת המסדר והמישב כנ"ל:

יד) אבל העכו"ם האפיקורסים, הם מזהמת הנפש מפגם
עץ הדעת טוב ורע שאינם בני אמונה, וקדם
שעושים שום עובדא טובה והם משקעים עדין
בתאוותיהן הרעות, הם רוצים תכף להשיג בשכלם
המגשם בתאוות, להשיג חקירות בידיעת אלקותו
יתברך. והם רוצים להקדים הנשמע לנעשה. שבתחלה
יגלה להם השם יתברך כל סודותיו ויגלה להם כל דרכי
הנהגותיו וטעמי כל המצוות, ואז אפשר היו מרצים
לעשות איזה מצוה, כי בודאי אם היו רואים אור
המצוה בשרשה שהיא מאירה בכל העולמות והיא
תכלית כל התענוגים שבעולם ולמעלה מכל התענוגים.
למעלה מכל הטובות וההצלחות וכו' וכו'. בודאי מי
פתי יסיר הנה שלא ירצה לקבל טוב נפלא ונצחי כזה,
בפרט שיכולין לקנותו בדמים קלים לזכות בעד גדול
אחד לקנות ציצית לטליתו אשר כל העולם אינו יכול
לקבל אור הציצית, כי 'שכר מצוה בהאי עלמא ליכא',
(קידושין לט:) כי אור כל מצוה ומצוה נעלה ונשגב מאד
מאד, אשרי הזוכה לעשותם בשמחה כראוי לנו לשמח
אשר זכה אותנו משה רבנו עליו השלום להצלחה

לקויטי הַלכות נפילת אפים ד' ארְח־חיים תקעג

אַמתית וְנִצְחית כְּזאת.

וְרֵאוי לָנוּ לומר אֲשֶׁרנוּ מה טוב חֶלְקֵנוּ וְכוּ', אֲשֶׁרנוּ
וְכוּ' בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּשִׂמְחָה רַבָּה נִפְלְאָה עַד אֵין
קֶץ וְתִכְלִית, כִּי אָנוּ זֹכִין לְהֶאֱמִין בוּ יתְבַרֵךְ וּבְמִשְׁה
עַבְדוֹ וּבְתוֹרָתוֹ וּבְמִצְוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים וְלִשְׂמֹחַ בָּהֶם
עַל־יְדֵי הָאֱמוּנָה לְבַד. וְעַל־יְדֵי־זֶה נִזְכָּה אַחַר כֵּן לְמַה
שֶׁנִּזְכָּה. כֹּל אֶחָד לְפִי מְדַרְגָּתוֹ, אֲבָל הָעֶפְרוֹם הָרָשָׁעִים
הַחוֹקְרִים הַהוֹלְכִים בְּדַרְכֵיהֶם אֵינֶם רוֹצִים לְהֶאֱמִין
בְּסוּדוֹת כְּפוֹנוֹת הַמִּצְוֹת, וְאוֹמְרִים דְּבָרִים בְּדוּחֵים עַל
מִשְׁה רַבָּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, וּמְפָרְשִׁים טְעָמִים שֶׁל שְׁטוּת
וְהֶבֶל עַל מִצְוֹתָיו יתְבַרֵךְ הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים, כִּי הֵם
רוֹצִים לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין קֹדֶם הַמַּעֲשֵׂה שֶׁזֶהוּ עֵקֶר פְּגָם
חֲטָא עַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שֶׁהִסִּיתוּ הַנְּחָשׁ הַקְּדָמוֹנִי וְאָמַר
לוּ שֶׁהֵשֵׁם יתְבַרֵךְ מִטְעָה אוֹתוֹ חַס וְשָׁלוֹם. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(בְּרֵאשִׁית ג, ה): "כִּי יִדַע אֱלֹקִים כִּי בַיּוֹם אֲכָלְכֶם מִמֶּנּוּ
וְנִפְקָחוּ עֵינֵיכֶם" וְכוּ', וְזֶה עֵקֶר הַנְּסִיוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁזָּכוּ
עַל־יְדֵי־זֶה לְקַבֵּל הַתּוֹרָה עַל־יְדֵי שֶׁהִקְדִּימוּ עֲשִׂיהָ
לְשִׂמְעָה, וְהֵינּוּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר יִדְבַר ה' בְּלִי שׁוֹם
שְׂאֵלָה וַחֲקִירָה כָּלֵל, וְאַחַר כֵּן יִזְכּוּ לְהַבִּין כְּפִי מַה
שֶׁיִּזְכּוּ עַל־יְדֵי עֲבוֹדָתָם כַּנ"ל. וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי־זֶה זָכוּ
לְכֹתְרִים הַנ"ל בְּחִינַת 'שְׂמַחַת עוֹלָם', כִּי עַל־יְדֵי־זֶה
זֹכִין לְבְּחִינַת כֶּתֶר שֶׁהוּא מְקוּר הַשְּׂמִיחָה כַּנ"ל:

טו) הפלל, שעקר תקוון כל העולמות הוא על-ידי שמקדימין עשיה לשמיעה, שזהו בחינת אמונה, דהינו שמקדימין לעשות כל המצוות בשמחה גדולה על-ידי האמונה לבד, אף-על-פי שאין מבינין בהם שום טעם. ואז על-ידי-זה, על-ידי עשיית המצוות בשמחה, זוכה לעלות מעלה מעלה עד שזוכה להמשיך ברכת השכל ולתקן המסדר והמישב, שהוא בחינת כתר. ואז זוכה על-ידי הרדיפה והמעכב להשיג השגת התשעה היכלין הנ"ל שעל-ידי-זה משיגין אלקותו יתברך, שהוא אור האין סוף כנ"ל, כי אי אפשר להשיג שום השגה אמיתית בהשגת אלקותו יתברך, כי אם כשזוכה לקבל ולהמשיך כח המסדר והמישב, שנמשך מבחינת כתר, שהוא בחינת המונע והמעכב את המחין, שעל-ידי-זה עקר השגת אור האין סוף, בבחינת מטי ולא מטי, שעל-ידי-זה נעשין התשעה היכלין הנ"ל כנ"ל. וזה הכח של המסדר והמישב אין זוכין כי אם על-ידי עשיה ועובדא דיקא, דהינו על-ידי עשיית המצוות בשמחה כנ"ל. ואז דיקא זוכה להשיג אור האין סוף על-ידי הרדיפה והמעכב דיקא בבחינת מטי ולא מטי כנ"ל, שזהו בחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע.

וזה התכלית אין מי שזוכה כי אם הצדיקים הגדולים במעלה מאד, כי אף-על-פי שהכל אומרים

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקעה

שְׁתַּכְלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא גִדַּע, אֲבָל אֵין מִי שְׂיִדַּע
פְּרוּשׁ דְּבָר זֶה בְּשִׁלְמוֹת כִּי אִם מִי שְׂאוּחֹז בְּזֶה, דְּהֵינּוּ
שְׂזוּכָה לָזֶה עַל-יְדֵי מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים כַּאֲשֶׁר הִבְנֵתִי מִפִּי
רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, כַּמְבָאָר בְּשִׁיחֻתָיו הַקְדוּשִׁים. וְאִז
כְּשִׂזוּכָה לָזֶה אִז הַיְדִיעָה וְהַעֲדָר הַיְדִיעָה הַכֹּל אֶחָד, כִּי
עַל-יְדֵי שְׁנֵיהֶם דִּיקָא נִגְמָר הַיְדִיעָה וְהַשְׁגָּה, כִּי שְׁנֵיהֶם
אֶחָד, בְּבַחֲיַנַּת תַּכְלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא גִדַּע, שְׁהֵלֹא גִדַּע
בְּעַצְמוֹ, שֶׁהוּא הַעֲדָר הַיְדִיעָה, הוּא בְּעַצְמוֹ הַיְדִיעָה.
וּבְאַמַּת אֵין מִי שְׂיָבִין עֲנִין זֶה בְּשִׁלְמוֹת כִּי אִם הַזּוֹכִין
לָזֶה, אֲשֶׁרֵי לָהֶם.

כִּי הַיְדִיעָה וְהַעֲדָר הַיְדִיעָה הֵם בְּחִינַת הַרְדִּיפָה וְהַמְעַכָּב
שְׂבַאמַת שְׁנֵיהֶם אֶחָד. כִּי עַל-יְדֵי שְׁנֵיהֶם דִּיקָא נִמְשָׁךְ
הַהֲשָׁגָה בְּבַחֲיַנַּת מְטִי וְלֹא מְטִי, וְעַל-כֵּן בְּאַמַּת הַהֲשָׁגָה
הַזֹּאת הוּא בְּחִינַת הַשְׁגַּת הַתְּשָׁעָה הַיְכָלִין הַנ"ל דְּלִית
מָאן דִּקְיָימָא בְּהוּ וְלֹא מִתְדַבְּקִין וְלֹא יִדְיַעַן וְכוּ', שְׂזֵהוּ
בְּחִינַת תַּכְלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא גִדַּע כַּנ"ל. וּמִי שְׂזוּכָה
לְהַשְׁגָּה זֹאת הוּא מְתַקֵּן חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן וּמְבַטֵּל
סְטָרָא דְמוֹתָא, שֶׁהוּא הַסְטָרָא אַחְרָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת
הַכְּפִירוֹת, שֶׁהֵם "בְּקָשׁוֹ חֲשִׁבְנוֹת רַבִּים" שְׁנִמְשָׁכִין מִפְּגָם
עַץ הַדַּעַת שְׁעַקֵּר הַפְּגָם הָיָה בְּבַחֲיַנַּת בְּקָשׁוֹ חֲשִׁבְנוֹת
רַבִּים, כְּמוֹ שְׂפִרְשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (קְהֵלֵת ז, כט): "עֲשֵׂה
הָאֱלֹהִים אֶת הָאָדָם יִשְׂרָאֵל וְהִמָּה בְּקָשׁוֹ חֲשִׁבְנוֹת רַבִּים",

תקעו לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים

שזה נאמר על חטא אדם הראשון, עין שם.

פי עקר חטא אדם הראשון היה שהסתכל במה הלא
הווי לה רשו, כמובא בזהר הקדוש (עין תיקוני זהר דף
קכ:), הינו כנ"ל, פי הוא לא זכה עדין לתקן הכח
המסדר והמישב וכו' כנ"ל, על כן היה צריך לבלי
להחמיץ מחו בהשגתו, ולבלי לרדף כלל להשיג ולחקור
במה שאין לו רשות, רק להאמין בהשם יתברך לקיים
המצוה שמצוה עליו לבלי לאכל מעץ הדעת. והוא
עבר על זה והרהר אחר השם יתברך ואחר מצוותיו,
ואכל מעץ הדעת והסתכל במה דלית לה רשו
לאסתכלא ועל-ידי-זה נגזר עליו מיתה לדורות, פי
על-ידי שאכל מעץ הדעת טוב ורע ורצה לידע שרש
הטוב והרע קדם שתקן את הכח המסדר וכו' על-ידי-
זה נפל לפפירות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה,
פי היה בחינת "נרגן מפריד אלוף" שהפריד אלופו של
עולם, שהוא בחינת כתר שנקרא פלא, בחינת אלה
כידוע, דהינו שעשה פרוד בין בחינת הדעת ובין בחינת
הכתר שהפריד הרדיפה מהמעכב. ועל-ידי-זה נפל
לגמרי ונשבר ונתבטל הדעת וההשגה לגמרי, עד שאי
אפשר להבין שום השגה שלמה, בבחינת מטי ולא מטי
הנ"ל, פי אם ממעט ומעט הצדיקים הגדולים, שזכו
לזכך עצמן מזהמת הנחש לגמרי, שהם מתקנין חטא

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקעז

אדם הראשון, כי זוכין לעשות מצוות בשמחה באמונה
לבד פנ"ל, עד שזוכין על-ידי-זה להשיג השגת הפתור,
לתקן בחינת המסדר והמישב הנ"ל, שעל-ידי-זה נעשין
התשעה היכלין הנ"ל, שעל-ידי-זה דיקא משיגין אור
האין סוף, בבחינת מטי ולא מטי וכו' פנ"ל:

וזהו (טז) וזהו (שמות ל, יב): "כי תשא את ראש בני ישראל
לפקדיהם" וכו', הינו כשתרצה למנות את
ישראל ואז צריכין שמירה ותקון שלא ישלט סטרא
דמותא חס ושלום, על-ידי המנין, כמו שכתוב (שם):
"ולא יהיה בהם נגף בפקוד אתם". כי המגפה בחינת
מיטה שולטת חס ושלום, על-ידי המנין, כי עקר אחיזת
הסטרא אחרא, שהוא סטרא דמותא, הוא מבחינת מנין,
כי הסטרא אחרא הוא בחינת "בקשו חשבנות רבים"
פנ"ל, כי זה ידוע שהשם יתברך הוא למעלה מהמנין
והמספר בבחינת 'לפני אחד מה אתה סופר' (ספר יצירה).
וכל עקר המנין והמספר שהוא בחינת רבוי מתחיל
אחר הבריאה, כי אחר הבריאה יש כמה גונין ופרטים.
ושם שיף מנין שהוא רק במקום הרבוי.

וזה הדבר אי אפשר להשיג בשום דעת אנושי איך
נמשך הרבוי, שהוא בחינת מנין ומספר, ממקור
האחדות. דהינו בחינת פעלות משתנות שנמשכין
מאחד הפשוט יתברך, כי זה אי אפשר להשיג עכשיו

בהדעת כי אם באמונה לבד שממשיכין לנו הצדיקים הגדולים הנ"ל, שזוכין להשגת התשעה היכלין הנ"ל, כי אלו הצדיקים הזוכין להשגה זאת, הם כוללין ומיחדין כלליות הבריאה, שהוא בחינת מספר ומנין, שהוא בבחינת אחר הבריאה כנ"ל, הם כוללין הכל בקדם הבריאה בשרש האחדות, כי הם משיגין השגת אלקותו ואחדותו יתברך ויתעלה בבחינת מטי ולא מטי, בבחינת רדיפה ומעבב עד שנעשין אצלן תשעה היכלין הנ"ל. ואלו התשעה היכלין בשרשם למעלה הם גבוהים ונעלמים מאד מאד בתכלית ההעלם, כי הם בחינת אורות הצחצחות שהם למעלה מהספירות, כי לית מאן דקימא בהו ולא מתדבקין ולא ידיען וכו' כנ"ל, אבל אף-על-פי-כן מחמת הרדיפה והמעבב הנ"ל, על-ידי-זה מכה הרדיפה בהמעבב עד שנעשין, כביכול, בחינת היכלות בההשגה בבחינת מספר ומנין, כי הם תשעה היכלין. ואלו התשעה היכלין שרש כל הספירות הם שרש המספר והמנין, כי אלו התשעה היכלין הם אורות הצחצחות, שהם שרש הספירות כידוע, שמשם נמשכין כל המספרים שבעולם, שהם בחינת כלליות הבריאה כנ"ל.

ועל-כן הם במספר תשעה היכלין, תשעה דיקא, כי מספר תשעה הוא שרש כל המספרים

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארחתיים תקעט

שבעולם, כידוע בחוש, שהמספר כלה אצל תשעה, כי אחר תשעה חוזר המספר למקור האחדות שהוא עשרה, שהוא בחינת אחד, כי עשרה הוא עשירית אחד, וכן הולך המספר עד תשעה עשיריות ואחר כך חוזר ונכלל באחד שהוא מאה אחת. וכן לעולם כידוע; נמצא, שעקר שרש המספר הוא תשעה, ואחר כך חוזר הכל ונכלל באחדות. כי כן הדבר באמת שהמספר והמנין חוזר ונכלל תמיד באחדותו יתברך, שזה עקר תקון כל העולמות, כי באמת שרש המספר נמשך מאחדותו יתברך, על-ידי בחינת תשעה היכלין הנ"ל, שנעשין על-ידי הרדיפה והמעבב הנ"ל, שהם בבחינת מטי ולא מטי, רצוא ושוב, רצוא ושוב, שהם שבים ורצים תמיד ונכללין באחדותו יתברך ואינם נפרדים לעולם ממקור האחדות יתברך.

ועל-כן הם רק תשעה היכלין. כי אחר שמגיעין לבחינת תשעה היכלין הנ"ל, אזי אל מקום שהם הולכים שם הם שבים ללכת ברצוא ושוב, בבחינת מטי ולא מטי, וחוזרים ונכללים באחדותו יתברך. נמצא, שאלו התשעה היכלין, שהם שרש כל המספרים שבעולם הם מקשרים ומיחדים באחדותו יתברך. ומי שזוכה להשגה זאת אזי נתבטלין כל הכפירות ונתבטל סטרא דמותא, שהוא בחינת "בקשו חשבנות רבים" שהם החקירות

תקפ לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים

והכפירות הנמשכין מהרבוני, כי זה הצדיק שזוכה להשגה זאת זוכה לכלל כל המספרים והמנין שהם באים אחר הבריאה, לכלל הכל במקור האחדות על-ידי השגת התשעה היכלין הנ"ל כנ"ל:

וזהו בחינת מצות שקלים לצרף קרבנות צבור וקטרת ומלאכת המשכן, כי על-ידי מצות שקלים שמביאין מהם קרבנות וקטרת, על-ידי-זה נמשך שמחה, בחינת "קטרת ישמח לב" כנ"ל, וכן בקרבנות כתיב שמחה, כמו שכתוב (דברים יב, ז): "ושמחתם בכל משלח ידכם". וכן בפסוקים הרבה, שעל-ידי השמחה הזאת של קרבנות וקטרת, שזהו בחינת עשית המצוה בשמחה על-ידי-זה מעלין הקדשה מהקלפות עד שזוכין להשגת תשעה היכלין הנ"ל כנ"ל, ואזי כשזוכין להשגה זאת נתבטל סטרא דמותא והכפירות הנאחזין בהמנין והמספר, כי נכלל המספר והמנין באחדותו יתברך כנ"ל.

ועל-כן צוּתה התורה לתן שקלים לצרף קרבנות וקטרת בעת המנין כדי שלא יהיה בהם נגף בפקד אתם, כי נתבטל סטרא דמותא, שהוא הסטרא אחרא הנאחזו בהמנין, הוא נתבטל על-ידי השקלים, שהם לצרף הקרבנות וקטרת, שהם בחינת עשית המצוה בשמחה, שעל-ידי-זה נכלל המנין באחדותו יתברך

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקפא

על-ידי השגת התשעה היכלין הנ"ל כנ"ל:

(י) וזה בחינת מחצית השקל, 'מחצית השקל' דיקא, בחינת "מחצית השקל תרומה לה" (שמות ל, יג), כי השגה הנפלאה הזאת, שהם השגת התשעה היכלין הנ"ל שזוכין על-ידי השקלים, שהם בחינת עשית המצוה בשמחה. זאת ההשגה היא בבחינת מחצית השקל, שזהו בחינת מטי ולא מטי. בבחינת רדיפה ומעבב, שצריך לעמד על המשקל תמיד כי אם ירדף להשיג יותר מהראוי לפי בחינתו תתבטל ההשגה לגמרי, כי רבוי השמן גורם כבוי הנר. ואם יעבב וימנע ההשגה לגמרי גם כן לא ישיג כלל, על כן זאת ההשגה היא בבחינת מחצית השקל. וצריך תמיד להכריע המשקל למעלה לכלל באחדותו יתברך תמיד ברצוא ושוב בבחינת מחצית השקל תרומה לה, אשרי הזוכה לזה.

ועל כן נצטוו לתן שקלים בעת הקמת המשכן, כי כל חדרי המשכן ובית המקדש וכליהם, כלם הם בחינת כלים והיכלות דקדשה שנמשכין מהיכלין העליונים אשרש כלם הם בחינת התשעה היכלין הנ"ל שעל ידם עקר השגת אלקותו שזוכין להם על-ידי עשית המצוה בשמחה, שזהו בחינת מצות שקלים כנ"ל. על-כן נצטוו לתן שקלים בשביל בנין המשכן,

תקפב לקוטי הַלְכוֹת נְפִילַת אֲפִים ד' אַרְח־חַיִּים

כִּי הַמְשָׁכָן שֶׁהוּא בְּחִינַת הַיְכָלִין הַנִּ"ל נִבְנָה וְנַעֲשָׂה
עַל-יְדֵי עֲשִׂית הַמְצָוָה בְּשִׂמְחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂקָלִים
כַּנִּ"ל. וְכֵן מְבָאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל עַל פְּסוּק 'מִקְדָּשׁ ה'
כּוֹנֵנוּ יְדִיד', שֶׁמִּקְדָּשׁ הוּא בְּחִינַת בְּרַפְת הַשָּׁכֵל, כַּמְבָּאָר
שָׁם, עֵינֵן שָׁם. כִּי עֵקֶר הַשְּׂגָת אֱלֻקוֹת הָיָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ
וְהַמְשָׁכָן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת כה, כב): "וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שָׁם"
וְכוּ':

(ח) וְעַל-כֵּן אַחַר פְּרֻשַׁת שְׂקָלִים קוֹרִין פְּרֻשַׁת זְכוֹר,
שֶׁהוּא בְּחִינַת מַחֲיַת עֲמָלֵק וְהָמָן יִמַּח שְׁמוֹ,
שֶׁהֵם בְּחִינַת הַכְּפִירוֹת שֶׁל הַמַּחֲקָרִים, שֶׁהֵם עֵקֶר זְהֻמַּת
הַנִּחְשׁ, בְּחִינַת סְטָרָא דְמוֹתָא. וְעַל-כֵּן רָצָה הָמָן בְּתַקְפָּה
אֲחִיזְתּוֹ שָׁם בְּהַכְּפִירוֹת אֵלּוּ שֶׁהֵם סְטָרָא דְמוֹתָא, עַל כֵּן
רָצָה חֶסֶד וְשְׁלוֹם, לְהַתְגַּבֵּר לְהַמִּית וּלְהַשְׁמִיד חֶסֶד וְשְׁלוֹם,
אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ הִפְרָ עֲצָתוֹ וְקִלְקַל
מִחֲשַׁבְתּוֹ וּמַחָה אוֹתוֹ מִן הָעוֹלָם עַל-יְדֵי כַח הַשְּׂקָלִים
שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲשִׂית הַמְצָוָה בְּשִׂמְחָה,
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטְּלִין כָּל הַקְּלָפוֹת כַּנִּ"ל. וְכֵמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה (מְגִלָּה יג:): 'רָשָׁע, כְּבָר קָדְמוֹ
שְׂקָלֵיהֶם לְשְׂקָלֵיד', הֵינּוּ כַּנִּ"ל:

(ט) וְאַחַר-כֵּן קוֹרִין פְּרֻשַׁת פָּרָה שֶׁהִיא מְטֵהֶרֶת מְטֵמְאָת
מֵת, כִּי פְּרֻשַׁת פָּרָה אֲדָמָה מְגִלָּה לָנוּ שְׂאֵי
אֲפֹשֶׁר לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין שׁוֹם טַעַם בְּמַצּוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקפג

שמו. ואסור להרהר בזה כלל, כמו שכתוב (במדבר יט, ב):
"זאת חקת התורה", וכמו שפרש רש"י שם: 'לפי
שהשטן ואמות העולם מונין את ישראל מה מצוה
הזאת ומה טעם יש בה, לכך כתוב 'חקה', לומר: חקה
חקקתי, גזרה גזרתי, אין לך רשות להרהר אחריה'.
וזאת המצוה של פרה אדמה לא ללמד על עצמו יצא
אלא ללמד על הכלל כולו יצא, לגלות ולהורות על כל
מצות התורה שאסור להרהר אחר טעמים כלל.

ועל-כן גם שאר המצות נקראים חקים, כמו שכתוב:
(שמות יח, כ) 'והחקים והתורות', ופרש רש"י גם
שם, כגון אכילת חזיר ולבישת שעטנז וכו' שאמות
העולם מונין את ישראל כי אין בהם שום טעם וכו',
כי באמת טעמי המצוות נעלמים ונסתרים ואי אפשר
להשיגם בדעת אנושי כלל, רק צריכין לקימם באמונה
בלבד, להאמין בה' ובמשה עבדו, כמו שכל ישראל
מאמינים בפשיטות בלי דרכי החכמות והשטות שלהם,
שרוצים לחקור ולהבין איך דבר השם יתברך עם משה.
שאסור להעלות על הכתב, מכל שכן על הפה דבריהם
ודעותיהם הזרות והסרוחות והמטנפות המלאים קיא
צואה יותר מבית הפסא. ואין סרחון וריח רע גרוע מהם
בעולם.

ועל-כן מצות פרה אדמה מטהרת מטמאת מת, כי

תקפד לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארחה-חיים

פְּרַשְׁת פָּרָה הוּא בְּחִינַת "אֲמַרְתִּי אַחְכְּמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמְּנִי" (קִהְלֶת ז, כג), כִּי הִיא מְטַהֶרֶת טְמֵאִים וּמְטַמְּאֵת טְהוּרִים, שְׁזֵה בְּוֹדָאֵי אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג וּלְהִבִּין בְּשׁוּם דַּעַת אָנוּשִׁי כָּלֵל. וְהִיא דִּיקָא מְטַהֶרֶת מְטַמְּאֵת מֵת. שְׁעָקֵר הַטְּמֵאָה הִיא בְּחִינַת חֲקִירַת הַמְּחַקְרִים וְהַכּוֹפְרִים שֶׁהֵם סְטָרָא דְמוֹתָא, כִּי הֵם עָקֵר זְהֵמַת הַנְּחַשׁ כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן עַל-יַדֵּי מִצְוֹת פָּרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת חֲקַת הַתּוֹרָה שְׂמַגְלִית לָנוּ שֶׁהַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת חֲקָה, בְּחִינַת 'אֲמַרְתִּי אַחְכְּמָה וְהִיא רְחוּקָה', בְּחִינַת 'חֲקָה חֲקַקְתִּי, גִּזְרָה גִזְרְתִּי, אֵין לָךְ רְשׁוּת לְהִרְהֵר אַחֲרֵיהָ', עַל-יַדֵּי-זֶה נִטְהָרִין מְטַמְּאֵת מֵת. כִּי עַל-יַדֵּי-זֶה נִתְבַּטֵּל סְטָרָא דְמוֹתָא, עַל-יַדֵּי שְׂמֵאֲמִינִים בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבְמִצְוֹתָיו וְאֵין חוֹקְרִין אַחַר שׁוּם טַעַם כָּלֵל, רַק מְקַיְמִין אוֹתָם בְּדֶרֶךְ חֲקָה לְבַד שְׁזֵה עָקֵר הָאֲמוּנָה, וְעַל-יַדֵּי-זֶה דִּיקָא זּוֹכִין לְשִׂמְחָה, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה מְשִׁיגִין הַתְּשׁוּעָה הַיְכָלִין הַנ"ל בְּבְחִינַת 'מְטִי וְלֹא מְטִי', שְׁשֵׁם נִכְלָל הָרְדִיפָה וְהַמְעַכֵּב יַחַד בְּאַחַדוֹת גְּדוֹל וְשֵׁם נִכְלָלִין וְנִתְיַחֲדִין כָּל הַהֶפְכִים יַחַד, וְכֻלָּם נִכְלָלִין בְּאַחַדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁשֵׁם שְׂרֵשׁ סוּד פָּרָה אֲדָמָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁנֵי הֶפְכִים בְּנוֹשָׂא אַחַד, כִּי מְטַהֶרֶת טְמֵאִים וּמְטַמְּאֵת טְהוּרִים, שְׁזֵה נִמְשָׁךְ מִסוּד בְּחִינַת הָרְדִיפָה וְהַמְעַכֵּב הַנ"ל, שְׁעַל-יַדֵּי שְׁפָגַם בּוֹ אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְהַפְּרִיד הָרְדִיפָה מִן הַמְעַכֵּב עַל-יַדֵּי אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת וְכוּ', עַל-יַדֵּי-זֶה הַמְשִׁיךְ הַמִּיתָה וְהַטְּמֵאָה

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקפה
בעולם. ומשם כל ההפכים שבעולם, שאי אפשר
להשיגם.

כי כל הקשיות הם בחינת הפכים, כגון קשיות הידיעה
והבחירה וכיוצא בזה, שאי אפשר להבין אלו
הקשיות מחמת שלפי דעת אנושי של עכשיו נראים
כשני הפכים בנושא אחד, אבל אנו מאמינים שבאמת
הכל נכון וצדק ובאמת אינם שני הפכים כלל, רק
שמחמת חטא אדם הראשון ומחמת גשמיותנו
וחטאתנו של עצמנו על-ידי-זה אי אפשר להבין
בשכלנו איך נכללים אלו ההפכים יחד. וכל זה נמשך
מפגם הפרוד שגרם אדם הראשון בהשגתו בין הרדיפה
והמעכב, ועיין בתקונים, (עי' שם דף צא:), בענין חטא אדם
הראשון ותבין עתה קצת.

ועל-כן על-ידי מצות פרה דיקא שאנו מקימין מצוותיו
אף על-פי שיש בה שני הפכים, שהיא מטרת
טמאים ומטמאת טהורים, שזה אי אפשר להבין בנדי-אי,
ואף על-פי-כן אנו מקימין אותה באמונה לבד, על-ידי-
זה אנו ממשיכין עלינו אמונה לקיים כל מצוותיו
וחקותיו בלי שום טעם כלל, ועל-ידי-זה נטהרין
מטמאת מת, שהוא בחינת החקירות והכפירות הנ"ל,
כי על-ידי שמקימין המצוות באמונה לבד, שזה עקר
השמחה פנ"ל, על-ידי-זה נכללין בבחינת התשעה

תקפו לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארז-חיים

היכלין הנ"ל ששם נכללין כל ההפכים יחד שלעתיד תתגלה השגה זאת ויראו שונאינו ויבושו וינחנו נגיל ונשיש בה', כמו שכתוב (ישעיה מא, טז): "ואתה תגיל בה' בקדוש ישראל תתהלל":

ו) ואחר-כך קורין פרשת החדש, כי כל זה הוא סוד קדוש החדש, שהוא בחינת תקון הלבנה מפגימתה, כי חמה ולבנה שוים נבראו, כמו שכתוב (בראשית א, טז): "את שני המארות הגדלים". וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (חלין ס:), אך על-ידי קטרוג הירח שאמרה: 'אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד', על-ידי-זה נתמעטה. ועל-ידי מצות קדוש החדש, על-ידי-זה אנו עוסקין בתקונה למלאת פגימת הלבנה וכו'.

וכל זה נמשך מבחינה הנ"ל, דהינו זה שזוכה להשיג השגות הנ"ל על-ידי הרדיפה והמעבב, בבחינת מטי ולא מטי, שזהו בחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע פנ"ל, זה זוכה למלאת פגימת הלבנה, שהוא בחינת קדוש החדש פנ"ל, כי חמה ולבנה אורם נמשך מבחינת האין סוף, שהוא למעלה מנפש רוח נשמה וכו' פנ"ל בהתורה הנ"ל, כי משם עקר האור של כל המאורות שבכל העולמות, ומחמת שזה האור אי אפשר להשיג כי אם על-ידי שני בחינות הנ"ל שהם

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקפז

הַרְדִּיפָה וְהַמְעַכֵּב כַּנ"ל, עַל-כֵּן מְשַׁנֵּי בְּחִינּוֹת אֱלוֹ נִמְשָׁךְ וְנִשְׁתַּלְשַׁל בְּחִינַת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים, שֶׁהֵם חֲמָה וּלְבָנָה, שֶׁהֵם נִמְשָׁכִין מְשַׁנֵּי בְּחִינּוֹת אֱלוֹ, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַרְדִּיפָה וְהַמְעַכֵּב שְׁשֵׁנֵיהֶם נִכְלָלִין יַחַד, וְעַל-יְדֵי שְׁנֵיהֶם דִּיקָא מְשִׁיגִין אֹר הָאֵין סוּף בְּבְחִינַת מְטִי וְלֹא מְטִי וְכוּ' כַּנ"ל, כִּי חֲמָה הוּא בְּחִינַת יְדִיעָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת רְדִיפָה הַנ"ל, הֵינוּ רְדִיפַת הַמּוֹחִין כַּנ"ל. וּלְבָנָה הוּא בְּחִינַת הָעֵדֶר הַיְדִיעָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְעַכֵּב הַנ"ל, כִּי שְׁמֹשׁ יָדַע מְבוֹאוֹ, אֲבָל לְבָנָה לֹא יָדַע מְבוֹאוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (רֵאשׁ הַשָּׁנָה כה.). נִמְצָא, כִּי חֲמָה הוּא בְּחִינַת יְדִיעָה, בְּחִינַת "שְׁמֹשׁ יָדַע מְבוֹאוֹ" (תהלים קד, ט), אֲבָל לְבָנָה לֹא יָדַע מְבוֹאוֹ, זֶה בְּחִינַת הָעֵדֶר הַיְדִיעָה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְעַכֵּב הַנ"ל. וּבְאַמַּת שְׁנֵיהֶם שְׁוִין בְּבְחִינַת 'שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים', כִּי בְּשֵׁרֶשֶׁם הַכֹּל אֶחָד, כִּי נִכְלָלִים בְּיַחַד הַרְדִּיפָה וְהַמְעַכֵּב שֶׁהֵם בְּחִינַת יְדִיעָה וְהָעֵדֶר הַיְדִיעָה, כִּי דִיקָא עַל-יְדֵי שְׁנֵיהֶם יַחַד מְשִׁיגִין אֹר הָאֵין סוּף כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן הַחֲמָה וּלְבָנָה הֵנִמְשָׁכִין מְשַׁנֵּי בְּחִינּוֹת אֱלוֹ כַּנ"ל, נִבְרְאוּ שְׁנֵיהֶם שְׁוִין, וְהָיוּ שְׁנֵיהֶם גְּדוֹלִים, כִּי בְּאַמַּת שְׁנֵיהֶם שְׁוִין מֵאַחַר שֶׁעַל-יְדֵי שְׁנֵיהֶם יַחַד דִּיקָא מְשִׁיגִין אֹר הָאֵין סוּף כַּנ"ל, אֲךָ עַל-יְדֵי קְטְרוּג הַיָּרַח שֶׁאִמְרָה: 'אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁנֵּי מְלָכִים

תקפח לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארְח־חיים

להשתמש בכתר אחד', כי נתקנאה בחמה ופגמה הפגם שפגם אדם הראשון, שלא רצה להמתין שעה אחת עד שיהיה ראוי להשיג מה ששיגי, ורצה לידע ולהסתכל תקף במה שאין לו רשות, ועל-ידי-זה נתמעטה השגתו לגמרי. וזהו בעצמו בחינת פגם הירח שנתקנאה בהחמה שנמשכת אורה מבחינת הידיעה. ואורה של הלבנה נמשכת מבחינת המעכב הנ"ל, על-כן לא רצתה להמתין ולהאמין שיהיו שניהם שוין. ואמרה: 'אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד', כי לא רצתה להאמין, שהרדיפה והמעכב נכללין שניהם יחד, ועל-ידי שניהם יחד דיקא משיגין השגת אלקותו יתברך, ועל-ידי-זה נתמעטה. ועל-כן עקר תקון הלבנה למלאת אותה מפגימתה הוא על-ידי בחינה הנ"ל, דהינו על-ידי השמחה של מצוה, שעל-ידי-זה זוכין להשיג אור האין סוף על-ידי הרדיפה והמעכב, על-ידי שניהם יחד דיקא כנ"ל. ואז נכללין החמה ולבנה ביחד ונמשך עליהם אורם בשוה בבחינת: "את שני המארת הגדלים" וכנ"ל.

וזהו בחינת סוד העבור שלא נמסר כי אם לגדולי גדולי ישראל, כי זה הסוד נמשך מסוד השגת התשעה היכלין הנ"ל על-ידי הרדיפה והמעכב כנ"ל, שאין מי שיזכה לזה כי אם גדולי גדולי הדור. ועל כן נוהגין

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקפט

לשמח מאד בשעת קדוש הלבנה, כמו שכתוב בשלחן
ערוף שנוהגין לעשות רקודין ומחולות וכו', כי עקר
תקון פגימת הלבנה הוא על-ידי שמחת המצוה וכו'
כנ"ל. וזה שאנו אומרים: 'ששים ושמים לעשות רצון
קונם'. וכן אומרים בברכת המאורות בשבת: 'שמים
בצאתם ושמים בבואם', כי עקר המאורות הוא על-ידי
השמחה, שעל-ידי-זה דיקא זוכין להשיג אלקותו
יתברך על-ידי הרדיפה והמעכב כנ"ל, שעל-ידי זה
נתתקן פגימת הירח וכנ"ל. ועל-כן מצות קדוש החדש
היא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל, כי עקר מצות
קדוש החדש, שהוא תקון הירח, תלוי בשמחה כנ"ל,
שהו שרש כל המצות שבתורה, בבחינת (תהלים יט, ט)
"פקודי ה' ישראלים משמחי לב". ועל-כן נצטוו במצוה
הזאת בשעת יציאת מצרים, כמבאר שם בפירוש, כי
עקר יציאת מצרים הוא על-ידי השמחה שעל-ידי-זה
יוצאין מן הגלות, כמו שכתוב: "כי בשמחה תצאו"
כנ"ל:

(א) וזה בחינת חצות לילה, שאז היה עקר גאלת
מצרים, כמו שכתוב (שמות יא, ה): "כחצות
הלילה אני יוצא בתוך מצרים". כי יום ולילה הם
בחינת חמה ולבנה ששרשם נמשך משני הבחינות
הנ"ל. שהם בחינת הרדיפה והמעכב הנ"ל שעל-ידי

שְׁנֵיהֶם יחד דִּיקָא מְשִׁיגִין הַשְּׁגַת אֲלֻקוֹתוֹ בְּבַחֲיַנַּת מְטִי וְלֹא מְטִי בְּבַחֲיַנַּת תַּכְלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נִדַע כַּנִּל. וְעַל-כֵּן שָׁם נִכְלָלִין יוֹם וְלַיְלָה יחד, שְׁזָהוּ בְּחִינַת (זכרִיה יד, ז) "וְהָיָה יוֹם אֶחָד הוּא יוֹדֵעַ לָהּ לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה וְהָיָה לַעֲת עָרַב יְהִיָּה אֹר", כִּי לַעֲתִיד נִזְכָּה לְהַשְּׁגָה זֹאת שְׁנַמְשַׁכַּת עַל-יְדֵי כְּלָיִוֹת הַרְדִּיפָה וְהַמְעַכֵּב בְּיַחַד כַּנִּל, שְׁשָׁם נִכְלָלִין לַיְלָה וְיוֹם יחד כַּנִּל. וְעַל-כֵּן יְהִיָּה אִזּוֹ יוֹם אֶחָד 'אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה', כִּי שָׁם הוּא לְמַעְלָה מִהַזְמַן וְשָׁם נִכְלָל יוֹם וְלַיְלָה יחד כַּנִּל. וְזָהוּ: וְהָיָה לַעֲת עָרַב יְהִיָּה אֹר'. כִּי עַקֵּר הַשְּׁגַת הָאֹר, שֶׁהוּא אֹר הָאֵין סוּף, הוּא עַל-יְדֵי הַמְסַדֵּר וְהַמְיַשֵּׁב, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְעַכֵּב הַנִּל, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲשָׁף, בְּחִינַת (תְּהִלִּים יח, יב) "יִשֶׁת חֲשָׁף סִתְרוֹ". שְׁזָה הַחֲשָׁף הוּא לְמַעְלָה מִכָּל הָאוֹרוֹת, כִּי עַל יְדֵי זֶה מְשִׁיגִין אֹר הָאֵין סוּף כַּנִּל.

וְזָהוּ: וְהָיָה לַעֲת עָרַב יְהִיָּה אֹר'. כִּי עַקֵּר הַשְּׁגַת הָאֹר אֵין סוּף הוּא עַל-יְדֵי הַמְעַכֵּב, שֶׁהוּא הַמְסַדֵּר וְהַמְיַשֵּׁב, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲשָׁף הָעֲלִיּוֹן כַּנִּל. וְעַל-כֵּן גַּם בְּסִדְר הַבְּרִיאָה קָדַם הַחֲשָׁף לְאֹר, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (בְּרֵאשִׁית א, ה): "וַיְהִי עָרַב וַיְהִי בֹקֵר" וְכוּ' — 'בְּרִישָׁא חֲשׂוּכָא וְהָדָר נְהוּרָא' (שְׁכַת עו:), כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג הָאֹר כִּי אִם עַל-יְדֵי הַחֲשָׁף, בְּבַחֲיַנַּת (קִהְלָת ב, יג): "כִּיִּתְרוֹן הָאֹר מִן הַחֲשָׁף", כִּי כָּל הָאוֹרוֹת נִמְשָׁכִין מֵאֹר הָאֵין סוּף שְׂאֵי

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקצא

אפשר להשיגו אלא על-ידי בחינת החשף, שהוא בחינת המעכב, בחינת העדר הידיעה, והינו כשיש לו זה הכח במחו שיודע בעצמו שאינו יודע כלל, כי אי אפשר להשיג זה האור כי אם כשיש לו כח המסדר, שהוא כח המעכב כדי שיעכב מחו בשעת רדיפה, שלא יכנוס במה שאין לו רשות, אז דיקא יכול להשיג מה ששיג בבחינת מטי ולא מטי וכו' כנ"ל.

וזה בחינת חצות, שהנקדה האמתית של חצות לילה קשה להשיג. עד שאמרו רבותינו וזכרונם לברכה (ברכות ג.) שאפלו משה לא ידע חצות אימת וכו'. כי בחצות הלילה אז מתחיל להתנוצץ אור היום, הינו שאז נמשך התגלות אלקותו יתברך, שהוא בחינת אור האין סוף, שהוא שרש של כל המאורות שנתגלה בחצות דיקא. כי אז נכללין לילה ויום יחד שהם בחינת הרדיפה והמעכב ששניהן נכללין יחד שעל-ידי זה דיקא משיגין אורו יתברך. ועל-כן אז הוא זמן יציאת מצרים, שאז נתגלה אלקותו יתברך בבחינת פחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים, והינו שאז בחצות, כביכול, השם יתברך בעצמו יוצא ומגלה עצמו שעל-ידי זה יוצאין ממצרים שהם כלל כל הגליות, כי הקלפות, שהם הכפירות, שהם עקר הגלות נתבטלין ונכנעין על-ידי התגלות אלקותו שנתגלה בחצות דיקא

תקצב לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים

שָׂאז בַּעַת הַנִּקְדָּה שֶׁל חֲצוֹת לַיְלָה, אִז נִכְלָלִין הַחֲשׁוֹךְ
וְהָאוֹר יוֹם וְלַיְלָה יַחַד שֶׁהֵם בְּחִינַת הַרְדִּיפָה וְהַמַּעֲכָב
שֶׁנִּכְלָלִין יַחַד, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלָּה הַשְּׁגַת אֱלֻקוֹתוֹ כַּנִּ"ל.
וְזֹאת הַנִּקְדָּה אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג.

וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (שם) שְׁגַם מֹשֶׁה
לֹא יָדַע חֲצוֹת אֵימַת, כִּי זֶהוּ בְּחִינַת תְּכֵלִית
הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נִדַע. שֶׁזֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג אֵיךְ
נִכְלָלִין הַיְדִיעָה וְהַעֲדָר הַיְדִיעָה יַחַד וְאֵי אֶפְשָׁר לְכוּן
הַרְגַע וְהַנִּקְדָּה שֶׁשֵּׁם נִכְלָלִין שְׁנֵיהֶם יַחַד, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
חֲצוֹת כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן נִסְמָךְ פְּרִשְׁת כַּחצת הַלַּיְלָה וְכוּ'
לְפָרֶשֶׁת קְדוֹשׁ הַחֹדֶשׁ, כִּי שְׁנֵיהֶם בְּחִינָה אַחַת, כִּי זֶהוּ
גַם כֵּן סוּד הָעֵבוֹר, שֶׁהוּא סוּד קְדוֹשׁ הַחֹדֶשׁ לְמִלְאֵת
פְּגִימַת הַלְּבָנָה, עַל-יְדֵי-זֶה הַסוּד שֶׁשֵּׁם נִכְלָלִין חֲמָה
וְלְבָנָה יַחַד וְכוּ' כַּנִּ"ל:

(כב) וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (שם): 'מְכַדִּי
מֹשֶׁה לֹא יָדַע חֲצוֹת אֵימַת וְדוּד יָדַע? אֲלֵא
כְּנוֹר הָיָה תְלוּי לְמַעְלָה מִמַּטָּתוֹ שֶׁל דָּוִד וְכוּ', כִּי מֹשֶׁה
הוּא בְּחִינַת חֲמָה, בְּחִינַת פְּנֵי מֹשֶׁה כְּפָנֵי חֲמָה (בְּכֹא בְּתָרֵא
ע"ה). וְדוּד הוּא בְּחִינַת לְבָנָה, כִּי מַלְכוּת דָּוִד נִמְשָׁל
לְלְבָנָה כִּידוּעַ, וּמֵאַחַר שֶׁמֹּשֶׁה לֹא הַשִּׁיג בְּחִינַת הַנִּקְדָּה
שֶׁל חֲצוֹת אֵיךְ אֶפְשָׁר לְדוּד לְהַשִּׁיג, וּמִסִּיק: אֲלֵא כְּנוֹר
הָיָה תְלוּי לְמַעְלָה מִמַּטָּתוֹ שֶׁל דָּוִד וְכִיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ חֲצוֹת

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקצג

לילה היה מנגן מאליו, ועל-ידי-זה היה יודע חצות אימת, כי כנור הוא בחינת שמחה שנמשכת על-ידי עשרה מיני נגינה כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה (עין לקוטי מוהר"ן חלק א', סימן רה) בפסוק (תהלים צב, ד) "עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכנור כי שמחתי ה' בפעלך", הינו בחינת שמחה של מצוה שנמשכת מכנור של דוד שעל-ידי-זה זוכין להשיג אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי על-ידי הרדיפה והמעכב שעל-ידי-זה היה יודע חצות אימת, כי זה הוא סוד חצות לילה סוד קדוש החדש כנ"ל:

(ג) ועל-כן דוד היקא זכה לזה, כי דוד הוא בחינת מלכות משיח, והוא בחינת אתערוותא דלתמא, בבחינת (תהלים נו, ט): "עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ד.): 'אני מעורר השחר ואין השחר מעורר אותי', דהינו שזכה לאתערוותא דלתמא קדם אתערוותא דלעלא, (וכמו שפרש ה"טורי זקב" בתחלת ארח חיים, עין שם), כי משה רבנו הוציא את ישראל ממצרים, שהיא גאלה הראשונה, שאז היה קדם קבלת התורה, שהתכרח היה לגאלם על-ידי אתערוותא דלעלא לבד כנ"ל, ומחמת זה אז נאסר החמץ, ומחמת זה אמר פחצת, כי אי אפשר להשיג נקדת חצות, שהוא נקדת תכלית העליה הנ"ל, מחמת שהיה קדם קבלת התורה, שלא זכו ישראל עדין לבחינת אתערוותא

תקצד לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים

דלתתא בשלמות פנ"ל.

וזהו (שמות יב, לט): "וילאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עגת מצות כי לא חמץ כי גרשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה" וכו'. וכל זה היה בעת נקדת חצות לילה, שאז היה עקר הגאולה, ובאותה הנקדה היה תלוי גאולתם, שאם היה מתמהמה הגאולה עוד רגע אחת היו נשקעים שם, חס ושלום, כמובא בספרים, ומשם נמשך אסור חמץ בפסח שאסור במשהו, שהוא סוד משהו הנ"ל שלא יכלו להתמהמה עוד אפלו משהו, שמחמת זה נאסר החמץ, כמבאר שם בפסוק גופה, שזהו סוד אסור חמץ, כמו שכתוב: "וילאפו את הבצק וכו' עגת מצות כי לא חמץ כי גרשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה", וכל זה היה בעת חצות לילה, שאז היה עקר הגאולה פנ"ל, כי עקר התגלות אלקותו יתברך הוא בבחינת חצות לילה, שאז נכלל לילה ויום יחד, שהם בחינת הרדיפה והמעכב פנ"ל.

ומחמת שאז לא זכו עדין לבחינת כתר ולא זכו עדין לתקן בחינת המעכב מחמת שלא היה להם אתערוותא דלתתא בשלמות, על-כן הצרכו לצאת בחפזון ונאסר החמץ אז באסור חמור מאד, כי כשההארה וההשגה נמשכת מלמעלה בלי אתערוותא דלתתא, צריך לרוץ אחריו יתברך בחפזון גדול ולבלי

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקצה

להחמיץ מחו ולישב דעתו כלל, כי אם ירצה אז לישב דעתו יהיה נכשל ויפל מאד מאד כמו אדם הראשון שחטא בזה שרצה תכף לחקר וכו', פנ"ל, מאחר שההשגה גדולה ונשגבה מאד מאד מפלי המחין שלו, מאחר שיוֹרֶדֶת מלמעלה בלי אתערוּתָא דלתתא. ועל-כן צריכין לאכל אז מצה דיקא, שהוא בחינת חפזון, בחינת הארה העליונה הגבה מאד, והמצה בעצמה היא אסוּתָא, כמו שאיתא בזהר הקדוש (ח"ב קפג:).

כי על-ידי-זה בעצמו שאנו אוכלין מצה שבעת ימים ונזקרין מחמץ במשהו, על-ידי-זה אנו שומרין את מחנו לבלי להרהר אחרי מדותיו ולבלי להסתכל במה שאין לנו רשות, ועל-ידי-זה בעצמו נעשה בחינת אתערוּתָא דלתתא עד שאנו זוכין לקבל אחר כף המחין בהדרגה כסדר. ועל-כן אחר פסח הפר החמץ, כי כשהמחין יורדין כסדר על-ידי אתערוּתָא דלתתא, אז כל אחד לפי בחינתו זוכה לבחינת כח המסדר והמישב את שכלו, ואז אין צריכין חפזון, כי נמשך עלינו הארה מבחינת תכלית הידיעה אשר לא גרע, ואז הפר ונתתקן החמץ בקדשה על-ידי כח המסדר והמישב שנמשך עלינו, שהוא הארת הכתר פנ"ל:

(כד) כי 'אין בין חמץ למצה אלא משהו', שזה המשהו אי אפשר להשיג, שהוא סוד נקודת חצות לילה,

תקצו לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים

סוד קדוש החדש, סוד תכלית הידיעה אשר לא גרע. שזה הסוד לא יתגלה עד שיבא משיח בן דוד במהרה בימינו, שאז תהיה הגאולה על-ידי התורה, על-ידי אתערותא דלתתא, ואז יאיר עלינו הארת הכתר שישגי משיח, בבחינת "ועד עתיק יומיא מטה" וכו' (דניאל ז, יג). ועל-כן אז נאמר: "כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו" וכו' (ישעיה נב, יב). ואז יהיו נכללים משה ודוד ביחד, כי משיח יהיה כלול משניהם, שהם בחינת חמה ולבנה, רדיפה ומעכב, שהם בחינת דעת ואמונה, כי המעכב הוא בחינת אמונה, שהוא בחינת מלכות דוד, דהינו שמעכב המחין מרדיפתם רק לסמוך על אמונה, וכשזוכין שיהיו נכללין שניהם יחד אז עקר השגת אלקותו יתברך, שאז יהיה בימי המשיח, שיהיה כלול משניהם, ממשה ודוד כנ"ל, ואז יתתקן חטא אדם הראשון בשלמות. וכל זה נזכה על-ידי עשיית המצוות בשמחה, שעל-ידי-זה תהיה עקר הגאולה, בחינת "כי בשמחה תצאו". ועל-ידי-זה נזכה להשגה הנ"ל כנ"ל בהתורה הנ"ל, אשרי מי שיוזכה לזה במהרה בימינו, אמן:

כה) ונחזור לענין ראשון, שכל זה הוא בחינת סוד נפילת אפים, שאז הוא תכלית הזיווג והיחוד שלמעלה, שהוא בחינת השגת אור האין סוף על-ידי

לקוטי הלכות נפילת אפים ד' ארח-חיים תקצז

כָּל־לַיּוֹת הַרְדִּיפָה וְהַמְעַכֵּב וְכַנ"ל, וְעַל-כֵּן אַחַר נְפִילַת אֲפִים אוֹמְרִים קִדְשָׁה דְּסִידְרָא, וְאִזּוּ יוֹרְדַת וְנִמְשַׁכַת הַשֹּׁפֵעַ לְמַטָּה כִּידוּעַ בַּכּוֹנּוֹת, כִּי עָקַר הַמְשַׁכַת הַשֹּׁפֵעַ לְמַטָּה עַל-יַדֵי כַח הַמְסַדֵּר אֶת הַמַּחֲזִין, שֶׁהוּא כַח הַמְעַכֵּב אֶת הַמַּחֲזִין מִרְדִּיפְתָּן, כִּי לְפִי רְהִיטַת וְרִדִּיפַת הַמַּחֲזִין לְמַעְלָה לְמַעְלָה לְהַשִּׁיג אֹרֶךְ הָאֵין סוּף אִם לֹא הָיָה כַח הַמְעַכֵּב הַנ"ל, הָיָה הַמַּחֲזִין עוֹלִים לְמַעְלָה וְהָיוּ יוֹצְאִים מְכַלְיָהֶם וְהָיוּ מְתַבְּטְלִים לְגַמְרִי, וְאִזּוּ בְּוַדַּאי לֹא הָיָה שׁוּם שֹׁפֵעַ יוֹרְדַת לְמַטָּה מֵאַחַר שֶׁהָיוּ הַמַּחֲזִין עוֹלִים וְלֹא חוֹזְרִים כָּלֵל, וְהָיָה בְּאַמַּת חַס וְשָׁלוֹם, נִחְרַב הָעוֹלָם, כִּי זֶהוּ בְּחִינַת מִיתַת הַמְּלָכִים, מִחֲמַת שֶׁלֹּא הָיוּ הַכֹּהֲלִים יְכוּלִים לְקַבֵּל הָאֹרֶךְ וְחֲזְרוּ הָאוֹרוֹת, שֶׁהֵם הַמַּחֲזִין, לְמַעְלָה לְשָׁרְשָׁם, אֲבָל עַל-יַדֵי כַח הַמְסַדֵּר שֶׁנִּמְשָׁף מִבְּחִינַת הַכֶּתֶר, שֶׁעַל יָדוֹ עָקַר תְּקוּנָה כָּל הָעוֹלָמוֹת כַּנ"ל, עַל-יַדֵי-זֶה כִּשְׁהַמַּחֲזִין רוֹדְפִין לְמַעְלָה, אִזּוּ זֶה הַכַּח הַמְסַדֵּר, שֶׁהוּא כַח הַמְעַכֵּב, הוּא מְעַכֵּב אוֹתָם מִרְדִּיפְתָּם. וְאִזּוּ מִחֲמַת מְהִירַת רְדִיפַת הַמַּחֲזִין וְהַמְעַכֵּב מְעַכֵּב אוֹתָם, אִזּוּ מִכָּה הַרְדִּיפָה בְּהַמְעַכֵּב עַד שֶׁנַּעֲשִׂין עַל-יַדֵי-זֶה תַּשְׁעָה הַיְכָלִין דְּלָאוּ אֲנוּן נְהוּרִין וְכוּ', שֶׁעַל יַדֵיהֶם מְשִׁיגִין אֹרֶךְ הָאֵין סוּף בְּרָצוּא וְשׁוֹב בְּבְחִינַת מְטִי וְלֹא מְטִי כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן, עַל-יַדֵי-זֶה מְמַשִּׁיכִין וּמוֹרִידִין הַשֹּׁפֵעַ לְמַטָּה, כִּי עַל-יַדֵי הַרְדִּיפָה נִכְלָלִין הַמַּחֲזִין לְמַעְלָה בְּבְחִינַת רָצוּא, וְעַל-יַדֵי הַמְעַכֵּב הֵם חוֹזְרִין

תקצח לקוטי הַלְכוֹת נפילת אפנים ו' ארְחֵי-חַיִּים

בְּבַחֲנֵינָת שׁוֹב. וּבְבַחֲזֵרְתָם נִמְשָׁךְ כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת וְהַבְּרָכוֹת
לְמַטָּה, כִּי עָקַר כָּל הַבְּרָכוֹת נִמְשָׁכִין מִשָּׁם מֵאוֹר הָאֵין
סוּף יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, שֶׁהוּא מְחַיֶּה אֶת כָּלֵם וְהוּא שָׂרֵשׁ כָּל
הַבְּרָכוֹת וְהַהִשְׁפָּעוֹת שְׂבָעוּלָם. וְאֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל הַשְּׂפָע
כִּי אִם עַל-יַדֵּי הַכֹּלִים שְׂנַעֲשִׂין עַל-יַדֵּי בַחֲנֵינָת הַתְּשָׁעָה
הַיְכָלִין שְׂנַעֲשִׂין עַל-יַדֵּי הָרְדִיפָה וְהַמַּעֲכָב כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים אֲזוּ קִדְשָׁה אַחַר נְפִילַת אַפִּים שֶׁהוּא
קִדְשַׁת וּבֵא לְצִיּוֹן, כִּי קִדְשׁ הוּא בַחֲנֵינָת הַמַּחֲיִין
כִּידוּעַ, וְהֵם שָׁלֵשׁ קִדְשוֹת כְּנֶגֶד תְּלַת מַחֲיִין שְׂנִכְלָלִין יַחַד
בְּשַׁעַת רְדִיפָה, שְׂעַל-יַדֵּי-זֶה נַעֲשִׂין תְּשָׁעָה הַיְכָלִין עַל-
יַדֵּי הָרְדִיפָה וְהַמַּעֲכָב, כַּמְבֹאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל.
וְעַל-כֵּן נִקְרְאת זֹאת הַקִּדְשָׁה 'קִדְשָׁה דְסִידְרָא', דְסִידְרָא
דִּיקָא. עַל שֵׁם הַמְּסִדֵּר וְהַמְיֻשָּׁב אֶת הַמַּחֲיִין, שֶׁעָקַר
הַשְּׂפָע יוֹרֶדֶת לְמַטָּה עַל-יַדֵּי-זֶה דִּיקָא, כִּי עַל-יַדֵּי-זֶה
חֻזְרִין הַמַּחֲיִין לְתוֹךְ כְּלִיָּהֶם וּמְמַשִּׁיכִין שְׂפָע וְרַב טוֹב
לְבֵית יִשְׂרָאֵל כַּנ"ל, אָמֵן וְאָמֵן:

הַלְכוֹת נְפִילַת אַפִּים הַלְכָה הַנְּכַלְתָּ בְּהַלְכוֹת נְשִׂיאַת
כַּפִּים הַלְכָה הַ:

הַלְכָה ו'

(א) עַל-פִּי הַתּוֹרָה "וְאֵיִה הַשָּׂה לְעֹלָה", בְּלִקוּטֵי תַנְיָנָא
סִימָן יב, עֵינן שָׁם הֵיטֵב הֵיטֵב, כִּי הוּא עֲנִין עָמֵק

לקוטי הלכות נפילת אפים ו' ארח-חיים תקצט

מאד ודרך עצה טובה לכל וכו':

והכלל, שאפלו פשאדם נתרחק מהשם יתברך מאד
מאד על-ידי מעשיו הרעים, אף-על-פי-כן
פשהוא מחזיק את עצמו עדין ודורש ושואל ומחפש
ומבקש עצה ותחבולה וכו' לשוב אליו יתברך, אזי
זוכה שתהא הירידה תכלית העליה, כי יש שנפלו
לבחינת מקומות המטנפים, חס ושלום, ששם נאמר
(ישעיה מב, ח): "וכבודי לא אחר לא אתן" וכו'. אבל באמת
בנדיאי גם אלו המקומות מקבלים חיות ממנו יתברך,
אך הם מקבלין חיות ממאמר סתום, שהוא בראשית
וכו', שהוא בחינת אי"ה וכו'. כי מגדל ההעלמה של
זה המאמר הם מקבלין חיות מבחינת ההעלמה
והסתרה דיקא. ועל-כן מי שנופל לשם חס ושלום,
פשיינו מיאש את עצמו לגמרי ועדין הוא מחפש
ומבקש אי"ה וכו', על-ידי-זה עולה בתכלית העליה,
כי עולה לבחינת איה, שהוא בחינת בראשית מאמר
סתום הנ"ל, עין שם היטב:

ב) וזה בחינת נפילת אפים, כי מבאר בכונות האר"י
זכרונו לברכה בסוד נפילת אפים, שאז מפילין
עצמן לבחינת סטרא דמותא כדי להעלות משם ניצוצי
הקדשה שנפלו מאד, שאי אפשר לעשות גמר היחוד
של התפלה כי אם על-ידי עליית אלו הניצוצות וכו',

עין שם (עין שם דף מז.).

וְכָל זֶה הוּא סוּד הַתּוֹרָה הַנִּלְלָה, בְּחִינַת 'יְרִידָה תְּכָלִית הָעֲלִיָּה', כִּי בְעֵינַיִן יְרִידָה תְּכָלִית הָעֲלִיָּה יֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה בְּחִינּוֹת, כִּי יֵשׁ שְׁנַפְלוֹ וְיִרְדּוּ מִמָּשׁ, שְׂיִרְדּוּ עַל-יַדֵּי מַעֲשֵׂיהֶם וְתֵאוּתֵיהֶם לְמָקוֹם שְׂיִרְדּוּ וְנִפְּלוּ לְשָׁם, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, אָבֵל גַּם הֵם יְכוּלִין לְעֲלוֹת כְּשִׁחוּתְרִין לְשׁוֹב לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּאַמֶּת וּמְקַרְבִּין עֲצָמָן לְצַדִּיקֵי אֱמֶת שְׁמֵלֵמַדִּים וּמְחִזְקִים אוֹתָם שְׁלֵא יִתְיַאֲשׁוּ עֲצָמָן מִן הַצָּעָקָה לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ וּמִהַחֲפוּשׁ וּבִקְשָׁה וְכוּ' כַּנִּלְלָה, שְׂאֵז עַל-יַדֵּי הַבִּקְשָׁה וְהַחֲפוּשׁ אִי"ה וְכוּ', עַל-יַדֵּי-זֶה עוֹלִין לְתְּכָלִית הָעֲלִיָּה לְבְּחִינַת בְּרֵאשִׁית אִיָּה מֵאֵמֶר סְתוּם וְכוּ' כַּנִּלְלָה, אָבֵל גַּם כְּשֵׁרִים וְצַדִּיקִים גְּדוּלִים וְנוֹרָאִים בְּהִכָּרַח שְׂיַעֲבֹר עֲלֵיהֶם כָּל הַנִּלְלָה. וְכַמָּה פְּעָמִים הֵם מוֹרִידִים אֶת עֲצָמָן בְּכוֹנָה לְבְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַנִּלְלָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַמְטַנְפִים כְּדֵי לְהַעֲלוֹת מִשָּׁם נִיצוּצוֹת וּנְשָׁמוֹת קְדוּשׁוֹת שְׁנִפְּלוּ לְשָׁם בְּבְחִינַת יְרִידָה תְּכָלִית הָעֲלִיָּה כַּנִּלְלָה, וְכַמּוּבָן שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְלָה בְּסוּפּוֹ שְׁכָתַב שָׁם, שְׁזֶה בְּחִינַת הַלִּיכָה בְּדַרְכִים וְכוּ', כִּי קִדְּם כָּל חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה צְרִיכִין לְעֹבֵר תְּחִלָּה בְּאֵלוֹ הַמְקוֹמוֹת שְׁמֵהֶם כָּל הַבְּלוֹבוֹלִים וְכוּ', עֵינַיִן שָׁם.

וּבְאַמֶּת הַכֹּל אֶחָד וְזֶה תְּלוּי בְּזֶה, כִּי גְדוּלֵי הַצַּדִּיקִים מוֹרִידִין עֲצָמָן לְמְקוֹמוֹת הַנִּלְלָה בְּשִׁבִיל לְהַעֲלוֹת

לקוטי הלכות נפילת אפים ו' ארח-חיים תרא

נשמות שנפלו לשם. ובענין עליית הנשמות שנפלו יש כמה בחינות, כי יש נשמות המתים שנפלו לשם כמה וכמה שנים שאין להם תקון כי אם על-ידי צדיקים כאלו וכו', כמוכן במקום אחר, וכמוכן מהמעשיות שמספרין מהבעל שם טוב זכר צדיק וקדוש לברכה, ובפרט מה ששמענו מפיו הקדוש הרבה בענין זה, אבל הם עוסקים העקר לברר ולהעלות נפשות החיים עדין בעולם הזה. והעקר על-ידי בחינת הנ"ל שעל-ידי ירידתם לשם הם מכניסים הרהורי תשובה גם להיורדים והנופלים מאד, אבל מחמת שאלו הנופלים הם בחיים עדין ויש להם עדין כח הבחירה, על-כן קשה וכבד מאד מאד לעזור להם, כי לבעל בחירה קשה מאד לעזור, כמו שמבאר במקום אחר, אבל אף-על-פי-כן יש הרבה שזוכים על-ידי כח הצדיקים הנ"ל להתעורר באיזה התעוררות עד שמתחילין להתקרב אליהם, ואזי הצדיקים מאירין בהרחוקים הנ"ל, שאיך שהם עדין יחפשו ויבקשו את השם יתברך וכו' כנ"ל, ועל-ידי זה הם מעלין גם את הירודים ממש הנ"ל שגם הם יעלו בבחינת ירידה תכלית העליה, והכל בכחם ובכח תורתם ועצותיהם ורמזיהם הקדושים העמקים ונשגבים מאד מאד עד אין סוף ותכלית, אשרי שיאחו בהם:

(א) וכל זה הוא סוד נפילת אפים, שאז מפילין את עצמן

תרב לקוטי הלכות נפילת אפים ו' ארח-חיים

בכונה למקומות הנ"ל כדי להעלות הניצוצות הקדושות שהם בחינת נפשות החיים והמתים בבחינת ירידה תכלית העליה בבחינה הנ"ל. ועל-כן נופלין אז על פניהם, זה בחינת הסתלקות והעלמת וכסוי בחינת הפנים, שהוא בחינת חכמה, בחינת (קהלת ח, א) "חכמת אדם תאיר פניו", שהוא עקר החיות, כמו שכתוב (שם ו, יז): "החכמה תחיה" וכו', כי בכל המאורות יש חכמה בכל מאמר ומאמר שבהם נברא העולם, כי "כלם בחכמה עשית" (תהלים קד, כד). ועל-ידי-זה עקר התגלות הכבוד שבשביל זה נתהוה המאמר, כמו שמבאר שם בבחינת "כבוד חכמים ינחלו" (משלי ג, לה). וכמו שמבאר במקום אחר, שכבוד הוא בחינת חכמה, אבל בהמאמר סתום, שהוא בחינת אי"ה, בחינת בראשית, שם החכמה, שהוא בחינת הפנים בהעלים והסתר גדול, כי שם הוא בחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע.

וזהו בחינת סוד נפילת אפים, בחינת (במדבר כ, ו) "ויפלו על פניהם", שהצדיקים מפילין עצמן ומכסין ומעלימין ומסלקין פניהם שהוא חכמתן ומורידין עצמן לבחינת סטרא דמותא, שהוא בחינת מקומות המטנפים הנ"ל ששם אין רואין כבודו, שהוא בחינת חכמה, בחינת פנים, אבל הם גם שם מבקשין ומתפשין

בבחינת אי"ה וכו' כנ"ל. ועל-ידי-זה עולין בתכלית העליה ומעלין הניצוצות והנפשות מעמקי עמקי הקלפות בבחינת ירידה תכלית העליה, פי עולים לבחינת אי"ה בראשית, שהוא שרש הקדשה, שרש כל העשרה מאמרות, שרש כל התורה שכלולה בעשרת הדברות וכן"ל, שעל-ידי זה עקר גמר היחוד של כל התפלה כנ"ל:

ד) ועל-כן אומרים ודוי מקדם וי"ג מדות של רחמים. ואיתא, שסוד הודוי הוא בסוד "ונשא השעיר עליו את כל עונותיו" וכו', כי שני שעירי יום כפור היו שוים בקומתם וכו' (יומא סב.). והכהן גדול היה צריך לתן גורלות על שני השעירים, "גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל". והוא בבחינת סוד עמק הנ"ל שאחיות הסטרא אחרא שממש כל העוונות שהוא עזאזל, הוא דיקא מסוד הקדשה העליונה מאד, שהוא בבחינת קדשי קדשים, שהוא הקדשה העליונה מכל העשר קדשות שנתקדשה בהם ארץ ישראל.

ועל-כן שני השעירים שוין בקומתן ומראיהם ממש. ואף-על-פי-כן אחד עולה לה' לבית קדש קדשים ואחד יורד לעזאזל, ואי אפשר לשום אדם לידע לכוון איזה לה' ואיזה לעזאזל, כי הוא סוד כמוס ונסתר מאד, בבחינת מאמר סתום מאד, על-כן צויתה התורה

תרד לקוטי הלכות נפילת אפים ו' ארח-חיים

שִׁיטִיל הַכֶּהֶן גָּדוֹל גּוֹרֵל, וְרַק הַגּוֹרֵל הַיּוֹצֵא מֵהַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ בְּעֶצְמוֹ יִבְרַר אֵיזָה לֵה' וְאֵיזָה לַעֲזָאזֵל. וְעַל-יַדֵּי-
זֶה עָקַר הַתְּקוּן וְסִלִּיחַת עֲוֹנוֹת שֶׁל יוֹם כְּפוּר שָׂאז הוּא
יוֹם עֲשִׂירֵי מַעֲשֵׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה וְאִז עוֹלִין לְבַחֲיַנַּת
אֵיָה, בְּחִינַת כְּתָר כְּפִדוּעַ. וְהָעֲלִיָּה הוּא דִּיקָא עַל-יַדֵּי
שְׁמֹזְכִירִין כָּל עֲוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא רַבּוּי הַיְּהוּדִיִּים
שְׁאוּמְרִים בְּיוֹם כְּפוּר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַיְּהוּדִי שֶׁעַל שְׁעֵיר
הַמִּשְׁתַּלַּח, שֶׁהוּא עָקַר הַיְּהוּדִי שֶׁל הַכֶּהֶן גָּדוֹל בְּעַד כָּל
יִשְׂרָאֵל, כִּי הַיְּהוּדִי שְׁמֹזְכִירִין הָעֲוֹנוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת
מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִּים, זֶהוּ עָקַר בְּחִינַת הַנַּ"ל, בְּחִינַת
יְרִידָה תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה עַל-יַדֵּי בְּקִשְׁת אֵי"ה הַנַּ"ל, כִּי כָּל
הַבְּרִיאָה הֵיטָה עַל-יַדֵּי אוֹתִיּוֹת וְדַבּוּרִים שֶׁהֵם הָעֲשָׂרָה
מֵאֲמָרוֹת. וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לֵג, ו'): "בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם
נִעֲשׂוּ" וְכוּ', אָבֵל בְּרֵאשִׁית, שֶׁהוּא מֵאֲמָר סְתוּם, שֶׁם
אוֹתִיּוֹת הַדַּבּוּר בְּהָעֵלֶם נִפְלָא, בְּבַחֲיַנַּת 'כְּבֹד פֶּה'
הַנֶּאֱמָר בְּמִשָּׁה (שְׁמוֹת ד, י). וּמִגִּדֵּל הַהָעֲלָמָה, מִזֶּה דִּיקָא
יוֹנְקִים מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִּים עַד שֶׁנַּעֲשִׂים אֲצֵלֶם אוֹתִיּוֹת
וְדַבּוּרִים שֶׁל שְׁקָר שְׁמִסִּיתִין וּמִפְתִּין וּמְדִיחִין אֶת מִי
שֶׁנִּסְתֵּי אַחֲרֵיהֶם, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, שֶׁהֵם בְּחִינַת דַּבּוּרֵי
הַנֶּחֱשׁ הַקְּדָמוֹנִי שֶׁהִסִּית בְּדַבּוּרָיו, אֶת אָדָם וְתוֹה וְכוּ',
שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת (תְּהִלִּים לֵא, יט) "תִּתְּאֲלַמְּנָה שְׁפָתַי שְׁקָר"
הַדַּבְּרוֹת עַל צְדִיקוֹ שֶׁל עוֹלָם 'עֶתְק'. 'תִּתְּאֲלַמְּנָה' וְדֹאֵי,
כִּי בְּאֵמֶת אֵין לָהֶם שׁוֹם דַּבּוּר וְאַחֲזִיזְתֶּם רַק מֵהָעֲלָמַת

לקוטי הלכות נפילת אפים ו' ארח-חיים תרה

הדבור, מבחינת 'יונת אלם' (תהלים נו, א).

ועל-כן נקראים אלילים אלמים, בחינת (תהלים קטו, ה)
"פה להם ולא ידברו", אבל מגדל ההעלמה
של המאמר סתום הנ"ל, שהוא בחינת (שם לט, ג):
"נאלמתי דומיה החשיתי מטוב", בחינת (שם): "נאלמתי
לא אפתח פיי", משם דיקא הם יונקים וממשיכים
לעצמן דבורים של שקר שמשם כל מיני הסתות של
הסטרא אחרא מקומות המטנפים הנ"ל, בחינת "אשר
אמרו ללשננו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו" וכו'
(תהלים יב, ה). ומאלו האותיות והדבורים רעים נהוו כל
העוונות והפשעים, רחמנא לצלן, שאי אפשר למצא
בהם את כבודו יתברך כי אם על-ידי הבקשה והחפוש
איה וכו' כנ"ל, כי מאחר שמחפשים ומבקשים את
כבודו, נמצא שמודים על כל פנים באלקותו יתברך
ובתורתו שיודעים שהשם יתברך מושל בעולמות ואסר
עלינו בתורתו לבלי לעשות אלו החטאים, רק שמתקף
תאותם עבר על רצונו יתברך, ועתה מבקש ומחפש
סליחה וכפרה ולשוב אליו יתברך, אף-על-פי שאינו
יודע באיזה דרך, כי נתעה מאד מאד, בחינת (תהלים קיט,
קעו) "תעיתי כשה אבד" (לקוטי א' סימן רו), אף-על-פי-כן
עדין אינו מיאש את עצמו ומבקש יעצה ותחבולה איה
וכו', על-ידי זה הוא עולה בתכלית העליה לבחינת איה,

תרו לקוטי הלכות נפילת אפים ו' ארחה-חיים

מאמר סתום וכו' פנ"ל.

וזהו בחינת הודוי שצריכין להזכיר החטאים והעונות הגמורים בפה מלא ולהזכיר בפרוש דברים מגנים כאלה, אבל זהו כל תקונו, כי מאחר שמתודה ואומר 'חטאתי' הרי הוא מודה שיש בורא יחיד קדמון נמצא, המחייב לתברך שמו, ומודה בתורת משה אמת שהבורא היחיד קדמון הזהירנו על-ידי משה לבלי לעשות אלו החטאים, רק שיצרו התגבר עליו וכו' ומודה שחטא וענת בזה, כי בודאי היה לו כח להתגבר נגדו וכו', אך אף-על-פי-כן מאחר שמתודה על החטאים ומבקש תשובה ומחילה הרי הוא מחפש ומבקש עדין איה וכו' פנ"ל, ועל-ידי-זה עקר עליתו פנ"ל:

ה) וזהו שאומרים בהודוי: 'תבא לפניך תפלתנו ואל תתעלם מתחנונו שאין אנו עזי פנים וקשי ערף לומר לפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו צדיקים אנחנו ולא חטאנו, אבל אנחנו ואבותינו חטאנו וכו'. ולכאורה הענין פלא, מה זה שמזכירין לשון שלילה שאין אנו עזי פנים וכו' לומר לפניך וכו' צדיקים אנחנו ולא חטאנו וכו', מה טענה היא זאת, ולמה לנו להזכיר כל זה, היה לנו להתחיל תכף: אנא ה' חטאתי וכו'? וגם קשה, איך נוכל לומר צדיקים אנחנו ולא חטאנו, מאחר שאנו יודעים בעצמנו שחטאנו, ומה זה זכות

שאינו עזות פנים כל כך לאמר לא חטאתי, הלא אי אפשר להכחיש החוש מאחר שידע שחטא?! אך עקר הטענה הוא על-פי הנ"ל שמבקש מהשם יתברך שלא יתעלם מתחנתנו ותבא לפניך תפלתנו, ואזי הוא יכול תכף לפל בדעתו איך אבקש שלא יתעלם מתחנתנו, מאחר שאני יודע בעצמי שגרמתי בעונותי העלמה והסתרה כזאת? כי על-ידי כל חטא ועון ופשע מעלימים ומסתירים כבודו יתברך בבחינת (ישעיה נט, ב) "כי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם". על-כן תכף מחזק את עצמו ומתנצל את עצמו לפניו יתברך ואומר: 'שאין אנו עזי פנים וקשי ערף לומר לפניך צדיקים אנחנו ולא חטאנו', הינו שזה עקר הזכות שלי מה שעדין אני יודע ומאמין שחטאתי לפניך ואני מבקש ומחפש עדין תשובה ומחילה, כי היה אפשר, חס ושלום, לפל כל כך עד שיכחיש לגמרי, חס ושלום, כמו שנמצאים בעונותינו הרבים אפיקורסים וכופרים גמורים שנפלו לכפירות גמורות, רחמנא לצלן, עד שמכחישין בהחטאים לגמרי, כי אומרים שאין זה חטא ועון כלל, שעליהם נאמר (ירמיה ב, לה): "הנני נשפט אותך על אמריך לא חטאתי". כי האפיקורסים, אפלו אותם שמודים במציאותו יתברך, אבל רבם כופרים בפגם החטאים וכופרים בתורת משה או שמגלים פנים בתורה שלא בהלכה, כמו ירבעם בן

תרח לקוטי הלכות נפילת אפים ו' ארח-חיים

נבט וּחֲבָרִיו, וְאוֹמְרִים מֵה שְׂאוֹמְרִים, עַד שְׁלֹדְעָתָם אֵין שִׁיף מְצוּה וְעֵבְרָה חֶס וְשְׁלוֹם, רַק בְּשִׁבִיל נִימוּסֵי הַמְּדִינָה וְכוּ', רַחֲמָנָא לְצַלן רַחֲמָנָא לְשִׁזְבֵן מִכְּפִירוֹת כְּאֵלֶּה, עַל-כֵּן אָנוּ מִתְנַצְּלִים מֵאַחַר שְׂאָנוּ מֵאֲמִינִים בְּהֶאֱמַת וְאֵין אָנוּ עֵזֵי פָּנִים וְכוּ' לֹאמַר צְדִיקִים אֲנִיחֵנוּ וְלֹא חֲטָאנוּ, כְּמוֹ הַכּוֹפְרִים הַנִּ"ל שְׁעוֹשִׂים כָּל הָעֵבְרוֹת וְאוֹמְרִים שֶׁהֵם צְדִיקִים וְלֹא חֲטָאוּ כָּלֵל, כִּי מִכְּחִישִׁים בְּכָל מְצוֹת הַתּוֹרָה כַּנִּ"ל, אֲבָל מֵאַחַר שְׂאֵין אָנוּ עֵזֵי פָּנִים לֹאמַר כֹּף, חֶס וְשְׁלוֹם, וְאָנוּ אוֹמְרִים בְּפֶה מָלֵא: "חֲטָאנוּ, עֹיְנוּ וּפְשַׁעֵנוּ", עַל-כֵּן בּוֹדֵאֵי רְאוּי לָךְ שְׁלֹא תִתְעַלֵּם מִתְחַנְּתָנוּ.

כִּי עֵקֶר הַהֶעֱלָמָה הוּא מִחֲמַת שְׁעַל-יְדֵי הָעוֹן נַעֲשֶׂה מְסוּף הַמְּבַדִּיל וְיִכּוֹל לְהַכְנִים בְּדַעְתּוֹ אֵיזָה כְּפִירָה, חֶס וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁכָתוּב בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת עַל-פִּי א"ב (אוֹת אֲמוּנָה סִימָן כב): 'הַפֶּשַׁע מְכַנֵּים כְּפִירָה בְּאָדָם', כִּי עֵקֶר שָׂרֵשׁ הַיִּצָר הָרַע הוּא בְּחִינַת אֵל אַחַר כְּפִירוֹת, כְּמוֹ שְׂמִבְּאָר בְּמָקוֹם אַחַר, שְׂשָׂרְשׁוֹ מִהֶעֱלָמָה הַנִּ"ל, אֲבָל כַּח נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל גְּדוֹל מְאֹד, וּבְכַרְט גְּדוֹל הַכַּח שֶׁל הַצְּדִיקִים הָעוֹסְקִים בְּתַקוּנָם, עַל-כֵּן אֲפִלוּ אַחַר כָּל הַחֲטָאִים וְהָעוֹנוֹת הַגְּמוּרִים, חֶס וְשְׁלוֹם, עֲדִין הַנְּשָׁמָה מְזַכֶּרֶת עֲצָמָה בְּהֶאֱמַת וּמְרַגְשֶׁת כְּאֵבָה הָעֲצוּם שֶׁל עוֹנוֹתֶיהָ, עַד שְׂמִבְּקֵשׁ עֲדִין תְּשׁוּבָה וּמְחִילָה, וְכָל זְמַן

לקוטי הלכות נפילת אפים ו' ארז-חיים תרט

שִׁמְבֹקֵשׁ עֲדִין יֵשׁ לוֹ תִקְוָה יְהִיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה וְכַנ"ל.

וְזֶהוּ שִׁמְבֹקֵשִׁים מֵאַחַר שְׂאִין אָנוּ עֲזֵי פָּנִים הַנ"ל
לְהַכְחִישׁ וְלוֹמַר לֹא חָטָאתִי וְכוּ' כַּנ"ל, רַק עֲדִין
אָנִי מְבַקֵּשׁ וּמְחַפֵּשׁ תִּקּוּן וְכוּ', עַל-כֵּן תִּכְרָךְ נִתְבַטֵּל
הַהֶעֱלָמָה וְהַהֶסְתָּרָה שֶׁהֵם יוֹנְקִים מִשָּׁם, וְכַמְבֹאֵר הֵיטֵב
בְּסוּף הַתּוֹרָה הַנ"ל, כִּי עָקֵר יִנְיָקְתָם הִיָּה מִהֶעֱלָמָה
וְכוּ', עֵינַי שָׁם הֵיטֵב. וְעַל-כֵּן בְּוַדַּאי רָאוּי לָךְ שְׂלֹא
תִתְעַלֵּם מִתְחַנְּתָנוּ, כִּי רָאוּי שֶׁתִּתְבַטֵּל הַהֶעֱלָמָה עַל-יְדֵי
מֵה שְׂאֵנוּ מְבַקֵּשִׁים וּמְחַפֵּשִׁים עֲדִין תִּקּוּן וְצוּעָקִים
וּמִתְוַדֵּין חָטָאִינוּ וְאִין אָנוּ עֲזֵי פָּנִים הַנ"ל לְפַל לְהֶסְתָּרָה
וְהֶעֱלָמָה גְּמוּרָה לְאֹמֵר צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאִנוּ
וְכַנ"ל, עַל-כֵּן בְּוַדַּאי רָאוּי לָךְ שְׂלֹא תִתְעַלֵּם מִתְחַנְּתָנוּ
וְכַנ"ל:

וְזֶה שְׂאוֹמְרִים בְּשַׁעַת הַיְהוּדִי: 'מֵה נֹאמַר לְפָנֶיךָ וְכוּ' וּמֵה
נִסְפָּר לְפָנֶיךָ וְכוּ' הֲלֹא כָּל הַנְּסֻתוֹת וְהַנְּגָלוֹת אֲתָה
יּוֹדֵעַ. וְאֲתָה יוֹדֵעַ רְזִי עוֹלָם וְתַעֲלוּמוֹת סְתָרֵי כָּל חַי וְכוּ',
אִין דְּבַר נֶעְלָם מִמֶּךָ וְאִין נִסְתָּר מִנְּגֵד עֵינֶיךָ וְכוּ'. כִּי זֶה
עָקֵר הַיְהוּדִי וְהַתְּשׁוּבָה שְׂאֵנוּ מוֹדִים וּמִתְוַדֵּים שְׂאִין אָנוּ
יּוֹדְעִים כָּלֵל הֵיכָן אֲנַחְנוּ בְּעוֹלָם כִּי הִרְבֵּנוּ לְפִשַׁע נְגִידָךְ
כְּמוֹ שֶׁמִּתְוַדֵּים עַל-פִּי א"ב אֲשַׁמְנוּ, בְּגִדְנוּ וְכוּ', שֶׁהוּא
שְׂפָגְמָנוּ בְּכָל הַכ"ב אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה וְכַמּוּבָא, עַד
שְׂמִסִּימִין: 'תַּעֲבָנוּ, תַּעֲיֵנוּ תַעֲתָעֵנוּ'. שְׂאֵנוּ הוֹלְכִים

כתועה ומתעה ואין אנו יודעים מה נאמר לפניה וכו',
 מה נספר לפניה וכו', רק אנו מאמינים שכל הנספרות
 והנגלות אתה יודע, כי רק אתה יודע רזי עולם
 ותעלומות סתרי כל חי וכו', הינו שכל הרזין והנספרות
 הנמשכין מהמאמר סתום ונסתר מאד שמשם כל יניקת
 הסטרא אחרא שמהם העונות פנ"ל אתה יודע כלם, כי
 באמת יש בההסתרה וההעלמה עצמה דעת עמק ונסתר
 ונעלם מאד, רק שמעצם העלמו אי אפשר להשיגו
 ומשם נמשך יניקת הסטרא אחרא פנ"ל, אבל אנו
 מאמינים שאתה יודע כל תעלומות ונספרות, ועל-ידי-
 זה כל תקנתנו, מאחר שאנו יודעים שגם שם אתה
 נעלם מאד בבחינת (ירושלמי תענית פרק א): 'אם יאמר לך
 אדם היכן אלקיך, תאמר לו: בכרך גדול של רומי',
 כמובא שם בסוף התורה הנ"ל. על-כן, על-ידי-זה אנו
 מצפים ומבקשים ומחכים עדין לשוב אליך ושיתתקן
 הכל בבחינת ירידה תכלית העליה וכו' פנ"ל:

ו) וזה בחינת שלש עשרה מדות של רחמים שנמשכין
 משלש עשרה תקוני דיקנא שמזכירין אחר
 הודוי, כי משלש עשרה תקוני דיקנא נמשכין מבחינת
 עתיק, שהוא בחינת מאמר סתום הנ"ל, כמובן בכונות
 (שער מאמרי רשב"י מד.). ועל-כן אחר הודוי מזכירין שלש
 עשרה מדות, כי עקר תקון החטאים שהתודו עליהם

לקוטי הלכות נפילת אפים ו' ארְח־חיים תריא

הוא על-ידי בְּחִינַת בְּרֵאשִׁית מְאֹמֵר סְתוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּתָר, בְּחִינַת עֲתִיק שְׁמֶשׁ נִמְשָׁכִין הַשֶּׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה מְדוּת שֶׁל רַחֲמִים כַּנ"ל. כִּי מֹשֶׁה רִבְּנוּ הִמְשִׁיךְ הַשֶּׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה מְדוּת שֶׁל רַחֲמִים אַחַר חֲטָא הָעֶגְלָה שְׁכֹלֵל כָּל הַחֲטָאִים עַד שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ אָמַר לוֹ: "וְאִמְחָה אֶת שְׁמִי" וְכוּ' (דְּבָרִים ט, יד), וְנִדְמָה שְׁכָבֵר אִפְסֵי תְקוּהָ, חֵס וְשָׁלוֹם, אֲבָל מֹשֶׁה לֹא הִנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ וְהִרְבֵּה לְהִתְפַּלֵּל וּלְצַעֵק מְאֹד לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שְׁכָתוּב בַּמִּדְרָשׁ (דְּבָרִים רַבָּה ג, יא) שֶׁלֹּא הִנִּיחַ זָוִית בְּרָקִיעַ שֶׁלֹּא נִשְׁתַּטַּח וְנִתְחַבֵּט עָלָיו וְכוּ'. וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת הַנ"ל, כִּי מֹשֶׁה זָכָה שֶׁהִתְחַזַּק עֲצָמוֹ מְאֹד בְּזֶה שִׁדְעָה שְׁאִין שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם וְאִין עוֹן וְלֹא רַבּוּי עוֹנוֹת בְּעוֹלָם שִׁיעֲלִימוֹ אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ וְאֶת רַחֲמָיו בְּשׁוֹם אִפֶּן, עַל-כֵּן חִפְשׁ וּבִקְשׁ וּמְצָא עַד שֶׁנִּתְרַצָּה לוֹ הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוֹ דִּיקָא גָּלָה לוֹ הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ סוּד שֶׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה מְדוּת שֶׁל רַחֲמִים. וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת הַנ"ל, בְּחִינַת יְרִידָה תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה עַל-יְדֵי בְּקִשָּׁת וְחִפּוּשׁ אִי"ה הַנ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶּׁאָמַר (שְׁמוֹת לב, לב): "וְאִם אִין מְחַנְיָנָא". כִּי שֵׁם יִשְׂרָאֵל, בַּפְּרָט שֵׁם הַצְּדִיק, נִמְשָׁךְ מִשְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי 'שְׁמוֹ מִשְׁתַּף בְּשִׁמְנוֹ'. וְהוּא עֵקֶר הַחַיּוֹת בְּבְחִינַת "נִפְשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ" (בְּרֵאשִׁית ב, כ). וְהוּא בְּחִינַת כַּח הַדְּבוּר שְׁבָאָדָם, בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית ב, ז) "וַיְהִי הָאָדָם לְנִפְשׁ חַיָּה". וְתִרְגוּמוֹ: 'לְרוּחַ מְמַלְלָא'. וְכָל

השמות כלם מתגלים רק על-ידי המאמרות המתגלים, אבל בהמאמר סתום שם הכל בהעלם גדול, כי הוא למעלה מכל השמות. ועל-כן טען משה: "ואם אין", שאי אפשר לשא חטאתם ולמחל להם מתקף הדין על-ידי עצם חטאם שגרמו להעלים הרחמים כל כף, כי עקר הדין מבחינת ההעלמה וההסתרה הנ"ל, שהוא בחינת תקף הצמצום שמשם עקר הדין פי'דוע, על-כן טען משה: "ואם אין", כי גברה ההעלמה וההסתרה כל כף, על-כן "מחני נא מספרך" וכו', כי אני מבטל עצמי לתוך שרש ההעלמה וההסתרה ששם למעלה מכל השמות כנ"ל, ועקר התקון תמיד הוא לגלות ההסתרה, להמשיך מבחינת אי"ה בראשית — מאמר סתום הנ"ל את כל המאמרות המתגלים, להוציאם מהעלם אל הגלוי, לגלות שמו וכבודו יתברך, בבחינת (תהלים עב, יח): "עשה נפלאות לבדו". זה בחינת כתר בראשית מאמר סתום. "וכרוף שם כבודו לעולם" (שם), שצריכין להמשיך משם התגלות שם כבודו על-ידי המאמרות המתגלים הנמשכין משם, שעל ידם מאירין כל השמות, שעל-ידי-זה נתגלה כבודו יתברך עד שיתקיים (שם): "וימלא כבודו את כל הארץ וכו'". וזה כל עבודת האדם על-ידי תורה ומצוות,

אבל עתה שחטאו כל כף עד שאין אתה רוצה למחל

לקוטי הלכות נפילת אפים ו' ארחה-חיים תריג

להם מתקף התגברות ההעלמה, על-כן "מחני נא מספרך" וכו', שאיני רוצה שום חיות הנמשך מהמאמרות המתגלים שממשם כל השמות, שהם החיות כנ"ל, רק אני מרצה להיות נכלל תמיד בבחינת אי"ה הנ"ל, בבחינת המאמר סתום הנ"ל, כי אני מרצה לחפש ולבקש שם רחמנותך לעולם עד שתשא חטאתם. "ואם אין", אהיה נשאר שם בבחינת הבקשה והחפוש של המאמר סתום ולא אצא משם לעולם, שזהו בחינת "מחני נא", כי שם בהמאמר סתום אין שיך שום שם כלל כנ"ל, הינו כי היה חזק בדעתו שבודאי יש רחמים אצלו יתברך שעל ידם יהיה מוחל להם גם חטא העגל, רק שאי אפשר למצואם מגדל ההעלמה הנ"ל, שממשם עקר הדין כנ"ל, על-כן אמר שהוא מרצה לירד לתוף תקף ההעלמה ולבקש שם רחמיו תמיד, שהם בבחינת התגלות שם כבודו, כי הדין הוא בבחינת העלמת שמו וכבודו כידוע. והוא מרצה להיות נשאר שם, שזהו בבחינת מחית השם, בבחינת מחני נא, הינו שיהיה נשאר שם ויבקש ויחפש בבחינת אי"ה הנ"ל תמיד, ועל-ידי זה דיקא נתרצה לו השם יתברך וגלה לו שלש עשרה מדות של רחמים שזכה להוציא מההעלים אל הגלוי רחמים רבים כאלה שאינם כלים לעולם. והכל על-ידי תקף הבקשה והחפוש בבחינת אי"ה הנ"ל שנתרצה להיות מחפש ומבקש לעולם וכנ"ל:

זוהי בחינת שבירת הלוחות, כי עשרת הדברות שבלוחות, שהם כלל התורה כלה, הם בחינת המאמרות המתגלים, אבל שם בבראשית — מאמר סתום, הכל בהעלם ובהסתור, רק שבאמת משם דיקא נמשך כל התורה, שהם כל העשרת הדברות, שהם בחינת עשרה מאמרות וכו'. ועל-כן כשחטאו ישראל והבין שכל תקונם לבקשו יתברך בבחינת אי"ה הנ"ל עד שיזכו לעלות לבחינת מאמר הסתום כנ"ל, על-כן שבר את הלוחות, הם העשרת הדברות כלל התורה, כי בטל את עצמו מכל וכל, וסלק ממנו כל החכמות הכלולים בשבעים פנים של תורה, והפיל את עצמו למקום ירידת ישראל על-ידי עונותיהם, שזהו סוד נפילת אפים, העלמת הפנים וכו' כנ"ל. ועל-ידי זה דיקא היה כל התקון. והשם יתברך שבח אותו על זה ואמר לו: 'ישר כחה ששברת' (בבא בתרא יד:), 'ישר כחה דיקא, כי בודאי הוא כח גדול ועצום לבטח בכחו עד שיפיל את עצמו כל כף לסלק ממנו כל הפנים של תורה, שהוא בחינת שבירת לוחות, כי משה הוא בעצמו התורה וכשהשליך את הלוחות מידי ושבךם הרי הוא כאלו הפיל והשליך את עצמו משמים לארץ, והכל בשביל טובות ישראל, כי היה חזק בכחו, שדיקא על-ידי-זה, על-ידי הירידה הגדולה שהפיל והוריד את עצמו על-ידי שבירת הלוחות, על-ידי-זה דיקא יעלה

לקוטי הלכות נפילת אפים ו' ארח-חיים תרטו

בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, כִּי יִחַפֵּשׂ וַיִּבְקֹשׁ כָּל כֶּף אִי"ה וְכוּ'
כַּנ"ל, עַד שִׁיעֲלָה לְשֵׁם בְּבַחֲיַנַּת יְרִידָה תַכְלִית הָעֲלִיָּה
וְכַנ"ל. וּבְעֲצָם כַּחוֹ זָכָה לָזֶה וְחֹזֵר וְקָבַל אֶת הַלוֹחֹת
שְׁנִיּוֹת וְהַמְּשִׁיף שֶׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה מַדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים, שֶׁעַל-יְדֵי
זֶה הוֹרָה דְרָךְ תְּשׁוּבָה לְנִצְחָה, שֶׁבְּכָל עֵת שִׁיפְלוּ לַעֲוֹנוֹת,
חַס וְשָׁלוֹם, יִהְיוּ חֲזָקִים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ
מִכָּל מְקוֹם שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנַּת אִי"ה הַנ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה
יִתְהַפֵּף לָהֶם הַיְרִידָה לְעֲלִיָּה גְדוֹלָה רַק שִׁיְהִיו חֲזָקִים
בְּזֶה לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ תָּמִיד, יִהְיֶה אִיף שִׁיְהִיָּה, אֶפְלוּ אִם
יַעֲבֹר עָלָיו יָמִים וְשָׁנִים בְּזֶה, בְּפָרֹט בְּאַרְיֵכַת מְרִירַת
הַגְּלוּת הַזֶּה שֶׁהַתְּגַבְּרָה הַהִסְתַּרְתָּה וְהַהֲעֲלָמָה מְאֹד מְאֹד,
בְּבַחֲיַנַּת: "וְאַנְכִי הִסְתַּר אֲסַתִּיר אֶת פָּנָי" וְכוּ', עַל-כֵּן
עָקַר הַתְּקִנָּה וְהַתְּקוּהָ הוּא רַק עַל-יְדֵי דְרָךְ הַנ"ל לְחַפֵּשׂ
וּלְבַקֵּשׁ תָּמִיד בְּבַחֲיַנַּת אִיָּה וְכוּ' וְכַנ"ל:

(ח) וְזֶה בְּבַחֲיַנַּת (בְּרֵאשִׁית יב, י) "לֵךְ לֵךְ מֵאֶרֶץ וְכוּ' אֶל
הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ". וּפְרָשׁ רַש"י: 'וְלֹא גָלָה לוֹ
הָאָרֶץ מִיָּד, כִּדְּי לְחַבְּבָהּ בְּעֵינָיו וּלְתַן לוֹ שְׂכָר' וְכוּ'. וְכֵן:
"עַל אֶחָד הַהָרִים אֲשֶׁר אָמַר אֵלַיךְ". וְכֵן: "וְקָרָא עָלֶיָּהּ
אֶת הַקְּרִיאָה" וְכוּ'. כָּל זֶה הוּא בְּבַחֲיַנַּת מֵה שֶׁפְּתוּב בְּסוּף
הַתּוֹרָה הַנ"ל, שֶׁגַּם עַל גְּדוּלַי הַצְּדִיקִים עוֹבֵר בְּבַחֲיַנַּת זֹאת
שֶׁקָדַם כָּל תּוֹרָה מְכַרַח לַעֲבֹר דְרָךְ אֵלּוּ הַבְּלָבוּלִים
וְסִפְקוֹת, שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנַּת "לְבִי סִחְרַחֵר" וְכוּ' וְכוּ', כְּמוֹ

שֶׁמְבַאֵר שָׁם. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַנַּ"ל מֵהַ שְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לֹא גָלָה לְאַבְרָהָם אֶת הָאָרֶץ מִיַּד כְּדֵי שְׂיִצְטָרֵךְ לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אַחֵר רְצוֹנוֹ הַיָּטֵב. וְזֶה עֵקֶר הַנַּסְיוֹן שָׁלוֹ וְכֵן שֶׁל כָּל הַצְּדִיקִים. וְכִמוֹ שֶׁשָּׁמַעְתִּי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ שֶׁבְּשַׁעַת הַנַּסְיוֹן שֶׁל כָּל הָאָדָם, אֵין הָאָדָם בְּדַעְתּוֹ בְּשִׁלְמוֹת בְּעֵנִין הַנַּסְיוֹן, כִּי אִם הָיָה דַעְתּוֹ שָׁלֵם בְּזֶה, לֹא הָיָה לוֹ נַסְיוֹן כָּלֵל. וְכֵן זֶה הוּא עֵנִין הַנַּ"ל שְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נָסָה אֶת אַבְרָהָם וְלֹא גָלָה לוֹ אֶת הָאָרֶץ מִיַּד כְּדֵי שְׂיִהְיֶה נְכוּף וּמְסֻפָּק, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן יִחַפֵּשׂ וַיִּבְקֵשׁ אַחֵר רְצוֹנוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא יִזְכֶּה שְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִגָּלֶה לוֹ רְצוֹנוֹ וְיִרְבֶּה שְׁכָרוֹ עַל-יְדֵי-זֶה, כִּי עַל-יְדֵי הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ יִזְכֶּה לְעֲלִיָּה גְדוֹלָה וְכַנ"ל. וְכֵן הָעֵקֶדָה שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שָׁם כב, ב): "עַל אַחַד הַהָרִים" וְכוּ'. וְכֵן יוֹנָה שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (יוֹנָה ג, ב): "וַיִּקְרָא עָלֶיהָ אֶת הַקְּרִיאָה". כִּי יוֹנָה לְפִי דַעְתּוֹ לֹא הוּטַב בְּעֵינָיו שְׁלִיחוֹת זֶה לְנִינּוּהָ, כְּמוֹ שֶׁאֱמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (מוֹבָא בְּפֵרוּשׁ רַש"י יוֹנָה א), כִּי לֹא הִבִּין עֵצֶם רַחֲמֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַד הֵיכֵן הֵם מְגִיעִים, עַל-כֵּן הִתְעָה אוֹתוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁאֱמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה לְעֵנִין זֶה: 'הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעָה אֶת הַצְּדִיקִים' וְכוּ'. וְלֹא גָלָה לוֹ מִיַּד כְּדֵי שְׂיִחַפֵּשׂ וַיִּבְקֵשׁ הַרְבֵּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִשְׁיֵג רְצוֹנוֹ וּמִדַּת רַחֲמֵי הַמְּרַבִּים, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מִרְבֶּה לְהֵיטִיב וְרוּצָה בְּתִשׁוּבָה אֲפִלוּ שֶׁל אַמּוֹת הָעוֹלָם, מְכַל שְׁכֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְעַל-כֵּן בְּאֵמַת כְּשֶׁהָיָה יוֹנָה בְּמַעֵי

לקוטי הלכות נפילת אפים ו' ארץ-חיים תריז

הדגה הודה להשם יתברך על רבוי רחמיו כמו שכתוב שם (ב, ד-ה): "מבטן שאול שועתי שמעת קולי וכו' ואני אמרתי נגרשתי מנגד עיניך וכו' כל משפריך וגליך עלי עברו וכו' אף אוסיף להביט אל היכל קדשך". שכל זה הוא ענין הבקשה והחפוש הנ"ל, שגם מבטן שאול ממש צריכין לצעק אל ה', כמו ששמעתי מפיו הקדוש שאמר בזה הלשון: (עין שיחות הר"ן סימן שב), שהעקר הוא מבטן שאול שועתי, הינו כנ"ל:

ט) וזה בחינת לקיחת שרה לבית פרעה שנסמך לזה, שהכל בבחינה הנ"ל שהצדקת הכרח לירד למקום טמא ומטנף כזה, כדי שבעצם כחה תבקש ותחפש גם שם את השם יתברך ועל-ידי-זה תעלה עם אברהם בעליה גדולה בבחינת: "ויעל אברהם ממצרים" (בראשית יג, א). ועל-ידי זה הכינה הצלה וישועה גדולה לישראל בגלות מצרים שעל-ידי-זה לא יכלה טמאת מצרים לשלט בהם ויצאו משם על-ידי עשר מכות שהכה את פרעה ואת ביתו" כשלקח את שרה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי על-ידי-זה המשיכה דרך הנ"ל לישראל שבכל מקום שיהיו בגלות אפלו במקומות המטנפים מאד גם שם יבקשו ויחפשו בבחינת אי"ה וכו' כנ"ל ועל-ידי-זה יעלו משם כנ"ל.

תריח לקוטי הלכות נפילת אפים ו' ארְח־חיים

וְזֶהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת לְקִיחַת אֶסְתֵּר לְבֵית אַחֲשֵׁרוּשׁ שְׁאֵז צִעְקָה: "אֵלֵי אֵלֵי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי" (תהלים כב, ב), כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָּה (מגלה טו:). וְעַל-יְדֵי-זֶה הָיָה מִפְּלֵת הַמֶּן-עַמְלֵק, שֶׁהוּא תִקְוָה זְהֵמַת הַסְטָרָא אַחֲרָא, הַכֹּל בְּבְחִינַת הַנ"ל, כְּדֵי לְהוֹרֹת לְיִשְׂרָאֵל שְׁגַם בְּמִקּוֹמוֹת הַמְטַנְפִים יִצְעָקוּ אֵל ה', וַיַּחֲפְשֵׁוּ וַיִּבְקְשׁוּ אוֹתוֹ. וְכֵמוֹ שְׁעָשׂוּ אֵז מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר שְׁכַנְסוּ אֶת כָּל הַיְהוּדִים לְזַעַק הַרְבֵּה לַה'. וְכֵן צְרִיכִין בְּכָל דּוֹר וְדוֹר בְּכָל־לֵיוֹת יִשְׂרָאֵל וּבְפִרְטוּיֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְבַקֵּשׁ תָּמִיד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא וּלְזַעַק בְּכָל עֵת לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּבְחִינַת "מִבְּטֵן שְׂאוֹל שׁוֹעֵתִי". וְאֵל יִתְיַאֲשׁ מִן הַצִּעְקָה וְהַבְקָשָׁה לְעוֹלָם, עַד יִשְׁקִיף וַיֵּרָא ה' מִשָּׁמַיִם:

עֲנִין קְדֻשָּׁה דְּסִידְרָא

עֲנִין קְדֻשָּׁה דְּסִידְרָא, שֶׁהוּא קְדֻשַׁת וּבָא לְצִיּוֹן שְׂאוֹמְרִים בְּלִשׁוֹן הַקְּדֻשׁ וּבְלִשׁוֹן תְּרַגּוּם. וְאֵז מִמְּשִׁיכִין הַשִּׁפְעָה לְמַטָּה, כְּמוּבָא בְּפִנּוֹנוֹת.

עַל-פִּי מַה שְׁפָתַב רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָּה בְּמֵאמֵר "כִּי תֵצֵא לְמַלְחָמָה" בְּלִקּוּטֵי תַנְיָנָא (סימן פב), עֵינֵן שָׁם הֵיטֵב כָּל הַמֵּאמֵר. כִּי יֵשׁ בְּחִינַת פְּסָדֵר וְשִׁלָּא פְּסָדֵר,

לקוטי הלכות נפילת אפים ו' ארחה חיים תריט

בחינת א"ב ותשר"ק, בחינת אחור וקדם וכו'. וזה אדם וחוה, פסדר ושלם פסדר הויה במלוי אלפין גימטריא מ"ה-אדם. וחוה בחינת מלכות פה ותורה שבעל פה וכו'. וחוה לשון דבור וכו'. והכלל, כשהולך לו לאדם שלא פסדר מחמת שהוא מחלק בחינת מלכות לעצמו, הינו שיש לו גדלות, בחינת 'אנא אמלך', ואזי הולך לו שלא פסדר, כי הוא בתוך בחינת שלא פסדר, הינו מלכות-חוה-תשר"ק. וכשזאת הבחינת חוה, היא מקשרת להקדוש ברוך הוא, הינו לבחינת אד"ם, אזי הולך לו פסדר, כי 'באתר דאית דכר' וכו'. ובחינת פסדר נקרא יו"ד וכו'. וכשמחלק הארבע בחינות מלכות לעצמו אזי נעשה שלא פסדר, דני וכו'. בחינת (ישעיה א, ה) "וכל לבב דני", כי כשהולך לו לאדם שלא פסדר זה לו מחלת לב, כמו שפתוב (משלי יג, יב) "תוחלת ממשכה" וכו'. וכשרואה אדם שהולך לו שלא פסדר ידע שיש לו גדלות וכו', יעשה תשובה וישפיל את עצמו ויהיה לו בבחינת מ"ה וכו'. ואז נחזר חוה לבחינת אדם, לבחינת מ"ה ונעשה פסדר וכו'. כי עקר חיות המלכות הוא בחינת מ"ה, שהוא בחינת חכמה כ"ח מ"ה, שהוא החיות של כל הדברים, בחינת מה כחנו מה חיינו וכו'. כמו שפתוב (קהלת ז, יב): "החכמה תחיה". וזהו (תהלים כד, א): "לה' הארץ ומלוואה". כשהארץ בחינת חוה-מלכות, מקשרת לה', אזי היא

תרכ לקוטי הלכות נפילת אפים ו' ארח-חיים

במלוואה ובשלמות וכו', עין שם כל זה היטב. ועקר
התשובה בחדש אלול, כי אז פתח משה דרוך פבושה
לילך בה, כי משה קשר עצמו אפלו להפחות
שפפחותים ומסר נפשו עליהם וכו'. גם בכל עליה
ועליה מצא שם הקדוש ברוך הוא וכו', בחינת "אם
אסק שמים שם אתה" (תהלים קלט, ז) וכו'. וזה סוד פנונת
אלול וכו', עין שם כל זה היטב:

וזה בחינת קדשה דסידרא שאומרים אחר התפלה, כי
זה ידוע שהתפלה היא בחינת מלכות פה, בחינת
"אדני שפתי תפתח" וכו' (תהלים נא, יז). ועקר שלמות
התפלה שמקשרין ומיחדין התפלה להשם יתברך
באחדות גמור, כי מי שזוכה לתפלה פראוי בשלמות
אזי התפלה היא אחדות פשוט עם השם יתברך,
בבחינת "הוא תהלתך והוא אלהיך" (דברים י, כא), כמובא
בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר (עין לקוטי מוה"ר"
חלק א', סימן כב). ותפלה כזו נתקבלת בודאי בבחינת
"והיה טרם יקראו ואני אענה" וכו' (ישעיה סה, כד),
ונתמלא בקשתו מיד בודאי, כי כשהתפלה נכללת בו
יתברך, זה בחינת אשר שלא פסדר, בחינת חנה מלכות,
בחינת תפלה נכלל בבחינת פסדר, שהוא בחינת אדם,
דהינו בהקדוש ברוך הוא, ואזי נעשה הכל פסדר פנ"ל
במאמר הנ"ל, ואזי הולך להאדם פסדר, דהינו שנתמלא

לקוטי הלכות נפילת אפים ו' ארז-חיים תרכא

בְּקִשְׁתּוֹ הַפֶּךָ בְּחִינַת שְׁלֵא כַסְדֵּר חֶסֶד וְשְׁלוֹם, שֶׁהִיא בְּחִינַת "תּוֹחֶלֶת מִמְשָׁכָה מִחֶלֶה לֵב", שְׁאִין נִתְמַלֵּא רְצוֹנוֹ וּבְקִשְׁתּוֹ חֶסֶד וְשְׁלוֹם, שְׁזֵה הוּא בְּחִינַת שְׁלֵא כַסְדֵּר. אֲבָל כְּשֶׁנִּכְלָלַת הַתְּפִלָּה בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְנִכְלָל בְּחִינַת תְּפִלָּה-מְלָכוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵא כַסְדֵּר, בְּבְחִינַת כַסְדֵּר כַּנ"ל, אֲזִי נַעֲשֶׂה הַכֹּל כַסְדֵּר וְנִתְבַטֵּל בְּחִינַת שְׁלֵא כַסְדֵּר, בְּחִינַת 'מִחֶלֶה לֵב' רַק נִתְמַלֵּא כָּל מְשָׁאֲלוֹת לְבוֹ לְטוֹבָה, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת כַסְדֵּר שֶׁהוּלֵךְ לוֹ כַסְדֵּר כְּרְצוֹנוֹ וְנִתְמַלֵּא כָּל מְשָׁאֲלוֹתָיו בְּחִינַת (שם כ, ו) "יִמְלֵא ה' כָּל מְשָׁאֲלוֹתֶיךָ" וְכו'.

אֲבָל מִי שְׁאִין זוֹכֵה שְׁתֵּהִיָּה הַתְּפִלָּה נִכְלָלַת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֵה מַחֲמַת הַמְחַשְׁבוֹת זְרוֹת שֶׁבְּתְּפִלָּה, דְּהִיְנוּ פְּנִיּוֹת וְגִדְלוֹת שֵׁישׁ לוֹ בְּתְּפִלָּתוֹ, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, שְׁזֵה בְּחִינַת 'אֲנָא אֶמְלֵךְ' שְׁאֲזִי מִחֶלֶק חֶסֶד וְשְׁלוֹם, בְּחִינַת מְלָכוֹת שְׁלֵא כַסְדֵּר, לְעֶצְמוֹ, וְאֲזִי הוּא בְּבְחִינַת שְׁלֵא כַסְדֵּר וְאֲזִי אִין נִתְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ וְלֹא נִתְמַלֵּא מְשָׁאֲלוֹתוֹ, כִּי נַעֲשֶׂה לוֹ שְׁלֵא כַסְדֵּר חֶסֶד וְשְׁלוֹם, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תּוֹחֶלֶת מִמְשָׁכָה' וְכו' כַּנ"ל, דְּהִיְנוּ שְׁאִין נִתְמַלֵּא תְּפִלָּתוֹ וְתּוֹחֶלְתּוֹ מַחֲמַת שֶׁהוּא בְּתוֹךְ בְּחִינַת שְׁלֵא כַסְדֵּר עַל-יְדֵי שְׁחֵלֶק בְּחִינַת מְלָכוֹת לְעֶצְמוֹ, עַל-יְדֵי הַפְּנִיּוֹת וְהַגִּדְלוֹת שֶׁהִנֵּה לוֹ בְּתְּפִלָּתוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֲנָא אֶמְלֵךְ' כַּנ"ל. עַל-כֵּן צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה וַיִּשְׁפִּיל אֶת עֶצְמוֹ וְאֲזִי חוֹזֵר לְבְּחִינַת מ"ה, וְאֲזִי חוֹזֵר שְׁלֵא כַסְדֵּר וְנִכְלָל בְּכַסְדֵּר, וְאֲזִי נִתְמַלֵּא

בקשתו והולך לו כסדר פנ"ל.

וזהו בחינת קדשה דסידרא שאומרים אחר התפלה, להמשיך השפע, פי פשרוצים להמשיך השפע שבאה על-ידי התפלה, דהינו שיתמלא בקשתו וחספזו שהתפלל עליו, אזי צריכים שיתבטל בחינת שלא כסדר, דהינו שבחינת שלא כסדר יהיה נחזר ונכלל בבחינת כסדר פנ"ל, שעל-ידי-זה נתמלאין כל הבקשות וכו' פנ"ל. על-כן אומרים אז קדשה דסידרא, ואזי נכלל שלא כסדר בבחינת כסדר, פי קדוש הוא בחינת חכמ"ה, פמובא. וחכמה הוא בחינת מה פנ"ל. וזה בחינת (ירמיה ב, ג) "קדש ישראל לה' ראשית" וכו'. וכתוב (תהלים קיא, י): "ראשית חכמה". נמצא, שקדש הוא בחינת חכמה, שהוא בחינת מה-אדם, בחינת 'אתם קרויין אדם', הינו ישראל עם קדוש קרויים אדם, שהוא בחינת מה, בחינת חכמה פנ"ל, בחינת 'ישראל עלה במחשבה תחלה', שהוא בחינת חכמה. פי המחשבה הוא בחינת חכמה, פמובא. נמצא, שקדשה הוא בחינת חכמה, מה-אדם, שזה בחינת כסדר וזה בחינת יוד מיני קדשה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (פלים א, ו).

וזה בחינת 'אין קדשה בפחות מעשרה' (מגילה כג:), פי קדשה זה בחינת כסדר, שהוא בחינת יוד פנ"ל במאמר הנ"ל. ואנו אומרים הקדשה אז בלשון הקדש

לקוטי הלכות נפילת אפים ו' ארז-חיים תרכג

ובלשון תרגום. לשון תרגום הוא בחינת שלא פסדר, בחינת חנה שעקר בנינה על-ידי תרדמה, כמו שכתוב (בראשית ב, כא): "ויפל ה' אלהים תרדמה" וכו'. תרדמה הוא במספר תרגום, כמוכא (לקוטי תורה להאר"ל פרשת ואתחנן). כי לשון הקדש ולשון תרגום שממנו יונקים השבעים לשונות הם בחינת פסדר ושלא פסדר, כי עקר סדור הלשון הוא לשון הקדש שבו נברא העולם. וזהו הצרוף האמתי המסדר כראוי בחינת פסדר, אבל הצרופים של שאר לשונות הם בבחינת שלא פסדר, כי הם נקראים 'לשון עלגים' ואין להם שלמות והם בבחינת שלא פסדר, כי צרופיהם אינם מסדרים פסדר הראוי מששת ימי בראשית בעת בריאת העולם, כי סדר הבריאה היה רק על-ידי לשון הקדש ועל-כן אנו אומרים קדשה דסידרא בלשון הקדש ובלשון תרגום, כדי שיהיה נכלל בחינת תרגום, בחינת שלא פסדר בתוך בחינת פסדר, שהוא בחינת הקדשה בלשון הקדש, שהוא בחינת פסדר, בחינת חכמה וכו', בחינת קדוש. ובשביל זה נקרא לשון הקדש על שזה הלשון נכלל בבחינת פסדר, שהוא בחינת קדוש כנ"ל. ועכשו אנו כוללים גם לשון תרגום שממש יניקת השבעים לשונות, שהוא עקר בחינת שלא פסדר, בחינת תרדמה כנ"ל ונכלל הכל בבחינת קדש בלשון הקדש על-ידי הקדשה שאומרים בלשון הקדש ובלשון תרגום כנ"ל.

תרכד לקוטי הלקות נפילת אפים ו' ארח-חיים

ועל-כן אז נמשך השפע ונתמלא כל משאלות לבנו
לטובה על-ידי שנכלל שלא כסדר בתוך בחינת כסדר
כנ"ל. ועל שם זה נקרא 'קדשא דסידרא', דסידרא
דיקא, כי עקר קדשה זו כדי שיהיה נעשה הכל כסדר
כנ"ל, כדי שיתמלא אזי משאלות לבנו, שזהו בחינת
ירידת השפע בעת שאומרים קדשה דסידרא כנ"ל:

וזה בחינת שלש קדשות כנגד בחינת שלשה אלפין
שיש בשם מ"ה, שהוא בחינת אדם. וזה בחינת
'קדיש בשמי מרומא עלאה בית שכנתה, קדיש על
ארעא וכו'. זה בחינת התשובה הנ"ל במאמר הנ"ל,
שהוא בבחינת "אם אסק שמים שם אתה ואציעה
שאול הנך" כנ"ל במאמר הנ"ל, שזהו בעצמו בחינת
'קדיש בשמי מרומא עלאה קדיש על ארעא וכו'. וזה
"מלא כל הארץ כבודו" (ישעיה ו, ג), בחינת "לה' הארץ
ומלוואה" (תהלים כד, א) שממשיכין הקדשה עלינו על
בחינת מלכות שהוא בחינת ארץ. ועל-ידי-זה הוא
במלוואה ובשלמות כנ"ל, כי מלכות בחינת ארץ, נכלל
בבחינת כסדר, בחינת אדם, בחינת קדוש כנ"ל:

וזה בחינת אשרי שאומרים מקדם, דהינו תהלה לדוד
שנתיסד על-פי א"ב שכלולים בו הכ"ב אתון, כי
תהלה לדוד זה בחינת מלכות פה כדי שתהיה נכללת
בבחינת א"ב כסדר על-ידי קדשה דסידרא כנ"ל:

לקוטי הלכות נפילת אפים ו' אנה-חיים תרכה

וְזֶה בְּחִינַת "וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבִי פֶשַׁע" וְכוּ'. כִּי
בְּצִיּוֹן שָׁשׂוּם הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ וְקֻדְשׁ קְדוּשִׁים, שֵׁם
כְּלוּלִים כָּל הַיּוֹד מִיְּנֵי קְדוּשׁוֹת שֵׁשׁ בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל (פְּלִים א,
ו). וְעַל-כֵּן שֵׁם שַׁעַר הַשָּׁמַיִם, שְׁדַרְדָּר שֵׁם עוֹלָיִן כָּל
הַתְּפִלוֹת, כִּי הָעוֹלָם בְּכָלְלוּ נֶגְדַּד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא בְּבַחֲיִנַת
שְׁלֹא כַּסְדָּר, בְּחִינַת תְּשׁוּבָה בְּבַחֲיִנַת "בְּתִשְׁרִי וּבְרָא
הָעוֹלָם" (רֵאשׁ הַשָּׁנָה ב:). תְּשׁוּבָה הוּא בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, כַּמּוּבָא.
כִּי כַּסְדָּר זֶה בְּחִינַת מ"ה. וְהָעוֹלָם הוּא בְּחִינַת י"ש, שֶׁהוּא
בְּחִינַת שְׁלֹא כַּסְדָּר, כִּי הִנְהַגְתָּ הָעוֹלָם עַל-יְדֵי בְּחִינַת
מְלָכוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֹא כַּסְדָּר. וְעַקֵּר חַיּוֹת וְקִיּוּם
הָעוֹלָם עַל-יְדֵי שֶׁהָעוֹלָם נִכְלָל בְּקְדוּשָׁתוֹ יִתְבָּרַךְ, דְּהִינּוּ
עַל-יְדֵי יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים שֶׁמְקַדְּשִׁין עֲצָמָן וּמְקַדְּשִׁין אֶת
הָעוֹלָם וְאִז נִכְלָל הָעוֹלָם בְּקְדוּשָׁתוֹ יִתְבָּרַךְ וְאִז נִכְלָל
הָעוֹלָם בְּבַחֲיִנַת כַּסְדָּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת קְדוּשָׁה, וְזֶה עַקֵּר
הַחַיּוֹת כַּנ"ל. כִּי עַקֵּר הַחַיּוֹת הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת כַּסְדָּר
כַּנ"ל בַּמֶּאמָר הַנ"ל, וְעַקֵּר קִיּוּם וַחַיּוֹת הָעוֹלָם עַל-יְדֵי
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֵׁשׁ כָּל הַיּוֹד מִיְּנֵי קְדוּשׁוֹת, כִּי יֵשׁ קְדוּשָׁה
לְמַעַלָּה מְקַדְּשָׁה, כַּמּוּ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה
(פְּלִים א, ו): 'הֵהִיכַל מְקַדְּשׁ מִמֶּנּוּ' וְכוּ'. עַד לְפָנַי וּלְפָנֵינוּ
שֶׁהוּא קְדוּשׁ קְדוּשִׁים, הוּא הָאָבֶן שְׁתֵּיהָ, שֶׁהוּא הַקְּדוּשָׁה
הָעֲשִׂירִית הָעֲלִיּוֹנָה מִכָּלֵם, וְשֵׁם כְּלוּלִים כָּל הַיּוֹד מִיְּנֵי
קְדוּשׁוֹת. וְהָאָבֶן שְׁתֵּיהָ הִיא הַנִּקְדָּה שֶׁמְמַנָּה הַשְּׁתֵּת הָעוֹלָם
וְהַנִּקְדָּה אֵינָן בָּהּ תְּפִיסָה וְהִיא בְּבַחֲיִנַת מ"ה, כִּי זֹאת

תרכו לקוטי הלכות נפילת אפים ו' ארח-חיים

הנקדה, שכלולה מעשרה מיני קדשות, נכללת בבחינת
מה, שהוא בחינת חכמה-קדש. ועל-כן עקר עליית
התפלות הם דרך האבן שתיה, כי דרך שם נכללין
התפלות בחינת שלא פסדר, בבחינת מה-פסדר פנ"ל.

וזה שמזכירין בקדשא דסידרא קדשת ציון, בבחינת
"ובא לציון גואל", כי עקר כלליות שלא פסדר
בבחינת פסדר, שזהו בחינת קדשה דסידרא, הוא דרך
ציון ששם האבן שתיה שדרך שם עולין כל התפלות
על-ידי הנקדה של האבן שתיה שנכללת בבחינת
מ"ה, בבחינת קדוש, כי שם כלולין כל היוד מיני
קדשות פנ"ל. וזהו "ובא לציון גואל". כי עקר בבחינת
פסדר יהיה בעת ביאת הגואל צדק במהרה בימינו, כי
עכשו מתנהג הכל שלא פסדר, כי ישראל למטה
בשפלות והאמות הם בגדלה, שלא פסדר הראוי, אבל
כשיבוא משיח יהיה הכל פסדר, שישאל יהיו
למעלה. וכן בין ישראל בעצמן כל מי שמקרב יותר
אל השם יתברך באמת יהיה למעלה בגדלה וטובה.
לא כמו שמתנהג עכשו שלא פסדר. נמצא, שעקר
בחינת פסדר יהיה בעת שיבוא לציון גואל פנ"ל.
ועל-כן מזכירין וּבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל בְּקִדְשָׁהּ דְּסִידְרָא, כדי
לעורר התנוצצות משיח, כדי להמשיך גם עכשו
בבחינת פסדר, הינו שפע ברכה וטובה פנ"ל:

לקוטי הלכות קריאת התורה א' ארבע חיים תרכז

(ושארי הלכות המדברים מעניני קדשה דסידרא, נכלל
כל אחת ואחת בהלכות נפילת אפים:)

הלכות קריאת התורה

הלכה א'

אין קורין בתורה בפחות מעשרה פסוקים. וידבר עולה
וכו'. ואי סליק ענינא וכו', כגון פרשת עמלק שאין
בה אלא ט' פסוקים שפיר דמי:

על-פי מה שכתב רבנו גרו זאיר, שצריך להמשיך
אריכת ימים לתוך המלכות. וזה נעשה על-ידי
עסק התורה שהיא 'שמא דקדשא בריך הוא' שעל-ידיה
קורין את החיים וממשיכין לתוך המדות והפלים וכו',
עין שם כל המאמר המתחיל: "וביום הבפורים" (בסימן
נו לקוטי חלק א).

וזה בחינת קריאת התורה, כי אף שעל-ידי עסק התורה
בכל מקום ממשיכין אריכת ימים, על כל זה ביותר
מסגל לזה קריאת התורה, כי התורה בעצמה כמו שהיא
כתובה לפנינו, היא בחינת שמא דקדשא בריך הוא שם
העצם ממש. וכן הפסוק: (דברים יז, יט) "והיתה עמו וקרא
בו" וכו' נאמר גם כן על ספר התורה שצריך המלך

תרכח לקויטי הלכות קריאת התורה א' ארזח-חיים

לכתב לו. ועל-כן נקרא בלשון קריאת התורה, הינו בחינת קריאה ממש, בחינת "וקרא בו כל ימי חייו", שעל-ידי-זה קורין את חי החיים, כמו שמבאר שם. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עין ברכות ח.): 'כל המניח ספר תורה כשהיא פתוחה ויוצא, נתקצרין ימיו', הפך אריכת ימים הנ"ל.

ועל-כן תקנו קריאת התורה בשבת ויום טוב ובמנחה בשבת ובשני ובחמישי, כי כלם הם ימי רצון ואז נמשך שפע, על-כן צריך לקרות בהתורה כדי לקרות את החיים, שהוא השפע, לתוך המדות וכלים כדי שלא יהיה רבוי אור וכו', כמו שמבאר שם. ועל-כן תקנו קריאת ספר תורה בשעת התפלה, כי התפלה היא בחינת מלכות. ועל-ידי התפלה מעוררין השפע. וצריך להמשיך אריכת ימים לתוך המלכות, הינו שצריכין להמשיך את החיים לתוך המדות כנ"ל. ובכל יום נעשה זאת על-ידי קדשה דסידרא, שהיא גם כן קריאת פסוקים ועל ידם קורין את השפע לתוך המדות כנ"ל.

ועל-כן אסור לצאת מבית הכנסת קדם קדשה דסידרא, כמו שאסור לצאת באמצע קריאת התורה. אבל בשני וימישי ושאר ימים קדושים, שהם ימי רצון ומחמת שאז עת רצון ונתעורר חיים ושפע גדול, על-כן אין מספיק קדשה דסידרא הנ"ל וצריך גם כן לקרות

לקוטי הלכות קריאת התורה א' ארז-חיים תרכט

בתורה פשרה שעל ידה עקר קריאת החיים כנ"ל כדי לקרות הרצון והחיים והשפע לתוך המדות כנ"ל, כדי להמשיך אריכות ימים לתוך המלכות כנ"ל.

ועל-כן אין קורין פחות מעשרה פסוקים כדי לתקן המלכות, שהבחינה הקטנה שבה היא בחינת עשרה, בחינת שרי עשרות, כי יש שרי אלפים ושרי מאות וכו', כי היא כלולה מעשר ועשר מעשר ועשר וכו'. והמעוט שבכללות הוא כלליות מעשר, ועל-כן 'אין קורין פחות מעשרה פסוקים', חוץ מפרשת עמלק, שאף-על-פי שאין בה אלא תשעה פסוקים וכו'. (פי מה שכתבו בשלחן ערוך, 'פגון פרשת עמלק' הוא לאו דוקא, כי באמת לא נמצא שום קריאה בתורה של תשעה פסוקים, רק פרשת עמלק שקורין בפורים לדבד). כי כנגד מלכות הקדשה הוא מלכות הרשעה, שהוא מלכות הזמן, שהוא יונק מעשירות, עין שם היטב. והנה מלכות עמלק הוא בחינת הנחש שפרוף אחר הקדשה ויונק מרגלי הקדשה. ועל-כן מתגבר בעשירות, שהוא הבחינה האחרונה, בחינת רגלין, כמו שמבאר במקום אחר, ועל-כן אין בפרשת עמלק אלא תשעה פסוקים, כי אז לא נמחה זכרו לגמרי, כמו שכתוב (שמות יז, טז): "כי יד על פ"ס" וכו'. ועדין יש לו קצת יניקה מרגלי הקדשה, שהיא בחינת העשירות, ועל-כן אין בה כי אם תשעה פסוקים.

תרל לקויטי הַלכות קריאת התורה א' ארח-חיים

ובאמת כל יניקתו והתגברותו שמתגבר על הקדשה הוא בחינת (קהלת ח, ט) "עת אשר שלט האדם באדם לרע לו", כמבאר בכמה מקומות. וכמו שמבאר שם: שיש פח במלכות הקדשה, שהוא בחינת מרדכי, להוציא בלעו מפיו, בבחינת (איוב כ, טו) "חיל בלע ויקיאנו", ועושה מזה תורה, שהיא בחינת "אשת חיל", עין שם. כי מוסרין לו בכונה מלכות וממשלה, והמלכות בגלות שם כדי שתוציא משם כל ניצוצי הקדשה שיש שם.

וזה בחינת "כי יד על פס י"ה מלחמה לה' בעמלק", הינו מה שהפסא חסר וכן השם חלוק. וכל זה מחמת התגברותו ויש לו יניקה גדולה מהקדשה, זה בעצמו "מלחמה לה' בעמלק מדר דר", כי בזה בעצמו נלחם ה' בעמלק מדר דר, כי בזה בעצמו נלחם ה' עמו עד שימחה זכרו לגמרי בחינת "עת אשר שלט" וכו' פנ"ל. ועל-כן נשבע ה' שאין שמו שלם ואין פסאו שלם עד וכו', כי כל זמן שאין נמחה זכרו לגמרי, כביכול, אין השם והפסא שלם על-ידי יניקתו והתגברותו משם כדי להוציא כל עצם חיותו וכל ניצוצות הקדשה ממנו כדי שימחה זכרו לגמרי על-ידי-זה דוקא פנ"ל:

וזה ראינו בימי מרדכי, כי לכאורה תמוה, כי לפי

לקויטי הלכות קריאת התורה א' ארח-חיים תרלא

גדל הרשעות של ושתי הרשעה, מאין בא שהמן יהיה קטיגור הגדול עליה לגדל הרשעות של המן הרשע. והיה ראוי שיהיה סניגור גדול עליה, כי היא דגמתו ברשעות. אך הנראה שמחשבת הסטרא אחרא היה על הסוף כדי שתלקח אסתר אל בית המלך כדי שיקבשו המלכות וקדשה אצלם. ובאמת בסוף, זה דיקא היה אצלם מפלתו. וכל מה שהתגברו כדי להביא המלכות יותר בהסתרה אצלם, שזה בחינת אסתר שנלקחה לבית המלכות, על-ידי-זה דיקא היתה מפלתם העצומה כאשר נתגלגל בסוף. ולהפך מלכות וקדשה עלתה עליה גדולה מאד, ואז הוציאה עמה כל ניצוצות הקדשה שבלעו ועשו מזה תורה חדשה, הינו המגלה שדמוה רבותינו זכרונם לברכה (מגלה טז:) להתורה בכל דיניה הן בכתיבה ושרטוטה וקריאתה, כי אחר כך כשנתהפך והוציאו בלעו מפיו, בחינת (איוב כ, טו) "חיל בלע ויקיאנו", כמו שכתוב (אסתר ח, ב): "ותשם אסתר את מרדכי על בית המן". אז נעשה מכל זה תורה, הינו המגלה שנעשית מהמעשה הזאת.

ועל-כן בפורים קורין אז פרשת עמלק אף שאין בה אלא תשעה פסוקים, כי, אדרבא, על-ידי-זה היתה מפלתו כנ"ל. וזה החסרון אנו משלימין בקריאת המגלה שקורין אחר כך שהיא נעשית מבחינה זו כנ"ל.

תרלב לקוטי הלכות קריאת התורה א' ארז-חיים

ועל-כן לא נמצא בשום פעם שנקרא תשעה פסוקים אלא בפורים שקורין פרשת עמלק, כי אז היתה מפלתו. והמפלה היתה דיקא על-ידי בחינה זו כנ"ל. ואז באמת נשלם החסרון בתוספת מרבה מאד, כי על-ידי-זה נעשה מגלה שלמה, וזהו בחינת המגלה שקורין אחר כך, שהוא גם כן בחינת קריאת התורה בכל דיני הכתיבה והקריאה כנ"ל, כי לא נמצא שום קריאה בצבור כי אם קריאת התורה וקריאת המגלה, כי היא בחינת קריאת התורה ממש כנ"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת פח.): 'קיימו מה שקבלו כבר', כי אז נשלם קבלת התורה, כי על ידה נשלם התורה שהיתה חסרה כנ"ל:

וזה שצריך לקרות שלשה פסוקים לכל אחד, וכך אין קורין בתורה בפחות משלשה אנשים העולים לתורה, כי שלמות המלכות על-ידי שממשיכין לתוכה חיים ואריכות ימים, שהיא בחינת דעת, שהיא בחינת שלום ובחינת מחלקת לשם שמים, והשלום הוא בחינת השלישי המכריע, כי אין שלום אלא כשיש שני הפכים והשלישי מכריע ביניהם, בחינת ימין ושמאל ואמצעי המכריע. ועל-כן צריכין גם כן שלשה עולים כדי להשלים המלכות על-ידי השלום, שהיא בחינת דעת, בחינת אריכות ימים כנ"ל. ועל-כן תקנו גם כן בשני

לקוטי הלכות קריאת התורה א' ארח-חיים תרג

ונחמישי שיהיו בית דין יושבין כדי לפסק המשפט,
שהוא השלום, כי הפסק דין הוא ההכרעה והשלום,
וכמו שכתוב (זכריה ח, טז): "ומשפט שלום שפטו
בשעריכם":

אחר כתבי זאת ראיתי שהביא הט"ז מה שכתב ה'בית
יוסף' בשם 'ארחות חיים' זכרונו לברכה, כגון
פרשת עמלק. "בית יוסף" הביא בשם ארחות חיים:
'לא הוסיפו בזה מלמעלה או מלמטה מפני שאמר
הקדוש ברוך הוא עמלק גרם להיות שמי וכסאי חסרים
כך פרשתו חסרה'. ובירושלמי אמר: 'הוא עשה מעשה
קטועה, לפיכך פרשתו קטועה', עד כאן לשונו. ואורו
עיני, כי תהלה לאל ראיתי שהנחני ה' בדרך אמת, כמו
שכתבתי למעלה שמה שאין בפרשת עמלק כי אם
תשעה פסוקים הוא בבחינת "כי יד על פס יה" פנ"ל:

גם מצאתי אחר כך, שכתב הבית יוסף בשם הפוסקים,
שמה שנתקן 'ובא לציון' כדי שיקימו כל ישראל
למוד התורה בכל יום, עין שם, מכון כמו שכתבנו
למעלה ש'ובא לציון' הוא במקום עסק התורה, כי
צריכין דוקא ללמד אחר התפלה כדי להמשיך חיים
ואריכת ימים וכו' פנ"ל. וכן מבאר גם כן בשלחן ערוך
(ארח חיים סימן קנה סעיף א) שצריך ליצאת מבית הכנסת לבית
המדרש כדי ללמד פנ"ל:

תרלד לקוטי הלכות קריאת התורה ג' ארח-חיים

על-פי טעם זה נכון גם כן מה שאין אומרים 'ובא לציון' בשפת פי אם במנחה, כי אז קורין בתורה ובנביא, כמו שכתב הבית יוסף שם טעם זה. ואף שבשני וחמישי קורין גם כן, אף-על-פי-כן מחמת שקורין מעט ואין מפטירין בנביא, על-כן צריכין גם כן 'ובא לציון'. והכל נכון על-פי מה שנתבאר למעלה:

(הלכה ב לא נודע איה, ולא נודע לנו אם לא נתבארה, או נתבארה ונאבדה, בעוונותינו הרבים):

הלכה ג'

ענין קריאת התורה בשעת התפלה בשני וחמישי וכו':

על-פי מה שכתב רבנו זכרוננו לברכה בלקוטי תנא (סימן פז) שפונות אלול הם תקון הברית, פי פונות אלול הם בחינת "הנותן בים דרוך" (ישעיה מג, טז), שצריך להאיר הדרך בים וכו'. ועל-ידי-זה הוא מוצא זווגו והיא אינה פנגדו וכו'. וסוד זה מסר אברהם לאליעזר בעת ששלח אותו למצא הזוג של יצחק בנו. וזה שאמר לו: (בראשית כד, ח) "ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך", ראשי תבות אלול. ובאמצע הם תבות 'תאבה האשה', פי על-ידי פונות אלול, שעל-ידי-זה נעשה תקון הברית, על-ידי-זה נעשה בה רצון אליו, ואזי תאבה האשה, פי על-ידי פגם הברית היא נוטה

לקוטי הלכות קריאת התורה ג' ארח-חיים תרלה

מְרַצֵּנוּ וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי תְקוּן הַבְּרִית, עַל-יְדֵי פְּנוּת אֱלוֹל, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'הַנּוֹתֵן בַּיָּם דְּרָךְ', עַל-יְדֵי-זֶה תֹאבָה הָאִשָּׁה וְכוּ', עֵינַי שָׁם עֲנִינָן זֶה הֵיטֵב, כִּי הוּא סוּד עֵמֶק וְנִסְתָּר מְאֹד מְאֹד:

(א) וְזֶה בְּחִינַת 'וְאִם לֹא תֹאבָה הָאִשָּׁה לְלַכֵּת אַחֲרָיִךְ', 'לְלַכֵּת' דִּיקָא, כִּי עַל-יְדֵי פְּנוּת אֱלוֹל הַמְרָמֵז בְּרֵאשֵׁי תְבוּת, מִתְקַן בְּחִינַת הַדְּרָךְ, בְּחִינַת 'הַנּוֹתֵן בַּיָּם דְּרָךְ'. וְאִזִּי תֹאבָה הָאִשָּׁה לְלַכֵּת אַחֲרָיִךְ, 'לְלַכֵּת' דִּיקָא, כִּי הִיא מְרַצָּה לִילָף בַּדְּרָךְ אַחֲרָיו מֵאַחַר שֶׁכָּבַר תְּקַן וְהֵאִיר בָּהּ בְּחִינַת הַדְּרָךְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּנוּת אֱלוֹל הַמְרָמֵז בְּרֵאשֵׁי תְבוּת שֶׁל זֶה הַפְּסוּק, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַנּוֹתֵן בַּיָּם דְּרָךְ פַּנ"ל. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה תֹאבָה הָאִשָּׁה לְלַכֵּת וְכוּ', 'לְלַכֵּת' דִּיקָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת דְּרָךְ פַּנ"ל:

(ב) וְזֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה, כִּי תְקוּן הַתְּפִלָּה הוּא בְּחִינַת זְווג דִּקְדוּשָׁה פִּידוּעַ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחַר (שיחות הר"ן סימן רפג) שֶׁאֶצֶל הַצַּדִּיקִים הַגְּדוּלִים אֵין הַפְּרֵשׁ בֵּין תְּפִלָּה לְזְווג, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה עַל מֵאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת ה:): 'שִׁתְּהָא תְּפִלְתִּי סְמוּכָה לְמִטְתִּי' וְכוּ', עֵינַי שָׁם. כִּי הַתְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת "אִשָּׁה יֵרָאֵת ה'" (מְשַׁלֵּי לֹא, ל), וְעַקֵּר תְּקוּן הַתְּפִלָּה הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת פְּנוּת אֱלוֹל, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הַנּוֹתֵן בַּיָּם דְּרָךְ', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה תֹאבָה הָאִשָּׁה

תרלו לקויטי הלכות קריאת התורה ג' ארח-חיים

לְלַכֵּת וְכוּ'. וְזֶהוּ בְּחִינַת תְּקוּן הַתְּפִלָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת
אִשָּׁה יְרֵאת ה', כִּי עֵקֶר תְּקוּן הַתְּפִלָּה הוּא בְּבְחִינַת 'אִם
שְׂגוּרָה תְּפִלְתִּי בְּפִי יוֹדַע אָנִי שֶׁהוּא מְקַבֵּל' (בְּרוֹכוֹת לד:),
שֶׁהוּא בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כד, מה) "וַיְהִי הוּא טָרָם כֹּלָה לְדַבֵּר
וְהִנֵּה רְבָקָה יוֹצֵאת" וְכוּ'. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (תְּהִלִּים פה, יד):
"צִדְקָ לְפָנָיו יִהְיֶה וַיִּשֶׁם לְדֶרֶךְ פְּעָמָיו". כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
בַּתְּקוּנִים (תְּקוּן תְּמַנִּי סְרִי, עֵינֵן שָׁם) "וַיְהִי הוּא טָרָם כֹּלָה לְדַבֵּר
וְהִנֵּה רְבָקָה יוֹצֵאת", שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַתְּפִלָּה, בְּחִינַת
'שְׂגוּרָה תְּפִלְתִּי בְּפִי כַּנֵּ"ל, הוּא בְּחִינַת "תְּאֵבָה הָאִשָּׁה
לְלַכֵּת אַחֲרֶיהָ", שֶׁהָאִשָּׁה יְרֵאת ה'", שֶׁהִיא רְבָקָה אִשְׁת
יִצְחָק, נִמְשָׁךְ בָּהּ רְצוֹן עַל-יְדֵי כּוֹנֵנוֹת אֱלוֹל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה
"וַיְהִי הוּא טָרָם כֹּלָה לְדַבֵּר וְהִנֵּה רְבָקָה יוֹצֵאת". וְזֶה
בְּעֵצְמוֹ תְּקוּן הַתְּפִלָּה בְּחִינַת 'שְׂגוּרָה תְּפִלְתִּי בְּפִי',
כְּמִבְּאֵר בַּתְּקוּנִים כַּנֵּ"ל שֶׁהָאִשָּׁה יְרֵאת ה'", שֶׁהִיא
בְּחִינַת הַתְּפִלָּה, הוֹלְכֵת וְנִמְשָׁכֵת אַחַר הָאָדָם בְּחִינַת 'אִם
שְׂגוּרָה תְּפִלְתִּי בְּפִי יוֹדַע אָנִי שֶׁהוּא מְקַבֵּל'.

וְכֹל זֶה עַל-יְדֵי כּוֹנֵנוֹת אֱלוֹל, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הַנוֹתֵן בְּיָם
דֶּרֶךְ' וְכִמוֹ שֶׁפִּסִּים שָׁם בַּתְּקוּנִים, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב:
"צִדְקָ לְפָנָיו יִהְיֶה וַיִּשֶׁם לְדֶרֶךְ פְּעָמָיו". כִּי צָרִיף לְהָאִיר
בְּבְחִינַת הַתְּפִלָּה, בְּחִינַת הַדֶּרֶךְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת כּוֹנֵנוֹת
אֱלוֹל כְּדֵי שֶׁתְּהִיָּה הַתְּפִלָּה כְּרֵאוּי בְּבְחִינַת שְׂגוּרָה תְּפִלְתִּי
בְּפִי וְכוּ'. בְּבְחִינַת "וַיְהִי הוּא טָרָם כֹּלָה לְדַבֵּר וְהִנֵּה

לקוטי הלכות קריאת התורה ג' ארבע-חיים תרלז

רבקה יוצאת" וכו' כנ"ל. ועל-כן עקר תקון התפלה הוא בחדש אלול שאז מרבים ישראל בתפלות ותחנונים, כי עקר התקון התפלה על-ידי פונות אלול, שהם בחינת הנוטן ביס דרך, שעל-ידי-זה 'תאבה האשה ללכת אחריו', שזה בחינת 'ניהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת', שזה בחינת תקון התפלה כנ"ל:

ג) כי צריך להאיר בחינת הדרך בהתפלה כדי שתוכל התפלה ללכת בדרך הישר מחוץ לארץ לארץ ישראל, ומשם לירושלים ולבית המקדש ולקדשי קדשים בבחינת (מלכים-א ח, מח) "והתפללו אליך דרך ארצם". 'דרך' דיקא, כי התפלה צריכה לילך לארץ ישראל וכו' ולקדש קדשים, ומשם לשמים, ואחר כך מרקיע לרקיע ומעולם לעולם עד שתלך ותעלה למקומה. ועל-כן צריכין להאיר בה בחינת הדרך, על-ידי פונות אלול, שהוא בחינת הנוטן ביס דרך' כנ"ל:

ד) וזה בחינת קריאת התורה בשעת התפלה, כי עקר הדרך מאיר על-ידי התורה, כי התורה מאירה את הדרך, כי על שם זה נקראת תורה, על שם שהיא מורה לנו את הדרך, כמו שכתוב (שמות יח, כ): "להורות להם את הדרך אשר ילכו" וכו'. וכמו שכתוב (תהלים קיט, לב):

תרלח לקוטי הלכות קריאת התורה ג' ארח-חיים

"דָּרַךְ מְצוֹתֶיךָ אַרוּץ וְכוּ' דָּרַךְ פְּקוּדֶיךָ בְּחֻרְתִּי" וְכוּ'.
וּכְתִיב (מְשָׁלִי ג, יז): "דְּרָכֶיהָ דְרָכֵי נְעָם". וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי
הַתּוֹרָה שְׁקוּרִין בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, עַל-יְדֵי זֶה מְאִירִין אֶת
הַדָּרַךְ בַּיָּם, דְּהֵינּוּ בְּבַחֲיַנַּת הַתְּפִלָּה, וְאִזִּי הַתְּפִלָּה מְקַבֶּלֶת
בְּבַחֲיַנַּת 'אִם שְׁגוּרָה תְּפַלְתִּי בְּפִי יוֹדַע אָנִי שֶׁהוּא מְקַבֵּל',
שְׁזֶה בְּחֻיַּנַּת 'וַיְהִי הוּא טָרָם כָּלָה לְדַבֵּר וְהִנֵּה רַבָּקָה
יּוֹצֵאת', שֶׁהוּא בְּחֻיַּנַּת 'וְהָיָה טָרָם יִקְרְאוּ וְאִנִּי אֶעֱנֶה'
וְכוּ'. פִּי הַתּוֹרָה מְאִירָה בְּחֻיַּנַּת דָּרַךְ, שֶׁהוּא בְּחֻיַּנַּת כְּפִנּוֹת
אֱלוֹל בְּבַחֲיַנַּת הַתְּפִלָּה.

וְעַל-כֵּן נִתְקַן קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה בְּשָׁנֵי
וּבְחֻמֵּי שִׁשִּׁי שֶׁהֵם הַיָּמִים שֶׁעָלָה וַיֵּרֵד מִשֶּׁה
בְּאַרְבָּעִים יָמִים הָאֲחֵרוֹנִים, שֶׁהֵם יָמֵי אֱלוֹל לְקַבֵּל לְיַחֲוֹת
אֲחֵרוֹנֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה (תּוֹסֵפוֹת
בְּבֹא קָמָא דִּף פב. בְּשֵׁם הַמְדָּרֵשׁ) פִּי בְּאֵלוּ הַיָּמִים שֶׁקַּבֵּל לְיַחֲוֹת
אֲחֵרוֹנֹת, שֶׁהֵם יָמֵי אֱלוֹל, עָשָׂה מִשֶּׁה דָּרַךְ כְּבוֹשָׁה,
שֶׁהוּא כְּפִנּוֹת אֱלוֹל, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה
בְּמָקוֹם אַחֵר (לְקוּטֵי תַנְיָנָא סִימָן פב). וְעַל-כֵּן קוֹרִין בְּאֵלוּ
הַיָּמִים שֶׁעָלָה מִשֶּׁה וַיֵּרֵד, פִּי עֵקֶר קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּשַׁעַת
הַתְּפִלָּה הוּא כְּדִי לְהֵאִיר הַדָּרַךְ בַּיָּם כַּנֵּ"ל:

ה) וְעַל-כֵּן עֵקֶר קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּשָׁנֵי וַחֲמִישֵׁי נִתְתַּקַּן
בְּעַת שֶׁהָלְכוּ יִשְׂרָאֵל בְּדָרַךְ בְּלֹא תּוֹרָה
שֶׁלְּשָׁה יָמִים וְנִתְיַגְעוּ וְכוּ', עָמְדוּ נְבִיאִים שֶׁבִּינֵיהֶם

לקוטי הלכות קריאת התורה ג' ארח-חיים תרלט

ותקנו שיהיו קורין בתורה בשני וּחְמִישִׁי, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רבוּתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבָרְכָהּ (בְּבֹא קָמָא פּב.). כִּי עֵקֶר תְּקוּן קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּשְׁנֵי וּחְמִישִׁי הוּא בְּשִׁבִיל תְּקוּן בְּחִינַת דֶּרֶךְ פִּנ"ל כִּי עֵקֶר תְּקוּן הַדֶּרֶךְ הוּא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁהִיא מוֹרָה דֶּרֶךְ פִּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת (מְשַׁלֵּי ו, כב) "בְּהַתְּהַלְכְּךָ תִּנְחָה אֹתָךְ" וְכוּ'. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהֲלָכוּ יִשְׂרָאֵל בַּדֶּרֶךְ בְּלֹא תוֹרָה נִתְיַגְעוּ וְעַל-כֵּן תְּקֵנוּ אֲזַי דִּיקָא קְרִיאַת הַתּוֹרָה, כִּי עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה מְתַקְּנִים בְּחִינַת דֶּרֶךְ פִּנ"ל, וְעַל-כֵּן תְּקֵנוּ קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה בְּיָמִים שֶׁעָלָה מִשָּׁה בְּיָמֵי אֱלוּל לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה וְעָשָׂה דֶּרֶךְ כְּבוֹשָׁה פִּנ"ל, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת פְּנוּת אֱלוּל לְהָאִיר הַדֶּרֶךְ בָּיָם, כְּדִי שִׁתְּהִי הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת 'אִם שְׁגוּרָה הַתְּפִלָּה בְּפִי יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְקַבֵּל', שֶׁהוּא בְּחִינַת "וַיְהִי הוּא טָרָם כְּלָה לְדַבֵּר וְהִנֵּה רִבְקָה יוֹצֵאת" בְּחִינַת "טָרָם יִקְרָאוּ וְאֲנִי אֶעֱנֶה", שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת "תֹּאבָה הָאִשָּׁה", שֶׁהִיא רִבְקָה, "לְלַכֵּת" וְכוּ', שֶׁזֶה נַעֲשָׂה עַל-יְדֵי פְּנוּת אֱלוּל שְׁנַמְשָׁךְ עַל-יְדֵי קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּשְׁנֵי וּחְמִישִׁי וְכוּ' פִּנ"ל:

ו) כִּי שְׁנֵי וּחְמִישִׁי הֵם בְּבְחִינַת פְּנוּת אֱלוּל, בְּחִינַת "הַנּוֹתֵן בָּיָם דֶּרֶךְ" הַנ"ל. כִּי בְּשְׁנֵי נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית א, ו): "וַיְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם", בֵּין מַיִם עֲלִיוֹנִים לְמַיִם תַּחְתּוֹנִים. וְזֶה בְּחִינַת סוּד פְּנוּת אֱלוּל, בְּחִינַת דֶּרֶךְ הַנ"ל שֶׁנַּעֲשָׂה עַל-יְדֵי בְּחִינַת "אִם

תרמ לקוטי הלכות קריאת התורה ג' ארח-חיים

אָסֶק שְׁמַיִם שָׁם אָתָּה וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּנֶךְ. "אִם אָסֶק שְׁמַיִם וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הֵם בְּחִינַת יו"ד עֲלִיוֹנָה שְׁעַל הָאֶלֶף וְיו"ד תַּחְתּוֹנָה שְׁתַּחַת הָאֶלֶף, שְׁהֵם בְּחִינַת סְגוּל דְקס"א וְחִירִיק דְס"ג, שְׁמֵהֶם נַעֲשֶׂה בְּחִינַת הַדְרָךְ, כְּמִבְאָר בַּפְּנוּת וְכְמִבְאָר בַּמְאָמֵר "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה קְרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ" (בְּסִימָן ו' לְקוּטֵי חֵלֶק א) וְכְמִבְּמִאָמֵר "כִּי תֵצֵא" (לְקוּטֵי תַנְיָנָא סִימָן כב), עֵינֵן שָׁם הֵיטֵב.

וְזֶה בְּחִינַת "יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם" (בְּרֵאשִׁית א, ו), שְׁזֶה בְּחִינַת סוּד תְּמוּנַת אֶלֶף, כְּמוֹבָא בַתְּקוּנָיִם (תְּקוּנַיִי-זֶהֱר מִזֶּהֱר תְּדַשׁ בְּךָ קסו), כִּי מַיִם עֲלִיוֹנִים הֵם בְּחִינַת יו"ד עֲלִיוֹנָה שְׁעַל גַּג הָאֶלֶף, וּמַיִם תַּחְתּוֹנִים הֵם בְּחִינַת יו"ד תַּחְתּוֹנָה שְׁתַּחַת גַּג הָאֶלֶף, "וְרְקִיעַ הַמִּבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם" הוּא בְּחִינַת הַזָּא"ו שְׁבִתוֹךְ הָאֶלֶף כְּפִדוּעַ, וְזֶה בְּחִינַת 'הַנּוֹתֵן בְּיָם דְרָךְ' שֶׁהוּא בְּבְחִינַת הַבְּדֵלָה בֵּין מַיִם לְמַיִם, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה דְרָךְ בְּיָם, שְׁזֶה עֵקֶר בְּרִיאַת הָעוֹלָם, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשׂוּ שְׁמַיִם וָאָרֶץ, כִּי בְּחִינַת הַדְרָךְ הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת דְרָךְ הַתְּשׁוּבָה, בְּחִינַת "אִם אָסֶק שְׁמַיִם שָׁם אָתָּה וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּנֶךְ", זֶה עֵקֶר בְּרִיאַת הָעוֹלָם וְקִיּוּמוֹ. כִּי 'תְּשׁוּבָה קָדָם לְעוֹלָם' (פְּסָחִים נד:), וְכֵלָא זֶה אֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם, כִּי עֵקֶר בְּרִיאַת הָעוֹלָם 'בְּגִין דִּישְׁתַּמוּדְעִין לֵה' (זֶהֱר בֵּא מֵב:), דִּיהִינּוּ לְהַפִּיר אוֹתוֹ

לקוטי הלכות קריאת התורה ג' ארז-חיים תרמא

יתברך בכל מקום, בבחינת "אם אֶסֶק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּחֱךְ". נמצא, שיום שני הוא בבחינת 'הנותן בים דרך', שהוא בחינת פְּנוֹת אֶלוֹל, בחינת אֶלֶף כַּנ"ל, שהוא בחינת "יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל" וכו':

(ז) וְזֶה בְּחִינַת יוֹם חֲמִישִׁי, כִּי בַחֲמִישִׁי נֶאֱמָרָה בְּרָכָה לְדָגִים, וְדָגִים הֵם בְּבִחִינַת זֶרְעוֹ שֶׁל יוֹסֵף שְׁנַת־בְּרָכוֹ "וַיִּדְגּוּ לָרֹב" וְכוּ' (בראשית מח, טז). כִּי עֶקֶר הַדֶּרֶךְ הַמְּאִיר בַּיָּם הַנ"ל הוּא בְּבִחִינַת יוֹסֵף שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְאִיר הַדֶּרֶךְ בַּיָּם כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן עֶקֶר קְרִיעַת יָם סוּף שֶׁעָלִיו נֶאֱמַר 'הַנּוֹתֵן בַּיָּם דֶּרֶךְ', הִזָּה עַל-יְדֵי יוֹסֵף, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים קיד, ג): "הַיָּם רָאָה וַיִּנְס" — וַיֵּצֵא הַחֹצְצָה (בראשית לט, טו), כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָּה (עין בְּרֵאשִׁית רַבָּה פז, ח). כִּי יוֹסֵף הוּא בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הוּא בְּחִינַת 'הַנּוֹתֵן בַּיָּם דֶּרֶךְ' כַּנ"ל, שְׁנֵה הוּא בְּחִינַת קְרִיעַת יָם סוּף שֶׁנַּעֲשֶׂה דֶּרֶךְ בַּיָּם, בְּחִינַת (תהלים עז, כ) "בַּיָּם דֶּרֶכְךָ", עַל-יְדֵי "גְּאֻלַּת בְּזֻרְעַ עֲמֹךָ בְּנֵי יַעֲקֹב וַיּוֹסֵף סִלָּה" (שם). כִּי הַדֶּרֶךְ נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי בְּחִינַת יַעֲקֹב וַיּוֹסֵף שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן נִתְבָּרְכוּ זֶרְעוֹ שֶׁל יוֹסֵף בְּבִרְכַּת דָּגִים, כִּי הַדָּגִים יֵשׁ לָהֶם דֶּרֶךְ בַּיָּם יוֹתֵר מִכָּל מִין חַי, כִּי עֶקֶר

תרמב לקוטי הלכות קריאת התורה ג' ארז-חיים

חיותם במים. וכל מין חי אין לו דרך בים, כי יהיה נטבע שם, והדגים עקר חיותם שם. נמצא, שיש להם דרך בים שחיים והולכים שם, ועל-כן הם בבחינת זרעא דיוסף, שהם בבחינת הנותן בים דרך פנ"ל, ועל-כן בחמישי שנאמרה בו ברכה לדגים תקנו חכמינו זכרונם לברכה בו נשואין, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בכתבות (דף ה.). כי הנשואין דקדשה, דהינו נשואין של ישראל הם בבחינת הנותן בים דרך, כמוכן בדברי רבנו הנ"ל, על-כן תקנו נשואין בחמישי הואיל ונאמרה בו ברכה לדגים, כי ברפת דגים הם בבחינת זרעא דיוסף, שהוא בחינת הנותן בים דרך, שהוא בחינת תקון הברית, בחינת נשואין דקדשה פנ"ל:

נמצא, ששני וּחמישי הם בבחינת הנותן בים דרך, שהוא בחינת פונות אלול, ועל-כן בהם עלה משה וירד במ"ם ימים האחרונים, שהם ימי אלול, לקבל לוחות האחרונות, שאז עשה משה בשעת קבלת הלוחות דרך כבושה הנ"ל, כמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה, ועל-כן בימים אלו, דהינו בשני וּחמישי קורין בתורה בשעת התפלה כדי להמשיך פונות אלול, כדי להאיר הדרך בים, שזה עקר תקון התפלה פנ"ל:

ח) וזה בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בבא קמא פב.): 'כשהלכו ישראל במדבר שלשה ימים

לקוטי הלכות קריאת התורה ג' ארבעים תרמג

בלא תורה היו יגעים'. ובשביל זה תקנו קריאת התורה בשני וחדמישי כמובא לעיל. ועקר הקפידא שלא ילכו שלשה ימים בלא תורה, כי עקר קריאת התורה הוא בשביל בחינת תקון הדרך, כי על-ידי התורה מאיר הדרך כנ"ל, ועקר תקון בחינת הדרך הוא בבחינת משלש, שהוא בחינת שלשה ימים, כי שלשה ימים הם בחינת ימין ושמאל ואמצע, ועקר תקון הדרך הוא בבחינת המכריע, שהוא בחינת ממצע בין ימין ושמאל, בבחינת "בכל הדרך אשר צויתי אתכם תלכו לא תסורו ימין ושמאל" (דברים ה, ל-כט), כי זה עקר תקון הדרך שלא לנטות לימין ושמאל. וזה בחינת אלף הנ"ל, שהוא בחינת "אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנג". והוא"ו שבתוך האלף הוא בחינת הדרך שמכריע בין יוד עליונה ליו"ד תחתונה וכלול משניהם.

וזה עקר בחינת הדרך שעשה משה בחדש אלול שנוכל למצוא את השם יתברך תמיד הן בבחינת "אם אסק שמים" הן בבחינת "ואציעה שאול" חס ושלום, כי יש מי שנוטה מהשם יתברך חס ושלום, על-ידי עליתו, שהוא בחינת 'אסק שמים'. ושם דיקא הוא תועה מן הדרך ושוכח בהשם יתברך. ויש להפך, שעל-ידי נפילתו הוא תועה מהדרך ושוכח בהשם יתברך. ומשה רבנו, עליו השלום, עשה דרך כבושה

תרמד לקוטי הלכות קריאת התורה ג' ארח-חיים

לְבָלִי לְנִטּוֹת יָמִין וּשְׂמָאל רַק לְהָשִׁיב הַכֹּל אֶל הַדָּרֶךְ
הַיָּשָׁר, אֶל הַדָּרֶךְ הַמְּמָצֵעַ, כִּי מֹשֶׁה רַבְּנוּ מְאִיר לְשִׁנְיָהֶם
וּמִוֶּרֶה אוֹתָם דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל לְבַל יִתְעוּ מִן הַדָּרֶךְ, הֵן הָעוֹלָם
לְמַעַלָּה בְּחִינַת 'אִם אָסֶק שָׁמַיִם', לְבַל יִתְעוּ מִן הַדָּרֶךְ
חֶסֶד וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי עֲלִיתָם, רַק בְּכֹל עֲלִיָּה וְעֲלִיָּה יִמָּצְאוּ
אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּבְחִינַת 'אִם אָסֶק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה'.
וְכֵן מֹשֶׁה רַבְּנוּ מְאִיר גַּם לְהַיּוֹרְדִים חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אֲפֹלוּ
לְאוֹתָן שֶׁנִּפְלוּ מְאֹד מִקְדָּשְׁתָּם וְהֵם בְּשֵׁאוֹל תַּחֲתִיּוֹת חֶסֶד
וְשְׁלוֹם, גַּם לָהֶם מְאִיר מֹשֶׁה רַבְּנוּ, עֲלִיו הַשְּׁלוֹם, וּמִוֶּרֶה
לָהֶם אֶת הַדָּרֶךְ לְבַל יִשְׁכַּחוּ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי גַם שָׁם
נִמְצָא הוּא יִתְבָּרֵךְ בְּבְחִינַת 'וְאַצִּיעָה שְׁאוֹל הַנֶּפֶךְ' וְכַמְבָּאָר
בַּמָּאָמַר "כִּי תֵצֵא" הַנִּלְ.

וְזֶה עֵקֶר בְּחִינַת הַדָּרֶךְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְכַרִיעַ בֵּין יָמִין
לְשְׂמָאל, בֵּין עֲלִיוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים וּמְשָׁלִים לְשִׁנְיָהֶם
לְהָשִׁיבָם כָּלֶם לְהַדָּרֶךְ הַיָּשָׁר. וְעַל-כֵּן בְּחִינַת הַדָּרֶךְ כָּלוּל
מְשֻׁלָּשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶלֶף שְׁכָלוּל מִתְּלַת, נִקְדָּה
עֲלִיוֹנָה וְנִקְדָּה הַתַּחֲתוֹנָה וְנֹאוּ שְׁבָאֲמָצֵעַ וְכַנִּל. וְעַל-כֵּן
הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת דֶּרֶךְ כַּנִּל, כָּל בְּחִינּוֹתֶיהָ הוּא
שָׁלֹשׁ שָׁלֹשׁ כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (שְׁבַח
פ.ח.): 'בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דִּיהִיב לָן אוֹרֵיאַן תְּלִיתָאָה בְּיוֹם
תְּלִיתָאָה עַל-יְדֵי תְּלִיתָאָה' וְכוּ'. וְעַל-כֵּן דִּיקָא כְּשֶׁהֲלָכוּ
יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשָׁה יָמִים בְּלֹא תּוֹרָה נִתְיַגְעוּ, כִּי שְׁלֹשָׁה יָמִים

לקוטי הלכות קריאת התורה ד' ארח-חיים תרמה

אי אפֿשר לילך בלא תורה, כי שלשה ימים הם בחינת ימין ושמאל ואמצע, שהוא בחינת כלליות הדרך. ועקר הוא בחינת יום השלישי, שהוא בחינת ממצע, שזה עקר בחינת דרך הישר שלא לנטות לימין ולשמאל כנ"ל. ועל-כן אי אפֿשר להיות שלשה ימים בלא תורה, שהוא בחינת הדרך שעקרו בבחינת שלשה ימים וכו' כנ"ל. ועל-כן תקנו קריאת התורה וכנ"ל:

ועל-כן אין קורין בתורה בפחות משלשה אנשים, שהם: כהן, לוי, ישראל, וכן כל אחד אינו קורא פחות משלשה פסוקים, כי עקר קריאת התורה הוא בשביל להאיר בחינת הדרך, שהוא כלול משלשה, שהוא בחינת אלה, שהוא בחינת כהן, לוי, ישראל, כמובא. וכנ"ל:

הלכה ד'

על-פי התורה "ואת העורבים צויתי לכלכלך" וכו' בלקוטי תניינא סימן ד, עין שם כל התורה:

א) וזה בחינת קריאת התורה אחר התפלה, כי התפלה היא בחינת מקרא קדש, שקוראת ומגלה את הרצון שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך, ואין שום חיוב הטבע כלל, כי בזה שאנו מתפללין להשם יתברך על כל דבר, כגון על מטר ופרנסה ורפואה, בני חיי ומזוני וכיוצא

תרמו לקויטי הלכות קריאת התורה די ארץ-חיים

בזה, בזה אנו מראין שיהכל מתנהג רק ברצונו יתברך לבוד ואין שום חיוב הטבע כלל, כי התפלה משנה הטבע. וכמבאר במקום אחר (סימן ז).

נמצא, שהתפלה הוא בבחינת מקרא קדש, בחינת יום טוב שקורא ומגלה שיהכל ברצונו יתברך לבוד ואין שום טבע כלל, כי גם כל האותות הנוראות והמופתים הגדולים וכל היד החזקה והמורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל שכל הימים טובים מקראי קדש הם זכר להם, הכל היה רק על-ידי תפלה, כי כל המופתים האמתיים של משה רבנו, עליו השלום, ושל כל נביאי האמת וצדיקים האמתיים הבאים אחריהם עד היום הזה, כלם הם על-ידי תפלה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מגלה כו.): 'ואלישע מה דעביד, על-ידי תפלה הוא דעביד', וכמובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה סימן סו (לקויטי חלק א).

נמצא, שתפלה הוא עקר בחינת קדשת יום טוב מקראי קדש, שהם זכר ליציאת מצרים, זכר להאותות הנוראות שעשה השם יתברך בכל יום טוב ויום טוב, כמבאר בהתורה הנ"ל שעל-ידי זה הם קוראים ומגלין שיהכל מתנהג רק ברצונו יתברך לבוד כנ"ל, כי כל עקר קדשה זאת שהוא התגלות הרצון על-ידי האותות והמופתים הנוראים, כל זה נעשה על-ידי תפלה כנ"ל.

לקוטי הלכות קריאת התורה ד' ארח-חיים תרמו

ועל-כן הם שלש תפלות ביום כנגד תלת אבהן, שהם בחינת שלש רגלים, כידוע ומובא בספרים, שהשלש רגלים הם כנגד שלשה אבות, שזהו בחינת שלש תפלות ביום, שהם גם כן כנגד שלשה אבות שתקנו שלש תפלות אלו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות כו:). כי התפלה היא בחינת יום טוב בחינת מקרא קדש שקורא ומגלה את הרצון שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך לבוד ואין שום חיוב הטבע כלל כנ"ל, אבל מבאר שם בהתורה הנ"ל שכנגד קול הקריאה של יום טוב שקורא ומגלה את הרצון שהכל מתנהג ברצונו יתברך לבוד, כנגד זה יש קול שאגת החיות רעות הדורסים וטורפים וכו', שהם שואגים בקולם על-פי חכמתם הרעה המוטעת שהכל על-פי הטבע חס ושלום וכו', עין שם. ולזה צריכין חכם גדול דקדשה שיוכל לקשר כל הרצונות לשרש הרצון, שהוא בחינת מצח הרצון, שהוא בחינת רעוא דרעוין, בחינת הסתלקות משה שנסתלק שם בתוך רצון שברצונות וכו', עין שם כל זה היטב:

ב) וזה בחינת קריאת התורה אחר התפלה, כי התפלה קוראה ומגלה את הרצון כנ"ל, אך כנגד שלש התפלות, שהם בחינת שלש רגלים מקראי קדש שמגלים את הרצון, כנגד זה יש חיות רעות הנ"ל, שהם

תרמח לקוטי הלכות קריאת התורה ד' ארז-חיים

בְּחִינַת הַשְּׁלֵשׁ חַיּוֹת רַעוּת, הַמוּבָא בַּתְּקוּנִים, שֶׁהֵם קְטְרוּגָא דְשֵׁלֵשׁ תְּפִלוֹת, שֶׁהֵם כָּלֵב, חַמּוּר, נֶזֶן, שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַמְחֻשְׁבוֹת זְרוֹת שֶׁבַתְּפִלָּה. וַיְדוּעַ וּמוֹבָן בְּדַבְרֵי רַבְּנוֹ זְכוּרָנוֹ לְבָרְכָה שְׁעָקֵר כָּל הַמְחֻשְׁבוֹת זְרוֹת שֶׁבַתְּפִלָּה נִמְשָׁכִין מִכְפִּירוֹת וְאִפְיֻקוּרְסוֹת וּפְגָם אָמוּנָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

(כִּי אֶפְלוּ אֲנָשִׁים הַכְּשָׁרִים קִצָּת וְהַמוֹן עִם שְׂאִינִם הוֹלְכִים בְּדַרְכֵי הַחֲקִירוֹת שֶׁל הַפִּילוֹסוֹפִים וְהָאִפְיֻקוּרְסִים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן רַבָּם יֵשׁ לָהֶם בְּלִבּוֹלֵי אָמוּנָה וְנִזְרַק בָּהֶם קִצָּת אִפְיֻקוּרְסוֹת בְּלִבָּם שֶׁנִּמְשָׁךְ לָהֶם עַל-יְדֵי חֲטָאת נְעוּרִים וְכוּ'. וַצָּרִיכִין הַתְּגַבְרוֹת גְּדוֹל וְיִשׁוּעָה וְרַחֲמִים גְּדוֹלִים לְגַרֵּשׁ וּלְבַעַר הַכְּפִירוֹת וּבְלִבּוֹלֵי אָמוּנָה מְלָבָם, וְכַמְבָּאָר בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁל רַבְּנוֹ זְכוּרָנוֹ לְבָרְכָה (עֵין שִׂיחוֹת הַר"ן סִימָן לֵב, לֵה), וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַשְּׁלֵשׁ חַיּוֹת רַעוּת הַנ"ל, שֶׁהֵם קְטְרוּגָא דְשֵׁלֵשׁ תְּפִלוֹת כַּנ"ל, כִּי הֵם בְּחִינַת קוֹל הַחַיּוֹת רַעוּת הַנ"ל שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּפִירוֹת שֶׁל חֲכָמֵי הַטְּבַע, שֶׁהֵם שׂוֹאֲגִים בְּקוֹלָם כְּנֶגֶד קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל יוֹם טוֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל הַתְּפִלָּה וְכַנ"ל. וּבְשִׁבִיל זֶה קוֹרְאִים בַּתּוֹרָה אַחַר הַתְּפִלָּה, כְּדֵי לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר קוֹל שְׂאֵגַת הַצּוֹרְרִים שֶׁהֵם קוֹל הַחַיּוֹת רַעוּת הַנ"ל שֶׁהֵם חֲכָמֵי הַטְּבַע, כִּי הַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת חֲכָמָה וְקִדְשָׁה שֶׁיֵּשׁ לָהּ כַח לְקַשֵּׁר

לקוטי הלכות קריאת התורה ד' ארח-חיים תרמט

כל הרצונות לשרש הרצון בחינת רעוא דרעוין ששם שרש התורה, כי משם יוצאת ונמשכת התורה שנתנה בשבועות על-ידי משה רבנו, עליו השלום, ששרש נשמתו הוא משם מבחינת רעוא דרעוין, ועל-כן נסתלק נשמתו לשם, כי משה רבנו הוא כלליות התורה ששרשה מבחינת רעוא דרעוין, ועל-כן נתנה התורה בשבועות ואז נדמה להם כזקן, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מכילתא בשלח). כי זקן הוא בחינת מצח הרצון, בחינת רעוא דרעוין שמתגלה על-ידי בחינת הזקן וקדושה, כמבאר בהתורה הנ"ל.

נמצא, שהתורה שרשה מבחינת רצון שברצונות. ועל-כן קוראין בתורה אחר התפלה, כי זהו בחינת מה שמבאר בהתורה הנ"ל, שלהכניע קול החיות רעות הוא על-ידי חכם וקדושה שמקשר כל הרצונות לשרש הרצון לרצון שברצונות. וזהו בחינת קריאת התורה אחר התפלה, כי התורה הוא בחינת חכם וקדושה שמקשר כל הרצונות לבחינת רצון שברצונות שמשם שרש התורה כנ"ל, שעל-ידי-זה נכנעין ונופלין ונתבטלין קול החיות רעות שהם חכמי הטבע ונשמע קול הקריאה של התפלה שהוא בחינת יום טוב שקוראה ומגלה את הרצון כנ"ל. נמצא, שקריאת התורה הוא תקון התפלה, על-כן קוראין בתורה בשעת

תרנ לקוטי הלכות קריאת התורה ד' ארח-חיים

התפלה, ועל-כן אין קורין בתורה בפחות משלשה פסוקים ותלתא גברא, כנגד שלש תפלות שהם בחינת שלש רגלים שמגלים את הרצון שתקונם על-ידי התורה שמקשרת כל הרצונות לשרש הרצון כנ"ל:

(ג) ועל-כן קוראין בתורה בשני וחמישי שהם ימי רצון, 'ימי רצון' דיקא, כי עקר קריאת התורה הוא בשביל לגלות הארת הרצון שנתגלה על-ידי התפלה וכנ"ל, כי עקר הארת הרצון שמאיר בשני וחמישי הוא מחמת שבו עלה משה לקבל לוחות האחרונות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תוספות בבא קמא דף כב. בשם המדרש). וכל זה הוא בחינה הנ"ל המבאר בתורה הנ"ל, דהינו להכניע הפירות של חכמי הטבע ולהגביר התגלות הרצון, דהינו חזיק האמונה הקדושה לגלות האמת שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך לבד, כי ארבעים ימים האחרונים שקבל בהם משה הלוחות האחרונות הנה ברצון, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מובא בפרוש רש"י שמות פרק לג, יא): "ואתנפל" וכו', פ"מים הראשונים, מה הראשונים ברצון, אף האחרונים ברצון, אומר מעתה: אמצעיים הנה בכעס. כעס הוא הפך הרצון. וכל זה הנה מחמת חטא העגל שעבדו עבודה זרה וכפרו ברצון, שלא האמינו שהכל מתנהג רק ברצונו הפשוט יתברך לבד, וטעו בעבודה זרה, ורצו

לקוטי הלכות קריאת התורה ד' ארח-חיים תרנא

להמשיך כחות ממקום שרצו להמשיך, שזה היה ענין
העבודות זרות שלהם. נמצא, שחטא העגל הוא פגם
הרצון בחינת כפירות של חכמי הטבע, כי בדורות
הראשונים היו כל הפירות על-פי דרכי העבודה זרה
שלהם, ועכשו בדורות אלו מעת שנתבטל היצר הרע
של עבודה זרה התגבר היצר הרע של פילוסופיא, שהם
כפירות של חכמי הטבע שמכניסין כפירות על-פי
חכמתם הרעה. ובאמת הכל אחד, כי שרש חכמתם של
חכמי הטבע נמשך מחרטמי מצרים שהיו מכשפים
גדולים ובעלי שמות הטמאה, ועל-ידי-זה ידעו גם
חכמות גדולות בחכמת הטבע. ועל-כן יסוד ושרש
ועקר של כל החכמות שבעולם נמשך מהם, פמוכא
בספרי המחקרים, שתחלת חכמה זו היה אצל בני קדם
ואצל חרטמי מצרים. ואחר כך הלכה מאמה לאמה עד
שבאה ליונים. וכן מאמה לאמה עד שבעוונותינו
הרבים התחילו גם בני ישראל להיות נלכדים ברשת
חכמתם הרעה העוקרת את האדם משני עולמות.

(וברב הימים נשפח חכמת הפשוף לגמרי, עד שהם
מתלווצצים מעניני פשוף ושדים, וכופרים בדברי
רבותינו זכרונם לברכה שאמרו מפרש בגמרא ומדרשים
הרבה מעשיות לאין מספר מעניני פשוף ושדים, אשר
באמת גם כל חכמתם הרעה בעצמה נמשך מהם כנ"ל.)

תרנב לקוטי הלכות קריאת התורה ד' ארח חיים

הכלל, שכל עניני עבודה זרה של הדורות הקודמים
וחטא העגל, הכל הוא בחינת פגם הרצון של
חכמי הטבע שפופרים ברצון ואומרים, שחס ושלום,
הכל על-פי מערכת המזלות שהוא חיוב הטבע חס
ושלום, ועל-ידי-זה היו הארבעים ימים האמצעים
בכעס שהוא הפך הרצון, אבל אחר כך בימים
האחרונים המתיק משה הפעם ונתרצה השם יתברך
לישראל. ועל-כן הם ימי רצון, כי בהם חזר משה
והמשיך הארת הרצון והכניעו כפירות של חכמי
הטבע, שהוא בחינת פגם חטא העגל כנ"ל, שתקן
בימים אלו והמשיך הארת הרצון, ועל-כן הם ימי רצון.
וזהו בחינת שני וחסמישי, שהם ימי רצון מחמת שבהם
עלה משה לקבל לוחות אחרונות, שהם התקון של
חטא העגל, שהוא פגם הרצון כנ"ל. ועל-כן קוראין
בהם בתורה, כי עקר קריאת התורה הוא בשביל
להגביר התגלות הרצון שנתגלה על-ידי התפלה כנ"ל:

ד' וזה בחינת הגבהת התורה שאחר הקריאה מגביהין
את התורה וכו' ונוהגין לקנותו בדמים יקרים,
כמו שכתוב בשלחן ערוך (ארח חיים סימן קמו סעיף א). כי
מבאר בהתורה הנ"ל, שאפלו כשמקשרין כל הרצונות
לשרש הרצון, לפעמים מתגבר, חס ושלום, מצח
הנחש, שהוא כנגד מצח הרצון שהוא שרש הרצון.

לקויטי הלכות קריאת התורה ד' ארץ-חיים תרנג

ואזי חוזרים ומתגברים קול החיות רעות, שהם הידעות זרות של חכמי הטבע וכו'. ולזה צריכין צדקה, פי על-ידי מצות צדקה מוציאים החיות של מצח הנחש שיונק חיותו מזקני הדור שאין בהם שלמות. ועל-ידי מצות צדקה מוציאים החיות ממנו וחוזר ומתגבר התגלות מצח הרצון ואזי נשמע קול הקריאה של יום טוב שמגלה את הרצון וכו', עין שם כל זה היטב.

וזהו בחינת מצות הגבהה אחר קריאת התורה שקונין אותו בדמים יקרים, פי אחר קריאת התורה שאנו מקשרין על-ידי-זה את כל הרצונות לשרש הרצון, עדין צריכין תקון שלא יתגבר חס ושלום, מצח הנחש וכו' כנ"ל. ובשביל זה מגביהין את התורה, להורות שאנו מגביהין את התורה שכלולה מכל המדות ומכל הימים ומכל החכמות שבעולם, הכל אנו מגביהין למעלה להשם יתברך, פי אנו מראין הפתב לעם והכל קוראין ומעדיין כי זאת תורתנו הקדושה. "וזאת התורה אשר שם משה" וכו' (דברים ה, מד) לידע ולהודיע ולהודע ששרש הרצון, שהוא שרש התורה, הוא מהשם יתברך בעצמו, להכניע ולעקר ולבטל מצח הנחש שמטיל פגם וכפירה בשרש הרצון בעצמו חס ושלום, כי ההגבהה הוא בידיים והוא תקון לפגם חטא העגל, שהוא פגם הרצון כנ"ל, שעל זה נאמר: (שמות לב, יט) "וישלף משה

תרנד לקוטי הלכות קריאת התורה די ארח-חיים

מִיָּדוֹ אֶת הַלַּחַת". כִּי הָיוּ כְּבָדִים עָלָיו מִחַמַּת שְׁכַפְרוֹ
בְּרָצוֹן, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (תַּנְחומָא עֲקָב
פֶּרֶק יא). וְעִכְשָׁו אָנוּ מִתְקַנְיִם זֹאת וּמִגְבִּיּהִים הַתּוֹרָה
בְּיָדִים וְקוֹרְאִין וּמוֹדִיעִין שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה מֵאֵת הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ. נִמְצָא, שֶׁאָנוּ מְעִידִין עַל שֶׁרֶשׁ הָרָצוֹן, שֶׁהוּא
הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִמִּילָא אָנוּ
מְקַשְּׂרִין כָּל הָרָצוֹנוֹת לְשֶׁרֶשׁ הָרָצוֹן, כִּי עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה
מְקַשְּׂרִים כָּל הָרָצוֹנוֹת לְשֶׁרֶשׁ הָרָצוֹן שֶׁהוּא שֶׁרֶשׁ הַתּוֹרָה
כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן הַגּוֹלֵל סֵפֶר תּוֹרָה, שֶׁהוּא הַמְּגִבִּיהַ, הוּא כְּנֹגֵד
כָּלֵם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (מְגִלָּה
לב.). כִּי זֶה הָעֵקֶר הַתְּקוּן שֶׁל כָּל קְרִיאַת הַתּוֹרָה, כִּי
עַל-יְדֵי הַהֲגָבָה מְכַנִּיעִין מִצַּח הַנְּחָשׁ וּמְגַלִּין מִצַּח
הָרָצוֹן כַּנ"ל. וְזֶה שֶׁכָּתַב בְּשִׁלְחַן עֲרוּף שְׁנוּהֶגִין לְקִנּוּת
מְצוּהָ זֹאת שֶׁל הַגְּבָהָה בְּדַמִּים יְקָרִים, כִּי עֵקֶר הַכְּנַעַת
מִצַּח הַנְּחָשׁ הוּא עַל-יְדֵי צְדָקָה כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן נוֹתְנִין
מָמוֹן הַרְבֵּה בְּעַד מְצוּהָ זֹאת, כִּי הַמָּמוֹן שְׁנוֹתְנִין הוּא
בְּחִינַת צְדָקָה, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה מְכַנִּיעִין מִצַּח הַנְּחָשׁ, שְׁזֵהוּ
עֵקֶר הַגְּבָהָת הַתּוֹרָה כַּנ"ל:

ה) וְעַתָּה מְבַאֵר וּמוֹכֵן מַה שְׁנוּהֶגִין לְגֹזֵר תַּעֲנִית בְּשָׁנֵי
וַחֲמִישֵׁי לְאַחַר יוֹם טוֹב. וְאֵיתָא (עֵין אֶרַח חַיִּים
סִימָן תצב) שֶׁהַטַּעַם, שֶׁמָּא מִחַמַּת שְׁמַחַת יוֹם טוֹב בָּאוּ

לקוטי הלכות קריאת התורה ד' ארח-תיים תרנה

לידי איזה חטא, חס ושלום, ולכאורה אין שיך לגזור ולחשש חששא כזאת, הלא שמחת יום טוב היא מצוה גדולה מן התורה, וישראל קדושים שמחים אז בהשם יתברך ובתורתו הקדושה שעשה עמנו נסים ונפלאות והוציאנו ממצרים ונתן לנו את התורה וקרבנו לשמו הגדול, כמו שאנו אומרים בימים טובים: 'אתה בחרתנו מכל העמים' וכו'. ואיך שיך לחשש חששא זאת שמא באו לידי חטא על-ידי זה חס ושלום? אך על-פי הנ"ל מבאר היטב, כי עקר שמחת יום טוב נמשך על-ידי התגלות הרצון, בחינת "ישמח צדיק כי חזה נקם פעמיו ירחץ" וכו', (תהלים נח, יא) כמבאר בהתורה הנ"ל. אבל יש קול החיות רעות הנ"ל, שהם קול חכמי הטבע, שהם רוצים להתגבר כנגד קול הקריאה של יום טוב חס ושלום, וכשהם מתגברים חס ושלום, על-ידי-זה נשבת שמחת יום טוב, כמו שמבאר שם, עין שם, על-פן אחר יום טוב אנו חוששין שלא יתגברו, חס ושלום, קול החיות רעות הנ"ל, כי זה כלל, כי "את זה לעמת זה עשה אלקים" (קהלת ז, יד). ותכף שמתגבר סטרא דקדושה מתגבר כנגדה הסטרא אחרא. וכל זמן שהיתה הקדושה נחה ולא נתגברה לגלות הרצון, היו גם הם נחים, אבל תכף כשמתחילין להתגבר לגלות הרצון, אזי מתחילין גם הם להתגבר ומתחילין לשאג בקולם כנ"ל, כי הענין הוא כמו שני בני אדם

תרנו לקוטי הלכות קריאת התורה ד' ארבע חיים

הנלחמים, שפשע אחד מתחיל להתגבר אזי מתחזק השני
כנגדו ביותר, כמבאר במקום אחר.

ועל-כן אנו מתיראין אחר יום טוב שמא מתוך שמחת
יום טוב בא איזה פגם, הינו שמא מתוך
שמחת יום טוב שבא על-ידי קול הקריאה של יום טוב
שמגלה את הרצון, שמא על-ידי זה דיקא בא איזה
פגם, חס ושלום, פי מחמת התגברות התגלות הרצון,
שזהו עקר שמחת יום טוב כנ"ל, יכול להיות שמחמת
זה התגבר כנגדו קול החיות רעות עד שנכנס איזה
מחשבה רעה חס ושלום, שנמשכת מדעות חכמי
הטבע, פי מחמת שהתגבר קול דקדושה של יום טוב,
התגברו הם כנגדם כנ"ל, ועל-כן אנו גוזרין תענית
"שני וחמישי" אחר יום טוב. שני וחמישי דיקא, כי הם
ימי רצון שבהם קבל משה לוחות האחרונות ותקן חטא
העגל, שהוא פגם הרצון כנ"ל.

ועל-כן על-ידי תענית של שני וחמישי מתגבר הארת
הרצון ונתתקן שמחת יום טוב שנמשך על-ידי
התגלות הרצון כנ"ל. כי עקר מצח הנחש יניקתו מנחש
הקדמוני שהתגבר על-ידי חטא ופגם אכילה, שהוא
אכילת עץ הדעת טוב ורע, שהוא בחינת התגברות
חכמת הטבע, כי אדם הראשון כפר בעקר, כמו שאמרו
רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין לח:). ועל-כן על-ידי

לְקוּטֵי הַלְכוֹת קְרִיאַת הַתּוֹרָה ו' אֲרַחֲחִים תִּרְנֹזוּ

הַתַּעֲנִית שְׁנֵי וַחֲמִישֵׁי מִתְקַנִּים פָּגַם הָאֲכִילָה וְאִזּוּ מִתְגַּבֵּר הָאֵרֶת הָרָצוֹן, כִּי בָּהֶם קָבַל מֹשֶׁה הַלּוּחוֹת אַחֲרוֹנוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּקוּן חֲטָא הָעֵגֶל, שֶׁהוּא פָּגַם הָרָצוֹן וְכַנִּ"ל. וְעַל-כֵּן קוֹרִין בָּהֶם "וַיַּחֲל", שֶׁהוּא תְּפִלַּת מֹשֶׁה שֶׁהִתְפַּלֵּל לְהַמְתִּיק הַפְּעַם וְהַחֲרוֹן אַף שֶׁל חֲטָא הָעֵגֶל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה בִּטַּל הַפְּעַם וְהַפְּכוּ לְרָצוֹן וְהַמְשִׁיךְ הָאֵרֶת הָרָצוֹן בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מְדוֹת שֶׁל רַחֲמִים שֶׁנִּתְגַּלָּה לוֹ אִזּוּ שְׁקוֹרִין אוֹתָן בְּיוֹם הַתַּעֲנִית, כִּי שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מְדוֹת שֶׁל רַחֲמִים הֵם בְּחִינַת רָצוֹן. וְעַל-כֵּן הֵם שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מְדוֹת כְּנֶגֶד תְּלִיסַר תְּקוּנֵי דִיקְנָא כִּידוּעַ, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת זְקָן דְּקֻדְשָׁה שֶׁעַל יְדוּ מִתְגַּלָּה מִצַּח הָרָצוֹן כַּנִּ"ל. גַּם הַתַּעֲנִית הוּא בְּחִינַת צְדָקָה, בְּחִינַת (בְּרֻכּוֹת ו') 'אַגְרָא דְּתַעֲנִיתָא צְדָקְתָּא'. וְכַמוֹ שֶׁמְבָאָר בְּהַתּוֹרָה "דְּרִשׁוּ" (סִימָן לז) בְּלְקוּטֵי חֶלֶק א, עֵינֵי שָׁם. וְעַל-יְדֵי הַצְּדָקָה עֶקֶר הַכְּנַעַת מִצַּח הִנָּחַשׁ, עַל-כֵּן מִתְעַנִּין אַחַר יוֹם טוֹב וְכַנִּ"ל:

(הַלְכוֹת קְרִיאַת הַתּוֹרָה הַלְכָה הַ נְכַלְלַת בְּהַלְכוֹת נְשִׂיאַת כְּפִים הַלְכָה ה.) :

הַלְכָה ו'

עַל-פִּי הַתּוֹרָה "תִּקְעוּ-תוֹכְחָה" בְּלְקוּטֵי תַנְיָנָא סִימָן ח :

א) וְזֶה בְּחִינַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה בַּצְּבוּר בְּסִפְרֵי תּוֹרָה כְּשֶׁרָה בְּנִגּוּן וּבְטַעֲמִים. וְעֶקֶר הַקְּרִיאָה הוּא בְּשִׁבְתַּת יוֹם

תרנח לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארחה חיים

טוב שאז תקן משה לקרות בתורה, אך פשהלכו ישראל בלא מים שלשה ימים, עמדו הנביאים שביניהם ותקנו הקריאה בשני וחמישי כדי שלא יעברו שלשה ימים בלא תורה. ועזרא תקן בשבת במנחה, במבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה בגמרא (בבא קמא פב.) ופוסקים (שלחן ערוך ארח חיים סימן קלה, סעיף א'):

פי עקר הקריאה בתורה הוא בשבת שאז נתנה תורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עין שבת פו:).

פי מבאר בהתורה "תקעו" הנ"ל, שעקר ברור האמונה הקדושה, שהיא אמונת חדוש העולם, הוא על-ידי רוח נבואה שמברר המדמה שבזה תלויה האמונה הקדושה. וזה בחינת מתן תורה שאז זכו כלם על-ידי משה, לרוח נבואה, ואז נתבסס ונתקיים העולם וכו', דהינו שנתגלה אז אמונת חדוש העולם וכו', דהינו שנתגלה אז אמונת חדוש העולם וכו'. וכן בכל דור ודור בהכרח שיהיו צדיקים שיש להם בחינת רוח נבואה, בחינת רוח הפא מן הקדש וכו', שעל-ידי-זה עקר המשכת אמונת חדוש העולם וכו', עין שם.

ומבאר שם שעל-ידי אמונת חדוש העולם זוכין לחדוש העולם של לעתיד וכו'. ועל-ידי-זה נתעורר שיר של נפלאות, שהוא שיר פשוט, כפול,

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים תרנט

משלש, מרבע שיתער לעתיד שיתנגן על שבעים ושנים
נימין וכו'. שעל-ידי קול השיר הזה דיקא יכולין
להוכיח בבחינת (שיר-השירים א, יב) גרדי נתן ריחו וכו', עין
שם כל זה היטב.

ועל-כן עקר קריאת התורה בשבת, כי שבת מורה על
חדוש העולם, כי זה עקר מצות קדשת שבת
להודיע "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ
וביום השביעי שבת" וכו' (שמות לא, יז), כמו שאומרים
(בתפילת שבת): "ברית עולם ביני ובין בני ישראל וכו' כי
ששת ימים עשה ה' וכו'". וכן חדוש העולם של לעתיד
הוא גם כן בחינת שבת, כי אז יהיה יום שכלו שבת
וכו'. וזה בחינת כל השירות והזמירות והנגונים
שמתעוררין בשבת שאז נוהגין כל ישראל להרבות
בנגונים ובזמירות ושירות, שהכל נמשך מקול השיר
והנגון הנ"ל שיתער לעתיד בעת חדוש העולם, שהוא
יום שכלו שבת. ועל-כן עקר קריאת התורה בשבת, כי
כל הנ"ל הוא בחינת קריאת התורה, כי על-ידי התורה
זוכין לכל זה לברר אמונת חדוש העולם של תחלת
הבריאה ולזכות לחדוש העולם של לעתיד וכו' וכנ"ל,
שכל זה הוא בחינת שבת כנ"ל:

אבל כשהלכו ישראל שלשה ימים בלא תורה, עמדו
הנביאים שביניהם ותקנו שיהיו קורין בשני

תרס לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

וְחַמִּישִׁי. הַנְּבִיאִים דִּיקָא. כִּי מְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְשָׁה
שֶׁשֶׁהֶסְטֵרָא אַחֲרָא יוֹנְקַת מִהֲרַחֲמָנוּת וְכוּ', אֲזִי צְרִיכִין
בְּעַל כַּח גְּדוּל שְׂתִפְלִיל תְּפִלָּה בְּבַחֲיַנַּת דִּין וְכוּ'.
שְׁעַל-יְדֵי זֶה נַעֲשִׂין כָּל הַתְּקוּנִים הַמְּבַאֲרִין שָׁם עַד
שְׁזוֹכִין לְבַחֲיַנַּת רוּחַ נְבוּאָה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר בְּרוּר
הָאֱמוּנָה, שֶׁהוּא אֱמוּנַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם וְכוּ', עֵינִן שָׁם כָּל
זֶה הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב.

וְזֶהוּ בְּחִינַת כָּל הַנְּבִיאִים וּבְעֵלֵי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שְׁעַמְדוֹ
לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל דּוֹר וְדוֹר אַחֵר מִתֵּן תּוֹרָה עַל-יְדֵי
מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהוּא רַבֵּן שֶׁל כָּל הַנְּבִיאִים, כִּי עֵקֶר בְּרוּר
הָאֱמוּנָה הוּא עַל-יְדֵי מֹשֶׁה שֶׁנִּתֵּן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא
עֵקֶר הַנְּבוּאָה שֶׁהִיא קִיּוּמַת לְדוֹרוֹת לְנֶצַח וְעֲלֶיהָ אֵין
לְהוֹסִיף וְלֹא לְגַרֵעַ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה
(מְגִלָּה ב:) שֶׁאֵין נְבִיא רִשְׁאֵי לְחַדֵּשׁ דְּבַר מֵעַתָּה. אֲךָ כָּל
הַנְּבִיאִים וְהַצְּדִיקִים בְּעֵלֵי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שְׁעַמְדוֹ אַחֵר מֹשֶׁה
עַד הַיּוֹם הַזֶּה, כֻּלָּם לֹא בָאוּ רַק לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל עַל
עֲוֹנוֹתֵיהֶם בְּבַחֲיַנַּת קוּלוֹ שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יְדֵי רוּחַ
נְבוּאָה וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם, עֵינִן שָׁם. שְׁזֶהוּ בְּחִינַת
"כְּשׁוֹפֵר הָרֶם קוֹלָךְ" (ישעיה נח, א) הַנֶּאֱמָר לְעַנִּין נְבוּאָה.
וְכָל זֶה הוּא מַחְמַת בְּחִינַת הַנִּלְשָׁה הַמְּבַאֵר בְּתוֹרָה הַנִּלְשָׁה,
שֶׁהוּא מֵה שְׁלִפְעָמִים הֶסְטֵרָא אַחֲרָא יוֹנְקַת מִהֲרַחֲמָנוּת,
וְאֲזִי נִתְמַעֵט הֲרַחֲמָנוּת אֲצִלְנוּ וְכוּ', עַד שֶׁבָּאִין כָּל

לקויטי הלקכות קריאת התורה ו' ארח-חיים תרסא

הקלקולים המבארין שם. והתקון הוא על-ידי הבעל כח שמתפלל תפלה בבחינת דין, שעל-ידי-זה נתתקן הכל, עד שזוכין לרוח נבואה, שהוא בחינת קבלת התורה וכו' וכל זה נעשה בכל דור ובכל עת בכמה בחינות, כי אף-על-פי שכבר קבלנו את התורה על-ידי משה רבנו שהוא עקר התקון לכל הנ"ל, אף-על-פי-כן הסטרא אחרא וחילותיה הם אורבים וחותרים בכל עת לקלקל, חס ושלום, כל התקונים הנמשכין על-ידי התורה, שכל זה הוא בחינת מה שמבאר שם בתחלת התורה (באות ב) שלפעמים הסטרא אחרא יונקת מהרחמנות, שעל-ידי-זה כל הקלקולים חס ושלום, כי נתמעט הרחמנות אצלנו ונעשה אכזריות וכו', עד שנקטן הדעת ונתקלקלין המחין, שהם מחצות פרוסות בפני תאות נאוף, כי השלשה מחין הם מחצות פרוסות בפני זאת התאווה וכו', הינו פי עקר הדעת, שהוא עקר הרחמנות, היא התורה הקדושה שנתן לנו באהבתו ובחמלתו עלינו בבחינת חמלה גדולה ויתרה חמלת עלינו, הנאמר לענין התורה'.

וזהו בחינת (משלי לא, כו) "ותורת חסד על לשונה". והוא עקר הדעת והמחין, שהם מחצות פרוסות בפני זאת התאווה בבחינת 'אורייתא מגנה ומצלי' (סוטה כא), וכמו שכתוב (משלי ב, יא): "מזמה תשמר עליך". וכמו

תרסב לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארצה-חיים

שָׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה (קדושין ל.): 'בְּרֵאתִי יִצְרָה
הָרַע בְּרֵאתִי תוֹרָה תְּבַלִּין'. אַךְ כְּשֶׁהִסְטָרָא אַחֲרָא יוֹנְקַת
מִהֲרַחֲמָנוּת הַזֶּה, אֲזִי נִתְקַלְקַל הֲרַחֲמָנוּת וְכוּ', הֵינּוּ
שֶׁבְכָל פָּגָם מִתְגַּבְּרַת הִסְטָרָא אַחֲרָא וְחִילוּתֶיהָ לִינֵק
מִהֲרַחֲמָנוּת וְהִדְעַת שֶׁהִיא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא עֶקֶר
הַדְּעַת וְהַמַּח, כִּי אֵין חֲכָמָה כְּחֻכְמַת הַתּוֹרָה. וְכָל
הַחֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת אֶף-עַל-פִּי שְׁנֵאֵרִים כְּחֻכְמוֹת, בְּאֻמַּת
הֵם כְּסִילוֹת כְּנֻגַד חֻכְמַת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁמִבְאָר בְּהַתּוֹרָה
"דִּרְשׁוּ ה'" וְכוּ' (סימן לז חלק א). וְכֵמוֹ שֶׁפְּתוּב (ירמיה ט, כב):
"אַל יִתְהַלֵּל חָכָם בְּחֻכְמָתוֹ", וְכוּ'.

אַבֵּל הִסְטָרָא אַחֲרָא מִתְגַּבְּרַת לִינֵק מִהֲרַחֲמָנוּת הָאֱמֵתִי,
שֶׁהִיא הַתּוֹרָה, וְרוֹצִים לְהַמְשִׁיךְ לְעֶצְמָם הֲרַחֲמָנוּת,
שֶׁזֶהוּ מֵה שְׁאָנוּ רוֹאִים שֶׁהֵם חוֹתְרִים לְהַכְנִיס
זָרָה בְּבֵית ה', לְהַכְנִיס חֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה וּלְפָרֵשׁ הַתּוֹרָה עַל-פִּי דִרְכֵיהֶם הָרָעִים שְׁמַגְלִים
פָּנִים בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא כְּהַלְכָה, וּמִהַפְּכִים דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים
לְדִרְכֵיהֶם וּמְחַצִּיפִים פְּנֵיהֶם וְאוֹמְרִים שֶׁכָּל כּוֹנְנָתָם
לְטוֹבַת יִשְׂרָאֵל, שֵׁשׁ לָהֶם רַחֲמָנוּת גְּדוֹל עַל יִשְׂרָאֵל עַל
שֶׁהֵם נְבוֹכִים כָּל כָּךְ לְפִי דַעְתָּם הָרָעָה, דִּהְיִנוּ מֵה
שְׁמַדְקְדֻקִּים רַק בְּמַצּוֹת וְכָל לְמוֹדָם הוּא רַק גְּמָרָא
וּפּוֹסְקִים וְסַפְרֵי מוֹסֵר וְכוּ', וְהֵם שׁוֹקְדִים לְתַקְנַת יִשְׂרָאֵל
בְּרַחֲמָנוּת הַמֵּר וְהַמְּרוֹר שֶׁלָּהֶם, וְרוֹצִים לְפַתּוֹת וּלְהַסִּית

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארז-חיים תרסג

וּלְהַכְרִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל שִׁילְכוּ חֵס וְשָׁלוֹם, בְּדַרְכֵיהֶם, אֲשֶׁר
כָּבַר רָאִינוּ מֵה שְׁנַמְשָׁךְ עַל-יַדֵי הַרְחֻמְנוּת שְׁלָהֶם שְׁכַל
מִי שְׁנַמְשָׁךְ אַחֲרֵיהֶם פּוֹרֵק עַל לְגַמְרִי, כַּמְבָאָר בְּכָל
הַסְפָּרִים הַקְדוּשִׁים שְׁצוּעֵקִים עַל זֶה בְּקוֹל מַר וְנִמְהָר,
וְכַמְבָאָר בְּדַבְרֵינוּ כַּמָּה פְּעָמִים.

וְכָל זֶה כְּלוּל בְּדַבּוּר הַקְדוּשׁ הַזֶּה שֶׁכָּתַב אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ
זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה שְׁלִפְעָמִים הֵם יוֹנְקִים מִהַרְחֻמְנוּת,
כִּי כִּף מְרָגֵל בְּלִשׁוֹנָם הִטְמֵא וּמוֹבָא בְּסִפְרֵיהֶם הָרָעִים
שֶׁהֵם רוֹצִים רַק בְּאַמֶּת, כִּי יֵשׁ לָהֶם רְחֻמְנוּת עַל נַעֲרֵי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְרוֹצִים לְהַדְרִיכָם בְּדַרְךְ יִשְׂרָאֵל עַל-פִּי פְרוּשֵׁי
הַתּוֹרָה שְׁלָהֶם לְשֵׁאוֹל וְלֹא-בְדוֹן וְכוּ', רְחֻמְנָא לְצִלָּן, וְזֶה
הַקְּלָקוּל מְצוּי בְּכָל הַדּוֹר בְּכַמָּה בְּחִינּוֹת שׁוֹנוֹת, כִּי תִּתְּכֶן
אַחַר מִתֵּן תּוֹרָה קֹדֶם שֶׁיֵּרֵד מִשָּׁה מִן הָהָר נִתְקַבְּצוּ עַל
אַהֲרֹן לַעֲשׂוֹת לָהֶם אֶת הָעֵגֶל שֶׁאָמְרוּ גַם כֵּן שֶׁהוּא מְצַד
הַרְחֻמְנוּת שְׁלָהֶם, כַּמּוֹבֵן בַּפְּרָשָׁה שֵׁם שֶׁאָמְרוּ (שְׁמוֹת לב,
א): "קוֹם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים כִּי זֶה מִשָּׁה הָאִישׁ לֹא יִדְעֵנוּ
מָה הָיָה לוֹ". שֶׁדַּבְּרֵיהֶם אֵלוּ בּוֹטִים כַּמְדַּקְרוֹת חֶרֶב,
שְׁמֵתִקְבָּצִים בְּקִבּוּץ גָּדוֹל לְפָקֵחַ עַל תִּקְנֵת הַהֲמוֹן
וּמְרַחֲמִים עֲלֵיהֶם וּמְבַקְּשִׁים לָהֶם מִי שִׁילְךְ לְפָנֵיהֶם
לְהַדְרִיכָם בְּדַרְךְ שֶׁהֵם רוֹצִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם: "אֲשֶׁר
יִלְכוּ לְפָנֵינוּ". וְכֵן הוּא בְּכָל הַדּוֹר וְדוֹר, בְּפָרֹט בְּדוֹר הַזֶּה,
כַּמּוֹבֵן לְמִי שֶׁבָּקִי קִצַּת בְּדַבְּרֵיהֶם וְדַרְכֵיהֶם הָרָעִים

תרסד לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

שאומרים בפיהם וממלאים בידיהם להדפיס ספרים על זה, וכל זה הוא בחינת הנ"ל מה שכתוב לעיל שלפעמים הם יונקים מהרחמנות וכו' ועל-ידי-זה בא תאות נאוף ונתקלקל התפלה, חס ושלום, והתקון הוא על-ידי הבעל כח הנ"ל וכו' שמתפלל תפלה בבחינת דין וכו' עד שנמשך רוח נבואה וכו'.

וזהו בחינת כל הנביאים שעמדו אחר משה שבאים רק להוכיח את ישראל לקיים את התורה באמת, כי עקר התקון על ידם, כי כל נבואתם נמשך מהבעל כח הנ"ל שעל ידו עקר התקון. וכן בכל דור ודור כל הצדיקי אמת יש להם בחינת רוח נבואה גם עתה וכו', כמבאר שם היטב. ועל כן הנביאים כשראו שהלכו ישראל במדבר שלשה ימים בלא מים, שהוא מחמת שנתמעטו מימי הדעת, שהם בחינת "כמים לים מכסים" (ישעיה יא, ט), שהוא בחינת התורה, שזה נמשך רק מהרחמנות דסטרא אחרא הנ"ל. על-כן עמדו ותקנו שיהיו ישראל קורין גם בשני וחדמישי, כדי שלא יעברו שלשה ימים בלא תורה. ועל-כן תקנו בשני וחדמישי דיקא, כי בשני וחדמישי אז הוא בחינת דינים, כמובן בכפונות שיום שני הוא בחינת גבורה, ויום חמישי הוא בחינת הוד, שהוא גם כן ענף הגבורה פידוע. ועל כן בהם בתי דינין יושבין (עין מגילה ב.) ועל-כן צריכין אז

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים תרסה

ביותר להמשיך על עצמו כח התפלה בבחינת דין של
הבעל כח כדי שלא תינק הסטרא אחרא מהדינים וכו',
כמו שמבאר שם.

ועל-כן נוהגים להרבות בתחנונים ותפלות הרבה בשני
וחמישי כדי להמשיך עלינו כח של הבעל כח
הנ"ל שיכול בכחו הגדול להתפלל תפלה בבחינת דין
וכו', כי אז צריכים תפלות ותחנונים הרבה מאד שלא
תתגבר הסטרא אחרא לינק מהתפלה על-ידי הדינים,
רק נזכה על-ידי רבוי התפלות ותחנונות לעורר רחמי
עלינו. שימשיך עלינו כח הבעל כח הנ"ל שיודע
להתפלל תפלה בבחינת דין שעל ידו נתתקן כל
התקונים הנ"ל עד שזוכין לבחינת רוח נבואה, שהוא
קיום התורה, שעל ידי זה נתתקן הכל, על-כן עמדו
הנביאים דיקא ותקנו לישראל שיהיו קורין בתורה
בשני וחמישי דיקא שהם ימי דין וכו'. כדי שכל ישראל
ימשיכו עליהם על-ידי קריאת התורה בצבור כח הבעל
כח הנ"ל שמשם נמשך הרוח נבואה, שהוא בחינת
התורה. כדי לזכות גם בימי החל להמשיך קדשת שבת,
לזכות לברר אמונת חדוש העולם עד שיהיה נמשך
בחינת חדוש העולם שלעתיד, עד שיהיה נמשך בחינת
הקול המשקה את הגן, שהוא בחינת קול הנגון שיתער
לעתיד, שהוא שיר פשוט כפול וכו' שעולה ע"ב וכו'.

תרסו לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארחה חיים
שעל-ידי-זה יכולין להוכיח את ישראל ונתתקן הכל,
כמו שמבאר שם.

ובשביל זה צריכין לקרות בתורה בנגון ובטעמים, כדי
להמשיך על עצמו קול הנגון הנ"ל שנמשך
על-ידי התורה כנ"ל שהוא גבוה מן הכל, כי יש
בהתורה טנת"א. [טעמים, נקודות, תגין, אותיות],
והטעמים, שהם בחינת נגון, גבוהים מן הכל, כמובא,
פי הטעמים, שהם בחינת נגון הנ"ל, הם בבחינת שם
ע"ב, כמובא, שזהו בחינת השיר והנגון הנ"ל שעולה
ע"ב כמנין חסד, כמו שמבאר שם:

ג) ובשביל זה קורין בשני וחמישי שלשה: כהן, לוי,
ישראל, שהם בחינת חכמה, בינה, דעת,
לתקן בחינת השלשה מחין הנ"ל שיהיו מחצות פרוסות
וכו', שהם בחינת שלשה מיני רחמנות, בחינת שלש
תפלות ביום, כמו שמבאר שם:

ד) וזה בחינת קריאת התורה בשבת במנחה, כי אז
במנחה הוא סמוך לאפוקי שבתא סמוך לימי
החל, על-כן קורין אז בתורה להמשיך קדשת שבת
שאז עקר קבלת התורה, עקר ברור אמונת חדוש
העולם וכו', להמשיך כל הקדשות האלו לימי החל
שיהיה לנו כח גם בימי החל לברר האמונה הקדושה,

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים תרסז

שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּ"ל, כִּי בְּמִנְחָה בַחֵל, דִּינָא
תְּקִיפָה שְׁלֵטָא, אֲבָל בְּכַח מִנְחָה שֶׁל שַׁבָּת, שֶׁהוּא עֵת
רְצוֹן, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין שְׂיִתְהַפֵּף הַדִּין לְרַחֲמִים גְּדוֹלִים,
וְהַכֹּל בְּכַח הַבַּעַל כַּח הַנִּ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵשָׁה
צְדִיקִים שְׁנִסְתַּלְקוּ אֲזוּ בְּשַׁבָּת בְּמִנְחָה שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה
זוֹכִים לְתַקֵּן הַכֹּל כַּנִּ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה
כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן נוֹהֲגִים כָּל הַצְּדִיקִים וְהַיְרָאִים לִזְמַר
תּוֹרָה וּמוֹסֵר בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית שֶׁל שַׁבָּת בְּיֹתֵר, כִּי אֲזוּ
נִתְעוֹרֵר קוֹל הַנְּגוּן הַנִּ"ל שֶׁעַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא יְכוּלִין
לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּבְחִינַת קוֹלוֹ שֶׁל מֹשֶׁה שְׁנִסְתַּלַּק
אֲזוּ וְכַנִּ"ל:

ה) וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה לְעַנְיָן
מְנִיץ גְּבֵרֵי הָעוֹלָיִם לַתּוֹרָה בְּשָׁנֵי וַחֲמִישֵׁי וְכוּ'
שְׁלֵשָׁה. בְּרֵאשׁ חֹדֶשׁ וְכוּ' אַרְבָּעָה, בְּיוֹם טוֹב חֲמִשָּׁה,
בְּיוֹם כְּפוּר שְׁשָׁה, בְּשַׁבָּת שִׁבְעָה. וְהַקָּשׁוֹ (בַּגְּמָרָא מְגַלָּה פָּרָק
הַקּוּרָא דְּף כ.ג.) הֲנִי שְׁלֵשָׁה, חֲמִשָּׁה, שִׁבְעָה, כְּנֶגֶד מִי? חַד
אָמַר: כְּנֶגֶד בְּרַכַּת כְּהֻנִּים, וְחַד אָמַר: כְּנֶגֶד שְׁלֵשָׁה
שׁוֹמְרֵי הַסֵּף וַחֲמִשָּׁה רוֹאֵי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ, וְשִׁבְעָה רוֹאֵי פְּנֵי
הַמֶּלֶךְ. וְאַחַר כֵּן הַקָּשׁוֹ עַל שְׁשָׁה שֶׁל יוֹם כְּפוּר כְּנֶגֶד
מִי וְכוּ'? וְהוּא תְּמוּהָ תַּכְּף בְּתַחֲלַת הָעִיּוֹן מִפְּנֵי מַה לֹא
הַקָּשׁוֹ עַל אַרְבָּעָה שֶׁל רֵאשׁ חֹדֶשׁ וְחַל הַמוֹעֵד. וְכֵן
הַקָּשׁוֹ הַתּוֹסְפוֹת שֵׁם וַיֵּשְׁבוּ בְּדַחַק, שֶׁבְּרֵאשׁ חֹדֶשׁ

תרסח לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

הסבֵּרָא נוֹתַנַת לְהוֹסִיף אֶחָד, עַיִן שָׁם.

וְאֵף אָנוּ נֹאמֵר עַל־פִּי הַנִּ"ל, שְׁבוּדָאֵי עַל־פִּי טַעַם הַנִּ"ל
עַל קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּצַבּוּר אֵין צְרִיכִין לְשָׂאֵל עַל
מְנִינְ אַרְבַּע שָׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְכוּ', כִּי עַקֵּר קְרִיאַת הַתּוֹרָה
הוּא לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קִדְשַׁת מִתֵּן תּוֹרָה שְׁצְרִיכִין
לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ בְּכָל דּוֹר בְּכָל עֵת, וְהַעֲקֹר בְּיָמִים
קְדוֹשִׁים שְׁעַקְרָם הוּא שַׁבַּת קִדְשׁ שְׁבוּ נִתְּנָה תּוֹרָה. וְכֵן
יוֹם טוֹב וְחַל הַמוֹעֵד שְׁמֻקְבָּלִים כָּל קִדְשָׁתָם מִשַּׁבַּת
שֶׁהוּא 'תַּחֲלָה לְמִקְרָאֵי קִדְשׁ' וְכוּ'. וְכֵן רֹאשׁ חֹדֶשׁ,
שֶׁהוּא גַם כָּל בְּחִינַת קִדְשַׁת יוֹם טוֹב, בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים קד,
יט) "עֲשֵׂה יָרַח לְמוֹעֲדִים". כִּי מֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ מוֹנִינְ
הַמוֹעֲדִים וּבָהֶם עַקֵּר תַּקּוּן קְרִיאַת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה שָׁם: 'מִשֶּׁה תַּקֵּן לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל
שִׁיְהִיו קוֹרִים בְּשַׁבַּת וּבְמוֹעֲדִים' וְכוּ'. וְעַקֵּר קִדְשַׁת מִתֵּן
תּוֹרָה שְׁאָנוּ מִמְּשִׁיכִין עָלֵינוּ עַל־יְדֵי קְרִיאַת הַתּוֹרָה הוּא
בְּשִׁבִיל לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ בְּרוּר הַמְּדַמָּה וְכוּ', שְׁעַל־יְדֵי־זֶה
נִתְּבָרַר אָמוּנַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם, שְׁכָּל הָעוֹלָם תְּלוּי וְאֵינוּ
מִתְקַיֵּם בְּכָל דּוֹר וּבְכָל עֵת כִּי אִם עַל־יְדֵי אָמוּנַת חֲדוּשׁ
הָעוֹלָם שִׁיְשָׂרָאֵל מִמְּשִׁיכִין עָלֵיהֶם עַל־יְדֵי קְרִיאַת
הַתּוֹרָה כַּנִּ"ל. וְעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִין לְחֲדוּשׁ הָעוֹלָם שְׁלַעֲתִיד
שְׁאֵז יִתְעַר הַשִּׁיר חֹדֶשׁ, שֶׁהוּא שִׁיר פָּשׁוּט, כְּפוּל,
מְשֻׁלָּשׁ, מְרַבַּע וְכוּ'. וְעַל־כֵּן צְרִיכִין לְקָרוֹת בַּתּוֹרָה

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים תרסט

בטעמים ובנגון וכנ"ל. ועל-כן לא הקשו רבותינו זכרונם לברכה על מנין ארבעה גברי של ראש חדש וכו', כי בודאי עקר הקריאה של כל הימים הקדושים ראוי להיות מנין ארבעה, כי עקר הקריאה בשביל לעורר השיר חדש הנ"ל, שהוא בבחינת ארבעה, כי הוא שיר פשוט, כפול, משלש, מרבע שנמשך מארבע אותיות השם, שעקר שלמות השיר הוא כשהוא מרבע. ועל-כן בודאי היה ראוי לקרות תמיד בכל הימים הקדושים מנין ארבעה, כי עקר הקריאה בשביל רבוע הנ"ל. ועל-כן לא הקשו כלל על מנין ארבעה של ראש חדש וכו', כי עקר הקריאה צריכה להיות מנין ארבעה.

ועל-כן באמת בראש חדש, שהוא תקון המועדות אז מזכירין בתפלת מוסף ומתפללין לזכות לשירי דוד, כמו שאומרים: "ובשירי דוד עבדך" וכו'. כי עקר השיר הנ"ל נזכה על-ידי בחינת דוד מלך ישראל, שהוא בחינת משיח, שהוא בחינת השיר הנ"ל, כי עסק כל ימיו בזמירות שירות ותשבחות וכו', כי הוא נעים זמירות ישראל, והוא בבחינת שלמות המרפכה ששלמותה על-ידי רבוע דיקא, דהינו ארבעה רגלי הפסא וכו', כי דוד ברגל רביעי, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (זהר ח"ג קמו.). וכל עקר קדשת ראש חדש שהוא בשביל המועדים, הוא בבחינת דוד, כמבאר

תרע לקויטי הגלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

בדברי רבותינו זכרונם לברכה.

ועל-כן אומרים בשעת קדוש לבנה: "דוד מלך ישראל חי וקיים". כי ביומי דדוד ושלמה קימא סיהרא באשלמותא (עין זהר ח"א עג:), כי עקר השיר הנ"ל, שהוא בחינת אמונת חדוש העולם של תחלת הבריאה, שעל-ידי-זה נזכה לחדוש העולם שלעתיד, עקרו נזכה על-ידי דוד, שהוא משיח, שיהא תקון העולם בימיו, והוא עתיד לבא ולתקן העולם עד שיזכה לשיר הזה בשלמות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחים קיט:): 'לי נאה לברוך וכו', שזה יהיה כל הקבול שזכר של הצדיקים והכשרים וכו'.

ודוד הוא בבחינת ראש חדש שהוא תקון המועדות כנ"ל שאז הוא בחינת: 'חדתותי דסיהרא', שאז בעת חדתותי דסיהרא כל נושאי הפסא מתקנים שיר חדש כשמביאים הארון לבית שמש, שהוא שיר ששרו פרות הבשן אז כשנשארו הארון לבית שמש הוא "מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה" וכו' (תהלים צח, א). (שכל זה מבאר ברמזים נפלאים בסוף המעשה של שני הבנים שנחלפו (ספורי מעשיות, מעשה יא), עין שם היטב והבין) וזה השיר הוא בעצמו השיר הקדוש והנורא הנ"ל, שהוא שיר פשוט, כפול ומשולש ומרבע שבשביל זה קורין בתורה כנ"ל, וכמו שמבאר

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים תרעא

שם בסוף התורה "תקעו תוכחה": ששיר הנ"ל הוא בחינת "שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה" וכו', עין שם. כי ראש חדש, שהוא חדתותי דסיגרא, הוא בחינת חדוש העולם, כמו שאומרים (בברכת קדוש הלבנה): 'וללבנה אמר שתתחדש עטרת תפארת לעמוסי בטן, שהם עתידים להתחדש כמותה' וכו', ועל-כן מצות קדוש הלבנה יקר מאד מאד, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין מב.): 'אלמלא לא זכו ישראל להקביל פני אביהם שבשמים אלא פעם אחת בחדש, דים' וכו'.

ו' ועל-כן עקר קדוש הלבנה הוא כשאין עננים מכסין אותה מלראותה, כי עקר תקון השיר הנ"ל הוא על-ידי התפלה בבחינת דין של הבעל כח הנ"ל שעל-ידי-זה העננים כלים, בבחינת (ישעיה מד, כב) "מחיתי כעב פשעיה" וכו', כמו שמבאר שם, עין שם. ובשביל זה הרבה מדקדקים יותר מדאי שלא לקדשה עד שיעברו העננים לגמרי, אבל הם טועים בזה, כפאשר שמענו מפמה צדיקים ומאדוננו מורנו ורבנו זכרוננו לברכה, ובפרט בעת שהזמן דחוק שסמוך לסוף חצי החדש, בפרט בחורף שבו דאי הוא שטות גדול לדחות מצוה נוראה כזאת בשביל דקדוק קל שלא נזכר בגמרא כלל, כי לא אמרו רק: 'הרואה לבנה בחדושה מברך'.

תרעב לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח חיים

וכו' (סנהדרין מב.), שמוכן שתכף פשרואין אותה צריכין לברך, רק שבפוסקים מבאר, שפשׂהיא מכסה בענגנים לא יברכו, והוא דבר אמת ומוכן בודאי, אבל תכף פשרואין אותה אפלו פשהענגנים סביבה והיא נראית מתוך ענן קלוש, בודאי מחיבים לקדשה וכמבאר בפרוש שם (בסימן תכו): 'אם יש עליה ענן קלוש' וכו'. ואיך נוכל להחמיר, בפרט פשהזמן דחוק, לדחות מצוה כזאת בשביל דקדוק קל.

ובאמת זה הטעות נמשך מחמת גדל חביבת המצוה שיקרה מאד אצל ישראל וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. והיא מרמזת על חדוש העולם שישׂראל עתידין להתחדש כמותה, על-כן הכל חפצים שתהא זכה לגמרי, אבל לא פונו יפה בזה, כי הם שוכחים שאנו עתה בזה העולם השפל והחשוף, בפרט עתה בדורות הללו באחרית הימים האלה, שהגלות, בפרט גלות הנפש, מתגבר ומתפשט מאד מאד בכלל ובפרט על כל אחד ואחד. על-כן עתה כל המאורות אינם מאירין פראוי, כי מיום שחרב בית המקדש חשכו המאורות, כי אז נאמר (שם יג): "חשך השמש בצאתו וירח לא יגיה אורו". ואנו מחיין עצמנו במעט דמעט אור המאיר עלינו מתוך עמק החשך אפלה הזאת.

ועל-כן בכל המצות ובכל הקדשות אם נרצה חס

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים תרעג

ושלום, להמתין, עד שנוכל לקיים המצוה בבהירות ובזכות ובצחות גדול כראוי. כבר בטלה כל התורה והמצוות חס ושלום חס ושלום, כי בודאי אין בידינו לקיים שום מצוה בשלמות עתה בכל הדקדוקים והפרטים, ובפרט בזכות וצחות המחשבה, שהוא העקר, אבל אף-על-פי-כן אנו צריכין לקיים כל המצוות כפי מה שנוכל, ורק בזה אנו מחייב עצמנו ומשיבין נפשנו בגלות המר הזה, בפרט כפי מה שיודע כל אחד מרירת נפשו ונגעי לבבו וכו', על-כן בודאי חלילה לנו למנע ממצוות ברפת הלבנה בשביל דקדוקים הנ"ל, רק לקיים כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בגמרא ופוסקים שמבאר שחייבים לקדשה אפלו כשרואין אותה מתוך ענן קלוש וכנ"ל.

ועין היטב בדברי אדונינו, מורנו ורבינו זכרוננו לברכה, בכמה מקומות (עין לקוטי מוהר"ן חלק א', סימן רפב) ובמה שעזרנו השם יתברך לבאר ולחדש בהם, מבאר ומוכן היטב שעתה כל קיומנו וחיותינו הוא רק על-ידי הנקודות טובות שאנו חוטפין מתוך הענן והחשך וכו', והבן היטב האמת לאמתו. כי יש בזה הרבה לדבר הנוגע לכלל קדשת איש הישראלי, ובפרט להקטנים במעלה, להחלושי כח שבישראל, ובפרט כמו שיודע כל אחד בנפשו. אם ירצו עוד לדקדק ולהחמיר

תּרעַד לְקוּטֵי הַלְכוּת קְרִיאַת הַתּוֹרָה ו' אֶרְחֵ-חַיִּים

בְּחִמְרוֹת יְתָרוֹת, יְכוּלִים לְהַכְשִׁיל וְלִפְלַע עַל-יְדֵי-זֶה יוֹתֵר
חֵס וְשָׁלוֹם חֵס וְשָׁלוֹם, וְכַמְבֹאֵר בְּדַבְּרֵינוּ הַרְבֵּה בְּזֶה:

ז) וְנִחַזֵּר לְעִנְיָנוּ, שֶׁבְשִׁבִיל זֶה לֹא הִקְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם
לְבִרְכָה עַל מַסְפֵּר אַרְבָּעָה קְרוּאִים שֶׁבְרֵאשׁ
חֹדֶשׁ וְחַל הַמוֹעֵד, כִּי, אֲדַרְבָּא! עַקֵּר תְּקוּן הַקְּרִיאָה הוּא
רַק בְּבַחֲיַנַת אַרְבַּע, שֶׁהוּא בְּחִינַת שִׁיר הַנַּ"ל כַּנַּ"ל, וְעַל-כֵּן
הִקְשׁוּ רַק עַל שְׁאֵר הַמַּסְפָּרִים כְּנֶגֶד מִי הֵם, וְהַשִּׁיבוּ:
שֶׁבְיָוִם טוֹב הוּא כְּנֶגֶד חֲמִשָּׁה רוּאֵי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּבְשֶׁבֶת
כְּנֶגֶד שְׁבַע רוּאֵי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ. כִּי עַקֵּר הַשִּׁיר הַנַּ"ל שִׁיזְכֶּה
הַמֶּלֶךְ הָאֱמִתִּי שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ שִׁיבּוֹא
בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת דָּוִד הַמֶּלֶךְ, וְכָל הַסְּמוּכִים
אֵלָיו בְּיוֹתֵר, שֶׁהֵם רוּאֵי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ, הֵם יִזְכוּ בְּיוֹתֵר
לְנִפְלְאוֹת נְעִימַת הַשִּׁיר הַזֶּה וּמֵהֵם יִקְבְּלוּ כָּל יִשְׂרָאֵל כָּל
אֶחָד כְּפִי קְרוּבוֹ לְרוּאֵי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְעַל-כֵּן תְּקִינוּ קְרִיאַת
הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְשִׁבִיל הַשִּׁירָה הַנַּ"ל כְּנֶגֶד רוּאֵי פְּנֵי
הַמֶּלֶךְ, שֶׁהֵם חֲמִשָּׁה וְשְׁבַע וְכַנַּ"ל:

ח) וְעַל-כֵּן אָמְרוּ שֶׁשְּׁלֹשָׁה שְׁבַחַל הֵם כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה
שׁוּמְרֵי הַסֵּף, כִּי בַּחֲל בּוֹדָאֵי רְחוּקִים מִשִּׁיר
הַזֶּה שֶׁהוּא מְתַעוֹרֵר רַק בְּשֶׁבֶת וְיָוִם טוֹב וְרֵאשׁ חֹדֶשׁ
הוּא גַם כֵּן יָוִם טוֹב, שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנַת יָוִם שֶׁכָּלוּ שְׁבַת, יָוִם
שֶׁכָּלוּ טוֹב. שֶׁכָּל עֲנֵג שְׁבִיתָתוֹ וְטוֹבוֹ יִהְיֶה הַשִּׁיר הַזֶּה,
אֲבָל בַּחֲל רְחוּקִים מִזֶּה, רַק צְרִיכִים לְהַתִּיגֵעַ בַּחֲל

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארבע-חיים תרעה

לְהַמְשִׁיךְ קִדְשֵׁי שַׁבַּת כְּדֵי לְזַכּוֹת עַל-יְדֵי-זֶה לְקִדְשֵׁי שַׁבַּת וְיוֹם טוֹב בְּבַחֲיַנַּת 'מִי שֶׁטָּרַח בְּעֶרְבֵי שַׁבַּת' וְכוּ' (עֲבוּדָה זְרָה ג.). וְאֵז כָּל עֶקֶר תִּקּוּן הַקְּרִיאָה הוּא בְּכַח הַבְּעַל כַּח גְּדוּל הַנַּ"ל שֶׁיְכוּל לְתַקֵּן הַשְּׁלֵשׁ מַחֲזִין עַל-יְדֵי תַפְלָתוֹ בְּבַחֲיַנַּת דִּין וְכוּ'. עַל-כֵּן עֶקֶר הַקְּרִיאָה אֵז, הוּא רַק בְּבַחֲיַנַּת שְׁמִירַת הַשְּׁלֵשָׁה מַחֲזִין הַנַּ"ל, שְׁנוּזָפָה בְּכַח הַתּוֹרָה, שֶׁיְהִיוּ שְׁלֹשָׁה מַחְצוֹת פְּרוּסוֹת כְּנֶגֶד הַתּוֹרָה הַנַּ"ל וְכַנַּ"ל, עַל-כֵּן תִּקְנוּ בָהֶם שְׁלֹשָׁה קְרוּאִים כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה שׁוּמְרֵי הַסֵּף, שֶׁהֵם שׁוּמְרֵי הַסֵּף וְהַפְתַּח שֶׁל הַמֶּלֶךְ שֶׁלֹּא יִכְנַס בָּהֶם זֶר, הֵינּוּ בְּחִינַת שְׁמִירַת הַשְּׁלֵשָׁה מַחֲזִין שֶׁיְהִיוּ מַחְצוֹת פְּרוּסוֹת בְּפָנֵי הַרְהוּרֵי הַתּוֹרָה הַנַּ"ל, שֶׁלֹּא יִכְנַס זֶר בְּבֵית ה', שֶׁהֵם הַמַּחֲזִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת קִדְשֵׁי הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ, בְּבַחֲיַנַּת (בְּרֻכּוֹת לג.) 'כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ בוֹ דַּעַה כָּאֵלוֹ נִבְנָה בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ בְּיָמָיו':

ט) וְזֶה בְּחִינַת בְּרַפְתַּת הַתּוֹרָה שֶׁתִּקְנוּ לְקִרְאָה בְּצַבּוּר, בְּרֻכָּה לְפָנֶיהָ וְלֹא חֲרִיָּה אֶפְלוּ אִם כָּבֵד בְּרַךְ בְּרַפְתַּת הַתּוֹרָה בְּבִקְרָה, כִּי עֶקֶר קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּצַבּוּר הוּא לְהַמְשִׁיךְ קִדְשֵׁי תּוֹרָה מִתַּחַן תּוֹרָה שֶׁאֵז נִמְשָׁךְ רוּחַ נְבוּאָה עַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ וְכוּ'. שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְבָּרַר הַמְדָּמָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְאַמוּנָה שְׁלֵמָה וּבְרוּרָה שֶׁהָעֶקֶר הוּא אֶמוּנַת חַדוּשׁ הָעוֹלָם וְכוּ' כַּנַּ"ל. וְכֵן הוּא בְּכָל דּוֹר וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם. וּמְבַאֵר שָׁם, שֶׁכְּנֶגֶד זֶה

תרעו לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארחה-חיים

יש בחינת נביאי שקר, שהם בחינת זמהת הנחש, בחינת מנחשים ומעוננים וכו' שעל ידם מתבלבל המדמה יותר ובאים לכפירות חס ושלום, על-פני צריכין לברך תחלה וסוף כשקורין בתורה, שמברכין: 'אשר בחר בנו מכל העמים וכו', הינו שמודיעין ומפרסמין שהתורה הקדושה שלנו לא נמשכה חס ושלום, משכל אנושי, אפלו משכל אנושי של גדולי גדולי המחקרים והפילוסופים, או של המנחשים והמעוננים וכו', רק שתורתנו היא תורת אמת שנמשכה רק מרוח הקדש ונבואה ברורה של משה רבנו עליו השלום, שעל-ידי זה בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו, הינו שמודיעים שבנו בחר מכל העמים שמקבלים נימוסיהם ותורותיהם מהחכמים והמנחשים הנ"ל, אבל כל תורתנו הקדושה נתן לנו רק על-ידי שבחר בנו מכל העמים, כי אנו מבחרים ומבדלים מהם ומדעותיהם, כי כל תורתנו היא תורת משה אמת שנתנה רק על-ידי רוח נבואה אמתית שמברר המדמה וכו'. וזהו שמברכין לאחריה: 'אשר נתן לנו תורת אמת וחי עולם נטע בתוכנו', שעקר תורתנו הקדושה, תורת אמת, שנתן לנו, הוא לזכות לחיי עולם, שהוא קבול השכר של לעתיד שעקרו הוא השיר הקדוש הנ"ל, שהוא שיר פשוט, כפול, משלש ומרבע, שנוזקה בעת חדוש העולם של לעתיד על-ידי שזכינו להאמין בחדוש העולם של

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארז-חיים תרעז

תחלת הבריאה שכל זה אי אפשר לזכות כי אם על-ידי תורת אמת שקבלנו, שהוא בחינת רוח נבואה אמתית וכו' וכנ"ל:

י' ועל-כן באמת אמרו רבותינו זכרונם לברכה (עין ברכות כב. וסוטה לט.) שבשעת קריאת התורה צריכין לעמד באימה ויראה ורתת וזיע כאלו נתנה עכשיו ממש, כמבאר בכל הספרים הקדושים. כי עקר קריאת התורה בצבור הוא להמשיך בחינת נתינת התורה ממש וכנ"ל:

יא) וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בבא קמא פב.) שקריאת התורה בשני וחמישי תקנו מחמת שהלכו שלשה ימים וכו' כדי שלא יעברו שלשה ימים בלא תורה. שלשה ימים דיקא, כי העקר הוא לתקן השלשה מחין שיהיו שלש מחצות פרוסות בפני זאת התאנה של משגל וכו', כמובן שם בהתורה הנ"ל. והעקר הוא על-ידי הדעת, שהוא המח השלישי מהשלשה מחין חכמה בינה דעת שצריכין לזהר ביותר לבלי לפגם בו כלל. כי כל הפגמים הם על-ידי פגם הדעת בבחינת פגם "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ג, א) שפגם אדם הראשון, שעקר הפגם היה בהדעת, כמובא.

ומשם, הינו מהדעת, הוא עקר התקון, כי עקר תקון

תרעח לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארז-חיים

המחשבה הוא על-ידי הדעת שיודע בברור האמת שאין צריכין להרהר חס ושלום, ולחשב מחשבות חוץ. ועל-כן אין צריך להתחיל לפנס בטוען ונטען כלל וכו' (וכמוכא בספר הא"ב (ספר המדות אות נאוף סימן י'): אל תפנס עם פתויך בטוען ונטען וכו'). וכמו שכתוב במקום אחר בספריו הקדושים (עין לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן עב), שהעקר לבלי להתחיל לחשב כלל וכלל, פי אף-על-פי שבאמת בודאי החכמה והתבונה מחיבין לבטל התאוה וכו', אבל מרובי פגם המחין, על-כן אי אפשר עם חכמה ותבונה לבטלם פי אם על-ידי הדעת. שיודע סוף הדבר אחר כל החקירות והתבונות שפך הוא האמת, ועל-כן אין צריכין עוד לחשב בזה כלל וכנ"ל. וגם בעקר האמונה הקדושה העקר הוא הדעת, שיודע האמת בלבבו פי ה' הוא האלקים וכו' בלי שום חקירות כלל, רק כפי מה שקבלנו מאבותינו הקדושים שבררו לנו האמונה הקדושה, שעקרה היא אמונת חדוש העולם על-ידי התורה הקדושה, שהיא רוח נבואה וכו', כמו שמבאר שם. ועל-ידי-זה אנו יודעים בידיעה ברורה פי ה' הוא האלקים, וכמו שמבאר במקום אחר, שעקר הידיעה הברורה האמתית הוא על-ידי אמונה, וכמו שכתוב (הושע ב, כא): "וארשתיך לי באמונה וידעת את ה'". ועל זה נאמר (דברים ד, לט): "וידעת היום והשבות אל לבבך פי ה' הוא האלקים". וכתוב (דברי

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארז-חיים תרעט

הימים א' כח, ט): "דע את אלקי אביך", שפרושו הוא הידיעה הברורה, שהיא על-ידי אמונה שקבלנו מאבותינו, כמובא בספרי קדש, בפרט בדברינו, עין שם.

וזה שאמר להם משה רבנו (דברים ד, לה): "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים". 'לדעת' דיקא, כי זה הפסוק נאמר שם אחר שהאריך להזכיר את כל המופתים נוראים והתגלות אלקות שהכניס בהם ביציאת מצרים וכו' ובמתן תורה וכו'. ואמר להם, שעשה, אחר כל מה שראיתם ראוי לכם לדעת בידיעה ברורה בלי שום חקירה עוד כלל כי ה' הוא האלקים וכו"ל. כי מח השלישי, שהוא הדעת, עולה למעלה למעלה מאד ויורד עד למטה מטה מאד, כמובן למשכיל בספרי קבלה הקדושה, כי הדעת בבחינת כתר, כמובא:

יב) נמצא, שעקר הוא שמירת הדעת שיודע אמתת סוף הדבר שעל-ידי זה יכולין להציל את עצמו מכל תקף מצולות ים השוטפים על האדם חס ושלום, שהעקר להציל את עצמו הוא על-ידי פנימיות הדעת שיודע האמת כי ה' הוא האלקים ואסר לנו בתורתו להרהר וכו'. ועל-ידי-זה יודע לבלי להתחיל לחשב כלל וכו'. ומה שנעשה עמו ממילא שרודפין אחריו

המחשבות רעות בעצמן, אל יסתכל על זה כלל ויעשה עצמו כאינו יודע ואל יסתכל לאחוריו כלל, וכמובא מזה הרבה בדבריו הקדושים. ואי אפשר לבאר כל זה, רק שצריך להבין בעצמו איך לברח על-ידי הדעת מכל המחשבות רעות. והכל בכח הצדיק האמת הבעל פח הנ"ל. ועל-פי דרכי עצותיו והתחזקותו שמשיב כל נפש בשבעה משיבי טעם מאין סוף עד אין תכלית:

(ג) ועקר שמירת הדעת הוא על-ידי התורה הקדושה שנתנה על-ידי משה רבנו, שהוא בחינת דעת, כמובא, כי הוא הודיע לנו תכלית סוף הדעת האמתית שהוא לקיים התורה והמצוות ולבלות ימינו על זה, שעל-ידי-זה נצולין מכל רע וזוכין למה שזוכין "עין לא ראתה" וכו' (ישעיה סד, ג). ועל-כן תקנו קריאת התורה בצבור בשני וחמישי שלא יעברו שלשה ימים בלא תורה כדי שיהיו נשמרין השלשה מחין, שהעקר הוא מח השלישי, שהוא הדעת וכנ"ל:

(ד) וכבר מבאר, שעקר קריאת התורה בצבור בנגון ובטעמים, הוא לעורר ולהמשיך בחינת נתינת התורה, כי צריך בשעת קריאת התורה לעמוד באימה וביראה וכו', כאלו היום נתנה בסיני וכנזכר לעיל (באות י"ד וכו') ועקר הדבר כדי שנתעורר בכל יום ובכל עת ועת שיהיו דברי תורה חדשים אצלנו בכל

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים תרפא

יום כָּאֵלוּ הַיּוֹם נִתְּנוּ, שְׁבִשְׁבִיל זֶה נִתְּנָה הַתּוֹרָה מִתְחִלָּה
בְּסִינַי, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (שְׁמוֹת יט, א): "בַּיּוֹם
הַזֶּה בָּאוּ מִדְּבַר סִינַי" שֶׁנֶּאֱמַר "הַזֶּה" וְכוּ', שֶׁיְהִי דְבַר־י
תּוֹרָה חֲדָשִׁים עָלֶיךָ כָּאֵלוּ "הַיּוֹם" נִתְּנוּ. וְכֵן מְבֹאֵר בְּדַבְרֵי
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה בְּמִקּוֹמוֹת הַרְבֵּה מְאֹד, כְּמוֹ
שֶׁפִּרְשׁ רַש"י עַל פְּסוּק: "אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצוּף הַיּוֹם" (דְּבָרִים
ו, ו) 'בְּכָל יוֹם יְהִי בְּעֵינֶיךָ פְּחָדָשִׁים' וְכֵן הַרְבֵּה. כִּי
'אוֹרִיתָא שְׁמָא דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא', כִּי עָקַר כָּלֵל הָעֲבוּדָה
הוּא לְשֵׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, לְהַגְדִּיל וּלְקַדְּשׁ שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲיִנַת
(מְלֹאכֵי א, יא) "בְּכָל מְקוֹם מְקֻטָּר וּמְגֻשׁ לְשָׁמַי" וְכוּ'. וְכֵן
שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת ט, טז): "וּלְמַעַן סִפֵּר שָׁמַי בְּכָל הָאָרֶץ". וְכֵן
בְּפְסוּקִים הַרְבֵּה וְכַמּוּבָא הַרְבֵּה מְזֵה בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ
זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, וּבְשִׁבְלֵי זֶה נִתְּנָה תּוֹרָה, שֶׁהִיא 'שְׁמָא
דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא', כְּדִי שְׁעַל-יְדֵי הַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת נִזְכָּה
לְהַפִּיר שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְגַדֵּל וּלְקַדְּשׁ שְׁמוֹ בְּרַבִּים, כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים כח, נח): "לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבַר־י הַתּוֹרָה הַזֹּאת
וְכוּ' לִירְאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא הַזֶּה" וְכוּ'. וְעַל-כֵּן
בְּתַחֲלַת שְׁלִיחוֹת מֹשֶׁה לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם כְּדִי
שְׁיִקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה שְׂאֵל מֹשֶׁה תִּכְּף (שְׁמוֹת ג, יג): "וְאָמְרוּ לִי
מָה שְׁמוֹ מָה אָמַר אֱלֹהִים". וְהוֹדִיעוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹתָיו
הַקְּדוּשִׁים, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב שָׁם: "זֶה שְׁמִי לְעֹלָם" וְכוּ':

טו) וְזֵהוּ (נְחֻמָּה ט, ט) "וַתֵּרָא אֶת עֲנִי אַבּוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם

תרפב לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארזח-חיים

וְאֵת זַעֲקַתְּם שְׁמַעְתָּ עַל יַם סוּף וַתִּתֵּן אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּפָרְעָה וְכוּ' כִּי יִדְעַתְּ כִּי הִזִּידוּ עֲלֵיהֶם וַתַּעַשׂ לָךְ שֵׁם כְּהִיּוֹם הַזֶּה", שְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּבִיכּוֹל, עָשָׂה לְעַצְמוֹ שֵׁם עַל-יַדֵּי הָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים הַנּוֹרָאִים שֶׁעָשָׂה בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וּמִתֵּן תּוֹרָה שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נִתְגַּלָּה שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם מְדוּר לְדוּר עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וְזֶהוּ: "וַתַּעַשׂ לָךְ שֵׁם כְּהִיּוֹם הַזֶּה", 'כְּהִיּוֹם הַזֶּה' דִּיקָא, כִּי צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהַמְשִׁיךְ הַגְּדֻלַּת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִחֲדָשׁ, שְׁזֶה עָקָר קִבְלַת הַתּוֹרָה שֶׁצָּרִיכִין לְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ כַּנ"ל. וְזֶהוּ "וַתַּעַשׂ לָךְ שֵׁם כְּהִיּוֹם הַזֶּה", 'כְּהִיּוֹם הַזֶּה' דִּיקָא, שֶׁעֲשִׂיתָ שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ, שְׁזֶה בְּחִינַת 'כְּהִיּוֹם הַזֶּה' שֶׁנֶּאֱמַר עַל כָּל יוֹם וְיוֹם שֶׁל כָּל אָדָם שֶׁעוֹמֵד בּוֹ בְּכָל יוֹר וְדוּר:

(טז) וְכָל זֶה זוֹכִין רַק עַל-יַדֵּי הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל הַבֶּעַל כַּח שְׁיָכוֹל לְהַתְפַּלֵּל תְּפִלָּה בְּבַחֲיַנַּת דִּין, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נַעֲשֶׂה כָּל הַתְּקוּנִים הַנֶּאֱמָרִים שֵׁם עַד שֶׁזוֹכִין לְבַחֲיַנַּת רוּחַ נְבוּאָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִתֵּן תּוֹרָה, שְׁעַל-יַדֵּי זֶה נִתְגַּלָּה אֱמוּנַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם וְכוּ', שְׁעַל יַדֵּי זֶה זוֹכִין לְחֲדוּשׁ הָעוֹלָם שְׁלַעֲתִיד וְכוּ', שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה זוֹכִין לְנִגּוֹן הַנ"ל, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה יְכוֹלִין לְהוֹכִיחַ אֶת כָּל אֶחָד בְּבַחֲיַנַּת הַתּוֹכָחָה שֶׁל מֹשֶׁה, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה הִפָּךְ עוֹנוֹת לְזָכוֹת וְהוֹסִיף בָּהֶם רֵיחַ טוֹב בְּבַחֲיַנַּת "נִרְדִּי נִתֵּן רֵיחוֹ" וְכוּ', שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארבע-חיים תרפג

צריכין לחפש הרבה ולבקש מהשם יתברך הרבה שיזכה למצא את הצדיק הבעל כח הזה וכו', כמו שמבאר שם, ואזי כל אחד כפי מה שיזכה לקבל כח דקדושה מהצדיק הזה, כמו כן ממשיך על עצמו קדושת אמונת חדוש העולם וכו', שעל-ידי-זה זוכה שתהיה התורה והעבודה אצלו בכל יום מחדש (כמבאר מזה במקום אחר).

וזהו: "ואת זעקתם שמעת על ים סוף ותתן אותות ומופתים בפרעה" וכו'. כי כל קריעת ים סוף והאותות והמופתים שנתן בפרעה וכו' הכל היה על-ידי המטה עז, שהוא בחינת התפלה בבחינת דין, של הבעל כח הנ"ל, כמו שמבאר שם על פסוק: "ויפלל", שהוא ראשי תבות: ו'השלוף ל'פני פ'רעה י'הי ל'תנין וכו'. ועל-ידי-זה זכו לקבלת התורה, על-ידי כל התקונים הנ"ל, שעל ידי זה זוכין לבחינת חדוש העולם וכו', שעל-ידי-זה זוכין שיהיו דברי תורה אצלו בכל יום כחדשים וכנ"ל. וזהו שנסמך לזה: "ותעש לך שם כהיום הזה", כי על-ידי-זה אנו זוכין להגדיל שמו יתברך בכל יום מחדש, שזהו בחינת כהיום הזה, שהוא כל יום ויום שהאדם עומד בו כל ימי חייו וכנ"ל, שכל זה זוכין על-ידי התפלה בבחינת דין של הבעל כח, שעל-ידי-זה עשה כל האותות והמופתים וכו'. ועל-כן נסמכו זה לזה וכנ"ל:

(יז) הפלל, שכל מי שרוצה לחוס על עצמו ולחשב על תכליתו הנצחי, כל תקנתו שאיך שהוא איך שהוא יהיה בעיני עצמו בכל יום ויום כברייה חדשה ממש. וכמו שמבאר בשלחן ערוך ובפוסקים לענין כל ברכות השחר שמברכין בכל יום, שכלם הם בשביל שנעשה כברייה חדשה, כמו שמברכין: 'המחזיר נשמות לפגרים מתים' וכו' וכן 'שלא עשני גוי' וכו'. וכן: 'הנותן ליצר כח', שנאמר על התחדשות הנשמה, שהוא השכל וכו'. ועל-פן איך שהוא, צריך שתהיה העבודה שעוסק בכל יום חדשה אצלו לגמרי, כי כל אחד מישראל איך שהוא כל זמן ששם ישראל נקרא עליו, הוא עושה כמה מצוות בכל יום, כי מניח ציצית ותפלין ואומר ברכת השחר וקריאת שמע ותפלה, והרבה אומרים תהלים ולומדים תורה מעט או הרבה, אף העקר שיראה לישוב דעתו בכל יום שזה היום שעומד בו עדין לא היה בעולם, וכן לא יהיה עוד יום הזה בעולם. והעבודה להשם יתברך שצריכין בזה היום היא חדשה לגמרי, ורק האדם שעומד באותו היום באותו הדור צריך לעסק בזה. (וכמו שאומרים ב"שערי ציון" השקף ליום ו) 'כי עליך נפל חובת היום'.

ואפלו אם יודע בעצמו שמעשיו מקלקלין הרבה וכו', וכבר נכשל במעשיו פעמים אין מספר, אף-על-

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארבע-חיים תרפה

פיי-כן זה היום הוא חדש לגמרי ויכול גם ממקומו שהוא שם להגדיל ולקדש שמו יתברך, כי "בכל מקום מקטר ומגש לשמי" (מלאכי א, יא), 'בכל מקום' דיקא, אפלו במקומות הטמאים לגמרי של העובדי עבודה זרה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מנחות קי:) על פסוק זה, מכל שכן איש הישראלי, אפלו הגרוע שבגרועים, מאחר שעשה פונתו לשמים ורוצה עתה להניח טלית ותפלין ולהתפלל וכו', שבודאי הוא מגדל ומקדש שמו יתברך מחדש כפי אותו היום, שזאת העבודה אינו יכול להשלים שום מלאך ושרף וכו'. ואפלו נשמות קדושות של ישראל שבגן עדן העליון אינם יכולים להשלים העבודה הזאת, כי "לא המתים יהלו יה" וכו' (תהלים קטו, יז), "כי במתים חפשי" כתיב (שם פח, ו), וכמו שאמר חזקיהו (ישעיה לח, יט): "חי חי יודך כמוני היום אב לבנים יודיע אל אמתך", כמוני היום' דיקא, הינו כמו שאני היום באיזה מדרגה פחותה מאחר שאני חי, אני דיקא צריך להודות לך. אדרבא, כל מה שיודע בנפשו שהוא גרוע ומקלקל ביותר, על ידו דיקא יתגדל ויתקדש שמו הגדול ביותר בבחינת 'כד אתי יתרו וכו' כדין אסתלק ואתיקר שמא דקדשא בריך הוא עילא ותתא' (זהר יתרו טט.). כמו שאמר אדוננו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה (בסימן יוד חלק א) שעקר גדלתו של השם יתברך כשהרחוקים מתקרבים וכו'. ומביא

תרפו לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

שם מאמר זה של הזוהר הקדוש. וכן במקומות הרבה.

וזהו (נחמיה ט, י): "כי ידעת כי הזידו עליהם ותעש להם
שם כהיום הזה", שדיקא על-ידי מה שהזידו
עליהם וכבשו אותם בגלות מר כזה בגוף ונפש וכו',
על-ידי-זה דיקא ותעש להם שם כהיום הזה. כי כל מה
שהבעל דבר מתגבר על האדם ביותר, כשהאדם חזק
בדעתו ומחזק עצמו בכחו של הבעלי כח הנ"ל, אזי,
אדרבא, נתהפך הכל לטובה בבחינת "גרדי נתן ריחו"
הנ"ל, שעל-ידי-זה נתגדל ונתקדש שמו ותברך ביותר
על ידו דיקא וכנ"ל:

יח) ובשביל זה תקנו לנו משה רבנו והנביאים לקרות
בתורה בצבור, כדי להזכיר אותנו בכל
פעם מתן תורה, כדי שנוזכר לקבל עלינו קבלת התורה
בכל יום מחדש כנ"ל. ועל-כן עקר קריאת התורה
בשבת ויום טוב שבו נתנה תורה וכו' וכנ"ל, אבל אחר
כך כשהלכו שלשה ימים וכו', תקנו לקרות בצבור גם
בשני וחמישי, כי ראו שאין מספיק להזכיר בשבת לבד
על כל ימות השבת, על-כן תקנו לקרות גם בשני
וחמישי, להזכיר בתוך כל שלשה ימים מתן תורה
בסיני שנתנה לשלשה ימים, כי "הן כל אלה יפעל אל
פעמים שלוש עם גבר" (איוב לג, כט), כי בהכרח שיעברו
על כל אדם עליות וירידות הרבה מאד. והכל בשביל

לקויטי הלכות קריאת התורה ו' ארץ-חיים תרפז

התחדשות הנ"ל, שבשביל זה נברא יום ולילה אור וחסך, והוא יתברך מאפיל ומאיר בגשמיות וברוחניות בכלל ובפרט בכל אדם ובכל זמן, וכמו שפרש רש"י על פסוק (דברים כט, ט): "אתם נצבים היום" וכו', שנאמר אחר התוכחות, כיום הזה שהיא מאפיל ומאיר, כפי עתיד להאפיל ולהאיר לכם. וכל התוכחות וכו', הן הן המציבין אתכם וכו' כי לעולם ידו על העליונה וגומר ברחמי תמיד כרצונו. ועל-כן "יחינו מימים ביום השלישי יקמנו ונחיה לפניו" (הושע ו, ב). וכמו שאמר במדרש רבה (בראשית רבה צא, ז) על פסוק (בראשית מב, יח): "ויאמר להם יוסף ביום השלישי" וכו', שלעולם אין הקדוש ברוך הוא משהה הצדיקים בצרה שלשה ימים וכו'. וכן לדוד וליונה וכו', "כי הוא יכאיב ויחבש ימתץ וידו תרפינה" (איוב ה, יח). וכתוב (שמואל א ב, ו-ז): "ה' ממית ומחיה מוריש ומעשיר משפיל אף מרום מוריד שאול ויעל" (ועי' לקמן בסוף הלכה זאת). ובשביל כל זה קורין בתורה בצבור בנגון ובטעמים בכל שלשה ימים, כדי להזכיר אותנו בתוך כל שלשה ימים יום מתן תורה בסניי לשלשת ימים וכו', כדי שעל-ידי-זה נזכיר בכל יום ויום שתהיה התורה והעבודה אצלנו מחדש, שזה העקר וכנ"ל:

(ט) וזה מה שכתוב בשלחן ערוך: 'מקום שמפסיקין בשבת בשחרית משם מתחילין בשבת במנחה

ובשני ובחמישי ובשבת הבאה'. ודין זה הוא מהמשנה (מגלה פרק ג') 'ששנו שם: 'בשבת במנחה ובשני וחמישי קורין כסדרן ואין עולים להם מן החשבון'. והוא פלוגתא בגמרא בין רבי מאיר ורבי יהודה, והלכה כרבי יהודה, שצריכין להתחיל בכל פעם מתחלת הסדר בשבת במנחה ובשני ובחמישי ובשבת הבאה, ובזה מרמזין לנו כל הנ"ל.

וזה בחינת מה ששאל משה (שמות ג, יג-טו): "הנה אנכי בא אל בני ישראל ואמרת להם אלקי אבותיכם שלחני אליכם ואמרו לי מה שמו מה אמר אליהם ויאמר אלקים אל משה אהיה אשר אהיה. ויאמר כה תאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם ויאמר עוד" וכו'. ולכאורה אינו מדקדק הלשון ששאל "ואמרו לי מה שמו מה אמר אליהם"? הנה לו לשאל בפשוטו שיודיעו השם ותברך שמו כדי שיודיעו לישראל, ומהו הלשון 'מה אמר אליהם', שנראה בזה אמירה ושיחה ופולפול נאה, שידע איך להשיב להם תשובה מקבלת על שאלתם 'הגדולה'? וגם קשה על גוף השאלה: 'ואמרו לי מה שמו', הלא כבר הודיעם משמו, כמובא בזה הפסוק בעצמו, שהזכיר: "ואמרת להם אלהי אבותיכם שלחני אליכם", וכי אינו מספיק זה השם הקדוש שהוא אלהי אבותיכם?! גם התשובה של השם

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים תרפט

יתברך אינו מוכן היטב שהשיב לו: "אהיה אשר
אהיה", ואחר כך אמר לו עוד הפעם אהיה, מהו ענין
של פעמים אהיה?! וגם הלא השם אהיה הקדוש
אינו עקר השם שצנה עלינו להזכירו לעולם, כי עקר
שמו יתברך שאנו מזכירין תמיד הוא שם הנוה בכנוי
אדנ"י, וכמו שפייס שם בעצמו: "ויאמר עוד אלקים אל
משה וכו' ה' אלקי אבותיכם שלחני אליכם" וכו' עד:
"זה שמי לעולם וזה זכרי לדר דר", הרי צנה בפרוש
שעקר שמו לעולם הוא שם הנוה ברוך הוא, ומה זה
שלא אמר לו תקף זה השם, רק אמר לו תחלה שלש
פעמים אהיה?! אך חדא קשיא מתרצת בחברתה,
שזהו בעצמו שאלת משה שדקדק בלשונו והאריך
בשאלתו: "הנה אנכי בא אל בני ישראל ואמרתם להם
אלקי אבותיכם שלחני אליכם", ואף-על-פי-כן ואמרו
לי מה שמו, ולא יספיק להם מה שאמרתם להם אלקי
אבותיכם, על-כן אני שואלך מה אמר אליהם? כי
בוודאי יש להם כונה עמקה בשאלתם: מה שמו,
אף-על-פי שכתב אמרתם להם 'אלקי אבותיכם'. ועתה
השיבני נא: מה אמר ואשיב להם על שאלתם הגדולה
הזאת? והשיב לו השם יתברך תחלה: אהיה אשר
אהיה וכו', ואחר כך הודיע עקר שמו, שהוא שם הנוה
ברוך הוא, שהוא שמו לעולם וכו'.

תרצ לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

וְהַעֲנִין עַל-פִּי מַה שֶּׁכִּתְּבוּנוּ לְעֵיל, שֶׁעָקַר הָעֵצָה לְקִיּוּם
הַתּוֹרָה הוּא לְהִתְחִיל בְּכָל יוֹם מִתְּדָשׁ. וּבְשִׁבִיל
זֶה הִזְהִירָם בְּתַחֲלַת נְתִינָתָהּ שִׁיְהִיו דְּבָרֵי תּוֹרָה בְּעֵינָיו
בְּכָל יוֹם כְּאֵלוֹ הַיּוֹם נִתְּנָה, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ עַל פְּסוּק: "בִּיּוֹם
הַזֶּה" וְכוּ' וְכוּנִ"ל. כִּי עָקַר קִבְּלַת הַתּוֹרָה הוּא שְׁנוּזָה
לְקִיּמָה, כִּי 'לֹא הַמְּדַרְשׁ הוּא הָעָקַר אֲלָא הַמַּעֲשֵׂה' (אבות
א, יז). וְלִהְיוֹת קִיּוּם הַתּוֹרָה בְּעוֹלָם זֶה קָשָׁה וְכָבֵד מִן
הַכֹּל, כִּי יֵצְרוּ שֶׁל אָדָם מִתְּגַבֵּר עָלָיו בְּכָל יוֹם, וְכֵמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (קדושין ל:). וְצָרִיכִין לָזֶה
עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת מְאֹד מְאֹד בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וּבְכָל יוֹם וְיוֹם.
וְזֶה עָקַר הַיּוֹפֵיחַ וְהַפְּלוֹל הָאָרֶץ שֶׁהִיא בֵּין מֹשֶׁה וּבֵין
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כֹּל שְׁבַעַת הַיָּמִים שֶׁמֵּאָן מֹשֶׁה בְּשְׁלִיחוֹתוֹ,
כִּי כָּל עָקַר קָטָב טַעֲנוּתָיו הִיא שֶׁאִינוּ רוֹצֵה לִילֹךְ
בְּשְׁלִיחוֹתוֹ מִחֲמַת רַבּוּי הַחוֹלְקִים שֶׁמְעַרְבְּבִין הָעוֹלָם,
שֶׁהֵם בְּחִינַת דָּתָן וְאַבִּירָם, וְיֵצֵר לֵב הָאָדָם שֶׁל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד רַע מִנְּעוּרָיו, וְעַל-כֵּן אָנִי יוֹדֵעַ שִׁיקְלָקְלוֹ בְּכָל פַּעַם,
וְכֵמוֹ שֶׁרִמְזוּ לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּפְסוּק (שְׁמוֹת ג, ז): "רְאֵה
רְאִיתִי" וְכוּ' רוֹאֵה אָנִי שֶׁסּוֹפֵן לַחֲטָא, וְכֵמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (שְׁמוֹת רַבָּה ג, ב). וְעַל-כֵּן לֹא רָצָה
לְהִתְחִיל לִילֹךְ. וְכֵמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם ד, יג): "שְׁלַח נָא בְּיַד
תְּשֻׁלַּח", וּפִרְשׁ רַש"י: "יֹדֵעַ אָנִי שֶׁאִינִי מְכַנְּסִם לְאַרְץ
וְאִינִי גּוֹאֲלִים לְעַתִּיד וְכוּ'. וְכָל זֶה מִחֲמַת רַבּוּי הַקְּלָקוּלִים
שֶׁלָּהֶם אָז וְאַחַר כֵּן בְּכָל דּוֹר, כִּי אָז בְּמִדְבָּר נִסּוּ אוֹתוֹ

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים תרצא

יתברך עשר נסיונות. וכן בכל דור, שעל-ידי-זה כל אריכת הגלות. ועל-כן שאל: "ואמרו לי מה שמו" וכו'? הינו מאחר שכבר אמרתי להם "אלקי אבותיכם שלחני אליכם", ואף-על-פי-כן ישאלו מה שמו, שמוכן פונתם שאין מספיק להם ידיעת השם הזה לבר שהוא אלקי אבותיכם, רק הם שואלים עדין מה שמו, שנראה פונתם במה יתקיים שמו יתברך אצלם לעולם שיזכרו אותו תמיד ולא ישכחוהו. ועל-כן אני מבקש מה אמר להם? השיב לו השם יתברך: אהיה אשר אהיה וכו'.

והענין, כי מבאר בהתורה "קרא את יהושע" בסימן ו, שכשהאדם רוצה לעשות תשובה הוא בבחינת אהיה, שהוא בחינת 'אנא זמין למיהוי' שמתחיל שיהיה לו הנהיה בעולם וכו', עין שם היטב. ומבאר שם שצריכין לעשות תשובה על תשובה, כי אפלו בשעה שאומר 'חטאתי', אינו זך בלי פניה וכו'. ואפלו מי שכבר עשה תשובה שלמה צריך גם כן לעשות תשובה על השגתו הראשונה וכו', עין שם כל זה היטב. נמצא, שאהיה מרמז שצריכין להתחיל בכל פעם מחדש בבחינת אנא זמין למיהוי כאלו לא היה לו עדין שום הנהיה בעולם וכנ"ל. וזהו עקר העצה לקיום התורה שהוא שמו יתברך, על-כן השיב לו: "אהיה אשר אהיה", שמרמז שצריכין להתחיל להזמין עצמו בכל

תרצב לקויטי הלקכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

פעם שיהיה לו הנהיה בעולם שיפיר אותו יתברך וכנ"ל.
וזהו אהיה אשר אהיה שתי פעמים, כי צריכין להתחיל
התחלה אחר התחלה. וכמו שמבאר לעיל שצריכין
לעשות תשובה על תשובה:

כ) וזה בחינת אהיה השלישי שאמר לו עוד: "כה תאמר
וכו' אהיה שלחני אליכם". כי אם תדקדק בדברי
התורה 'קרא את יהושע הנ"ל, תראה שמדבר שם
בכלל משלש מיני תשובות, כי בתחלה מבאר שם
שהתשובה הוא בחינת 'אהיה אנא זמין למיהוי' וכו'.
ואחר כך כתב שם שצריכין לעשות תשובה על תשובה,
כי אפלו בשעה שאדם אומר חטאתי וכו', גם זה אי
אפשר לומר בלי פניה וכו'. נמצא, שצריך לעשות
תשובה על תשובה. ואחר כך כתב ואפלו מי שעשה
תשובה שלמה, אף-על-פי-כן צריך לעשות תשובה על
תשובה, דהינו שצריך בכל פעם לשוב על השגתו
הראשונה וכו', שזהו בחינת שבת, בחינת עולם הבא
וכו', עיין שם היטב.

נמצא, שבדרך כלל מזכיר כאן שלש תשובות, דהינו
תשובה הראשונה, ואחר כך מה שצריך לעשות
תשובה על תשובה, מחמת שהתשובה הראשונה לא
היתה עדין בשלמות כראוי כנ"ל, וזהו בחינת תשובה
שניה. ואף-על-פי שיש בזה אלפים ורבות מדרגות

לקויטי הַלְכוּת קריאת התורה ו' אַחֲחִיִּים תרצג

ובחינות שְׁצָרֶיךָ בְּכָל פֶּעַם לְהִתְחִיל וְלָשׁוּב עַל תְּשׁוּבָה
הֲרֵאשׁוּנָה שְׁלֵא הִיְתָה כְּרֵאוּי, אֲבָל כָּל זֶה נִכְלָל בְּשֵׁתִי
תְּשׁוּבוֹת, שֶׁהוּא תְּשׁוּבָה הֲרֵאשׁוּנָה שֶׁהִתְחִיל לְהִתְקַרֵּב
לְהֵשֵׁם יְתֻבְרָךְ, וְאַחַר כֵּן מֵה שֶׁמִּחֲזֵק אֶת עֲצֻמוֹ בְּכָל
פֶּעַם וְאֵינוֹ מְנִיחַ אֶת עֲצֻמוֹ לְפַל וּמִתְחִיל בְּכָל פֶּעַם
מִמְחָדָשׁ, שֶׁזֶהוּ בְּעֲצֻמוֹ בְּחִינַת בְּקִי בְּרֵצוּא בְּקִי בְּשׁוּב,
שֶׁמִּבְּאֵר שָׁם אַחַר כֵּן (וְעַיִן בְּדַבְּרֵינוּ בְּזֶה בְּמָקוֹם אַחֵר). כָּל זֶה
הוּא בְּחִינַת תְּשׁוּבָה שְׁנִיָּה, אֲבָל אַחַר כֵּן כְּשִׁזְכוּהָ
לְתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת כְּרֵאוּי בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת בְּלִי
שׁוּם פְּנִיָּה, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הוּא עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה עַל
תְּשׁוּבָה, דְּהֵינּוּ עַל הַשְּׁגָתוֹ הֲרֵאשׁוּנָה וְכוּ', כִּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר
שָׁם, זֶהוּ עֲנִיָּן אַחַר לְגַמְרֵי. וְזֶהוּ בְּחִינַת תְּשׁוּבָה שְׁלִישִׁית.
וְכָל תְּשׁוּבָה וְתְּשׁוּבָה הַנִּכְלָלִין בְּשֵׁלֶשׁ תְּשׁוּבוֹת כַּנִּל
הִיא בְּחִינַת אֱהִיָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֲנָא זְמִין לְמַהְוִי',
שְׁצָרֶיךָ לְהִתְחִיל לְהִכִּין אֶת עֲצֻמוֹ בְּכָל פֶּעַם מִמְחָדָשׁ
כַּנִּל. וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׁלֵשׁ פְּעָמִים אֱהִיָּה שְׁגָלָה הֵשֵׁם
יְתֻבְרָךְ לְמִשֶּׁה אָז, שְׁגָלָה לוֹ שִׁיּוּלִיךָ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּדֶרֶךְ
זֶה שִׁיתְחִילוֹ בְּכָל פֶּעַם מִמְחָדָשׁ. וְאַפְלוּ אִם אֵין יְכוּלִין
לַעֲשׂוֹת כָּלוּם מְגַדֵּל הַתְּגַבְרוֹת הַגְּלוּת בְּגוּף וּנְפֶשׁ
וּפְרֻנְסָה, אַף־עַל־פִּי־כֵן יִתְחִילוּ בְּכָל פֶּעַם לְהִכִּין
וְלְהַזְמִין אֶת עֲצָמָם בְּבְחִינַת 'אֱהִיָּה אֲנָא זְמִין לְמַהְוִי'
וְכוּ'. וְעַל־יְדֵי דֶרֶךְ זֶה בְּנֻדְאֵי יוֹצֵיא אוֹתָם מִזֶּה־מְתָם
וְטַמְאָתָם, שֶׁזֶה עַקֵּר הַגְּלוּת וְיִקְרַב אוֹתָם לְשִׁמוֹ יְתֻבְרָךְ:

תרצד לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

ועל-כן תכף אחר כן גלה לו מיד עקר השם הקדוש, שהוא שם הוי"ה ברוך הוא, כמו שכתוב שם: "ויאמר לו אלקים עוד כה תאמר וכו' ה' אלקי אבותיכם שלחני אליכם" וכו'. פי זה ידוע שכל התורה והמצוות שבהם תלויים כל העולמות כלם כלולים בשם הוי"ה ברוך הוא, שהוא עקר ושרש כל השמות כלם. ועל-כן בכל הברכות וההודאות ובכל התפלות ובכל המצוות אנו מכוונים העקר לשם זה. וכל התקונים שנעשים בכל העולמות על-ידי כל תורה ומצוה, וכן להפך חס ושלוש, כל הפגמים שפוגמים על-ידי כל עברה או בטול מצוה, כל הפגמים והתקונים עקרם בשם זה, כמובן בכל הספרים הקדושים. נמצא, שעקר ההתקרבות להשם יתברך בתורה ומצוות ותפלה וכו' הוא על-ידי שם זה, אבל אי אפשר שיתקיים זה השם אצלו לעולם כי אם על-ידי בחינת אהיה, שהוא בחינת אנא זמין למהוי, שהוא להתחיל בכל פעם מחדש כנ"ל.

ועל-כן אחר שגלה לו שלש פעמים אהיה, שהוא עקר כלל כל העצות והדרכים והנתיבות להתקרב לשמו הגדול יתברך, שהוא על-ידי שיקבלו על עצמן להתחיל להזמין ולהכין עצמן בכל פעם מחדש, אז דיקא גלה לו מיד עקר שם העצם, שהוא שם הוי"ה ברוך הוא, שבו תלוי הפל כל התקונים וכו'. ואמר לו: "זה שמי

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארחה-חיים תרצה

לעלם וזה זכרי לדר דר". פי עתה בודאי יתקיים שמו וזכרו לעולם לדור ודור, מאחר שפבר הקדים לגלות העצה הנ"ל, שהוא בחינת שהקדים הרפואה קדם למכה פדרכו יתברך, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מגלה יג:) שהוא מה שגלה לו סוד של פעמים אהיה, שהוא להכניס בלב ישראל להתחיל בכל פעם מחדש, שעל-ידי-זה ישארו קימים בקדשת ישראל תמיד יהיה איך שיהיה בכל מה שיעבר עליהם בכל הגליות בגוף ונפש ופרנסה בכלל ובפרט וכו'. ועל-כן על-ידי זה נתקרב ל שמו הגדול, שהוא שם הויה ברוך הוא. ויתקיים אצלם לנצח בבחינת "זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר" וכנ"ל:

כא) ועתה נוכל לומר שבשביל זה תקנו רבותינו זכרונם לברכה להתחיל כל סדר וסדר של פעמים בכל שבוע, דהינו בשבת במנחה ובשני וחרמישי, שבכל אלו השלש פעמים חוזרים לאחוריהם ומתחילין הסדר מתחלתו ואחר כך בשבת הבאה חוזרים ומתחילין הסדר מתחלתו וגומרים אותו. וכן בכל שבת ושבת, פי פבר מבאר, שקריאת התורה בצבור הוא להזכיה ולעורר את האדם שיתחיל בכל פעם מחדש, שזה עקר קבלת התורה כנ"ל, על-כן מתחילין כל סדר של פעמים בכל שבוע כנגד שלש פעמים אהיה הנ"ל

תרצו לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

שגלה השם יתברך למשה בתחלת הגאולה שעקרה ה'יה מתן תורה, שהם מרמזים שצריכין להתחיל בכל פעם מחדש פנ"ל, וזה מרמז מה שמתחילין הסדר שלש פעמים ובכל פעם חוזרים ומתחילין אותו מחדש כנגד שלש פעמים אהיה הנ"ל וכנ"ל. ואחר כך חוזרים ומתחילין בשבת הבאה וגומרים הסדר בשלמות, פי על-ידי כל אלו ההתחלות הפולגים בשלש פנ"ל, על-ידי-זה זוכין אחר כך להתחיל ולגמר בשלמות, פי 'לית רעותא טבא דאיתאביד' (זהר תרומה קנ:), מכל שכן עובדא ועשיה טובה שעושין בכל פעם שמתחילין בעבודת ה' וכלם מתקרבין ומתקבצין לעזרתו עד שזוכה להתחיל ולגמר עבודתו פראוי, שזהו בחינת מה שאחר אלו השלש פעמים שמתחילין הסדר מתחלתו בכל פעם ואין גומרין אותו. אחר כך מתחילין אותו בשבת וגומרין אותו, פי כן הדבר בעבודת ה', שהוא בחינת קבלת התורה וכנ"ל:

כב) וכל זה הוא בחינת שיר פשוט, כפול ומשלש ומרבע, שהוא הנגון הקדוש שזוכין על-ידי בחינת קבלת התורה, שהוא בחינת נבואה שנמשך על-ידי כל התקונים המבארים שם, פי שיר פשוט, כפול ומשלש ומרבע הוא בחינת שם הנהי ברוף הוא באחורים שכותבים תחלה היו"ד, ואחר כך י"ק, ואחר

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארבעים תרצז

כך יק"ו וכו'. נמצא, שחוזרים בכל פעם לאחוריו לתחלת השם. וזהו בחינת מה שחוזרים בכל פעם ומתחילין מחדש. (וכן מבאר בהתורה "ויסב אלקים" בסימן סב חלק א, שהתחלה בכל פעם זה בחינת השם שכותבין באחורים וכו', עין שם). וכן הוא שלש פעמים, שהוא בחינת שיר פשוט, כפול משלש, שהוא י"ק יק"ו, שבכל אלו השלש פעמים חוזרים לאחורים לתחלתו ואין גומרים השם, ואחר כך מתחילין אותו וגומרים, שהוא בחינת מרבע, שהוא שם הנזיה בשלמות, זהו בחינת הנ"ל שאחר כך בפעם הרביעי, שהוא בשבת הבאה, מתחילין הסדר וגומרים וזוכין לבחינת קבלת התורה בשלמות, שהוא שמא דקדשא בריך הוא, שעל-ידי-זה נשלם השיר והנגון הנ"ל, שהוא שיר פשוט, כפול משלש ומרבע, כי פשוט, כפול, משלש, נמשך בשלש פעמים שקראו קדם שבת. ומרבע נמשך בשבת, שהוא ההתחלה והגמר וכו"ל, ואז נתקיים: "זה שמי לעלם" וכו' וכו"ל.

וכל זה הוא בסדר של שבוע זאת, ואחר כך תכף בשבת במנחה חוזרים ומתחילים הסדר השני ומתנהגים בו כנ"ל. וכן בכל שבת ושבת עד שגומרים בכל שנה כל התורה כלה מבראשית עד לעיני כל ישראל, שהכל להמשיך אמונת חדוש העולם בכל העולם כלו וכו"ל, ואחר כך תכף שגומרים אותה

תרחצ לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארחהיים

בשמיני עצרת ושמחת תורה, חוזרים ומתחילים אותו מיד בראשית, כי כן הדבר שצריכין בכל דור ודור ובכל שנה ושנה ובכל שבוע ושבוע ובכל יום ויום להתחיל התורה, וכמה וכמה פעמים צריכין להתחיל ואין גומרים. וכל זה כלול בשלש פעמים אהיה וכנ"ל, ואחר כך בשגומרים כפי הגמר, כן זוכין ליחד שם הנה ברוך הוא ושם עקר התקון וכנ"ל:

גם מבאר בכתבי האר"י ושם אהיה הוא בחינת שם יק"ו, שהם שלש אותיות ראשונות של שם הנה ברוך הוא שעולים עשרים ואחד כמו מספר אהיה. נמצא, ששיר פשוט, כפול, משלש, שהוא רק עד אות שלישי משם הנה ברוך הוא, הוא בבחינת אהיה, שזה זוכין על-ידי השלש פעמים שקורין קדם שבת הבאה. ואחר כך בשבת הבאה קורין כל הסדר מתחלתו ועד סופו, ואז נשלם שם הנה בבחינת שיר פשוט, כפול, משלש, מרבע, שהוא בחינת הנגון הנ"ל שזוכין על-ידי קבלת התורה וכו' וכנ"ל:

נד' ועל-כן בשמחת תורה בשמימין התורה עוסקים אז בשיר ונגון בשמחה גדולה, כי כל זה נמשך משמחת הנגון הקדוש הנ"ל שזוכין על-ידי קבלת התורה וכנ"ל:

לקויטי הלכות קריאת התורה ו' ארזח-תיים תרצט

כה) וְעַתָּה מְדַקְדֵּק הַיָּטֵב לְשׁוֹן הַקְּדוּשׁ שֶׁל הַמְּשָׁנָה הַגַּ"ל: 'בְּשָׁנִי וּבַחֲמִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִת בְּמִנְחָה קוֹרִין כְּסֻדְרוֹן וְאִין עוֹלִין לָהֶם מִן הַחֲשֻׁבוֹן, שְׁמַרְמֹז שְׁקִיּוֹם הַתּוֹרָה צְרִיכִין לְהִתְחִיל בְּכָל פְּעַם וְכַנ"ל. וְזֶהוּ: 'וְאִין עוֹלִין לָהֶם מִן הַחֲשֻׁבוֹן, שְׁפָרוּשׁוֹ בַּפְּשִׁיטוֹת, שֶׁהַקְּרִיאָה שְׁקָרְאוֹ שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנִי וּחֲמִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִת בְּמִנְחָה, אֵינּוּ עוֹלָה לָהֶם מִן הַחֲשֻׁבוֹן כָּלֹל כְּאֵלוֹ לֹא הִתְחִילוּ לְקִרְוֹת הַסֻּדְרוֹן כָּלֹל, רַק צְרִיכִין לְהִתְחִיל בַּשְּׁבִיעִת הַבָּאָה מִתְחִלַּת הַסֻּדְרוֹן. וְכֵן הוּא מִמָּשׁ לְעֵנִין הָעֲצָה הַנּוֹרָאָה לְקִיּוֹם הַתּוֹרָה הַגַּ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱהִיָּה, לְהִתְחִיל לְהַכִּין אֶת עֲצָמָם בְּכָל פְּעַם מִחֲדָשׁ וְכוּ' כַּנ"ל, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת הַהִתְחַלּוֹת שְׁמִתְחִילִין בְּכָל פְּעַם מִתְחִלַּת הַסֻּדְרוֹן וְאַחַר כֵּן מִתְחִילִין וְגוֹמְרִין אוֹתוֹ כַּנ"ל. וְזֶהוּ: 'וְאִין עוֹלִין לָהֶם מִן הַחֲשֻׁבוֹן, שְׁצָרִיף הָאָדָם לְסִלֵּק מִדַּעְתּוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל פְּעַם כֹּל מֵה שְׁעָבַר עָלָיו עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ הַשָּׁעָה, וְלֹא יַעֲלֶה אֶצְלוֹ בַּחֲשֻׁבוֹן כָּלֹל, כְּאֵלוֹ לֹא הִתְחִיל עַדִּין מֵעוֹלָם כָּלֹל.

כִּי אִם תִּשְׁכִּיל וְתִבִּין בְּעֵינֵי הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שְׁעוֹבְרִין עַל כָּל אֶחָד, עֵקֶר נְפִילָתוֹ בְּדַעְתּוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד הוּא מִחֲמַת שְׁנֵדָמָה לוֹ בְּדַעְתּוֹ שְׁכָבַר נִסָּה אֶת עֲצָמוֹ וְהִתְחִיל קִצָּת בְּעִבּוֹדַת ה' וְנִפְּל מִזֶּה וְאַחַר כֵּן הִתְחַזַּק לְהִתְחִיל עוֹד וְנִפְּל עוֹד הַפְּעַם וְכֵן הָיָה כְּמָה פְּעָמִים, עַל-כֵּן

תש לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

מסיתו הבעל דבר ליאש את עצמו, חס ושלום, לגמרי ואומר לו בלבו: "הלא אתה רואה כי אפס תקוה" וכו', כידוע כל זה למי שעוסק בלמוד הקדוש הזה של התקרבות בני הנעורים לעבודת השם יתברך, אבל מי שזוכה להתחבר לחברים כשרים ואמתיים תמיד עד שיזכה לקבל ולקבץ בלבו עצמה הקדושה הנ"ל לשכח בכל פעם כל מה שעבר עליו, אף-על-פי שכבר התחיל אלפים ורבות פעמים בלי מספר, רק עתה יתחיל מחדש להכין ולהזמין את עצמו בכל מה שיוכל הן לצעק אל ה' מעמק הלב, כמו שצריך עתה באותה שעה, הן להתחיל ללמד ולהתפלל ולעסוק במצוות, הן לשמח את נפשו במה שלא עשני גוי וכו' והבדילנו מן התועים וכו', ולהפוך היגון ואנחה לשמחה וכו' וכו', על-ידי כל זה ישאר קיים בקיום התורה תמיד, שזהו בחינת 'ואין עולין להם מן החשבון', שכל ההתחלות בתורה ועבודה שהתחיל עד עתה לא יעלה לו מן החשבון כאלו לא התחיל עדין מעולם:

כי זה ידוע לכל, שאפלו אם חטא כל ימיו ושבו באחרונה מוחלין לו הכל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (קדושין מ:), וכמבאר בכל ספרי מוסר. וכן כבר נמצאו כמה בעלי תשובות בעולם שלא שבו בתשובה עד סוף ימיהם, כי בודאי מי ששב בימי

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים תשא

נְעוּרָיו אֵין לְמַעַלָּה הַיָּמָנוּ, אָבֵל אִם כָּבֵר נִתְרַשֵּׁל, חֵס וְשָׁלוֹם, וְלֹא שָׁב עַד סוּף יָמָיו, גַּם כֵּן אֲשֶׁרִי לוֹ מֵה שֶׁשָּׁב בְּסוּף יָמָיו עַל כָּל פָּנִים, אָבֵל עָקֵר הַנִּפְיֵלָה בְּדַעַתוֹ שֶׁל הַרְבֵּה בְּנֵי אָדָם שֶׁכָּבֵר הִתְחִילוּ כַּמָּה פְּעָמִים וְנִפְּלוּ וְכוּ', עָקֵר נִפְיֵלָתָם הוּא מַחֲמַת שָׂרָאוּ שֶׁכָּבֵר הִתְחִילוּ כַּמָּה פְּעָמִים וְנִפְּלוּ, עַל-כֵּן רוּצָה הַבַּעַל דָּבָר לְהַסִּיתָם לִיָּאֵשׁ אֶת עַצְמוֹ חֵס וְשָׁלוֹם, עַל-כֵּן צְרִיכִין לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ הַנַּ"ל לְהִתְחִיל מִחֻדָּשׁ בְּאִיזָה בְּחִינָה שֶׁהוּא וַיִּשְׁפִּיחַ מִדַּעַתוֹ לְגַמְרֵי כָּל מֵה שֶׁעָבַר עָלָיו בְּבַחֲיֵנַת "וְאֵין עוֹלִין לָהֶם מִן הַחֲשֻׁבוֹן", שֶׁכָּל הַהִתְחַלּוֹת שֶׁהִתְחִיל עַד הֵנָּה שֶׁכָּלוּלִים בְּשֵׁלֶשׁ פְּעָמִים שֶׁמִּתְחִילִין הַסֵּדֵר בְּכָל שָׁבוּעַ כַּנַּ"ל, כָּל זֶה לֹא יַעֲלֶה לוֹ מִן הַחֲשֻׁבוֹן, כִּי עֵתָה צְרִיף לְהִתְחִיל מִחֻדָּשׁ לְגַמְרֵי. וְכֵן לְעוֹלָם עַד שִׁיזְכֶּה לְבַחֲיֵנַת תְּשׁוּבָה שֶׁל שֶׁבֶת, (עֵין בְּהַתּוֹרָה "בְּטַח בַּה" סִימָן עַט חֶלֶק א), שֶׁאֵז יִתְחִיל וַיִּגְמֹר בְּשֵׁלֶמוֹת כְּרָאוּי וְכַנַּ"ל, כִּי בְּכָלל יִשְׂרָאֵל מְרַמְזִין עַל זֶה שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים בְּכָל סֵדֵר שֶׁמִּתְחִילִין שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים בְּכָל שָׁבוּעַ כַּנִּגְדָּה שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים אָהִיָּה הַנַּ"ל וּבְשֶׁבֶת מִתְחִילִין וְגוֹמְרִין כַּנַּ"ל. וְדַעַת לְנִבּוֹן נִקְלָה שֶׁאֲצֵל כָּל אָדָם בְּפִרְטִיּוֹת מְרַמְזִין לוֹ עַל-יְדֵי-זֶה שֶׁיִּתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים בְּכָל שָׁבוּעַ וּבְכָל יוֹם וְיוֹם וְכוּ'. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוֹרָנוּ לְבָרְכָה שֶׁהִיָּה לוֹ כַּמָּה וְכַמָּה הַהִתְחַלּוֹת בְּיוֹם אֶחָד, כַּמּוּבָא בְּשִׁבְחֵי הַקְּדוּשִׁים (שִׁבְחֵי הַר"ן סִימָן ו'). וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא

תשב לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

זכה אחר כך למה שזכה וכנ"ל. והבן היטב:

כו) וזה בחינת קריאת מפטיר שתקנו לקרות בנביא אחר קריאת התורה בשבת ויום טוב שאז עקר הקריאה. והטעם מובא בפוסקים (עין בבאר היטב ארח חיים סימן רפד סעיף א'), כי פעם אחת גזרו שלא לקרות בתורה והיו קורין בנביאים וכו', ואחר כך נתבטלה הגזרה ונשארה התקנה במקומה, שגם כשקורין בתורה יקראו אחר כך בנביא מעין הפרשה שהוא קריאת המפטיר, הינו על-פי המבאר בתורה "תקעו" הנ"ל, שבכל דור יש צדיקים שיש להם איזה בחינת רוח הקדש שהוא בחינת רוח נבואה וכו', שעל-ידי-זה עקר ברור המדמה, שהוא ברור האמונה. וצריך כל אחד הרוצה לחוס על תכליתו הנצחי לחפש ולבקש מאד מאד אחרי צדיקים כאלה, כי כל האמונה הקדושה, שעקרה היא אמונת חדוש העולם, תלוי בזה וכו', כמו שמבאר שם. וכבר בארנו, שזהו בחינת קריאת התורה בצבור, שהוא בחינת המשכת קבלת התורה וכו' כנ"ל.

ועל-כך אחר קריאת התורה קורין בנביא למפטיר, להודיע ולהורות, שעקר המשכת קדשת האמונה הקדושה, שהוא בחינת קבלת התורה, עקרה נמשך בכל דור על-ידי הנביאי אמת, שהם בחינת בעלי רוח הקדש שבכל דור, שעל ידיהם לא תשתפח התורה

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים תשג

מישראל. ועל-כן המפטיר קורא בתורה תחלה שלשה פסוקים משום כבוד התורה ואחר כך מברך על הפטרה וקורא בנביא, להורות שעקר הוא התורה שנתנה על-ידי משה רבנו, שהוא רבן של כל הנביאים ואין נביא ראוי לתדש דבר מעתה, אך כל הנביאים שאחריו לא באו רק לתזק דברי תורה ולהמשיך ברור האמונה בכל דור ודור על-ידי רוח הקדש שלהם, שזה אינו נפסק לעולם פנ"ל. ועל-כן אפלו בעת שמלכות הרשעה התגברו וגזרו שלא לקרות בתורה, כי רצו להשפית חס ושלום התורה מישראל, נתיעצו בני ישראל הקדושים ועשו תקנה נפלאה לקרות בנביאים, כי על-ידי המשכת הנביאים לא תשתפח התורה, כי הנביאים הם מבררים האמונה, שזה עקר קבלת התורה פנ"ל. ועל-כן גם עתה שנתבטלה הגזרה נשארה התקנה במקומה לקרות בנביאים למפטיר, להורות שגם עכשיו כל תקנתנו שתתקיים התורה ולא תשתפח עוד הוא על-ידי בחינת הנביאים שהיו בכל דור שהמשיכו ברוח קדשם ברור המדמה, שהוא ברור האמונה. וכן עתה בכל דור ודור, כל קיומנו הוא על-ידי הצדיקים בעלי רוח הקדש שהם מבררים האמונה פנ"ל.

ועל בן אומרים בברכת הפטרה, ומספרין בשבח נוראות גדלתו יתברך, שבוודאי יגמר הכל כרצונו

תשד לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

עד שִׁיבוא מְשִׁיחַ, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים בְּבִרְכוֹת שְׁלֹא־חֲרִיָּה:
"צוּר כָּל הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכֹל הַדּוֹרוֹת, הָאֵל הַנְּאֻמָּן
הָאוֹמֵר וְהַעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וְהַמְקַיֵּם שְׁכָל דְּבָרָיו אֱמֶת
וְצֶדֶק" וְכוּ' "וְדַבֵּר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אַחֲזוּר לֹא יֵשׁוּב רִיקָם"
וְכוּ', וְכֵן: "עַל כִּסְאוֹ לֹא יֵשֵׁב זָר וְכוּ' כִּי בְשֵׁם קֹדֶשְׁךָ
נִשְׁבַּעְתָּ לוֹ שְׁלֹא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד" וְכוּ'. כִּי כָּל זֶה
נִזְכָּה עַל-יְדֵי כַח הַצַּדִּיקִים בְּעֲלֵי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁבְּכֹל דּוֹר
וְדוֹר, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה זוֹכִין לְאֱמוּנַת חַדוּשׁ הָעוֹלָם עַד
שֶׁזוֹכִין לְבַחֲנֵינַת חַדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁל לְעֵתִיד וְכוּ', שֶׁעַל-
יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְקוֹל הַשִּׁיר הַנּוֹ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה גְדֻלֵּין כָּל
הַרְיָחוֹת וְהַיְרָאוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ וְכוּ',
כְּמוֹ שֶׁמְבֹאֵר שָׁם. וְזֶהוּ בְּחִינַת 'צַדִּיק בְּכֹל הַדּוֹרוֹת', כִּי
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְגַלֶּה אֱלֻקוֹתוֹ וְצַדִּיקוֹתוֹ בְּכֹל הַדּוֹרוֹת
עַל-יְדֵי צַדִּיקֵי אֱמֶת בְּעֲלֵי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁבְּכֹל דּוֹר שֶׁעַל
יָדָם עָקַר בְּרוּר הָאֱמוּנָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עָקַר הַתְּגִלוֹת
אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכֹל דּוֹר וְדוֹר:

כז) וְזֶהוּ לְשׁוֹן הַפְּטָרָה וּמִפְטִיר, שֶׁהוּא לְשׁוֹן גְּמָר, כִּי עָקַר
הַגְּמָר וְהַפְּטוּר מִכָּל הַשְּׁעֵבּוּדִים וְהַחֻבוֹת וְהַצָּרוֹת
שֶׁעָקַרְם צָרוֹת הַנֶּפֶשׁ, הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַנְּבִיאִים
שֶׁמְכַנְּיָסִים קִיּוּם הַתּוֹרָה בְּעוֹלָם, שֶׁהֵם הַצַּדִּיקֵי אֱמֶת
שֶׁבְּכֹל דּוֹר בְּעֲלֵי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁעַל יָדָם לֹא תִשְׁתַּכַּח
הַתּוֹרָה וְהָאֱמוּנָה מִיִּשְׂרָאֵל וְכַנּוֹ"ל. וְעַל-כֵּן נִקְרָא 'הַפְּטָרָה',

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארץ-חיים תשה

פי על ידם תתקרב הגאֵלה שלמה לגאֵלנו ולפִטְרנוּ מְכַל
הצרות בגוף ונפש במהרה בימינו אמן סלה:

גם הפִטְרָה הוא לשון התחלה, כמו שפרש רש"י על
פסוק: "פִטְר רַחֵם" (במדבר יח, טו), שהוא לשון פתח
והתחלה, כמו "פִוֵטֵר מַיִם" וכו' (משלי יז, יד). ושניהם
אמת, פי קריאת הפִטְרָה מרמז על ההתחלה ועל הגמר,
פי עקר קריאת ההפִטְרָה שקורין בנביא אחר קריאת
התורה הוא בשביל להמשיך קדש קבלת התורה בכל
דור, שעקרה הוא שנוּזְכָה להתעורר להתחדש בכל יום
ויום, להתחיל בכל יום מחדש וכו"ל, וזהו לשון
'הפִטְרָה', שהוא לשון התחלה כנ"ל. ועל-ידי-זה בעצמו
נזכָה לגמר הגאֵלה לפטר כל הצרות וכל השעבודים, פי
על-ידי כל אלו היראים שילכו בדרך זה לבלי להניח
להפיל את עצמו בשום אפן בעולם, רק להתחיל בכל
יום מחדש, על-ידי-זה נזכָה לביאת משיח שנמשך
על-ידי כל הבחינות הנ"ל, כמו שמבאר שם על פסוק:
(בראשית מט, טו) "וַיֵּרָא מְנוּחָה כִּי טוֹב" וכו', עד "וַיְהִי לַמָּס
עוֹבֵד" וכו', עין שם. נמצא, שעל-ידי שמתגברין
להתחיל בכל יום מחדש נזכָה לגמר טוב, שהוא גמר
הגאֵלה שלמה. וכל זה זוכין על-ידי בחינת הנביאים,
שהם בחינת צדיקי אמת שבכל דור כנ"ל. ועל-פן קורין
בנביא אחר קריאת התורה כנ"ל, ועל-פן נקרא הפִטְרָה

תשו לקויטי הלקכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

לשון התחלה ולשון גמר וכנ"ל:

ועל-כן בשבועות, שהוא קבלת התורה, שהעקר לקבל
התורה מחדש באפן שנזכה לקימה, על-כן
נוהגין שמתחילין ההתחלה מכל ספר ומסימין הגמר,
הינו בחינת הנ"ל, שעל-ידי שמתחילין בכל פעם
מחדש, על-ידי-זה זוכין לגמר כנ"ל, כי בכל שנה ושנה
בשבועות, שהוא זמן מתן תורתנו, צריכין להמשיך
עלינו מחדש הארת קדשת כל הצדיקים, שהתחילו
תקונים נוראים וגמרו, שהם בחינת ספריהם הקדושים
שגלו בעולם. והעקר הוא ספרי תנ"ך וש"ס משניות,
שהם כלל כל התורה שבכתב ובעל פה, על-כן אומרים
ההתחלה והסוף מכל ספרים הנ"ל כדי להמשיך עלינו
מחדש התחלת תקונם, שעל-ידי-זה זוכין לגמר בכי
טוב וכנ"ל:

כח) וזה בחינת (ברכות ח:) 'לעולם ישלים אדם פרשיותיו
עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום', ואפלו
עטרות ודיבון וכו'. תרגום בחינת ברור המדמה, שהוא
בבחינת שנה ותרגמה, שהוא בחינת תרגום, כי תרגום
בגימטריא תרגמה, כמו שמבאר בהתורה "תפלה
לחבקוק" (סימן יט חלק א עין שם). כי כבר מבאר שקריאת
התורה בצבור הוא להמשיך על כל אדם המטה אָזנו
היטב לשמע קריאת התורה הקדושה, להמשיך עליו

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארבע-חיים תשז

בְּחִינַת נְתִינַת הַתּוֹרָה מִמֶּשׁ מִחֻדָּשׁ וְכַנ"ל. וְעַל-כֵּן 'אֵין קוֹרִין בַּתּוֹרָה בְּפָחוֹת מִיּו"ד', כִּי צְרִיכִין לְקָרוֹת בְּצַבּוּר דִּיקָא, כִּי עֵקֶר קְבֻלַּת הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת כָּלְלִיּוֹת רוּחַ הַנְּבוּאָה, נִמְשָׁךְ רַק מִצַּבּוּר, שֶׁהֵם קְבוּץ נִפְשוֹת יִשְׂרָאֵל רַבִּים יַחַד וּלְפָחוֹת עֲשָׂרָה, כִּי 'אֶפֶל בֵּי עֲשָׂרָה שְׂכִינָתָא שְׂרִיא' (סִנְהֶדְרִין לט.). וְכַמְבָּאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, שֶׁהַנְּבוּאָה נִמְשָׁכֶת מִנִּפְשוֹת יִשְׂרָאֵל וְכִמוֹ שְׂמִבְּאָר שֶׁם עַל הַפְּסוּק (דְּבָרִים י, כב): "בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יֵרְדוּ אֲבוֹתֶיךָ מִצְרֵימָה" וְכו'. (וְגַם זֶה בְּחִינַת מַה שְׂמִבְּאָר שֶׁם מֵעֵינֵן הַמַּעֲלָה הַמְּפֻלְגָת מִתּוֹסֶפֶת שְׂכָנִים וְכו', שֶׁזֶה בְּחִינַת הַתְּקוּן הַנּוֹעֵשׂה עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין וְכו', כִּי כָּל מַה שֶׁנִּתְרַבֶּה נֶפֶשׁ יוֹתֵר אֶל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ וְכו', יֵשׁ כַּח יוֹתֵר לְהִמְשִׁיךְ רוּחַ נְבוּאָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת קְבֻלַּת הַתּוֹרָה שֶׁנִּמְשָׁךְ מִקְּבוּץ הַרְּבֵה נִפְשוֹת יִשְׂרָאֵל יַחַד. וְעַיֵן מִזֶּה בְּמָקוֹם אַחֵר). אֲבָל אַף-עַל-פִּי שֶׁעֵקֶר קְרִיאַת הַתּוֹרָה הוּא בְּצַבּוּר, אַף-עַל-פִּי-כֵן בְּיָדֵי צָרִיף גַּם כָּל יַחֲדֵי וְיַחֲדֵי לְלַמֵּד וּלְהַגִּיחַ בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם בְּפָנֵי עֲצֻמוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְהוֹשֻׁעַ א, ח): "וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה" וְכו'. וְכֵן אֶפְלוּ מִי שֶׁזוֹכֶה לְלַמֵּד אֲצֵל קְבוּץ יְשִׁיבָה קְדוֹשָׁה אֲמֵתִית שֶׁהוּא מַעֲלָה גְדוֹלָה, כִּי תִלְמוּד תּוֹרָה דְּרַבִּים יָקָר מְאֹד מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (מַגִּלָּה ג:), אַף-עַל-פִּי-כֵן בְּיָדֵי אֵי אֶפְשָׁר לְפָטֵר עֲצֻמוֹ בְּזֶה לְבַד, כִּי צָרִיף גַּם לְהַרְבּוֹת בַּתּוֹרָה בְּפָנֵי עֲצֻמוֹ, כִּי לְמוּד תּוֹרָה דְּרַבִּים אֵי אֶפְשָׁר שְׂיִהְיֶה בְּקַבִּיעוֹת כָּל הַיּוֹם רַק אֵיזָה שְׁעוֹת בַּיּוֹם כְּנֶהוּג, כִּי אֵי אֶפְשָׁר

תשח לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

שִׁיְהִיוּ מְקַבְּצִים כָּל הַיּוֹם, מִכָּל שָׁפֶן גַּם בְּלֵילָה, אֲבָל בְּפָנַי עֲצֻמוֹ הוּא מְחַיֵּב לְלַמֵּד תָּמִיד כַּנִּל, עַל-כֵּן צָרִיף לְאַחֲזוֹ בְּזֶה לְלַמֵּד בְּרַבִּים, וְגַם מִזֶּה אֵל תִּנַּח יָדְךָ לְהַגִּיחַ בַּתּוֹרָה בְּפָנַי עֲצֻמוֹ, כִּי בְּאַמַּת צָרִיכִים שְׁנִיָּהֶם דִּיקָא, כִּי בּוֹדֵאֵי עֶקֶר קִבְּלַת הַתּוֹרָה הוּא עַל-יַדֵּי קַבּוּץ נִפְשׁוֹת רַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל כַּנִּל, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּצַבּוּר כַּנִּל, אֲבָל צָרִיכִין לָזֶה זְכוּיָה גְּדוּלָּה שְׁיִזְכֶּה לְהִתְחַבֵּר וְלִכְלֹל נִפְשׁוֹ בְּתוֹךְ נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁל בְּנֵי צַבּוּר הַגּוֹנִים אֲשֶׁר עַל יָדָם נִמְשָׁךְ בְּחִינַת רוּחַ נְבוֹאָה אֲמִתִּית, שֶׁהוּא בְּחִינַת נְתִינַת הַתּוֹרָה כַּנִּל.

וְזֵהוּ בְּחִינַת מַה שְּׁמִבְּאָר שָׁם בַּתּוֹרָה הַנִּל (בְּאוֹת ח), שְׁצָרִיכִין לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ מְאֹד מְאֹד אֶת הַצְּדִיק הָאֲמֵת שְׁיִכּוֹל לְהִמְשִׁיךְ בְּחִינַת רוּחַ נְבוֹאָה עַל-יַדֵּי קַבּוּץ נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. כִּי בְּשַׁעֲה שְׁעוֹמְדִים לְשִׁמְעַ קְרִיאַת הַתּוֹרָה צָרִיכִים לַעֲמֹד בְּאַיְמָה וְיִרְאָה, בְּרִתָּת וְזִיעַ וּלְהִטּוֹת אֲזִנּוֹ הַיָּטֵב לְכָל דְּבּוּר וְדְבּוּר שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה כְּאֵלוֹ הוּא עוֹמֵד תַּחַת הַר סִינַי (כַּמּוּבָא בְּסִפְרֵי קֹדֶשׁ וְכַמְבָּאָר לְעֵיל מִזֶּה). וְלִכּוּן לְהִמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ קְדֻשַׁת קִבְּלַת הַתּוֹרָה שְׁנִתְּנָה בְּסִינַי עַל-יַדֵּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, עַל-יַדֵּי קַבּוּץ נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל יְחַד, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת יט, ב): "וַיַּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר". וּפְרָשׁ רַש"י: 'כָּלֶם יְחַד כְּאִישׁ אֶחָד' וְכוּ'. כִּי אֲזִי הִיָּתָה גַּם

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארחה חיים תשט

נפשו שם, כמו שכתוב (דברים כט, יד): "את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה" וכו'. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תנחומא פקודי ג) שכל נפשות ישראל של כל הדורות העתידין לבא, כלם עמדו על הר סיני. וכן בכל דור ודור שנמשכה התורה אלינו על ידם, כמו שאמרו (אבות פ"ק א): 'משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים' וכו' עד היום הזה, בכלם היה עקר המשכת התורה על-ידי קבוץ הישיבות הקדושות אצל רבם האמתי, שעל-ידי-זה נכללו נפשותם יחד, שעל-ידי-זה נמשך בחינת קבלת התורה בכל דור ודור. ועל-כן בכל עת שבאים לשמע קריאת התורה בצבור צריכין לכוון שתהיה נפשו נכללת בכל נפשות ישראל שהצדיקים אמתיים שבכל דור ודור עוסקים לקבצם ולכוללם יחד, שממש נמשך בחינת קבלת התורה בכל דור ודור כנ"ל, שזה עקר בחינת קדשת הצבור פשהם מקבצים ומחברים וכלולים נפשותם יחד על-ידי הצדיק הרבי האמתי שבכל דור ודור, שהוא נקרא "רועה ישראל", בחינת (ישעיה מ, יא) "פרעה עדרו ירעה בזרעו יקבץ טלאים ובחיקו ישא עלות ינהל". ומהצדיקים הרועים האמתיים האלו שבכל דור מקבלים כל צבור וצבור בכל מקום שהם מתקבצים לקרות בתורה ולעסק בה, אבל כל יחיד ויחיד צריך להכין את עצמו הרבה לזה שיזכה שתהיה

תשי לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

נפשו נכללת בתוך הצבור הקדוש הזה שנכללים יחד
על-ידי הרבי האמת שבכל דור וכנ"ל.

וזה בחינת 'לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור'
(ברכות ח.). שכל יחיד ויחיד אף-על-פי ששומע בכל
שבת קריאת התורה בצבור, אף-על-פי-כן אינו יוצא
בזה לבד וצריך לקרות בעצמו הפרשה תחלה, כמבאר
לשון זה בשלחן ערוך ארח חיים (סימן רפה סעיף א). כי
צריך להכין את עצמו קדם שבת לקרות הפרשה 'שנים
מקרא ואחד תרגום' כדי שיזכה להכליל יחד בתוך
נפשות הצבור הקדוש בעת קריאת התורה כנ"ל, עד
שימשיך על עצמו בחינת קבלת התורה מחדש ממש
כנתינתה מסיני על-ידי-זה, על-ידי קבוץ הנפשות יחדו
וכנ"ל. ועתה מדקדק היטב הלשון: לעולם ישלים אדם
פרשיותיו עם הצבור. ולא אמרו: 'לעולם יקרא אדם
הפרשה תחלה', אף דקדקו ואמרו: 'לעולם "ישלים"
אדם פרשיותיו עם הצבור'. כי כל כונת קריאת הפרשה
תחלה הוא כדי שישלים פרשיותיו עם הצבור, שיהיה
נשלם ונכלל חלקו בתורה כפי שרש נפשו, שזהו בחינת
פרשיותיו, שהם פרשיות התורה שלו - של נפשו כנ"ל,
שיהיו נשלמים עם הצבור, שיהיה נשלם ונכלל עמם
יחד על-ידי שהכין את עצמו לזה מקדם כנ"ל. וכמו
שכתוב במתן תורה (שמות יט, טו): "והיו נכנים ליום

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארז-חיים תשיא

השלישי" וכו'. וכתיב (שם): "היו נכונים לשלשת ימים". פי צריכים הכנה רבה לקבלת התורה שיזכה להכלל עם הנפשות יחד וכנ"ל, שזהו בחינת הכנה רבה דשבת, בחינת (שם טז, ה) "והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו והיה משנה", שמרמז גם על קריאת הפרשה שנים מקרא וכו', כמובא. פי עקר קריאת התורה בשבת שאז נתנה תורה, ועל-כן צריכין הכנה רבה, שזהו בחינת 'לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור' וכנ"ל:

כט) וזהו בחינת 'שנים מקרא ואחד תרגום', פי עקר המשכת רוח נבואה, שהוא בחינת קבלת התורה מחדש בכל דור ובכל יום, הוא על-ידי הצידיק הבעל כח שעוסק לתקן השלשה מחין על-ידי כל התקונים המבארים שם. וזהו בחינת 'שנים מקרא ואחד תרגום', שהם בחינת תקון השלשה מחין, שהם חכמה בינה דעת, פי שנים מקרא הם בחינת חכמה ובינה, שהם 'תריין רעין דלא מתפרשין' (זהר ח"ג ד.), ואחד תרגום, בחינת מוח השלישי, שהוא הדעת, ששם צריכין עקר התקון לברר הדעת מאחיזת עץ הדעת טוב ורע שחטא בו אדם הראשון ביום הששי, שעל-ידי-זה נתבלבל המדמה, על-ידי זהמת הנחש, שעל-ידי-זה כל הקלוקלים. והעקר הוא בלבול אמונת חדוש העולם

תשיב לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

שצריכין הצדיקים לברר ולתקן בכל דור ודור וכמבאר לעיל (פאות יא יב), שעקר התקון צריכין בבחינת המוח השלישי, שהוא הדעת. וזהו בחינת "ואחד תרגום", כי תרגום בגימטריא תרדמה, בחינת תקון המדמה, שהוא בחינת שנה ותרדמה שתקונו על-ידי בחינת תרגום שנאמר ברוח הקדש על-ידי אונקלוס הגר. כי על-ידי הגרים נתתקן ביותר כל הנ"ל עד שנמשך בחינת קבלת התורה שנכתבה בפרשת "וישמע יתרו", כי יתרו שמע ונתגיר, על-ידי ששמע קריעת ים סוף ומלחמת עמלק שנמשך מהתפלה בבחינת דין של הבעל כח וכו', כמבאר שם היטב, שעל-ידי-זה נתרבה כבודו יתברך וכו' עד שזכו לקבלת התורה, כמו שכתוב שם, עין שם. שעל-ידי-זה נתברר המדמה, שהוא בחינת תרגום. ועל-פן נאמר התרגום על-ידי אונקלוס הגר דיקא וכנ"ל:

ל) ועקר בחינת קבלת התורה הוא לברר המדמה כדי שנזכה לאמונה שלמה שעקרה הוא אמונת חדוש העולם, שעל-ידי-זה זוכין לחדוש העולם שלעתיד, שעל-ידי-זה נמשך השיר הנ"ל, וזה זוכין על-ידי תקון המחין כנ"ל. כי השני מחין חכמה ובינה הם בחינת י"ק פי'דוע (זהר ח"א טז: וח"ג כט.). ועל ידם נברא העולם הזה והעולם הבא, כמו שכתוב (ישעיה כו, ד): "כי ביה ה' צור עולמים". כמו שאמרו רבותינו זכרונם

לקויטי הלכות קריאת התורה ו' ארז-חיים תשיג

לברכה (מנחות כט:), שזהו בחינת חדוש העולם של תחלת
הבריאה, שהוא בחינת בריאת העולם הזה, וחדוש
העולם של לעתיד, שהוא בחינת בריאת העולם הבא,
כי כל העולם הבא יזכה כל אחד בעת חדוש העולם
לעתיד. ועל-כן על-ידי תקון המחין זוכין לשני
עולמות, שהם בחינת אמונת חדוש העולם הזה וחדוש
העולם של לעתיד.

אבל אי אפשר לזכות לזה כי אם על-ידי ברור עין
הדעת טוב ורע, כי האדם נברא ביום הששי כדי
שעל ידו יהיה נכלל כל הבריאה בשבת. והעקר הזה
תלוי על-ידי שיהיה נזהר מפגם אכילת עץ הדעת טוב
ורע, כי כל הבריאה שנבראה בששת ימי המעשה מיום
ראשון עד יום הששי, כל זה הוא חדוש העולם הזה
שנבראה באלו הימים. ושבת הוא בחינת עולם הבא,
בחינת חדוש העולם של לעתיד. ועקר התקון שיהיה
נכלל העולם הזה בעולם הבא, ששת ימי המעשה
בשבת, כי אי אפשר לזכות ליום שכלו שבת, שהוא
חדוש העולם של לעתיד כי אם מי שטרח בערב שבת,
כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עבודה זרה ג.). ועקר
הטרחא בערב שבת, שהוא כלל העולם הזה, הוא
לעמד בנסיון בזה העולם שכל הנסיונות נמשכין
מבחינת עין הדעת טוב ורע.

תשיד לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארחהיים

ועל כן צריכין ביום הששי דיקא לקרות שנים מקרא ואחד תרגום, כמובא בכתבי האר"י, כי אז ביום הששי נברא האדם, ואז צריכין לכלל העולם הזה בהעולם הבא על-ידי תקון השני מחין י"ק שבהם נבראו, שעקר התקון על-ידי שמבררין המח השלישי, שהוא הדעת שמחברם יחד כידוע, ששם עקר כל הנסיונות, כי שם אחיזת עץ הדעת טוב ורע, שהיה צריך האדם לבררו אז אם היה נזהר שלא לאכל ממנו. ועתה עוסקים כל הצדיקים והיראים הנלוים אליהם לעסק בתקון זה בכל דור ודור, וכפי התקון כן זוכין לחבר ולכלל העולם הזה והעולם הבא יחד, שהם בחינת שני המחין הנ"ל, כי על-ידי אמונת חדוש העולם הזה זוכין לחדוש העולם של לעתיד, שהיה נמשך על-ידי תקון המחין הנ"ל. נמצא, שעל-ידי תקון המחין נכללין יחד, כי כן הדבר, כי שרשם משני המחין הנ"ל. ועקר התקון על-ידי ברור המח השלישי, שהוא הדעת ששם כל הנסיונות וכו', שעל-ידי זה נכללין יחד כפי מה שזוכין לברר על-ידי כל הבחינות הנ"ל.

ועל-כן כל העולם היה תלוי עד ו' בסיון שגרמז בה' דה'ששי דיקא (שבת פח.), כי עקר התקון על-ידי בחינת יום הששי דיקא, שאז הוא בחינת לחם משנה,

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים תשטו

כי אז צריכין לכלל שני העולמות יחד העולם הזה והעולם הבא על-ידי שממשיכין אמונת חדוש העולם של עכשיו, שהוא בחינת העולם הזה שעל-ידי-זה זוכין לאמונת חדוש העולם של לעתיד, שכל זה תלוי בקבלת התורה, שעל-ידי-זה נתברר המדמה וכו' וכנ"ל:

(לא) ועל-ידי ה' דה'ששי נשלם השם הקדוש 'הויה' ברוך הוא, שהוא בראשי תבות: "יום הששי ויכלו השמים", שמשם מתחילין הקדוש בשבת, שאז נכללין ששת ימי המעשה בשבת, שהוא בחינת חדוש העולם של לעתיד, שעל-ידי-זה זוכין לשיר פשוט, כפול, משלש, מרבע, שהוא בחינת ארבע אותיות הויה.

וזהו בעצמו בחינת ע"ב תבות של קדוש, כי שיר פשוט וכו' עולה ע"ב פנ"ל, כי הקדוש על היין הוא בבחינת שיר הנ"ל, בבחינת (ברכות לה) 'אין אומרים שיר אלא על היין', היינו שיר פשוט וכו' שעולה ע"ב בחינת ע"ב תבות דקדוש עם השתי תבות "יום הששי", כמובא שהכל כלול בשם הויה שמרמז בראשי תבות יום הששי ויכלו השמים וכנ"ל, גם תבות ויכלו עולה ע"ב, כמובא. כי ויכלו לשון תכלית, שבסוף יום הששי פלטה מלאכתו של יוצר בראשית שעקרה

תשטז לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

בשביל התכלית, שהוא שבת, שהוא תכלית שמים
וארץ, שעקר התכלית הוא השיר והנגון הנ"ל שעולה
ע"ב שיתער אז וכו' וכנ"ל:

שיך לעיל

(לב) וזהו (אבות א): 'אם אין אני לי מי לי, וכשאני
לעצמי מה אני, ואם לא עכשו אימתי, הינו
ענין הנ"ל, שצריכין שניהם דוקא לקרות בצבור
ולהשלים פרשיותיו בפני עצמו כדי שעל-ידי-זה יזכה
להכלל בתוך נפשות הצבור הקדוש, שזה עקר בחינת
קבלת התורה פנ"ל. וזהו: 'אם אין אני לי מי לי', שאם
לא אשתדל בעצמי ללמד ולהגות בתורה ועבודה, מי
לי, כי חובת האדם של כל אחד ואחד אין מי שיפטור
אותו מזה. 'וכשאני לעצמי מה אני', כי בודאי תורת
ועבודתי בעצמה אינה נחשבת, כי עקר בחינת קבלת
התורה שמחייב כל איש ישראל לקבל בכל דור, הוא
רק על-ידי שיתחבר ויכלל בתוך הצבור הקדוש פנ"ל.
ואם אומר שלא ללמד ולהתפלל כי אם כשאזכה לבא
ולהתחבר לצבור הגון העוסקים בתורה ועבודה, על זה
משיב לעצמו: 'ואם לא עכשו אימתי', כי חס ושלום,
יכלה זמן ימי חיי וכל יזכה לזה, כי למוד ועבודה של
הצבור אינו קבוע בתמידות פנ"ל, ובתוך כך יאבד
הרבה מימי חיי בלא תורה ועבודה. וגם כי לא בנקל

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארחה-חיים תשיז

זוכין למצא צבור הגון שיזכה להשלים עבודתו על ידם. וכל פונת התנא להורות לאדם הרוצה לפקח על ימי חייו שלא יאבד ימיו חס ושלום, שצריך להשתדל לבקש ולחפש מאד ולהתפלל להשם יתברך שיזכה למצא רבי אמתי עם צבור הגון, שהם תלמידיו הנלוים אליו ויאחו בזה, וגם מזה אל תנח ידך להתחבר בכל עבודתו בתורה ותפלה עם הצבור ההגון כנ"ל. וגם בפני עצמו יעסק בתורה ותפלה בעת שאינו יכול להתועד עם הצבור, וגם אז יהיה מקשר עמהם בפנימיות לבבו שכל פונתו בעסקו בתורה ותפלה יהיה שיזכה להכליל תמיד עם הצבור הקדוש הנכללים בהרבי האמתי שיש לו בחינת רוח הקדש וכו', שעקר התקון על ידו וכן"ל:

(ג) וזהו מה שהזכירו אצל האזכרה להשלים פראשיותיו עם הצבור שנים ואחד תרגום ואפלו עטרות ודיבון. ולמה תפסו עטרות ודיבון דיקא, הלא יש עוד פסוקים שאין להם תרגום, כגון ראובן ושמעון וכו'?! אף בזה רמזו לנו ענין נפלא המרמז בדבריהם על-פי מה שכתוב בתורה "תקעו" הנ"ל בסופה, שכל מה שנאמר שם, הכל הוא בחינת מלחמת עוג מלך הבשן, עין שם היטב. פי עוג הוא בחינת הקלפה שרוצה לינק מהרחמנות והדעת וכו', והכנעתו על-ידי הבעל כח

תשיח לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארחה-חיים

הנ"ל וכו' וכו', שהוא בחינת משה שקבל התורה והרג
אותו על-ידי זה וכו', כמו שמבאר שם.

ועל-כן תפסו 'עטרות ודיבון' וכו', שהם העירות של
עבר הירדן שהיה של סיחון ועוג. כי עקר
התקון של קריאת הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום
שהוא בשביל לזכות לבחינת קבלת התורה, שהוא
בחינת קריאת התורה בצבור כנ"ל, העקר הוא לזכות
לשיר הנ"ל שיתער בעת שיהיה חדוש העולם, שעל-
ידי-זה מכניעין עקב עשו, שהוא בחינת קלפת עוג,
בבחינת 'ומחיה בקרסוליה וקטלה', כמו שמבאר שם.
ומבאר שם שחדוש העולם הוא בבחינת ארץ ישראל
וכו', ועירות של סיחון ועוג היו סמוכין לארץ ישראל
והיו יונקים מקדשת ארץ ישראל הרבה, ועל-כן היה
קשה מאד להכניעם, כי הם עמדו על גבול הקדשה,
שהוא ארץ ישראל, ולא רצו להניח את ישראל לכנס
לתוכה והיה בלתי אפשר להכניעם כי אם על-ידי משה
רבנו שהיה בעל כח גדול וכו' וכו"ל. ועל-כן הזכירו
עטרות ודיבון, שהם עירות של עבר הירדן שהיו של
סיחון ועוג שהיו סמוכים לארץ ישראל, שצריכים
בשעת קריאת הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום לקרות
גם שמות אלו העירות כדי להכניע ולבטל מהם קלפות
סיחון ועוג כדי לכבשם בקדשת ישראל:

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים תשיט

לד) ועל-כן אחר שִׁכְבַּשׁ מִשֶּׁה אֶרֶץ סִיחֹן וְעוֹג שֶׁהוּא
עָבַר הַיַּרְדֵּן, אִז הִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְכֹנֵס לְאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (דְּבָרִים ג, כג): "וְאֶת־חֲנֹן אֵל ה' בָּעֵת
הַהוּא לֵאמֹר. אַתָּה הַחִילוֹת לְהִרְאוֹת" וכו'. וּפְרַשׁ רַש"י
שֶׁסָּבַר מֵאַחַר שִׁכְבַּשׁ סִיחֹן וְעוֹג כְּבָר נִתְבַּטְּלָה הַגְּזֵרָה
וְיֻכַּל לְכֹנֵס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְכו'. הֵינּוּ עַל-פִּי הַנ"ל, כִּי
סָבַר מֵאַחַר שֶׁכָּבַר כְּבַשׁ סִיחֹן וְעוֹג, שֶׁהֵם הִקְלִפוֹת
שֶׁסְּמוּכִים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִכְנִיעֵם כִּי אִם
עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה שֶׁל הַבַּעַל כַּח וְכו' עַד שְׂזוּכִין לְבַחֲיַנַּת
חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁל לְעֵתִיד שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
וְכו'. עַל-כֵּן מֵאַחַר שֶׁהוּא כְּבָר זָכָה לָזֶה לְכַבֵּשׁ אֶרֶצָם
וְלְהִכְנִיעֵם, עַל-כֵּן עָתָה בְּוֹדָאֵי יוֹכַל לְכֹנֵס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
כִּי הֵלֵא כְּבָר זָכָה לְבַחֲיַנַּת קִדְשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא
בְּבַחֲיַנַּת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁל לְעֵתִיד שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הִכְנִיעֵם
כַּנ"ל, אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִשִּׁיב לוֹ (שם): "רַב לָךְ אֵל
תּוֹסֵף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בְּדַבָּר הַזֶּה". וְעַקֵּר הָעֶכּוֹב הָיָה
מִחֲמַת שְׂבִנֵי הַצְּבוּר לֹא הָיוּ בְּאַחֲדוֹת עִמּוֹ בְּשִׁלְמוֹת,
כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (שָׁם פְּסוּק כו): "וַיִּתְעַבֵּר ה' בִּי לְמַעַנְכֶם" וְכו'.
וְהָעַקֵּר הָיָה עַל-יְדֵי מִי מְרִיבָה אֲשֶׁר רָבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְכו', כִּי עַקֵּר הָעֶכּוֹב מֵה שְׂאִין הַצְּדִיקִים אֲמֵתִים יְכוּלִים
לְהִכְנִיס אֶת יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא מִחֲמַת קְלָקוּל
הַצְּבוּר וְהָעַקֵּר עַל-יְדֵי הַמַּחְלָקֶת. וְעַל-כֵּן אָמַר לוֹ הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ: "אֵל תּוֹסֵף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בְּדַבָּר הַזֶּה". כִּי לְבִיָּה

תשכ לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

לפומיה לא גלי, כי צריכים עוד בעלי כח הרבה
שיעסקו בתקונים הנ"ל, עד שיכניסו נקדת האמת בלב
ישראל, עד שיחפשו באמת אחרי הצדיקי אמת עד
שימצאו אותם, עד שיבררו המדמה ויחזקו אמונת
חדוש העולם בלב כל ישראל, עד שיזכו לכל הנ"ל,
עד שיכניסו כל ישראל לארץ ישראל:

לה) וזהו (תהלים מב, ז): "אלקי עלי נפשי תשתוחח על-כן
אזכרה מארץ ירדן וחרמונים מהר מצער".
שדוד המלך עליו השלום, צועק בקול מר עבור אריכת
הגלות של עכשיו ואומר: 'עלי נפשי תשתוחח' שנפשי
תשתוחח עלי מגדל הכליון עינים שאנו מצפים על
הגאולה ועדין הקץ סתום מאתנו ועקר דאגותינו הוא
'על כן אזכרה מארץ ירדן וחרמונים מהר מצער', שהוא
הר סיני ששם קבלנו התורה, הינו שנפשונו עלינו
תשתוחח ואנו דואגים ומתאוננים מתי נזכה לגאולה
שלמה, מאחר שאנו זוכרים אותך מארץ ירדן וחרמונים
שעשית לנו נסים ונפלאות ונוראות כאלה לכבש כל
ארץ עבר הירדן ששם הר חרמון ששם היו קלפות
חזקות וקשות מאד שהם סיחון ועוג, ואף-על-פי-כן
כבשם משה בכחו הגדול. וכל זה היה "מהר מצער"
שהוא הר סיני, ששם קבלנו התורה, שעל-ידי-זה זכה
משה להכניעם כנ"ל. ואחרי שהיה לנו כבר בעל כח

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארז-חיים תשכא

כִּזֶּה שֶׁהַכְּנִיעַ קְלָפוֹת סִיחוּן וְעוּג, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין
לֹא נִכְנָסְנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַד שְׁגָרַם הַחֲטָא שֶׁנִּחְרַב הַבַּיִת
שְׁנֵי פְעָמִים וְאָנוּ בַּגְלוּת הָאֶרֶץ הַזֶּה זֶה כַּמָּה, עַל-כֵּן
"עָלִי נִפְשִׁי תִשְׁתַּחֲחַח", מְתִי מְתִי נוֹכַל לְזִכּוֹת לְגַאֲלָה
שְׁלֵמָה, כִּי הֵלֵא אַחֲרֵי כָּל הַנְּסִים וְהַיְשׁוּעוֹת הָאֵלֶּה
שֶׁעָשִׂיתָ לָּנוּ בְּאֶרֶץ יִרְדֵּן וְחַרְמוֹנִים וְכוּ' כַּנִּל, אַחֲרֵי כָּל
אֵלֶּה עָבְרוּ עָלֵינוּ צָרוֹת וְתַלְאוֹת בְּלִי שְׁעוֹר מֵאִז וְעַד
הַנֶּה, כִּי (שָׁם) "תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרָא", שֶׁצָּרָה קוֹרָא
לְחִבְרָתָהּ, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י. "וְכָל מִשְׁבָּרְךָ וְגִלְיָה עָלִי
עָבְרוּ", שֶׁכָּל מִינֵי צָרוֹת עָבְרוּ עָלֵינוּ, וְעַתָּה מְתִי נִזְכָּה
לְמִצָּא הַבַּעַל כַּח הַזֶּה שֶׁיּוֹכַל לְגַמֵּר הַתְּקוּנִים הַנִּל
וְלְהַכְּנִיסְנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וְעַל-כֵּן נִסְמָךְ לָזֶה (שָׁם מ.ב, ט): "יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ
וּבְלִילָהּ שִׁירָה עַמִּי" וְכוּ', "יוֹמָם יִצְוֶה חֲסִדוֹ",
זֶה בְּחִינַת "לְהַגִּיד בְּבִקְרַח חֲסִדֶךָ", (שָׁם צ.ב, ג) שֶׁהוּא בְּחִינַת
חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁל לְעֵתִיד, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם בְּהַתּוֹרָה
הַנִּל. "וּבְלִילָהּ שִׁירָה עַמִּי", בְּלִילָהּ זֶה בְּחִינַת הַזְּמַן שֶׁל
עֲכָשׁוּ שָׁגַם עֲתָה "שִׁירָה עַמִּי", כִּי בְּכַח שֶׁאָנוּ מְאֲמִינִים
בְּחֲדוּשׁ הָעוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ הָאֲרֵת קְדֻשַׁת
חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁל לְעֵתִיד, שָׂאז יִתְעַר שִׁיר חֲדָשׁ שֶׁמְשָׁם
אָנוּ מְקַבְּלִים כָּל הַשִּׁירוֹת וְהַתְּשֻׁבּוֹת שֶׁאָנוּ עוֹסְקִים
בָּהֶם עֲכָשׁוּ, לְשִׁיר וּלְשֻׁבָּח אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשִׁירוֹת

תשכב לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

וּתְשַׁבְּחוּת, אֲשֶׁר רַק הֵם תְּחִינּוֹ וַיִּמְשִׁיב נַפְשָׁנוּ לְהַתְקִים
בְּמִרְיַת הַגְּלוּת הַזֶּה. וְזֶהוּ: "תִּפְּלָה לְאֵל חַיִּי", כִּי
עַל-יַד־זֶה יֵשׁ לָנוּ כַּח לְהַתְפַּלֵּל לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ וְלַצַּעֲקָה
לְפָנָיו עַל אַרְיַכַת הַגְּלוּת. וְזֶהוּ: "אוֹמְרָה לְאֵל סְלַעֵי לָמָּה
שָׁכַחְתָּנִי" וְכוּ' וְכוּ'. וְעַל-כֵּן סִיִּים: "מָה תִּשְׁתַּוְּחַחֵי נַפְשִׁי
וּתְהַמִּי עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנִי" וְכוּ', כִּי
עַדִּין יֵשׁ לִי תִקְוָה לְחִלוֹת לֵה', כִּי הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּרַחֲמָיו
שׁוֹלַח לָנוּ צַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים בְּעָלֵי כַח גְּדוּלִים בְּכָל דוֹר
וְדוֹר שֶׁעַל-יַד־זֶה יִגְמַר הַתְקוּן שֶׁהַתְּחִיל מִשָּׁה עַד
שִׁיעָקְרוּ וַיִּבְטְלוּ קְלַפְת עוֹג לְגַמְרִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת זְהֻמַּת
הַנֶּחֱשׁ, בְּחִינַת עֶקֶב עֲשׂו עַד שִׁיִּגְמְרוּ הַגְּאֻלָּה שְׁלֵמָה
וַיִּכְנִסוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

לו) וְזֶהוּ שֶׁהַזְּכִיר קָרִיאת הַתּוֹרָה בְּשֵׁם 'פְּרָשִׁיּוֹת', כְּמוֹ
שֶׁהַזְּכִירוֹ שָׁם בַּמֶּאֱמָר הַנ"ל: 'לְעוֹלָם יִשְׁלִים
אָדָם פְּרָשִׁיּוֹתָיו עִם הַצְּבוּר', כִּי כָּל עֲנִין וְעֲנִין שֶׁנִּזְכָּר
בְּתוֹרַתָּנוּ הַקְּדוּשָׁה נִקְרָא בְּשֵׁם פְּרָשָׁה, עַל שֵׁם שֶׁהוּא
מְפָרֵשׁ וּמוֹצִיא לְאוֹר מֵהָעֵלֶם אֶל הַגְּלוּי אֲמוּנָתוֹ
הַקְּדוּשָׁה שֶׁעָקְרָה הוּא אֲמוּנַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם, שְׂאִי אֶפְשָׁר
לְהַשִּׁיג בְּשׁוּם שִׁכּוֹל כִּי אִם עַל-יַד־הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי
הַתּוֹרָה מְעִידָה עַל הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁעַל-כֵּן נִקְרָאת (תְּהִלִּים
יט, ח) "עֲדוּת" (וְכַמְבָּאָר מִזֶּה בְּהַלְכוֹת עֲדוּת, עֵין שָׁם). כִּי חֲדוּשׁ
הָעוֹלָם אֵי אֶפְשָׁר לְהַבִּין אִיךָ נִמְשָׁךְ הַיֵּשׁ מֵאִין כִּי אִם

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארז-חיים תשכג

על-ידי אמונה הקדושה שמתחזקת על-ידי התורה הקדושה, שנקראת פרשיות, על שם שפרשה והוציאה מהעלם גמור אל הגלוי, שבזה אנו רואין עין בעין יציאת יש מאין, כי מי שרוצה להסתפל על האמת יכול להבין שאי אפשר לגלות תורה קדושה כזאת עם כל החדושים נוראים ונפלאים שגלו חכמינו זכרונם לברכה עד היום הזה, כי אם על-ידי הבורא היחיד הקדמון יתברך שמו ויתעלה, שהופיע רוח קדשו על הצדיקים אמתיים והוציא חכמות התורה מאין ליש ממש. ועל-ידי התגלות התורה מאין ליש אנו יכולין להבין ולהתחזק באמונת חדוש העולם, שהמציא כל הבריאה מאין ליש, כמו שאנו רואין שנתן לנו התורה הקדושה עם כל חדושיה וכו' מאין ליש ממש כנ"ל:

כי כל החכמות החיצוניות ארז-על-פי שיש מהם כמה חכמות גדולות, אבל כלם הם יש מיש, כי כלם מיסודים על משפלות הראשונות, ועל הראות החושים ומהם המציאו חכמתם. ובאמת אנו מאמינים שגם חכמתם נמשך רק מהשם יתברך המלמד לאדם לדעת, רק שנתן להם כח בחכמתם להטות דעתם כמו שירצו עד שיכולים להתפקר חס ושלום, והכל בשביל הבחירה, כי הבחירה יש לה כח גדול, כי הכל נברא בשביל הבחירה, כמו שמבאר במקום אחר (עין שיחות

תשכד לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

הר"ן סימן ש' ות"י-מוהר"ן סימן תקיט), אבל חכמות התורה עולה על הכל. וכל החכמות חיצוניות הם פסילות וחשף נגד אור חכמות התורה שנמשכת רק מאין ליש ממש.

וזה שאמר איוב לענין הטענות שטען עם חבריו שהוא חזק באמונתו יתברך וענה ואמר (איוב כח, א-ב): "כי יש לכסף מוצא ומקום לזהב יזקו ברזל מעפר יקח" וכו', עד שמסים: "והחכמה מאין תמצא ואיזה מקום בינה וכו' ונעלמה מעין כל חי". הינו שאמר שמעלת החכמים שהמציאו עשית כסף וזהב מעפר הארץ וכו' אינו כלום נגד חכמות התורה שעליה סיים: "והחכמה מאין תמצא" וכמו שפרשו רבותינו זכרונם לברכה, הינו אף-על-פי שהיא חכמה גדולה למצא עשית כסף וזהב וכו', אבל הכל הוא יש מיש, כי "יש לכסף מוצא ומקום לזהב יזקו" וכו', רק שהם בחכמתם חקרו עד שמצאו הזהב והכסף שהיה נעלם בעפר הארץ וכן שאר כל מיני חכמות, אבל "החכמה מאין תמצא ואיזה מקום בינה", כי חכמות ותבונות התורה היא נמשכת מאין גמור פנ"ל, ועל-כן על ידה זוכין לאמונת חדוש העולם וכנ"ל:

וכל זה מרמז בסוד המעשה של היום שלישי מהמעשה של השבעה בעטלירש (עין בספורי מעשיות מעשה יג)

לקויטי הלכות קריאת התורה ו' ארזח-חיים תשכה

שְׁהַתְּפָאָר הַכָּבֵד פֶּה שְׁחַכְמָתוֹ עוֹלָה עַל כָּל הַחֲכָמִים
שְׁהַתְּפָאָרוֹ בְּחַכְמָתָם, שְׁזֵה הַמְצִיא עֲשִׂית מִיֵּן מַתְּכוֹת
פְּלוֹנֵי וְזֵה מִיֵּן מַתְּכוֹת פְּלוֹנֵי וְזֵה הַמְצִיא כֶּסֶף וְזֵה זָהָב
וְכוֹ' וְכוֹ', אֲבָל הוּא יוֹדֵעַ מַהִיכֵן נִתְּהוּהָ הַזְּמַן, מַהִיכֵן
נִמְשָׁךְ הַיּוֹם שָׁבָא בְּשִׁירִים וּשְׁבָחִים שְׁבָהֵם כְּלוּלִים כָּל
הַחֲכָמוֹת וְכוֹ' וְכוֹ', עֵינֵי שֵׁם הַיֵּטֵב וְהַבֵּן:

(ז) וְעוֹד לְאַלְקֵי מַלְיָן, בְּעַנְיָן דְּבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרוֹנָם
לְבָרְכָה הַנִּ"ל: 'לְעוֹלָם יְשָׁלִים אָדָם פְּרָשִׁיּוֹתָיו
עִם הַצְּבוּר' וְכוֹ'. שְׁכָל דְּבָרֵיהֶם עִמָּקִים מְאֹד וּבְכָל דְּבוּר
וְדְבוּר יֵשׁ בָּהֶם רִזִּין עִמָּקִין. וְהַעֲנִין, לְעוֹלָם יְשָׁלִים אָדָם
וְכוֹ', 'לְעוֹלָם' דִּיקָא, שְׁבְכָל דְּרָגָא שְׁהוּא צָרִיךְ לְעוֹלָם
לְהַשְׁלִים פְּרָשִׁיּוֹתָיו עִם הַצְּבוּר, כִּי אִם אֶפְלוּ הִגִּיעַ כְּבוֹר
לְמַעַלָּה גְּדוּלָּה מְאֹד שְׁלִמּוּדוֹ בְּעַצְמוֹ גְּבוּהָ וַיִּקָּר אֶצֶל
הַשֵּׁם יִתְּבָרַךְ מְאֹד, אַף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ לְקַשֵּׁר עַצְמוֹ עִם
הַצְּבוּר כְּדֵי לְהַעֲלוֹת הַצְּבוּר לְקַשְׁרָם אֵלָיו, כְּדֵי שְׁיִוָּכַל
לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת קְבָלַת הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ בְּכָל פַּעַם, כִּי
אֶפְלוּ מִשֶּׁה רַבְּנוּ בְּעַצְמוֹ שְׁקַדְשָׁתוֹ וּמַעֲלָתוֹ הִיָּתְהָ גְּבוּהָ
מְאֹד מְאֹד, אַף-עַל-פִּי-כֵן לֹא הָיָה יָכוֹל לְעֲלוֹת לְהַ
וּלְהַמְשִׁיךְ תּוֹרָה כִּי אִם עַל-יְדֵי קְבוּץ נַפְשוֹת יִשְׂרָאֵל
אֵלָיו, וּכְמוֹ שְׁאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרוֹנָם לְבָרְכָה (בְּרוֹכוֹת ל.ב.) עַל
פְּסוּק: (שְׁמוֹת ל.ב, ז) "לֶךְ רַד": 'כְּלוּם נִתְּתִי לְךָ גְּדֻלָּה, אֲלֹא
בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל'. וְכָל הַפְּגָם שְׁלוֹ בְּעַנְיָן הַכָּאָת הַצּוּר

תשכו לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה לֹא זָכָה לְכַנוּס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הָיָה בְּעֵינֵינוּ זֶה
שֶׁסָּלַק אֶז תּוֹפְלוֹתָיו וְלֹא קִשְׂרָה כְּרֵאוֹי עִם כָּלֵל נַפְשׁוֹת
יִשְׂרָאֵל (פּמבאַר בִּהַתּוֹרָה ט' תְּקוּנֵינוּ וְכוּ', עִין שָׁם). מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל
שֶׁכֵּן אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים, מִכָּל שֶׁכֵּן הַנְּמוּכִים וְהַגְּרוּעִים
בְּיוֹתֵר שֶׁכָּל תְּקוּנָם שֶׁיִּבְקָשׁוּ מֵהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ תָּמִיד וַיְכַוְּנוּ
בְּכָל עֲבוֹדָתָם שֶׁיִּזְכּוּ לְהִתְקַשֵּׁר עִם הַצְּבוּר הַקְּדוֹשׁ וְכוּ'
כַּנ"ל.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ בַּמְדָּרָשׁ (דְּבָרִים רַבָּה ב, ב) "בְּתוֹכָחוֹת עַל עוֹן
יִסְרָף אִישׁ" (תְּהִלִּים לט, יב), זֶה מִשָּׁה, דְּכִתִּיב בֵּיהּ:
(בַּמְדָּבָר יב, ג) "וְהָאִישׁ מִשָּׁה", שֶׁבְּשִׁבִיל עוֹן אֶחָד קָל שֶׁל
הַפָּאָת הַצּוּר יִסְרָף אוֹתוֹ. "וּתְמָס כְּעֵשׁ חֲמוּדוֹ", שֶׁהַמְסָף
וּבִטְלָתָ חֲמֻדָּתוֹ שֶׁחֲמַד מְאֹד לְכַנוּס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, "אֶף
כָּל הֶבֶל כָּל אָדָם נֹצֵב סָלָה", שֶׁשָּׂאָר בְּנֵי אָדָם הֵם בְּוֹדָאֵי
"כָּל הֶבֶל", הֶבֶל הֶבְלִים וְכוּ'. הֵינוּ כַּנ"ל, שֶׁכּוֹנֵת
הַמְדָּרָשׁ לְהַזְכִּיר וּלְהַזְהִיר אֶת הָאָדָם שֶׁיִּפְקַח עַל דְּרָכָיו
וַיַּחֲסוּס עַל עֲצָמוֹ לְבַקֵּשׁ תַּחְבוּלָה לְנַפְשׁוֹ לְהַנְצִיל מִמָּה
שֶׁצָּרִיף לְהַנְצִיל בְּעֶלְמָא דִּין וּבְעֶלְמָא דְאַתִּי. וְזֶה שֶׁהַזְהִירוּ
שֶׁיִּלְמַד קָל וְחֲמַר מִמִּשָּׁה רַבְּנוּ, שֶׁבְּשִׁבִיל עוֹן קָל לֹא
נִכְנָס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְכָל פְּגָמוֹ הָיָה שֶׁלֹּא קִשֵּׁר אֶת עֲצָמוֹ
עִם הַצְּבוּר כַּנ"ל, מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כָּל אָדָם שֶׁמְלֵא
עוֹנוֹת הוּא בְּוֹדָאֵי הֶבֶל. וְעַל-כֵּן בְּוֹדָאֵי כָּל תְּקֻנָּתוֹ
שֶׁיִּשְׁתַּדֵּל כָּל יָמָיו לְבַקֵּשׁ עַל נַפְשׁוֹ לְהִיּוֹת נִכְלָל בְּתוֹף

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח חיים תשכז

הצבור בתוך נפשות ישראל המקשרים להצדיק האמת העוסק תמיד לקבצם ולקשרם אליו יחד, כי רק על-ידי-זה יש לו גם כן תקנה גדולה, כי "הן אל פביר לא ימאס" (איוב לו, ה), ובתוך הכלל יעלה הצדיק גם נפשו אף אם היא פגומה בעונות מאד, וכמבאר בדבריו זכרוננו לברכה הרבה בזה (וכמו שכתוב בהתורה "אשרי העם-השגחה" סימן יג על פסוק: "אריתי מורי עם בשמי וכו'", עין שם) וכמו ששמעתי מפיו הקדוש בזה:

לח) וזה בחינת מה שכתוב בשלחן ערוך (ארח חיים סימן קלח סעיף א) שאסור להתחיל להקורא שני פסוקים סמוך לפרשה שלפניה, וכן אסור לסים שני פסוקים סמוך לפרשה שלאחריה. והטעם אמרו בגמרא (מגלה כב.): משום הנכנסים והיוצאים שלא יטעו הנכנסין שקראו לזה שלפניו רק שני פסוקים, וכן שלא יטעו היוצאים שיקראו לשלאחריו רק שני פעמים.

והנה נראה מדברי רבותינו זכרונם לברכה שהאסור לקרות רק שני פסוקים חמור מאד, עד שמחמת זה גזרו גזרה שלא להתחיל ולסים שני פסוקים סמוך לפרשה, והענין על-פי הנ"ל שצריכין לשמר מאד את השלשה מחין, שיהיה מחיצות פרוסות בפני זאת התאנה. והעקר הוא מ"ח השלישי, שהוא הדעת, ששם אחיזת עץ הדעת טוב ורע, שעל-ידי-זה עקר הנסיון

תשכח לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארץ-חיים

והברור, ועל ידו עקר התקון וכנ"ל (באות יא יב), שזהו בחינת קריאת הפרשה 'שנים מקרא ואחד תרגום', כי אי אפשר לזכות לשיר הנ"ל שיהיה בעת חדוש העולם לעתיד, שהוא תכלית שעשוע עולם הבא כי אם על-ידי ברור הדעת מאחיזת עין הדעת טוב ורע, שזהו בחינת תרגום שזוכה לזה כל אחד מישראל כפי מה שעמד בנסיון וצרוף בתאוה הנ"ל. וכפי מה שזוכה לחפש ולבקש את הצדיק האמת הבעל כח הנ"ל שעל ידו עקר ברור המדמה וכו' וכנ"ל. וכנגד זה הם בחינת שלשה פסוקים שבתורה שמחייב כל אחד מהקוראים לקרות לפחות.

וזה כל בחינת שלשה ושלשה של התורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת פח.) 'ברוך רחמנא דגהיב לן אוריין תליתאי ביום תליתאי בירחא תליתאי' וכו'. כי הכל כנגד בחינת השלשה מחין הנ"ל, שעקר הוא המח השלישי, שהוא הדעת, ששם עקר הברור, שהוא בבחינת תרגום וכו' וכנ"ל. ועל-כן צריך לידע כל אחד מישראל שרוצה לחוס על נפשו, ולצאת מזהמתו, ולהתקרב לצדיקי אמת וכונתו באמת לשוב להשם יתברך, צריך לידע, שבהכרח שיעברו עליו כמה וכמה משברים וגלים ובחינות ונסיונות וצרותים. ואם לא יהיה שוטה ופתי וכסיל ולא יניח את מקומו בכל

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים תשכט

מה שיעבר עליו, בודאי יזכה לאחרית טוב לנצח.

וזהו בחינת מה שפתוב בסימן ו' שמי שרוצה לשוב בתשובה צריך שיהיה בקי בהלכה, בקי ברצוא, בקי בשוב בבחינת זכאה מאן דעייל ונפיק וכו', עין שם היטב. וכל זה הפח מקבלין רק מהצדיק האמת, שהוא בחינת משה, שהוא מוסר נפשו תמיד בשביל חלושי כח שבישראל, ועושה כמה תחבולות בחכמה נפלאה כדי להחיות ולקיים את כל הנפשות החפצים להתקרב, כמבאר בדברי אדוננו, מורנו ורבנו זכרנו להתקרב הרבה בזה.

וזהו בחינת ההפסקות שבתורה שבין פרשה לפרשה שהם הפתוחות והסתומות, כי מבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה ומוכא בפרוש רש"י בפרשת ויקרא (א. א): 'ומה היו הפסקות משמשות? לתן רוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה ובין ענין לענין, קל וחומר להדיוט הלמד מן הדיוט', עד כאן לשונו. והעקר מה שהיה צריך משה רוח להתבונן בין פרשה לפרשה הוא מחמת עכירת המעשים של העולם, שמחמת זה קשה מאד להצדיק, שהוא בחינת משה, להמשיך תורה להעולם מההעלים אל הגלוי, שזהו בחינת פרשה פנ"ל, כי יש כמה וכמה קטרוגים על זה, כמבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה (שם) כמה קטרוגו המלאכים על

תשל לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

קבלת התורה. וכן הוא בכל דבור ודבור ובכל ענין וענין שהיה צריך משה לקבל. ומחמת זה נתיגע מחו בעת שקבל הדבור עד שהיה צריך לתן לו רוח להתבונן בין פרשה לפרשה וכו'. ובזה הרוח שהיה מפסיק ומתבונן וכו', על-ידי-זה עשה טובה נוראה להעולם הצריכים לקבל ממנו, כי זה ההפסק הוא בבחינת 'בטולה של תורה זהו קיומה' (עין מנחות צט:), שזהו בחינת מה שכתב אדוננו, מורנו ורבנו זכרוננו לברכה על מאמר רבותינו זכרונם לברכה: 'ודמא עיניו כתרי סיהרא וכו', עין שם (בסימן טז) וכן במקומות אחרים. ומבאר מהם, שעל-ידי הבטול של הצדיק שמבטל עצמו מהשגתו בין ענין לענין, על-ידי-זה הוא מחיה ומקים את כל העולם את כל האנשים הפשוטים הן אנשים פשוטים ממש, הן הלומדים והיראים שמבטלים לפעמים וכו' (במבאר בסימן עח לקוטי תנינא ובמקום אחר).

נמצא, שעל-ידי ההפסקות שבין הפרשיות, שהם סימני הפרשיות, על-ידי-זה דיקא יכולים להתקים כל הרחוקים הבאים להתקרב שצריכים לקבל בחינת בקיאות הנ"ל בחינת בקי ברצוא, בקי בשוב, בקי בעייל, בקי בנפיק וכו', שמקבלים כל זה מהבטול של הצדיק, שזהו בחינת ההפסקות שבין פרשה לפרשה וכנ"ל, כי על-ידי שהצדיק מבטל עצמו מהתורה בין

לקויטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים תשלא

ענין לענין, על-ידי-זה מתבונן איך להכניס הפרשה והענין הזה לתוך העולם באפן שיתקיים אצלם ויתחזקו על עמדם בכל מה שיעבר עליהם, כי דיקא על-ידי הבטול וההפסקה מכניס בהם התחזקות הזה כנ"ל, וכמוכן בדבריו זכרונו לברכה בכמה מקומות. וכל אלו המקרבין הזוכין להתחזק כנ"ל, על-ידי-זה עקר הברור שלהם, שהוא בחינת ברור עץ הדעת טוב ורע, שהוא בחינת מח השלישי שבשביל זה צריכין לקרות שלשה פסוקים דיקא כנ"ל:

ט) ועתה תראה, שזהו מרמז בדברי רבותינו זכרונום לברכה שאמרו שאסור להתחיל ולסיים פחות משלשה פסוקים סמוך לפרשה משום הנכנסין והיוצאין, רמזו בזה, שכל מי שרוצה לקבל על עצמו בחינת קבלת התורה, שזהו בחינת קריאת התורה כנ"ל, שההכרח שיקרא דיקא לפחות שלשה פסוקים, שהעקר לתקן מח השלישי כנ"ל ששם כל הנסיון והברור כנ"ל, על-כן אסור להתחיל ולסיים פחות משלשה פסוקים סמוך לפרשה משום הנכנסין והיוצאין שלא יטעו וכו' כנ"ל, הינו שלא יטעה הנכנס להתקרב להשם יתברך שיכולין לכנס בתורה ולהתקרב להשם יתברך על-ידי בחינת שני פסוקים לבד בלי ברור מח השלישי, שבו אחיזת עץ הדעת, כי אז חס ושלום אם יטעה בזה לא

תשלב לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

יִתְקַרֵּב לְעוֹלָם כַּנִּל, כִּי תִתְּנֶנּוּ כְּשֵׁי־עֵבֶר מִה שֶׁבִּהְכַרְח לְעֵבֶר עָלָיו יוּכַל יִפְּל לְגַמְרֵי, חֶס וְשְׁלוֹם, וְכֵן הַיּוֹצֵא צָרִיף לְזֶהָר בְּיוֹתֵר שְׁלֵא יִטְעָה שֶׁיִּקְרָאוּ לְאַחֲרָיו רַק שְׁנֵי פְּסוּקִים, הֵינוּ שֶׁבִּהְכַרְח שֶׁיִּמְצָאוּ גַם יוֹצְאִים, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת בַּפְּנִים תָּמִיד, וּבִהְכַרְח לְצֵאת לַחוּץ קֶצֶת, אֲבָל אִז צָרִיף לְזֶהָר בְּיוֹתֵר שְׁלֵא יִפְּל לְגַמְרֵי, חֶס וְשְׁלוֹם, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת אֲזִהָרַת הַבְּקִיאוֹת הַנִּל בְּחִינַת בְּקִי בְּעֵיִל בְּקִי בְּנִפְיָק, בְּחִינַת 'זַכָּאָה מָאן דְּעֵיִל וְנִפְיָק' (זֶהָר וַיִּקְהַל רִיג: הָאֲזִינוּ רַצַּב).

וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְזֶהָר שְׁלֵא לְסִים שְׁנֵי פְּסוּקִים סְמוּךְ לְפָרָשָׁה שְׁלֵא יִטְעָה הַיּוֹצֵא שֶׁאֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב אֶל הַתּוֹרָה וְהַעֲבוּדָה עַל-יְדֵי בְּחִינַת שְׁנֵי פְּסוּקִים בְּלָבָד בְּלִי בְּרוּר הַדַּעַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵשָׁה פְּסוּקִים וַיִּקָּא. כִּי אִם יִטְעָה בְּזֶה חֶס וְשְׁלוֹם, יוּכַל לְצֵאת לְגַמְרֵי וְכַנִּל, וְעַל-כֵּן רָמְזוּ כָּל זֶה בְּהַדִּין שֶׁל הַהַפְּסָקוֹת שֶׁבֵּין פְּרָשָׁה לְפָרָשָׁה שְׁלֵא לְהִתְחִיל וּלְסִים שְׁנֵי פְּסוּקִים סְמוּךְ לָהֶם, כִּי כָּל עֶקֶר הַהַפְּסָקוֹת שֶׁבֵּין הַפְּרָשִׁיּוֹת הִיא בְּשִׁבִיל זֶה, בְּשִׁבִיל לְהַחֲזִיק וּלְקַיֵּם אֶת הַנְּכַנְסִין וְהַיּוֹצְאִין שֶׁיִּשְׁאַרוּ עַל עַמְדָם בְּבְחִינַת זַכָּאָה מָאן דְּעֵיִל וְנִפְיָק וְכַנִּל:

(מ) וְזֶה בְּחִינַת (אִיּוֹב לֵג, ל): "הֵן כָּל אֱלֹהִים יִפְעַל אֶל פְּעַמִּים שְׁלֵשׁ עִם גָּבֵר". וְזֶה בְּחִינַת "יִחֲנוּ מִיָּמִים בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי יִקְיָמוּ וְנִחֲיָה לְפָנָיו" (הוֹשֵׁעַ ו, ב), שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה

לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים תשלג

מתארוך עתה הגלות השלישי כל כן, בשביל לברר המח השלישי, לברר בחינת עץ הדעת וכו', שזה נעשה עקרו על-ידי בחינת יעקב שהוא שלישי לאבות שהבית השלישי שאנו מקוים יהיה נבנה על ידו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, שזהו בחינת (קהלת ד, ג) "והחוט המשלש לא במהרה ינתק". וכמו שהוא בכלליות פן הוא בפרטיות אצל כל אדם, שהעקר לברר המח השלישי פנ"ל, שזהו בחינת קריאה בתורה שלש פעמים דיקא, שזה אי אפשר לברר פי אם על-ידי כמה עליות וירידות, שהם בחינת עייל ונפיק. ועל-פן גזרו שלא להתחיל ולסיים פחות משלש פעמים סמוך לפרשה בשביל הנכנסין והיוצאין וכנ"ל:

מא) וזהו שרמזו רבותינו זכרונם לברכה בדבריהם הנ"ל שאמרו לענין ההפסקות שהיה לתן רוח למשה וכו' וסימו שם: 'קל וחמר להדיוט הלמד מן ההדיוט', הינו שההפסקות של משה שהיה להתבונן וכו', עקרו היה בשביל שילמדו קל וחמר ההדיוטות ששימו רוח בין ענין לענין להתבונן כו'. ומאלו הבחינות של רוח שצריכין לתן בשביל ההתבוננות משם נשתלשל ונמשך כל בחינת עייל ונפיק הנ"ל, שצריכין להפסיק ולבטל מן הלמוד כל אחד לפי בחינתו. וכמו שהוא בענין הלמוד, כמו פן הוא בדרכי

תשלד לקוטי הלכות קריאת התורה ו' ארח-חיים

עבודת ה' שהוא העקר, שבהכרח שיעברו עליו עליות וירידות הרבה, שהם בחינת עייל ונפיק, שעקר הכח להתחזק בהם הוא על-ידי בחינת ההפסקות הנ"ל וכו' כנ"ל:

(מב) וזה בחינת 'שני כתובים המכחישים זה את זה עד שיבוא הכתוב השלישי ויכריע ביניהם', שהעקר הוא הכתוב השלישי, שהוא המכריע שהוא בחינת המח השלישי הנ"ל ששם עקר הצרוף והברור וכו' כנ"ל. כי עקר ההכחשה שבין שני הכתובים הוא מצדנו, מחמת חסרון דעתנו, כי בודאי "משפטי ה' ישרים צדקו יחדו" (תהלים יט, י), ובאמת בודאי אין בהם שום הכחשה חס ושלום, רק מחמת חסרון דעתנו נראין שני הכתובים כמכחישין זה את זה. וכל זה מחמת שלא נתברר עדין מח השלישי, שהוא הדעת, ששם עקר הברור הנ"ל, שזהו בחינת הכתוב השלישי כנ"ל. ועל-כן ההכרעה והתקון הוא על-ידי הכתוב השלישי, המכריע בין שני כתובים המכחישין זה את זה, כי עקר שלמות ידיעת התורה הוא על-ידי הדעת ששם עקר הברור, שהוא המח השלישי, בחינת הכתוב השלישי וכנ"ל. (ועי' לעיל באות יח בסופו):